

ဦးကလား
မဟာရာဇဝင်ကြီး

ရတနတ္ထယံ အဟံ ဝန္တမိ။ ။ သက္ကရာဇ် (၇၇၁)ခုနှစ်ရာဇရုနစ်ဆယ့်တစ်ခုတွင် သားတော်သီဟသူကို စစ်ကိုင်းမြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ မင်းသန်ယာကို ဝတီးမြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ အထိန်းတော် ငခင်ညိုကိုလည်း တောင်ငူမြို့ကို မင်းနေမိ မရှိပြီဖြစ်၍ ပေးတော်မူသည်။ ဆင်မတော် တိုးမခေါင်ရင့်မာကား အဝကကြက်သက် ကိုနှင့်သည်။ ပုဂံသို့ကြက်တက်ကို ရောက်သောဟူ၏။ ဆင်မတော်စီး၍ ပုဂံရွှေစည်းခုံသို့ တလနှစ်ခေါက်သွား တော်မူ၏။ တရံရောအခါ တက်သေးသူမြတ်သည် ပုဂံဝယ်ယက်ကန်းသည်ခွန်ကို အလှူခံ၏။ ဘုရင်မင်းခေါင် လည်း ရှင်မိဘုရား ရှိပေးသေးသည် အကြောင်းကို ဆိုပါဦးမည်ဟူ၍လျှောက်၏။ ဘုန်းတော်ကြီးလည်း တရား မင်းမြတ်ကို မိန်းမအစိုးရလေသည်လောမိန့်တော်မူ၏။ ပြန်တော်မူ၍ ရောက်လဆင် သလွန်တော်ဝယ်နှစ်ပါး နေကြစဉ် ပုဂံယည်ခွန်ကို တက်သေးသူမြတ်အလှူခံသောကြောင့် မိဘုရားရှိပေးသည်အကြောင်းကို ဆိုပါဦးမည် လျှောက်လျှင် တရားမင်းမြတ်ကိုမိန်းမအစိုးရသလောဟုဆိုကြောင်းပြော၏။ မိဘုရားဘို့မယ်လည်း ရဟန်းဖြစ် ၍သာ လူဖြစ်တပြီးကားကွယ်ရလေ၏ဟုဆို၏။တစ်ကြိမ်လည်းမင်းမိဘုရားနှစ်ပါးသွားတော်မူကြ၏။တက်သေး သူမြတ်လည်း လာပြန်၍ အစောငါ့ကိုသတ်မည်ဆိုသည် ယခုငါ့ကိုသတ်တော်မူဟု မိန့်တော်မူ၏။ မိဘုရား လည်း မဝံ့ပါဟုလျှောက်၏။ ပြန်၍ နန်းတော်သို့ရောက်လျှင် ငါတို့နှစ်ပါးသာရယ်မြူးလို၍ဆိုပါသည်ကို တက်သေးသူမြတ်ကြားရလေသည်ဟု မကြံမသာရှိတော်မူကြ၏။ တရံသောအခါ လိမ်မာသော သီတင်းသုံးတ ယောက်ကိုခေါ်၍ တက်သေးသူမြတ်အကြောင်းကို စူးစမ်းရလေသော် “တေပသင်”နတ်သည်ဘုန်းကြီးတွင် မပြတ်ခစားသည်ကို သိမှ ပြန်၍အကြောင်းကိုလျှောက်ရ၏။ မင်းမိဘုရားနှစ်ပါးလည်း တကြိမ် ဘုရားရှိခိုးစုန် တော်မူရာတိုင် ပုဂံယည်ခွန်ကိုဘုန်းတော်ကြီးအား လှူတော်မူ၏။ အပြန်တွင် ရွှေဘောင်တော် ကျောက်ဆောင် ဝယ်တင်သည်ကို နတ်မိန်းမတယောက်ဘောင်တော်ကိုချသောဟူ၏။ ထိုသက္ကရာဇ် (၇၇၁) တိုင် စည့်ကူးလပ်၍ ဘယာကာမဏိကိုပေးတော်မူသည်။ ရာဇသင်္ကြံကိုအမြင့်မြို့ကိုပေးတော်မူသည်။

၂ - ဟံသာဝတီသို့ချီတက်ခြင်း

သက္ကရာဇ် (၇၇၁) ခုနှစ်ရာစုနှစ်ဆယ့်တစ်ခုတွင် ဘုရင်မင်းခေါင် မှူးတော် မတ်တော်အပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ ဟံသာဝတီမြို့သို့ ငါချီတော်မူသောအခါ စစ်ချီရမည်ကာလမဟုတ် အမျက်တော် ရှိ၍သာ ငါချီတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ စစ်သည်ဗိုလ်ပါလည်းများလှသည်။ ရိက္ခာမျိုးစေ့လည်း လောက်မျှ အောင် မယူခဲ့ချေ။ မြစ်စဉ်တလျှောက်ပို့သည့် မျိုးရိက္ခာတို့ကို သူကဆီးကြို၍ တိုက်လေသောကြောင့် ငါတို့ သို့ မရောက်နိုင်ချေရှိချေသည်။ ပြည်ရွာတွင်ရှိသော စားသောက်ခွန်များကိုလည်း မီးထင်းတိုက်၍ ကုန်လေ သည်။ ယင်းသို့လဆင် ငါတို့စစ်သည်ငတ်၍ အရေးမလှရှိချေသည်။ ယခုချီရလျှင် မျိုးရိက္ခာလောက်အောင်ယူ ၍ မြန်မာပြည် ရှမ်းပြည်အလုံးနှင့် လုပ်ကြံတော်မူမည်မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအခါ ရမည်းသင်းစည်သူလျှောက် သည်။ ကျွန်တော်တို့အကြောင်းကိုလည်း တလိုင်းတို့သိလေပြီ။ တလိုင်းတို့အကြောင်းလည်း ကျွန်တော်တို့ သိလေပြီဖြစ်၍ အလျင်ချီတော်မူလော့ဟုလျှောက်၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း မြန်မာပြည်၊ ရှမ်းပြည်အလုံးကို ရုံး စုတော်မူပြီးလျှင် တဆယ့်လေးတပ်စီရင်တော်မူ၍ တိုက်ဆင်ရှစ်ရာ၊ မြင်းတထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတသောင်းရှေ့ ချီရသည်။ တပ်မတော်တွင် တိုက်ဆင်နှစ်ရာ၊ မြင်းလေးထောင်၊ စစ်သည်ရဲလေးသောင်းနှင့် နောက်တပ်မပြု ၍ ချီတော်မူသည်။ အဝမြို့ကို သားတော်မင်းရဲကျော်စွာစောင့်ရသည်။

သားတော်ငယ် သီဟသူနှင့် မြစ်စဉ်တလျှောက်တွင်ရှိသော မြို့စားပြစားတို့ကို ပြည်မြို့ကအခိုင်နေစေ ၍ မျိုးရိက္ခာပို့ရသည်။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စစ်င်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ တောင်ငူကြောင်းချီတော်မူသည်။ ဟံသာဝတီ သို့ရောက်လဆင် ပြလက်ရုံးနှင့်တကွ တပ်ကြီးတပ်ခိုင်တည်၍ နေတော်မူသည်။

၃ - မင်းနှစ်ပါးတို့ရှေးဦးတိုက်ပုံ

ရာဇာဓိရာဇ်လည်း ဘားနံအရပ်တွင်ခံ၍နေသည်။ ရောက်၍ မိုးသောက်လျှင် မင်းနှစ်ပါးတပ်ကထွက်၍ ဆင်စီးခြင်းတိုက်တော်မူကြသည်။ ယင်းသောအခါ ရာဇာဓိရာဇ်စီးသော ပကမတ်ကို ဘုရင်မင်းခေါင်စီးသော ဆင်တော်ရဲမြတ်စွာ အားမတန်၍ ဆုတ်ချေသည်။ ထိုသို့ ဆုတ်သည်ကို အုန်းပေါင်ကြောင်ဘွားမြင်လျှင် ချစ်မြတ်ကဲဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ ချွန်းဘွင့်၍တိုက်သည်။ ယင်းသို့လျှင် ရာဇာဓိရာဇ်ဆင်မျက်နှာသုန်၍ပြေးလေ၏။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားလည်း အလယ်ကိုထွင်း၍ (ရာဇာဓိရာဇ် ကိုအရ)တိုက်လေ၏။ ယင်းသို့တိုက်သည်ကို တောင်တွင်းစား၊ ရမည်းသင်းစားတို့မြင်လျှင် အမတ်သုံးကျိတ်ကျော် ဆင်အစီးသုံးဆယ်ကျော်နှင့်ထပ်၍ တလိုင်းတို့ကိုတိုက်လေ၏။ ယင်းသို့အထွေးထွေးတိုက်ကြစဉ် တလိုင်းအမတ်သမိန်ဖြတ်စ ငရတ်နွယ်ကိုစီး၍ တိုက်လေသည်။ အုန်းပေါင်စော်ဘီကဆင် အားမတန်၍ ဆုတ်ပြန်ရချေ၏။ သမိန်ဖြတ်စလည်း ထပ်၍တိုက်လာသည်။ မိုးညှင်းသတိုးလည်း ဆင်သန်လျှင်စွာနှင့်ဆီး၍ခံ၏။ သမိန်ဖြတ်စလည်း မြန်မာတို့က ဆင်ကူများသည် အမြောက်၊ စိန်ပြောင်း၊ မြတူ ထူထပ်လှသောကြောင့် မတိုက်ပုံ၍ တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍နေတော်မူ၏။ ငါးလခန့်ရှိလျှင်မိုးချခါနီးပြီဖြစ်၍ ပြန်တော်မူ၏။

နေပြည်တော်သို့ရောက်လျှင် မိဘုရားဘို့မယ်ကို ယုံကြည်တော်မမူ၍ နန်းကချ၍ ရွှေတိုက်များထား တော်မူ၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း မင်းရာဇာကိုခေါ်၍ အတွင်းသင်းမှူးသမီးကို တောင်နန်းတင်မည်ဟူ၍ မိန့် တော်မူ၏။ မင်းရာဇာလည်း ဤသို့နားတော်လျှောက်၏။ စင်ကြယ်စွာတီးပြာလှန်းပြတ်၍ထားသော မျိုးတို့မျှ ပေါက်တုံမပေါက်တုံရှိသေး၏။ ဈေးစပါးကို မျိုးပြု၍ မပေါက်ရာ။ ကျွန်နှင့်အရှင်ဖြစ်၍ ဟုတ်သည်ကို ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ဝံ့သည်။

ဘုရားလက်တော်ကို မသန့်မစင်ထိလူးသောအခါ ဆေးတော်မူလျှင် စင်ပြန်သကဲ့သို့ အဘိုးအနုလူဖြစ် သော ပတ္တမြားဥသျှောင် ကျင်တော်သည် ရွံ့ညွန့်တင် ကျသော အခါ ဆေးကြောသုတ်သင်၍ ဆင်ဝတ်တော်မူ ပြန်သကဲ့သို့ အကြောင်းကြောင်းကို ထာက်ရှုတော်မူရမည်ဖြစ်သည်ဟုလျှောက်၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း မင်းရာဇာကို အဘိုးမစ၍တောင်နန်းသို့တင်လေတော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မင်းရာဇာလည်း မိဘုရားကိုသွန်သင် ဆုံးမ၍ နန်းသို့တင်လေ၏။ မိဘုရားဘို့မယ်လည်း အဘိုးမစပေသောကြောင့် မယုတ်မကျရှိပေသည်ဟူ၍ ရွှေပိဿာခုတ်သောအုပ်နှင့်တကွ ဝတ်တော်မူသောလုပ်စွပ် ၅ ချည်ကိုမင်းရာဇာအားဆုပေးတော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် (၇၇၁) ခုနှစ်ရာဇုနစ်ဆယ့်တစ်ခုတွင် သားတော် မင်းရဲကျော်စွာ ဟံသာဝတီသို့ချီတော်မူ မည်ကို ခမည်းတော်ဘုရားအား ဤသို့နားတော်လျှောက်၏။ (ရွှေနန်းသခင်တလိုင်းပြည်သို့ ချီတော်မူသည်။ နှစ်ကြိမ်ပင်ပျက်ချေ၏။ ဆင်၊ မြင်း အလုံးအရင်းကိုလည်းသူရလေသည်။ ကျွန်ုပ်အမိနှင့် နှမကိုလည်းသူရလေ သည်။ ရွှေနန်းသခင်မနိုင်တက်သေးသော် နေတော်မူပါ။ ကျွန်ရေကနေ၍ ရေမိကျောင်းကဲ့သို့ ကြည်းကနေ၍ လူသားစားတတ်သော ပေါဂိသားဒ်ကဲ့သို့ကျင့်၍ တလိုင်းမင်းအသားကိုစားရအောင် လုပ်ကြံပါမည်။ မှူးကောင်း၊ မတ်ကောင်း၊ ဆင်ကောင်း၊ မြင်းကောင်းသာ ပေးတော်မူပါဟုလျှောက်လျှင် ခမည်းတော်လည်းခွင့်ပြုတော်မူ၏။) ယင်းသောအခါ ရာဇာဓိရာဇ်က သူလျှိုထားတော်မူ၏။ မင်းရဲကျော်စွာက ပေါရိသားဒ်အမည်ကိုခံ၍ လုပ်ကြံမည် ဆိုသည်ကို ကြားခဲ့သည့်အတိုင်းလျှောက်၏။ မင်းရဲကျော်စွာပေါရိသားဒ်အမည်ကိုခံသော ငါသစ်တသုံဟူသော အမည်ကိုခံ၍ သည်မြန်မာမင်းသားငယ်ကို ဆုံးမမည်မိန့်တော်မူ၏။ ယင်းသောအခါ သားမော် “မင်းဖြူ”သည် မင်းရဲကျော်စွာ ဟူသောအမည်ကိုခံသည်။ ယင်းသောအခါ အသက် ၁၇ နှစ်ရှိပြီ မင်းသားမိန့်တော်မူသည်။ ရွှေနန်းသခင် အလုံးအရင်းအများနှင့်ချီတော်မူသည်။ ချီတိုင်း နှစ်ကြိမ်ပင်ပျက်ချေ၏။ ဆင်မြင်းအလုံးအရင်းကို ရလေသည်။ ငါ့မယ်တော်နှင့် ငါ့နှမတော်ကိုလည်းရလေသည်။ ရွှေနန်းသခင် တလိုင်းမင်းကို မနိုင်တတ်သေး လျှင် နေတော်မူစေတော့ ကျွန်ုပ်ရေကနေ၍ မိကျောင်းကဲ့သို့ လူသားစားရအောင်ကြံရမည်ဖြစ်၏။ မှူးကောင်း၊ မတ်ကောင်း၊ ဆင်ကောင်း၊ မြင်းကောင်းနှင့် ငါ့ကိုယ်တော်ချီ၍ လုပ်ကြံပါမည်ဟုဆို၏။

ယင်းသောအခါ ချီရသော တပ်ကား- တောင်ငူစား လက်ျာကြီးတပ်၊ ပြည်စား ပျံချီတပ် , စလင်း စား နော်ရထာတပ်၊ ပဒုံစားတပ် , ပုခန်းစားတပ် , အုန်းပေါင် သို့ကြောင်ဘွားတပ် , ညောင်ရွှေ ထောမိုင်းကြီးတပ် , သည်ကြည်းတပ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင် (၄၀၀) လေးရာ။ မြင်း(၆၀၀၀)ခြောက်ထောင်။ စစ်သည်သူရဲ (၇၀၀၀၀)ခုနှစ်သောင်းနှင့် သားတော်မင်းရဲကျော်စွာကို ဗိုလ်မှူးပြု၍ ရေအားကြည်းအား သာယာဝတီကြောင်းတလိုင်းပြည်သို့ချီရသည်။ မြောင်းမြသို့ရောက်တော်မူလဆင် မြို့ကိုအကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံ တော်မူသည်မရချေ။ မြောင်းမြကိုစားသော သမိန်ဖြတ်စလည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် မင်းရဲကျော်စွာ သို့စေတော်မူ၏။

လျှောက်လိုက်သည်ကား

“ကျွန်တော်မြောင်းမြစားရှိခိုးနားတော်လျှောက်ဝံ့သည် ရွှေနန်းသခင်သားတော်..... မြောင်းမြကိုတဆယ့် နှစ်နှစ်ပင် လုပ်ကြံတော်မူသော်လည်း ရတော်မူမည်မဟုတ် ရဲမက်တော်တို့သာ ပင်ပန်းမည်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့လည်း ဦးရီးတော်သစ္စာတော်နှင့် ဖြစ်သည်။ အမှုတော်ကို အသက်ကိုစွန့်၍ထမ်းရမည်ဖြစ်သည်။ ဦးရီးတော်လည်း မုတ္တမ လိုင်ပြီးစားသောင်းကြမ်းလေ၍ ချီတော်မူလေသည်။ ယခုလိုင်ပြီးမြို့ကို အောင်မြင်တော် မူ၍ပြန်တော်မူလာပြီကြားသည်။ ဦးရီးတော်ရောက်လျှင် စစ်နစ်ဘက်ညှပ်ရှိမည် အကြောင်းကိုရှိခိုးနားတော် လျှောက်ဝံ့သည်ဟူ၍ ဆက်လှာ၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း သမိန်းဖြတ်စင်္ကြံကို ကြောက်ရွံ့ခန့်ငြား၍လျှောက်လှာ သည်မိန့်တော်မူပြီးမှ ပဏ္ဏာကာရများပေးတော်မူလိုက်၏။

၅ - ပုသိန်သို့မင်းရဲကျော်စွာချီပုံ

မိုးသောက်လျှင် မြောင်းမြကသည် ပုသိန်သို့ချီတော်မူ၍ မြို့ကိုလုပ်ကြံတော်မူသည် မရချေ။ ပြောင်း
သေနတ်ထူထပ်လှသောကြောင့် မြို့ကခွါ၍ တပ်ခိုင်တပ်လုံနှင့် ဝိုင်းရံနေလေ၏။ ပုသိန်စား အမတ်ဒိန်လည်း
လက်ဆောင် လက်နက်အများနှင့် တူစန္ဒရာသီကိုလျှောက်လှာရ၏။

လျှောက်သည်ကား

“ကျွန်တော်ပုသိန်စားအမတ်ဒိန်မဏိရွတ်ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ပုံသည်ရွှေနန်းသခင်သားတော်ဦးရီးတော်
ဆင်ဖြူသခင်သည် ပုသိန်မြို့တွင်နေ၍ အရှင်သားချီတော်မူလှာလျှင် ခံနိုင်အောင် ခံဟူ၍အမိန့်တော်ရှိသည်။
ကျွန်တော်တို့လည်း ဦးရီးတော်သစ္စာတော်နှင့် ဖြစ်၍ မြို့ပြကျိုးမြောင်းအစရှိသော ကတုတ်ရင်တားတို့ကို
ခိုင်ခန့်အောင်စီရင်၍ ၃ - နှစ် ၄ - နှစ် မျိုးရိက္ခာသွင်း၍ နေရသည်။ အရှင်သားအနှစ်နှစ်ပင်လုပ်ကြံတော်မူ
သော်လည်း ကျွန်တော်တို့မြို့ကို ရတော်မူမည်မဟုတ် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ဆင်းရဲခြင်းရောက်မည်အ
ကြောင်းသာဖြစ်သည်။ ဉာဏ်တော်နှင့် ထောက်ရှုတော်မူမည်အကြောင်းကို ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ပုံသည်”ဟူ၍
စေတော်မူ၏။

မင်းရဲကျော်စွာလည်း အမတ်ဒိန်မဏိရွတ်သည် ငါ့ကိုကြောက်ရွံ့၍ လျှောက်လှာသည်ဟု မိန့်တော်မူ
ပြီးမှ ပေးဘွယ်ကမ်းဘွယ်များပေးတော်မူ၍ သံတို့ကိုလွှတ်လိုက်၏။ ပုသိန်တွင် အမတ်ဒိန်ခံသည်မရနိုင်ချေ
သောကြောင့် ခဲပေါင်သို့ချီတော်မူသည်။ ခဲပေါင်တွင်လည်း သံကျယ်အခိုင်ခံ၍ ထိုးပစ်နှင့်သောကြောင့်မရချေ။

ယင်းသို့လျှင် မင်းရဲကျော်စွာမှူးကြီးမတ်ခိုင်တို့ကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်တော်မူ၏။ ထိုအခါ ရမည်းသင်း
စည်သူလျှောက်သည်။ ယခုတလိုင်းပြည်ကို မလုပ်ကြံသင့်သေး ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဖြစ်သော ရခိုင်မြို့ကိုသူလုပ်
ကြံ၍ ရလျှင် နရမိတ်လှကို နန်းတင်လေသည်။ နိုင်ငံတော်ရခိုင်သို့ချီ၍ လုပ်ကြံတော်မူဦး။ ရခိုင်ကိုရမှ
သူပြည်သူရွာကို လုပ်ကြံတော်မူသင့်သည်လျှောက်၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း သည်အရေးသည် သင့်လှပေ
သည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးမှ တပ်ကိုနှုတ်၍ချီတော်မူ၏။

ပြည်မြို့သို့ရောက်လျှင် လှေတပ်ကရဲမက်ကို ကြည်းတပ်ဘွဲ့၍ ရခိုင်သို့ချီတော်မူ၏။ လှေတပ်များ
ကိုလည်း မြစ်စဉ်တလျောက် မြို့ရွာအဝသို့ရောက်အောင်ပို့ရ၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း ရခိုင်သို့ရောက်လျှင်
နရမိတ်လှ ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ခံနှင့်သည်ကို သုံးစုခွဲ၍ရွပ်ရွပ်ချွဲချွဲ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ နရမိန်လှမခံ
နိုင်၍ ပျက်လေ၏။ ပျက်လျှင် ရဲလှေကြီးတစ်စင်းနှင့်သာ ကုလားပြည်သို့ပြေးလေ၏။ ယင်းသို့လျှင် ရခိုင်ကို
ရတော်မူ၍ လက်ျာကြီးကို မြို့စားထည့်ခဲ့၍ တောင်စည်ခုနစ်ခရိုင်ကို လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ရခိုင်သံတွဲမြို့ကို
ရလျှင် စုက္ကတေးအမတ်ကို မြို့စားထည့်ခဲ့၍ ပြန်တော်မူ၏။ အဝသို့ရောက်တော်မူလျှင် ခမည်းတော်ဘုရား
အားရတော်မူ၍ စားတော် ကွမ်းခွက်၊ သောက်ရေတကောင်းဘုံး၊ စားတော် လဘက်အိုးတစ်စုံဆုပေးတော်မူ
သည်။

၆ - ရခိုင်ပြည်သို့ ဟံသာဝတီကချီပုံ

ရခိုင်မြို့ သံတွဲမြို့ကို မင်းရဲကျော်စွာ လုပ်ကြံရလေသည်။ နရမိတ်လှမှုကား - နတ်လှ (ရဲလှ) တစ်စင်းနှင့်သာကုလားပြည်သို့ ပြေးလေသည် ဟူ၍ ရခိုင်သားတို့ ရာဇာမိရာဇ်ကိုလျှောက်လေသည်။ ရာဇာမိရာဇ်လည်းသက္ကရာဇ် ၇၇၃ ခုနှစ်တွင် သမိန်ဗြဟ္မိတ်၊ သမိန်အဲကောင်းပိန်တို့ နှစ်တပ်ကို တိုက်ဆင် (၅၀)ငါးဆယ်။ မြင်း (၂၀၀)နှစ်ရာ။ စစ်သည်သူရဲ (၅၀၀၀၀) ငါးသောင်းခန့်၍ သံတွဲမြို့သို့ချီလာရသည်။ သံတွဲစားစုက္ကတေးလည်း မြို့ပြကျိုးမြောင်းကတုတ်ရင်တားပြင်ဆင်၍ခံ၏။ ရှည်လတ်သော် မခံနိုင်၍ ရခိုင်မြို့သို့ပေပေါင်းလေ၏။ သမိန်ဗြဟ္မိတ်၊ သမိန်အဲကောင်းပိန်တို့လည်း သံတွဲမြို့ကုအိုင်နေလေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ဘုရင်မင်းခေါင် ကြားတော်မူလျှင် သားတော်မင်းရဲကျော်စွာတို့ ၇ - တပ်ကို တိုက်ဆင် (၃၀၀) မြင်း(၃၀၀၀) သုံးထောင် စစ်သည်သူရဲ (၈၀၀၀၀)ရှစ်သောင်းနှင့် ချီရလေ၏။

သံတွဲသို့ရောက်လျှင် မြို့ကိုအကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံတော်မူသည်။ သမိန်ဗြဟ္မိတ်၊ သမိန်အဲကောင်းပိန်တို့ ခံနှင့်သည် မြို့ပြခိုင်လှသောကြောင့် မရချေမှ ရံတပ်လုပ်ပြီးလျှင် ဆုတ်၍နေလေ၏။ မြို့တွင်းကလည်း တပ်မင်း ဗြဟ္မိတ်စီရင်၍ ညဉ့်ကိုမီးနှစ်ကြိမ်တိုက်၍ မင်းရဲကျော်စွာတပ်ကို လောင်လေသောကြောင့် တပ် ၇ တပ်လုံး ဖြန့်၍ လူသူရဲမက်အများစောင့်ရ၏။

၇ - တလိုင်းတို့ပရိယာယ်ပြုပုံ

ယင်းသို့လျှင် သုံးလခန့်ဝန်းရံ၍နေတော်မူသည်။ ထိုအခါ မြို့တွင်းသားတလိုင်းတို့ ငတ်မွတ်လှသော ကြောင့် လွှားမှောက်တို့ကိုသာ ချက်ပြုစားသေသက်ရ၏။ ယင်းသို့ရှိလတ်သော် သမိန်းဗြဲပိုက် ဤသို့ဆို ၏။ ယခုလည်း မျိုးရိက္ခာကုန်၍ ငါတို့စစ်သည်ငတ်မွတ်လှချေပြီ။ ရှေ့တဆယ့် - ကိုးရက်ကြာလျှင် သူ့ကျွန် ဖြစ်တော့မည်။ ပရိယာယ်ဝေဝုစံဖြင့် မင်းရဲကျော်စွာကိုပြန်လေအောင် ကြံမှ ငါတို့သူ့လက်ကလွတ်မည်ဟူ၍ ပါသည့် အမှူးအမတ်တို့ကိုဆို၏။ ကြံသည်ကား ရာဇာဓိရာဇ်က ပေးမှာသည်အဟန်စာစီးပြီး၍ လူ ၅ - ယောက်ကိုပို့လာရ၏။ စာတွင်ပါသည်ကား -

“ငါအမိန့်တော်ရှိသည် သမိန်းဗြဲပိုက်၊ သမိန်းအဲကောင်းပိန် အမှူးအမတ်အပေါင်းတို့...မင်း တို့ကို မင်းရဲကျော်စွာ ဝန်းရံ၍ လုပ်ကြံလာသည်။ မင်းတို့ခံ၍ ထိုးပစ်ရှနသည်များသော ကြောင့်အနိုင်ခွါ၍တပ်နှင့်နေသည်ကိုလည်း မင်းတို့ကထွက်၍ မီးတိုက်ရသည်ဟူ၍ ငါကြား တော်မူသည်။ မင်းတို့ကိုလည်း မှူးကြီး၊ မတ်ကြီးအရာသို့ဖြစ်အောင် ပြုစုသည်အကျိုး ငါခံတော်မူရပေသည်။ မင်းတို့ဝတ်ကုန်ပေပြီ။ ငါကိုယ်တော်ပင် ရေကြောင်းကြည်းကြောင်း ဦးယာန်ပုသို့ချီတော်မူမည်။ မင်းတို့လည်း ငါမရောက်ခင် ခံနိုင်အောင်ခံ၍နေ။ ယခုငါလည်း သမိန်ဖြတ်စ နှင့် အမတ် ဒိန်မဏိရွတ်ကို တိုက်ဆင် (၅၀)ငါးဆယ်။ မြင်း (၂၀၀) နှစ်ရာ။ ဗိုလ် (၄၀၀၀)လေးသောင်းနှင့် လင်းပတေ့ကြောင်းချီလာစေသည်။ ပိုက်ကမြင်တို့ကိုလည်း မုတ္တမသားများနှင့် လွန်းကျင် (၁၀၀) တရာခန့်မျိုးရိက္ခာတင်၍ မင်းတို့သို့မော်ကေရာဇ် ကြော်ပို့လေစေပြီ။ မင်းရဲကျော်စွာ ခွါသော်လည်း မခွါစေနှင့် နောက်ထပ်လိုက်၍တိုက်။ ငါလည်း အလုံးအရင်းအများနှင့် ဦးယာန်ပုကြောင်းချီ၍ ဆီးမည်ဟု စာရေးပြီးမှ တပ်မင်း မယားတပ် မင်းသားများက စာခွေလည်းအများပင် သည်စားများကို ပူတာတွင် ထည့်၍ အဝတ်အစား မုံ့ထုပ်ပဲထုပ် အမွှေးအကြိုင်ထည့်၍ ကတ္တီပါ အိတ်တွင် သွတ်ပြီးသော် တံဆိပ်လက်ျာခတ်ပြီးမှ လူမာ ၅ - ယောက်ကိုညှို့ကိုထွက်လေစေ၍ မိုးသောက်လျှင် ပဲကူးကလာသည်အဟန် မြန်မာတို့က ကင်းစောင့်မြင်အောင် တောကထွက်၍ သံတွဲမြို့ တွင်းသို့အပြေးဝင်ခဲ့ဟုစေ၏။

မြန်မာမာကင်းစောင့်တို့မြင်လိုက်သော် ပူတာခေါင်ယက်ကိုချ၍ မြို့တွင်းသို့ဝင်လေ၏။မင်းရဲကျော်စွာ ကင်းစောင့်တို့လည်း ပူတာခေါင်ယက်ကိုယူ၍ ဆက်၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း ပူတာထဲတွင်ပါသည်ကို ကြည့်ရှုစေသော် စာကိုတွေ့၍ ဘတ်ရ၏။ စာတွင်ပါကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ ကို ခေါ်၍တိုင်ပင်တော်မူ၏။ ယင်းသောအခါ ရမည်းသင်းစည်သူလျှောက်သည်ကား သည်အကြောင်းကို ထောက်သော် သမိန်ဖြတ်စ သမိန်ဒိန်တို့သည် လင်းပတေ့ကြောင်းချီမည်ဆိုသည်။ ရာဇာဓိရာဇ်လည်းဦးယာန်ပု ကြောင်းချီလမည်။ သည်တွင် အရှည်နေချေသော် စစ်သုံးမျက်နှာ လုံးပိတ်၍ရှိခြိမ့်မည်။ အလျင်ခွါ၍ ပြန်တော်မူ ဦးတော့။ ရှေးမိုးစဲလေသာကိုမှ စစ်ကြောင်းစီရင်တော်မူ၍ တကြိမ်ချီဦးတော့ဟုလျှောက်၏။ မင်းရဲကျော်စွာ လည်း သည်အရေးသင့်လှပြီဟု တပ်ကိုနုတ်၍ ပြန်တော်မူ၏။

ထိုသက္ကရာဇ် (၇၇၂) ခုနှစ်ရာခန့်ဆယ့်နှစ်ခုတွင် ရာဇာဓိရာဇ်အမတ်သမိန်ဗြဲပိုက်၊သမိန်အဲကောင်းပိန် တို့လည်း မင်းရဲကျော်စွာခွါ၍ အဝသို့ရောက်ပြီကြားလျှင် ရခိုင်မြို့ကိုချဉ်း၍ လုပ်ကြံလေသည်။ ရခိုင်စား လက်ျာကြီးနှင့် စုက္ကတေးလည်း အလုံးအရင်းအများနှင့် ရခိုင်မြို့ကခံ၏။ ရှည်လတ်သော် အဝကစစ်ကူရောက်ခဲး သည်နှင့် ရခိုင်သားတို့ တလိုင်းနှင့် တချက်တည်းဖြစ်လေသောကြောင့် မခံနိုင်ပျက်လေ၏။ ရခိုင်ပျက်ခဲ့လျှင် နရမိတ်လှကိုနန်းတင်၍ လက်ျာကြီးနှင့် စုက္ကတေးကို ဟံသာဝတီသို့ယူလေ၏။

၈ - သိန်းနီစော်ဘွားကို မင်းရဲကျော်စွာတိုက်ယူပုံ

သက္ကရာဇ် (၇၇၃) ခုနှစ်ရာစုနှစ်ဆယ့်သုံးခုတွင် သိန်းနီစော်ဘွားအလုံးအရင်းအများနှင့် အဝသို့လုပ်ကြံ မည်ချီလာ၏။ ထိုအကြောင်းကို အုန်းပေါင်သို့ကြောင်ဘွားကလျှောက်၍ ဘုရင်မင်းခေါင်ကြားတော်မူလျှင် သားတော် မင်းရဲကျော်စွာကိုဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူ၍ ပုဂံတရဖျားတတပ်၊ အမြင့်ရာဇသင်္ကြံတတပ်၊ ရမည်းသင်း စည်သူတတပ်၊ ကလေးကျေးတောင်ညိုတတပ်၊ မိုးညှင်းသတိုးတတပ်၊ စည်ကူးဘယကာမဏိတတပ် သည် ၇ - တပ်ကို တိုက်ဆင် (၂၀၀)နှစ်ရာ။ မြင်း (၄၀၀၀) လေးထောင်။ စစ်သည်သူရဲ (၇၀၀၀)သောင်းနှင့် ဆီးကြို၍တိုက်လေဟု ခန့်တော်မူ၏။ မင်းရဲကျော်စွာတို့ ဆင်ခေါင်းဝက်ဝင်အလွန်သို့ရောက်လျှင် မြင်းတပ် ချင်းတွေ့၍တိုက်ကြသော် သိန်းနီစော်ဘွားမြင်းတပ်ပျက်လေ၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း ထပ်၍လိုက်တော်မူ သည် စော်ဘွားလည်း သားသမက်နှင့်တကွ ဆီးကြို၍ ဆင်နှင့်ခံလှာ၏။ ထိုအခါ မင်းရဲကျော်စွာ ဆင်တော် ငချစ်ခိုင်ကိုစီး၍ တိုက်တော်မူသည်။ စော်ဘွားဆင်နှင့် မနည်းကြာရှေ့ကြစဉ်တွင် စော်ဘွားသားဆင်နှင့်ကူလှာ သည်ကိုကျေးတောင်ညို ဆင်ချွန်းဘွင့်၍တိုက်သည်။ စော်ဘွားသားဆင်လည်၍ ပြေးလေ၏။ စော်ဘွားသမက် ဆင်နှင့်ကူ၍ တိုက်ပြန်လှာသည်ကို မိုးညှင်းသတိုး ကြို၍တိုက်ပြန်လေ၏။ စော်ဘွားသမက်ဆင်လည်းလေ၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း စော်ဘွားကို လိုက်သိပ်၍တိုက်သည်ကို စော်ဘွားဆင်အားကြီး၍ ဆင်စွယ်ချင်းရှက်၍ရှိရာ တွင် စော်ဘွားယစ်သည်ကို သိတော်မူသည်နှင့် သူ့ဆင်သို့ခုန်၍ စော်ဘွားနှင့် ကုန်းလယ်နောက်ပဲ့ကို ခုတ်၍ချ လေ၏။ ယင်းသို့လျှင် စော်ဘွားစစ်သည်တို့ ပျက်၍ပြေးလေ၏။ စော်ဘွားစီးသော ဆင်နှင့်တကွ ဆင် ၆ - စီး။ မြင်း (၂၀၀)နှစ်ရာ။ လူ(၈၀၀)ရှစ်ရာရတော်မူ၏။ ရှမ်းစစ်သည်တို့လည်း သုံးရာကျော်ခန့်သေလေ၏။ စော်ဘွားသေ၍ စစ်ပျက်လျှင် သားသမက်တို့လည်း ဗိုလ်ပါရုံးစု၍ ပြန်လေ၏။

၉ - မင်းရဲကျော်စွာ သိန်းနီဘက်က စစ်ကူလာသော တရုပ်တို့ကိုတိုက်ပုံ

မင်းရဲကျော်စွာလည်း ရသည့်သုံ့ပန်း ဆင်မြင်းတို့ကို ခမည်းတော်ကို ဆက်စေ၍ သိန်းနီသို့အရောက် ချီတော်မူ၏။ သိန်းနီစော်ဘွား သားသမက်တို့လည်းတရုပ်တို့ကို စစ်ကူခေါ်၍ မြို့ကိုခိုင်ခန့်အောင် လုပ်ပြီး လျှင် မျိုးရိက္ခာသွင်း၍ခံ၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း သိန်းနီမြို့ကိုအကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံသည်မရချေ။ ၅ - လခန့်နေတော်မူ၏။ ယင်းသို့စဉ်တိုင် တရုပ်တို့က မြင်းသည် (၂၀၀၀)နှစ်ထောင်။ ခြေသည် (၂၀၀၀၀) နှစ်သောင်းစစ်ကူမည်လာသည်ကို မင်းရဲကျော်စွာကြားတော်မူလျှင်သိန်းနီမြို့ကမသိရအောင် ညဉ့်ကခွါတော်မူ ခဲ့၍ စင်ခန့်တောတွင် တိုက်ဆင် (၂၀၀)နှစ်ရာ။ မြင်း(၃၀၀၀) သုံးထောင်။ စစ်သည်သူရဲ(၄၀၀၀၀)လေးသောင်း နှင့်နေလေ၏။ တရုပ်စစ်ကူလာသည်ကို ၃ စုခွဲ၍ တောကထွက်၍တိုက်လေသည်။ တရုပ်တို့ပျက်လေ၏။ တရုပ်အမတ် ၅ ယောက်နှင့် မြင်း (၁၀၀၀)တထောင်ကျော်။ လူ (၂၀၀၀) နှစ်ထောင်ကျော် သုံ့ပန်းရ၏။ မြင်း (၅၀၀)ငါးရာကျော် ခန့်သေလေ၏။ တရုပ်တို့ကိုအောင်မြင်တော်မူလျှင် သိန်းနီမြို့ကိုရံမြီးရံ၍နေပြန်၏။

၁၀ - ရာဇာဓိရာဇ်ပြည်သို့ချီတက်ပုံ

ရာဇာဓိရာဇ်လည်း မင်းရဲကျော်စွာသိန်းနီကိုချီသည်ကြားလဆင် ကြည်းတပ်ရှစ်တပ် , ရေတပ်ဆယ့် နှစ်တပ်စီရင်၍ ပြည်မြို့ကိုလုပ်ကြံမည်ချီလာ၏။ ကြည်းတပ်မှာ တိုက်ဆင် (၃၀၀) သုံးရာ၊မြင်း (၈၀၀၀) ရှစ် ထောင်။ စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်းနှင့်ချီတော်မူ၏။ ပြည်စားပျံချီလည်းကျုံးမြောင်းမြို့ပြကတုတ်ရင်တား ခိုင်ခန့်အောင် လုပ်ပြီးလဆင် မျိုးရိက္ခာသွင်း၍ခံ၏။ရာဇာဓိရာဇ်လည်းအကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံသည်ပြောင်းသေနတ် အမြောက် မြတပူထူလှ၍ ရဲမက်ဗိုလ်ပါအသေအပျောက်များလှသည်နှင့် မြို့ကခွါ၍ ကြည်းရေဝန်းရံလျက် နေလေ၏။ တလခန့်ရှိလဆင် မုတ္တမကျေးယေးမြို့ကို ယိုးဒယားတို့တိုက်လေသောကြောင့် ဟံသာဝတီမြို့ကို စောင့်တို့က ရာဇာဓိရာဇ်ကို လျှောက်၍ကြားလဆင် သားတော် ဗညားပုသိန်းကို ဗိုလ်မှူး သမိန်းအဲပရဲကို စစ်ကဲခန့်၍ သမိန်သံကျယ် , သမိန်လောက်ပင် , သမိန်စောခံခက် , သမိန်ဥရိန် သည်အမတ် သူရဲကောင်း များနှင့် တိုက်ဆင် (၂၀၀)နှစ်ရာ။ မြင်း(၄၀၀)လေးရာ။စစ်သည်သူရဲ(၅၀၀၀၀)ငါးသောင်းနှင့်ပြည်မြို့ကိုဝန်းရံ၍ နေလေ၏။ ရာဇာဓိရာဇ်မူကား - ရေကြောင်း ကြည်းကြောင်းမုတ္တမသို့ချီတော်မူ၏။

အဝဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ဟံသာဝတီဘုရင်ရာဇာဓိရာဇ်သည် သားဗညားပုသိန်ကို ပြည်မြို့ရံတပ်တွင် လုံခြုံအောင်အစောင့်ထား၍ မုတ္တမမြို့သို့ချီ၍ ယိုးဒယားသားတို့ တိုက်မည်ဟု ရေကြောင်းစုန်သွားကြောင်းကို ကြားတော်မူလျှင် ၇ - တပ်စီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၏။ ထို ၇ - တပ်တွင် ပါသည့် တိုက်ဆင် (၄၀၀)လေးရာ။ မြင်း(၆၀၀၀)ခြောက်ထောင်။ စစ်သည်သူရဲ(၂၀၀၀၀) နှစ်သောင်းနှင့် ကြည်းကြောင်းချီတော်မူစေသည်။ ရာဇာဓိရာဇ်သာ ဗညားပုသိန်လည်း မှူးကြီးမတ်ခိုင်တို့ကို ပြည်မြို့တွင်ခံနေစေ၏။ အနောက်ဘက်တလဲးစီးသို့ ကူး၍ တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍နေလေသည်။

ဘုရင်မင်းခေါင်မူကား သားတော်မင်းရဲကျော်စွာ သိန်းနီမြို့ကပြန်၍ အဝသို့မရောက်သေးသည်ကို ငုံ့တော်မ၏။ သားတော်မင်းရဲကျော်စွာ သိန်းနီမြို့အလျင်ချီခဲ့၍ အဝသို့ရောက်လျှင် ကတ္တု၊ လွန်ကျင်၊ ရဲလှေ၊ လှော်ကားသံလှေ၊ ကုန်လှေအစရှိသော တိုက်လှေအများစီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ ပြည်သို့ချီတော်မူပြီးလျှင် မြို့ပတ်လည် ကြည်းရေဝန်းရံ၍နေတော်မူသည်။ ပြည်မြို့တွင်းသား တလိုင်းတို့လည်း ဘုရင်မင်းခေါင်၊ မင်းရဲကျော်စွာတို့ရောက်၍ ကြည်းရေဝန်းရံတော်မူလဆင် ရှားပါးငတ်မွတ်၍ရှိလေ၏။ ထိုသို့ရှားပါးငတ်မွတ် ကျဉ်းမြောင်း၍ ရှိကြောင်းကို ဟံသာဝတီဘုရင်ရာဇာဓိရာဇာ မုတ္တမကကြားတော်မူလျှင် ရဲလှေ ၁၀ - စင်းနှင့် အပြင်း မုတ္တမမြို့ကဆန်တော်မူခဲ့၍ ပြည်မြို့သို့ရောက်တော်မူလျှင် ပြည်မြို့တွင် ဝန်းရံနေသော အဝဘုရင်မင်း ခေါင်သား မင်းရဲကျော်စွာတို့နှင့် ပြည်မြို့တွင်း ရဲလှေ ၁၀ စင်းချင်း တိုက်ကြ၍ အထိအပါးအရှုအနများသည် နှင့် မြို့တွင်းသားများလည် ငတ်မွတ်ရှားပါးလှ၍ ပြည်မြို့တွင်ရံနေစေသော သမိန်လကွန်းအိန်နှင့်တကွ ရာဇာဓိရာဇ်သည် ထိုည၌တွင်းပင် အလုံးအရင်းနှင့်တကွ ဟံသာဝတီသို့ စုပြေးလေ၏။

ဘုရင်မင်းခေါင်နှင့် မင်းရဲကျော်စွာလည်း ဆင်မြင်း လှေတက်မပျက်စုရုံး၍ တလုံးတည်း ရေအား ကြည်းအား ထပ်၍လိုက်တော်မူ၏။ ဟံသာဝတီသို့ရောက်တော်မူလျှင် တမိုးတိုင်းပတ်လုံးနေ၍ လုပ်ကြံတော်မူ သော်လည်း မရချေ။ နောက်လျှင် ရဲမက်ဗိုလ်ပါဆင်မြင်းလူသူတို့လည်း အပင်အပန်းရှိသည်နှင့် ဟံသာဝတီမြို့ ပတ်လည်ရတော်မူသော ဆင်မြင်းလူသုံ့ပန်းတို့ကို ယူတော်မူ၍ ဟံသာဝတီမှသည် အဝနေပြည်တော်သို့ ရေအား ကြားအားဆန်တော်မူသည်။

၁၂ - မင်းရဲကျော်စွာအိမ်ရှေ့ပေးတော်မူခြင်း

နေပြည်တော်အဝက ရွှေမြို့တော်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် သားတော် မင်းရဲကျော်စွာကို အိမ်ရှေ့ပေးတော်မူသည်။ အိမ်ရှေ့မင်းရဲကျော်စွာ မိဘုရားကား ပုခန်းကြီးကိုစားသော မင်းတရားများသမီးတော်စောမင်းလှနှင့် အထက်က ပြည်စားပျံချီနှင့် စုံဘက်တော်မူသည်။ နောက်ပြည်စားပျံချီမရှိလျှင် စုက္ကတေးကိုပေးတော်မူပြန်သည်။ စုက္ကတေးနှင့် စုံဘက်၍ လရှိလျှင် စုက္ကတေးကိုရုပ်၍ သားတော် မင်းရဲကျော်စွာနှင့် ထိမ်းမြန်းတော်မူပြန်၍အိမ်ရှေ့မိဘုရားဖြစ်သည်။

၁၃ - မြို့စားပေးအပ်ချထားပုံ

သက္ကရာဇ် (၇၇၄)ခုနှစ်ရာဇုနုနစ်ဆယ့်လေးခုတွင် တောင်ငူ ကေတုမတီမြို့ကိုစားသော မင်းလင်္ကျာကြီးကို ငါ့ကျွန်အိုမင်းပြီ ကျေးစွန့်ရွာနားနှင့် မတန်ဟုတောင်ငူကေတုမတီမြို့ကိုနုတ်၍ ပြင်စည်မြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ တောင်ငူကေတုမတီမြို့ကိုမူကား စောလူးသင်္ခယာကိုပေးတော်မူသည်။ ပုဂံကိုလည်း ပုခန်းတရဖျားကိုပေးတော်မူသည်။ ပုခန်းမြို့ကိုပူကာ သားတော်အလတ်မင်းရဲကျော်ထင်ကို ပေးတော်မူ၍ ကံကျွေးခံရသည်။ သားတော်ငယ် သီဟသူကိုကား ပြည်မြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ စစ်ကိုင်းမြို့ကို အမတ်ရာဇသင်္ကြံကို ပေးတော်မူသည်။ မြေတူးမြို့ကို သက်တော်ရှည်ကိုပေးတော်မူသည်။ စကုမြို့ကို ငခင်ညိုကိုပေးတော်မူသည်။ ပေါက်မြိုင်ကို စည်သူကြီးသား စည်သူငယ်ကိုပေးတော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ် (၇၇၄)ခုနှစ်ရာဇုနုနစ်ဆယ့်လေးခုတွင် စလင်းစား နော်ရထာပျံချီ သားရဲမြတ်လှကိုသားတော် အိမ်ရှေ့မင်း မင်းရဲကျော်စွာတွင် စားတော်ကွမ်းရေကို ခန့်တော်မူ၍ နောက်တော်တွင် အမြဲကွမ်းရေကို ဤလိုက်ရသည်။

၁၄ - မော်တိုမော်ကယ်စားကို မင်းရဲကျော်စွာတိုက်ပ

သက္ကရာဇ် (၇၇၄)ခုနစ်ရာ့ခုနစ်ဆယ့်လေးခုတွင် နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော မြေတူးမြို့ကိုမော်တိုမော်ကယ်စား ရှမ်းတို့က ထိပါးလာကြောင်းကိုလျှောက်လာ၍ ဘုရင်မင်းခေါင်ကြားတော်မူသောကြောင့် သားတော် အိမ်ရှေ့မင်း မင်းရဲကျော်စွာကို ၁၁- တပ်စီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ချီရသည်။ ၁၁- တပ်တွင်ပါသည့် ဆင်လုံးမြင်းရင်းကားတိုက်ဆင်(၃၀၀)သုံးရာ။ မြင်း(၄၀၀၀)လေးထောင်။ စစ်သည်သူရဲရစ်သောင်းနှင့် မင်းရဲကျော်စွာ နောက်တပ်မပြု၍ ချီတော်မူသည်။ မြေတူးသို့ရောက်တော်မူလျှင် အဆည်းအတားအရပ်အနေမရှိ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံလုပ်ကြံတော်မူလျှင် မော်တိုမော်ကယ်စားတို့ တပ်မခံနိုင်၍ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်လေ၏။ ထိုသို့ပျက်စီးလေလျှင် မော်တိုမော်ကယ်စား ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်တို့ ရုံးမိသမျှသော ရဲမက်လူသူနှင့်တကာ မြင်းစီး၍ တရပ်ပြည်သို့ပြေးလေ၏။ သားတော် မင်းရဲကျော်စွာလည်း သင်တို့သားမယား ဆင်မြင်းလူသူသုံးပန်းကိုယူ၍ အဝသို့ပြန်တော်မူ၏။

၁၆ - ဆင်တော်ပကမတ်နှင့် သမိန်ပရမ်းကိုရသောစစ်ပွဲ

သားတော် မင်းရဲကျော်စွာလည်း တလိုင်းမင်းရာဇာဓိရာဇ် သမက်သမိန်ပရမ်း ပကမတ်ဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ခံသည်ကို လိုက်ထပ်၍တိုက်တော်မူလျှင် တလိုင်းတို့ပျက်၍ သမက်တော်စီးသော ဆင်ပကမတ်နှင့် တကွ သမိန်ပရမ်းကိုလည်း ရတော်မူ၏။ ဆင်၊ မြင်း၊ လူထု အများလည်း ရတော်မူ၏။ ယင်းကသည်နောက် ပုသိန်သို့ချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ပုသိန်မြို့ကတွင်လည်း ရာဇာဓိရာဇ်အမတ် မဏိရွတ်၊ အမတ်ဒိန် နှစ်ယောက်အမြောက်သေနတ်များနှင့် ခံနေလေသောကြောင့် မရချေ။ ပုသိန်ကျေးလက်သားတို့မူကား - လူတထောင်ငါးရာခန့် ကျွန်တော်ခံလှာ၏။

နောက်မြောင်းမြမြို့ကို လုပ်ကြံတော်မူပြန်သော်လည်း မရချေ၍ မြောင်းမြမြို့ကို ပတ်လည်ရံ၍သာ နေရ၏။ သားတော် မင်းရဲကျော်စွာမူကား အလျင်ကရတော်မူသည်။ ရာဇာဓိရာဇ်သမက် သမိန်ပရမ်းနှင့်တကွ တလိုင်းအမတ် နှစ်ကျိပ်ကျော်ကိုယူ၍ ရွှေလှော်ကားရှစ်စင်းနှင့် အမှတ်မဲ့အဝသို့ ဆန်တော်မူသည်။ ၁၁-ရက်နှင့် အဝသို့ရောက်တော်မူ၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်းသားတော် မင်းရဲကျော်စွာ ရောက်လှာ၍ စစ်တုရင်္ဂသူ၊ လက်ဝဲယော်ဓာတို့ ပွဲရကြောင်းကို လျှောက်၍ ကြားတော်မူလျှင် အားရတော်မူ၍ စစ်တုရင်္ဂသူကို နန္ဒသူရိယ၊ လက်ဝဲယော်ဓာကို နန္ဒကျော်သူဟူသော အမည်ကိုသနားတော်မူသည်။ သားတော်မင်းရဲကျော်စွာလည်း အဝ တွင် ခုနှစ်ရက်နေတော်မူပြီးလျှင် မြောက်သားတော်စောမင်းလှကိုယူ၍ အောက်ဒလမြို့သို့ စုန်တော်မူပြန် သည်။ လေးညဉ့်-၅ရက်နှင့် ဒလမြို့သို့ရောက်တော်မူ၏။ ယင်းသောအခါ တလိုင်းမင်း ရာဇာဓိရာဇ်လည်း ဇာတာတော်မသန်သည်ဟူ၍ ကျိန်းခန်းကာလဗေဒင်သိမြင်သော ပညာရှိ ပုရောဟိတ်တို့ လျှောက်သောကြောင့် ဟံသာဝတီမှသည် မုတ္တမမြို့သို့ကူး၍နေတော်မူသည်။ ပုသိန်မြို့ကိုစောင့်သော အမတ်ဒိန်မဏိရွတ်တို့ကို ခေါ် တော်မူ၍ ဟံသာဝတီမှာ မြို့စောင့်ထားတော်မူခဲ့၍ စောင့်နေရသည်။ ပုသိန်မြို့ကို အမတ်မောခွင်စောင့်ရသည်။ နောက်လျှင် ပုသိန်မြောင်းမြစသော အနောက်တလွှားမြို့ကျေးစားတို့နှင့် တကွကျွန်တော်ခံဝင်လှာကုန်၏။ တဂုန်မြို့ သံလျင်မြို့ကိုမူကား - မခံချေသောကြောင့် ရေတပ်၊ ကြည်းတပ် ပတ်လည်ဝန်းရံ၍ ဆီးဆိုခံနေတော် မူရချေသည်။

၁၇ - အင်းဝသို့ တရုပ်စစ်ရောက်လာပုံ

အဝနေပြည်တော်မှာလည်း အထက်မင်းရဲကျော်စွာ တိုက်ရာတွင် မော်တုံမော်ကယ်စားတို့ရှုံး၍ သင်းတို့ သားမယားကို သားတံမင်းရဲကျော်စွာသိမ်းယူခဲ့၍ အဝမှာရှိသည်နှင့် မော်တုံမော်ကယ်စား ညီအစ်ကို သာ မြင်းနှင့် တရုပ်မြို့သို့ပြေး၍ လွတ်လေသောကြောင့်မော်တုံမော်ကယ်စား ညီအစ်ကိုတို့ တရုပ်ဦးတည်ဘွား သို့သွား၍ ကျွန်တော်တို့ သားမယားကို နေထွက်ဘုရင်အထံမှာ သိမ်းယူထား၍ရှိရလေသည်။ နေထွက်ဘုရင် မှာ တောင်း၍ သနားတော်မူပါမှ သားမယားကို ရပါမည်ဟု တောင်းပန်ကြလေသောကြောင့် တရုပ်ဦးတည်ဘွား က တရုပ်မြို့ကျေးအဝေးအနီး၌ ရှိနေကုန်သော စော်ဘွားတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ နေထွက်ဘုရင်မှာ မော်တုံမော် ကယ်စား သားမယားတို့ကိုတောင်း၍ မော်တုံမော်ကယ်စားတို့ကိုပေးလေ။ မပေးလျှင် တိုက်လေဟူ၍ တိုက် ဆင် နှစ်ရာ၊ မြင်းနှစ်ထောင်၊ ခြေသည်သူရဲလေးသောင်းချီလာ၍ ရောက်လျှင် ရောဝကသည် တပ်ကြီးကြီး မြင်တိုင်၊ တောင်ဘီလူး၊ လုံးတော်၊ ပေါက်တိုင်အောင် တပ်တည်၍ နေလေ၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း စစ်ကြီး တွေ့မည်စီရင်သည်။ ပဲကူးသို့မင်းရဲကျော်စွာနှင့် အမှူးအမတ်စစ်သည် ကွဲချေသောကြောင့် သူစစ်အင်ကြီးလေ ၍ မြို့ပြကျူးမြောင်းပြင်ဆင်၍ခံ၏။ တရုပ်တို့လည်း မြို့ကိုရုံလေ၏။ တလခန့်ရှိလျှင် မျိုးရိက္ခာကုန်၍ မြို့တွင်းသို့စေလှာ၏။ စေဟန်ကား

မော်တုံမော်ကယ်စား သားမယားကိုသော်လည်းမပေး။ ထွက်၍သော်လည်း မတိုက်နေသည်။ သို့ပင်နေသော် သုံးနှစ်လည်အောင်နေ၍ လုပ်ကြံမည်။ ထွက်၍ အရေးမဆိုလျှင်လည်း တို့ကမြင်းတစီး၊ နေထွက်ဘုရင်က မြင်းတစီး၊ သူရဲတယောက်ချင်းထွက်လာစေ၊ တို့သူရဲနှင့် မြင်းစီးချင်းတိုက်၍ တို့သူရဲရှုံးလျှင်လည်း ပြန်တော့မည်။ ရွှေနန်းသခင်ကရှုံးလျှင်လည်း မော်တုံမော်ကယ်စား သားမယားကိုပေးပါတော့ဟူ၍ စေလှာ၏။ တရုပ်တို့စကားကို ဘုရင်မင်းခေါင်ကြားတော်မူလျှင် ဆင်စီး မြင်းစီးသူရဲကောင်းတို့သည် သားတော် မင်းရဲကျော်စွာ နှင့် တလိုင်းပြည်မှာချည်းရှိလေသောကြောင့် သူရဲယောက်ျားကောင်းကိုမေးတော်မူသော် တယောက်မျှ ထွက်ဝံ့သသူမရှိ ချေလင် မည်သို့မျှမိန့်တော်မူ တိတ်တိတ်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ပေါင်းတည်စားသည် နားတော်လျှောက်၏။ ရာဇာဓိရာဇ်သမက် သမိန်ပရမ်းသည် လက်ဖျံလုံးတည်း၊ ထိုသူကိုသားတော်ရ၍ ဆက်လှာသသူကို သံခြေချင်းခတ်၍ထားသည်ရှိသည်မဟုတ်လော၊ ယင်းသည်သူကို မေးတော်မူ၍ စုံစမ်းသော်လည်း သင့်မည်ဟူ၍ လျှောက်သည်ကိုကြားလျှင် သမိန်ပရမ်းကိုမေးရလေ၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း ကျွန်ုပ်ကျွန်ကို သံခြေချင်းနှင့် ထားတော်မူသည်။ ဆင်းရဲကျဉ်းမြောင်း၍ပင်ပန်းညှိုးနွမ်းသောကြောင့်သာဆိုသည်။ သူရဲချင်းတွင် ဓားတစင်း၊ လွှားတချပ်၊ ဆင်တစီးချင်း၊ မြင်းတစီးချင်း၊ တယောက်ချင်းတွေ့တော် မေ့ဒိပ်မြေပြင်ဝယ် ကျွန်ုပ်တွင် ခံနိုင်မည်လော။ ကြောက်သည် ဟူ၍မရှိဟု သမိန်ပရမ်းလျှောက်၏။ ကြားတော်မူလျှင် သံခြေချင်းကို ချွတ်စေ၍ခေါ်တော်မူ၍ ခေါင်းဆေးစေ၏။ ကျွေးမွေးတော်မူပြီးလျှင် တရုပ်တို့သူရဲကိုမင်း မြင်းစီးချင်းနိုင်လျှင် ရာဇာဓိရာဇ်ပေးသည်ထက် ပေးတော်မူ၍ ငါသူကောင်းပြုတော်မူမည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း ဦးခိုက်၍အာမခံ၏။

တရုပ်သူရဲကားမဏိလည်း ဆင်စီးချင်း၊ မြင်းစီးချင်း၊ ခြေချင်ယောက်ျားသူရဲချင်းလျှင် အဘက်မရှိပြုသည်။ မြင်းနီကြီးကို ရွှေကထိုး၍ စီးသည် သံချပ်မျက်နှာမည်းစားကို ပတ္တမြားအပြည့်စီ၍ စွဲသည်။ ရွှေလှံချောင်းလုံး၊ အောင်း ၇ - ဆင့်နှင့် နတ်မြင်းသည်နှင့်အတူ တရုပ်တို့မှတ်သည်။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း သမိန်ပရမ်းကို အဝမြို့တွင်ရှိသ၍ မြင်းကိုယူ၍ပြသည်။ သမိန်ပရမ်းစိတ်နှင့် ကြိုက်သည် မြင်းတစီးမျှမရ။ နောက်မှ ကျုံးနားတွင် စား၍နေသော မြင်းနီမကျည်းစေ့တစီးကိုမြင်မျှ ကြိုက်၍ယူ၏။ အသက်အသံသိအောင် ခုနစ်ရက်လည်အောင်စီးစေပြီးမျှ ၇ - ရက်သည် ယောက်ျားကောင်းချင်းတွေ့စိမ့်မည်ဟူ၍ တရုပ်တို့ကိုဆိုလေစေ၏။ တရုပ်တို့သူရဲကားမဏိကြားလဆင် သောက်စားကြိမ်းဝါး၍ နေနှင့်၏။ ချိန်းချက်သည်နေ့စေ့လျှင် သမိန်ပရမ်းကို ရှင်ဘုရင်မင်းခေါင်သုံးသပ်၍ မိန့်တော်မူ၏။ သူရဲအမှူးအမတ်တွင် တန်ခိုးသတင်း အရဲအရင့် နှလုံးကြမ်းကြီးသည်။ ကြားသည်နှင့်ညီလှပေ၏ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း မြင်းနီမကျည်းစေ့ကိုစီးသည်။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း သမိန်ပရမ်းကိုစီးတော်မူသော ပတ္တမြားက လက်သုံးတော်စွဲပတ္တမြားစားကို ပေးတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ သမိန်ပရမ်းကို “ငါ့သားသည် တခါကိုမြဲမြဲအောင်နှလုံးပြုပါ” မိန့်တော်မူသည်။ သမိန်ပရမ်းလည်း နိုင်စိမ့်မည် ကျွန်ုပ်တို့ထားဟူ၍အာမခံ၏။ ခြင်းတလုံးကိုမြင်းတွင်ဆွဲ၍ ကျွန်ုပ်တို့ထိုး၍ကျလျှင် ခေါင်းကို ချွန်းနှင့်ချိတ်ငင်၍ဖြစ်ယူမည်။ ချိန်စရာချွန်းပေးတော်မူပါဟူ၍လျှောက်၏။ မြန်မာတို့လည်း ကြားလျှင်ဆို၏။ “ယုန်မရမှီက သမ္ဘရာရာသော”ဟူ၍ဆို၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း ဘုရင်မင်းခေါင်ကိုဦးစိုက်၍ ထွက်မည်ပြု၏။ တရုပ်ဘာသာတတ်သောသူတို့ကိုလည်း ဝန်းရံစေ၍ထွက်ရ၏။ မြို့ထက်ကလည်း ရဟန်းလူသူပြီးမျှကြည့်ကြကုန်၏။ သမိန်ပရမ်းထွက်သည်ကိုမြင်လျှင် တရုပ်ကားမဏိလည်း မြင်းနီကြီးကိုရွှေကတင်၍ တပ်ကသည် မြင်းစီး၍ ကျုံးနားတိုင်အောင်လာ၏။ ယင်းတွင်မှ သမိန်ပရမ်းနှင့်ဆိုင်၍ စကားပြောကြ၏။ ငါတို့နှစ်ယောက်သည် အမှူးအမတ်သူရဲကောင်းဖြစ်ကြသည်။ ခြေကာ၊ လက်ကာ၊ စနောင်စနင် မပြုနှင့် အများကြည့်ကြပလေစေဟုဆိုသည်။ ယင်းသို့မှ သမိန်ပရမ်းသည် ကိုယ်ကိုချဲ့၍ မြင်းအလျင်စီးသည်။ ကားမဏိလည်းတု၍ ၎င်းစီး၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း ရပ်၍စီးပြန်၏။ ကားမဏိလည်းတု၍ ပြန်စီးပြန်၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း လက်နှစ်ဘက်ဆန့်၍ စီးပြန်သည်။ ကားမဏိလည်း ဆန့်၍စီးပြန်၏။

ယင်းသို့စီးရာတွင် ချပ်တဘက်ကြိုးပြတ်သည်ကို သမိန်ပရမ်းမြင်လျှင်ဆို၏။ တို့နှစ်ယောက်စီးကြသည် သုံးကြိမ်စေ့ပြီ။ ယခုသော်ကား ရကြအောင်သာပြုရတော့မည်ဆိုပြီးလဆင် သမိန်ပရမ်းလှံကိုနောက်ထား၍လက်တဘက်ကိုဆန့်စီးသည်။ ကားမဏိလည်းလက်ကိုဆန့်၍ လိုက်၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း အပါးသို့ရောက်လျှင် မြင်းကိုရုတ်ချင်းလှည့်၍ လက်ျာပတ်ပြီးသော် တရုပ်ကားမဏိအား ဓားကိုမြှောက်၍ရုတ်မည်မိုးရာတွင် ဆန့်သည်လက်အောက်ချပ်ကြိုးပြတ်၍ နံစပ်အသားလေးသစ်ခန့်မျှလပ်သည်ကိုထိုးမိလျှင် လက်ဝဲကသည် လက်ျာသို့ငင်ပြီးလျှင် ခေါင်းကိုဖြတ်၍ ခြင်းတွင်ထည့်၍မြို့တွင်းသို့ဝင်ခဲ့၏။ တရုပ်တို့လည်း လူမဟုတ်ပြီ နတ်ကဲ့သို့ဖြစ်ပေသည်ဟူ၍ အံ့သြကြကုန်၏။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း အားရတော်မူ၏ ဆုလာဘ်များစွာပေးပြီးလျှင် တလုပ်ရာသူသမီးငယ်နှင့် စုံဘက်တော်မူ၍ မင်းညီမင်းသားတို့အဆောင်အယောင်အကုန်နှင့် လယ်ကိုင်းမြို့ကိုပေးတော်မူ၏။ ပြည်သူအပေါင်းတို့လည်း များစွာဆုလာဘ်ပေးကြကုန်၏။ တရုပ်တို့လည်း ဆိုသည်စကားဂတိအတိုင်း သမိန်ပရမ်းကို ကားမဏိရုံးလျှင် ပြန်ကြလေကုန်၏။

မင်းရဲကျော်စွာလည်း ခမည်းတော်ဘုရင်မင်းခေါင်သို့ စာဆက်ရလေ၏။ စာတွင်ပါသည်ကား

“ရွှေဘဝါးတော်အောက် ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ဝံ့သော ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်ဘုရား ယခုဘကြီးတော် ဗညားနွဲ့သည် ကျွန်ုပ်မတွေ့ဝံ့၍ မုတ္တမသို့ ပြေးလေသည်။ ကျွန်ုပ်ကိုကြောက်လန့်၍ ရေတွင် ဆင်းသေသော်လည်း တံငါတို့ကိုကွန်နှင့်စွန့်စေ၍ အကောင်ကိုသင်္ဂြိုဟ်ရမှနေမည်။ ပဲးကူးကိုလုပ်ကြံ၍ရမှုကား အကျွန်ုပ်လက်ရဖြစ်တော့သည်။ ဘုန်းကြီးသည် အရှင်အရာတော် ရတနာဆင်မြင်းကတော်စိုးမင်းကို စိစစ်၍ စာရေးမည်။ သူသာလာပါစေဘုရား” ဟု သည်စာနှင့် ငလတ်ကိုစေ၍ဆက်ရလေ၏။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ငလတ်ရောက်လာ၍ စာကိုကြားတော်မူလျှင် လက်ခုတ်လက်ဘက်တီး၍

၁၅၀ - တောင်ငူပြည်အကြောင်း

ဇေယျဝဇ္ဇနတိုင်း ကေတုမတီမည်သော တောင်ငူပြည်ကြီးကို သက္ကရာဇ်(၆၄၁)ခြောက်ရာလေးဆယ့် တစ်ခုတွင် ပုဂံနန်းရိုးဖြစ်သော သဝန်ကြီးတည်ထောင်စပြုတော်မူသည်။ သဝန်ကြီးမှစ၍ မင်း၂၉ ဆက် သက္ကရာဇ် (၈၄၇)ရှစ်ရာလေးဆယ့်ခုနှစ်တွင် မဟာသီရိဇေယျသူရမင်းသည်ဦးရီးတော်စည်သူကိုလုပ်ကြံ၍မင်းပြု တော်မူသည်။

အဝဘုရင်ဒုတိယမင်းခေါင်လည်း ထီးဖြူဆောင်း၍ မင်းထီးပြုလေဟု မင်းမြောက်တန်းဆာ ၅-ပါးနှင့် ပေးတော်မူသည်။ အဝမြို့တည်သတိုးမင်းဖျားမှစ၍ ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်တိုင် မင်း ၁၂-ဆက်တွင် ဒွါရာဝတီ မြို့ကို မဟာသီရိဇေယျသူရတည်တော်မူ၍ မင်းထီးပြုတော်မူသည်။နောက်မင်းတရားရွှေထီးမင်းပြုတော်မူသည်။ နောက်ဆင်ဖြူများရှင် မင်းတရားကြီး ဘုရားခမည်းတော် မင်းရဲသီဟသူ မင်းပြုတော်မူသည်။

ကေတုမတီမြို့တည် မဟာသီရိဇေယျသုရအကြောင်းသော်ကား- ပုဂံနန်းကျကျော်စွာသားတော် ပင်းယ စကားရကျောင်းဒါယကာဥဇနာသားတော် စည်သူမင်းဦးသားတော် စည်သူသမ္ဘဝ ၁။ သားတော် ပေါက်မြိုင်စည် ၁။ သားတော်ရမည်းသင်းစည်သူနှင့် ညီတော်တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်ကို မြင်သည်။ သည်နှစ်ပါးတွင် နောင် တော်ရမည်းသင်းစည်သူနှင့် မိုးညှင်းမင်းတရားညီတော် ဝပါနော်ရထာသားတော် မြောက်ဘက်နော်ရထာသမီး တော်နှင့်စုံဘက်ရာတွင် မြင်သည် သားတော် သမီးတော်ကား-သားတော်ဒွါရာဝတီအိမ်ဖြူရှင် ဘယနန္ဒမိတ် တပါး။ ညီတော်နန္ဒယော်ဓာကြီးတပါး။ နှမတော်စည်သူငယ် မိဘုရားတပါး။ သားတော် ၂။ သမီးတော် ၁။ပေါင်းသုံးပါးမြင်သည်။

ရမည်းသင်းစည်သူညီတော် တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်နှင့် ပြကောင်းမင်းကြီးသမီးတော် မင်းလှထွတ် နှင့် စုံဘက်ရာတွင် မြင်သည် သားတော် သမီးတော်ကား-သားတော်စည်သူငယ်တပါး။ နှမတော် မင်းလှညက် တပါး၊ ညီမတော် မင်းထွေးတပါး။ သားတော် ၁။ သမီးတော် ၂။ ပေါင်းသုံးပါးမြင်သည်။

ရမည်းသင်းစည်သူ သမီးတော်မင်းလှမြတ်နှင့် တောင်ငူစည်သူသားတော် စည်သူငယ်နှင့် စုံဘက်ရာ တွင် မြင်သည် သားတော် သမီးတော်ကား သမီးတော်စိုးမင်းတပါး။ မောင်တော် ဥဇနာတပါး။ ညီတော် မင်းခမည်းတပါး။ သားတော် ၂။ သမီးတော် ၁။ ပေါင်းသုံးပါးမြင်သည်။

မြင်စိုင်းရွှေနန်းရှင်သားတော် သက်တော်ရှည်သားတော် သရေဝဗုဒ္ဓ၊ သားတော်သရေစည်သူ။ သား တော်သင်္ခယာ၊ သားတော် မဟာသင်္ခယာနှင့်စည်သူကျော် သမီးတော်မင်းလှညက်နှင့်စုံဘက်ရာတွင် မြင်သည်။ သားတော်သမီးတော်ကား- သားတော်ကေတုမတီမြို့တည် မင်းတပါး၊ နှမတော်မင်းလှမြတ်တပါး။ ညီမတော် မင်းပန်းတပါး၊ သားတော်-၁။ သမီးတော်-၂။ ပေါင်းသုံးပါးတည်း။

စည်သူငယ်သားတော် မင်းဥဇနာနှင့် မဟာသင်္ခယာသမီးတော် မင်းလှမြတ်နှင့် စုံဘက်တော်မူသည်။ မင်းဥဇနာညီမင်းခမည်းနှင့် မင်းလှမြတ်ညီမတော်မင်းပန်းနှင့် ညီအစ်ကိုညီအစ်မ သမီးမြောက်သား စုံဘက်တော်မူသည်။

စည်သူငယ်သမီးတော် စိုးမင်းကိုမူကား- တူတော်မြို့တည် မင်းကြီးညိုနှင့် စုံဘက်တော်မူ။ အကြိမ် ကြိမ်စုံဘက်ပါမည်အကြောင်းကို လျှောက်သော်လည်းမသင့်ဟူ၍သာမိန့်တော်မူသည်။ ယင်းသို့မစုံဘက်လို လျှင် နှလုံးနာ၍ညဉ့်အချိန်ကို ကျွန်တရကျော်နှင့် ဦးရီးတော်အိမ်ကိုဝင်၍ လုပ်ကြံသည် ဆုံးချေ၏။

ဦးရီးတော် စည်သူမရှိလျှင် ဦးရီးတော်သမီးတော်စိုးမင်းနှင့်တကွ ကေတုမတီမည်သော တောင်ငူပြည် ကြီးကို သက္ကရာဇ်(၈၄၇) ရှစ်ရာလေးဆယ့်ခုနစ်ခုတွင် မင်းပြုတော်မူသည်။

တောင်ငူရာဇဝင်မှာ မင်းကြီးညိုခမည်းတော် မဟာသင်္ခယာကို တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်သားတော်ဟူ ၍ဆိုသည်။

စည်သူငယ်ကိုလည်း ရမည်းသင်းစည်သူသားဟူ၍ ဆိုလေသည်။

ကေတုမတီမြို့တည် မဟာသီရိဇေယျသုရကား-သက်တော် ၂၆-နှစ်တွင်မင်းဖြစ်တော်မူသည်။ မင်းဖြစ် တော်မူလျှင် ဦးရီးတော်စည်သူငယ်အိမ်တော်ရာတွင် စည်းခုံကြီးတည်တော်မူ၏။ တောင်ငူမြို့မြောက် အတာ တရာမျှလောက်သော ပုပ္ပဲချောင်းနား၌အရပ်ကို မြဝတီဟုသမုတ်၍ မိဘုရားနှင့်တကွ အိမ်ဖြူဆောက်၍နေ တော်မူသည်။ မဟာသီရိဇေယျသုရကား-တောင်ငူကို အလိုတော်ပြည့်လျှင် ရေလွှဲမြစ်မနား ကိုအလျင်တိုက်၍ မြို့အလုံးကိုယူတော်မူ၏။ မြစ်မနားကိုရလျှင် ကြက်သာစားတို့ တသားတမြေး ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ ထိုသို့ ဘုန်းလက်ရုံးအာဏာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြောင်းကို တလိုင်းမင်း ယွန်းမင်းတို့ကြားလေသော် ခန့်ညားရွံရှာသည် ဖြစ်၍ ထီးဖြူမြောက်စည်စသော မင်းမြောက်တန်းဆာ ၅-ပါးနှင့်တကွ ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်း သမီးကညာ ရတနာတို့ကို ဆက်လှာသည်။

သက္ကရာဇ်(၈၅၃) ရှစ်ရာ့ငါးဆယ့်သုံးခုတွင် ကောင်းမှုတော် တောင်ငူမြို့လယ်တွင် စည်းခုံကြီးကို ထီး
တင်တော်မူသည်။ ထိုမင်းမိဘုရားတွင် သမီးတော် ယင်းတော်မိဘုရားကို မျက်နှာမြင်သည်။

တလိုင်းမင်းဗညားရံလည်း အမျက်ရှိ၍ဒွါရာဝတီမြို့ကို ရံလေဟုအမတ်လေးကျိပ်၊ ဆင်တရာ၊ စစ်သည် သူရဲတသိန်းခြောက်သောင်းနှင့် ချီလာ၍ဒွါရာဝတီမြို့ကို ရံလှာ၏။ (၈၅၇)ရှစ်ရာ့ငါးဆယ့်ခုနစ်ခုမဟာသီရိ ဇေယျသူရလည်း ညီတော်မင်းကြီးစည်သူကျော်ထင်ကို တိုက်ဆင်ရှစ်ဆယ် ၊ စစ်သည်သူရဲနှစ်သောင်းနှင့် အနောက်တံခါးကိုထွက်၍တိုက်ရသည်။ မဟာသီရိဇေယျသူရမှာ ဆင်ကူသုံးဆယ်၊ စစ်သည်သူရဲနှစ်သောင်းနှင့် တောင်တံခါးကိုထွက်၍ တိုက်တော်မူသည်။ တလိုင်းတို့ ၁၆တပ်လုံးပျက်၍ပြေးလေ၏။ ဆင် ၇၀ ၊ သို့ပန်းလူ သူသုံးထောင်ကျော်ရတော်မူ၏။ သေလေသည်လည်းများ၏။ တလိုင်းတို့၁၆-တပ်လုံးကိုအောင်မြင်လျှင် ဆင်မြင်းသို့ပန်းအများရကြောင်းကို ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်သို့လျှောက်ရလေ၏။ ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်လည်း အားရတော်မူ၍ သီရိဇေယျသူရဟူသော အမည်ရင်းတွင်မဟာထပ်၍ မဟာသီရိဇေယျသူရဟူသော အမည်နှင့် မင်းမြှောက်တန်းဆာငါးပါးဆုပေးတော်မူ၏။ ရမည်းသင်းကျေးများကို ဖျက်ဆီးလေမှာတော်မူသောကြောင့် လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ကျောက်ချက်ကိုရတော်မူ၏။ ကြောင်ပြာသို့တကြိမ်ချီတော်မူသည်လည်း ဆင်မြင်း သို့ပန်းအများရတော်မူသည်။

မဟာသီရိဇေယျသူရကိုယ်တော် ဆင်တော် ဝေဒနာဂကို စီးတော်မူ၍ တိုက်ဆင် ၈၀၊မြင်း -၆ထောင် ၊ စစ်သည်သူရဲ ၄-သောင်းနှင့်ပြည်ကျေးသို့ချီ၍လုပ်ကြံတော်မူသည်။ သို့ပန်းဆင်မြင်းအများရတော်မူသည်။ ဆင်အောက်မလည်း တသင်းရတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၈၆၃) ရှစ်ရာ့ခြောက်ဆယ့်သုံးခု တော်သလင်းလ ရမည်းသင်းနှင့်ရေလွှဲငါးခရိုင်ကိုစားသော မင်းရဲကျော်စွာ အနိစ္စရောက်တော်မူလျှင် မင်းရဲကျော်စွာကျွန် ကိုယ်ရံတော်တထောင်ကျော် ကျွန်ခံလှာ၏။

အဝမှာထိုသက္ကရာဇ်(၈၆၃)ရှစ်ရာ့ခြောက်ဆယ့်သုံးခုနတ်တော်လ ရွှေနန်းရှင်နရပတိကို သားတော်ရွှေ နော်ရထာ ကျွန်ငသောက်ကြာပုန်စားလေသောကြောင့် ရွှေနော်ရထာကိုကွပ်မျက်တော်မူလျှင်ရွှေနော်ရထာခမည်း တော် ဘုရင်မဟာသီဟသူရကျွန်တော်ရှင်ထွေးနားသိန်၊ ပင်းတလဲစား၊ မင်းတရားကျွန်သီးမှူး၊ လေးမှူး၊ ရဲမြတ် လှ သည်ငါးယောက်သည် အခြွေအရံဆင်မြင်းလူ ၇-ရာကျော်နှင့် အသက်သေမည်ကိုကြောက်၍ပြေးထွက်လှာ ၍ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ မဟာသီရိဇေယျသူရလည်း ရှင်ထွေးနားသိန်ကိုယောက်ဘတော်မင်းဥဇနာမရှိပြီဖြစ်၍ နှမတော်မင်းမြတ်လှနှင့်စုံဘက်တော်မူသည်။ သည်ပြင်မြင်ဝင်လှာသသူတို့ကိုလည်း အထိုက်အလျောက်သူ ကောင်းပြုတော်မူသည်။ သက္ကရာဇ်(၈၆၄)ရှစ်ရာ့ခြောက်ဆယ့်လေးခုတွင် အဝရွှေနန်းကျော့ရှင်နရပတိက ဘထွေးတော် စလင်းနှင့်ဆယ်မြို့ကိုစားသည် သတိုးဓမ္မရာဇာသမီးတော်မင်းလှထွတ်နှင့် စုံဘက်တော်မူ၍ ရေလွှဲငါးခရိုင်နှင့် တကွ ၊ ပြကောင်း ၊ ကင်းသာ ၊ ရွှေမြို့ ၊ တောင်ညို ၊ တလိုင်းသေ ၊ ပက်ပိုင် ၊ စသန် ၊ မြို့လှ ၊ အင်းတဲး ၊ အင်ပေါက် ၊ ကျပ် ၊ သံငှက် ၊ ပဲးကူးသပိတ် ၊ အင်းချို ၊ သည်ကျေးမက်များကို ပေးတော် မူ၍မင်းထီးဖြူပြုရသည်။ မြို့ကျေးရွာများကိုရတော်မူလျှင် ရွာနေတို့ကို ဒွါရာဝတီသို့ချည်းသွင်းတော်မူ၍မြို့ရွာ များကိုတောဖြစ်စေသည်။ ထိုသက္ကရာဇ် (၈၆၄) ရှစ်ရာ့ခြောက်ဆယ့်လေးခုတွင် ရွှေနန်းရှင်နရပတိကို ခြားနား တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၈၆၅)ရှစ်ရာ့ခြောက်ဆယ့်ငါးခုတွင် ညောင်ရမ်းစား မင်းရဲကျော်ထင် အနိစ္စရောက်လျှင် ညောင်ရမ်း ၊ သင်းကြီး ၊ ယင်းတော် ၊ မိတ္ထီလာ ၊ မြစ်ညောင်း ၊ သာဂရ ၊ သည်ခြောက်မြို့နှင့်တကွ မင်းရဲ ကျော်ထင်ကြီးသား ဘယကျော်ထင် ၊ မင်းတုံးတာ ၊ မင်းပြည့်ဝတို့ကျွန်တော်ခံလှာ၏။ (မင်းတုံးတာကို သမီး တော်နှင့် ထိမ်းမြားလေ၏။ ၎င်းကိုယင်းတော်မိဘုရားခေါ်သည်။)

၁၅၅ - ဘုရင်နရပတိနှင့်ပုံတောင်တွင်တိုက်ပုံ

အဝဘုရင် နရပတိလည်း အုန်းပေါင်စော်ဘွားနှင့်တကွ ရေအားကြည်းအားချီလာ၍ ပုန်တောင်တွင်စစ်ကြီးတွေ့ကြ၏။ ယင်းသောအခါ အရပ်အနေမသင့်သောကြောင့် ပျက်ချေသည်။ မဟာသီရိဇေယျသူရလည်း ဆင်တော် ရွှေကျေးတစ်စီးတည်းနှင့်သာ လူအပေါင်းတို့ကို ကယ်မတော်မူ၍လွတ်စေ၏။ စည့်ကူးမြို့တွင်းမှာ မှူးတော် , မတ်တော် , ဆွေတော် , မျိုးတော် , ရဲမက်တော်တို့ကို သူရလေသည်ကိုလည်း ကိုယ်တိုင်တော် ဆင်စီး၍ထုတ်တော်မူပြီးလျှင် ပုခန်းငယ်သို့ချီတော်မူ၏။ ယင်းသောအခါ ပြည်ဘုရင် သတိုးမင်းစောဆင် “ဇာတိသူရ”မသွားနိုင် , ခြေကုန်၍ ပစ်ခဲသည်ကိုတွေ့တော်မူ၍ သိမ်းယူတော်မူခဲ့၏။ ယင်းကမှ ပင်းနတ်မောက်သို့ချီတော်မူ၍ အရပ်အနေပြုပြီးမှ ကျောက်ပန်းတောင်းတုရွင်းတိုင်မြို့တို့ကို လုပ်ကြံစေသည်။ သံ့ပန်းလူသူ ကျွဲ , နွားအများရတော်မူ၏။ သက္ကရာဇ်(၈၆၇) ရှစ်ရာ့ခြောက်ဆယ့်ခုနှစ်ခုသို့ရောက်လေသောအခါ စလေပုန်တောင်တွင် နယုန်လပျက်ချေသည်။ ယင်းသို့မှ။

၁၅၆ - ရွှေနန်းကြော့ရှင် နရပတိကိုညီတော် ၃-ပါးခြားနားပုံ

သက္ကရာဇ်(၈၆၉) ရှစ်ရာ့ခြောက်ဆယ့်ကိုးခု ရောက်သောအခါ ရွှေနန်းကြော့ရှင် နရပတိမိထွေးတော် သားတော် မင်းကြီးသင်္ခံသူ , မင်းကြီးလတ် , မင်းကြီးထွေး , သည်မင်းညီနောင်သုံးပါးသည် ဆင်လုံးမြင်းရင်း နှင့် ပုခန်းကြီးသို့ဝင်၍နောင်တော်နရပတိကို ပုန်ကန်သောင်းကျန်းလေ၏။ ကေတုမတီသို့လည်း ကိုယ်တိုင် တော်ချီ၍ လုပ်ကြံတော်မူပါ လျှောက်လှာသောကြောင့် မင်းကြီးညို ဆင်လုံး , မြင်းရင်းစီရင်တော်မူ၍ ချီတော်မူ သည်။ ကျောက်ပန်းတောင်း , ပုပွား , ငသယောက် , တုရွင်းတိုင် , စဉ့်ကူး , ရွာသာ , ကျအို , သည်မြို့များ ကိုဖျက်ဆီးခဲ့၍ ရေနံချောင်းမြို့တွင် အရေးကိုမျှော်တင်း၍ နေတော်မူသည်။ ယင်းကမှ မကွေးတွင် နေတော်မူ၍ ပြင်အလုံးကိုခတ်၍ ထိုသို့စဉ်ပြည်ဘုရင် သတိုးမင်းစောလည်း ပုခန်းမင်းက ကူညီမည်ဟူ၍ ရေအားကြည်းအား ဆန်တော်မူလှာသည်။ မကွေးတွင်တွေ့တော်မူကြလျှင် ငါ့သားတော်ကိုမြင်ချင်သည်ဟူ၍ ရွှေလှော်ကားနှင့် ခံလှာသည်။ မဟာသီရိဇေယျသူရလည်း စားတော်ကွမ်းရေကို အခြေအရံနှင့်သာ လိုက်တော်မူ၍ ဘောင်တော် သို့ရောက်တော်မူလျှင် မနောလင်ပန်းနှင့် စားတော်အတူခေါ်ကြ၍ သစ္စာဂတိထပ်တော်မူပြန်သည်။

ယင်းသို့မှချီတော်မူ၍ ကင်ပိန်နဂါးသို့ရောက်တော်မူလျှင် ရေမရှိသောကြောင့် ဗိုလ်ပါဆင်မြင်း ငတ် သည်ကို မိဋ္ဌာန်သစ္စာပြုတော်မူသည်။ တခဏချင်း ချောင်းကြီးလာ၍ ဗိုလ်ပါဆင်မြင်းသောက်ရ၏။ ထိုအရပ် တွင် အရေးကိုမျှော်တင်း၍ နေတော်မူစဉ် ပုခန်းပျက်၍ မင်းညီနောင်သုံးပါးကို ဘုရင်နရပတိကွပ်မျက်လေ ကြောင်းကိုကြားလျှင် ပြန်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ်(၈၇၀) ရှစ်ရာ့ခုနှစ်ဆယ်တွင် ယင်းတော်စားမင်းပြည့်ဝ ပြည်သို့ ဝင်မည်ဟူ၍ကြားလေသောကြောင့် အလုံးအရင်းနှင့်ချီတော်မူသည်။ ကလိန်ကျေးဟုန်ရွာ , ပုန်ရွာ , မင်လံ , ကုန်းတောင် , ကန်တောင် , ဘောက်လောက် သည်ရွာများကို ဖျက်ဆီးတော်မူ၍ ယင်းတော်အနောက် မခိုင် တောင်မတွင်နေတော်မူ၍ တောင်တွင်းကြီးကိုစုံစမ်းစေ၏။ သို့မှတောင်တွင်းတွင် မင်းကြီးနှင့် စကားပြီးကြ၍ တောင်တွင်းမင်းကြီးသားတော်အငယ် မင်းကြီးရွှေမြတ်နှင့်စိုးမင်း မိဘုရားတွင်မြင်သော သမီးတော်နှင့်စုံဘက် တော်မူမည်အကြောင်းကို တောင်တွင်းမင်းကဆို၍အရေးပြီးကြလျှင်ပြန်တော်မူ၏။ ကေတုမတီသို့ ရောက်တော် မူလျှင်တောင်ငူပြည်သူပြည်သားအလုံးမြို့တည်စရာအုပ်ချည်းဖုတ်ရ၏။

သက္ကရာဇ်(၈၇၁)ရှစ်ရာ့ခုနှစ်ဆယ့်တစ်ခုတွင် တောင်တွင်းမင်းသား မင်းကြီးရွှေမြတ်ကိုပို့လှာ၍ သမီး တော်ကို မင်းကြီးရွှေမြတ်နှင့်စုံဘက်တော်မူသည်။

၁၅၇ - ကေတုမတီမြို့တည်သည့်အကြောင်း

ယင်းသို့မှ သက္ကရာဇ်(၈၇၂) ရှစ်ရာ့ခုနစ်ဆယ့်နှစ်ခုတွင် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် ၃-နေ့နက္ခတ် ၂၆-
လုံး။ မိန်စဉ်း။ ဗြိစ္ဆာလက်။ အင်္ဂါရာဟုအတူ။ ကြာသပတေးမကာရတွင်။ သောကြာ ဗုဒ္ဓဟူးတနင်္ဂနွေတွင် ၊ စနေ
သိန်ဥန်နက်နှစ်ခါတွင်ကြာအင်းကိုအတွင်းသွင်း၍ အရှေ့အနောက်အတာ(၇၀၀)ခုနှစ်ရာ။ တောင်မြောက်အတာ
(၅၀၀)ငါးရာရှိသော ကေတုမတီမည်သော တောင်ငူမြို့ကြီးကိုတည်တော်မူသည်။ ကြာအင်းတပတ်လည်ကို
လည်း ပိန္နဲသရက်အစရှိသော သီးမျိုးဥယျာဉ် စံပယ်ကြက်ရုံအစရှိသော ပန်းမျိုးဥယျာဉ်တို့ကိုစိုက်လုပ်ရသည်။
ရေအင်းအလယ်သာယာလှစွာသော အိမ်တော်ကိုဆောက်စေ၏။ အင်းတဘက်တန်ဆောင်းမင်းတဲးဆောက်စေပြီး
လျှင် သဘင်မပြတ်ခံတော်မူ၍ရှင်စံတော်မူသည်။ မြို့လယ်နန်းတော်အရာ၌လည်း မဏ္ဍပ်ဆောက်စေ၍ မြို့ပတ်
လည်ဝန်းကျင်တွင် သီတင်းသုံးသော အရိယာသင်္ဃာ။ အဝေးအနီးမှရောက်သော အရိယာသင်္ဃာတို့အား
ပရိက္ခရာရှစ်ပါးနှင့်တကွခမည်းတော် မဟာသင်္ဃာကို ဆွမ်းမပြတ်လုပ်ကျွေးရသည်။ မဝတ်ရမစားရအထီးကျန်
သောသူဆင်းရဲတို့အားလည်း အဝတ်ပုဆိုးကြေးဆန်မပြတ်စွန့်ကြီးတော်မူသည်။ ပုဏ္ဏားတို့အားလည်း ငွေပုဆိုး
လှူတော်မူသည်။

၁၅၈ - တပင်ရွှေထီးကိုဘွားမြင်သည့်အကြောင်း

တရံရောအခါ မိုးကြီးထန်စွာရွာရာတွင် ကန်တော်ပေါက်၍ ဆည်တော်မူမည်ဟူ၍ ဝေါနှင့်ထွက်တော်မူ ရာတွင် ငနွယ်ကုန် သူကြီးသမီးသည် အဆင်းအင်္ဂါ၊ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသည်ကို မြင်တော်မူလျှင် ထိုသူငယ်မ ရှေး၌ ပြုဘူးသောကုသိုလ်ကံသို့ ရောက်၍ အလွန်တိမ်းမက်တော်မူ၍ သည်သူငယ်မသည် အဘယ်သူသမီး နည်းဟုမေးသော် ကျွန်တော်မငနွယ်ကုန်သမီးဟုလျှောက်လျှင် ယူ၍ နန်းတင်လေ၏။ တရံရောအခါ မင်းကြီးကို ယပ်ခပ်၍နေရာတွင်ခြေတော်ဘက်၍ အိပ်ပျော်စဉ် လန့်၍ကျည်ကျည်ကျာကျာဟစ်၏။ မင်းကြီးလည်းလန့်၍ နိုးတော်မူလျှင်အဘယ်နည်းဟူ၍မေးတော်မူ၏။ သူငယ်မလည်း ကောင်းကင်က နေမင်းသည်ဆင်းလှာ၍ ကျွန်တော်မဝမ်းခွဲ၍ ဝင်မက်သောကြောင့် လန့်၍ဟစ်ယောင်သည်ဟု နားတော်လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း နင့်တွင် ပဋိသန္ဓေနေလှာသသူသည် နေကဲ့သို့ဘုန်းကြီးမည်။ ယောက်ျားဘွားလျှင် ငါမိဘုရားမြှောက်တော်မူ မည်ဟူ၍ဆို၏။ နေ့လစေ့၍ သက္ကရာဇ်(၈၇၈)ရှစ်ရာ့နှစ်ဆယ့်ရှစ်ခု ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁ရက် ၄-ဟူးနေ့ည လေးချက်တီးကျော်တွင် သားတော် တပင်ရွှေထီးကိုဘွားသည်။ ဘွားသောအခါ မိုးကြီးသည်းစွာရွာ၍ မိုးသီး ရှောက်လုံးခန့်သည်းစွာကျ၏။ တောတောင်မြို့ရွာတို့လည်း မီးလျှံကဲ့သို့တောက်သည်။ မင်းကြီး ဆရာတော် လည်း ယနေ့တိတ်နိမိတ်ကြီးသည် တရားမင်းမြတ်မှာ တစုံတခုသောအကြောင်းရှိမည်ဟူ၍ မိုးသောက်လျှင် နန်းတော်သို့ ဝင်တော်မူ၏။ မင်းကြီးလည်း သားတော်ဘွားကြောင်းကိုကြားလေ၏။ ဆရာတော်လည်း အမည်ပေးလေပြီလောဟူ၍ မေးတော်မူ၏။ တပင်ရွှေထီးသမုတ်ပေသည်ဟူ၍လျှောက်၏။ ဆရာတော်လည်း မင်းဆက်ပြတ်ခဲ့ပြီဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

သားတော် တပင်ရွှေထီးကို မျက်နှာမြင်လျှင် မယ်တော်ကို ရာဇဒေဝီဟူသောအမည်နှင့် မိဘုရားမြှောက် တော်မူ၏။

သတိုးဓမ္မရာဇာ သမီးတော် မင်းလှထွတ်ကို ရွှေနန်းရှင် နရပတိပေး၍မိဘုရားမြှောက်ရာတွင် သား တော် သမီးတော်မြင်သည်ဟူ၍ စာပေမတွေ့။ ဝတီဘုရားတွင်လည်း သားတော်သမီးတော်မြင်သည်ဟူ၍ စာပေ မတွေ့။

မိုးမြီးစားသမီးခင်နွယ်ကို နန်းတင်ရာတွင် ဆင်ဖြူသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးမိဘုရား ခင်ကြီးကို မြင် သည်။

သားတော် တပင်ရွှေထီးကို မျက်နှာမြင်လျှင် မင်းပေါင် မင်းလက် မင်းဆွေမင်းမျိုးတို့ကို အမအစပေး တော်မူမည်ဟူ၍ ရွေးချယ်တော်မူသည်ကား- တောင်ခမင်းကြီးသားတော် မင်းကြီးဆွေတပါး , ကြက်ရိုးပင်မင်း ကြီးသားတော် ရှင်နီတာတပါး , ရှင်သီဟတပါး , ပတ္တမြားတပါး , ရှင်နတ်တော်တပါး , မိန်းမမှာ ပြကောင်း ကတော်တပါး , ရန်စစ်အောင်တပါး , ယောက်ျား ငါး , မိန့်မ၂- ပေါင်း၇ပါးမစတော်မူရသည်။

သက္ကရာဇ်(၈၈၄)ရှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ့်လေးခု တပေါင်းလကွယ်နေ့ တောင်တွင်းနှင့်ရမည်းသင်းကိုအောင်မြင် တော်မူ၍ ဆင်မြင်းသုံ့ပန်းအများရတော်မူ၏။ ရှမ်းတို့ကိုလည်း အများယူတော်မူခဲ့၏။

သက္ကရာဇ်(၈၈၅)ရှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ့်ငါးခုတွင် ပင်းနှင့် နတ်မောက်ကိုယူတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၈၈၆)ရှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ့်ခြောက်ခုတွင် တပေါင်းလကွယ် အဘိတ်စနေနေ့ မိုးညှင်းစံလုံတိုက် ၍ အဝရှေးဦးစွာပျက်သည်။ အပျက်ကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် အဝမြို့ရွာ တောင်ဘက်များကိုယူတော်မူ မည်ဟူ၍ ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ချီတော်မူ၍လုလင်ကွမ်းစိုက်တွင် အရပ်အနေပြုတော်မူကြိုက် ရွှေနန်းရှင် နရပတိကျွန်တော်အမြင့်မင်း , ညောင်ရမ်းမင်း , ရမည်းသင်းမင်း , ဝတီမင်း , ပင်လယ်မင်း , ပင်းယမင်း ရှမ်း ပိုက်တောင်မင်းတို့ဝင်လှာ၍ ထောက်ကြံ့တိုင်တွင် မင်းများနှင့် အတွေ့ခံတော်မူ၏။ ဝင်လှာသသူ အပေါင်း ကား တိုက်ဆင် ၂၀ , မင်း ၆၀၀ , အခြွေအရံယောက်ျားမိန်းမ တသောင်းကျော်ကိုယူ၍ ကျွန်တော်ခံလှာ၏။

မဟာသီရိဇေယျသုရလည်း ကေတုမတီကိုတည်တော်မူစက တံခါးပြအိုးတိုင်း ပျားကြီးများစွာစွဲလှာသည်ကို ဘတ်တော်မူသည်ကား ကေတုမတီသို့ချည်း လေးမျက်နှာအရပ်မှလူအပေါင်းတို့ ရုံးစုဝင်လှာမည်။ ငါဘက်တော်မူသည်အတိုင်းမှန်သည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူလေ၏။ ယင်းကမှ သင်းကြီး မိတ္ထီလာကိုလုပ်ကြံတော်မူ၍ သုံ့ပန်းယူတော်မူ၏။ ယင်းတော်မြို့ကိုရံတော်မူစဉ် ရွှေနန်းရှင်နရပတိ အဝရွှေနန်းတော်ကို ရပြန်၍ ရွှေနန်းရှင်နရပတိနှင့် အုန်းပေါင်စော်ဘွား ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့်ချီလာ၍ ယင်းတော်ကခွါခဲ့ရလေ၏။ ရတော်မူသည့် သုံ့ပန်းကိုလည်း ယူ၍ပြန်တော်မူ၏။ ဘုရင်နရပတိနှင့်အုန်းပေါင် စော်ဘွားအတူချီလာ၍ ကေတုမတီသို့ ရောက်လျှင် မြို့မြောက်ဆင်ကျုံးက တပ်ချ၍နေတော်မူ၏။ ယင်းကမှ မြို့ ကိုအကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံသည်မရနိုင်၍ ပြန်တော်မူလေ၏။

သက္ကရာဇ်(၈၈၈) ရှစ်ရာရှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုနှစ် အဝပျက်လျှင် ရှင်ဘုရင်နရပတိလည်း ရှမ်းစစ်တွင်ဆုံးချေ၏။ ရှင်ဘုရင်နရပတိဆုံး၍ အဝနောက်ပျက်သောသက္ကရာဇ်ကား(၈၈၈)ရှစ်ရာရှစ်ဆယ့်ရှစ်ခု အတာနေ့ပင်ဆုံးသတည်း။ ဘုရင်နရပတိဆုံးလျှင် တောင်ငူသို့ရောက်လာသည်ကား-ပင်လယ်မင်း , အင်းခန်းမင်း , မြစ်သာမင်း , လှိုင်းတက်မင်းတို့သည့် မြို့သူရွာသားတို့နှင့်တကွကျွန်တော်ခံလာ၏။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် အလုံးအရင်း ဆင်မြင်းအများနှင့်တလိုင်းပြည်ကျေးစပ်သို့ကြည်းကြောင်း ပြာသိုလ တကြိမ်ချီ၍လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ဆင်မြင်း သုံ့ပန်းအများရတော်မူ၏။ ပြန်တော်မူလျှင်အဝတောင်တလွှားမြို့ပြကိုလည်းဖျက်ရ၏။ ကန်ချောင်းသည်မြောင်းရှိတိုင်းကိုလည်း အလုံးအရင်းခန့်၍ဖျက်ဆီးရ၏။ တောင်ငူနှင့်စစ်ဝေးစိမ့်မည်ဟူ၍ဖျက်ဆီးရသည်။ ထိုအခါ မိုးညှင်းသားရှမ်းတို့ကို အပြည်ပြည်ထောင်သားတို့သည်ခန့်ညားရွံ့ရှာချေသည်။

၁၅၉ - မင်းကြီးညိုနတ်ရွာစံခြင်း

မဟာသီရိဇေယျသူရကား- ဘုန်းလက်ရုံးအာဏာနှင့်ပြည့်စုံတော်မူ၏။ မင်းကြီးထိပ်တော်တွင် ရောက်သောဆံတချောင်းသည် ချည်တဖျားခန့်ရှိသောဟူ၏။ မင်းကြီးကား-လေးအရာ , ချွန်းအရာ တတ်တော်မူ၏။ စားမှုစားရာအထွေအရာကိုတတ်၏။ မင်းမှူးစိုးမတ်မင်းဆွေစိုးမျိုးသို့၎င်း။ မိန်းမအသက်ကြီးအိမ်ထောင်မဲ့ သို့၎င်း။ ရဟန်းဘုန်းကြီးသို့၎င်း။ နေ့တိုင်းစားရာအထွေအပြားများကို မင်းနှုတ်တော်စီရင်၍ ပွဲနှင့်လူတယောက်တဘက်ထမ်းပို့ရ၏။ ထိုမင်းကား-လုပ်ရည်ကြံရည်ရှိ၏။ ပြည်ရေးထဲရေးရာ နောင်လာနာဂတ်မြင်၏။ လက်ရုံးပညာရှိ၏။

မင်းကြီးနိမ့်တော်မူလိုလျှင် မြို့တွင်း၌ ဆင်ကျုံးထားတော်မူ၏။ မြို့နားဝန်းကျင် လက်ပံပင်လည်း မြို့တွင်းကစိုက်ဘိ၏။ ဆရာတော် မဟာသိန်းဃိုရောက်ဘုန်းတော်ကြီးလည်း မသင့်မအပ်ဟူ၍ မြစ်တော်မူသော်လည်းမနိုင်။ ဆင်ကျုံးကိုတည်တော်မူလေ၏။ ဆင်ကျုံး၌လည်း လက်ပံပင်စိုက်လေ၏။ ထိုဆင်ကျုံးတွင် အိမ်တော်ဆောက်၍နေလေ၏။ သို့နေတော်မူ၍ သုံးလခန့်ရှိလျှင် သက္ကရာဇ်(၈၉၂)ရှစ်ရာကိုးဆယ့်နှစ်ခုနတ်တော်လဆန်း ၅-ရက် ၅-တေးနေ့ ညဉ့်သူငယ်အိမ်ဆိပ်တွင် အိမ်နိမ့် ၂၆။ မင်းစည်းစိမ် ၄၆။ သက်တော် (၇၂)တွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ၄-ဟူးသားတည်း။ အနိစ္စရောက်တော်မူလိုသော ကြာသပတေး , စနေ , ဗုဒ္ဓဟူး သီဟရာဇာသွား၏။

ပြုတော်မူသောကောင်းမှုတော်ကား-တောင်ငူမြို့ကြီးအလယ်၌ စည်းခုံကြီးနှင့်ကျောင်းတော်။ ဧကတုမတီအရှေ့မြောက်ထောင့် မြို့ထိပ်၌ဘုရားစေတီနှင့်ကျောင်းတော်။ ဧကတုမတီမြို့အရှေ့ဘက်တောင်ထောင့်၌ လည်းဘုရားစေတီနှင့် ဧကတုမတီသဗ္ဗရာဇာကျောင်းတော်ဟု တည်တော်မူ၏။ ဒွါရာဝတီမြို့တောင်၌ ဆရာတော်အရှင်မဟာသိန်းဃိုရောက်ဘုန်းကြီးကို ကျောင်းဆောက်၍ ဆွမ်းနိစ္စပတ်လှူတော်မူ၏။ ဆရာတော်ကျောင်းတွင်လည်း သိမ်တော်၌ကြေးကိုကိုယ်လေးတော်သွန်း၍ထားတော်မူ၏။ ဝါကျွတ်လျှင် ပုဆိုးဟူသမျှကိုလည်း ကထိန်သင်္ကန်းသဒ္ဓါတော်မူရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပစ်တော်မူ၏။ မြို့တောင်မြို့အနောက်၌လည်း ကန်တူးစေပြီးလျှင် ဆည်း၍ထား၏။ ဥယျာဉ်ဖြစ်ကောင်းရာရာ ဥယျာဉ်ဖြစ်စေ၏။

၁၆၀ - မင်းတရားရွှေထီးနန်းတက်ခြင်းအကြောင်း

လွန်တော်မူသော သက္ကရာဇ်(၈၉၂)ရုဇံရာကိုးဆယ့်နှစ်ခု နတ်တော်လဆန်း ၅-ရက် ၅-တေးနေ့ညဉ့် တချက်တီးကျော်တွင် သားတော်မင်းတရားရွှေထီးနန်းတက်တော်မူသည်။ အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်တော်မူ လျှင် မင်းကြီးဆွေကို ခမည်းတော်အရင်းကဲ့သို့ အရိုအသေအလေးအမြတ်ပြုတော်မူသည်ဖြစ်၍ မင်းရဲသိင်္ခံသူဟု သောအမည်နှင့် ရွှေချက်ကွမ်းခွက်လဘက်အိုးတကောင်း ဘုံးပေးတော်မူသည်။

အထိန်းတော် ရှင်နီတာကိုလည်း သတိုးဓမ္မရာဇာဟူသောအမည်နှင့် ရွှေချက်ကွမ်းခွက်လဘက်အိုး တကောင်းဘုံးပေးတော်မူသည်။

အထိန်းတောင်ရှင်သီဟကိုလည်း စည်သူကျော်ထင်ဟူသောအမည်နှင့် ရွှေကျပ်လဘက်အိုး တကောင်း ဘုံးပေးတော်မူသည်။

အထိန်းတော်ရှင်နတ်တော်ကိုလည်း ဘယနံသူဟူသောအမည်နှင့် ရွှေကျပ်လဘက်အိုးတကောင်းဘုံး ဆုပေးတော်မူသည်။

အထိန်းတော်ပတ္တမြားကိုမူကား စာပေမတွေ့။
မင်းရဲသိင်္ခံသူသားတော် မင်းရဲထွတ်ကိုလည်း ကျော်ထင်နော်ရထာဟူသောအမည်နှင့် ရွှေကျပ်မြင်းမို လဘက်အိုးကျောက်တရစ်စီဆုပေးတော်မူသည်။ နောက်လည်း နမတော်မင်းသမီးခင်ကြီးနှင့် စုံဘက်တော်မူ သည်။

ထိုမှတပါး မင်းဆွေမင်းမျိုးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ကိုလည်း အရည်အသွားအလျောက် အမည် အရည်အဆောင်အယောင် စားကျေးစားလက်ပေးတော်မူသည်။

၁၆၁ - မင်းတရားရွှေထီးနားထွင်းတော်မူပုံအကြောင်း

မင်းတရားရွှေထီးနန်းတက်တော်မူ၍ နှစ်သက္ကရာဇ်(၈၉၄)ရှစ်ရာကိုးဆယ့်လေးခုတွင် သက်တော် ၁၇-နှစ်သို့ ရောက်ပြီဖြစ်၍ နားထွင်းတော်မူသင့်ကြောင်းကို သျှောင်တော်ထုံးသင့်ကြောင်းကို မှူးကြီးမတ်ကြီးတို့ လျှောက်ကြသော် ငါဟံသာဝတီရွှေမော်ခေဘုရားမှာ နားထွင်းတော်မူမည် ဟူ၍မိန့်တော်မူ၏။ မှူးတော်မတ်တော်တို့လည်း ဟံသာဝတီသည် ရန်သူတို့မြို့ဖြစ်သည်။ ရွှေမော်ခေဘုရားမှာ နားထွင်းတော်မူမည် အမိန့်တော်ရှိသည်မှာ မသင့်ချေဟူ၍လျှောက်ကြသည်ကို ငါ့ကိုဝံ့မည်လောဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် “သတ္တရဇေယျ”ဟူသောမြင်းတော်ကို ပတ္တမြားကနဦးစီးတော်မူ၍ အမတ်လေးကျိပ် မြင်းရံငါးရာနှင့် ဟံသာဝတီသို့ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် မြင်းငါးရာကို ဘုရားကိုဝန်းရံ၍နေစေပြီးလျှင် တက်တော်မူ၍ ပူဇော်ပြီးမှ ဥသျှောင်ထုံး၍နားထွင်းတော်မူသည်။ တလိုင်းမင်းသုရှင်တကာရွပ်ပိလည်း မင်းတရားရွှေထီး ရွှေမော်ခေဘုရားသို့ အဖူးအမြင်လာသည်ဟူ၍ကြားလျှင် ယခုပင်မင်းတရားရွှေထီးကို ဘမ်းလေဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသောကြောင့် အထိန်းတော်ဗညားလော ဗညားကျန်းတို့သည် အလုံးအရင်းဆင်မြင်းအများနှင့် ရွှေမော်ခေဘုရားကို ဝန်းရံသည်။ ထိုအကြောင်းကို အမှူးအမတ်တို့သိ၍ လျှောက်ကြသော် မင်းတရားရွှေထီးလည်း နားကိုသာ တည့်အောင်ထွင်းတလိုင်းတို့ကိုငါတိုက်တော်မူမည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ နားထွင်း၍ပြီးလျှင် မြင်းတော် သတ္တရဇေယျသို့ တက်တော်မူ၍ ငါမင်းတရားရွှေထီးနင်တို့ဝံ့မည်လောဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် မြင်းတော်ကို အကုန်လွှတ်၍ မြင်းရံငါးရာနှင့်တကွ ထွက်တော်မူသည်။ ဘုန်းကြီးသောမင်းဖြစ်၍ တလိုင်းတို့တယောက်မျှ မထွက်ဝံ့ကုန်။ အံ့ဩ၍ သာနေကြကုန်၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း သုံးညဉ့်လေးရက်နှင့် ကေတုမတီသို့ရောက်တော်မူသည်။

မင်းတရားရွှေထီးအကြောင်းတော်ကား-တလိုင်းမင်းဓမ္မစေတီသည် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း မင်းရဲကျော်စွာတွင် အပြစ်မရှိဘဲလျက် သူကုန်းပြု၍လျှောက်သည်။ စကားကို ယူတော်မူ၍ ကွပ်မျက်တော်မူလေသည်။ ကွပ်မျက်သောအခါ မင်းရဲကျော်စွာဆုတောင်းသည်ကား “ငါ့တွင် အပြစ်မရှိဘဲကို သူစကားကိုနာ၍ ယခုငါ့အသက်ကုန်ခြင်းသို့ရောက်ရတော့မည်။ အပြစ်မရှိသည်မှန်ပါလျှင် ဤဘဝမှစုတေသော် မြန်မာမင်းတို့၏ ဝမ်းဗိုလ်၍ အရွယ်သို့ရောက်လျှင် တလိုင်းသုံးရပ် နိပ်နင်းညှင်းဆဲး၍အစိုးရသည်ဖြစ်စေသော”ဟု ဆုတောင်းပြီးမှ ဆင်ယင် ဝတ်စားသမျှ တန်းဆာတို့ကို ရွှေမော်ခေဘုရားကိုပူဇော်လေသည်။ မင်းတရားရွှေထီးကို ပဋိသန္ဓေတည်နေမည် သောအခါလည်း ဓမ္မစေတီမင်းသားတော် မင်းရဲကျော်စွာဖြစ်လှသည်ဟူ၍ အိပ်မက်ပေးသောဟူ၏။

သက္ကရာဇ် (၈၉၆) ရှစ်ရာကိုးဆယ့်ခြောက်ခုတွင် မင်းဆွေစိုးမျိုးသူကောင်းသားတို့ကို မြင်းရည်တက် ၂၈-ဘွဲ့တော်မူသည်။

၁၆၂ - မင်းတရားရွှေထီးဟံသာဝတီသို့ချီပုံ

ထိုသက္ကရာဇ်(၈၉၆)ရှစ်ရာကိုးဆယ့်ခြောက်ခုတွင်ပင် တိုက်ဆင်လေးဆယ် , မြင်းရှစ်ရာ , စစ်သည် သူရဲလေးသောင်းနှင့် ကျော်ထင်နော်ရထာကို ရှေ့တပ်ခန့်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီသို့ ချီတော်မူသည်။

ဟံသာဝတီမင်းစဉ် အကျဉ်းကား - သမလကုမာရ အမည်ရှိသောမင်းသည် ရာမညတိုင်းဖြစ်သော ဟံသာဝတီ ၃၂မြို့ကိုတည်ထောင်စပြုသည်။ သမလကုမာရမင်းမှစ၍ တိဿမင်းတိုင်အောင် ၁၇-ဆက်တွင် မင်းဆက်ပြတ်၍ နိဂုံးဖြစ်လေသည်။ သက္ကရာဇ်(၇၃၁)ခုနှစ်ရာသုံးဆယ့်တစ်ခုတွင် မုတ္တမက ဆင်ဖြူရှင်ဗညားဦး တည်ထောင်စပြုတော်မူပြန်သည်။ ဗညားဦးစည်းစိမ် ၁၄။ သားတော်ရာဇာဓိရာဇ်စည်းစိမ် ၄၀။ သားတော် ဗညားဓမ္မရာဇာစည်းစိမ် ၃-နှစ်။ ညီတော် ဗညားရန်ခိုက်စည်းစိမ် ၂၀။ တူတော်ဗညားဖရူးစည်းစိမ်၄-နှစ် ညီတော် ဗညားကျန်း စည်းစိမ် ၃-နှစ်။ လိပ်မွတ်ထောစည်းစိမ် ၁-နှစ်။ ရှင်စောပုစည်းစိမ် ၁၇-နှစ်။ ဓမ္မစေတီစည်းစိမ် ၂၁။ သားတော် ဗညားရန်စည်းစိမ် ၃၄။ သက္ကရာဇ်(၈၈၈) ရှစ်ရာရှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုတွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၍ သားတော်သုရှင်တကာရွပ်ပိမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ မင်းဖြစ်တော်မူ၍ ၈-နှစ် ။ သက္ကရာဇ်(၈၉၆)ရှစ်ရာကိုးဆယ့် ခြောက်ခုတွင်ဇေယျာဝနုတိုင်း ကေတုမတီပြည်ကြီးကိုအစိုးရတော်မူသော မင်းတရားရွှေထီးယင်းသောအခါသက်တော် ၁၉-နှစ်တွင်ချီတော်မူသည်။ ဟံသာဝတီသို့ရောက်တော်မူလျှင် ဆင်မြို့တွင်တပ်ချ၍အကြိမ်ကြိမ်လုပ် ကြံတော်မူသည်။ သုရှင်တကာရွပ်ပိအထိန်းတော် ဗညားလော။ အချီတော် ဗညားကျန်းတို့အစီအမံခိုင်ခန့်လှသောကြောင့်မရချေ။ အရေးကို မျှော်တင်းထောက်ရှုသော်လည်း လျင်လျင် ဆောဆော ရမည်အကြောင်းမရှိချေ ၇-ရက်သာ နေတော်မူ၍ ကေတုမတီသို့ပြန်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၈၉၇)ရှစ်ရာကိုးဆယ့်ခုနစ်ခုတွင် တိုက်ဆင်ခြောက်ဆယ် , မြင်းရှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲ
ခြောက်သောင်း , စီရင်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီသို့ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ဟံသာဝတီမြောက်ကျပ်က
တိုး ဟူသောအရပ်တွင်တပ်ချ၍နေတော်မူသည်။ ဆင်ပါ , မြင်းပါမြို့ကိုအကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံတော်မူသည်။
ကုလားပန်းသေးတို့ စိန်ပြောင်းမြတူနှင့် မြို့ထိပ်ကနေ၍ လွှတ်လေသည်။ အထိအပါးအညှအနများ၍
မတက်နိုင်ချေ။ သုံးလခန့်ရှိလျှင် မိုးလေကျတော့မည်နီးသည်နှင့် ကေတုမတီသို့ပြန်တော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ ဟံသာဝတီတွင် နိမိတ်ပေါ်သည်ကား- ကောင်းကင်ကကြယ်တို့လည်း မိုးရွာသကဲ့သို့
၇-ရက်တိုင်တိုင်ကျလတ်၍ မြေသို့ရောက်လျှင်ပျောက်လေသည်။ ထိုမှတပါး အစုတ်အကြွေတွင် ငါးကြီးတခု
တင်၍ရှိလာသည်။ အထုအတောင် ၅၀ကျော် , အလျားအတောင် ၄၀၀ ကျော်ရှိသောဟူ၏။ အိမ်ပြုံးတောင်အလို
လိုပြု၍ ကုန်း , တောင်ဘို့တို့သည်လည်းအရာမှရွေ့ကုန်၏။ မြေကြီးတို့သည်လည်း ကွဲအက်ကုန်၏။ ကျီး
တခုတည်းသည်လည်း မင်း၏ဥကင်သရာဇပလ္လင်၌ ကျီးတကာအုံသုံး၍နေသည်ကို ထိုကျီးကိုကြော့၍ရလျှင် ရွှေ
မော်ဓောဘုရားမှာလွှတ်ရလေသည်။ ထိုမှတပါးလည်း ဇိမလနိမိတ်ကျောက်တိုင်လည်းအလိုမဲ့လည်းလေ၏။
မြစ်ရေလည်း ဒီတိုင်အောင် တမြစ်လုံးနောက်၏။ သည်ပြင်လည်း များသောနိမိတ်တို့သည် ထင်ကုန်၏။

သက္ကရာဇ်(၈၉၉)ရှစ်ရာကိုးဆယ့်ကိုးခုတွင် မင်းတရားရွှေထီးတိုက်ဆင်နှစ်ရာ , မြင်းရှစ်ရာ , စစ်သည် သူရဲ ၇-သောင်းနှင့် ကျော်ထင်နေရံထာကိုရှေ့တပ် , သတိုးဓမ္မရာဇာကိုနောက်တပ်ခန့်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီ သို့ ၇-တပ်ချီတော်မူသည်။ မင်းရဲသိင်္ခံသူကို မြို့စောင့်ခန့်တော်မူသည်။ ကောလိယသို့ရောက်တော်မူလျှင် တလိုင်းသုရှင်တကာရွပ်ပိက ခံလှာသည်။ တပ်နှင့်မြင်းတပ်ချင်းတွေ့၍ တိုက်ကြသော်တလိုင်းတို့တပ်ပျက်၍ အမတ်ကြီးသမိန်းဖရူးနှင့်တကွ ဆင်မြင်းသုံးပန်းအများရတော်မူ၏။ ယင်းကမှ ဟံသာဝတီတိုင်အောင် ထပ်၍ လိုက်တော်မူသည်။ တနက်ခုံတွင် အရပ်အနေပြု၍ ဟံသာဝတီကို လုပ်ကြံတော်မူသည်။ မြို့စီးပြစီးထူထပ်လှ သည်နှင့် စိန်ပြောင်းအမြောက်မြတပူ ထူထပ်လှသောကြောင့်မတက်နိုင်ချေ။ ယင်းသို့မှ ဟံသာဝတီအနောက် တလွှားကို ချီတော်မူ၍ တပုံတွင်တပ်ချ၍နေတော်မူလျှင် မှူးတော်မတ်တော်တို့အစုစုခွဲ၍ ပုသိန် , မြောင်းမြ , သရိုင်း သရာ , ခဲပေါင် , ဒေပသွယ် သည်မြို့များကို လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ဆင်မြင်းသုံးပန်းအများ ရတော်မူသည်။ ယင်းကမှ ဟံသာဝတီသို့ချီတော်မူပြန်၍ မြို့ကိုအကြိမ်အဘန်များစွာလုပ်ကြံတော်မူပြန်သည်။ အထိန်းတော် ဗညားလော။ အချီတော်ဗညားကျန်းတို့အစီအမံ လုပ်ရည်ကြံရည်ခိုင်ခန့်လှသောကြောင့် မရချေ။ မိုးကျလျှင် ပြန်တော်မူသည်။

၁၆၅ သုရှင်တကာရွပ်ပိက- မင်းတရားရွှေထီးထံသံစေပုံ

သက္ကရာဇ်(၈၉၉)ရှစ်ရာကိုးဆယ့်ကိုးခုတွင် တလိုင်းမင်းသုရှင်တကာရွပ်ပိက မင်းတရားရွှေထီးသို့သံစေ
၍ရောက်လှာသည်။ ဗညားလော ဗညားကျန်းတို့ကလည်း မင်းရဲသန်သူ။ သတိုးဓမ္မရာဇာသို့ သံဘက်လိုက်
သည်။

ရာဇသံတွင်မှာတော်မူသည်ကား-

“ရာမညတိုင်း ဟံသာဝတီ ပြည်ကြီးကို အစိုးရသော မဏိသူရပဝရဓမ္မရာဇာ ကြားလိုက်အပ်သော
ဇေယျာဝဇနတိုင်းကေတုမတီပြည်ကြီးကို အစိုးရတော်မူသော ညီတော်မင်းတရား ... ရာမညတိုင်းနှင့်
ဇေယျာဝဇနတိုင်းသည် ဘေးလောင်းတော် ဘိုးလောင်းတော်တို့လက်ထက်ရေဝယ်သားတော် အခြား
မမြင်သကဲ့သို့ မီးမသေရေမနောက်ဖြစ်လေသည်။ ယခုလည်း ရှေးကဲ့သို့နှစ်ပြည်ထောင်မင်းနှစ်ပါး ရွှေ
တပြားတည်းကဲ့သို့ဖြစ်မှတိုင်းကားနိုင်ငံ၌နေကုန်သော ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ချမ်း
သာခြင်းသို့ရောက်ကြ၍ ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိ သာသနာတော်အစဉ်ရှည်စွာတည်မည်ဟူ၍ရွှေပေတွင် ရေး၍
မှာတော်မူသည်”။

လက်ဆောင်တော်မှာလည်း အထူးထူးသောအထည်မျိုး အုပ်မျိုးတို့ကို ပါးလိုက်သည်။ သံတို့ရောက်လျှင် သင့်
တင့်သောအရပ်တွင်နေစေပြီးမှ ခေါ်တော်မူ၍ ရာဇသံတွင်ပါသည့်စာကိုကြားတော်မူလျှင် မည်သို့မျှမိန့်တော်
မမူ။ သံတို့ကိုကွမ်းတယာညက်ခန့်နေစေပြီးလျှင် လွှတ်တော်မူ၍ ဝင်းပြင်သို့ရောက်မှ ဗညားလော ဗညား
ကျန်းတို့သံကိုခေါ်တော်မူ၍ ဦးရီးတော်ဗညားလော ဗညားကျန်းတို့ကို သည်ပန်းတို့ကိုပေးပါလေဟူ၍
“ရွှေသစ္စာပွင့်နှစ်ပွင့်ကိုပေးလိုက်၏”။ သုရှင်တကာရွပ်ပိသံလည်း သံတဲးသို့ရောက်နှင့်လေသည်။ နောက်မှဗညား
လော ဗညားကျန်းသံတို့ရောက်လှာ၍ ပသို့အမိန့်တော်ရှိသနည်းဟူ၍ မေးသော်မည်သို့မျှအမိန့်တော်မရှိ။
ရွှေသစ္စာပန်းနှစ်ပွင့်ကိုသာ ဦးရီးတော်နှစ်ပါးကိုပေးပါလေဟူ၍ပြော၏။ သုရှင်တကာရွပ်ပိသံလည်းမဟုတ်ရာဟူ
၍မယုံမကြည်ဆိုဘိ၏။ သံတို့ မသွားမခြင်းလည်း ဗညားလော ဗညားကျန်းတို့သံကိုသာခေါ်၍ မပြတ်ကျွေး
မွေးတော်မူ၏။ သံတို့ကိုလွှတ်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီသို့ရောက်လျှင် ကေတုမတီမှာအကြောင်းမျိုးကို စေ့စုံစွာ
လျှောက်၏။ တလိုင်းမင်းသုရှင်တကာရွပ်ပိလည်း အထိန်းတော်အချီတော်တို့ကို မယုံမကြည်ရှိတော်မူ၏။

မင်းတရားရွှေထီးလည်း ဤသို့ကြံတော်မူ၏။ ကြံဟန်ကား-ရွှေပေတွင်စာရေး၍ ဗညားလော , ဗညား
ကျန်းတို့သို့ပို့ရသည်အဟန်စီရင်တော်မူ၏။

စာတွင်ပါသည်ကား-ဇေယျာဝဇနတိုင်း ကေတုမတီပြည်ကြီးကိုအစိုးရသော တူတော်မင်းတရားကြား
လိုက်သည် ဦးရီးတော်နှစ်ပါး ဦးရီးတော်တို့မှာ စာတွင်အရေးပြီးလျှင် ဦးရီးတော်ဗညားလောမှာ ဟံသာဝတီမြို့
ကိုစားမည်။ ဦးရီးတော် ဗညားကျန်းမှာ မုတ္တမမြို့ကိုစားပါမည်မှာသည့်အတိုင်း အရေးတော်ပြီးလျှင် သူကောင်း
ပြုရမည်ဖြစ်သည်။

ငါ့အမှုတော်ကိုသာ ကြိုးစားအားထုတ်ပါဟူ၍ ရေးစေပြီးလျှင် သက္ကလပ်အုပ်တွင် တံဆိပ်လက်ျာနှင့်
သွတ်ပြီးမှ ပူတာတွင်ထည့်သည်။ စာပေါ်တွင်မှ ကတ္တီပါ , မော်ယော် , မှိုင်းလုံး , ရွှေဖျင်အများသွတ်၍ လူ
မောင့်လူမာနှစ်ယောက်ကို သံအကြီးခန့်တော်မူ၍ လူသုံးကျိပ်ကျော်နှင့်သွားရလေ၏။ သံတို့ကိုမှာတော်မူသည်
ကား - ဟံသာဝတီကျေးသို့ရောက်လျှင် ဝင်စယ်ပို့စေနှစ်စခန်း သုံးစခန်းရောက်လျှင် ရွာတရွာတွင်ရွာသား
တို့နှင့် အချင်း တများရှိအောင်ချည်နှောင်၍ အပိုင်အနိုင်ပြုကျင့်လေ။ ယင်းသို့လျှင် ရွာသားတို့မခံနိုင်၍
လက်ခြေထူလမည်။ ယင်းသို့လက်ခြေထူမှ ဝန်ပူဝန်တာကို ပစ်ခွဲ၍ကိုယ်ကိုသာ အလွတ်ပြေးခဲ့ဟု မှာတော်မူ၏။

သံတို့လည်း တလိုင်းကျေးသို့ရောက်လျှင် မှာတော်တိုင်း ထမင်းဟင်းအရက်သေစာနည်းသည်ဟူ၍
ရွာသူကြီးတို့ကို ချည်နှောင်တုတ်ဆွဲ၍တောင်းလေ၏။ ရွာသားတို့လည်းမခံနိုင်၍ လုယက်ရာတွင် အထွေး
ထွေးသတ်ကြလေ၏။ သံတို့လည်း “ပူတာခေါင်ယက်”ကိုပစ်၍ အားမတန်၍ပြေးခဲ့သည်အဟန်ထွက်၍လှာခဲ့

၏။ ရွာသားတို့လည်း ပစ်ခဲသည့် ပူတာခေါင်ယက်ကိုယူ၍ တလိုင်းမင်း သုရှင်တကာရွပ်ပိကိုဆက်လေ၏။ မင်းကြီးလည်းဆက်လှာသည့် ပူတာခေါင်ယက်တွင် ပါသည်ကိုကြည့်ရှုတော်မူသော် သက္ကလပ်အိပ်တွင်စာကို တွေ့လေ၏။ ဖတ်စေရာတွင် ပါသမျှကိုကြားတော်မူလျှင် ပညာတော်ဖြင့်ထောက်ရှုတော်မမူ။ အထက်ကယုံ ကြည်ရင်းမရှိသည်နှင့် အထိန်းတော် ဗညားလော , အချီတော် ဗညားကျန်းတို့ကို နန်းတွင်းသို့ခေါ်၍သတ် လေ၏။

သည်အမတ်ကြီးနှစ်ယောက်မရှိလျှင် ဟံသာဝတီ အားလျော့ချေ၏။ သုရှင်တကာရွပ်ပိလည်း ကျပ်မော် မြို့ကိုအသစ်လုပ်၍နေတော်ရှိ၏။

ဗညားလော , ဗညားကျန်းတို့မရှိပြီဟူ၍ ကြားတော်မူလျှင် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ တိုင်ပင်တော်မူသည်ကို ယောက်ဘတော်ကျော်ထင်နော်ရထာလျှောက်သည်။ ဟံသာဝတီတလိုင်းပြည်ဝယ်ရေး မဖြစ်ဘူးလေသောတိတ်နိမိတ်တို့သည် ထင်ရှားစွာဖြစ်သည်။ ယခုလည်း ဗညားလော , ဗညားကျန်းတို့ကိုကွပ် မျက်လေသောကြောင့် ဟံသာဝတီအားလျော့လေပြီးသည်။ ဘုန်းကြီးသည်အရှင် ဆင်လုံးမြင်းရင်းစီရင်တော်မူ၍ ချီတော်မူလျှင် တလိုင်းမင်းဟံသာဝတီတွင် ခံဝံ့မည်မဟုတ် ယင်းသို့လျှင် ဟံသာဝတီမြို့ကို ဓားမကျိုး လုံမကျိုး ရတော်မူမည်။ ဟံသာဝတီ ၃၂မြို့ကိုရတော်မူလျှင် မုတ္တမ ၃၂ မြို့၊ ပုသိန်၃၂မြို့တို့သည် လက်နက်နိုင်ငံတော် ချည်းဖြစ်ရလိမ့်မည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ မင်းတရားရွှေထီးလည်းယောက်ဘတော်ကျော်ထင်နော်ရထာ လျှောက်သည်အရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍ တုရင်ရာဇာ , တုရင်ဗလ , စစ်တုရင်သူ တုရင်ယော်ဓာတို့ မြင်းလေး တပ်ရှေ့ချီရသည်။ ယင်းကမှ တပ်မတော်နှင့်တကွကိုးတပ်ချီတော်မူသည်။ ပေါင်း ၁၃-တပ်တွင် ပါသည် တိုက် ဆင် တရာနှစ်ဆယ် , မြင်းရှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲ ၇-သောင်းပါသည်။

လှေတပ်မှာတိုက်လှေနှစ်ရာကျော်ကို အမြောက်ကြီး မြတပူနှင့် ရိက္ခာဆန် ရေတင်၍ မင်းမဟာဘယ ကျော်သူကို စစ်သူရဲတသောင်းနှင့် ရေကြောင်းချီရသည်။ သက်ရည်ကျော်ထင်နှင့်သင်္ခယာကိုမြို့စောင့်ခန့်တော် မူခဲ့သည်။

ကေတုမတီကချီတော်မူ၍ သုံးစခန်းရောက်လျှင် တလိုင်းမင်းသုရှင်တကာရွပ်ပိလည်း ဟံသာဝတီတွင် ခံသော်လည်း မခံနိုင်ရာအမှတ်ရှိ၍ဗညားဒလ , အဲးဗြသီ , ရဲးသင့်ရံ , ပိုက်ကမြင်းတို့ငါးတပ်ကို တိုက်ဆင် နှစ်ရာ , မြင်းရှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲတသောင်းနှင့် ကုန်းကြောင်းချီရသည်။

တလိုင်းမင်းသုရှင်တကာရွပ်ပိမှာ ရေကြောင်းဘောင်တော်စီး၍ အဲးမွန်တရာ , သမိန်စည်သူ , သမိန် သံကျယ် , ပိုက်ရန်း , ညီကံကောင်း , အဲးရန်း သည်ခြောက်တပ်တွင်ပါသည် ဇလာကပင်းလှော်ကား သံလှေ ၇၀၀ကျော် စစ်သည်သူရဲလေးသောင်းနှင့် ယောက်ဘတော်ပြည်ဘုရင်နရပတိသို့ပေါင်းမည်ဟူ၍ ဟံသာဝတီက သရေခေတ္တရာသို့ဆန်တော်မူသည်။

မင်းတရားရွှေထီးလည်း သုရှင်တကာရွပ်ပိပြည်သို့ ဆန်လေပြီ ကြားလျှင် ဟံသာဝတီသို့အလျင်ချီ၍ မြို့ကိုရတော်မူလျှင် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ပြည်သို့ချီ၍လုပ်ကြံရသော်လည်း သင့်မည် လော့။ မုတ္တမသို့ချီ၍လုပ်ကြံသော်လည်း သင့်မည်လော့ဟူ၍တိုင်ပင်တော်မူသည်ကိုအထိန်းတော် သတိုးဓမ္မ ရာဇာလျှောက်သည်။ ဘုန်းတော်ကြောင့် ဟံသာဝတီပြည်ကြီးကို ဓားမကျိုးလုံမကျိုးအလိုတော်ပြည့်လေပြီးသည် မြို့ပြကိုသာခိုင်လုံအောင်စီရင်တော်မူ၍ မြို့စွန့်ရွာနားတွင်ရှိသော လူသူတို့ကိုရုံးစု၍ မျိုးရိက္ခာကိုလည်း မြို့တွင်း သို့သွင်း၍ထားမည်။ ယင်းသို့မှ သူလာလျှင်လည်းတိုက်မည်။ သူမလာလျှင်လည်း တနှစ်တဝါကို ဆင်မြင်း ဗိုလ်ပါကို အားဖြည့်တင်း၍ ရှေ့မိုးစဲလေသာကို မုတ္တမသို့ချီ၍လုပ်ကြံမည်။ မုတ္တမကိုရတော်မူလျှင် မုတ္တမ အားနှင့် ပြည်သို့ချီ၍ လုပ်ကြံသည်ဖြစ်မှ အရေးတော်အလျင်ပြီးလွယ်မည်နားတော်လျှောက်သည်။

သတိုးဓမ္မရာဇာ လျှောက်သောစကားကို ကျော်ထင်နော်ရထာကြားတော်မူလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက် ပြန်သည်။ မင်းကြီးလျှောက်သော အရေးသည်စစ်ရေးပင်ဖြစ်တော့သည်။ သို့ရာတွင် တလိုင်းမင်းသုရှင်တကာ ရွပ်ပိသည် မိမိမြို့တွင်မျှမခံဝံ့၍ပြေးလေပြီသည်။ ပြည်မြို့နှင့်ပေါင်း၍ခံသော်လည်းအလုံးအရင်းများလိမ့်မည်။ လုပ်ရည်ကြံရည်အရဲအစွမ်းကျွန်ပီတို့ကိုမတန် ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ပြည်မြို့တိုင်အောင် စမ်းချီချီတော်မူ သင့်သေးသည်။ သာလျှင်လည်းသာလျှောက်ရွပ်ရွပ်ချွံချွံလုပ်ကြံမည်။ အထက်စော်ဘွားတို့ကူညီ၍ မသာလျှင် လည်းအလျင်ပြန်၍ မုတ္တမကိုလုပ်ကြံမည်။ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့်ဘုန်းကြီးသည်အရှင်မှာရေကြောင်းချီတော်မူ

သို့ရာတွင် တလိုင်းတို့သည်ဥပါယ်တမည် ပရိယာယ်ဝေဝုဏ်များလှသည် ရေတပ်ကြည်းတပ်ကို မကွာချီရမည်။
ကျွန်ုပ်တို့မှာလည်း ကြည်းတပ်သုံးတပ်စီရင်၍ဗညားဒလ မင်းရဲအောင်နိုင်တို့ တပ်ကို အမှီလိုက်မည်ဟူ၍
နားတော်လျှောက်သည်။

ကျော်ထင်နော်ရထာတို့ချီတော်မူ၍ နောင်ရိုးသို့ရောက်လျှင် သုရှင်တကာရွပ်ပိအမတ် ဗညားဒလ တို့ နောင်ရိုးတွင်တပ်ချ၍ နေသည်ကိုတွေ့တော်မူလျှင် လူတယောက်ကို သစ်ပင်ထက်သို့တက်စေ၍ ဆင်မြင်း ဗိုလ်ပါတို့ကိုရမ်းရော်စေသော် တိုက်ဆင်နှစ်ရာကျော် , မြင်းရှစ်ရာကျော် , ဗိုလ်ရှစ်သောင်းခန့်ရှိမည်ဟူ၍ လျှောက်လျှင် ဘောပန်းအလျှင်ဘွဲ့စေ၍ချောင်းကိုဆင်မြင်းဗိုလ်ပါတို့ကိုကူးရ၏။ တဘက်သို့ရောက်လျှင် အမှုထမ်းတို့ကို စိတ်နှစ်ခွဲမရှိအောင် ဘောင်ကိုဖျက်ရ၏။ တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့လည်း ကျွန်တော်တို့မှာ ဆင်မြင်း ဗိုလ်ပါနည်းလှချေသည်။ သူတို့မှာ ကျွန်တော်တို့ထက်ဆယ်ဆခန့်များလေသည်။ သူကိုအောင်မြင် နိုင်သော်ကောင်း၏။ မအောင်၍ဆုတ်ခဲ့သော် ဘောင်ပန်းမရှိကမခက်ချေပြီလောဟု လျှောက်၏။ ကျော်ထင် နော်ရထာလည်း ဘုန်းတော်ကြောင့်အောင်မြင်လိမ့်မည်ကိုမစိုးရိမ်နှင့်ဟူ၍မိန့်တော်မူသည်။ ယင်းသို့စဉ်တွင် မင်းတရားရွှေထီးက သူ့လူကိုတွေ့လျှင် မတိုက်နှင့်ငါရောက်မှ တိုက်တော်မူမည်ဟူ၍ တုရင်ရာဇာကို မြင်း ဆယ်စီးနှင့်စေတော်မူ၍ရောက်လှ၏။ ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း ဘုန်းတော်ကြောင့် အောင်မြင်လေပြီဟူ၍ လျှောက်လိုက်၏။ ယင်းသောအခါ “ထောမှိုင်းရဲ”ဟူသောအမတ်လျှောက်သည်။ ကျွန်တော်တို့သူ့ကို မအောင် မြင်ချေသေး။ သူ့ကိုအောင်မြင်တော်မူပြီ လျှောက်ရာမှာအရပ်အနေမသင့်၍ မအောင်မြင်ခဲ့သော် ကျွန်ုပ်တို့ အပြစ်တော်တင်ကို မခံရချေလောဟူ၍လျှောက်၏။ ထိုစကားကိုကြားတော်မူလျှင် သည်စစ်ကို ငါတို့ အောင်မြင်လျှင်လည်းအသက်ရှင်မည်။ မအောင်မြင်ခဲ့လျှင်လည်း ငါတို့သေရမည်။ သေလေပြီးသည်ကိုလည်း ဘယ်သူအပြစ်တော်တင်မည်နည်းဟု တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ကိုစိတ်နှစ်ခွဲမရှိအောင်မိန့်တော်မူ၏။ ယင်းသို့မှ “ထောမှိုင်းရဲ”နှင့် ဆင်စီး အမတ်ဆယ့်ငါး , မြင်းနှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲသုံးထောင်ကိုလက်ျာကြောင်းခွဲ၍တိုက် ဟုမိန့်တော်မူသည်။ ဘယသင်္ကြံနှင့်ဆင်စီးအမတ်ဆယ့်ငါး , မြင်းနှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲသုံးထောင်ကို လက်ဝဲကြောင်းဝင်၍တိုက် မိန့်တော်မူသည်။ ကျော်ထင်နော်ရထာမှာ “စွယ်လမန်” ဟူသောဆင်ကို စီးတော်မူ၍ဆင်စီးအမတ်နှစ်ဆယ် , စစ်သည် သူရဲလေးထောင်နှင့် အလယ်ကြောင်းဝင်၍တိုက်မည်ဟုစီရင် တော်မူ၏။ ယင်းသောအခါ မိန့်တော်မူသည်ကား စစ်တို့၏သဘောသည် အင်အားနည်းသည် များသည်ဟူ၍ မဆိုရ။ လုပ်ရည်ကြံရည်အရဲအစွမ်းသာအရင်းဖြစ်သည်။ တကြောင်းမှာလည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကျေးဇူး သစ္စာတော်နှစ်ပါးကို ဦးထိပ်ရွက်၍ သည်ပွဲတွင် အစစ်ကိုတို့အသက်ကိုစွန့်၍ ထမ်းရမည်ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် စစ်သုံးကြောင်းဖြန့်၍ချီတော်မူ၏။

သုရှင်တကာရွပ်ပိအမတ် ဗညားဒလနှင့် မင်းရဲအောင်နိုင်လည်းမြန်မာတို့ စစ်အင်အားနည်းသည်ကို မြင်လျှင် မကြောက်မရွံ့ စစ်မျက်နှာဖြန့်၍ကြိုလှ၏။

ယင်းသို့စဉ်တွင် ကျော်ထင်နော်ရထာစီးတော်မူသော စွယ်လမန်ဟူသောဆင်ကို ချွန်းဘွင့်၍ လွှတ် တော်မူသည်။ တလိုင်းတို့ ဆင်ပုံ , မြင်းပုံသို့ရောက်တော်မူလျှင် ဗညားဒလစီးသောဆင်ကိုတိုက်တော်မူလေ၏။ ဗညားဒလလည်း ဆင်ကသည် မြင်းသို့ဆင်းသက်၍အလွတ်ခွါလေ၏။ လက်ဝဲလက်ျာကြောင်းချီသည်။ ဆင် စီး အမတ်တို့လည်း ဆင်ချွန်းဘွင့်ကာ လွှတ်ကြသည်။ တလိုင်းတို့ လေးစုကွဲ၍ပျက်လေ၏။ မင်းရဲအောင်နိုင် လည်း ဆင်ဦးတွင်ပင်ဆုံးလေ၏။ ရဲမက်ဗိုလ်ပါလည်း အများပင် သေပျောက်လေ၏။ ဆင်မြင်း သုံးပန်းလည်း အများရတော်မူ၏။

တလိုင်းမင်းသုရှင်တကာရွပ်ပိလည်း နောင်ရိုးတွင်ခံ၍နေသောတပ်ပျက်လျှင် ပန်းမတီးတွင်မနေဝံ့၍ ပြည်ဘုရင်နရပတိသို့ပေါင်းမည်ဟု ပြည်သို့ဆန်တော်မူလေ၏။

အင်္ဂပူသို့ရောက်လျှင် အင်္ဂပူရတွင် ဆင် , မြင်းဗိုလ်ပါထားခဲ့၍ မိဘုရားသားတော် , သမီးတော်နှင့် တကွ ပြည်မြို့သို့အဖူးအမြင်သွားတော်မူ၏။ ပြည်ဘုရင်နရပတိလည်း ခင်ခင်မင်မင်ကြိုဆိုတော်မူ၏။ အညာ မှာ စော်ဘွားများကိုချီပင့်ရလေသည်။ စော်ဘွားများလည်း ရေအား , ကြည်းအား , အလုံးအရင်းဆင်မြင်း

ဗိုလ်ပါနှင့်ရောက်လာ၏။ ပြည်သို့အရောက်ညီကြလျှင် ပြည်မင်း , အဝမင်း , ဟံသာဝတီမင်းတို့ ဟံသာဝတီ တိုင်ချီ၍ သုရှင်တကာရွပ်ပိကို နန်းတင်မည်တိုင်ပင်ကြ၍ ရေတပ် , ကြည်းတပ်စီရင်ကြ၏။

မင်းတရားရွှေထီးလည်း နောင်ရိုးတွင် စစ်အောင်၍ တနေ့မှရောက်တော်မူလှသည်။ ရောက်တော်မူ လျှင် ကျော်ထင်နော်ရထာကိုခေါ်တော်မူ၍ ငါ့ကိုမင့်ဘဲတိုက်နှင့်သည်။ ငါ့ပွဲကိုဖျက်သည်လောဟု မိန့်တော် မူသည်ကို ကျော်ထင်နော်ရထာလျှောက်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသည့်အရှင်နှင့် မထိုက်တန် ကျွန်ုပ်ကျွန်တို့နှင့် ထိုက်တန်သည်ပွဲဖြစ်၍ လုပ်ကြံရဦးမည်လည်းများသေးသည်နှင့် တိုက်ပေသည်ဟုလျှောက်သည်။ မင်းတရား ရွှေထီးလည်း ရသည် ဆင် , မြင်းဗိုလ်ပါ လက်နက်ကိရိယာတို့ကို ဆက်လျှင် အားရတော်မူ၍ လက်တော်နှစ် ဘက်တွင် ဝတ်တော်မူသော လက်စွပ်ပတ္တမြားလက်ကောက်ကိုပေးတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ ဘုရင်နောင် အမည်ကိုခံအမိန့်တော်ရှိ၍ ခံရသည်။ လှိုင်မြို့ကိုလည်း ကံကျွေးခံ ပေးတော်မူသည်။ သည်မှတပါး ပွဲလမ်းရ သူတို့ကိုလည်းအထိုက်အလျောက် အဆောင်အယောင်စားလက်ပေးတော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ ရေအား၊ ကြည်းအားပြည်သို့ချီတော်မူသည်။ အင်ပျောကျွန်းသို့ရောက်တော်မူလျှင် တပ် ခိုင်တပ်လုံတည်၍ ကြည်းရောက်၍ နေတော်မူသည်။ ပြည်ဘုရင်၊ အဝဘုရင်၊ ဟံသာဝတီဘုရင်တို့လည်း မင်းတရားရွှေထီးချီလာပြီဟူ၍ ကြားလျှင် စစ်သည်ဗိုလ်ပါရုံးစု၍ ရေအားကြည်းအား ပြည်မြို့ကခံ၍နေကြ သည်။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း အင်ပျောကျွန်းသို့ရောက်တော်မူ၍ သုံးရက်ရှိလျှင် ဘုရင်နောင်ကျော်ထင် နော်ရထာကို ဘယ်သို့စီရင်ရသော် သင့်မည်နည်းဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်ကို ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ လျှောက်သည်ကား-တိုက်လှေကြီးအပေါင်းတို့ကို စိန်ပြောင်းမြတပူကြီးများကိုတင်စေ၍ အင်ပျောကျွန်း အောက် မြစ်နားနစ်ဘက်တွင် အသင့်နေစေပြီးမှ ညဉ့်မိုက်မိုက်ကို စစ်ရေးငင်စီမံမည်။ သူကလှေတပ်ထပ်၍လိုက်လျှင် မြစ်နားတဘက်တချက်နေစေသော တိုက်လှေများကို သူကျွန်လာလျှင်ထွက်၍တိုက်စီမံမည်။ ယင်းသို့စီရင်ရ လျှင် သူ့လူရေတပ်ပျက်လိမ့်မည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်၏။ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလျှောက်သော အ ရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ သည်အတိုင်းစီရင်လေ။ ငါစစ်ရေးငင်တော်မူမည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ ဘုရင်နောင် ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း တိုက်လှေများကိုအနေအထားသင့်အောင်စီရင်ပြီးလျှင် အကြောင်းကိုနားတော် လျှောက်၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း ရွှေလှော်ကားနစ်စင်းနှင့် ပုံမောင်းနုံးခရာတင်၍ညလရောင်ဝိုးဝင်းကို ပုံမောင်းမတီးစေဘဲ ကိုယ်တိုင်တော်ပြည်မြို့ရင်းတိုင်အောင် ဆန်တော်မူ၍ပြည်မြို့ရင်းသို့ရောက်မှာ စည် မောင်းနုံးခရာကို တပြိုင်နက်တီး၍ကြော်ငြာရ၏။ ပြည်ကလှေတပ်သားတို့လည်း မင်းတရားရွှေထီးက လှေတပ် မပါသည်ကိုမြင်လျှင် အကြောက်အရှံ့မရှိ မြစ်လုံးပြည့်မျှလိုက်ကုန်၏။ ယင်းသောအခါ ခေါင်းတည်၍လိုက် သောလှေကား-အဝဘုရင်ကျွန် နော်ရထာ။ ပေါင်းတည်စားပျံချီ။ ပြည်ဘုရင်ကျွန် ပန်းတောင်းစား။ ကျွန်းဆုံစား။ တလိုင်းမင်းကျွန် ဗညားဒလ။ ပိုက်ကမြင်းသည် အမတ်ခြောက်ဦးတို့သည်အထူးထူးသော တိုက်လှေကြီးများနှင့် ခေါင်းတည်၍ လှေတော်ကိုအမှီလိုက်သည်။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း မကြောက်မရွံ့မချည်းမခွါလှော်စေ၍ စစ်ရေးငင်တော်မူသည်။ အင်ပျောကျွန်းသို့ရောက်တော်မူလျှင် စီရင်ထားသောလှေအပေါင်းတို့ ပြည်ကလှေ တပ်အကျွန်ကိုထွက်၍တိုက်သည်။ ပြည်ကလှေတပ်ပျက်လေ၏။ ခေါင်းတည်၍လိုက်သောလှေကြီးခြောက်စင်း ကိုလည်းလှေစီးအမတ်ခြောက်ယောက်နှင့် တကွရတော်မူ၏။ တိုက်လှေအစင်းနှစ်ရာ။ သို့ပန်းလူတလိုင်း မြန်မာ ရှမ်းငါးထောင်ကျော်ရတော်မူ၏။ သေလေသည်လည်းများ၏။ လှေကသည်ကြည်းသို့တက်၍ပြေးသောသူတို့ လည်းကြည်းတပ်သားများဆီးဆို၍လုပ်ကြံသည်။ အထိအပါးအရှုအနများလေ၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း ရေတပ်ကိုအောင်မြင်တော်မူပြီးလျှင် ဟံသာဝတီမှာအနေအထားမကျသေးသည်နှင့် အလျင်ပြန်တော်မူသည်။

တလိုင်းမင်း သူရှင်တကာရွပ်ပိလည်း မင်းတရားရွှေထီးပြန်တော်မူလေလျှင် ပြည်အား အဝအားနှင့် ဟံသာဝတီတိုင်အောင်ချီ၍ လုပ်ကြံမည်။ ရလျှင်သူရှင်တကာရွပ်ပိကိုနန်းတင်မည်ဟူ၍တိုင်ပင်ကြ၏။

၁၇၀ - သုရှင်တကာရွပ်ပိအနိစ္စရောက်ပုံ

တလိုင်းမင်းသုရှင်တကာရွပ်ပိလည်း ရဲမက်ဗိုလ်ပါရုံးစုမည်ဟူ၍ ပြည်မြို့ကသည် အင်္ဂပူရတပ်သို့ ပြန်တော်မူသည်။ ရောက်လျှင် ဆင်ကောင်းပေါ်သည်ကြားသောကြောင့် ဆင်ကြော့မည်ဟူ၍ တိုက်ဆင်(၇၀) ခုနှစ်ဆယ်။ ဗိုလ်(၁၀၀၀)တထောင်ခန့်နှင့် တောသို့သွား၍ ဆင်ကိုတွေ့သော် တောဆင်လည်းအကြော့မခံတစီး တည်းသာထွက်၍ပြေးလေ၏။ သုရှင်တကာရွပ်ပိလည်း စီးတော်ဆင်တစီးတည်းနှင့်သာလိုက်သည် မရချေ။ သိမ်းတောသို့ရောက်လျှင် ရေငတ်တော်မူ၍ ဆင်ကသက်၍အိုင်တခု၌ရေသောက်တော်မူရာတွင် ကိုယ်တွင် အဝတ်မရှိသောနတ်သမီးတယောက်သည် မင်းကိုလှည့်ပတ်ဖျားယောင်း၍ကာယသံသဂ္ဂရှိပြီးလျှင် ကွယ်ခဲ့၏။ မင်းကြီးလည်း ထိတ်လန့်ခြင်းပြင်းစွာဖြစ်၍ အင်္ဂပူရတပ်သို့ပြန်တော်မူသည်။ ထိုည၌ဗျား၍ အနိစ္စရောက် တော်မူ၏။ ပြည်ဘုရင်နရပတိနှင့် အဝဘုရင်သိုဟန်ဘွားလည်း အလုံးအရင်းနှင့်တကွ အင်္ဂပူရ-တပ်သို့သွား၍ သဂြိုဟ်တော်မူကြပြီးလျှင် သုရှင်တကာရွပ်ပိအမွေ ဆင်မြင်းလူသူတို့ကို သိမ်းယူ၍ ပြည်မြို့သို့ပြန်တော်မူကြ သည်။ ရောက်လျှင် ကောင်းနိုးသော ဆင်မြင်းရွှေငွေနှင့် သုရှင်တကာရွပ်ပိ သမီးတော်တပါး သားတော်နှစ်ပါး ကိုငါ့တွင်သားသမီးမရှိ သမီးသားပြုပါမည်ဟူ၍ သိုဟန်ဘွားယူပြီးလျှင် အဝသို့ပြန်တော်မူ၏။

ပြည်ဘုရင်နရပတိလည်း နောက်နောင်မှီရမည်ကို အရည်ရှိ၍ နှမတော် ပဲကူးမိဘုရားကို ရခိုင်သို့ပို့ လေ၏။ ရခိုင်ဘုရင်လည်း ပြည်ဘုရင်နှမတော်ကို မိဘုရားမြှောက်လေ၏။ ရခိုင်သို့ရောက်မှတစ်ဆောင်း မိဘုရားဟု တွင်သည်။ ပြည်ဘုရင်နရပတိလည်း သက္ကရာဇ်(၉၀၀)ကိုးရာပြည့်တွင် ဝမ်းကိုအနာပေး၍ အနိစ္စ ရောက်တော်မူသည်။ နရပတိအနိစ္စရောက်လျှင် ညီတော်ရှင်သရက်သည် မင်းခေါင်ဟူသောအမည်နှင့် မရီးတော် သီရိဘုန်းထွတ်ကို မိဘုရားမြှောက်၍ သရေခေတ္တရာပြည်မြို့ကိုမင်းပြုတော်မူသည်။

၁၇၁ - ဟံသာဝတီမြို့ကို သိမ်း၍မွန်သုံးရပ်ကို အနေအထားစီမံပုံအကြောင်း

တလိုင်းမင်း သူရင်တကာရွပ်ပိ အနိစ္စရောက်တော်မူလျှင် တလိုင်းအမှူးအမတ်အပေါင်းတို့လည်း ဟံသာဝတီသို့လှာ၍ ကျွန်တော်ခံလှာကုန်၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း ကျွန်တော်ခံလှာသမျှ အမှူးအမတ်တို့ကို မရှုတ်မချ အမည်အရည် အဆောင်အယောင်စားကျေး စားလက်ပေးတော်မူသည်။ သူရဲသူခက်ခြေသည် အပေါင်းတို့ကို ဆန်ရေစပါး ရိက္ခာမျိုးစေ့ရွှေငွေအဝတ်ပုဆိုးအရည်အသွားအလျောက် ဆုပေးတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ တလိုင်းပြည်အနောက်တလွှား ပုသိန် ၃၂-မြို့ကို အနှောက်အရှက်မရှိရအောင် အလုံးအရင်းနှင့် ကျေးစားထည့်တော်မူ၍ကင်းရှည်ကင်းတို ထားတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၀၁)ကိုးရာတစ်ခုတွင် ဟံသာဝတီမြို့ကို မြို့တောင်ကိုဆက်၍ရွှေမော်မောဘုရားအနောက် ကို ပတ်၍ မြို့သစ်တည်တော်မူသည်။ ဘုရင်နော်ကျော်ထင်နော်ရထာကိုလည်း ပြည်အလုံးကိုအုပ်ချုပ်၍ အစီအ ရင်ခန့်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၀၂) ကိုးရာနှစ်ခုတွင် မင်းရဲသိခံသူကို ခမည်းတော်အရင်းအတူမှတ်တော်မူ၍ မင်းရဲ သီဟသူဟူသောအမည်နှင့် မင်းမြောက်တန်းဆာငါးပါးပေးတော်မူ၍ ကေတုမတီမင်းနေပြည်ကြီးကို ဘုရင်ခံ မင်းပြုတော်မူရသည်။ အလုံးအရင်းဆင်မြင်းလည်း အများပေးတော်မူသည်။

၁၇၂ - မုတ္တမသို့ချီတက်ခြင်းအကြောင်း

ယင်းသောအခါ မုတ္တမ ၃၂-မြို့ကိုမင်းပြုသော မင်းကား-သုရှင်တကာရွပ်ပိနမတော် ငယ်မည် “တလကမူ”ဟူသော မင်းသမီးလင် “စောဗညား”တည်း။ ထိုမင်းကို မင်းတရားရွှေထီးက အရေးအရာစေပါတော် မူသော်လည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်းများပြားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အခိုင်နေလေ၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း မုတ္တမသို့ ငါချီတော်မူမည်။ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါတို့ကို အလျင်စီရင်လေ အမိန့်တော်ရှိ၍ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင် နော်ရထာစီရင်တော်မူသည်ကား- စစ်တုရင်္ဂသူ , အင်ယဉ်တုရင် , ဇေယျတမန်တို့မြင်းသုံးတပ်ကိုရှေ့ချီရသည်။ သည်နောက် နန္ဒကျော်သူ , ဘယနံသူ , ဗညားဖရူး , နန္ဒယော်ဓာ , သီရိဇေယျကျော်ထင် , နန္ဒသင်္ကြီ , သက်ရှည်ကျော်ထင်တို့ ၇-တပ်ချီရသည်။ သည်နောက် မင်းတရားရွှေထီး တပ်မတော်တွင် ဆင်စီးအမတ် လေးကျိပ် , တိုက်ဆင်လေးဆယ် , မြင်းလေးရာ , စစ်သည်သူရဲလေးသောင်း , သည်နောက်မှ ဘုရင်နောင် ကျော်ထင်နော်ရထာ တပ်နောက်အုပ်ရသည်။ ဟံသာဝတီမြို့ကို အထိန်းတော် သတိုးဓမ္မရာဇာကို မြို့စောင့်ခန့် တော်မူ၍ သက္ကရာဇ်(၉၀၂)ကိုးရာနှစ်ခုတွင် မြင်းတပ်သုံးတပ်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း ၁၂တပ်တွင်ပါသည့် တိုက် ဆင် တရာသုံးဆယ် , မြင်းနှစ်ထောင်တရာ , စစ်သည် သူရဲ တသိန်းသုံးသောင်းနှင့် မုတ္တမသို့ချီတော်မူ သည်။

မုတ္တမသို့ရောက်လျှင် မုတ္တမစား စောဗညားတွင် သူရဲသူခက်လည်းများလှသည်။ သင်္ဘောဆိပ်ဖြစ်၍ လက်နက်ကိရိယာစိန်ပြောင်း မြတပူလည်းထူထပ်လှသည်။ မြို့တွင်နေသော ကုလားပန်းသေးတို့ကိုလည်း တချို့မြို့ပြစီးကုန်သည်။ တချို့သင်္ဘော ၇-စင်းနှင့်အပြည့်အစုံထည့်၍ မြို့ရှေ့ကကျောက်ဆူးချ၍နေကုန် သည်။ မုတ္တမမြို့လည်း တောင်လျား မြောက်လျားဘီလာဖြစ်သည်။ အနောက်ကမြင့်၍ အရှေ့ကနိမ့်သည်။ အရှေ့ကလည်းမြစ် အနောက်ကလည်း တောင်ထိပ်တွင်မြို့တည်လေသောကြောင့် အမြောက် သေနတ်လွတ် အောင်အဝေးကသာရံတော်မူရချေသည်။ ရံတော်မူ၍တလခန့်ရှိလျှင် တိုက်လှေမပါသောကြောင့် ဟံသာဝတီမှာရှိ လေသော တိုက်လှေကြီးသုံးရာကျော်ကို သွား၍ယူလေသည်။ ရောက်လျှင်ရေပါကြည်းပါလုပ်ကြံတော်မူသည်။ ကုလည်းတို့ သင်္ဘောထက်က အမြောက်စိန်ပြောင်းနှင့်ပစ်၍တိုက်လှေများကွဲချေပျက်ချေ၏။ မြို့ကိုမတက်နိုင် ချေ။ ကြည်းကြောင်းကလည်း ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါများနှင့် အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံသော်လည်း မြို့စီးပြစီးများသည် လက်နက်ကိရိယာ ထူထပ်လှသောကြောင့် ရဲမက်တော်တို့အထိအပါးအရအနများလျှင် ဆုတ်၍နေရချေသည်။

မုတ္တမမြို့ကို အကြေအညာ မျိုးရိက္ခာမပြတ်သွင်းရလေသောကြောင့် အစားအသောက်ပြန်ပြောလေ သည်။ ထိုအကြောင်းများကို ကြားတော်မူလျှင် မျိုးရိက္ခာမသွင်းရအောင် ရေတပ်ကြည်းတပ်ဝန်းရံစေ။ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာကို အမိန့်တော်ရှိသည်။ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း အမိန့်တော် အတိုင်းစီရင်ပြီးလျှင် မျိုးရိက္ခာမသွင်းရ၍ငတ်လေ၏။ ထိုသို့ငတ်ငြားသော်လည်း လက်မချ။ မြို့ကိုသာခိုင်လုံ အောင်စီရင်၍ခံသည်။

မင်းတရားရွှေထီးလည်း ရှည်လတ်သော် မုတ္တမစားယောက်ဘတော် မော်လမြိုင်စားကူညီချိမ့် မည်မချွတ်။ အမှတ်တော်ရှိ၍ မော်လမြိုင်စားသို့သံစေသည်-

“ရာဇသံတွင် မှာတော်မူသည်ကား-ဇေယျဝဗုတိုင်း ရာမညတိုင်းစသော တိုင်းကြီးပြည်ကြီး တို့ကိုအစိုးရတော်မူသော ဘဝရှင်မင်းတရားကြားလှာစေသည် မော်လမြိုင်စား-တလိုင်းမင်း သုရှင် တကာရွပ်ပိသည် မှူးတော်မတ်တော် သူရဲသူခက်ကောင်း ဆင်ကောင်း မြင်းကောင်းများသော်လည်း ငါလုပ်ကြံတော်မူလျှင် ဟံသာဝတီတွင် မနေခံ့၍ ပြည်ဘုရင်နရပတိသို့ပေါင်းလေသည်။ ယင်းသို့လျှင် ဟံသာဝတီကို ငါရတော်မူသည်။ ဟံသာဝတီက ပြည်သို့ချီသောခါလည်း သုရှင်တကာရွပ်ပိနှင့် ပြည် ဘုရင် အဝဘုရင် သုံးပြည်ထောင်ပေါင်း၍ခံကြသည်ကို ငါအောင်တော်မူ၍ ဆင်မြင်းသုံးပန်းအများ ရတော်မူသည်။ နောက်သုရှင်တကာရွပ်ပိ မရှိလျှင်လည်းအမှူးအမတ် စောဗညားအပေါင်းတို့သည် ရွှေဘွားအောက်ရောက်လှာ၍ ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ ထိုသို့ကျွန်တော်ခံလှာသော အမှူးအမတ်တို့ကို လည်း မရှုတ်မချအထိုက်အလျောက် သူကောင်းပြုတော်မူသည်။ မုတ္တမစား “စောဗညား”ကိုလည်း ငါက စေ၍အရေးအရာစုံစမ်းစေသည်ကို မည်သို့မျှမလျှောက်နေသောကြောင့် ယခုငါချီတော်မူ၍ ဆင် လုံး မြင်းရင်းအများနှင့် ငါရံတော်မူသည်ကိုလည်း မြို့ခိုင်သည်ကိုသာယုံ၍နေသည်။ ငါလုပ်ကြံတော်မူ သည်ကို မုတ္တမမြို့မျှသည်ခံနိုင်မည်မဟုတ်။ ယခုလည်း မြို့တွင်ငါးကဲ့သို့ရှိလေပြီးတည်း။ မော်လမြိုင် စား“ဗညားဦး”ကိုလည်း လူရေးလူရာနှင့်ပြည့်စုံသည်ဟူ၍ ကြားတော်မူသည်။ မော်လမြိုင်စားကို အပျက်အစီးသို့မရောက်စေလို၍ အမိန့်တော်စာနှင့်စေတော်မူသည်ဟု ရေးစေပြီးလျှင် သက္ကလပ်အိတ် တွင်သွတ်၍ မြို့လှစားနှင့် မရွံစားကိုစေတော်မူသည်။”

မော်လမြိုင်မြို့သို့ရောက်၍ မိန့်တော်စာကိုကြားလျှင် ဗညားဦးချီ၍ ဤသို့စာဆက်လိုက်သည်-

“ကျွန်တော်ဗညားဦး သံတော်ဦးတင်ဝံ့သည် ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်မင်းဘုရား-- ဟံသာဝတီကိုအလိုတော်ပြည့်စကပင် မုတ္တမစား စောဗညားကိုအကြာနေ၍ မသင့် ရွှေဘဝါးတော် အောက်အလျင်ရောက်မှသင့်မည်ဟု ကျွန်တော်ကစေပါသည်ကို မုတ္တမစားစောဗညားသည် ပမာဏ မပြု။ ကုလားပန်းသေးများစကားကိုနာ၍ အရေးတော်မပြီးရှိလေသည်။ ယခုလည်း ချီလှာပြီဟူ၍ကြား လျှင် သူများအလျင် ရွှေဘဝါးအောက်ရောက်ပါမည် အကြံရှိသည်ကို ကျွန်တော်တွင်လည်း သားသမီး အဆွေအမျိုးများသည်ကို ဖြစ်သည်။ တကြောင်းမှာလည်း မုတ္တမနှင့် မော်လမြိုင်သည် မုတ္တမမှာသားရှိ လျှင် မော်လမြိုင်မှာအဘရှိသည်။ အစ်ကိုမုတ္တမမှာရှိလျှင် ညီမော်လမြိုင်မှာရှိသည်။ ကျွန်တော်သည် မြို့သားတို့အာဏာကို ဆန်ချေသော်ကိုယ်မျှလွတ်မည်ခက်သည်။ ထို့ကြောင့်ရွှေဘဝါးတော်အောက် မရောက်ရရှိသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသောဘဝရှင်မင်းတရား မုတ္တမကို အလိုတော်ပြည့်လျှင် ကျွန်တော် မှာ အထွေအထူးမရှိပြီ။ ကျွန်တော်အရင်းဖြစ်တော့သည်ဟူ၍ စာနှင့်လျှောက်လိုက်၏။ လက်ဆောင် တော်လည်း အထူးထူးသော ထည်မျိုးအုပ်မျိုးတို့ကိုများစွာဆက်လိုက်သည်။”

သံတို့ရောက်၍ ဗညားဦးလျှောက်လိုက်သောစာကိုကြားလျှင် သမိန်ဖရူးကိုခေါ်တော်မူ၍ မုတ္တမကို အကြိမ်အဘန်များစွာ လုပ်ကြံစေသော်လည်းမရချေ။ သမိန်ဖရူးအရေးကို ပသိုထင်သနည်းဟု မိန့်တော်မူသည် ကို သမိန်ဖရူးဦးချ၍ ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ မုတ္တမမြို့သည် တောင်ရိုးတွင်တည်လေသောကြောင့် တောင်ပင်မြို့တလုံးကဲ့သို့ဖြစ်လေသည်။ မြို့စီးပြစီးလည်းများသည် လက်နက်ကိရိယာလည်းထူထပ်လှသည်။ ထို့ကြောင့် ရဲမက်တော်တို့ အသက်ကိုအသက်မမှတ်လုပ်ကြံသော်လည်း အောင်မြင်ခြင်းသို့မရောက်နိုင်ချေ။ အထိအပါးအရအနသာများချေသည်။ အရှေ့မြို့နိမ့်ရာကတက်ရမည်လည်း ကုလားတို့သင်္ဘော ခုနှစ်စင်း ၊ ရှစ်စင်းနှင့် ပြောင်းသေနတ်အမြောက်တင်၍ နေလေသောကြောင့် စုတ်ရတ်ချည်း၍ မြို့ကိုမတက်သာချေ။ ချဉ်း သမျှလှေစုလည်း သင်္ဘောထက်ကစိန်ပြောင်းနှင့် လွှတ်လျှင်ကွဲချေနစ်ချေသည်။ တကြောင်းမှာလည်း မြို့တွင်း သို့ မျိုးရိက္ခာမသွင်းရအောင် ဆီးဆိုရုံသော်လည်း မြစ်ကြောင်းကျယ်လှသည်ဖြစ်၍ ညဉ့်ကိုအမှတ်မဲ့သွင်းရလေ သည်။ သို့လျှင်မြို့တွင်းသားသို့ ရိက္ခာအထောက်ရ၍ ရဲမက်တော်တို့သာ ညောင်းညာချေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ် သောကြောင့် ကျွန်တော်အကြံသော်ကား ကုလားတို့ခံ၍ နေသည်သင်္ဘောများကို တစုံတခုသောပယောဂဖြင့် သင့်အောင်စီရင်ဖျက်ပြီးလျှင် အရှေ့မျက်နှာက လှေတပ်ကိုချဉ်းပြီးလျှင် တက်ရအောင်တက်မည်။ သို့စီရင် သည်ဖြစ်မှ အလိုတော်ပြည့်လွယ်မည် ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း သမိန်ဖရူး လျှောက်သောအရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ သမိန်ဖရူးသင့်အောင်စီရင်လေ အမိန့်တော်ရှိပြီးလျှင် လှေတပ်ဝန်ချုပ် ခန့်တော်မူသည်။

သမိန်ဖရူးလည်း လှေတပ်သားအပေါင်းနှင့် မုတ္တမမြစ်ညာလဝန်းမြို့သို့သွား၍ သစ်ဝါးခုတ်စေပြီးလျှင် ဘောင်အဝအလံ၅၀။ အလျားအလံ ၁၀၀၁၅၀။ စေ၍ မီးရှူးဝါးကိုစည်း၍ အထပ်ထပ်အတောင်နှစ်ဆယ်ကျော်ခန့် ဘောင်ထက်တွင် စုပုံစေပြီးလျှင် ညဉ့်ကိုမျှောခဲ့စေ၍ မုတ္တမအညာမနီးမဝေးတွင်ဘောင်ကိုဆိုက်၍ထားလေ၏။ တဘောင်မှာလည်း အဝအလံ ၅၀။ အလျားအလံ ၃၀၀ကိုခိုင်ခန့်အောင် လုပ်စေပြီးလျှင် မုတ္တမမြို့ထက် မြင့်အောင်သစ်တပ်တည်၍ ပြလက်ရမ်းသူရဲပြေး ခိုင်ခန့်အောင် လုပ်စေ၍ အမြောက်သေနတ်အပြည့်စီရင်၍ မုတ္တမမြစ်ညာကဆိုက်၍ထားရသည်။

ယင်းသို့စီရင်၍ထားသော ဘောင်နှစ်ဘောင်တွင် မီးစာတင်သောဘောင်ငယ်ကို ဒီရေတက်သောအခါ ဘောင်ကိုတည်းမ၍ထားသည်။ မိုးသောက်ထန်းဒီရေကျလျှင် မီးရှူးပုံကိုမီးညှိ၍ တပြိုင်နက် မီးရှူပုံမီးတောက်၍ အလျှံထန်းဖျားခန့်ရှိမှ ဘောင်ကိုသင်္ဘောနှင့်ဆီထည့်မျှောလိုက်လျှင် ဘောင်ဘိမိ၍သင်္ဘောကိုမီးစွဲလေ၏။ မြို့တွင်းသားတို့လည်း သင်္ဘောကိုမီးစွဲသည်ကိုမြင်လျှင် မြို့ကထွက်၍လှေကြီးလှေငယ်နှင့် ကူကြသည်ကို ရဲမက်တော်လှေတပ်သားတို့လိုက်၍ တိုက်လျှင် မီးကိုမသတ်ဝံ့၍မြို့တွင်းသို့ဝင်လေ၏။

မီးရှူးဘောင်လည်း သင်္ဘောကြီးသုံးစင်းကျောက်ဆူးချ၍နေသည်ကိုဘိမိ၍လောင်လျှင် ကျောက်ဆူးကြီးပြတ်၍ အောက်ကသင်္ဘောလေးစင်းကို ဘိမိ၍မီးလောင်ပြန်လေ၏။ သင်္ဘောသားတို့တချို့မီးလောင်၍သေလေ၏။ တချို့ရေကိုဆင်း၍ကူးသည်ကို ရဲမက်တော်တို့ထိုးခုတ်လျှင် တချို့သေလေ၏။ တချို့ကိုလည်းရတော်မူသည်။ သင်္ဘော ၇-စင်းမရှိ၍ အရှေ့မျက်နှာကလပ်လျှင် အပြီးလုပ်၍ထားသောဘောင်ကြီးကိုလက်နက်ကိရိယာဆေးကျည်စေ့သွတ်၍ သူရဲသူခက်အပေါင်းတို့ကို အသင့်နေစေပြီးလျှင် ဒီရေကျကိုဖောင်ကိုမျှော၍ မုတ္တမမြို့ရှေ့တွင်ကပ်၍ထား၏။ မြို့ကပြလက်ရုံးထက် ဘောင်ကပြလက်ရုံးမြင့်သောကြောင့် ရဲမက်တော်တို့စီးနင်းပစ်ခတ်လျှင် မြို့သားတို့မြို့ထိပ်တွင်မနေဝံ့ကုန်။ မြို့ကဆင်းပြေးလေကုန်၏။ ယင်းသို့လျှင် ရဲမက်တော်လှေတပ်သားတို့မြို့ကိုချဉ်း၍ တူးဖြိုလေ၏။ ပြိုလျှင်ပြိုရာက ရဲမက်တော်တို့ဝင်၍ အိမ်ရာကျောင်းကန်ကိုမီးတိုက်လေ၏။ ကြည်းတပ်သားတို့လည်း မြို့စီးပြစီးမရှိသည်ကိုမြင်လျှင် မြို့ကိုတိုက်ဘောက်၍ ဆင်၊ မြင်းဗိုလ်ပါ အလုံးမြို့တွင်းသို့ဝင်၍ လက်ခြေထူသမျှကိုသတ်ညစ်လေ၏။ မုတ္တမစား “စောဗညား”လည်း လက်မချဘဲ ရုံးမိသမျှသော ရဲမက်ဗိုလ်ပါနှင့်ဆီး၍ တိုက်သည်ကို နန္ဒကျော်သူဆင်နှင့် စီးချင်းတိုက်ကြလေ၏။ မနည်းကြာစေ့ကြလျှင် စောဗညားဆင် လည်၍ပြေးလေ၏။ လိုက်ထပ်၍တိုက်လျှင် ဆင်နှင့်တကွ စောဗညားကိုရ၍ မင်းတရားရွှေထီးကိုဆက်လေ၏။ ရဲမက်တော်တို့လည်း ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးသံ အဝတ်အစားတို့ကို လှယက်ဖျက်ဆီး၍ ယူကုန်၏။ လက်ခြေထူသမျှကိုလည်း သတ်ညစ်ကုန်၏။ သေပျောက်များသည်ဟူ၍ကြားလျှင် သမိန်ဖရူးကိုမသတ်မညစ်စေနှင့် ဆီးတားဘိအမိန့်တော်ရှိ၍ မောင်းကြေးနင်းခတ်၍ ဆီးတားရာတွင်မှ အသေအပျောက်မရှိငြိမ်းချမ်းကုန်၏။ ရဲမက်တော်တို့ ရွှေ၊ ငွေရသည်များကို ရသသူယူစေ အမိန့်တော်ရှိပြီးလျှင် ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာမှစ၍ မှူးတော်မတ်တော် အပေါင်းတို့ကို တဲတော်ဦးသို့ခေါ်တော်မူ၍ ညီလာခံရာတွင် သမိန်ဖရူးအစီအမံသင့်တင့်ပေသောကြောင့် မုတ္တမမြို့ကိုအလျှင်အလိုတော်ပြည့်တော်မူပေသည်ဟူ၍ ချီးမွမ်းတော်မူပြီးလျှင် စောဗညားကိုအဆောင်အယောင်အစီးအနင်းနှင့်တကွ မြောင်းမြမြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ နေရာလည်း လက်ဝဲတော်ဦးနေရသည်။ ပြည်ရေးရွာမှုရှိသောအခါ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာနှင့်တိုင်ပင်၍ စီရင်ဟူ၍လည်း အမိန့်တော်ရှိသည်။ ဆင်၊ မြင်းသင်းစုလည်းပေးတော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ မုတ္တမစားသော စောဗညားကို ပသူဆင်စီးချင်းနိုင်သနည်းမေးတော်မူသည်ကို ကျွန်တော်တိုက်၍ စောဗညားဆင်လည်၍ပြေးလေသည် အသီးသီး အမှူးအမတ်တို့လျှောက်ကြသည်။ ဘုရင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ငါဆုပေးတော်မမူသာသေး။ စောဗညားကိုပင် စစ်ဘိဦးအမိန့်တော်ရှိ၍ ဘုရင့်နောင် ကျော်ထင်နော်ရထာစစ်ရသော် စောဗညားလျှောက်သည်။ ကျွန်ုပ်ကိုဆင်ဆိုင်၍ တိုက်သောသူကား-အသားခတ်နီ ပါးခတ်

မြို့နှင့် ဆင်မှာလည်းအစွယ်ကောက်နှင့်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ လည်း လူကိုမြင်သော်အမှတ်ရမည်လောဟူ၍မေးပြန်၏။ မျက်နှာကိုမြင်လျှင်အမှတ်ရပါ၏ဟူ၍လျှောက်သည်။ မှူးတော် မတ်တော်အပေါင်းတို့ကိုခေါ်၍ပြ အမိန့်တော်ရှိ၍ပြသော် ဤသူသည်ကျွန်ုပ်ကို ဆင်စီးချင်းနိုင်ပေသသူ ဟူ၍ နန္ဒကျော်သူကိုပြ၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း သို့သည် ဆင်ပုံ၊ မြင်းပုံအထွေးထွေးကို အမှတ်ရပေသည် သတိ ကောင်းလှသည်ဟူ၍ ချီးမွမ်းတော်မူသည်။ နန္ဒကျော်သူကိုလည်း မင်းကျော်ထင်ဟူသော အမည်နှင့် ကွမ်းခွက်လက်ဘက်အိုး ကွမ်းအိုး၊ ရွှေအိုးပြစ်၊ ရွှေမြူတာ၊ ရွှေထွေးခံ၊ ဆင်ရွှေက၊ မြင်းရွှေက၊ လှေချင် ပိတ်၊ ပဲ့ပေါင်းလှေမှတ် အကုန်ပေးတော်မူသည်။ ဆင်ပေါက် ၅-စီး၊ မြင်း-၅၀၊ ကျွန်တရာလည်းပေးတော်မူ သည်။ မုတ္တမမြို့တွင်ရှိသော အသည်အလာ သူဌေးသူကြွယ်တို့သည်လည်း ၅ရက်တိုင်တိုင် လက်ဘွဲ့ရသည်။ အမှူးအမတ် ပွဲလမ်းရသသူများကိုလည်းအရည်သွားအလျောက် အမည်အရည် အဆောင်အယောင် ကျေးရွာ မြို့ပြ ပေးတော်မူသည်။

မုတ္တမကို အလိုတော်ပြည့်လျှင် မော်လမြိုင်စား ဗညားဦးလည်း ဆွေတကာမျိုးတကာအပေါင်းနှင့်လက် ဆောင်လက်နက်များယူ၍ ဘဝရှင်မင်းတရား ရွှေထီးခြေရင်းတော်သို့ရောက်လှာ၏။ လက်ဆောင်တော်ကို သိမ်း ယူတော်မူ၍ သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် ဆောင်မြီးသောအဆောင်အယောင်အစီးအနင်းနှင့်တကွ မော်လမြိုင်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။ အရှေ့ဘက်တလွားမြို့စားများလည်း ဆင်ကြီးမြင်းကြီး၊ သားသမီးတို့ကို လက်ဆောင်တော် ဆက်၍ ကျွန်တော်ခံလှာကုန်၏။ ထိုသူတို့ကိုလည်း သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် မိမိတို့ဆောင်မြီးသော အဆောင် အယောင်စီးမြီးနင်းမြီးနှင့် မိမိတို့စားသည့် မြို့ကိုပင်ပေးတော်မူသည်။

မုတ္တမမြို့ကိုမူကား - သုရှင်တကာရွပ်ပိ ဝရီးတော်သားနှမတော် အငယ်လင် “စောလကွန်းအိန်”ကိုမင်း ဆောင် မင်းယောင်နှင့်တကွ ပေးတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ ယိုးဒယားစပ် ဇင်းမယ်စပ်တို့ကို ကင်းရှည်၊ ကင်းတို ထားတော်မူသည်။ ဤသို့မုတ္တမ ၃၂-မြို့ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးလျှင် ရေအားကြည်းအား ဟံသာဝတီသို့ ပြန်တော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ချောင်းတောင်အနောက် ဣတိုက်ဥယျာဉ်ရာတွင် အိမ်တော်မှတ်ဘိဆောက်၍ရာဇာဘိသေကခံတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ မြန်မာအမတ်၊ တလိုင်းအမတ်၊ ရှမ်းအမတ်တို့ကိုအမည်အရည်အဆောင်အယောင်ကျေးရွာပေးတော်မူသည်။

၁၇၆ - မင်းတရားရွှေထီးပြည်သို့ ရေကြောင်းချီပုံ

မင်းတရားရွှေထီးလည်း ယောက်ဘတော် ကျော်ထင်နော်ရထာလျှောက်သည်အရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍ သည့်အတိုင်းစီရင်အမိန့်တော်ရှိ၍ ကျော်ထင်နော်ရထာစီရင်ရသည်။ ဟံသာဝတီတွင် ငှက်ကဲ့၍ထားသော တိုက်လှေများ ဝင်လှာသောသူတို့ကို ဆုလာဘ်ပေး၍ယူစေပြီးလျှင် ဘယကျော်သူ ، နန္ဒကျော်သူ ، သမိန်ဖရူး ، မင်းမဟာ ، သီရိဇေယျကျော်ထင် ، ပိုက်ရန်း ، လက်ျာပျံချီ။ ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးချီတော်မူသည်။ လှေတပ် ၇တပ်တွင်ပါသည့် ဇလာကပင်း ، ကတ္တု၊ လွန်းကြင် သုံးရာငါးဆယ်။ စစ်သည်သူရဲသုံးသိန်း ၅-သောင်းနှင့် ရေကြောင်းချီတော်မူသည်။ လှေတပ်မှာမကွာ ချီသောကြည်းတပ်မှာ သတိုးဓမ္မရာဇာ ، ဘယနံသူ ، သမိန်လောက်ရှိန် ، နန္ဒသူရိယ ، သည်လေးတပ်ကို တိုက်ဆင် ခုနှစ်ဆယ် ، မြင်းသုံးရာ ، စစ်သည်သူရဲ သုံးသောင်းငါးထောင်ကျော်နှင့် လှေတပ်နှင့်မကွာချီရသည်။ ယောက်ဘတော်ကျော်ထင်နော်ရထာမှာ တိုက် ဆင်ငါးဆယ် ، မြင်းငါးရာ ، စစ်သည်သူရဲတသောင်း ဆင်စီးအမတ် ၅-ကျိပ်နှင့် ကုန်းကြောင်းနောင်ရိုးကို ချီရသည်။ ဟံသာဝတီမြို့ကိုမူကား မင်းရဲသိင်္ခီနှင့် စစ်သည်သူရဲတသောင်းကျော်ကို အစောင့်နေခန့်တော်မူ သည်။

မင်းတရားရွှေထီး တလိုင်းသုံးရပ်ကိုအလိုတော်ပြည့်လျှင် မင်းဧကရာဇ်တို့၏ တင့်တယ်စမ္မယ်တော် မူခြင်းဖြင့် အလုံးအရင်းခြံရံလျက် ရေအားကြည်းအား သက္ကရာဇ်(၉၀၃)ကိုးရာသုံးခု တပုံဘုရားရှင်သို့ ချီတော်မူ၍ မကိုဋ်တင်တော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ အရိယာ သင်္ဘောတော်တို့အား ရက်လည်အောင်ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ သဘင်ကြီးစွာလည်းခံတော်မူသည်။ ပြန်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီသို့ရောက်တော်မူလျှင် ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာကို ရှေ့သီတင်းဝါလကျွတ်လျှင် သရေခေတ္တရာသို့ချီတော်မူမည်။ မြို့စားပြစား အပေါင်းတို့ကို ဆင် , မြင်း , ဗိုလ်ပါဖြည့်တင်းစေ။ စစ်ဝတ်တန်းဆာ လက်နက်ကိရိယာဆေးကျည်စေ မျိုးရိက္ခာပြည့်စုံစေ။ အမိန့်တော်ရှိ၍ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာက မြို့စားအပေါင်းတို့သို့ စေတော်မူသည်။ မြို့စား အပေါင်းတို့လည်း သီတင်းဝါလကျွတ်လျှင် ဆင် , မြင်း , ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့နှင့် ခြေရင်းတော်သို့ချည်းရောက်လှာသည်။ အရောက်ညီလျှင် ရေတပ်ကြည်းတပ်ချီတော်မူသည်ကား-

ရေတပ်မှာ ပုသိန်စား သမိန်ဗြဲပိုက်တတပ် , မြောင်းမြစား သမိန်ဖရူးတတပ် , ဓနုဖြူစား ရဲသင့်ရံတတပ် , ဒလစား သီရိဇေယျနော်ရထာတတပ် , သမြင်တုံစား နန္ဒယော်ဓာတတပ် , လဝန်းပြည့်စား နန္ဒသူရိယတတပ် , သည်ခြောက်တပ်ကို ရှေ့ချီရသည်။ ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးရွှေထီးမှာဘုံ ၁၅-ဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်နှင့်တကွ ရတနာရွှေဘောင်စီးတော်မူ၍ တပ်တော်တွင် နန္ဒသင်္ကြံစစ်ကား ဘယနံသူတပ်မှူး ခန့်တော်မူသည် ဘောင်တော်လေးမျက်နှာကို ဝင်းမှူးလေးပါး မိမိတို့ကို သနားတော်မူသည်။ လှော်ကား လှေမှတ်နှင့်လိုက်ရသည်။ ဝင်းတော်လေးမျက်နှာကိုလည်း တိုးရပ်စသော သားလှေငှက်လှေအပေါင်းတို့တွင် အမြောက်သေနတ် လက်နက်ကိရိယာတင်စေ၍ ရွှေဒိုင်းရွှေလွှားခံကာနှင့် မိုးနဲရွှေလုံစိုက်စေ၍ လက်ဝဲလက်ျာ ရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ ဘောင်တော်ကိုလည်း ရွှေလှော်ကားရှစ်စင်းငင်ရသည်။ ရွှေလှော်ကား ၁၂-စင်းတွင် ရွှေဝေါရွှေခင်တယင်စသော မင်းဆောင်မင်းယောင် မင်းခမ်းမင်းနားတင်၍ ရွှေတက်နှင့်ချည်းလှော်၍လိုက်ရသည်။

ဘောင်တော်နောက်က ချီရသည်တပ်ကား - ရွှေအုံစား သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ် , သံလျင်စား နန္ဒကျော်ထင်တတပ် , မုတ္တမစား စောလကွန်းအိန်တတပ် , ခဲပေါင်စား သမိန်သံကျယ်တတပ် , အစုပုံမြို့စား သမိန်အဲနရဲတတပ် , စစ်တောင်းစားမဟာကြီးတတပ် , တပ်မတော်နှင့်တကွ ရေတပ် ၁၃-တပ်တွင်ပါသည့် ဇလာကပင်းကြီးနှစ်ဆယ် , ဇလာကပင်းငယ်ငါးဆယ် , ကတ္တလွန်းကျင် ငါးရာ , လှော်ကားသံလှေရှစ်ရာ , စစ်သည်ရဲကိုးသောင်းနှင့် ချီတော်မူသည်။

ကြည်းတပ်မှာ ပေါင်းတည်စား သရေစည်သူတတပ် , ကောလိယစား စတုကာမဏိတတပ် , ဝန်မြို့စား အဲနရဲတတပ် , တိုက်ကုလားစား သမိန်စောကရတတပ် , မော်ပီစား ဘယယော်ဓာတတပ် , ယင်းကမှ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာတပ်မပြု၍ချီတော်မူသည်။(တပ်မပါ ၆-တပ်)

မြင်းတပ်မှာ စစ်တုရင်္ဂသူတတပ် , လက်ျာရဲတိုင်တတပ် , တုရင်ရာဇာ တတပ် , အင်ယင်တုရင်တတပ် , တုရင်ကိတ္တိတတပ် , သည်မြင်း ၅-တပ်ကိုရှေ့ချီရသည်။ မြင်းတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၁-တပ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင်သုံးရာ , မြင်းနှစ်ထောင်ငါးရာ , စစ်သည်သူရဲရစ်သောင်းနှင့် သက္ကရာဇ်(၉၀၃)ကိုးရာသုံးခု တန်ဆောင်မုန်းလ သရေခေတ္တရာသို့ ရေအားကြည်းအားချီတော်မူသည်။ ဟံသာဝတီမြို့ကိုမူကား သတိုးဓမ္မရာဇာ နှင့် သက်ရှည်ကျော်ထင်ကို မြို့စောင့်ခန့်တော်မူသည်။

၁၇၈ - ပြည်မြို့ကိုတိုက်ခိုက်သိမ်းယူပုံ

ပြည်ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း မင်းတရားရွှေထီး ချီလာပြီကြားလျှင် မြို့ပြ ကျုံးမြောင်း ကတုတ် ရင်တား စီရင်ပြင်ဆင်၍ အမြောက်သေနတ် လက်နက်ကိရိယာ စီစဉ်၍ ဆင်ခလုပ် , မြင်းခလုပ်ထားတော်မူသည်။ မျိုးရိက္ခာလည်းသွင်း၍ ထားတော်မူသည်။ အထက်အညာစော်ဘွားတို့သို့လည်း ချီပင့်ရလေသည်။ ရခိုင်မင်းတို့လည်း စစ်ကူအလျင်ချီလာပါဟူ၍ ပင့်ရလေသည်။

မင်းတရားရွှေထီးလည်း ပြည်မြို့သို့ရောက်တော်မူလျှင် ရေအားကြည်းအားလုပ်ကြံတော်မူသည်။ လက်နက်ကိရိယာ ထူထပ်လှသည်နှင့် မြို့စီးပြစီးများသောကြောင့် အထိအပါးအရှုအနများလျှင် ဆုတ်၍ အဝေးကခွါ၍ကြည်းရေဝန်းရံလျက် နေတော်မူသည်။

အဝဘုရင် သိုဟန်ဘွား အုန်းပေါင်စော်ဘွားတို့လည်း စော်ဘွားအပေါင်းနှင့် ရုံးစုတိုင်ပင်၍ တိုက်ဆင် ရှစ်ရာ , မြင်းတသောင်း , စစ်သည်သူရဲ တသိန်းခြောက်သောင်းနှင့် စစ်ကူလာသည်။ ထိုအကြောင်းကို မင်းတရားရွှေထီးကြားတော်မူလျှင် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ကို တဲးတော်ဦးသို့ ခေါ်တော်မူ၍ တိုင်ပင် တော်မူသည်ကို ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလျှောက်သည်။ ယခုသည်စော်ဘွားအပေါင်းချီလာရာမှာ ဆင်လုံး မြင်းရင်းများလှသည်ကြားသည်။ ထိုသို့များသော်လည်း ဆင်စီးရာ၌လည်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုမတန် ခြေသည်ချင်းလည်း ကျွန်တို့ကိုမတန် ရှမ်းတို့ခံနိုင်မည်လော။ မြင်းစီးမှုကားရှမ်းတို့ကျင့်လည်လေသည်ဖြစ် သောကြောင့် ဆင်ကိုအားပြု၍ချီမည်။ တကြောင်းမှာလည်း စော်ဘွားတို့ချီလာသည်ကို ပြည်မြို့တွင်းကမသိရ အောင် ညဉ့်ကိုချီ၍ တစခန်းအလွန်မှာကြို၍တိုက်မည်။ ရှမ်းတို့ခံနိုင်မည်လော။ ပျက်အောင်တိုက်မည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း ဘုရင်နောင်သင့်အောင်စီရင်အမိန့်ရှိသည်။ ဘုရင်နောင်ကျော် ထင်နော်ရထာလည်း ဆင်ကောင်း , မြင်းကောင်း , သူရဲသူခက်ကောင်းတို့ကို တပ်တိုင်းရွေးကောက်တော်မူ၍ စစ်တုရင်္ဂသူမြင်းတပ် , လက်ျာရဲတိုင်မြင်းတပ် , သည်မြင်းနှစ်တပ်ကို ရှေ့ချီစေ၍ နန္ဒယော်ဓာတတပ် , သမိန်ဗြဟ္မိတတပ် , နှင့် နန္ဒကျော်ထင်တတပ် , စောလကွန်းအိန်တတပ် , မြင်းနှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ခြောက်တပ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင် ငါးရာ , မြင်းခုနှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲ သုံးသောင်းနှင့် လက်ျာကြောင်း ချီရသည်။

တုရင်ရာဇာမြင်းတပ် , အင်ယည်တုရင်မြင်းတပ် , သည်မြင်းတပ်နှစ်တပ်ကိုရှေ့ချီစေ၍ဘယကျော်သူ တတပ် , သမိန်အဲနရဲတတပ် , သမိန်ဇော်ကရပ်တတပ် , သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ် , မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ခြောက်တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင် ငါးဆယ် , မြင်းခုနှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲသုံးသောင်းနှင့် လက်ဝဲကြောင်းချီစေသည်။ တုရင်ယော်ဓာမြင်းတပ် , ရာဇတမန်မြင်းတပ် , သည်မြင်းတပ်နှစ်တပ်ကို ရှေ့ချီ စေ၍ မဟာကြီးတတပ် , သမိန်သံကျယ်တတပ် , သမိန်အဲနရဲတတပ် , ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ တတပ် , မြင်းနှစ်တပ်နှင့်တပ်ပေါင်းခြောက်တပ်တွင်ပါသည်တိုက်ဆင်ငါးဆယ် , မြင်းခုနှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲ သုံးသောင်းနှင့် အလယ်ကြောင်းချီတော်မူသည်။ ပြည်မြို့ကထွက်၍ တစခန်းရောက်လျှင် ဆင်များကို မြစ် တွင်ရေစိမ်စေ၍ မြင်းခြောက်တပ်ကို အစုံအစမ်းချီလေစေ၏။ မြင်းတပ်သားတို့လည်း စော်ဘွားတို့ကချီလာ သည် မြင်းတပ်တို့တွေ့လျှင် တွေ့ကြောင်းကို အလျင်လျှောက်လာရ၏။ စော်ဘွားတို့ကလည်း မြန်မာမြင်း သည်တို့ကိုမြင်လျှင်ဆင်ပါမြင်းပါချီလာ၍ အပြင်းလိုက်လာ၏။ စစ်တုရင်္ဂသူလက်ျာရဲတိုင်တို့ မြင်းခြောက် တပ်သားလည်း စစ်ရေးငင်ခဲ့၍ လက်ဝဲလက်ျာနှစ်ဖြာခွဲ၍နေလေ၏။

ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာသို့ စစ်သုံးကြောင်းသားလည်း မြစ်တွင်စိမ်စေသောဆင်များကိုတက် စေ၍ ကပြီးလျှင် ကြက်ခြေတင်အမြောက်များကိုရှေ့ကစီစဉ်၍ စော်ဘွားတို့စစ်သည်နီးလျှင် အမြောက်စိန် ပြောင်းတို့ကို မိုးရွာသကဲ့သို့ဖြစ်စေ၏။ ရှမ်းတို့ဗိုလ်ပါ ဆင်မြင်းအထိအပါးများလျှင် စစ်ဦးနှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ပျက်လေ၏။ သို့လျှင် စော်ဘွားတို့ကဆင်ပါမြင်းပါဘိ၍တိုက်လာ၏။ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း တိုက်ဆင်တရာငါးဆယ်နှင့် စစ်မျက်နှာသုံးကြောင်းဖြန့်၍ချွန်ဘွင့်ကာလွှတ်ကြလျှင်ရှမ်းတို့က ဆင်ငယ်သာ ဖြစ်၍အစွယ်ရှက်ခံသောဆင်များ ယင်းတွင်ပင်လည်းလေ၏။ တချို့လည်းဆင်ဦးယှဉ်မိလျှင် ဟောင်ဟောင် ကျည်ကျည်မြည်၍ပြေး၏။ ဆင်တပ်ပျက်လျှင် မြင်းတပ်လည်းပျက်၍ ဘရမ်းဘတာပြေးလေ၏။ စစ်တုရင်္ဂသူ , လက်ျာရဲတိုင်တို့ မြင်းခြောက်တပ်သားထပ်၍ လိုက်သည်။ သုံးဆယ်စား , ရောက်စောက်စား , နောင်မွန်စား တို့ကို စီးဆင်နှင့်တကွရတော်မူသည်။ ဆင်ခြောက်ဆယ် , မြင်းသုံးထောင်ကျော် သုံးပန်းလူနှစ်ထောင်ကျော် လည်း ရတော်မူသည်။ သေလေသည်လည်းများ၏။ ယင်းသို့အောင်မြင်တော်မူလျှင် ဘုရင်နောင်ကျော်ထင် နော်ရထာလည်း ရံတပ်နှင့်ဝေးမည်ကိုရည်၍ စစ်ကိုရုတ်ပြီးလျှင် ရံတပ်သို့ပြန်တော်မူ၏။ ရောက်တော်မူလျှင်

ရသည့်သုံးပန်းဆင်မြင်းတို့ကို ဆက်လျှင် ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာကိုအားရတော်မူ၍ မင်းညီမင်းသား တို့အဆောင်အယောင် အစီးအနင်းအကုန်နှင့် ခြေမစွပ်လက်မစွပ်ရွှေချက်နှစ်စင်း , မှီအုန်းဝန်း , ဆင် ၂၀ , မြင်း၅၀ , သုံးပန်းလူ ၂၀၀ကျော်ကို ပေးတော်မူသည်။ အမှူးအမတ် ပွဲလမ်းရသူတို့ကို အမည်အရည်အဆောင် အယောင်စားကျေးစားလက် အထိုက်အလျောက်ဆုပေးတော်မူသည်။

စော်ဘွားတို့ စစ်ကူလာသည်ကိုအောင်မြင်တော်မူလျှင် အောင်မြင်ကြောင်းကိုစာရေး၍ပြည်မြို့တွင်း သို့သွင်းရလေသည်။ ပြည်ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း အရေးအရာမဆိုနေလေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း မှူးတော်မတ်တော် အပေါင်းတို့ကို တဲးတော်ဦးသို့ခေါ်တော်မူ၍ ပြည်မင်းသည် မြို့ခိုင်သည်နှင့်လက်နက် ကိရိယာများသည်ကိုယုံ၍ အရေးအရာမဆိုနေလေသည်။ မြို့ခိုင်သည်နှင့်လက်နက်ကိရိယာများသော်လည်း မျိုးရိက္ခာမရှိသည်ကိုတတ်နိုင်မည်လော၊ မြို့တွင်းမှာလည်း ကျီကြဘဏ္ဍာနည်းသည်။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါကများ သည်။ မြို့ပြင်ကလည်းဟင်းရွက်တချပ်မျှမသွင်းရဖြစ်သည်။ မိုးကျလျှင် ငါတို့ရဲမက် လယ်လုပ်စိမ့်မည်။ ငါ တို့ကျေးရွာမြို့ပြကလည်း ပိုစိမ့်မည်။ သို့လျှင် ငါတို့ရဲမက်မှာ ဝပြောသောက်စားရမည်။ သည်ကဲ့သို့ လုပ်ကြီးကြံမစီရင်တော်မူရသော် ပြည်မြို့သည်ငါတို့လက်ကလွတ်နိုင်မည်လောဟူ၍မိန့်တော်မူပြီးလျှင်တလိုင်း သုံးရပ် အမြို့မြို့တွင်ရှိသော သူရဲသူခက်တို့ကိုခေါ်ချတော်မူ၍ တပ်တိုင်းလောင်းထပ်တော်မူသည်။ မျိုးရိက္ခာ လည်းအမြို့မြို့ကလေးတက်နှင့် ပို့လှာရသည်။

ပြည်ဘုရင်ကချီပင့်လေ၍ ရခိုင်ဘုရင်ကညီတော်သံတွဲစားကို ဗိုလ်မှူးပြုစေ၍ တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းနှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲငါးသောင်းနှင့် ကြည်းကြောင်းချီလာရသည်။ ရခိုင်ဘုရင်သားတော်ဥပရာဇာမှာ ကတ္တလွန်ကျင် ခုနှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲ ခုနှစ်သောင်းနှင့် နဂါးရစ်တောင်ကိုလှည့်၍မော်တင်ရစ်ကြောင်းချီလာ သည်။ ရခိုင်ကရေကြောင်း ကြည်းကြောင်းချီလာကြောင်းကို ရခိုင်ဘုရင်ညီကစာရေး၍ ပြည်မြို့ကျေးစွန်နေ လူငါးယောက်တို့ကို ပြည်မြို့တွင်းသို့စာသွင်းချေစေ၍ပို့လာရသည်။ ထိုသူငါးယောက်လည်း ပြည်မြို့တွင်းသို့ စာသွင်းမည်ဟူ၍ ညဉ့်ကလာသည်ကို ရဲမက်တော်တို့တွေ့လျှင် ဘမ်း၍ဆက်လာ၏။ ပါသည့်စာကိုကြား တော်မူလျှင် ပုသိန်စားသမိန်ဗြဲပိုက် , မြောင်းမြစား သမိန်ဖရူး , ခဲပေါင်းစား သမိန်သံကျယ် , ဒလစားသီရိ ဇေယျနော်ရထာသည်မြို့စားလေးဦးကို အကိုတို့စားသည်မြို့ပြကအခိုင်အလုံပြောင်းသေနတ်တင်၍နေလေအမိန် တော်ရှိသောကြောင့် လှော်ကားလက်ပြည့်နှင့်အလျင်စုန်ရသည်။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း မှူးတော်မတ်တော်တို့ ကိုခေါ်တော်မူ၍ ယခုရခိုင်က ရေကြောင်းချီလာသည်။ အင်အားများလှသည်ဆိုသည်။ ရံတပ်ကိုဖြုတ်၍ ရဲမက် တော်အလုံးနှင့် ဆီးကြို၍တိုက်ရသော်လည်းသင့်မည်လော။ ရံတပ်ကိုမဖြုတ်ဘဲရဲမက်တော်တို့ကိုခွဲ၍စော်ဘွား တို့ကိုတိုက်သကဲ့သို့ တိုက်ရသော်သင့်မည်လောအမိန်တော်ရှိသည်ကို ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ ညီတော် သီရိဇေယျကျော်ထင်လျှောက်သည်။ ရခိုင်တို့ချီလာရာမှာ စစ်အင်ကြီးလှသည်။ ရံတပ်ကိုမဖြုတ် ဘဲတချိုးသာခွဲ၍တိုက်သော်အောင်နိုင်သော်ကောင်း၏။ မအောင်နိုင်သော်ရံတပ်တွင်းရဲမက်တော်တို့သည် စစ် နှစ်ဘက်ညှပ်ရှိမည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ရခိုင်ကချီလာသည်ကို ရေတပ်ကိုရေတပ်ချင်း ကြည်းတပ်ကို ကြည်းတပ်ချင်း ရွပ်ရွပ်ချွံချွံလုပ်ကြံမည်။ ရခိုင်သားတို့ ခံနိုင်မည်လော။ ရခိုင်သားတို့ပျက်လျှင် ပြည်မြို့ကိုရံမြီး ရံပြန်မည်။ ပြည်မြို့လက်တော်ကလွတ်နိုင်မည်လောဟု နားတော်လျှောက်သည်ကိုတပ်မတော်တပ်မှူး ရာဇသင်္ကြားတော်လျှောက်ပြန်သည်။

ရှေးသောအခါမျောက်တတွေသည် တောင်ခြေရင်းတွင် အရပ်အနေပြု၍နေကြသည်။ ထိုတောင် နှင့် မနီးမဝေးသောအရပ်တခု၌ ရွာတရွာရှိသည်။ ထိုရွာ၏ မနီးမဝေးသော အရပ်၌ဥယျာဉ်တခုယှာဉ်ရှိသည်။ ထိုဥယျာဉ်၌ တည်ပင်ကြီးတပင်အသီးမှည့်သောအခါ မျောက်တတွေတို့သည် ညဉ့်ကိုလာ၍ ထိုတည်သီးတို့ကို စားလှာသည်။ ရွာသားတို့လည်း တည်ပင်ထက်မှာမျောက်တတွေရှိကြောင်းကို ကြားလျှင် လက်နက်လေးများ ကိုင်ကာရွာကထွက်၍ တည်ပင်ကိုဝန်းရံကြသည်။ တည်ပင်သို့မပါသော မျောက်တို့သည်လည်း မိမိတို့အဘော် အချင်းမျောက်တို့ကို ရွာသားတို့ဝန်းရံသည်ကိုသိလျှင် သေဘေးမှလွတ်စေခြင်းငှါ ရွာတွင်းသို့ဝင်၍ အိမ်များကို မီးတိုက်လေ၏။ ရွာသားတို့လည်း တချို့တည်ပင်ကိုရံ၍ တချို့မီးသတ်သည်ရှိသော်မီးလည်းသေမည်။ မျောက် တတွေကိုလည်းရမည်ကိုယင်းသို့ကားမဟုတ် အားလုံးသွား၍မီးသတ်လေသောကြောင့် မျောက်တတွေလုံးလွတ် ရလေသကဲ့သို့ ယခုအရေးတော်မှာလည်းပြည်မြို့ကိုရံတော်မူသည်ကို အရံဖြုတ်၍တိုက်မည် မင်းကြီးလျှောက်ရာ မှာအရံကိုဖြုတ်ချေသော်ပြည်သားတို့သည် မြောက်တတွေလုံးထွက်သကဲ့သို့ပြည်သားတို့သည် ကျေးမက်သား နှင့် တချက်ထည်းဖြစ်၍ ကြိုကြိုက်ရာရာမကြံလေလော။ တကြောင်းလည်း ပြည်မြို့ကခွါ၍ ချီချေသော် ပြည် သားတို့နောက်ထပ်ချီချေသော်။ စစ်နှစ်ဘက်ညှပ်မရှိချေပြီလော။ ငါးလခြောက်လအညောင်းအညာခံ၍ ရံတော်မူ သည်အရေးသည် အကျိုးမရှိဖြစ်မည်နားတော်လျှောက်သည်။ မင်းနှစ်ဦးလျှောက်သည်အရေးကို ဘုရင်နောင် ကျော်ထင်နော်ရထားကြားလျှင် ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ ယခုမင်းနှစ်ဦးလျှောက်သည်အရေးသည် စစ်ရေးပင် ဖြစ်တော့သည်။ သို့ရာတွင်ပြည်ကိုရံသည့်အရံကိုလည်း အခိုင်အလုံရံစီမံမည်။ ဆီးကြို၍တိုက်ရာမှာလည်း သူ့ ကိုနိုင်လောက်အောင်ဆီးကြို၍တိုက်မည်။ ရခိုင်ဘုရင်သားနှင့်ညီချီလှာရာမှာလည်း မိမိတို့ကိုယ်မူမဟုတ် သူ့အမှုသာဖြစ်သည်။ သာလျှင်လည်းကြိုးကုတ်မည်။ မသာလျှင်လည်း အလျင်ဆုတ်လိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ရခိုင်သားတို့သည် စစ်မှုလှေအရာ၌ ကျင့်လည်လေသည်။ ထိုသို့ကျင့်လည်လေငြားသော်လည်း တို့က ပုသိန်၊ မြောင်းမြ၊ ဒလ၊ တဂုံသည်မြို့များသည် အလုံးအရင်းလက်နက်ကိရိယာနှင့်ချည်းဖြစ်သည်။ စစ်လှေလွန်းကျင် ၇၀၀မျှနှင့် ရခိုင်ဘုရင်သားသည်သို့လွန်၍လာနိုင်မည်လော။ ရခိုင်ဘုရင်ညီဘုရင်သံတွဲစားကြည်းတပ် ဥယျာန် ပူကြောင်းချီလှာရာမှာလည်း ဆင်ချင်းမြင်းချင်းခြေသည်ချင်း တို့ကိုမတန်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ပြည်မြို့ ကို ရံစေသောလှေတပ်ကိုရံမြဲအတိုင်းရံစေ၍နေစီမံမည်။ ကြည်းတပ်က ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်းကိုရွေး ယူ၍ တိုက်မည်အစားကို ရေတပ်သူရဲကယူ၍ ကြည်းတပ်ကိုဖြည့်မည်။ ဘုန်းကြီးသည်အရှင်လည်း ရံတပ်တွင်စံနေ တော်မူ။ ကျွန်ုပ်တို့အမှုအမတ်သာဆီးကြို၍လုပ်ကြံမည်လျှောက်သည်။ မင်းတရားရွှေထီးလည်းနောင်တော် လျှောက်သည် အရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထား သင့်အောင်စီရင်လေ အမိန့်တော်ရှိ သည်။ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထားလည်း လျှောက်ရင်းအတိုင်းစီရင်၍ ဘယကျော်ထင်နှင့် နန္ဒကျော်ထင်ကို ကြည်းတပ်မှာ ဝန်ခန့်တော်မူသည်။ သမိန်ဖရူးနှင့် နန္ဒယော်ဓာကို လှေတပ်မှာ ဝန်ခန့်တော်မူသည်။

၁၈၂ - ရခိုင်ဘုရင်ညီတပ်ဥပါယ်တမုည်နှင့်စေပုံ

ချီသောတပ်စည်ကား စစ်တုရင်္ဂသုမြင်းတပ် , လက်ျာရဲတိုင်းမြင်းတပ် သည်မြင်းနှစ်တပ်ကို ရှေ့ချီစေ၍ သရေစည်သူတပ် , သမိန်းရဲသင့်ရဲတပ် , သမိန်မော့ခွင်တပ် , ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာတပ် မြင်းနှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်းခြောက်တပ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင်ငါးဆယ် , မြင်းရှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲနှစ်သောင်းနှင့် အလယ်ကြောင်းချီတော်မူသည်။ တုရင်ရာဇာမြင်းတပ် , အင်ယည်တုရင်မြင်းတပ် , သည်မြင်းတပ် နှစ်တပ်ကိုရှေ့ချီစေ၍ စတုကာမဏိတပ် , နန္ဒသင်္ကြံတပ် , သမိန်အဲနဲရဲတပ် , သမိန်ဇော်ကရတ် တပ် , မြင်းနှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်းခြောက်တပ်တွင်ပါသည့်တိုက်ဆင်ငါးရာ , မြင်းရှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲ နှစ်သောင်းနှင့် လက်ျာကြောင်းချီရသည်။

တုရင်ယော်ဓာမြင်းတပ် , ရာဇတမန်မြင်းတပ် , သည်မြင်းနှစ်တပ်ကို ရှေ့ချီစေသည်။ သီရိဇေယျ ကျော်ထင်တပ် , မဟာကြီးတပ် , သမိန်အဲနဲရဲတပ် , သမိန်ပရမ်းတပ် , မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့် ပေါင်းခြောက်တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင်ငါးဆယ် , မြင်းရှစ်ရာ , စစ်သည်သူရဲနှစ်သောင်းနှင့်လက်ဝဲကြောင်း ချီရသည်။

ချီသောအခါ ပြည်မြို့တွင်းသားတို့ကို မသိရအောင်ချီသည်။ ပြည်မြို့ကခွါ၍ တစခန်းရောက်လျှင် တပ်ချ၍ နေတော်မူသည်။ ရခိုင်ဘုရင်ညီ သံတွဲစားလည်း ပြည်မြို့မှာအခင်းကိုမသိသောကြောင့် အလျင် ပြည်မြို့သို့မချည်းဝံ့။ ပြည်မြို့ကငါးစခန်းလောက်မှာ တပ်ခိုင်တပ်လုံနှင့် နေသည်ကိုမြင်လေ၏။ ယင်းသော အခါ တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ ယခုရခိုင်ဘုရင်ညီငါးစခန်းလောက်မှာ တပ်ခိုင်တပ်လုံနှင့်နေသည်ကို ငါတို့သွား၍တိုက်ချေသော် ငါတို့ရုံတပ် နှင့်လည်း ဝေးချိမ့်မည်။ သူတပ်ခိုင်တပ်လုံနှင့်နေသည်ကိုတိုက်ချေသော်လည်း အတိုက်အလံခက်ချိမ့်မည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ရခိုင်ဘုရင်ညီ အလျင်ချီလာအောင်ဥပါယ်တမုည်ဖြင့်စေ၍ ချီလာမှတိုက်ရလျှင် အလျင်အောင် လွယ်မည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ပြည်မြို့ကပြေးထွက်လာသည့် လူငါးယောက်ကိုခေါ်တော်မူ၍ အကိုတို့အမှုတော်ကိုကြိုးစားအားထုတ်ထမ်းပါ အရေးတော်ပြီးလျှင် သူကောင်းပြုတော်မူစိမ့်မည်ဟူ၍ မိန့်တော် မူ၏။ လူငါးယောက်လည်း အမှုတော်ကိုကြိုးစားအားထုတ်ထမ်းပါမည်လျှောက်လျှင် သစ္စာကိုခံစေ၍ ဆုလာဘ် ပေးပြီးမှ ပြည်ဘုရင်မင်းခေါင်စေသည့်ဟန်နှုတ်ထည့်၍ စာကိုပို့ရလေ၏။ စာတွင်မှာသည်ကား-

နောင်တော် ရခိုင်ဘုရင်က ညီကို စစ်ကူချီလာစေသည်ဟူ၍ ကြားလျှင်အလွန်ဝမ်းမြောက်သည်။ ယခု ဘုရင်ရွှေထီးလှေတပ်နှင့် တရပ်မော်တွင်နေသည်။ ဘုရင်ကျော်ထင်နော်ရထာတို့ခုနှစ်တပ်သားလည်းမြို့သို့ ချည်း၍ တပ်ချလာသည်။ မိုးနဲညောင်ရွှေ , အုန်းပေါင် , သီပေါစော်ဘွားတို့လည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ငါကိုစစ်ကူမည်ချီလာသည်။ ယခုမြေတဲအရှေ့တွင်တပ်ချ၍နေသည်။ ညီတော်တို့ရောက်မှတိုက်မည်ဟု ငံ၍ နေစေသည်။ ညီတော်အလျင်ချီလာပါတော့။ ညီတော်ရောက်လျှင် စော်ဘွားများနှင့်ပေါင်း၍ပြင်ကတဘက်တိုက်၊ ငါလည်းမြို့ကပစ္စန်ညှပ်တဘက်ရှိအောင်တိုက်မည်။ ယင်းသို့လျှင် ဘုရင်ရွှေထီးတို့စစ်သည်ခံနိုင်မည်လော ပျက်လေတော့မည်။ သို့ပျက်လျှင် ဟံသာဝတီတိုင်အောင်ချီရမည်ဟူ၍ စာရေးပြီးလျှင် ပြည်ဘုရင်မင်းခေါင်က ရခိုင်ဘုရင်ညီကိုပေးပါးလိုက်အဟန် ပတ္တမြားလက်စွပ်နှစ်ချည် , ပတ္တမြားလက်ကောက်နှစ်ရန်ကို ကောင်းမွန်စွာ တံဆိပ်လက်ရာနှင့် လူငါးယောက်ကို ရခိုင်ဘုရင်ညီတပ်သို့ပို့ရလေ၏။ လူငါးယောက်လည် မြို့တွင်းကပြေး ထွက်လာသဖြင့်ပြည်ကျေးစွန်သားတို့ယုံကြည်လှ၍ ရခိုင်ဘုရင်ညီတပ်သို့ပို့ရလေ၏။ ရခိုင်ဘုရင်ညီ လည်းထိုသူတွင်ပါသည့်စာကိုကြားလျှင် တပ်ကိုနုတ်ချီလာ၏။

ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း လက်ျာရဲတိုင်းသို့ မြင်းခြောက်တပ်ကိုရှေ့ချီစေ၍ စစ်သုံးကြောင်းလုံးစစ်မျက်နှာဖြန့်၍ဆီးကြိုကုန်၏။ လက်ျာရဲတိုင်းတို့ချီလေသည်။ မြင်းခြောက်တပ်နှင့် ရခိုင်သားတို့ရှေ့ဖျားချီလှာသည် မြင်းတပ်နှင့်တွေ့ကြသော် လက်ျာရဲတိုင်းတို့ချောင်းကိုကူး၍ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံတိုက်လျှင် ရခိုင်သားတို့မြင်းတပ်ပျက်၍နောက်သို့ပြန်လေ၏။ ရခိုင်ဘုရင်လည်း ရှေ့ဖျားမြင်းတပ်ဆုတ်သည်ကိုမြင်လျှင် တပ်ချ၍နေမည်ပြုသည်ကို လက်ျာရဲတိုင်းထပ်၍ ရောက်လျှင် ဆင်စီးသူရဲတို့လည်း ဆင်စီးစဉ်၍ စစ်မျက်နှာဖြန့်လျက်နေကုန်၏။ စစ်သည်တော် သုံးကြောင်းလုံးရောက်လျှင် အတည်းအတွဲမရှိ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံဝင်တိုက်လေ၏။ ရခိုင်ဘုရင်ညီတို့ ရှေ့ဖျားမြင်းတပ်ပျက်လေ၏။

ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း ရဲဘုန်းစံဟူသောဆင်ကိုစီးတော်မူ၍ ရခိုင်ဘုရင်ညီရှိရာသို့ ချွန်းဘွင့်၍လွှတ်တော်မူသည်။ ရခိုင်ဘုရင်ညီတော်မရပ်မတည်နိုင် ဆင်ဦးမရှည်ဝံ့၍ ဆင်ကသည်မြင်းစီး၍ပြေးလေ၏။ စီးသည်ဆင်ကိုရတော်မူ၏။

ရခိုင်ဘုရင်ညီဆုတ်လျှင် စစ်သုံးကြောင်းလုံးထပ်၍လိုက်သည်။ ဆင်စီးအမတ် ဆင်နှင့်တကွ တကျိပ်ရတော်မူ၏။ ဆင်လွတ်လည်း သုံးဆယ်ကျော် , မြင်းလေးရာကျော် , သုံးပန်းလူနှစ်ထောင်ကျော်ရတော်မူ၏။ သေလေသည်လည်းများ၏။

ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း ရဲမက်တော်တို့တိုက်လေသည်ကို ရံတပ်နှင့် ဝေးမည်ကိုရည်၍ လိုက်၍ခေါ်တော်မူသည်။ အရောက်ညီလျှင် ရဲမက်တော်တို့ကိုရုံးစု၍ ရံတပ်ကိုပြန်တော်မူသည်။ ရခိုင်ဘုရင်ညီကြည်းကြောင်းချီလှာသော သူတို့စစ်ပျက်ကြောင်း ရခိုင်သားရေကြောင်းချီလှာသူတို့ကြားလျှင် ပုသိန်မြောင်းမြရောက်မှ ပြန်လေ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း နောင်တော်အစီအမံသင့်လှပေသောကြောင့် ရခိုင်ကိုချီလာသည်ကို အလွယ်သာအောင်ပေသည် ဟူ၍ မှူးတော် မတ်တော်တို့အလယ်တွင် ချီမွမ်းတော်မူပြီးမှ ဝတ်တော်မူသော ရွှေချည်ပါ ကတ္တီပါဝတ်လုံ လက်တော်နှစ်ဘက်တွင် ဝတ်တော်မူသော ပတ္တမြားလက်ကောက်၊ ပတ္တမြားလက်စွပ်၊ လက်ဝဲတော်က အိမ်ရှေ့မင်းတို့၏ နေရာကိုပေးတော်မူသည်။ မှီစရာအုံးဝန်းလည်းသုံးဆင့်၊ ရွှေကွမ်းခွက် ရှစ်မြောင့်၊ ကွမ်းလိပ်သုံးလိပ်။ ကွမ်းခွက်တွင်ထည့်စရာအပွတ်အညွတ် အစေ့အစုံရွှေကတောင်၊ ပိတ်အပြောက်၊ သောက်ရေတင်အပြောက်၊ ရွှေထွေးခံအပြောက်၊ ရွှေအိုးပျစ်အဘုံးနှင့်အပြောက်၊ ဦးပေါင်းကတ္တီပါအစိမ်း၊ အခြေအနားကို ရွှေပြားစက်ဝန်းအပြောက်၊ ပန်းရှစ်ပွင့်နှင့်တကွ အစောက်တဘက်တချက်ကို ရွှေချည်သုံးထပ်လိုက်၍ သံလျင်းတလဲကိုဝန်း၊ ရွှေချက်နှစ်စင်း၊ ထီးနီညောင်ရွက်သုံးဆင့်၊ ဆင်ရွှေကြိုးရွှေက၊ ရွှေပေါင်းဝန်း၊ မြင်းရွှေကြိုးရွှေက၊ ရွှေပေါင်းဝန်း၊ စည်ခုနှစ်လုံး၊ ငွေနှုံးငါးစင်း၊ ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာကိုဆုပေးတော်မူသည်။ ပွဲလမ်းရသော အမှုအမတ်တို့ကိုလည်းအမည်အရည် အဆောင်အရွက် ကျေးခရိုင်အထိုက်အလျောက်ပေးတော်မူသည်။ ရတော်မူသော ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါတို့ကိုလည်း ရသောအမှုအမတ်တို့ကိုပင်ပေးတော်မူသည်။

ရဲမက်တော်တို့ရသည် ရွှေငွေ ကြေးသံဝတ်စားတို့ကိုလည်းရသသူသာယူရသည်။အမြောက်စိန်ပြောင်းလက်နက်ကိရိယာကိုသာ သိမ်းယူတော်မူသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ရခိုင်ကစစ်ကိုအောင်မြင်တော်မူကြောင်းနှင့်စာရေး၍ မြို့တွင်းသို့စေတော်မူသည်။ ရခိုင်အမတ်တယောက်ကိုလည်း ထည့်တော်မူလိုက်သည်။ ပြည်ဘုရင်လည်း စော်ဘွားများနှင့် ရခိုင်ဘုရင်ညီတော် သားတော် စစ်ကူလာသမျှပျက်၍ ပြန်လေကြောင်းကိုကြားတော်မူသော်လည်း မိုးလေကျက သူနေနိုင်မည်လောဟူ၍ အရေးအရာထွက်၍မဆို မြို့ပြကိုသာ အခိုင်အလုံစီရင်၍နေလေ၏။

၁၈၅ - ပြည်ဘုရင်မင်းခေါင်အညံ့ခံ၍ကိုယ်ကိုအပ်နှင်းရပုံ

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း အခိုင်နေသော် နေရမည်လောဟူ၍ ရဲမက်တော်တို့ကိုမြို့ကိုတက်စေသော်လည်း အမြောက်သေနတ် လက်နက်ကိရိယာ ထူထပ်လှသောကြောင့် ဗိုလ်ပါအရှုအနုအသေအပျောက်သာများချေသည်။ ရတော်မမူချေ။ ယင်းသို့လျှင် ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာကို ခေါ်တော်မူ၍ ပသိုကြံရသော်သင့်မည်နည်းဟု မိန့်တော်မူသည်ကို ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာက ပြည်မြို့ကိုရံတော်မူသည် လည်း ငါးလ၊ ခြောက်လခန့်ရှိပြီ ပြည်မြို့လည်းငယ်သည်။ ကျီကြဘဏ္ဍာလည်းနည်းသည်။ စားမည်သူ ယောက်ျားမိန်းမအကြီးအငယ်လည်းများသည်။ ပြင်ကရိက္ခာကိုလည်း ဟင်းရွက်တချပ်မျှမသွင်းရ မြိုးတွင်းငါး ကဲ့သို့ရှိလေပြီးသည်။ သို့ကိုလျက်ရဲမက်တော်တို့ကို အရှုအနုခံ၍မြို့ကိုလုပ်ကြံတော်မူခင်းမရှိ။ မိုးလေကျလျှင် ကျွန်တော်တို့က လယ်လုပ်စိမ့်မည်။ ဟံသာဝတီက မျိုးရိက္ခာတို့ကိုလည်း လှေကြီးလှေငယ်အများနှင့်ပို့လှာစိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ ကြံတော်မူပြီးလျှင် ပြည်မြို့လည်း ငှက်မူ၍ ပျံတက်နိုင်မည်လော နားတော်လျှောက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း နောင်တော်သည် ငါကိုယ်တော်ဖြစ်တော့သည်။ ရလွယ်မည်အကြောင်းကိုစီရင်ဟူ၍ ရေတပ်ကြည်းတပ်ကိုထပ်၍နှင်းတော်မူသည်။ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း ညဉ့်နေ့လုံ့လပြုတော်မူ၍ မြို့တွင်းသို့ဆင်စာမြက်တရွက်မျှသော်လည်းကောင်း လူစာစပါးတလုံး၊ ဆန်တစေ့မျှသော်လည်းကောင်းမသွင်းရအောင်စီရင်တော်မူ၏။ တလခန့်ရှိလျှင် မြို့တွင်းသားတို့ငတ်မွတ်၍ မြို့တွင်းကပြင်တပ်သို့ ဝင်လှာကုန်၏။ ဝင်ဖန်များလတ်သော် မြို့စီးပြစီးနည်း၍ ပြည်ဘုရင်မင်းခေါင်ထိတ်လန့်တော်မူ၏။

ယင်းသို့လျှင် အသက်မသေပါမည်အကြောင်းနှင့် လက်ဆောင်လက်နက်အများယူ၍ “နာဂဝရ”ဆင်ကောင်းနှင့် ဆရာတော် ရှင်ဓမ္မပါလဂုရု ရှင်တိသာသနဘုန်းတော်ကြီးနှစ်ပါးကိုထွက်၍ လျှောက်လှာရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း သူ၏အဖြစ်ရခဲကြောင်းကိုထောက်တော်မူ၍ အသက်ကိုခွင့်ပြုတော်မူပြီးလျှင် သက္ကရာဇ်(၉၀၄)ကိုးရူးလေးခုနယုန်လဆန်းငါးရက်နေ့တွင်မူတော်မတ်တော်တို့နှင့်တကွ ပြည်ဘုရင်မင်းခေါင်မြို့ကထွက်၍ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးသို့ကိုယ်ကိုဆောင်နှင်းလှာသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း မင်းခေါင်နှင့်တကွ မိဘုရားသီရိဘုန်းထွတ်ကို ကေတုမတီမှာနေရသည်။

မောင်းမမိသံမူးတော်မတ်တော် သူရဲသူခက်ကောင်း ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်းတို့ကို သိမ်းယူတော်မူ၍ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်သို့ပို့ရသည်။ ပြည်မြို့ကိုမူကား-အထိန်းတော်သတိုးဓမ္မရာဇာကို မင်းမြောက်တန်းဆာငါးပါးနှင့်တကွပေးတော်မူ၍ မင်းပြုရသည်။

ယင်းတို့မှ ပြည်ကျေးစွန် ရွာလက်တို့ကိုခန့်ထားတော်မူ၍ ကင်းတိုကင်းရှည်ထားပြီးမှ ဝါဆိုလဟံသာဝတီနေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူသည်။

၁၈၆ ပြည်မြို့၌စံနေသောမင်းတို့အကြောင်း

သရေခေတ္တရာမည်သော ပြည်မြို့အကြောင်းကား-ပုဂံနရသီဟပတေ့တရပ်ပြေးမင်းသားတော် သီဟသူ သည် သက္ကရာဇ်(၆၀၄) ခြောက်ရာလေးခုတွင်တည်ထောင်စပြုသည်။ သီဟသူစည်းစိမ် ၄၂။ သက္ကရာဇ်(၆၄၆) ခြောက်ရာလေးဆယ့်ခြောက်ခုတွင် အနိစ္စရောက်၍ ညီတော်ကျစွာမင်းပြုတော်မူသည်။ ကျစွာစည်းစိမ် ၃၉။ သက္ကရာဇ်(၆၈၅) ခြောက်ရာရှစ်ဆယ့်ငါးခုတွင် အနိစ္စရောက်၍ သင်းတွဲစောရန်နောင်ကို ပင်းယစကား ၇-ကျောင်းဒါယကာ ပေး၍မင်းပြုရသည်။ စောရန်နောင်စည်းစိမ် ၅၄။ သက္ကရာဇ်(၇၃၉) ခုနှစ်ရာသုံးဆယ့်ကိုးခု တွင် အနိစ္စရောက်၍ ထိုမင်းနောင်တော် မြင်းစိုင့်ရွှေနန်းရှင်သားတော်မင်းကြီး မျက်နှာရှည်ကို မင်းကြီးစွာ စောက်ပေးတော်မူ၍မင်းပြုရ၏။ မင်းကြီးမျက်နှာရှည်စည်းစိမ် ၁၁။ သက္ကရာဇ်(၇၅၀)ခုနှစ်ရာသုံးဆယ့်ပြည့်တွင် အနိစ္စရောက်၍ မင်းထီးလှိုင်ကိုမင်းကြီးစွာစောက်ပေးတော်မူပြန်သည်။ မင်းထီးလှိုင်စည်းစိမ် ၅။ သက္ကရာဇ် (၇၅၅)ခုနှစ်ရာသုံးဆယ့်ငါးခုတွင် အနိစ္စရောက်၍ တလိုင်းလက်ျာပျံချီကြီးကို မင်းကြီးစွာစောက်ပေးတော်မူ သည်။ လက်ျာပျံချီကြီးစည်းစိမ် ၂၂။ သက္ကရာဇ်(၇၇၇)ခုနှစ်ရာခုနှစ်ဆယ့်ခုနှစ်ခုတွင် အနိစ္စရောက်၍ စုက္ကတေး ကိုမင်းခေါင်ကြီးပေးတော်မူသည်။ စုက္ကတေးစည်းစိမ် ၃၀။ သက္ကရာဇ်(၇၇၇) ခုနှစ်ရာခုနှစ်ဆယ့်ခုနှစ်ခုတွင် မင်းခေါင်သားတော် ဒလဆုံးမင်းရဲကျော်စွာကို ခမည်းတော်မင်းခေါင်ကြီးပေးတော်မူသည်။ မင်းရဲကျော်စွာ စည်းစိမ် ၉-၀။ သက္ကရာဇ်(၇၇၈)ခုနှစ်ရာခုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုတွင် ခမည်းတော်မင်းခေါင်ခေါ်၍ အိမ်ရှေ့ပေးတော် မူပြန်လျှင် မင်းရဲကျော်စွာညီတော်သီဟသူကို ခမည်းတော်ဘုရင်မင်းခေါင်ပေးတော်မူပြန်သည်။ သီဟသူ စည်းစိမ် ၃-နှစ်။ သက္ကရာဇ်(၇၈၁)ခုနှစ်ရာရှစ်ဆယ့်တခုတွင် ခမည်းတော်ဘုရင်မင်းခေါင်ခေါ်တော်မူ၍ နောင် တော်မရှိလျှင် အိမ်ရှေ့ပေးတော်မူသည်။ ထိုသက္ကရာဇ်တွင်ပင် စောရွှေခက်ကို မင်းရဲကျော်စွာဟူသော အမည် နှင့်ပေးတော်မူသည်။ စောရွှေခက်မင်းရဲကျော်စွာစည်းစိမ် ၆-နှစ်။ သက္ကရာဇ်(၇၈၇)ခုနှစ်ရာရှစ်ဆယ့်ခုနှစ်ခုတွင် အနိစ္စရောက်၍ မင်းမဟာကို အောင်ပင်လယ်ဆုံး သီဟသူပြည်မြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ မင်းမဟာစည်းစိမ် ၄။ သက္ကရာဇ်(၇၉၁) ခုနှစ်ရာကိုးဆယ့်တခုတွင် မင်းမဟာကို စကိုင်းကိုပေး၍ ထူပါရုံဒါယကာသီဟသူကို ခမည်း တော်မိုးညှင်းမင်းတရားပေးတော်မူသည်။ သီဟသူစည်းစိမ် ၁၃-နှစ်။ သက္ကရာဇ်(၈၀၄)ရှစ်ရာလေးခုတွင် အဝရွှေ နန်းကိုတက်တော်မူသည်။ သီဟသူအဝရွှေနန်းကို တက်တော်မူလျှင် ယောက်ဖတော်မင်းရဲကျော်စွာကို ပြည်မြို့ ကိုပေးတော်မူပြန်သည်။ မင်းရဲကျော်စွာစည်းစိမ် ၃။ သက္ကရာဇ်(၈၀၇)ရှစ်ရာခုနှစ်ခုတွင် မင်းရဲကျော်စွာကို သာယာဝတီကိုပေးပြန်၍ သားတော် ဆင်များရှင် မင်းကြီးစွာခံကိုပေးတော်မူပြန်သည်။

မင်းဆင်များတွင် နိုင်ငံခြား၍မင်းပြုတော်မူသည်။ မင်းဆင်များ ၃၇-နှစ် သက္ကရာဇ်(၈၄၄) ရှစ်ရာလေး ဆယ့်လေးခုတွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၍ညီတော် ဆင်ဖြူရှင်သတိုးမင်းစော သာယာဝတီကလာ၍ မရီးတော်ကို မိဘုရားမြှောက်၍ မင်းပြုတော်မူသည်။ ဆင်ဖြူရှင်သတိုးမင်းစော စည်းစိမ် ၄၄။ သက္ကရာဇ်(၈၈၈)ရှစ်ရာရှစ် ဆယ့်ရှစ်ခုတွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၍ သားတော် ဘုရင်ထွေးမင်းပြုတော်မူသည်။ ဘုရင်ထွေးစည်းစိမ် ၆-နှစ်။ သက္ကရာဇ်(၈၉၄)ရှစ်ရာကိုးဆယ့်လေးခုတွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၍သားတော်နရပတိမင်းပြုတော်မူသည်။နရပတိ စည်းစိမ် ၆-နှစ်။ သက္ကရာဇ်(၉၀၀)ကိုးရာပြည့်တွင်အနိစ္စရောက်တော်မူ၍ ညီတော်မင်းခေါင်ခံရှင်သရက်မင်းပြု တော်မူသည်။ ညီတော်မင်းခေါင်ခံရှင်သရက်စည်းစိမ် ၄-နှစ်။ သက္ကရာဇ်(၉၀၄)ကိုးရာလေးခုတွင်နန်းကျသည်။ ထိုသို့ဘုန်းလက်ရုံးအာဏာနှင့်ပြည့်စုံသော မင်းတို့၏နေရာဖြစ်သော သရေခေတ္တရာပြည်ကြီးကို ဘုရင်မင်း တရား ရွှေထီးလုပ်ကြံတော်မူ၍အလိုတော်ပြည့်သည်။

၁၈၇ - အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းနန်းတက်ခြင်းအကြောင်း

အဝမှာလည်း ထိုသက္ကရာဇ်တွင် သို့ဟန်ဘွားကိုမင်းကြီးရန်နောင်လုပ်ကြံ၍ အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းကြီးသား ခုံမှိုင်းငယ်ကိုနန်းတင်လေသည်။ အဝဘုရင်ခုံမှိုင်း၊ ညီအုန်းပေါင်စော်ဘွား၊ မိုးမိတ်စော်ဘွား၊ မိုးကောင်းစော်ဘွား တို့လည်း ဤသို့တိုင်ပင်ကြကုန်၏။ ငါတို့ပြည်မြို့ကိုစစ်ကူသောအခါ ဗန်းမော်စော်ဘွား၊ ညောင်ရွှေစော်ဘွားတို့ကို မငဲ့ဘဲ အလျင်အဆောချီချေသောကြောင့် အနာအကျင်ပျက်စီးရလေသည်။ ရေကြောင်းမှာလည်းငါတို့က တိုက်လှေ၊ လှေငယ်တက်ငယ်သာဖြစ်ချေသည်။ သူကဇာလာကပင်းတိုက်လှေကြီးများချေသောကြောင့်ငါတို့မတိုးဝှေ့နိုင်ရှိချေသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် စော်ဘွား ၇-ပါးလုံးစု၍ ဇလာကပင်း ကတ္တလွန်းကျင်အဝမှာ လုပ်မည်။ ပြီးလျှင် ဇလာကပင်း တထောင်ကျော်တွင် သူရဲသူခက်တို့ကိုစီးစေ၍ ချီစိမ့်မည်။ ကုန်လှေငါးရာတွင်လည်းမျိုးရိက္ခာ တင်၍ယူဆောင်မည်။ ကြည်းကြောင်းမှာလည်း စော်ဘွား ၇-ပါးတွင်ရှိသည် ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့်တကွ ချီမည်။ ငါတို့ရဲမက်ကို သူတို့ရဲမက်ဗိုလ်ပါ တူနိုင်မည်လော။ ယင်းသို့စီရင်၍ပြည်မြို့ကိုအလျင်လုပ်ကြံမည်။ ရလျှင် ပြည်မြို့တွင် အခိုင်အလုံနေစေ၍တောင်ငူသို့ချီစေ၍လုပ်ကြံမည်။ တောင်ငူကိုရလျှင် ရေကြောင်းကြည်းကြောင်း ဟံသာဝတီသို့ချီ၍လုပ်ကြံမည်။ မင်းတရားရွှေထီးငါတို့လက်က လွတ်နိုင်မည်လောဟူ၍ တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် စော်ဘွား ၇-ခုနှစ်ပါးအဝသို့ဆင်း၍လှေတက်အများလုပ်ကြံသည်။ ပြီးလျှင် မိုးကောင်းစော်ဘွား မိုးမိတ်စော်ဘွားသည်စော်ဘွားနှစ်ဦးမှာ တိုက်လှေကြီးဇလာကပင်း သုံးရာ၊ လှော်ကား ကျောလှေသုံးရာ၊ ကုန်လှေငါးရာ၊ ဗိုလ်ပါတသိန်းနှစ်သောင်းခန့် ရေကြောင်းချီရသည်။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားနှင့် စော်ဘွားငါးဦးမူကား- ကြည်းကြောင်း တိုက်ဆင်တထောင်နှစ်ရာ၊ မြင်းတသောင်း၊ စစ်သည်သူရဲတသိန်း ခြောက်သောင်းနှင့် ရေအားကြည်းအား သက္ကရာဇ်(၉၀၅)ကိုးရာငါးခုနတ္တော်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့အဝကပြည်မြို့သို့ချီတော်မူသည်။

၁၈၈ - ပြည်မြို့တွင်စော်ဘွား ၇-ဦးတို့ရံလှာ၍ မင်းတရားရွှေထီးတိုက်ပုံ

စော်ဘွား ၇-ပါးရေအားကြည်းအား ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့်ချီလှာကြောင်းကို ပြည်စားသတိုးဓမ္မ ရာဇာက ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးသို့လျှောက်လှာရ၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း ပြည်မြို့နှင့်နီးသော တရပ် မော်ကူတွတ် , ဟင်းသာတ , ဓနုဖြူ , လိုင် , မော်ပီ , သာယာဝတီသည်မြို့များကိုသာ သူရဲသူခက်နှင့်တကွ အမြောက်သေနတ်ပြောင်းမြတပူတို့ယူစေ၍ ပြည်မြို့တွင်းကပြည်စားနှင့်အတူခံ၍ နေရ၏။ ရိက္ခာမျိုးစေ့လည်း အတွင်းသို့သွင်း၍နေရ၏။

စော်ဘွား ၇-ပါးတို့သည် မြို့သို့ရောက်လျှင်ရေအားကြည်းအားမြို့ကိုတက်သည်။ မြို့ထိပ်ကအ မြောက်သေနတ် စိန်ပြောင်းမြတပူနှင့်လွတ်လျှင် လူသူဆင်မြင်း အသေအပျောက်များလေ၏။

ရေတပ်မှာလည်းမြို့ထိပ်ကစိန်ပြောင်းမြတပူနှင့် လွတ်လျှင် ကွဲလေနစ်လေ၏။ ဤသို့အကြိမ်အဘန် များစွာလုပ်ကြံသော်လည်း မရနိုင်။ အထိအပါးအသေအပျောက်များလျှင် မြို့ကခွာ၍ရေတပ်ကြည်းတပ်ဝန်းရံ၍ နေလေ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း စော်ဘွားတို့ရေတပ်ကြည်းတပ်ဝန်းရံသည်များလှသည် ကြားလျှင် ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ စသောမူးတော်မတ်တော် ဒေါဗညားအပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ တိုင်ပင်တော် မူသည်။

ဘုရင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း နောင်တော်ကျော်ထင်နော်ရထာကို အလျှင်စီရင်ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်။ ဘုရင်နောင်လည်း တလိုင်းသုံးရပ်ရောက်ညီလျှင် ရေတပ်ကြည်းတပ်ချီမည်ကို စီရင်တော်မူသည်။ ရေတပ်မှာ သမိန်ဗြဲပိုက်တတပ်၊ နန္ဒကျော်ထင်တတပ်၊ သမိန်းရဲသင်ရံတတပ်၊ ဘုရင်မင်းတရားရွှေထီးမှာ ဘုံတဆယ့်တဆင့်ရှိသော ရွှေဘောင်တော်ကို စီးတော်မူ၍ရွှေလှော်ကား ရှစ်စင်းငင်ရသည်။ ရွှေလှော်ကား ၃၂-စင်းတွင် ဝေါပြာသားဒ်ဝေါပလာစသော မင်းဆောင်၊ မင်းယောင်၊ မင်းခမ်း၊ မင်းနားတင်၍ လက်ဝဲလက်ျာ ရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ ဝင်းမှူးလေးဦးတို့ကိုလည်း မိမိကိုယ်ရသည့် လှော်ကား လှေမှတ်နှင့် လက်ဝဲလက်ျာ ရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ ဇလာကပင်းကုဗွပ်သမ္ဗန် တိုက်လှေများတွင် သူရဲပြေးလုပ်စေပြီးလျှင် ရွှေဒိုင်းရွှေလုံ စိုက်စေ၍ သူရဲသူခက်ကောင်းတို့ကို မျဉ်းနက် မှောက်တိုနီ၊ မျဉ်းနီ မှောက်တိုနက် ဝတ်စေ၍ လိုက်ရသည်။ ကုလား ပန်းသေးတို့ကိုလည်း အထူးထူးသော ဦးရစ်ဘောင်းဘီတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်ယင်ဝတ်စားစေ၍စိန် ပြောင်းမြဲတပူ စွဲစေ၍လိုက်ရသည်။ တပ်တော်တွင် နန္ဒသင်္ကြံကိုတပ်မှူး။ ဘယနန္ဒသူကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။ နောက်တော် ကချီရသည် တပ်စဉ်ကား- သီရိဇေယျကျော်ထင် တတပ်၊ သမိန် ဇိပ်ပွန်တတပ်၊ ဘယ ကျော်သူတတပ်၊ အဲမွန်တရာ တတပ်၊ နန္ဒကျော်သူ တတပ်၊ မဟာကြီးတတပ်၊ သည်ခြောက်တပ်ကို နောက်တော်ကချီရသည်။ တပ်တော်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း ၁၂-တပ်တွင်ပါသည့်ဇလာကပင်း ကတ္တလွန်းကျင်ရှစ် ရာ၊ လှော်ကားသံလှေ သုံးရာ၊ ရိက္ခာတင်ကုန်လှေငါးရာ၊ စစ်သည်သူရဲကိုးသောင်းနှင့် စည်ကြီးလင်းကွင်း စသော ပုံမောင်းခရာတီး မှုတ်လျက် မြစ်လုံးပဲ့တင်ထပ်မျှ စမ္မာယံစွာချီတော်မူသည်။

ကြည်းတပ်မှာ လက်ျာရဲတိုင်းမြင်းတတပ်၊ တုရင်ကျော်သူ မြင်းတတပ်၊ လက်ျာယော်ခာမြင်းတတပ်၊ ရာဇတမန်မြင်းတတပ်၊ သည်မြင်းလေးတပ်ကိုရှေ့ချီရသည်။ နောက်သမိန်ဖရူတတပ်၊ စောလကွန်းအိန်တ တပ်၊ ရာဇသင်္ကြံတတပ်၊ နေမျိုးကျော်ထင်တတပ်၊ စတုကာမဏိတတပ်၊ သမိန်ပရဲ တတပ်၊ ဗညားကျန်းတ တပ် သည်နောက်မှ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာတပ်မပြု၍ချီတော်မူသည်။ မြင်းတပ်၊ လေးတပ်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း ၁၄-တပ်တွင် ပါသည့် တိုက်ဆင်ရှစ်ရာ၊ မြင်းနှစ်ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲ တသိန်းနှစ်သောင်းနှင့် သာယာဝတီကြောင်းချီတော်မူသည်။ သာယာဝတီသို့ရောက်တော်မူလျှင် ကြည်းရေဘက် ၍နေတော်မူသည်။

၁၉၂ - သာသနာပိုင်ခန့်အပ်ပြုစုတော်မူကြောင်း

ထိုသက္ကရာဇ်(၉၀၆)ကိုးရာခြောက်ခု နတ်တော်လ ရွှေနန်းတော်ရင်ပြင်တော်တွင် ရွှေလွှတ်တော်ဆောက်တော်မူသည်။ ထိုသက္ကရာဇ် နတ်တော်လတွင်ပင် ရွှေဘုရားထားသော ပြာသာဒ်နန်းတွင်းတွင်ဆောက်ရသည်။ ဟံသာဝတီအနောက်ဘက် မွန်ကျောင်းအရပ်ကို ကျောင်းရံ ၇၀-နှင့်တကွ ဆောက်တော်မူ၍ မွန်ဆရာကိုမဟာ သဗ္ဗရာဇာဟူသော တံဆိပ်နှင့်လှူတော်မူသည်။ သာသနာပိုင်လည်း ထည့်တော်မူသည်။ အရညဝါသီပုဂ္ဂိုလ် ဂါမဝါသီပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း ပင့်တော်မူ၍ ပရိက္ခရာရုစံပါးနှင့်တကွ များစွာသော ဝတ္ထုတို့ကိုလှူတော်မူသည်။ ထိုသက္ကရာဇ်(၉၀၆)ကိုးရာခြောက်ခုတွင်ပင် ဆင်မြို့အရပ်၌ ဘုရားစေတီတည်တော်မူ၍ တံတိုင်းလေးမျက်နှာ တွင်လည်း ရွှေကျောင်းလေးကျောင်းအရံနှင့်တကွ ဆောက်တော်မူသည်။ သက်တော်စေ့ ပဉ္စင်း၂၈-ပါးလည်းခံတော်မူသည်။ ထိုသက္ကရာဇ်တွင်ပင် မြောင်းမြစား သမိန်ဖရူးလွန်၍ တလိုင်းတို့ဆံရိတ်ကုန်သည်။

၁၉၃ - စလင်း၌လုလင်ကျော်မှုပုန်ကန်ခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင်ပင် စလင်းမြို့ကိုစားသော အချီတော်စည်သူကျော်ထင်စလင်းကိုအလျင်စားသော စည်သူကျော်ထင်ကျွန်လုလင် ကျော်မှုတို့အလျော့ကိုကြည့်၍ ပုန်ကန်သောင်းကျန်းလေ၏။ ရုံးမိသမျှသော ကျေးကျွန်ဆင်မြင်းနှင့်အပြင်းခွါခဲ့၍ တောင်ငူသို့ရောက်လှာသည်။

လုလင်ကျော်မှုတို့လည်း ပဲကူးစည်သူကျော်ထင်ပြေးလျှင် မိမိအရှင်ဟောင်း စည်သူကျော်ထင်ကို အဝမှာချီပင့်၍ စလင်းမြို့ကိုစားရလေ၏။ သည်အကြောင်းများကို မင်းတရားရွှေထီးကြားတော်မူလျှင် တောင်ငူ မင်းတတပ်၊ ပြည်မင်းတတပ်၊ မြေတဲးစားတတပ်၊ စည်သူကျော်ထင်တတပ်၊ သည်လေးတပ်ကို တိုက်ဆင် တရု ငါးဆယ်၊ မြင်းနှစ်ထောင် ၊ စစ်သည်သူရဲခုနစ်သောင်းနှင့် စလင်းသို့ချီရလေသည်။ ရောက်လျှင် ကျောက်စစ် ဟူသောအရပ်တွင် တပ်ချ၍နေသည်။ စလင်းမင်းစည်သူကျော်ထင်လည်း ဟံသာဝတီကစစ်သည်ရောက်ကြောင်း ကိုသိလျှင် ဆင်ချစ်မြတ်ကဲကိုစီး၍ ဆင်ခြေဘုံးလူသုံးထောင်၊ မြင်းသုံးရာနှင့် မြို့ကထွက်လှာ၏။ ပဲကူးစည်သူ ကျော်ထင်လည်း မြင်းသုံးရာကိုရှေ့ချီစေ၍ တပ်ကထွက်၍ချီ၏။ စလင်းစည်သူကျော်ထင်ကျွန်ရှင်မောက်ကျော် အကြီးပြု၍ ကြိုလှာသည်ကိုတွေ့၍တိုက်ကြသည်။ ယင်းသို့သည်တွင် ပဲကူးစည်သူကျော်ထင် ပေါက်ကျော် ဇေယျ ဟူသောဆင်ကိုစီး၍တိုက်သည်။ စလင်းစည်သူကျော်ထင်ကလည်း ခံ၍တိုက်သည်။ အရပ်အနေမသင့်ချေ ၍ပဲကူးစည်သူကျော်ထင်ရွေ့ချေသည်။ ပေါက်ကျော်ဇေယျဆင်ကိုလည်း လုံချက်သုံးဆယ်ကျချေ၍ ဆီးအုပ်တပ် သို့ပြန်လှာသည်။ စလင်းမင်းစည်သူကျော်ထင်လည်း မြို့တွင်းသို့ ရောက်တော်မူလျှင် ပဲကူးသားတပ်မှာ ညဉ့် ကိုလှာ၍ဆိုလှာသည်။ နက်ဘန်ငါစည်သူကျော်ထင်လှာ၍တိုက်မည်။ ကြည်းကြောင်းပြေးသော်လည်း စလင်း ဆိပ်ကြီးတွင်၍သာနိုင်တို့ပဲကူးသားပစာကိုပျံ၍ သွားနိုင်မည်နည်းဟု ဟစ်လှာရသည်။ ပဲကူးစည်သူကျော်ထင် လည်းကိုယ်တွင် အထိအပါးများသောကြောင့် စကားကြားစရုံးနေရာက အတူဟစ်ရသည်။ နက်ဘန် စည်သူ ကျော်ထင် အမှန်ထွက်လှာလှည့် ငါစည်သူကျော်ထင်ကိုတိုက်မည်။ ရွှေနိုင်မည်လောဟုဟစ်ပြန်ရ၏။

ပဲးကူးစည်သူကျော်ထင် စီးသောပေါက်ကျော်ဇေယျဆင်သည် အချက်အရာများသောကြောင့် အသားတို့သည် ယပ်ယပ်ရှိရှိကြွေကျချေသည်။ မိုးသောက်လျှင် ပေါက်ကျော်ဇေယျနာလှသောကြောင့် ဓနုဖြူစားဆင်ကို စီးရသည်။ ဆင်ခြေဘုံးလုံရှည်ကိုသုံးထောင်၊ မြင်းသုံးရာကျော်နှင့် တပ်ကထွက်သည်။ စလင်းစည်သူကျော်ထင်လည်း ဆင်ချစ်မြတ်ကဲကိုစီး၍ ရှင်မန်အောင်ကုန် ကုန်းလယ်တင်သည်။ ဆင်ခြေဘုံးလုံရှည်ကို သုံးရာ၊ မြင်းသုံးရာနှင့် ထွက်လာ၏။ ဆီးအုပ်တွင် စစ်ဆိုင်၍တိုက်ကြသည်။ ဆင်ခြေဘုံးချင်းတဘက်တချက် ခုတ်ကြရာတွင် ရှင်မောက်ကျော်ကိုခုတ်မိ၍ ပွဲတွင်ပင်ဆုံးလေသည်။ ဆင်ခြေဘုံးတို့လည်း ရှင်မောက်ကျော်ဆုံးလျှင် ကရုံးကသီကွဲလေ၏။ ဆင်ခြေဘုံးတို့ရွှေသည်ကို ပဲးကူးစည်သူကျော်ထင်မြင်လျှင် ဆင်နှင့်အပြင်းထိုး၍ စလင်းစည်သူကျော်ထင်တိုက်ဆင်ကိုတိုက်လေ၏။ စလင်းမင်းလည်း အပန်းတကြီးဆီး၍ခံသည်။ ဆင်အား မတန်၍ စလင်းမင်းစီးသောဆင်လည်၍ပြေးလေ၏။ ပဲးကူးစည်သူကျော်ထင်လည်း ဆင်နှင့် အပြင်းလိုက်ထပ်၍ ငါပဲးကူးစည်သူကျော်ထင်လိုက်သည်ကို စလင်းစည်သူကျော်ထင်ဘယ်သို့ပြေးမည်နည်းဟူ၍ဆို၏။ ဆင်ချင်းနီးလျှင် စလင်းမင်းစည်သူကျော်ထင် ကုံးလယ်စီးရှင်မန်အောင်ထိုးလေသည်။ ပဲးကူးစည်သူကျော်ထင်မှောက်လူမှောက်တိုဘောက်၍ နဘူးတွင်စပါးတထောက်ခန့်ရှိချေ၏။ မျက်နှာတွင် သွေးဖြာဖြာစီး၍ ရှိသော်လည်း မရပ်မနေလိုက်၍တိုက်လျှင် စလင်းစည်သူကျော်ထင်မခံနိုင်၍ ပြေးလေ၏။ ကုံးလယ်စီးရှင်မန်အောင်လည်း ဆင်ကလျောကျ၍ ကိုယ်ကိုအလွတ်ခွဲလေ၏။ ယင်းသို့လျှင် စလင်းစစ်သည်အလုံးပျက်၍ ရဲမက်တော်တို့ မြို့တွင်းသို့ဝင်၍တိုက်လေ၏။ စလင်းစည်သူကျော်ထင်လည်း ဆင်တစီးတည်းနှင့်သာ ကျေးကျွန်တစုံတယောက်မျှမပါ လောင်ရှည်ကြောင်းပြေးလေ၏။ တောအရပ်သို့ရောက်လျှင် ရေငတ်တော်မူသောကြောင့် ဆင်ကဆင်း၍ရေသောက်သည်ကို စီးဆင်ပင်လိုက်၍ဝှေ့လေ၏။ မင်းလည်း ဝါးရုံပင်ကြားသို့ ပြေးဝင်၍လွတ်လေသည်။ ဆင်ကိုဘမ်းသော်လည်း မရလွတ်လေ၏။

စည်သူကျော်ထင်မူကား- ကိုယ်တခုတည်းတောတွင်နေသည်ကို ချင်းရိုင်းတို့တွေ့လျှင် ဘမ်း၍မိုးညှင်းစလုံသို့ဆက်လေ၏။ မိုးညှင်းစော်ဘွားလည်း သွေးသောက်ဖြစ်ရလေသည်။ မည်သည်ကိုမျှမစိုးရိမ်နှင့် အဝကို ရအောင်တိုက်၍ငါနန်းတင်မည်ဆို၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း တလိုင်းဆံဖြတ်တော်မူ၍တလိုင်းမင်းတို့အလိုသမိန်အငွတ်ဟူသော ဦးဗောင်ကိုဆောင်တော်မူသည်။

၁၉၅ - မင်းတရားရွှေထီးတလိုင်းဆံဖြတ်ခြင်းအကြောင်း

ဆံဖြတ်တော်မူသောအကြောင်းကား - ဟံသာဝတီတွင် တလိုင်းသူကြွယ်တယောက်ရှိ၏။ ထိုသူကြွယ်တွင် နွားငါးထောင်ကျော်ခန့်ရှိသည်။ ထိုခြံတွင်နွားမတခုသည်ပဋိသန္ဓေရှိ၍နေ့လစေ့လျှင်အဆင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော သူငယ်မတယောက်ကိုဘွားသည်။ ယင်းသို့ဘွားလျှင် အမိနွားမလည်း အခြားနွားများခြံကထွက်သွားသော်လည်း မထွက်မသွားနေလေ၏။ ထိုအကြောင်းကိုမြင်၍ ကြည့်ရှုသော်အပြင်အလျာနှင့် ပြည့်စုံသော သူငယ်မကိုမြင်၍ သူကြွယ်ယူ၍မွေးလေ၏။ အရွယ်သို့ရောက်လျှင် ခေမိနောဟူသောအမည်ကို သမုတ်၍ သူကြွယ်တွင် သားသမီးမရှိသောကြောင့် သမီးပြု၍တန်းဆာပလာအထိုက်အလျောက် ဆင်ယင်ဝတ်စားလျှင် အဆင်းသဏ္ဍာန်နတ်သမီးကဲ့သို့ထင်ကုန်၏။ ထိုသူငယ်မ ခုနှစ်နှစ်အရွယ်သို့ရောက်သော် မင်းတရားရွှေထီးဥယျာဉ်ထွက်တော်မူရာတွင်မြင်တော်မူ၍ အသူသမီးနည်းမေးတော်မူသည်ကို တလိုင်းသူကြွယ်မကြိုက်တို့ သမီးဟူ၍နားတော်လျှောက်၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း ရှေ့ပေးဘူးသောကံစေ့စပ်သည်ဖြစ်၍ အလွန်တိမ်းမက်တော်မူသည်။ ပြန်တော်မူလျှင် သူကြွယ်သမီးကိုယူ၍ နန်းတင်တော်မူလေ၏။ ထိုသူငယ်မကို သနားတော်မူ၍ အပါးတော်တွင်မပြတ်စေပါးတော်မူ၏။ ထိုသူငယ်မလည်း တလိုင်းတို့လက်တွင်ကြီးသောကြောင့် တလိုင်းတို့ဘာသာအပြုအမူကို ကြိုက်နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ တလိုင်းမင်းတို့တန်းဆာတင့်တယ်သည်။ မြန်မာမင်းတို့၏ တန်းဆာမတင့်တယ်ဟူ၍လျှောက်ဘန်များလတ်သော် သင်္ဘောသားဘယင်ကျိုကိုနန်းတွင်းသို့မပြတ် ခေါ်တော်မူလျက် စေပါတော်မူရာတွင် သောက်စားတော်မူချေသည်နှင့် တလိုင်းဆံဖြတ်တော်မူသည်ဟူ၍ဆိုသည်။ အချို့စာမှာ တလိုင်းပြည်မှာ မြန်မာဦးစွန်းအထွက်မပြုရချေ။ တလိုင်းတို့မင်းပြုလမည် ကျိန်းခန်းသိုက်နိမိတ်သည်ဟူ၍ ပညာရှိတို့လျှောက်သောကြောင့် တလိုင်းဆံဖြတ်သည်ဟူ၍လည်းဆိုလေသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၀၇)ကိုးရာခုနှစ်ခုတွင် တပင်တိုင်ပြာသာဒ်ဆောက်တော်မူ၍ ရာဇဘိသေကခံတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ ရတနာကိုးပါးဖြင့်ပြီးသော အသွန်းတထောင်ရှိသော သမိန်တငွတ်ဟူသော မကိုဋ်ကို ဆောင်းတော်မူ၍ တလုံးတည်းသော မြနားနှောင်းကိုဝတ်တော်မူသည်။ နဝရတ်ကိုးပါးဖြင့်ပြီးသော မဟာမဏိဟူသော ဒုယင်ကိုလည်း ဝတ်တော်မူသည်။ ထီးဖြူလက်ျာလေးစင်း , လက်ဝဲလေးစင်း , မင်းဒက်တွင်မာရဘင် ရွက်သုံးဆင့်ခြူးဗိလား အချက်အရိုးတံ, ရတနာအတိပြီးသော ထီးဖြူရှစ်စင်း , အထွဋ်အချက်ပတ္တမြားစီသော ရွှေအတိပြီးသော ကျိုင်းချက်ရှစ်စင်း , မြန်မာမင်း ဧကရာဇ်တို့၏ အဆောင်အယောင်, မင်းခမ်း , မင်းနားအကုန် တလိုင်းမင်းဧကရာဇ်တို့၏ အဆောင်အယောင်, မင်းခမ်း , မင်းနားအကုန် လက်ဝဲတော်လက်ျာတော်ကျင်းပ၍ ထားရသည်။

ကျော်ထင်နော်ရထာ ခမည်းတော် တောင်ငူဘုရင် မင်းရဲဒီဟသူကိုလည်း မင်းဆောင်, မင်းယောင်, မင်းခမ်း , မင်းနား အစုံ ဝေါရွှေချက်လေးစင်းနှင့် ထွက်စည်ဝင်စည် ပေးတော်မူ၏။ လက်ျာတော်ကယုဉ်၍နေရသည်။

ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာကိုလည်း ကွမ်းခွက်ရှစ်မြောင့်, ပတ္တမြားတရစ်စီ, ကွမ်းလိပ်ကွမ်းလောင်, ကွမ်းဘူး , ပတ္တမြားစီသောက်တော်တကောင်းဘုံးရှစ်မြောင့်, ပတ္တမြားစီရွှေသောက်ရေတင်, ရွှေအိုးပျစ်အပြောက်ချည်, ဆင်ရွှေကြိုး , ရွှေကပေါင်းဝန်း , မြင်းရွှေကြိုးရွှေကဝေါပလာရွှေချက်နှစ်စင်း , စည်ကိုးလုံး , ငွေနှုံးငွေခရာငါးစင်းပေးတော်မူသည်။ နေရာလည်းအိမ်ရှေ့မင်းတို့၏နေရာတွင် ချိုင့်နေရာနှင့် အုံးဝန်းသုံးဆင့်ပေးတော်မူ၍ နေရသည်။

ကျော်ထင်နော်ရထာညီတော် သီရိဇေယျကျော်ထင်ကိုလည်း ရွှေကွမ်းခွက်ရှစ်မြောက်တွင် အပွတ်အညွတ်, ကွမ်းဘူး , ကွမ်းလိပ်, ကွမ်းလောင်, သောက်ရေတကောင်းဘုံးရှစ်မြောင့်, ရွှေထွေးခံ, သံလျင်း , တလဲးကိုးဝန်းရွှေချက်တစင်း , ဆင်ပေါင်းဝန်း , ရွှေကြိုးက, ထွက်စည်ခုနှစ်လုံး , နှုံးသုံးစင်း , ခရာနှစ်စင်းပေးတော်မူသည်။ နေရာလွတ်လည်းနေရသည်။ ဒွါရာဝတီအိမ်ဖြူရှင်ဘယနန္ဒမိတ်သားတော် သက်ရှည်ကျော်ထင်ကြီး သမီးတော်နှင့်လည်း စုံဘက်တော်မူသည်။

ကျော်ထင်နော်ရထာညီလတ် နန္ဒယော်ဓာကိုလည်း ရွှေကွမ်းခွက်တွင်အပွတ်အညွတ်, ကွမ်းဘူး , ကွမ်းလိပ်အစုံ, တကောင်းဘုံး , လဘက်အိုး , မိုးကြိုးထွေးခံ, သံလျင်း , ရပ်ဝန်း, ဆင်ပေါင်းဝန်း , ရွှေချက်တစင်း , စည်ငါးလုံး , နှုံးသုံးစင်း , ခရာနှစ်စင်းပေးတော်မူသည်။ နေရာလွတ်နေရသည်။ ပြည်ဘုရင်ထွေးသမီးတော် စလင်းစည်သူကျော်ထင်မိဘုရားနှင့်လည်း စုံဘက်တော်မူသည်။

ကျော်ထင်နော်ရထာညီတော် ဇေယျနန္ဒကို ကွမ်းခွက်, လဘက်အိုး , တကောင်းဘုံး , ထွေးခံ, ဆင်ပေါင်းဝန်း , ကျိုင်းချက်, စည်ငါးလုံး , နှုံးသုံးစင်း , ခရာနှစ်စင်းပေးတော်မူ၍ နေရာလွတ်နေရသည်။ ပြည်ဘုရင်ထွေးနောက်မိဘုရားတွင်မြင်သော သမီးတော်လေးကျွန်းမိဘုရားနှင့်လည်း စုံဘက်တော်မူသည်။

ထိုမှတပါး မင်းဆွေစိုးမျိုးမှူးတော် မတ်တော် တလိုင်းရှမ်းဒေါဗညားအပေါင်းတို့ကိုလည်း အရည်အသွားအလျောက်ကွမ်းခွက်, လက်ဘက်အိုး တကောင်းဘုံး , ထွေးခံ, သံလျင်း , တလဲးငါးဝန်း , ကိုးဝန်း , ထီးညောင်ရွက် တဆင့်နှစ်ဆင့်သုံးဆင့်ကျိုင်းချက်, ဆင်ပေါင်းဝန်း , စည်အထိုက်အလျောက်သနားတော်မူ၍ လက်ဝဲလက်ျာနေရာမှတ်အတိုင်းနေရသည်။

ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသော အစီအစဉ်လျှင်ဖြင့် ဦးကင်းသရာဇာပလ္လင်၌နေတော်မူသောအခါ သုဓမ္မာနတ်သဘင်၌ သိကြားမင်း၏အသရေကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်တော်မူသည်။ ခုနှစ်ရက်တိုင်တိုင်သဘင်ခံတော်မူ၍ ဂါမဝါသီပုဂ္ဂိုလ်၊ အရညဝါသီပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပရိက္ခရာရှစ်ပါးနှင့် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူ၍လှူဘွယ် လှူခင်းအများလှူတော်မူသည်။ ရာဇဘိသေကခံ၍ တလရှိလျှင် ရတနာရွှေဖောင်တော်စီး၍ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ရေအားကြည်း

အား ဒဂုံဘုရားရှင်သို့အဖူးအမြင်ထွက်တော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ရွှေအိုးကို လေးထောင့်မျက်ပါးခတ်
စေ၍ ထီးချရားသီးကသည် မြေတိုင်အောင်ရွှေထည့်တော်မူသည်။ ရက်လည်အောင်သဘင်ခံတော်မူသည်။

၁၉၇ - ရခိုင်ပြည်သို့ စစ်ကူချီတက်ပုံ

ထိုသက္ကရာဇ်(၉၀၇) ကိုးရာ့နှစ်ခုတွင် တလိုင်းသုံးရပ် အလွန်စည်ပင်သာယာလှသည်။ ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ရခိုင်ဘုရင်လွန်၍ သားအိမ်ရှေ့ဥပရာဇာမင်းပြုသည်ကို ရခိုင်ဘုရင်ညီသံတွဲစားသည် စိတ်မညီ၍ မကျိုးမနွံပြုသောကြောင့်ရန်စစ်ဖြစ်ကြသော် ရခိုင်ဘုရင်ညီအားမတန်၍ဘဝရှင်မင်းတရားမြေရင်းတော်သို့လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် စစ်ကူတော်မူပါဟူ၍ အမတ်နှစ်ယောက်ကိုလျှောက်ရ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း စစ်တူရင်သူတတပ်၊ သမိန်အဲဒဲပရဲတတပ်၊ သမိန်ဖြတ်စတတပ်၊ သမိန်မော့ခွင်တတပ်၊ သည်လေးတပ်တို့ကို တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ စစ်သည်သူရဲလေးသောင်းနှင့်တကွ စစ်ကူသံတွဲသို့ချီရလေသည်။ ရဲမက်တော်တို့မရောက်ခင် ရခိုင်ဘုရင်သား ရေကြောင်းကြည်းကြောင်းသံတွဲသို့ချီလှာ၍တိုက်လေသောကြောင့် ရခိုင်ဘုရင်ညီရွှေဘဝါးတော်အောက်သို့ရောက်လျာ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ရခိုင်ဘုရင်ညီသံတွဲစားကို မစိုးရိမ်နှင့် ငါကိုယ်တော်မ၍ သူကောင်းပြုတော်မူမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။ စစ်ကူချီလှာသော သမိန်ဖြတ်စတို့လေးတပ်သားကိုလည်း လိုက်၍ခေါ်ရလေ၏။

ယင်းသို့မှ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလျှောက်သည်။ ရေအားကြည်းအားချီတော်မူ၍ တောင်ကမ်းကြီးသည်နှင့် ခရီးလမ်းကြောင်းခက်လှသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကိုယ်တော် ရေကြောင်းချီတော်မူမှအရေးတော်သင့်မည်။ တကြောင်းမှာလည်း ရခိုင်သားတို့သည် လှေအရာ၌ ကျင့်လည်လှသည်။ လှေတပ်အားကြီးမှသင့်မည်ဟုနားတော်လျှောက်လျှင် သင့်အောင်စီရင်လေဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ ရေကြောင်းချီရသော တပ်စဉ်ကား - ပုသိန်စားသမိန်ဗြဲပိုက်တတပ်၊ သံလျှင်စား နန္ဒကျော်ထင်တတပ်၊ ဓနုဖြူစား သမိန်ရုံးသင်ရံတတပ်၊ ဒလစား သီရိဇေယျနော်ရထာ တတပ်၊ ခဲးပေါင်စား သမိန်သံကျယ်တတပ်၊ ဝန်းမြို့စား သမိန်အဲးနရုံးတတပ်၊ သမြင်းတုံစားနန္ဒယော်ဓာတတပ်၊ သည် ၇-တပ်ကိုရှေ့ချီရသည်။ ယင်းကမှဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးမှာ ဘုံတဆယ့်တဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်နှင့်တကွရွှေဘောင်တော်စီး၍ချီတော်မူသည်။ ရွှေဘောင်တော်ကို ရွှေလှော်ကားရှေ့ရှစ်စင်း နောက်ရှစ်စင်းငင်ရသည်။ လှော်ကား စက်ကွင်းနှစ်ရာတွင် မင်းဆောင်၊ မင်းယောင်၊ မင်းခမ်း၊ မင်းနားတို့ကိုတင်၍ ဘောင်တော်ဝန်းကျင်လိုက်ရသည်။ ဇလာကပင်းကူရွတ်သမ္ဗန်တွင် ရွှေခိုင်း၊ ရွှေလွှား၊ ရွှေကာ၊ ရွှေလုံစိုက်၍အမြောက်ကြီးမြဲတပူကိုတင်ပြီးလျှင် ဝင်းတော်လေးမျက်နှာသားတို့ကို လက်ဝဲလက်ျာ ရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ တပ်မတော်တွင် နန္ဒသင်္ကြံကိုတပ်မှူး ဘယနန္ဒသူကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။ ဝင်းမှူးလေးဦးတို့ကိုလည်း မိမိတို့ရသည့်လှော်ကားလှေမှတ်နှင့်လိုက်ရသည်။ နောက်တော်ကချီရသော တပ်စဉ်ကား-ရွှေအုံမြို့စား သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ်၊ တိုက်ကုလားစား သမိန်ဇော်ကရပ်တတပ်၊ စစ်တောင်းစား မဟာကြီးတတပ်၊ ယွန်းစလင်းစား သမိန်ဇိတ်ပွန်တတပ်၊ လယာစားဘယကျော်သူတတပ်၊ ဝင်ယော်စား အဲးမွန်တယာတတပ်၊ ယေးမြို့စား နန္ဒကျော်သူတတပ်၊ သည် ၇-တပ်ကိုနောက်ကချီရသည်။ တပ်မတော်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း ၁၅-တပ်တွင်ပါသည့် ဇလာကပင်း စသောတိုက်လှေခုနှစ်ရာ၊ လှော်ကားသံလှေငါးရာ၊ ရိက္ခာတင်ကုန်လှေငါးရာ၊ စစ်သည်သူရဲသုံးသိန်းငါးသောင်းနှင့် စည်ကြီးခွက်ခွင်းခရသင်းတို့ဖြင့်မြစ်လုံးပဲ့တင်ထပ်မျှချီတော်မူသည်။

ကြည်းကြောင်းမှာတုရင်သိန်းစည်မြင်းတတပ်၊ တုရင်ယော်ဓာမြင်းတတပ်၊တုရင်ဗလမြင်းတတပ်၊သည်နောက် လင်းပတေးစားသရေစည်သူတတပ်၊ တရပ်မော်စားပျံချီတတပ်၊ စလင်းစားစည်သူကျော်ထင်တတပ်၊ မင်းတုံတိုင်းတာကိုစားသော မင်းကျော်ထင်တတပ်၊ သာယာဝတီစား နော်ရထာတတပ်၊ စလင်းစားသမိန်ပရံတတပ်၊ မြောင်းမြစား စတုကာမဏိတတပ်၊ လဝန်းပြည်စားနန္ဒသူရိယတတပ်၊ အစုတ်မြို့စား သမိန်အဲးပရုံးတတပ်၊ ဒဂုံမြို့စား ဗညားကျန်းထောတတပ်၊ သည်နောက်မှ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာတပ်မပြု၍ချီတော်မူသည်။ မြင်းတပ်၊ လေးတပ်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင်ခြောက်ရာ၊ မြင်းနှစ်ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲ လေးသောင်းနှင့် လင်းပတေ့ကြောင်းချီတော်မူသည်။ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်ကို ဘယကာမဏိနှင့် ဗညားအိန်ကို အလုံးအရင်းနှင့်အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။ ဟံသာဝတီအရှေ့ဘက်တလွှားကိုလည်း မော်လမြိုင်စားစောဗညားဦးနှင့် သံလိုက်ကိုအလုံးအရင်းနှင့်အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။ တောင်ငူမင်း မင်းရဲသီဟသူကိုလည်း အရှေ့ရှမ်းနှင့်နီးသည်ကိုကြောင်းပြု၍တောင်ငူမြို့တွင် အခိုင်အလုံနေရသည်။ ပုဂံကိုစား သော စုက္ကတေး၊ စလေကိုစားသော ဘယကျော်သူ၊ တောင်တွင်းကြီးကိုစားသော နားတောင်းများ၊ သည်မင်းများကိုလည်း အဝနှင့်နီးသည်ကိုအကြောင်းပြု၍ မိမိတို့စားသည်မြို့တွင်အလုံနေရသည်။ ပြည်မင်းသတိုးဓမ္မရာဇာကိုလည်း ပြည်မြို့တွင်အခိုင်အလုံနေရသည်။

ဤသို့သော နိုင်ငံတော်အလုံးကိုစီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ်(၉၀၈)ကိုးရာရှစ်ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်းလေးရက် ၂-လာနေ့ ရေကြောင်းကြည်းကြောင်းချီတော်မူသည်။

မင်းတရားရွှေထီးချီကြောင်းကို ရခိုင်ဘုရင်ကြားလျှင် သံတွဲနေစေသော ကတ္တလွန်းကျင်နှင့်ကြံ့၍တိုက်လှာရသည်။ မင်းတရားရွှေထီး ရဲမက်တော်ရှေ့ဖျားချီသော ပုသိန်စားမြောင်းတူစားတို့နှင့်တွေ့၍ တိုက်ကြ

လျှင် ရခိုင်သားတို့အမ်း၍ရှိလေ၏။ ယင်းသို့စဉ်တွင် ရဲမက်တော်ရေတပ်သားတို့ရောက်၍တိုက်လျှင် ရခိုင်သားတို့မခံနိုင်၍သံတွဲသို့အလျင်ဆုတ်လေ၏။ ရဲမက်တော်ရေတပ်သားတို့နောက်ထပ်လိုက်၍တိုက်သည်။ လှေတက်အများရတော်မူ၏။ ရခိုင်သားတို့လည်း သံတွဲမြို့ကခံ၍တိုက်မည်ပြုစဉ်တွင် ဘုရင်နောင်တော်တို့ကြည့်ကြောင်းချီလာသည်။ စစ်အင်အားများလှသည်ဟုကြားလျှင် သံတွဲမြို့တွင်မခံဝံ့၍ရခိုင်မြို့သို့ဆုတ်ခွါလေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း သံတွဲမြို့ကိုရတော်မူလျှင် သံတွဲမြို့ကျေးလက်သားတို့ရွာတွင် မနေဝံ့၍တောသို့ပြေးလေကုန်သောသူတို့ကို ဘဝရှင်မင်းတရားခြေတော်ရင်းတွင် ရခိုင်ဘုရင်ညီသံတွဲစားပါကြောင်းကို စာရေး၍ သံတွဲစားကျွန်တို့ကိုပင် စေတော်မူ၍ခေါ်ရလေ၏။ ကျေးလက်သားတို့လည်း သံတွဲစားပါကြောင်းကို အတတ်သိလျှင် ဝင်စားလာကုန်၏။ ကျေးလက်သားတို့ရောက်လျှင်ရခိုင်ဘုရင်ညီ မင်းကျော်ထင်ကိုထားခဲ့၍ သံတွဲတွင်နေရသည်။

ယင်းသို့စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ ရေအားကြည်းအား ရခိုင်သို့ချီတော်မူသည်။ ရခိုင်သို့မရောက်ခင် နှစ်စခန်းလောက်တွင် ရခိုင်ဘုရင်က ရေကြောင်းကြည်းကြောင်း ဆင်လုံးမြင်းရင်း လှေတပ်အများနှင့်ကြိုလှာ သည်ကို ကြည်းကြောင်းကို ကြည်းကြောင်းချင်း။ ရေကြောင်းကိုရေကြောင်းချင်း တွေ့ကြလေ၏။ကြည်းကြောင်း မှာ မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့် လင်းပတေ့ကြောင်းချီရသည်။ စစ်ဖျားချင်းတိုက်မိလျှင် အကြောက်အရှံ့မရှိရွပ်ရွပ်ချွံချွံ လိုက်၍တိုက်လေ၏။ ရခိုင်စစ်သားတို့လည်းခံ၍တိုက်သည်။ မနည်းကြာလျှင် ဆင်ခင်း , မြင်းခင်းမသာသော ကြောင့် မြင်းတော်သည်တို့ လွင်လဟာသို့ထွက်၍ နေကုန်၏။ ယင်းသို့စဉ်တွင် လင်းပတေ့စားကိုသူက စိန် ပြောင်းမြတပူနှင့် လွတ်လိုက်သည်။ ကြည်စေ့သင့်၍ဆုံးချေသည်။ လင်းပတေ့စားဆုံးခဲ့လျှင် တပ်သားတို့ ဆုတ် ချေသည်။ ထိုသို့ဆုတ်ရာတွင် ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာတို့ အထပ်ထပ်ရောက်လှာ၍ တိုက်တော်မူလျှင် ရခိုင်သားတို့ပျက်လေ၏။ ဆင်မြင်းသုံ့ပန်းလူသူတော်မူသည်များ၏။ လက်နက်ကိရိယာလည်းများစွာရတော် မူ၏။ သေလေသည်လည်းများ၏။ ကြည်းတပ်သားပျက်လျှင် ရေကြောင်းသားမခံဝံ့၍ ရခိုင်သို့အပြင်းဆန်လေ ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ရခိုင်သို့ရောက်တော်မူလျှင် မြို့ကိုရေအားကြည်းအား တက်စေသည် မရချေ။ ရခိုင်မြို့သည် တောင်ထိပ်မှာလည်းဖြစ်သည်။ မြို့လည်းခိုင်သည်။ ကျုံးမြောင်းလည်း ကျယ်သည်။ လက်နက်ကိရိယာလည်း ထူထပ်လှသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် အကြိမ်အဘန်များစွာလုပ်ကြံတော်မူသော် လည်းမြို့ကိုမရချေ။ ယင်းသို့ရတော်မူလျှင် မြို့ကိုကြည်းရေဝန်းရံ၍နေတော်မူသည်။ နောက်လျှင် ရံတပ်ကို သစ်မြို့စိုက်စေ၍ ပြလက်ရန်းဆောက်စေပြီးလျှင် စိန်ပြောင်းမြတပူကြီးတို့ကို ပြလက်ရန်းထိပ်ကစီစဉ်၍ နေ့စဉ် ရက်ဆက်မီးပေါက်မိုးရွာစေ၏။ ယင်းသို့လုပ်ကြံကြံမစီရင်တော်မူလျှင် ရခိုင်ဘုရင်သားလည်း ငါမင်းဖြစ်သည် မကြားသေး အမှူးအမတ်တို့သည် ငါ့ကိုညီညွတ်သသူလည်းရှိသည် သူ့ကိုညီညွတ်သသူလည်းရှိသည်။ ယခုမင်း တရားရွှေထီးချီလှာသည်လည်း ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါအားကြီးလှသည်။ ရှည်ကြာသော်ခံနိုင်မည်မဟုတ်။ အရေးပြီး လွယ်မှသင့်မည်အကြံရှိ၍ ရိုသေခယမ်းစွာသောစကားဖြင့်စာစီ၍ ပဏ္ဏာကာရအများနှင့်အမတ်နှစ်ယောက်ကို တပ်တော်သို့စေ၍လျှောက်လှာရ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း သံတွဲစားကို ငါမ၍သူကောင်းပြုမည်အ မိန့်တော်ရှိချေသည်။ ငါအရေးမပေးသာမိန့်တော်မူပြီးလျှင် ရခိုင်ဘုရင်သံတို့ကို တပ်တိုင်းအစီအမံတို့ကို လှည့် ၍ကြည့်စေပြီးမှ လွတ်တော်မူ၍မြို့တွင်းသို့ဝင်ရလေ၏။ သံတို့ရောက်၍ တပ်တောင်တာခိုင်လုံကြောင်း ရဲမက် ဗိုလ်ပါများကြောင်း လုပ်ရည်ကြံရည် အစီအမံခဲယဉ်းကြောင်းကို ရခိုင်ဘုရင်ကြားလတ်သော် အသားစားလတံ့ သို့ကြောက်ရွံ့ပြင်းစွာဖြစ်လေ၏။

ဆရာတော်လေးပါးကို အရေးပြီးလွယ်အောင်မိန့်တော်မူပါဟူ၍လျှောက်၏။ ရခိုင်ဘုရင်ဆရာလေးပါးလည်း ပိတ်ရမတိ၊ ပတ္တနီ၊ သဟံ၊ သုဂန္ဓရာ၊ ခါသာ၊ ကရပ်၊ ဇော်တရပ်၊ မူရီ စသောအုပ်မျိုးထည်မျိုးတို့ကို များစွာ လူတထောင်ကျော်ထမ်းစေ၍ ဆက်လှာရသည်။ အရှင်ဘုရင်နောင်တော်ကျော်ထင်နော်ရထာတပ်သို့သွား၍ မဟာဓမ္မရာဇ်မင်းမြတ်ကို ဖူးတွေ့ချင်ပါသည်ဟူ၍မိန့်တော်မူသည်။ ဘုရင်နောင်တော်တပ်က ဘဝရှင်မင်းတရားတပ်သို့ ရောက်၍အစီအမံကိုမြင်လျှင် အံ့ဩကုန်၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း ဘုန်းကြီးတို့ထွက်လှာသောအကြောင်းကား-ပသို့နည်းဟူ၍မေးတော်မူသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးကလည်း အကြောင်းငါးပါးနှင့်အညီ ရောက်လှာပါသည်ဟူ၍လျှောက်၏။ အကြောင်းငါးပါးဟူသည် အသို့နည်းဟူ၍မေးတော်မူရသည်ကို ရခိုင်မင်းဆရာတော်လေးပါးလျှောက်သည်။

(၁) အကြောင်းငါးပါးဟူသည်ကား - ယခုသာသနဒါယကာတော်မဟာဓမ္မရာဇ်မင်းမြတ်သည် ရခိုင်ဘုရင်သားနှင့်ညီမကြည်ရှိ၍တိုက်လံကြရာတွင် ရခိုင်ဘုရင်ညီသည် မဟာဓမ္မရာဇ်တရားမင်းမြတ်ထံတော်သို့ ဝင်လေသောကြောင့် အလုံးအရင်းဆင်မြင်းအများနှင့် ရေအားကြည်းအားချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ရခိုင်မြို့ကို သားဆက်၍မင်းပြုသောထုံးစံအစဉ်ရှိသည်။ ယခု ရခိုင်ဘုရင်မရှိလျှင် ထုံးစံနှင့်အညီသားမင်းပြုသည်ကို ရခိုင်ဘုရင်ညီသံတွဲစားသည် ထုံးစံကိုဖျက်၍သောင်းကျန်းပုန်ကန်လေသောကြောင့် ရခိုင်ဘုရင်သားကချည်းအံ့ညီ၍ တိုက်လံကြလေသည်နှင့် မဟာဓမ္မရာဇ်တရားမင်းမြတ်ထံတော်သို့ မခံနိုင်၍တိုးဝင်လေသည်ကို ငါမ၍ သူကောင်းပြုမည်အမိန့်တော်ရှိ၍ ယခုချီတော်မူလှသည်။ ရခိုင်ပြည်ကြီးကို အလိုတော်ပြည့်လျှင် ရခိုင်ဘုရင်သားကိုနန်းချ၍ ရခိုင်ဘုရင်ညီကို နန်းတင်တော်မူချေသော် ရခိုင်ပြည်ကြီးတွင် အစဉ်အရိုးထုံးစံကိုဖျက်တော်မူသည်မဖြစ်ချေလော။ သည်လည်းအရေးတကြောင်းပင်ဖြစ်သည်။

(၂) တကြောင်းလည်း ခညဝတီပြည်ကြီးသည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါဆင်လုံးမြင်းရင်းများလှသည်။ လက်နက်ကိရိယာလည်းထူထပ်လှသည်။ အဆောတလျင်လုပ်ကြံတော်မူသော်လည်း ရတော်မူနိုင်ချိမ့်မည်မဟုတ်။ အရှည်အကြာလုပ်ကြံရမည်လည်း ရခိုင်ဘုရင်နှင့် မြို့ဘုရင်သည် သမီးယောက်ဖရင်းဖြစ်သည်။ ရခိုင်မြို့ကို ရံတော်မူသည်အကြောင်းကို မြို့ဘုရင်ကြားလေသော် ကြည့်၍နေမည်မဟုတ်။ ရေအားကြည်းအားမြို့ဘုရင်ချီလာ၍ လုပ်ကြံချေသည်ရှိသော် ရဲမက်တော်တို့ စစ်နှစ်ဘက်ညှပ်မရှိချေပြီလော။ ယင်းသို့ သုံးပြည်ထောင်ရန်စစ်ကြီးစွာဖြစ်၍များစွာသော သတ္တဝါတို့သည် ဘေးဘယသို့ရောက်မည်။ သေကြေပျက်စီးမည်အကြောင်းကို ကြားလျှင်မြင်လျက်ရဟန်းတော်တို့မလျှောက်ကြားချေသည်ရှိသော် သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ဟောတော်မူအပ်သော ဝိနည်းပိရိယတ္တိဋ္ဌိလာသောပညပ်တော်နှင့် မညီမရှိချေပြီလော။ သည်လည်းတကြောင်းဖြစ်သည်။

(၃) တကြောင်းလည်း သာသနဒါယကာ မဟာဓမ္မရာဇ်တရားမင်းမြတ်သည် ဟံသာဝတီပြည်ကြီး၊ ပုသိန်၊ မြောင်းမြပြည်ကြီး၊ သရေခေတ္တရာပြည် စလင်း၊ ပုဂံပြည်ကြီး သည်ပြည်ကြီးများကို အလိုတော်ပြည့်သည်မကြာချေသေး။ ပြည်သူရွာသားတို့လည်း မယည်မမှိန်မငြိမ်မသက်ကြသေးဖြစ်သည်။ မြောက်ရမ်းပြည်၊ ယွန်းပြည်၊ တောင်ယိုးဒယားနှင့်အရေးအရာမပြီးချေသေး။ ယခုခညဝတီရခိုင်မြို့သို့ချီလာသောအကြောင်းကို ရှမ်းမင်းတို့ကြားလေ၍နိုင်ငံတော်ရပ်စွန့်ပြည်နားထိပါးသည်ရှိသော် အလျင်တဆောပြန်တော်မူ၍ ရောက်နိုင်ချိမ့်မည်မဟုတ်သည်လည်းအရေးတကြောင်းပင်ဖြစ်သည်။

(၄) တကြောင်းလည်း ဝါဆိုဝါခေါင်ရောက်လတ်သော် တောင်လေပြင်းစသော မုန်တိုင်းလေရူးတို့သည် ပြင်းပြစွာလာလှသည်။ ယင်းသောအခါ နိုင်ငံတော်ကို သူတပါးလုပ်ကြံသည်ဟူ၍ ကြားတော်မူသော်လည်းလေကြောင်းပြန်နိုင်ချိမ့်မည်မဟုတ်။ မောဓကီရာဇ်ကြောင်းလည်း တံပိုးတံဆယ်ကြီးလှသည်ဖြစ်သည်။ ရေကြောင်းပြန်တော်မူနိုင်၍ကြည်းကြောင်းပြန်တော်မူရမည်လည်းရခိုင်ခညဝတီနှင့်နေပြည်တော်အကြားတောင်ကမ်းကြီးလှသည်ဖြစ်သည်။ မိုးကြီးလေစွေရှိသောအခါ ချောင်းမြောင်းပြည့်လျှ၍ ဆင်ကြောင်း မြင်းကြောင်း မသာရှိလတ္တံ့သည်။ ယင်းသို့လျှင် မလစ်မလတ်ခဲ့ချေလော။ သည်အရေးလည်း အရေးတကြောင်းပင်ဖြစ်သည်။

(၅) ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဘုန်းလက်ရုံးအာဏာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မဟာဓမ္မရာဇ်မင်းမြတ်သည် သဗ္ဗညုတညာဏ်နှင့်တူသော ပညာတော်ဖြင့် ထောက်ရှုတွေးရော်ဆင်ခြင်တော်မူ၍ ရခိုင်ဘုရင်ညီသံတွဲစားစည်းစိမ်ဆင်မြင်းတို့ကို ရခိုင်ဘုရင်သားလှယူ၍ထားလေသည်ကို ရခိုင်ဘုရင်သားက မဟာဓမ္မရာဇ်တရားမင်းမြတ်ကိုဆက်စေ၍ ရခိုင်ဘုရင်ညီသံတွဲစားနှင့်တကွတောင်စဉ်ခုနှစ်ခရိုင်ကို ပေးတော်မူသည်ရှိသော် သားဘထွေးနှစ်ဦးကို ချစ်ကြည်တော်မူလျက်သူကောင်းပြုတော်မူသည်မဖြစ်ပါလော။ မဟာဓမ္မရာဇ်တရားမင်းမြတ်တွင်အမှုကောင်းသောအခါလည်း သားဘထွေးနှစ်ဦးသည် အမှုတော်ကို ကြိုးစားအားထုတ်၍ မထမ်းရလေလော။ သည်လည်းအရေးတကြောင်းပင်ဖြစ်သည်။

သည်အရေးအကြောင်းငါးပါးကိုမြင်၍ ရဟန်းတို့ မဟာဓမ္မရာဇ်တရားမင်းမြတ်ကိုရပ်ခံပါသည်။သည်းခံတော်မူပါဟူ၍လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ရဟန်းတို့လျှောက်သော စကားကိုကြားတော်မူလျှင် ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ ယခုဓမ္မဒိပ်မြေပြင်ဝယ် ကျွန်ုပ်ချီ၍လုပ်ကြံသည်ကို ဘယ်မင်းဧကရာဇ်သည် ကျွန်ုပ်လက်ကလွတ်နိုင်ရာသောသဘောမရှိ။ ဆရာတော်တို့လျှောက်ရာတွင် သားဘထွေးနှစ်ဦးသည် ရှေ့သို့ ကျွန်ုပ်အမှုကိုထမ်းမည်ဆိုသောစကားသာစကားဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်ထောက်ထားဆင်ခြင်ဦးမည်။ ယခုဆရာတော်တို့ပြန်လေဦး ရှေ့တရက်နှစ်ရက်မှ အရေးပြီးမပြီးကိုသိရမည်ဟူ၍မိန့်တော်မူသည်။ ရခိုင်ဘုရင် ဆရာတို့လည်း လဘက်ချောင် ခါသာ သကာ ထန်းလျက် လှူတော်မူ၍ပြန်လေစေသည်။

(ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်းဘုရင့်နောင်အစရှိသော မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ ယခုညေဝတီသို့ ငါချီလာကြောင်းလည်း ရခိုင်သားတို့)သည် ငါတို့ကျေးစွန့်ရွာနားအနီးတို့ကိုတိုက်ဖျက်၍ လူသူကျွေးနွားတို့ကို ဘမ်းဆီးယူငင်လာသည် အကြိမ်များပြီ။ တကြောင်းလည်း ကုလားပန်းသေးတို့ သင်္ဘောနှင့် ပုသိန်မြောင်းမြသို့လာဝင်သောအခါ ဆီးဆ၍ တိုက်လေသောကြောင့် သင်္ဘောသားတို့အမှန်မရောက်ရရှိသည်။ သို့သာလည်းမဟုတ် အထက်ကပြည်မြို့ကို ငါလုပ်ကြံတော်မူသောအခါ ပြည်မင်းခေါင်က ကူမည်ဟူ၍ သားဘထွေးနှစ်ယောက် ရေအားကြည်းအားချီလာသည်။ ငါတို့လုပ်ရည်ကြံရည်ကို မတန်၍သာ အောင်မြင်တော်မူချေသည်။ ယခုလည်း ရခိုင်ဘုရင်ဘထွေး သံတွဲစားသည် ငါ့ခြေရင်းတော်ရောက်လာလျှင် ငါကိုယ်တော်မ၍ သူကောင်းပြုတော်မူမည် အမိန့်တော်ရှိချေသည်။ အမိန့်တော်ရင်းအတိုင်း ရခိုင်မြို့ကိုအလိုတော်ပြည့်လျှင် ရခိုင်ဘုရင်ကိုနန်းချ၍ဘထွေးတော်သံတွဲစားကို နန်းတင်မည်ချီတော်မူလာသည်။

ဆရာတော်လေးဦးထွက်၍ ရပ်ခံလာသည်မှာလည်း ရခိုင်ဘုရင်ကိုနန်းချ၍ သံတွဲစားကို နန်းတင်လျှင် ရခိုင်မြို့ထုံးစံကို ဖျက်သည်မည်တော့မည်။ သားဘထွေးနှစ်ဦးကို ချမ်းသာပေး၍ သားဘထွေးနှစ်ဦးအမှုတော်ကို ထမ်းပါစေမည် အမျက်တော်ဖြေ၍ချမ်းသာမည်အကြောင်းကို ရပ်ခံသည်။ အမှုတော်ကို ထမ်းပါမည်ဆိုသည်သာလျှင် စကားဖြစ်သည်။ ဉာဏ်တော်နှင့်ထောက်ရှု ဆင်ခြင်တော်မူဦးမည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူလိုက်သည်အကြောင်း မှာကား-အဘမရှိလျှင် သားအစဉ်ထုံးစံရှိသည်ကို သားကိုနန်းချ၍ ညီကိုနန်းတင်ချေသော် အစဉ်အရိုးထုံးစံကို ငါဖျက်တော်မူသည် မည်ချိမ့်မည်ဟူ၍မိန့်တော်မူသည်။

အမိန့်တော်ကို နန္ဒယော်ဓာကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ယခုတပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့သည် အမိန့်တော်ကို ဦးထိပ်ရွက်၍ ရေအားကြည်းအား မြို့သို့ချီ၍ ပြတောင်တာ လက်ရမ်းလုပ်ဆောင်သည်လည်းခိုင်ခန့်လုံခြုံလှသည်။ ထိုသို့လုပ်ရည်ကြံရည်ကို မြင်၍ရခိုင်ဘုရင်သား ကျောက်ရွံ့သောကြောင့် အရေးလျှောက်လာရသည်ဖြစ်သည်။ အရေးပေးတော်မမူသင့်သေး။ ရှေ့သို့အမှုတော်ကို ထမ်းမည်ဟူ၍ နှုတ်သေတန်ကျိုးလျှောက်မှအရေးတော်ပေးသင့်သည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

နန္ဒယော်ဓာလျှောက်သောစကားကို ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာကြားတော်မူလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ရခိုင်ဘုရင်ဆရာဘုန်းကြီးတို့အရေးတောင်းသည်ကို အလွယ်တကူအရေးပေးချေသော် ငါကိုယ်တော်မ၍ သူကောင်းပြုတော်မူမည်ဟူသော အမိန့်တော် မပျက်ချေပြီလော။ ယခုလည်း လုပ်ရည်ကြံရည်ကိုမြင်၍ ကြောက်ရွံ့သောကြောင့် အရေးတော်တောင်းလာသည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ရခိုင်ဘုရင်ညီ စည်းစိမ်ချမ်းသာမပျက်ရှိမည်နှင့် ရှေ့သို့သားဘထွေးနှစ်ဦး အမှုတော်ကိုထမ်းမည် လျှောက်သောစကားသာဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်ကောင်း၊ မြင်းကောင်း တို့ကိုအလျင်ထွက်လာစေ၍ ရခိုင်ဘုရင်ညီကိုအပ်တော်မူပြီးလျှင် မင်းဆောင်၊ မင်းယောင်၊ အစီးအနင်းနှင့်တကွ သံတွဲစသော တောင်စဉ် ၇-ခရိုင်တို့ကိုပေးတော်မူရမည်။ ယင်းသို့ သနားတော်မူသည်ဖြစ်မှ ငါကိုယ်တော်မ၍ သူကောင်းပြုတော်မူမည် အမိန့်တော်ရှိသည်အတိုင်း တည်ချိမ့်မည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း နောင်တော်လျှောက်သော အရေးကို ကြိုက်တော်မူသည်။

နှစ်ရက်သုံးရက်ရှိလျှင် ရခိုင်ဘုရင်ဆရာလေးပါး ထွက်လာပြန်၍ တံးတော်ဦးသို့ရောက်လာ၏။ ဘဝရှင် မင်းတရားရွှေထီးလည်း ဘုန်းတော်ကြီးတို့ရောက်လာ၍ သာယာစွာသောစကားတို့ကို ပြောဟောတော် မူပြီးလျှင် တနေ့က လျှောက်သောစကားမှာ ရှေ့သို့အမှုတော်ကိုထမ်းမည်လျှောက်သောစကားသာစကားဖြစ် သည်။ ကျွန်ုပ်လည်း ဘုရားဆုကိုတောင်းတော်မူသော ဧကရာဇ်ဖြစ်သည်။ ငါ့ဆရာတို့ရပ်ခံလာရာမှာ သား ဘထွေးနှစ်ဦး အမှုတော်ကို ထမ်းမည်မှန်လျှင် ရခိုင်ဘုရင်စည်းစိမ်ချမ်းသာကို မဖျက်ပြီ။ သည်းခံတော်မူတော့ သည် မိန့်တော်မူလျှင် ရခိုင်ဘုရင် ဆရာလေးပါးက ရှေးသို့အမှုတော်ကို ထမ်းမည်မှန်သောကြောင့်သာ ရပ်ခံဝံ့ သည် လျှောက်ပြီးလျှင် ယင်းသို့မှန်လျှင် ရခိုင်မြို့တွင်းတွင်ရှိသော ဆင်ကောင်းနှစ်စီးနှင့် ရခိုင်သို့ရောက်လေ သော တလိုင်း , မြန်မာ , ရှမ်း , ကျွန်တော်မျိုးတို့ကို စစ်ကြော၍အကုန်အစင်ဆက်လာစေ။ ယင်းသို့မှ ရခိုင် ဘုရင်ညီ သံတွဲစား ကျေးကျွန်ဆင် , မြင်း , ဥစ္စာ , ရွှေငွေတို့ကိုမကျန်ရအောင် ဆက်လာစေ။ ရခိုင်ဘုရင်ညီ ကိုလည်း သံတွဲနှင့်တကွ ငါပေးတော်မူမည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

ရခိုင်ဘုရင်ဆရာလေးပါးလည်း ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ သာသနဒါယကာတော် မဟာဓမ္မရာဇ် တရားမင်းမြတ် အမိန့်တော်ခွန်းကိုကြားရခြင်းသည် အလွန်ဖြစ်ခဲလှသည်။ မဟာဓမ္မရာဇ် တရားမင်းမြတ် သည် သဗ္ဗညုတအလောင်းတော်ဖြစ်၍ သူမခံနိုင်သည်ကိုသည်ည်းခံတော်မူသည် ဖြစ်တော့သည်။ မင်း၏ တရား ဆယ်ပါးတွင် အကောဝံပဋ်နှင့်အညီ သည်းခံတော်မူခြင်းသည်ကား မြတ်သောဆုကြီးကို အလျင်ပြည့်တော်မူ မည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်ပြီးလျှင် မြို့တွင်းသို့ဝင်လေ၏။ ရခိုင်ဘုရင်မင်းဆရာမြို့တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လျှင် ဘဝရှင် မင်းတရားရွှေထီး အမိန့်တော်ခွန်းကို ရခိုင်ဘုရင်သားကြားလျှင် အမှူးအမတ်အပေါင်းတို့ကိုခေါ်၍ တိုင် ပင်ကြံပြီးလျှင် အထက်က ဟံသာဝတီကိုမင်းတရားရွှေထီးလုပ်ကြံတော်မူသောအခါ ပြေးဝင်လာသော တလိုင်း အမတ် ပြတ္တပ , သမိန်စည်သူ သည်နှစ်ယောက်နှင့် တလိုင်းမြန်မာ ရှမ်းလူငါးထောင်ကျော် , ဆင်ကောင်း နှစ်စီး , သဟံပတ္တနီ , ပူရီဇော်ကရတ် , ခါသာ , သုဂန္ဓရာ , သက္ကလပ်စသော လက်ဆောင်တော် အုပ်မျိုး ထည်မျိုးတို့ကို များစွာယူ၍အမတ်လေးယောက်တို့ကိုဆက်လာရသည်။ ရခိုင်ဘုရင်ညီ ဆင်မြင်းကျေးကျွန် တို့ကိုလည်း အကုန်အစင်ဆက်လာရသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ရခိုင်သားစစ်သည်ရသမျှကို စစ် ကြော၍လွှတ်တော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာကို ရခိုင်ဘုရင်နန်းသို့ဝင်၍ အမိန့်တော် ပြန်ချေစေတော်မူသည်။ ဘုရင်နောင်တော်လည်း မင်းဆောင်မင်းယောင်ကျင်းပလျက် ဆင်စီး၍ရခိုင်မြို့တွင်းသို့ ဝင်တော်မူသည်။ နန်းတော်သို့ရောက်လျှင် ကောစောပေါ်တွင် သင်ဖြူးအနား ရွှေချည်ကွပ်တွင် ထက်ဝယ်ဖွဲ့၍ နေတော်မူသည်။ ရခိုင်ဘုရင်လည်း ရွှေသင်ဖြူးတွင်ထက်ဝယ်ဖွဲ့၍နေတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ ဘုရင်နောင် ကျော်ထင်နော်ရထာအမိန့်တော်ပြန်သည်။

၂၀၄ - ရခိုင်ဘုရင်သို့ပြန်အမိန့်တော်

“ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသော ရေမြေသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား အမိန့်တော်ရှိသည် .. ရခိုင်တွင်အစည်းအတမရှိလျှင် သားမင်းပြုသည် အရိုးထုံးစံရှိသည် ထိုသို့ရှိသည်ထုံးစံကို ငါဖျက်တော်မမူပြီး။ ရခိုင်ဘုရင်သားကိုပင် ငါဆောင်နှင်းတော်မူတော့မည်။ ရခိုင်ဘုရင်ဘထွေးသံတွဲစားကိုမင်းမြှောက်တန်ဆာ ငါးပါးနှင့်တကွ တောင်စဉ် ၇-ခရိုင်ကိုပေးတော်မူသည်။ နောက်နောင်အမှုတော်ကောင်းလျှင် သားဘထွေးနှစ်ဦးငါ့အမှုတော်ကိုကြိုးစားအားထုတ်ထမ်းရမည်။ သားဘထွေးနှစ်ဦးတွင် အမှုအခင်းထွက်လျှင်လည်း ငါမစတော်မူမည်။ သားဘထွေးနှစ်ဦးလည်း ကြည်သာစွာရွှေတပြားတည်းကဲ့သို့ ကျေးဆိုးကျွန်ဆိုးစကားနာခံ၍ အနှောင့်အရှက်မရှိကြစေနှင့် ပြည်ရွာသာယာစေအပ်သော အပရိဟာနိယ တရား ၇-ပါးကိုနှလုံးသွင်း၍ မင်း၏ တရားဆယ်ပါးနှင့်အညီမင်းပြုကုန်အမိန့်တော်ရှိသည်” ဟူ၍ အမိန့်တော်ပြန်သည်။

ရခိုင်ဘုရင်ကလည်း ဦးရီးတော် အမိန့်တော်ကို တည်အောင်ကျင့်ဆောင်ပါမည်ဟူ၍လျှောက်သည်။ ယင်းသို့မှ သုခဒုက္ခပြောဟောပြီးလျှင် ဘုရင်နောင်တော်ကို ရခိုင်ဘုရင်က ဆင်ပေါက်နှစ်စီး၊ မြင်းနှစ်စီး၊ ပုဆိုး၊ ခါသာစသော အုပ်မျိုးထည်မျိုးများနှင့် ရွှေနှစ်ပိဿာ၊ ငွေနှစ်ဆယ့်ငါးပိဿာပေးသည်။ ရခိုင်ဘုရင်ကလည်း ဦးရီးတော်ဟူ၍ခေါ်သည်။ ဘုရင်နောင်တော်ကလည်း တူတော်ဟူ၍ခေါ်သည်။ မနည်းကြာပြောဟောတော်မူပြီးလျှင် ရခိုင်ဘုရင်က ဤသို့ဆိုသည်။ နောင်တော် ဦးရီးတော်မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် တူတော်ကိုမစပါ။ ဦးရီးတော်တွင် အမှုအခင်းရှိလျှင်လည်း တူတော်ကူညီပါမည်ဟူ၍ဆိုလျှင် ဘုရင်နောင်တော်ကလည်း အချက်အတိုင်းမှန်စေတော့ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ သို့သောကြောင့် ဘုရင်နောင်တော်မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် ရခိုင်ကို လုပ်ကြံတော်မမူ။ နောင်မှ ရခိုင်သားတို့ကျေးစွန့်ရွာနားကို ဖျက်ဆီးသည်ဟူ၍လျှောက်ရာတွင်မှ သားတော် သင်္ဃဒတ္တကိုချီရသည်နှင့် နတ်ပြည်စံတော်မူသောကြောင့် လိုက်၍ခေါ်ရလေသည်။

အချို့မှတ်ပုံမှာ မင်းတရားရွှေထီးအလျင်ရခိုင်သို့ချီသောအခါ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာကို သူကဝန်းမိလေရာတွင် ရခိုင်ကိုသည်ဖြင့်မချီပြီဟူ၍ သစ္စာရှိသောကြောင့် အထွက်အမြတ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် ရခိုင်ကိုမလုပ်ကြံ နေတော်မူသည်ဟူ၍လည်း ဆိုလေသည်။

ဘုရင်နောင်ကျော်ထင် နော်ရထာလည်း ပြန်တော်မူ၍ တပ်တော်သို့ရောက်လျှင် ရခိုင်ဘုရင်က ပေးကမ်းကြောင်းကို မင်းတရားရွှေထီးကိုလျှောက်သော် သင့်ပြီးဟူ၍မိန့်တော်မူသည်။ ငါတို့ကို ရခိုင်ဘုရင်ကြောက်လှပေ၏။ အစဉ်ထုံးစံမပျက်လေကောင်းဟူ၍ ငါသည်ခံတော်မူသည်ဟု မိန့်တော်မူသည်။ မိုးသောက်လျှင် ရခိုင်ဘုရင်က မြင်းကောင်းနှစ်စီး၊ ကတ္တီပါမည်သရီသက္ကလပ် အစိန်းအနီပုဆိုးကောင်း၊ သုဂန္ဓာ၊ ခါသာကရတ်၊ ဇော်ကရပ်မူရီပတ္တနီ၊ သဟံစသော အုပ်မျိုးထည်မျိုးနံ့သာဖြူနီစသော အကျော်ကရမက်စသော အမွှေးမျိုး၊ ဇာဒိပွိုလ်၊ လေးညှင်းစသော ပယဆေးမျိုးဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော များစွာသော ပဏ္ဏာကာရတို့ကို လူတထောင်ကျော်ကိုင်စေ၍ ရခိုင်ဘုရင်ဦးရီးနန္ဒသူရိယကို ဆက်လှာရသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ရခိုင်တွင် ရှိသော မင်းညီမင်းသား မှူးကြီးမတ်ကြီး သူဌေးသူကြွယ်အပေါင်းတို့ကလည်း အသီးအသီးလက်ဆောင်ဆက်ရသည်။

၂၀၆ - ရခိုင်ပြည်မှ မင်းတရားကြီးပြန်လည်တော်မူပုံ

ဘဝရှင်မင်းတရား ရွှေထီးသို့လည်း မင်းဧကရာဇ်နှင့်ထိုက်တန်သော မင်းဆောင် , မင်းယောင် , မင်းဝတ် , မင်းစားတို့ကို သွင်းပြန်ရလေသည်။ ရခိုင်ဘုရင်လည်း ကြိုင့်သောစကားဖြင့် သာယာချောင်စွာလျှောက်၍ ဇလာကပင်းကြီးနှစ်စင်းကို တောင်းသောကြောင့် ပေးတော်မူသည်။ အရေးတော်ပြီး၍ သုံးရက်ရှိလျှင် တပ်စဉ်အတိုင်း အမြောက် , သေနတ်ဘောက်စေ၍မြေကြီးအောက်အထက် ပြန်မျှ(၉၉၀၈)ကိုးရာရှစ်ခုတပို့တွဲလဆန်း ၁၂-ရက်နေ့ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်သို့ပြန်တော်မူသည်။ သံတွဲသို့ရောက်တော်မူလျှင် ရခိုင်ဘုရင်ညီကျေးကျွန် ဆင်မြင်းတို့ကိုအပ်တော်မူ၍ သံတွဲမြို့နှင့်တကွ မအိ , တလမူစသော တောင်စဉ်ခုနှစ်ခရိုင်ကိုပေးတော်မူသည်။ ကွမ်းခွက် , ရှစ်မြောင့် လဘက်အိုး , တကောင်းဘုံး , ရွှေချက်နှစ်စင်း , ဝေါပလာပေးတော်မူသည်။

မင်းကျော်ထင်တတပ် , အဲမွန်တယာတတပ် , သည်တပ်များကိုလည်း ငြိမ်ဝပ်အောင်သံတွဲတွင် သုံးလခန့်နေရစ်ဟူ၍ ထားတော်မူခဲ့သည်။ ယင်းသို့မှ သံတွဲကပြန်တော်မူ၍ (၉၀၈) ကိုးရာရှစ်ခု တန်ခူးလဆန်းငါးရက်နေ့ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ယိုးဒယားမင်းလည်း မင်းတရားရွှေထီး ရခိုင်သို့ချီတော်မူလေသည်ဟူ၍ ကြားလျှင် သမိန်ကံပူရီ ၊ သမိန်တဒေါက သည်စစ်သူကြီးနှစ်ယောက်တို့ကို တိုက်ဆင် နှစ်ရာ ၊ မြင်း တထောင် ၊ စစ်သည်သူရဲခြောက် သောင်းနှင့် ဒဝယ်မြို့ကိုလုပ်ကြံလေဟု စေ၍ချီလာ၏။ ဒဝယ်စားလည်း ဆင်မြင်းအလုံးအရင်းနှင့်မြို့ကံခံ သည်။ မခံနိုင်ချေ၍ ယေးမြို့ကိုဆုတ်၍နေလှာသည်။ ထိုအကြောင်းများကို မော်လမြိုင်စား ဗညားဦးကလျှောက် လှာ၍ကြားတော်မူလျှင် ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း အရှေ့ဘက်တလွှားတွင် ရှိသောမြို့စားအပေါင်းတို့ရှိ လေပြီးသည်။ ခြေရင်းတော်က အခြားမခန့်သာပြီအမိန့်တော်ရှိပြီးလျှင် မုတ္တမမြို့ကိုစားသော လကွန်းအိန်ကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူ၍ ဇလာကပင်းကြီးတရာ ၊ ဇလာကပင်းငယ်သုံးရာ ၊ စစ်သည်သူရဲ လေးသောင်းနှင့် ဒဝယ်သို့ရေကြောင်းချီရသည်။

ကြည်းကြောင်းမှာ သမိန်ယေးတတပ် ၊ သမိန်မော်လမြိုင်တတပ် ၊ သမိန်လဝန်တတပ် ၊ သမိန်တိုက် ကုလားတတပ် ၊ သမိန် စစ်တောင်တတပ် ၊ သမိန်အစုတ်တတပ် ၊ သမိန်လကွန်းပျည်းတတပ် ၊ သမိန်ကျန်း တတပ် ၊ သည်ရှစ်တပ်ကို တိုက်ဆင်နှစ်ရာ ၊ မြင်းနှစ်ထောင် ၊ စစ်သည်သူရဲရှစ်သောင်းနှင့် ဒဝယ်သို့ချီရ သည်။ ဒဝယ်မြို့တွင်နေသော ယိုးဒယားသားတို့သည် မင်းတရားရွှေထီးရဲမက်တော်တို့ချီလာစေသည်။ အလုံး အရင်းဆင်မြင်းများလှသည် ဟုကြားလျှင် ဒဝယ်မြို့တွင်မခံဝံ့၍ တနင်္သာရီသို့ဆုတ်၍နေလေ၏။ ဒဝယ်မြို့ကို ရလျှင် ဒဝယ်စားကိုပင်အလုံးအရင်းနှင့်အခိုင်အလုံနေရသည်။ သမိန်မော်လမြိုင်တို့ကြည်းကြောင်းချီရာမှာ လည်း ဒဝယ်မြို့ကိုရလျှင် ဒဝယ်ကသည်တောင်ပဘုံသို့ချီရသည်။ တောင်ပဘုံတွင်နေသော သမိန်ကံပူရီလည်း ဆင်မြင်းအလုံးအရင်းနှင့် မြို့ကထွက်၍ခံလှာ၏။ ယင်းသို့စဉ်တွင်ယေးမြို့ကို စားသော မင်းရဲသင်္ခယာဆင်စီး ၍ သမိန်ကံပူရီကိုတိုက်လေ၏။ မနည်းကြာတိုက်ကြလျှင် သမိန်ကံပူရီစီးသော ဆင်မျက်နှာသုန်၍ပြေးလေ၏။ မင်းသင်္ခယာလိုက်ထပ်၍ တိုက်သည်။ မှီလျှင်မင်းရဲသင်္ခယာကုံးလယ်စီးလုံနှင့်ထိုးသည်။ သမိန်ကံပူရီကိုလုံထိုးမိ ၍အနာအကျင့်ရှိလေ၏။ စီးသောဆင်ကိုလုံချက်အများကျ၍ ဟောင်ဟောင်ကြည်ကြည်မြည်၍ပြေးလေ၏။ သမိန်ကံပူရီလည်း ဆင်ကသည်မြင်းစီး၍ပြေးလေသောကြောင့်လွတ်လေ၏။ စီးသည် ဆင်ကိုရလိုက်၏။ ယိုးဒယားအမတ်အောက်ဗြလကွန်းအိန်မားဆင်နှင့်ခံလှာသည်ကို ဘဝရှင်မင်းတရားကျွန် သမိန်သံလိုက် ဆင် ကိုချွန်းဘွင့်၍တိုက်သည်။ သံလိုက်စီးသော ဆင်မုန်နှင့်ဖြစ်၍ မုန်နံ့ကိုရလျှင် အောက်ဗြလကွန်းအိန်မား စီးသောဆင်မျက်နှာသုန်၍ပြေး၏။ ထပ်၍လိုက်လျှင် ယင်းတွင်ပင်လည်းလေ၏။ အောက်ဗြလကွန်းအိန်မား ကိုလည်းရလိုက်၏။ ယင်းသို့လျှင် ယိုးဒယားစစ်သည်တို့အကုန်ပျက်လေ၏။ ဆင်မြင်းသုံ့ပန်းရသည် များ၏။ တောင်ပဘုံစားကိုပင်အလုံးအရင်းနှင့်အခိုင်နေရ၏။

မင်းတရားရွှေထီးလည်း ယိုးဒယားသားတို့ကိုအောင်မြင်တော်မူလျှင်တပ်မှူးစစ်ကဲတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ပြန်ရသည်။ ရောက်လျှင်ပွဲလမ်းရသသူတို့ကိုအမည်အရည်အဆောင်အယောင်စားကျေးစားလက် အထိုက်အ လျောက်ပေးတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၀၉)ကိုးရာကိုးခုတွင် အိမ်မှတ်ဘီဆောက်တော်မူသည်။ အနောက်ဘက် တောင်ခြေရင်းမှာ လည်း ကျောင်းကြီးကျောင်းလေးရပ် ဆောက်တော်မူသည်။ တကောဘုရားရှင်ကိုလည်းမျို၍ လုပ်တော်မူပြီးလျှင် ထီးတင်တော်မူသည်။ ပဉ္စင်းသုံးရာကိုလည်းခံတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် (၉၁၀) ကိုးရာတဆယ်တွင် ယိုးဒယားသို့ချီမည်ဟူ၍ ရဲမက်ဗိုလ်ပါရေတွက်တော်မူသည်။ အရှေ့ဘက်တလွှားမြို့စားတို့ကို ရောက်သောက်ကသံရောက်။ သည်မြို့များသို့ ရိက္ခာနှင့်ပို့ရသည်။ ယင်းသို့မှ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း မြို့စားပြစားအပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ အရောက်ညီလျှင် ခန့်ရန်တော်မူသည်။ တုရင်ရာဇာ မြင်းတတပ် , တုရင်ယော်ဓာမြင်းတတပ် , တုရင်ဗလမြင်းတတပ် , တုရင်ကျော်သူမြင်းတတပ် , သည်မြင်းတပ်လေးတပ်ကိုရှေ့ချီရသည်။ ဆင်တပ်မှာ တောင်ပဘုံမြို့ကိုစားသော စောဘယတတပ် , ဝန်မြို့ကိုစားသောသမိန်သံလိုက်တတပ် , တိုက်ကုလားမြို့ကိုစားသော သမိန်ဇော်ကရပ်တတပ် , စလပ်မြို့ကိုစားသော သမိန်ပရံတတပ် , မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၄-တပ်ကို ရှေးချီရသည်။

ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီး တပ်မတော်တွင် ဝင်းလေးမျက်နှာသားတို့ကို ဝင်းမှူးလေးဦး , စစ်ကဲလေးဦး , အမတ်လေးကျိပ် , တိုက်ဆင်ရှစ်ဆယ် , မြင်းရှစ်ရာ , ဗိုလ်လေးသောင်းနှင့် လက်ဝဲလက်ျာ ရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ တပ်မတော်တွင် ရာဇသင်္ကြံကို တပ်မှူးအချုပ် , နန္ဒသူကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။

နောက်ချီရသော (တပ်တို့ကား-တုရင်မဏိမြင်းတပ် , တုရင်ပုညာမြင်းတပ် , လက်ျာရဲတိုင်မြင်းတပ် , လက်ဝဲရဲတိုင်မြင်းတပ် , ဆင်တပ်မှာ) ဇရိုးဘုံမြို့စားသော သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ် , တောင်ငူမင်းရဲ သီဟသူတတပ် , ပြည်သတိုးဓမ္မရာဇာတတပ် , သာယာဝတီမြို့ကိုစားသော ဥနောတတပ် , သမြင်းတုံမြို့ကိုစားသော နန္ဒယော်ဓာတတပ် , မြောင်းမြမြို့ကိုစားသော ဗညားလောတတပ် , ပုသိန်မြို့ကိုစားသောသမိန်ဗြဲပိုက်တတပ် , ခဲပေါင်မြို့ကိုစားသော သမိန်သံကျယ်တတပ် , မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၂-တပ်တွင် ပါသည့် တိုက်ဆင်နှစ်ရာ , မြင်းရှစ်ထောင် , စစ်သည်သူရဲလေးသောင်းနှင့်ချီတော်မူသည်။

ဒလမြို့ကိုစားသော သီရိဇေယျနော်ရထာနှင့် ပန်းကိုမြို့စားသော ဗညားဣန္ဒကို ဟံသာဝတီနေပြည်တော်ကိုစောင့်ရသည်။ စလင်းစား , ပုဂံစား , တောင်တွင်းကြီးစားတို့ကိုလည်း မိမိတို့မြို့တွင် အလုံးအရင်းနှင့် တကွအခိုင်အလုံနေရသည်။ အရှေ့ဘက်တလွှားကိုလည်း မော်လမြိုင်ကိုစားသော ဗညားဦးကိုဝန်ခံစေ၍ဆင်မြင်းအလုံးအရင်းနှင့် အခိုင်အလုံနေရသည်။ ဤသို့နိုင်ငံတော်အလုံးကို အနှံ့အစပ်စီရင်တော်မူခဲ့၍ သက္ကရာဇ် (၉၁၀)ကိုးရာတဆယ်ပြည့် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း တဆယ့်သုံးရက်နေ့ မုတ္တမကြောင်း ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးယိုးဒယားသို့ ချီတော်မူသည်။ သို့ရောက်တော်မူလျှင် မုတ္တမနှင့်မော်လမြိုင်ကို လှေတံတားပစ်စေ၍ ဗိုလ်ပါမြင်းနွားတို့ကိုလျှောက်ရသည်။ စီးတော်ဆင်များကိုမူကား-ဘောင်နှင့်ကူးရသည်။ သည်ပြင်တိုက်ဆင်များကို မြစ်ညာကျဉ်းရာက ကူးရသည်။ ဆင် , မြင်း ဗိုလ်ပါတို့ တဘက်သို့အကုန်ရောက်လျှင် တောင်ပဘုံကသည် ကံပုရီကိုတိုက်၍ချီတော်မူသည်။ ကံပုရီကသည် လာမြီးခရီးကိုချီတော်မူသည်။ စခန်းချတိုင်း သဘင်ခံတော်မူသည်။

၂၀၉ - ယိုးဒယားတို့နှင့်တပ်ဦးချင်တိုက်ရာယိုးဒယားပျက်ပုံ

ယိုးဒယားဘုရင်လည်း ဘဝရှင်မင်းတရားချီလာပြီဟူ၍ ကြားလဆင်ဆင်မြင်းအများနှင့်ကြိုလာ၏။ ယိုးဒယားမင်းကြီးကြိုလာကြောင်းကို လဝတို့လျှောက်၍ ကြားတော်မူလျှင် ပြည်မင်းသတိုးဓမ္မရာဇာတတပ်၊ သီရိဇေယနော်ရထာတတပ်၊ သမိန်ဗြဟ္မိန် တတပ်၊ သမိန်မောခွင်တတပ်၊ သမိန်ပရံတတပ်၊ သည် ၅တပ်ကို တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်ပါ ၅-သောင်းနှင့်အလယ်ကြောင်းချီ၍ ကြိုရသည်။

ဘုရင်နောင်ကျော်ထင် နော်ရထာတတပ်၊ သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ်၊ စောလကွန်းအိန်တတပ်၊ သမိန်ရဲသင်ရံတတပ်၊ သမိန်သံကျယ်တတပ်၊ သည် ၅-တပ်ကို တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ် ၅-သောင်းနှင့် လက်ဝဲဘက်ကိုဆီးကြိုရသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားတပ်တော်နှင့် တပ်ပေါင်းတို့မူကား လက်ျာကြောင်းချီတော်မူသည်။

ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာတို့က လက်ဝဲကြောင်းချီရာမှာ ဗိုလ်ပါဆင်မြင်းတို့ကို တောတွင်ချည်း နေရသည်။ အလယ်ကြောင်းချီသော သတိုးဓမ္မရာဇာတို့မှာ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါကို အနေအထားသင့်အောင်စီရင်၍ မြင်းသည်များကို စစ်ရေးငင်ရသည်။ ယိုးဒယားစစ်သည်တို့လည်း ဟံသာဝတီမြင်းသည်တို့ကိုမြင်လျှင်စစ်မျက်နှာဖြန့်၍ ဆင်ချွန်းဘွင့်ကာလိုက်လာ၏။ မြင်းတော်သည်တို့ကိုလည်း ပြေးသည်အဟန်နှင့် ဆုတ်လာ၏။ ယိုးဒယား စစ်သည်တို့လည်း ထပ်၍လိုက်လာ၏။ အလိုက်ကျွန်လျှင် ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ ၅-တပ်သားတို့ တောကထွက်၍တိုက်လာသည်။ နောက်တပ်မပြု၍ချီလာသော ယိုးဒယားဘုရင်ဆုန်လေ၏ဘဝရှင်မင်းတရားတို့တပ်ပေါင်းသားမှီလာ၍ ထပ်၍တိုက်တော်မူလျှင် ယိုးဒယားစစ်ပျက်လေ၏။ ယိုးဒယားဘုရင်သားနှင့်ညီကိုရတော်မူ၏။ ဆင်မြင်းသုံ့ပန်းလည်း ကျွန်လာသမျှကိုရတော်မူ၏။ လေလေသည်များ၏။ ယိုးဒယားဘုရင်မူကား-ရုံးမိသမျှသော ရုံးမက်ဗိုလ်ပါနှင့်အလျှင်ဆုတ်၍ မြို့ကခံ၍နေလေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးစစ်သည်တော်သုံးကြောင်းသားတို့လည်း ယိုးဒယားမြို့တိုင်အောင် ထပ်၍လိုက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးရောက်တော်မူလျှင် တပ်မချဘဲမြို့ကိုတက်စေသည်။ မြို့လည်းမြင့်သည်။ ရေလည်းမြို့ကိုရစ်လည်ဝန်းရံ၍ရှိလေသည်။ လက်နက်ကိရိယာ စိန်ပြောင်းမြတပူကိုင်သော ကုလားပန်းသေးမြို့စီးပြစီးထူထပ်လှသောကြောင့် မရချေ။ ရံ၍သာနေတော်မူရချေသည်။

တလခန်ရှိုလျှင် ဘဝရှင်မင်းတရားလည်း ဘုရင်နောင်တော်အစရှိသော မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ ငါတို့သည် ယိုးဒယားမြို့ကို အရှည်အကြာနေ၍လုပ်ကြံချေသော် အလုပ်အကြံများချိမ့်မည်။ ယိုးဒယားမြို့ကိုခွါ၍ ကမန်ပိုက် , သောက်ကတဲး , ပိဿလောက်သည်မြို့များကိုချီ၍ လုပ်ကြံဦးမည်။ သည်မြို့များကိုရလျှင် ယိုးဒယားမြို့လက်တော်ကလွတ်ရမည်လောဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း သည်အရေးသည်သင့်လှသည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ မိုးသောက်လျှင် တပ်တော်ကိုနုတ်၍ ကမန်ပိုက်သို့ချီတော်မူသည်။

ယိုးဒယားဘုရင်နှင့် သမက်ဩယားလကွန်အိန်မားတို့ ဘဝရှင်မင်းတရားတပ်ကိုနုတ်၍ ချီကြောင်းကို သိလျှင် ယိုးဒယားဘုရင်ညီ ဩယာသိဿလောက်နှင့် ဩက်ဗြစက္ကီကို ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် တကြောင်းလိုက်ရသည်။ ယိုးဒယားဘုရင်သမက်ဩယားလကွန်အိန်မားနှင့်ဩယားရံတို့တကြောင်းလိုက်ရသည်။ ယိုးဒယားဘုရင်မှာလည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့်တကြောင်းလိုက်လှာသည်။ ယင်းသို့ စစ်သုံးကြောင်းခွဲ၍ ယိုးဒယားဘုရင်လိုက်လှာကြောင်းကို ကမန်ပိုက်သို့မရောက်ခင် သုံးစခန်းတွင်ကြားတော်မူလျှင် ယင်းတွင်ပင် တပ်ချ၍ နေတော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့နှင့် တိုင်ပင်တော်မူ၍ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာတတပ်၊ မဟာကြီးတတပ် ، နန္ဒကျော်ထင်တတပ် ، သမိန်ပရံတတပ် ، သမိန်အဲပရဲတတပ် ، သည်ငါးတပ်ကို တိုက်ဆင်တရာ ، မြင်းတထောင် ، ဗိုလ်ငါးသောင်းနှင့် အလယ်ကြောင်းချီ၍ကြိုရသည်။

စောလကွန်းအိန်တတပ် ، မင်းရဲသင်္ခယာတတပ် ، သမိန်သံလိုက်တတပ် ، သမိန်ဇော်ကရတ်တတပ် ، ဥပါကောင်းတတပ် ، သည်ငါးတပ်ကို တိုက်ဆင်တရာ ، မြင်းတထောင် ، ဗိုလ်ငါးသောင်းနှင့် လက်ကျာကြောင်း ချီ၍ကြိုရသည်။

သမိန်ရဲသရံတတပ် ، နန္ဒသကြံတတပ် ، ဗညားလောတတပ် ، သမိန်သံကျယ်တတပ် ، သမိန်မောခွင်တတပ် သည်ငါးတပ်ကို တိုက်ဆင်တရာ ، မြင်းတထောင် ، ဗိုလ်ငါးသောင်းနှင့် လက်ဝဲကြောင်းချီ၍ကြိုရသည်။

ယင်းသို့မှ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးမှာ အရပ် ၇-တောင်ရှိသော ဇေယျဒိသာဟူသောဆင်ကို ရတနာအတိပြီးသော ရွှေကြိုးရွှေနွယ် ရွှေလိန်ရွှေပန်းဆင်ယင်၍ ကိုယ်တော်မှာ ကတ္တီပါစိမ်းမွမ်းသော နဝရတ်ကိုးပါးဖြင့်ခြယ်လှယ်စိမ့်သော အဘိုးအတိုင်းမသိသော ပတ္တမြားထိပ်ဥံတပ်သော မောက်တိုဆောင်းတော်မူ၍ ကတ္တီပါစိမ်းမွမ်းသော ပတ္တမြားအတိစိသောချပ်ကိုဝတ်တော်မူ၍ ရတနာအတိပြီးသောချွန်းကို စွဲတော်မူလျက် ဇေယျဒိသာဆင်ဦးတွင် စီးတော်မူသည်။ ဇေယျနန္ဒသူကို ကုံးလယ်တင်တော်မူသည်။ ဇေယျဗလကို နောက်တော်ထိုင်ရသည်။ သူကောင်းသားတရာကို ရွှေထားစွဲစေ၍ လက်ျာတော်က ငါးကျိပ် ، လက်ဝဲတော်က ငါးကျိပ် နံပါးနှစ်ဘက်လိုက်ရသည်။ သူကောင်းသားတရာ ရွှေကာကိုင်စေ၍ ဆင်တော်ရှေ့ကလိုက်ရသည်။ ကုလားသုံးရာကိုရွှေဦးရစ်ဆောင်းစေ၍ ရွှေနာသန်နှင့် လှံမရိုးရှည်စွဲစေ၍ ဆင်တော်ဝန်းကျင်လိုက်ရသည်။ ရွှေဦးရစ်ရွှေခါးစည်းပတ်စေ၍ ရွှေဝေါ ပြောင်းသေနတ်ကိုင်စေသော ကုလားပန်းသေးတရာတို့ကိုလည်း ဆင်တော်ရှေ့အနောက်နံပါးနှစ်ဘက်လိုက်ရသည်။ ဝင်းတော်လေးမျက်နှာတို့ကို ရွှေခိုင်းလေးထောင် ، ရွှေကာလေးထောင် ، ရွှေလွှားလေးထောင် ، လှံသုံးစင်းစီကိုင်သော လှံထိုးသသူ လေးထောင်တို့ကိုလည်း ဆင်တော်လက်ဝဲလက်ျာ ရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ ရွှေမောက်တို့ ဆောင်းစေ၍ ရွှေချပ်ဝတ်သော ရွှေထိပ်ရွှေကုံးနှင့်မြင်းတော်သည်လေးရာတို့ကိုလည်း ဆင်တော်လက်ဝဲ လက်ျာရှေ့နောက်တင့်တယ်စွာ အဲမောင်းလှံတို့ လှံရှည်ကိုင်၍ လိုက်ရသည်။ ဆင်ကုလက်ဝဲတော်က နှစ်စီး ، လက်ျာတော်က နှစ်စီး ، ရွှေကြိုးရွှေကနှင့် အမြောက်တစင်းစီတင်၍လိုက်ရသည်။ ယင်းသို့မှကိုယ်ရံတော်မြင်းသည် နှစ်ရာကိုရှေ့ဖျားချီရသည်။ သည်နောက်မှ မှူးမျိုးမတ်မျိုးကျေးစားသင်မှုရစ်ကျိပ်ကို ရွှေချပ်ရွှေမျဉ်းနှင့် ရွှေမောက်တိုဆောင်းစေ၍ ကုံးလယ်နောက်ပဲ့နှင့်တကွ တိုက်ဆင်ရှစ်ဆယ်ချီရသည်။ ဆင်တစ်တွင် ဆင်ခြေဘုံးမိုးနဲရွှေလှံတရာစီ လိုက်ရသည်။ သည်နောက် ရွှေခိုင်းရွှေလွှားရွှေကာလှံအကြားအကြားတွင် ရွှေထားသားတို့ထားရှည်ကိုင်၍ လိုက်ရသည်။ သည်နောက်ရှေ့တော်ပြေး အောင်စည်ထွက်စည်ရွှေခရာ ، ငွေခရာ ، ရွှေနဲ့အစုံလိုက်ရသည်။ ယင်းကမှ မှူးသားမတ်သားသူကောင်းသားတို့ကို ရွှေထားနှင့်လိုက်ရသည်။ ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကိုယ်တော် သိကြားမင်း၏အသရေကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်စမွယ်စွာ ချီတော်မူသည်။

တောင်ငူမင်းရဲသီဟသူမှာ နာဂါဝရဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ တိုက်ဆင်ငါးဆယ် မြင်းသုံးထောင် ، ဗိုလ်ပါတသောင်း ၅-ထောင်နှင့် လက်ဝဲကလိုက်ရသည်။

ပြည်သတိုးဓမ္မရာဇာမှာ မင်းရဲထွတ်မင်္ဂလာဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ တိုက်ဆင်ငါးဆယ် ، မြင်းသုံးထောင် ، ဗိုလ်ပါတသောင်း ၅-ထောင်နှင့် လက်ျာတော်က လိုက်ရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားနောက်ရင်းတွင်မူကား- သမိန်ဗြဲပိုက်ကို ရံကမိန်ဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ တိုက်ဆင်ငါးဆယ် ، မြင်းသုံးထောင် ، ဗိုလ်ပါတသောင်း ၅-ထောင်နှင့်လိုက်ရသည်။

ချီတော်မူ၍ တတိုင်ခန့်ရောက်တော်မူလျှင် ရဲယော်စာကိုမြင်းနှင့် ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာသို့ သူ့ကိုတွေ့လျှင်မတိုက်နှင့် ငါ့ကိုငံဦး။ ငါရောက်တော်မူမှ တိုက်တော်မူမည်ဟူ၍စေတော်မူသည်။ ရဲယော်စာလည်း မြင်းနှင့်အမြန်ပြေး၍ အမိန့်တော်ကိုပြန်သည်။ ဘုရင်နောင်ကို စစ်သုံးကြောင်းလည်း အင်းကြီးတစ်ခုကို တွေ့လျှင် တိုက်ဆင်များကို ရေတွင်စိမ်၍ ဗိုလ်ပါကိုဖြည့်တင်းစေ၍နေစေ၏။ မြင်းတော်သည် သုံးရာကိုမူကား- သူ့စစ်ကို(ငင်ချေဟုစေတော်မူ၏။ သူ့တပ်ဖျား)သည်ဘုရင်နောင်တော်တို့စစ်ဖြာချီလှာသော မြင်းတပ်နှင့်တွေ့လျှင် တိုက်မည်အဟန့်ပြု၍ စစ်ရေးငင်ခဲ့၏။ ယိုးဒယားကချီလှာသော စစ်သုံးကြောင်းလည်း ထပ်၍လိုက်လှာ၏။

ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ စစ်သည်တော်တို့လည်း ဆင်မြင်းကိုရေကတက်စေ၍ ကပြီးလျှင် အသင့်အမြောက် သေနတ်စီစဉ်၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကိုင့်နေ၏။ ယိုးဒယားစစ်သည်သုံးကြောင်းတို့ ချီလှာသည် နီးလျှင် လက်ျာဘက်က စောလကွန်းအိန် မဏိဇောကရတ်ဟူသော ဆင်ကိုစီးသည်။ မင်းရဲသင်္ခယာ စက္ကနီရဲဟူ သောဆင်ကိုစီးသည်။ သမိန်သံလိုက် ဂဇသူရဟူသောဆင်ကိုစီးသည်။ ဥပါကောင်း ကွန်းဗြလ ဟူသောဆင်ကို စီးသည်။ ၅-တပ်လုံးက တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ် ၅-သောင်းနှင့် လက်ျာဘက်က ယွန်း၍တက် လေ၏။ လက်ဝဲဘက်ကလည်း သမိန်ရဲသင်ရံ ရွတ်သနိုက်နန်းဟူသောဆင်ကိုစီးသည်။ နန္ဒယော်ဓာဆဒ္ဒန်ပြောင် မွန်ဟူသော ဆင်ကိုစီးသည်။ နန္ဒသင်္ကြဲရဲမြတ်စွာဟူသော ဆင်ကိုစီးသည်။ သီရိဓမ္မရတ် ကွန်တရော်ဟူသော ဆင်ကိုစီးသည်။ သည် ၅- တပ်ကိုတိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်ငါးသောင်းနှင့် လက်ဝဲကယွန်း၍ တက်၏။

ရဲမက်တော်လက်ဝဲ , လက်ျာယွန်း၍ တက်ကြသည်ကို ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာမြင်တော်မူ လျှင် မရဲ၍နေသည်ဟူ၍ သူ့အမှတ်ရိလိမ့်မည်ကိုလည်းကောင်း။ သူ့ပွဲရလိမ့်မည်ကိုလည်းကောင်း။ နှလုံးထား တော်မူ၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကိုမင့်၊ ဇေယျပလင်ဟူသော ဆင်စီးတော်မူ၍စည်တော်တီးစေပြီးလျှင် ဆင်တော်ကို အပြင်းတို၍ဟူးဟူးလွှတ်တော်မူ၏။ မင်းတရားနောင်တော် ဆင်နှင့်အပြင်းလွှတ်တော်မူလျှင် မင်းမဟာမာတင် ပြောင်မွန်ဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ နန္ဒကျော်ထင် ဇေယျတံဆိပ်ဟူသော ဆင်ကိုစီး၍သမိန်ပရမ်းဇေယျသတ္တရဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ သမိန်အဲပရဲပလင်ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ ငါးတပ်လုံးကိုတိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်ပါ ငါးသောင်းနှင့် အပြင်းထပ်၍တိုက်လေ၏။ ဘုရင့်နောင်တော် ရဲမက်တို့ရွပ်ရွပ်ချွံချွံတိုက်လျှင် ယိုးဒယားဘုရင် သမက်ဩယားလကွန်းအိန်မားလည်း အရပ် ၇-တောင်ရှိသော ဇေယျနဘတ်ဟူသောဆင်ကိုစီး၍အပြင်းလွှတ် လှာသည်ကို ဘုရင့်နောင်တော် ဆင်ကူကုံးလယ်ထက်ကအမြောက်နှင့်လွှတ်လျှင် ဩယားလကွန်းအိန်မား ကုံးလယ် ကိုမှန်၍ ဆင်ထက်ကကျလေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားနောင်တော်လည်း ဇေယျပလင်ဟူသော ဆင်ကို စီး၍တိုက်တော်မူသည်။ ဩယားလကွန်းအိန်မားစီးသောဆင်အာဘောင်ကို အစွယ်နှင့်ထိုးမိလေ၏။ ဆင်အား မတန်၍ ရပ်သည်ကိုဘုရင့်နောင်သားတော် ဇေယျသီဟယင်းသောအခါ သက်တော်တဆယ့်သုံးနှစ်ပတ္တမြား ကြက်တောင် ရွှေမှောက်တိုက်ဘောက်၍ဆောင်းတော်မူသည်။ ရဲလုလင်ဟူသော ဆင်ကိုစီး၍တိုက်တော် မူသည်။ ဩယားလကွန်းအိန်မားစီးသော ဆင်ဇေယျနဘတ်မုန်အိုးကိုထိုးမိလျှင် မျက်နှာသုန်လေ၏။ ယင်းသို့ စဉ်တွင် ဘုရင့်နောင်တော် ကုံးလယ်စီးက လှံနှစ်စင်းနှင့်လွှတ်သည်။ ဇေယျနဘတ်နားတွင်တန်းရရန်းငြိ၍ရှိ လေ၏။ ယင်းသို့လျှင် ဇေယျနဘတ်မျက်နှာသုန်၍ပြေးလေ၏။

ယိုးဒယားအမတ်ယိုကရတ် တရုံသုံပန်းဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ ဘုရင့်နောင်တော်ဆင်တော်ဇေယျပလင်ကို အပြင်းလွှတ်၍တိုက်လှာသည်ကို မင်းမဟာမာတင်ပြောင်မွန်နှင့်ချွန်းဘွင့်၍တိုက်သည်။ တရုံသုံပန်းနှင့်မနည်း ကြာတော့သည်ကို မင်းမဟာ ဆင်ခြေဘုံးတို့လှံနှင့်ထိုးသည်။ တရုံသုံပန်းအာဘောင် ကိုထိုးမိလေ၏။ လှံချက် အများကျလျှင် တရုံသုံပန်းမျက်နှာသုန်လေ၏။ တရုံသုံပန်းမျက်နှာသုန်သည်ကိုမြင်လျှင် စစ်သည်တော်တို့ ထပ်၍လိုက်လျှင် ဩယားလကွန်းအိန်မား စစ်သည်တို့ပျက်လေ၏။

လက်ဝဲကနေသော ဩယာပိဿလောက်စစ်သည်တို့လည်းခံ၍နေ၏။ ယင်းသောခါဩယာပိဿလောက် အရပ် ၇-တောင်ရှိသော ကြိုးစက္ကဝတ်ဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ခံသည်ကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကျွန်တော် စောလ ကွန်းအိန် မဏိဇောကရတ်ဟူသော ဆင်ကိုစီး၍အပြင်တိုး၍တိုက်သည်ကို ယိုးဒယားအမတ်ဩထဲနံသည် ပုံစက် ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ကြိုလှာသည်ကို စောလကွန်းအိန်စီးသော မဏိဇောကရတ်အစွယ်နှင့်ထိုးမိလျှင် ဩထဲနံစီး သော ပုံစက်မျက်နှာသုန်၍ပြေးလေ၏။ ဩထဲနံကလည်းရလိုက်၏။

ယေးမြို့ကိုစားသော မင်းရဲသင်္ခယာစက္ကနိရဲဟူသော ဆင်ကိုစီး၍တိုက်သည်ကို ယိုးဒယားအမတ်
ဩယားသေဥ်နာ ဧကတွန်ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ခံသည်။ ဆင်နှစ်စီးမနည်းကြာဝေးကြလျှင်မင်းရဲသင်္ခယာစီးသော
စက္ကနိရဲအဘောင်ကို ဩယားသေဥ်နာစီးသောဧကတွန်အစွယ်နှင့်ထိုးမိ၍ ယင်းတွင်ပင်လည်းချေသည်။ ယင်း
သို့စဉ်တွင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးစစ်သည်တော်တယောက်အမြောက်နှင့်ပစ်သည်။ ဩယားသေဥ်နာဆင်ဦးတွင်
ပင်ဆုံးလေ၏။ ဩယာပိဿလောက်သည် ဆင်ချွန်းငင်ကာ လည်၍ဆုတ်လေ၏။

လက်ျာဘက်က ယိုးဒယားအမတ် ဩက်ပြစက္ကိ ရွတ်တပြိတ်တူဟူသော ဆင်ကိုစီး၍လွတ်သည်ကို
ဘဝရှင်မင်းတရား ကျွန်တော် သမိန်ရဲသင်းရံရွတ်သနွိုက်နဲဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ခံသည်။ ရွတ်တပြိတ်တူ မုန်
နှင့်ဖြစ်၍ မုန်နံ့ကိုရလျှင် ရွတ်သနွိုက်နဲမဆိုင်ဝံ့၍ တကြိမ်မျက်နှာသုန်သည်ကို သမိန်ရဲသင်းရံရွှန်းနှင့်
တချက်နှစ်ချက် ပေါက်လျှင် ရွတ်သနွိုက်နဲပျက်လေ၏။ ယင်းသို့စဉ်တွင် နန္ဒယော်စာဆဒ္ဒန်ပြောင်မွန်ဟူ
သော ဆင်ကိုစီး၍ တိုက်သည်။ ရွတ်တပြိတ်တူယင်းတွင် လည်းလေ၏။ ဩက်ပြစက္ကိဟူသော အမတ်လည်းဆုံး
လေ၏။

ယိုးဒယားအမတ် ဩယားတီဇိဗြတ်ပိုက်ဇဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ လွတ်လှသည်ကို ဘဝရှင်မင်းတရား
ကျွန်တော်သီရိဓမ္မရာတ် ကွန်ဓရောဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ တိုက်သည်။ ဗြတ်ပိုက်ဇကိုအစွယ်နှင့်ထိုးမိ၍ နောက်
ဆုတ်ခွေးတိုင်ရိုလေ၏။ လိုက်ထပ်၍တိုက်လျှင် ဟောင်ဟောင်ကျည်ကျည်မြည်၍ပြေးလေ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ကျွန်တော်နန္ဒသင်္ကြဲရဲမြတ်စွာဟူသော ဆင်ကိုစီး၍လွတ်သည်ကို ယိုးဒယား
အမတ် ဩယားရံ ကြီးစက္ကဝတ်ဟူသော ဆင်နှင့်ခံသည်။ မခံနိုင်၍ ယင်းတွင်ပင်လည်းလေ၏။ ယင်းသို့လျှင်
ယိုးဒယားစစ်သုံးကြောင်း ပျက်၍ပြေးလေ၏။

ယိုးဒယားဘုရင်သမက် ဩယားလကွန်းအိန်မားလည်း ဇေယျနဘတ်ကိုစီး၍ပြေးလေ၏။ အင်းတခုကို
တွေ့လျှင် ချိတ်ငင်၍မနိုင် ရေသို့ဆင်းနေလေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားစစ်သည်တော်မြင်းသည်တို့မှီလျှင် အင်းကို
ဝန်းရံ၍နေလေ၏။ ဩယားလကွန်းအိန်မားကား ဆင်မှဆင်း၍ပြေးမည်ပြုသည်ကိုဘမ်းမိ၍ ဇေယျနဘတ်နှင့်
တကွရတော်မူ၏။

ဩယာပိဿလောက်လည်း ဆင်မစီးဘဲပြေးလေ၍လွတ်လေ၏။ စီးဆင်ကြီးစက္ကဝတ်ကိုရလိုက်၏။
ဩယားရိုကရတ်လည်း မြင်းစီး၍ပြေးလေသည် လွတ်လေ၏။ စီးဆင်တရုံသုံ့ပန်းကိုရလိုက်၏။ ရဲမက်တော်
တို့လိုက်၍ထိုးခုတ်ပစ်ခတ်သည်။ ယိုးဒယားစစ်သည်အများပင်သေလေ၏။ ဆင်မြင်းသုံ့ပန်းရတော်မူသည်
လည်းများ၏။ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း မြင်းသည်တို့လိုက်၍ခေါ်ရသော်မိုးချုပ်မှရောက်လှ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း အမြောက်သေနတ်သံကြားတော်မူလျှင် တိုက်လေပြီဟုအမှတ်တော်ရှိ တော်မူ၍ အပြင်းထပ်၍ချီတော်မူလာသည်။ မွန်းယိန်းအချိန်ကိုရောက်တော်မူလာလျှင် ယင်းတွင်ပင်တပ်ချ၍ နေတော်မူ၏။ ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာတို့ စစ်သုံးကြောင်းသားလည်း မိမိတို့ရသည် အမှူးအမတ်ဆင် မြင်းသုံးပန်းလက်နက်ထားလုံကိရိယာတို့ကိုဆက်ကြသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ညဉ့်တဲးတော်ဦး သို့မင်းရဲသီဟသူသတိုးဓမ္မရာဇာ၊ ဘုရင်နောင်တော်စသော မြန်မာအမတ်၊ တလိုင်းအမတ်တို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ဤသို့မိန့်တော်ရှိသည်။ သူ့ကိုတွေ့လျှင် မတိုက်နှင့် ငါ့ကိုငဲ့ဦး။ ငါရောက်မှတိုက်တော်မူမည်ဟူ၍ ရဲယော်စာ ကိုစေတော်မူသည်။ ပသို့သောကြောင့် ငါ့ပွဲကိုပျက်သနည်းဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ ဘုရင်နောင်တော်ကျော်ထင်နော်ရထာလျှောက်သည်ကား- ကျွန်တော်တို့ အမိန့်တော် အတိုင်း ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါစီစဉ်၍ စစ်အင်ကျင်းပြီးလျှင် ဘဝရှင်မင်းတရားကိုငဲ့၍နေစဉ် ယိုးဒယားစစ်သည်ရောက် လာ၍ လက်ဝဲဘက်ကျွန်တော်ရဲသင်းရံနှင့် ငါးတပ်လုံးယွန်း၍တက်သည်။ လက်ျာဘက်ကလည်း ကျွန်တော် စောလကွန်းအိမ်နှင့် ငါးတပ်လုံးယွန်း၍တက်သည်။ သို့လက်ဝဲလက်ျာတက်သည်ကို ကျွန်တော်မြင်လျှင် “အရှင်အမိန့်တော်ကိုကြောက်၍ကား-နေသည်မဟုတ်။ မရဲ၍နေသည်ဟူ၍”အများဆိုလတံ့သည်ကိုစိုး၍အကွပ် တော်ကိုခံသော်လည်း ခံတော့မည်။ သူ့အသွမ်းသွေးကို မခံပြီအမှတ်ရှိ၍ ကျွန်တော်တိုက်ပေသည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ငါ့အမိန့်တော်ကိုဆန်လွန်သည်ကားမှန်၏။ အရေး တော်မလစ်မလပ် စစ်ရေးလှသည်ကို ငါအပြစ်တော်တင်တွက်ရှိသလောဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ပတ္တမြားစီ သော ဦးပေါင်းသင်းကျစ် လေးမျက်နှာ ပတ္တမြားသုံးရစ်စီ ကွမ်းခွက်၊ ပတ္တမြားစီလဘက်အိုး၊ ပတ္တမြားစီ တကောင်းဘုံး၊ ရွှေချက်လေးစင်း၊ ဝတ်တော်မူသော တုယင်တပ်သောကတ္တီပါဝတ်လုံ၊ လက်တော်နှစ်ဘက် တွင်ဝတ်တော်မူသော ပတ္တမြားလက်ကောက်၊ ပတ္တမြားလက်စွပ်၊ သဗ္ဗလီကနှင့် တကွစီးတော်မူသော ဆင်နာဂါဝရ၊ ရွှေကနှင့် စီးတော်မူသောမြင်း ဘဝရှင်မင်းတရားနောင်တော်ကိုပေးတော်မူသည်။

ဘုရင်နောင်သားတော် “ဇေယျသီဟ”ယင်းသောအခါ သက်တော် ၁၃-နှစ်ခမည်းတော်ကဆင်ကူ၍ တိုက်သောကြောင့် ဩယားလကွန်းအိမ်မားကိုအောင်မြင်သည်ဟူ၍ အားရတော်မူသောကြောင့် “မင်းရဲကျော်စွာ” ဟူသောအမည်နှင့် ရွှေကွမ်းခွက်၊ လဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ မိုးကြိုးထွေးခံ၊ ရွှေချက်တစင်း၊ ပေါင်းဝန်း ရွှေခွက်ပေးတော်မူသည်။ အမှူးအမတ်ပွဲလမ်းရသသူများကိုလည်း ကွမ်းခွက်၊ ကွမ်းကျပ်၊ တကောင်းဘုံး၊ လဘက်အိုး၊ ထွေးအင်၊ ကျိုင်းချက်စားကျေး၊ စားလတ် တိုင်းခရိုင် အထိုက်အလျောက်ပေးတော်မူသည်။ တိုက်ပွဲတွင်ရသော ဆင်မြင်း အမြောက်သေနတ်ကိုသာယူတော်မူသည်။ ထိုမှတပါး လူသူကျွေးနွား ရွှေငွေအဝတ် အစားရသမျှကို ရသသူယူရသည်။

ယင်းသို့စီရင်တော်မူပြီးလျှင် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့အား ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ ယခု ယိုးဒယားက ချီလှာသောစစ်သုံးကြောင်းကို အလိုတော်ပြည့်သည်။ ယိုးဒယားသို့ပြန်၍ လုပ်ကြံတော်မူရသော် လည်းသင့်မည်လော။ ကမန်ပိုက် , ပိဿလောက် , သောက်ကတဲးသည်မြို့များကိုတိုး၍ ယူရသော်လည်း သင့် မည်လောဟူ၍ စိုင်းပြင်းခင်းကျင်းတော်မူသည်ကို မဟာကြီးလျှောက်သည်ကား- အထက်ကယိုးဒယားဘုရင်ချီ လှာ၍ ကျွန်တော်တို့ကိုတိုက်လှာသောအခါ ရာဇသိန်ဟူသောအရပ်တွင် ပျက်ချက်နာလှလေသည်။ ယိုးဒယား ဘုရင်လည်း ဆင်မခြေလျှင်စီး၍ပြေးလေသောကြောင့်သာ လွတ်ရလေသည်။ ယိုးဒယားဘုရင်သား ညီတို့နှင့်တ ကွအမှူးအမတ်ဗိုလ်ပါ ဆင်မြင်းလည်း အများရတော်မူသည်။ အရအန အသေအပျောက်လည်း များလှလေ သည်။ ယခုပျက်ရာတွင်လည်း ယိုးဒယားဘုရင်သမက်ကို ဆင်နှင့်တကွရတော်မူလိုက်သည်။ ဒေါဗညား , အမှူး အမတ်တို့ကိုလည်း အများပင်ရတော်မူသည်။ ဆင်ကြီး , မြင်းကြီး , ဆင်ခိုင် , မြင်းခိုင်များကိုလည်း ရတော်မူ သည်။ အမှူး , အမတ်အစရှိသော ဗိုလ်ပါများလည်း အရှု , အနု , အသေ အပျောက်များလှလေသည်။ ယိုးဒယားဘုရင်မှစ၍ တမြို့လုံးလည်း ထိပ်တက်သွေးကိုသောက်လတံ့သကဲ့သို့ အလွန်ကြောက်ရွံ့ခြင်းပြင်းစွာ ဖြစ်လေပြီ။ ယခုယိုးဒယားမြို့တိုင်အောင် ချီတော်မူ၍လုပ်ကြံတော်မူသည်ရှိသော် အလွယ်သာရတော်မူမည် ထင် သည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်ကို စောလကွန်းအိန်နှင့် ရဲးသင်ရံက ကျွန်တော်စစ်တောင်းစားမဟာလျှောက် သည် အရေးသင့်လှပေသည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်၏။

ပြည်မင်းသတိုးဓမ္မရာဇာလည်း ကျွန်တော်တို့လျှောက်သော အရေးသည်စစ်ရေးရှိသည်မှန်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ယိုးဒယားမြို့လည်း တပါးမြို့ကဲ့သို့မဟုတ်။ ချောင်းပတ်ကုံးဝန်းရံ၍ ရှိလေသည်။ မြို့လည်းခိုင်ခန့် လှသည်။ အမြောက်ကြီးမြတ်ပူလည်းများလေသည်။ ရဲးမက်ဗိုလ်ပါ ဆင်လုံးမြင်းရင်းလည်းများလှသည်။ မြစ်မှာ လည်း ကုလားပန်းသေးတို့သဘောနှင့် ဆီးကာ၍ခံလေသည်။ ရှေးအထက်ကလည်းတရံတဆစ်မျှ မဖျက်ဆီးဘူး လေဖြစ်သည်။ သူ့မြို့ကို အခိုင်ပြု၍ခံနေချိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့မြို့ကိုအလျင်တိုက်၍ မရလျှင် တပ်တည်၍ ပြလက်ရုံးဆောက်စေ၍ လုပ်ကြီးကြီးမကြီးစားအားထုတ်၍လုပ်ကြံတော်မူရချိမ့်မည်။ ယင်းသို့လျှင် အရေးတော် ကြာချိမ့်မည်။ အရေးကြာလျှင် ရဲးမက်ဗိုလ်ပါများသည်နှင့် ရိက္ခာမျိုးစေ့ဆွဲရှားချိမ့်မည်။ အဝေးသို့ခွါ၍ရှာစား ရမည်လည်း သူတို့ကဆီးခံ၍ တိုက်လျှင်ခွါ၍ မရှာစားသာရှိချိမ့်မည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် သည်တကြိမ် နေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူ၍ အညာတလွှား၌ရှိသော အဝ စစ်ကိုင်းစသော ရှမ်းပြည်တန်းကို ကိုယ်တိုင်ချီ ၍ယူဦးမည်။ ယင်းသို့မှ တလိုင်း မြန်မာ ရှမ်းလက်နက်တော်ဖြစ်မှ တကြိမ်ချီတော်မူရလျှင် ယိုးဒယားမြို့သည် လက်တော်ကမလွတ်နိုင်ပြီဟူ၍ သတိုးဓမ္မရာဇာနားတော်လျှောက်သည်ကို နန္ဒသကြီဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန် သည်။

သတိုးဓမ္မရာဇာ လျှောက်သောအရေးသည် စစ်ရေးဖြစ်ပေသည်ကိုပင် ကျွန်ုပ်စိတ်တွင်မူကား- ယိုးဒယားသားတို့ နှစ်ကြိမ်ကြိမ်၍ တိုက်လှာရာတွင် စစ်ပျက်သားနာလှလေသည်။ ယိုးဒယားဘုရင်ယုံကြည် မြတ်နိုးလှစွာသော သမက်ညီတို့ကိုရတော်မူသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ယိုးဒယားဘုရင် ချေငံသာယာစွာ နှိမ်ချသောစကားဖြင့် နားတော်လျှောက်လှာလမည်မချွတ်။ ယင်းသို့ပင်မလျှောက်လှာသော်လည်း ယခုစစ်ချိန် ကာလရှိသေးသည်။ ကမန်ပိုက် , သောက်ကတဲး , ပိဿလောက် သည်မြို့များကိုချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူ သင့်သည်။ ယိုးဒယား သားသမက်ညီတို့မျှမခံနိုင်၍ ပျက်လေပြီးသည်ကို ယင်းသည်မြို့စားတို့ခံဝံ့မည်လော။ မခံဝံ့၍ မြို့ကိုရတော်မူလျှင် သင့်တင့်သော အမှူးအမတ်တို့ကို အလုံးအရင်းနှင့် အခိုင်အလုံနေစေ၍ မျိုးရိက္ခာ များအောင်သည်တမိုးတွင်း လယ်လုပ်စီမံမည်။ ကမန်ပိုက်တွင်လည်း ရိက္ခာတင်စရာလှေလုပ်စီမံမည်။ ယင်းသို့ စီရင်တော်မူပြီးမှ ပြန်တော်မူ၍တကြိမ်ချီတော်မူရလျှင်ယိုးဒယားမြို့သည်လက်တော်ကမလွတ်ရာပြီဟူ၍နားတော် လျှောက်၏။

ဘုရင်နောင်တော်လည်း နန္ဒသင်္ကြံလျှောက်သော အရေးကိုကြိုက်တော်မူသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရား ရွှေထီးလည်း သည်အရေးသည် သင့်လှသည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် တပ်တော်ကိုနုတ်၍ ကမန်ပိုက်ကြောင်း ချီတော်မူသည်။ ကမန်ပိုက်စားလည်း မင်းတရားရွှေထီးချီလာပြီဟူ၍ ကြားလျှင် မြို့တွင်မခံဝံ့၍ အလုံးအရင်းနှင့် တောသို့ပြေးလေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရား ကမန်ပိုက်သို့ရောက်တော်မူလျှင် သောက်ကတဲး ,ပိဿလောက်မြို့တို့ ကိုတိုက်စိမ့်မည်ဟူ၍ ရဲမက်ဗိုလ်ပါဆင်လုံးမြင်းရင်း စီရင်တော်မူစဉ်တွင် ယိုးဒယားဘုရင်က သာယာချောခံစွာ သောလျှောက်စာနှင့် သံအမတ်နှစ်ယောက်လှာ၏။ ရာဇသံတွင်ပါသည်ကား-

ဒွါရဝတီမည်သော ယိုးဒယားမြို့ကိုစားသော ဗြိသိကရာဇသံတော်ဦးတင်ဝံ့သော ဘဝရှင်မင်း တရားချီလာပြီဟူ၍ ကြားလျှင် ဆင်စီးချင်းတိုက်မှ သင့်မည်ဟုအလုံးအရင်း ဆင်မြင်းပိုလ်ပါကိုဖြည့် တင်း၍ ကျွန်ုပ်ကျွန်ုပ်နေသည်။ ဘုန်းကြီးသော မင်းဖြစ်တော်မူ၍ ဆင်ချင်းယှဉ်၍ မတိုက်ဝံ့ရှိသည်။ သားသမက်ညီတို့ကို ဆီးကြို၍ခံစေသော်လည်း ဘုန်းကြီးသောမင်း၏ မှူးမတ်တော်တို့ကိုမျှမခံနိုင် ချေ ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သည်။ ဘုန်းကြီးလှသော ဘဝရှင်မင်းတရားသနားတော်မူပါ၍ ကျွန်ုပ်သား သမက်ညီတို့ကို လွှတ်တော်မူပါလျှင် သစ္စာတော်ခံ၍ တနင်္ဂနွေကို တိုက်ဆင် ၃၀-၆၄ ၃၀၀ တနင်္ဂနွေ သင်္ဘောအကောက်အခွန်ကိုဆက်ပါမည်။ ယခုလည်း ပျပ်ကြီးပျပ်ငယ်ကိုရှိခိုးလက်ဆောင်တော် ဆက် ပါမည်ဟူ၍ စာတွင်ပါသည်။ လက်ဆောင်တော်လည်း ကတ္တီပါစိမ်း , ကတ္တီပါနီ , သက္ကလပ်စိမ်း , သက္ကလပ်နီ , ပုဆိုးကောင်းဧကန် , သဟံ , မူရီပတ္တနီ , ဖက်ခန့် , ဇော်ကရတ် , ပိတ်ရမထီ , နံ့သာ ကရမတ် , အကျော်စမ္မာ , နှင်းရေများစွာဆက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ယိုးဒယားဘုရင်က လျှောက်လိုက်သော ရာဇသံကိုကြားတော်မူလျှင် နန္ဒသင်္ကြံကိုမြင်လှပေသည်ဟူ၍ချီးမွမ်းတော်မူပြီးလျှင် လက်တော်နှစ်ဘက်တွင်ဝတ်သော လက်ကောက် , လက်စွပ် , ဆင်မတစ်ဆူပေးတော်မူသည်။ သောက်ကတဲး , ပိဿလောက် သို့ချီစိမ့်မည် ဟူ၍ စီရင်တော်မူသော စစ်ကိုလည်း ရုတ်တော်မူသည်။

ယိုးဒယားသံတို့ကိုလည်းခေါ်တော်မူ၍ ယိုးဒယားစားကလျှောက်စာတွင် သစ္စာတော်ကိုခံ၍ အမှုတော်ကိုထမ်းပါမည်လျှောက်သည်အရေးသာအရေးဖြစ်သည်။ ငါလည်းဘုရားဆုကိုတောင်းတော်မူသောမင်းဖြစ်သည် မိန့်တော်မူပြီးလျှင် သံတို့ကို ယိုးဒယားသို့လွှတ်တော်မူ၍ ပြန်ရလေ၏။ ယိုးဒယားဘုရင်လည်းသံတို့ရောက်၍ ဘဝရှင်မင်းတရား အမိန့်တော်ခွန်းကိုကြားလျှင် ပျပ်ကြီးပျပ်ငယ် ဆင်တော်နှစ်စီးကို ရွှေကြိုးရွှေနွယ်နှင့်တကွ အပြစ်လွတ်သော ဆင်ပေါက်နှစ်စီးကိုလည်း သဗ္ဗာလီကနှင့်တကွ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ယိုးဒယားဘုရင်သမက် သြယာပိဿလောက်နှင့် သြယာသုဝဏ္ဏလောက်တို့ ယိုးဒယားဘုရင်ကိုယ်စား ဘဝရှင်မင်းတရား ခြေရင်းတော်သို့လှာ၍ လက်ဆောင်ဆက်ပြီးလျှင် သစ္စာခံလှာသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်းလက်ဆောင်တော်ကိုသိမ်းယူပြီးလျှင် ယိုးဒယားဘုရင်ညီ သြယာပိဿလောက် သြယာသုဝဏ္ဏ နှစ်ယောက်တို့ကို သစ္စာတော်ပေးစေ၏။

ယင်းသို့မှ တိုက်ပွဲတွင် ရတော်မူသော ယိုးဒယားဘုရင်သားသမက်ညီအလတ်ကိုထားရာကလွတ်တော်မူ၍ အဝတ်အစားတန်းဆာပလာဆင်ယင်စေ၍တဲးတော်ဦးသို့ ခေါ်တော်မူပြီးလျှင် ယိုးဒယားဘုရင်သားရွှေကွမ်းခွက်ရှစ်မြောင့် ပတ္တမြားသုံးရစ်စီ ရွှေတကောင်းဘုံးပတ္တမြားစီ, လက်ဘက်အိုးပတ္တမြားစီ, ရွှေထွေးခံ, ပတ္တမြားစီ ထား , ရွှေကြိုးရွှေကနှင့် ဆင်မတစ်စီး , ရွှေချက် ၄-စင်း , စည်ကိုးလုံး , ရွှေနန်းနှစ်, ရွှေခရာနှစ်, ငွေခရာနှစ်ပေးတော်မူသည်။

ယိုးဒယားဘုရင်ညီကို ရွှေကွမ်းခွက်ခြောက်မြောင့် ပတ္တမြားတရစ်စီ, လက်ဘက်အိုးပတ္တမြားတရစ်စီ, တကောင်းဘုံးပတ္တမြားတရစ်စီ, မိုးကြိုးထွေးခံ, ဆင်ပေါက်တစ်စီးပေါင်းဝန်း , ရွှေကသဗ္ဗာလီကနှင့် ဆင်မတစ်စီး, ရွှေချပ်နှစ်စင်း , စည် ၇-လုံး , ရွှေနံ ၃, ရွှေခရာ ၃-ပေးတော်မူသည်။

ယိုးဒယားဘုရင်သမက်ကိုလည်း ရွှေကွမ်းခြောက်မြောက် ပတ္တမြားတရစ်စီ, တကောင်းဘုံး , ပတ္တမြားတရစ်စီ, မိုးကြိုးထွေးခံ, ဆင်ပေါက်တစ်စီး , ပေါင်းဝန်းရွှေကွပ်, သဗ္ဗာလီကနှင့် ဆင်မတစ်စီး, ရွှေချက်နှစ်စင်း , စည် ၇-လုံး , ရွှေနံ ၃-ရွှေခရာ ၃-ပေးတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ သစ္စာတော်ခံရသည်။

သစ္စာတော်ခံလှာသော ယိုးဒယားဘုရင်ညီ သြယာပိဿလောက်ကိုလည်း ယိုးဒယားဘုရင်သမက်နည်းတူ အဆောင်အယောင် ထီး , စည်ပေးတော်မူသည်။ ညီတယောက် သြယာသုဝဏ္ဏလောက်ကိုလည်း - ရွှေကျပ်, လက်ဘက်အိုး , မြင်းကြိုးကအစုံ ပေးတော်မူသည်။

သည်ပြင်ရတော်မူသော ဒေါဗညားတို့ကိုလည်း ထိုသူတို့နှင့် အထိုက်အလျောက်အဆောင်အယောင်စားခွက်စားယောက်ပေးတော်မူသည်။ ယိုးဒယားစစ်သည်ရတော်မူသမျှကိုလည်း လွှတ်တော်မူသည်။ ယိုးဒယားသားတို့ပြန်လေ၍ ၈-ရက်ရှိလျှင် ဘဝရှင်မင်းတရား တပ်စဉ်အတိုင်းဓားလောင်းခရီးကိုပြန်တော်မူသည်။ ခရီးပြင်း၍မလိုက်နိုင်သော ဗိုလ်ပါဆင်မြင်းတို့ကိုလည်းမော်လမြိုင်စားဗညားဦးကိုအပ်၍ထားတော်မူပြီးမှမော်လမြိုင်ကချီတော်မူ၍(၉၁၀) ကိုးရာတဆယ်ပြည့် တန်ခူးလဆန်းသုံးရက်နေ့ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူသည်။

ဤသို့ ဘုန်းလက်ရုံးအာဏာပညာအမြင်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မင်းသည် မပေါင်းဘော်အပ်သော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သော ကုလားဘယင်ဂျီတယောက်နှင့် ပေါင်းဘော်တော်မူသောကြောင့် မြတ်သောမင်း၏တရားမှရွေ့လျာတော်မူချေသည်။

ထိုကုလားဘယင်ဂျီအကြောင်းကား - ပိစ္စရာဇ်မင်း တူဖြစ်သော ကုလားတယောက်ကို ဦးရီးဖြစ်သော ပိစ္စရာဇ်မင်းသည် သင်္ဘော ၇-စင်းကူရွက်တရာနှင့် အစည်မြို့ကိုတိုက်လေဟူ၍ စေလိုက်၏။ ပိစ္စရာဇ်မင်းတူလည်း မာလိဏမြို့သို့ရောက်လျှင် အမြောက်ဆေးကျည်စေ့များစွာတင်ခဲ့၍ အစည်မြို့ကိုတိုက်လေ၏။ အစည်မင်းလည်း သင်္ဘောကူရွက်အများနှင့်ဆီး၍တိုက်လျှင် ပိစ္စရာဇ်မင်းတူပျက်၍ ကူရွတ်တဆယ်၊ လူသုံးရာခန့်နှင့် မုတ္တမဆိပ်သို့ရောက်လာ၏။ မုတ္တမစားလည်း ပိစ္စရာဇ်မင်းတူနှင့်လူသုံးရာခန့်ကိုဘမ်း၍ဆက်လာ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း မြင်တော်မူလျှင် အပြင်အလျာသိမ်မွေ့နူးညံ့သည်နှင့်သနားတော်မူ၍နေစရာအိမ်ကောင်းမွန်စွာပေးတော်မူ၍ နေရသည်။

တနေ့သ၌ ဘဝရှင်မင်းတရားတောကစားတော်မူရာသို့ ကုလားကိုခေါ်တော်မူ၍ လိုက်ရသည်။ တောသို့ရောက်တော်မူလျှင် စက်တော်တွင်စကားပွင့်ကိုထား၍ကုလားကိုသေနတ်ပစ်စေသည်။ အချက်တိုင်းပစ်မှန်သောဟူ၏။ ယင်းသို့လျှင် အတိုင်းထက်အလွန်သနားတော်မူ၍ အတွင်းစေကိုယ်လုပ်တော်တယောက်နှင့် စုံဘက်တော်မူသည်။ နေရာလည်းပေးတော်မူသည်။ ကိုယ်လုပ်တော်လည်း ကုလားနှင့်ကျင်လည်ကြလျှင် ကုလားတို့သုံးဆောင်စားသောက်သော အမဲအဆားစားဘွယ်သောက်ရာတို့ကို အပွတ်အညွတ်ကောင်းမွန်စွာလုပ်၍ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးကိုမပြတ်ဆက်သည်။ ထိုမှတပါးလည်း ယစ်ဝစေတော်သောစပြစ်ရည်ကို စီရင်၍ဆက်သည်။ ထိုစပြစ်ရည်သည်ကား-သောက်လျှင်ချိုမြိန်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားလည်း အလွန်နှစ်သိမ့်တော်မူ၍ ကုလားကိုနန်းထက်သို့ခေါ်တော်မူပြီးလျှင် အပါးတော်တွင်နေစေ၍သောက်စားရ၏။

ဤသို့သောက်စားတော်မူဘန်များလတ်သော ကုလားတို့ဘာသာအရက်ကိုကောင်းလှအောင်ပြန်၍ချက်ပြီးလျှင် ပျားရည်နှင့်ရော၍ချက်ပြန်၏။ ထိုအရက်ကိုသောက်တော်မူလျှင် အယူတော်ဘောက်ပြန်၍ ဤသူမယားကိုထိုသူကို။ ထိုသူမယားကို ဤသူကိုပေး၍ ဤသို့မအပ်မရာသော အကြောင်းအရာကို စီရင်တော်မူဘိ၏။ သူမလို၍ ဤသူသည်မသင့်မတင့်သောအကြံကို ကြံသည်ဟူ၍ ချောလျှောက်သည်ကို ဟုတ်မဟုတ်ကို စိစစ်တော်မူပြီ။ ငင်၍သာကွပ်မျက်တော်မူသည်။

ထိုသို့ပြုဘန်များလတ်သော် ဘုရင်နောင်တော် ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း သည်အကျင့်သည်ဧကရာဇ်မင်းတို့၏အကျင့်မဟုတ်။ သုံးစွဲတော်မူသည်ကို ပယ်တော်မူမှသင့်မည်ဟူ၍ အဘန်တလဲလဲလျှောက်သော်လည်း သေနင့်အကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်၍ ပြည်အလုံးကို ဘုရင်နောင်တော်သာစီရင်လေ။ ငါ့ကိုမလျှောက်နှင့်တော့။ ငါမူကား-ရွှေနန်းတော်တွင်စံပျော်တော်မူ၍ နေတော်မူမည် မိန့်တော်မူသည်။ ရံဘန်ညီလာခံထွက်တော်မူနိုင်သည်။ ရံဘန်လည်းထွက်တော်မူနိုင်။ ဤကဲ့သို့ ရှိဘန်များလတ်သော ဘုရင်နောင်တော်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း အတွင်းတော်တွင် စေပါတော်မူသော မင်းညီမင်းသား မင်းမှူးမတ်တို့ကို ခန့်ငြားတော်မူ၍ အပါးတော်တွင်ကိုယ်နှင့် မကွာ ညဉ့် ၂-ချက်တီးကျော် သုံးချက်တီးအောင်စောင့်၍ နေတော်မူသည်။ စက်တော်ခေါ်၍ ပျော်တော်မူမှ ယုံကြည်ကောင်းသော အမှူးအမတ်တို့ကိုအစောင့်အနေခန့်တော်မူ၍ အိမ်သို့ပြန်တော်မူသည်။ မိုးသောက်လျှင်လည်း ဘဝရှင်မင်းတရားစက်တော်ခေါ်ရာကမနိုးခင် နန်းတော်သို့ တက်တော်မူ၍ပြည်ရေးရွာမှုကို စီရင်တော်မူသည်။

ဤကဲ့သို့ကိုယ်တော်နှင့်မကွ ကြပ်မစီရင်သောကြောင့် အမှူးအမတ်တို့တွင်သတ်လေအမိန့်တော်ရှိသည်များကို ဝှက်ထားတော်မူ၍ အသက်ကိုလွတ်စေသည်။ ဘုရင်နောင်တော်မသိသောသူတို့သာသေလေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ဘန်များလတ်သော် တလိုင်းအမတ် မြန်မာအမတ်တို့သည် ရုံးစုတိုင်ပင်၍ ဘုရင်နောင်တော်ကိုဤကဲ့

သို့လျှောက်ကုန်၏။ ယခုသည်ပြည်ရွာငြိမ်ဝပ်နိုင်မည်အရေးမရှိပြီ။ ညီတော်ဘုရားကို လုံခြုံအောင်ထားပြီးလျှင် ဘုန်းကြီးသည့်အရှင်နန်းတက်တော်မူတော့ ကျွန်တော်တို့အရှင်အမှုတော်ထမ်းပါတော်မည်ဟူ၍လျှောက်ကုန်၏။ မင်းတရားနောင်တော်လည်း အကိုတို့ငါတို့ဘဝရှင်ကျေးဇူးတော် သစ္စာတော်နှစ်ပါးရှိချေသည်။ သည်စကားကို ငါသာကြားစေ။ အခြားမကြားစေနှင့်သဗ္ဗညုတဘုရားတရားတော်မှာလည်းမတော်မမှန်မစောင့်ကျင့်သောသူသည် အနှစ်တရာပင်နေရငြားသော်လည်း တော်မှန်ဖြောင့်မတ်သသူတနေ့နေရသည်ကို မတန်ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးစိတ်တော်ကို မျဉ်းဖြောင့်၍အကျိုးအကြောင်းကိုလျှောက်ပါဦးမည်။ သို့လျှောက်သည်ကို ယူတော်မမူနိုင်သော်လည်း အကိုတို့ငါတို့စောင့်မ၍သာ အမှုတော်ကိုထမ်းကြရမည်။ မသင့်မတင့်သော အကြံ ကို ကြံ၍မသင့်ချေ။ အကိုတို့ကိုယ်ရေးမှာလည်း ငါရှိလေပြီးသည်။ မည်သည်မျှမစိုးရိမ်နှင့်အကိုတို့စားမြီးသော စည်းစိမ်နှင့် ငြိမ်သက်စွာနေကြဟူ၍ မိန့်တော်မူလျှင် မင်းမှူးမင်းမတ်အပေါင်းတို့လည်း အထူးမလျှောက်ဝံ့ကုန်။ ဦးချ၍ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်၏။

ယင်းသို့မှ ဘဝရှင်နောင်တော် ဤသို့မိန့်တော်မူပြန်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားသည် ရှေ့၌ ပြုဘူး သောအကုသိုလ်ကံနှင့်လျော်စွာမရပ်မတည်ရှူးသွပ်၍ပင်ရှိတော်မူသော်လည်း အကိုတို့ငါတို့ကြပ်မ၍ပိတ်ဆို့ဆီး ကာရမည်ကို ပြည်ရွာစနောင်စနင်ရှိမည်လောဟု မိန့်တော်မူသည်။ မှူးတော်မတ်တော် အပေါင်းတို့လည်း အရှင် မှတပါးကိုးကွယ်ရာမရှိပြီဟူ၍ လျှောက်ကုန်သည်။ ဘုရင်နောင်တော်လည်း ထိုနေ့မှစ၍ ပြည်ရေးရွာမှုကို မလစ် မလပ်ရအောင် စီရင်တော်မူသည်။ ပိစ္စရာဇ်မင်းတူ ကုလားဘုရင်ဂျီကိုလည်း သင်္ဘောတစင်းနှင့် အရင်းအနီးရွှေ ငွေပေး၍ ကုလားပြည်သို့ပြန်ရလေသည်။

၂၁၈ - တောင်ငူကိုသီဟသူအားပေးပုံ

သက္ကရာဇ်(၉၁၀) ကိုးရာတဆယ့်ပြည့်တွင် တောင်ငူကိုမင်းပြုသော ဘုရင်နောင်ခမည်းတော် မင်းရဲ သီဟသူအနိစ္စရောက်တော်မူ၍ သားတော်အလတ်ကို သီဟသူဟူသောအမည်နှင့် ကေတုမတီမြို့ကိုပေးတော်မူ သည်။

ယင်းသို့သောအခါ မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့က ဘဝရှင်မင်းနောင်တော်သည် လှိုင်မြို့နှင့်မထိုက် တန်။ ကေတုမတီမြို့ကိုပေးတော်မူသော် သင့်မည်ထင်သသည်ဟု လျှောက်ကြသည်ကို ကိုယ်တော်ကိုလက်ညှိုး ညွှန်၍ ပြတော်မူသည်။ ဘုရင်နောင်သည် ငါ့ကိုယ်တော်ဖြစ်တော့သည်ဟူ၍လည်း အမိန့်တော်ရှိသည်။

ဒွါရဝတီမည်သော ယိုးဒယားမြို့ကိုစားသော ဗြိသိကရာဇသံတော်ဦးတင်ဝံ့သော ဘဝရှင်မင်း တရားချီလာပြီဟူ၍ ကြားလျှင် ဆင်စီးချင်းတိုက်မှ သင့်မည်ဟုအလုံးအရင်း ဆင်မြင်းပိုလ်ပါကိုဖြည့် တင်း၍ ကျွန်ုပ်ကျွန်ုပ်နေသည်။ ဘုန်းကြီးသော မင်းဖြစ်တော်မူ၍ ဆင်ချင်းယှဉ်၍ မတိုက်ဝံ့ရှိသည်။ သားသမက်ညီတို့ကို ဆီးကြို၍ခံစေသော်လည်း ဘုန်းကြီးသောမင်း၏ မှူးမတ်တော်တို့ကိုမျှမခံနိုင် ချေ ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သည်။ ဘုန်းကြီးလှသော ဘဝရှင်မင်းတရားသနားတော်မူပါ၍ ကျွန်ုပ်သား သမက်ညီတို့ကို လွှတ်တော်မူပါလျှင် သစ္စာတော်ခံ၍ တနင်္ဂနွေကို တိုက်ဆင် ၃၀-၆၄ ၃၀၀ တနင်္ဂနွေ သင်္ဘောအကောက်အခွန်ကိုဆက်ပါမည်။ ယခုလည်း ပျပ်ကြီးပျပ်ငယ်ကိုရှိခိုးလက်ဆောင်တော် ဆက် ပါမည်ဟူ၍ စာတွင်ပါသည်။ လက်ဆောင်တော်လည်း ကတ္တီပါစိမ်း , ကတ္တီပါနီ , သက္ကလပ်စိမ်း , သက္ကလပ်နီ , ပုဆိုးကောင်းဧကန် , သဟံ , မူရီပတ္တနီ , ဖက်ခန့် , ဇော်ကရတ် , ပိတ်ရမထီ , နံ့သာ ကရမတ် , အကျော်စမ္မာ , နှင်းရေများစွာဆက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ထိုအကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် ဘုရင့်နောင်ချီမှသာ အရေးတော်ပြီး လွယ်မည်အမိန့်တော်ရှိသည်ကို ဘုရင့်နောင်ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ယခုသူပုန်ကိုလည်း ကျေးစွန့်ရွာ လက်တို့ကို ဖျက်ဆီး၍ တချက်တလက်ထည်းဖြစ်ကြလျှင် အင်အားကြီး၍ အလုပ်အကြံများရမည်မှာလည်း အ မှန်ဖြစ်တော့သည်။ ဘုရင်ကိုယ်တော်ကခွါ၍ ချီရမည်လည်း အခက်ပင်ဖြစ်တော့သည်ဟူ၍ လျှောက်သည်ကို သူပုန်တို့အင်အားကြီးလှသည်ဟူ၍ ငါကြားတော်မူသည်။ မည်မည်ရာရာ အမှူးအမတ်တို့ကိုခန့်တော်မူ၍အရေး အလျင်မပြီးချေ။ နောင်တော်ချီမှသာ အရေးတော်ပြီးလွယ်မည်။ ငါ့အပါးတော်တွင်လည်း တောင်ငူစား သီဟသူ၊ မုတ္တမစား စောလကွန်းအိန်၊ သမိန်စောထွတ်တို့ရှိလေပြီးသည်။ အလျင်ချီမှသင့်မည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း အာဏာကို မဆန်နိုင်၍ ညီတော် သီဟသူ၊ စောလကွန်းအိန်၊ သမိန်စော ထွတ်တို့ကို ဘဝရှင်မင်းတရားအပါးတော်တွင် အစောင့်အနေခန့်ထား စီမံတော်မူ၍ သံလျင်သို့ချီတော်မူသည် ကို စီရင်တော်မူသည်ကား - ညီတော် နန္ဒယော်ဓာတတပ်၊ ဥဇနာတတပ်၊ သမိန်းရဲသင်းရဲတတပ်၊ ညီတော် သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ်၊ သီရိဓမ္မရတ်တတပ်၊ သီရိဇေယျနော်ရထာတတပ်၊ သမိန်မြပိုက်တတပ်၊ သမိန်သံကျယ် တတပ်၊ နန္ဒကျော်ထင်တတပ်၊ သမိန်ဇောကရတ်တတပ်၊ နန္ဒသင်္ကြံတတပ်၊ သမိန်သံလိုက်တတပ်၊ သမိန်ပရမ်း တတပ်၊ ဗညားဣန္ဒတတပ် သည်နောက်မှ ဘုရင့်နောင်တော် အရပ် ၇-တောင်ရှိသော “ဥပေါသထာ” ဆင်တော် ကိုရွှေကြိုးရွှေကတင်၍စီးတော်မူသည်။ တပ်မတော်တွင် နန္ဒပကြံကိုတပ်မှူး ဇေယျဗလကို စစ်ကဲခန့်တော်မူ သည်။ လက်ဝဲရဲတိုင်မြင်းတပ်၊ တုရင်ယော်ဓာမြင်းတပ်၊ ဒေဝသူရမြင်းတပ်၊ သည်မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့် တပ် ပေါင်း ၁၉-တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင်နှစ်ရာ၊ မြင်းလေးထောင်၊ ဗိုလ်ရှစ်သောင်းနှင့် ချီတော်မူသည်။ သံလျင် သို့ရောက်တော်မူလျှင် စစ်မျက်နှာသုံးကြောင်းဖြန့်၍ တိုက်တော်မူသည်။ သမိန်ထောရာမ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ ဆင်မြင်းလက်နက်ကိရိယာ နည်းသောကြောင့် ပျက်လေ၏။ သမိန်ထောရာမလည်း ရုံးမိသမျှသော အလုံး အရင်းနှင့် အနောက် ကျေးစွန့်သို့ပြေးလေ၏။

ဘုရင့်နောင်တော်လည်း သံလျင်ကိုအောင်တော်မူ၍ သမိန်ထောရာမပြေးလေကြောင်းကို လျှောက်စေ၍ ကြားတော်မူလျှင် ဘုရင့်နောင်တော်ကို ဒလမြို့တွင် အလုံးအရင်းနှင့်တကွ အခိုင်အလုံနေလေဟူ၍ စေတော်မူ သည်။ ဘုရင့်နောင်တော်လည်း ၁၉-တပ်သားနှင့် ဒလတွင်နေတော်မူသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း သက္ကရာဇ်(၉၁၁)ကိုးရာတဆယ့်တခုတပို့တွဲလတွင် ဇာတာတော် မသန့်ယာယီရှိသည်ဟု ပညာရှိတို့လျှောက်၍ တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းနှစ်ရာ၊ စစ်သည်သူရဲလေးသောင်းနှင့် ဟံသာဝတီကသည် ပန်းတရော်တပ်တော်သို့ပြောင်း၍နေတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ တောင်ငူစားသီဟသူကို ဟံသာဝတီတွင်နေရသည်။ စစ်တောင်းမြို့ကိုလည်း မင်းဟောလွန်၍ သမိန်စောထွတ်ကိုပေးတော်မူသည်။ သမိန်စောထွတ်နှင့် သမိန်စောလကွန်းအိန်ကို အပါးတော်တွင် ညဉ့်နေနေရသည်။ သမိန်စောထွတ် ညီနှစ် ယောက်ကိုလည်း လက်ဝဲထားမှု၊ လက်ျာထားမှုခန့်တော်မူသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးလည်း ပန်းတရော် တပ်တော် တွင်တလခန့်နေတော်မူပြီးလျှင် ရခိုင်တပ်သို့ပြောင်း၍နေတော်မူပြန်သည်။ ရခိုင်တပ်တွင် နေတော်မူ စဉ်တွင် အရှေ့ဘက် ကသာဟူသောအရပ်တွင် ဆင်ဖြူပေါ်သည်ဟု စစ်တောင်းစား သမိန်စောထွတ် လျှောက် သည်ကို ယုံကြည်တော်မူ၍ ကသာသို့ကူးတော်မူသည်။ အင်္ဂလိတ်ဘုရားအနီးတွင် တပ်မချ၍နေတော်မူသည်။

စောလကွန်းအိန်ကိုလည်း ငါဆင်ဖြူရံတော်မူမည်။ မုတ္တမမြို့မှ ရဲမက်ဗိုလ်ပါရုံးစုချေဟူ၍ မုတ္တမမြို့ကို စေတော်မူသည်။ စောလကွန်းအိန်လည်း ကိုယ်တော်နှင့် ကျွန်တော်ကိုမကွာစေနှင့် ဘုရားနောင်တော်မှာသည် ဟူ၍အကြိမ်ကြိမ်လျှောက်သော်လည်း သမိန်စောထွတ်ရှိလေပြီ သွားလေတော့အမိန့်တော်ရှိလျှင် အာဏာကို မဆန်ပုံ၍ မုတ္တမသို့ချီရလေသည်။

၂၂၂ - မင်းတရားရွှေထီးနတ်ရွာစံရခြင်းအကြောင်း

စောလကွန်းအိန်အပါးတော်တွင် မရှိလျှင် စစ်တောင်းစား သမိန်စောထွတ်လည်း ညီတော် လက်ဝဲ
ဓားမှူး လက်ျားဓားမှူးနှင့်အထက်က တိုင်ပင်ရင်းရှိသည်ဖြစ်၍ သက္ကရာဇ်(၉၁၂)ကိုးရာတဆယ့်နှစ်ခု ကဆုန်လ
ပြည့်ကျော် တရက် ၄-ဟူးနေ့သို့ အဝင်ည၌ ၃-ချက်တီးကျော်တွင် ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးစက်တော်ခေါ်စဉ်
လက်ဝဲဓားမှူးည၌ကို မိမိစွဲသော ဓားဖြင့်လုပ်ကြံလေသည်။ ဥက္ကောင်းပြတ်၍ သလွန်တော်အောက်သို့စဉ်ကျ
လေသည်ကို မိုးသောက်မှကြည့်ရှုကြသော် အသက်ရှိသော သူကဲ့သို့မျက်တောင်တခတ်ခတ်ရှိသည်။ နေ့
တချက်တီးကျော်မှငြိမ်းသောဟူ၏။ ထိုအကြောင်းကို ဇောတိယာယံဆရာတော်ကြားလျှင် ဟံသာဝတီပြည်ကြီး
ကို တလိုင်းတို့ဦးစွန်းမပြုရချေ။ မြန်မာဦးစွန်းပြုလမည်ဟူ၍ ဘတ်လေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးအလောင်း
တော်ကိုလည်း ဆရာတော်ကြီးတောင်းပန်၍ ကောင်းမွန်စွာသဂြိုဟ်ပြီးလျှင် အရိုးတော်ကို ရွှေအိုးနှင့်ထည့်၍
သန့်ပြန်စွာသောအရပ်၌မြှုပ်လေ၏။ မင်းတရားရွှေထီးကား- အိမ်နိမ့် ၁၅။ စည်းစိမ် ၂၀။ သို့အဝင်တွင်သက်
တော် ၃၅။ နှစ်၌ နတ်ပြည်စံတော်မူချေသည်။ နံတော် ၄-ဟူသားတည်း။

၂၂၃ - သမိန်စောထွတ်သည် သမိန်စက္ကဝေါခံ၍ မင်းပြုပုံ

စစ်တောင်းစားသမိန်စောထွတ်လည်း ဘဝရှင်မင်းတရား လုပ်ကြံပြီးလျှင် အပါးတော်တွင်ရှိသော အမှူးအမတ် သူကောင်းသားမြေးတို့ဘမ်း၍ သတ်လေ၏။ အချို့လည်း ဟံသာဝတီသို့ ပြေးလေ၏။ အချို့လည်း တောင်ငူသို့ ပြေးလေ၏။ အချို့လည်း မုတ္တမသို့ ပြေးလေ၏။ ယင်းသို့မှ မင်းတရားရွှေထီးတွင်ပါသော ဆင်လုံး မြင်းရင်းတို့ကို သိမ်းယူ၍ မိမိနှင့်အလိုတူသော အမှူးအမတ်ခေါင်းအကြီးတို့ကို သစ္စာပေးပြီးလျှင် “သမိန်စက္ကဝေါ” ဟူသော အမည်ကိုခံ၍စစ်တောင်းမြို့ကိုမင်းပြုလေ၏။ နောက်ဟံသာဝတီကိုချီ၍ မင်းပြုလေ၏။ ဘဝရှင် မင်းတရား ရွှေထီးနတ်ပြည်စံတော်မူလျှင် အပါးတော်တွင် စေပါတော်မူသော တုရင်သီဟအမတ်သည် တပ် တော်ကပြေးထွက်ခဲ့၍လှေငယ်တစင်းကိုရလျှင် ကျွန်ရစ်ယောက်နှင့်လှေစီး၍ မရီစွန်ဟူသော အရပ်သို့ ကူး၍ညဉ့် ၃-ချက်တီးကျော်ကို ဟံသာဝတီသို့ ရောက်လှာသည်။

တုရင်သီဟရောက်၍ အကြောင်းမျိုးကိုဘုရင်နောင်တော်မိဘုရားကြားတော်မူလျှင်ယင်းသည်အကြောင်း များကို စာရေး၍ မြောက်သားတော်ရှိရာ ဒလမြို့သို့ တုရင်သီဟကိုပင်စေတော်မူသည်။ ဘုရင်နောင် ညီတော် သီဟသူကား- ဟံသာဝတီတွင်ရှိသော ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့် အမှူးအမတ်တို့ကိုခေါ်၍တောင်ငူမြို့ကို အပြင်းချီ၍ မြို့ပြကျိုးမြောင်း ကတုတ်ရင်တားပြင်ဆင်ပြီးလျှင် “မင်းခေါင်” ဟူသောအမည်ကိုခံ၍ခြားနားလေ၏။ သမိန်စော ထွတ်လည်း “သမိန်စက္ကဝေါ” ဟူသော အမည်ကိုခံ၍စစ်တောင်းတွင်တလခွဲခန့်နေပြီးလျှင် သီဟသူဟံသာဝတီ ကသည် တောင်ငူသို့သွားပြီကြားလျှင် ဟံသာဝတီကိုချီလှာသည်။ ရောက်လျှင် ရွှေနန်းကိုတက်၍မင်းပြုလေ သည်။

ပြည်မင်းသတိုးဓမ္မရာဇာလည်း “သတိုး” ဟူသောအမည်ကိုခံ၍ ပြည်မြို့ကိုခြားနားလေ၏။ မြေတံး , စကု, စလင်း , ဘောင်းလင်း လယ်ကိုင်း , ပုခန်းငယ်, စဉ့်ကူး, စလေ, ပုဂံ, ငသရောက်, တုရွင်းတိုင်, ကျောက်ပန်းတောင်း ပဋ္ဌနဂို, တောင်တွင်း , သည်မြို့များလည်း မိမိတို့မြို့ကိုအခိုင်အလုံချည်းနေကြလေသည်။ တလိုင်းပြည်သုံးရပ်လည်း အစုစုခြားနားလေ၏။

ဘုရင့်နောင်တော် ကျော်ထင်နော်ရထာလည်း ရှင်မိဘုရားကစေလှာသော ဘုရင်သီဟရောက်၍ အကြောင်းမျိုးကို စေ့ငစွာကြားတော်မူလျှင် ဒလတွင်ရှိသော မြန်မာအမတ် တလောင်းအမတ် ရှမ်းအမတ်တို့ကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်တော်မူသည်။ အချို့သော အမှူးအမတ်ကလည်း ဟံသာဝတီကိုအလျှင်တိုက်တော်မူ၍ အခိုင်အလုံနေ တော်မူမှ သင့်မည်ဟူ၍ လျှောက်ကြသည်။ အချို့သောအမှူးအမတ်ကလည်းဟံသာဝတီမှာရှိလေသောရှင်မိဘုရား ကို ယူတော်မူ၍ ဒလမြို့တွင် အခိုင်အလုံအရပ်အနေပြုတော်မူပြီးမှဟံသာဝတီမြို့သရေခေတ္တရာမြို့တို့ကိုလုပ်ကြံ တော်မူမှ သင့်မည်ဟူ၍လျှောက်ကြသည်။ ယင်းသောအခါ ရန်အောင်ဗလဟူသော အမတ်လျှောက်သည်ကား ယခုပြည်ရေးကို ထောက်သော်ဝါးအစည်းပြည်သကဲ့သို့ကရဲကသီကစဉ်ကလျားတလောင်းမြန်မာ ရှမ်းတို့သည် အစုစုရှိချေသည်။ သို့ရာတွင် ဒလမြို့သည် တလောင်းတို့အရိပ်အရာလည်းဖြစ်ချေသည်။ တလောင်းတို့အင်အားကို ထောက်သော ပျားအုံကိုလက်မထိစောက်သကဲ့သို့ရှိချေသည်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာမူကား-နည်းချေသည်ဖြစ် သောကြောင့် တလောင်းအမတ်ကြီးတို့ကို သစ္စာတော်ပေး၍ ဒဂုံ၊ ဒလ၊ ဓနုဖြူ၊ ကူထွက်၊ ဟင်္သာတ၊ လိုင်သည်မြို့ များကို ကျေးစားခန့်တော်မူပြီးမှ ခမည်းတော် နေပြည်တော်ကေတုမတီသို့ချီတော်မူမှသင့်မည်ဟူ၍နားတော် လျှောက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားနောင်တော်လည်း သည်အရေးသည်သင့်လှသည်ဟူ၍မိန့်တော်မူပြီးလျှင် အမတ်ကြီး တို့ကို သစ္စာတော်ပေး၍ အနောက်မြို့တလွှားကိုကျေးစားချည်းထည့်ခဲ့၍ အလုံးအရင်း ဆင်မြင်းအများနှင့် ကေတုမတီသို့ ဒဂုံက ကူးတော်မူသည် အပြင်းညှိနေ့မဆိုချီတော်မူသည်။ ယင်းကသည် ဓနုတောသို့ရောက် တော်မူသည်။ ယင်းကသည် မကော်သို့ရောက်တော်မူလျှင် ဟံသာဝတီသို့ မဝင်ဘဲဓားကျွန်တောင်ကိုသန်း၍ ချီတော်မူသည်။ ဓားကျွန်တောင်တွင် သမိန်စက္ကဝေါကဗညားဒလကို ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့် ဆီးကြိုတိုက်လှာရ သည်။ ထိုသို့တိုက်လှာသော်လည်း ရန်တုန်ပြုတော်မမူ။ ပကတိအားဖြင့်ချီတော်မူသည်။ အကြင်ဥပမာကား- တောသုံးထောင်ကိုအစိုးရသော ကေသရာဇာခြင်္သေ့မင်းသည် မြူးတူးစံပယ်သောအခါ မြေခွေး၊ မြောင်းခွေး တို့ သည် ရန်ပြုလိုသောငှါ ချင်းတို့အသံဖြင့်ဟောင်သော်လည်း မတုန်မလှုပ်မကြောက် မရွံ့ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံစွာတည် တံ့သကဲ့သို့ အမှတ်မဲ့ချီတော်မူသည်။ ဟင်္သာဝတီဟူသောအရပ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် ရှင်မိဘုရားခေါင်လည်း ဟံသာဝတီက အခြေအရံအပေါင်းနှင့် ရွှေဝေါစီး၍ထွက်လှာတော်မူသည်ကိုတွေ့တော်မူရာတွင်မှ ညီတော်သီဟ သူရဘုရင်မင်းခေါင်ခံ၍ တောင်ငူကိုခြားနားလေကြောင်းကို စေ့ငစွာသိတော်မူသည်။

ယင်းကမှ တောင်ငူသို့မရောက်ခင် ဆယ်တိုင်ကျော်ခန့် ရွာသစ်ကြီးအရှေ့လွင်လဟာတွင်နေတော် မူ၍ တပ်ခင်းတပ်ရာ အနေအထားကိုကြည့်ရှုတော်မူသော် အရှေ့လည်း ပေါင်းလောင်းမြစ်နှင့်နီးသည်။ တောင်ငူ မြို့နှင့်လည်း တစ်ခန်းခြားသည်။ သည်အရပ်သည်သင့်မြတ်လှသည်ဟူ၍ ပညာရှိတို့လျှောက်လျှင် မြို့သစ်ရွာ တွင်တပ်ချ၍နေတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ ဘုရင်တော်ကိုင်စေသော တလိုင်မတမိတစ်၊ ထား ကျွန်းစား ဗြတ္ထမတစ်၊ ရှမ်းအမတ်ဖြတ်စတစ် သည်သုံးယောက်သည် ခရီးသို့ရောက်မှ သားမယားကို ယူမည်ဟူ၍ ဟံသာ ဝတီ သို့ပြန်လေသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း မြို့သစ်ရေပုပ်တပ်တော်ကို “ဇေယျဝတီ” ဟူသော အမည်ကို သမုတ်တော်မူ၍ ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ဗိုလ်ဝင်ခံ၍နေတော်မူသည်။

နှစ်လခန့်ရှိလျှင် ညီတော်သီရိဇေယျကျော်ထင် ညီတော်အလတ် နန္ဒယော်ဓာအစရှိသော မှူးတော် မတ်တော် ဒေါဗညားအပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ စိုင်းပြင်းခင်းကျင်းတော်မူသည်ကား - ဟံသာဝတီသို့ပြန်ချီ ၍ အရုံးအစုအညီအညွတ်မရှိခင် လုပ်ကြံတော်မူရသော်လည်း သင့်မည်လော။ သည်တွင်အနေအထားကျအောင် စီရင်တော်မူ၍ အနေအထားကျပြီးမှ ကေတုမတီသို့ချီတော်မူ (သော်လည်း သင့်မည်လောဟူ၍ အရေးအရာကို တိုင်ပင်တော်မူသော်၊ အချို့သော အမှူးအမတ်တို့ကလည်း ဟံသာဝတီသို့အလျင်ချီ၍ လုပ်ကြံတော်မူမှသင့် မည်လျှောက်ကြသည်။ အချို့အမတ်တို့ကလည်း တလိုင်းမြန်မာပြေးပုန်းလေသည်များကို သည်တွင် စုရုံးတော် မူ၍အနေအထားကျပြီးမှ ကေတုမတီသို့ချီတော်မူမှ) သင့်မည်အရေးကိုလျှောက်ကြသည်။ ယင်းသောအခါ သီရိ ဇေယျနော်ရထာဟူသောအမတ်လျှောက်သည်ကား-ယခုအရေးကိုထောက်သော် နှေးနှေးဖြည်းဖြည်းလုပ်ကြံတော် မူရမည် အရေးမဟုတ်။ လျင်လျင်ဆော်ဆော်စစ်ဦးဘီလူးပါ လုပ်ကြံတော်မူရမည်အရေး ဖြစ်သည်။ ညီတော် မင်းခေါင်လည်း တောင်ငူနေရင်းမဟုတ်။ ယာယီသာဖြစ်သည်။ အရေးအရာမညီညွတ်ခင် ကောတုမတီသို့အ လျင်ချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူမှသင့်မည်ထင်သည်ဟုနားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား လည်းသီရိဇေယျနော်ရထာ လျှောက်သောအရေးသည် သင့်လှသည်ဟူ၍မိန့်တော်မူပြီးလျှင် တောင်ငူသို့ချီတော် မူမည်ကို စီရင်ခန့်ထားတော်မူစဉ်တွင် အိမ်မက်တော်မြင်တော်မူသည်ကား - သရက်တခိုင်တွင် ၅-လုံးသီး သည် အခေါင်ဆုံးသရက်သီးကိုဆွတ်၍စားတော်ခေါ်မက်သည်။ သည်အိမ်မက်အလိုသော်ကား - ညီတော် လည်း မင်းခေါင်အမည်ခံ၍ ကေတုမတီကိုမင်းပြုသည်။ မင်းခေါင်မှာ(အခေါင်က) သရက်သီးကိုစားတော်ခေါ် မက်သည်နှင့်အညီညီတော်ကိုယ်နှင့်တကွ ကေတုမတီမြို့အလုံးကို ရတော်မူမည်ဟူ၍ ဘတ်တော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ ဟံသာဝတီမှာလည်း သမိန်စောထွတ်သည် စစ်တောင်းကချီ၍ ဟံသာဝတီမှာနန်း တက်သည်ကို မှူးကြီးမတ်ခိုင်တို့မညီမညွတ်၍ သုံးလခန့်ရှိလျှင် နန်းကချ၍ မုတ္တမမှာရှိသော သမိန်ထောရာမ ကိုချီးပင့်၍နန်းတင်လေ၏။

၂၂၆ - တလိုင်းတို့ဝင်စားလှာပုံအကြောင်း

ဟံသာဝတီတွင်ရှိသော အဲဒ်မွန်တရာတစ်၊ စန္ဒယော်ဓာတစ်၊ ရဲးယော်ဓာတစ်၊ တုရင်ဗလတစ်၊ သာရကာ မှူးတစ်၊ သပေါ်မှူးတစ်၊ ဗညားဖရူးသားအိမ်မွတ်တော်တစ်၊ သည်လူတို့သည် တလိုင်းကျွန်မခံပြီဟူ၍သားမယား တို့ယူ၍ အခြွေအရံအလုံးအရင်း လူသုံးထောင်ကျော်ခန့်နှင့် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးခြေရင်းတော်သို့ ရောက်လှာ ၏။ အရှေ့ဘက်မုတ္တမကလည်း အဲဒ်ပရဲးတစ်၊ စန္ဒရာသီတစ်၊ ပိုက်ကမြင်တစ်၊ သည်သုံးယောက်နှင့် မှူးသား မတ်သား တကျိပ်ကျော်တို့သည် သားမယားကျေးကျွန်လူတရာကျော်ခန့်နှင့် ခြေရင်းတော်သို့ရောက်လှာ၏။ တောင်ငူကလည်း ဘယဇေယျတစ်၊ ဆင်မှူးဗလကျော်သူတစ်၊ တောင်ငူသူရဲမှူးတစ်၊ အတွင်းသင်းမှူးတစ်၊ သည်သူတို့လည်း အထက်ကမင်းတရားရွှေထီးမရှိနောက် မင်းခေါင်တောင်ငူသို့ချီလာစကပင် ပြေးထွက်၍တော မှာပုန်းသည်။ နောက်နှစ်လကျော်ခန့်ရှိမှခြေရင်းတော်သို့အခြွေအရံလူခုနှစ်ရာကျော်နှင့်ရောက်လှာသည်။ဘဝရှင် မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ရောက်လှာသော အမှူးအမတ်ခေါင်းအကြီးတို့ကို ဆုလာဘ်ပေးတော်မူ၍သစ္စာတော် ခံပြီးလျှင် အမှုထမ်းရသည်။

၂၂၇ - တောင်ငူသို့ချီ၍ရံတော်မူကြောင်း

ယင်းသို့မှ ကေတုမတီသို့ချီမည်ကို ခန့်ထားတော်မူသည်ကား - လက်ျာရဲးတိုင် မြင်းတထောင်နှင့် တတပ်၊ တုရင်ဗလမြင်းတထောင်နှင့် တတပ်၊ သည်မြင်းနှစ်တပ်ကို ရှေ့ချီရသည်။ နောက်သီရိဇေယျကျော်ထင် တတပ်၊ ညီတော် အလတ် နန္ဒယော်ဓာတတပ်၊ ညီတော် အငယ်မင်းရဲကျော်ထင်တတပ်၊ သားတော် မင်းရဲကျော်စွာတတပ်၊ သီရိဇေယျနော်ရထာတတပ်၊ လက်ဝဲဘယတတပ်၊ မြောက်တောင်မှူးဘယနန္ဒသူတတပ်၊ အဲမွန်တရာတတပ်၊ သီရိဓမ္မရတ်တတပ်၊ နန္ဒစည်သူတတပ်၊ ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားနောက် တပ်မပြု၍ ချီတော်မူသည်။ တပ်တော်တွင် နန္ဒသူကို တပ်မှူး၊ ရာဇတမန်ကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။ မြင်းတပ် နှစ်တပ်နှင့် တကွတပ်ပေါင်း ၁၂-တပ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင်နှစ်ရာ၊ မြင်းနှစ်ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲ ရှစ်သောင်းနှင့်ကြည်းကြောင်းချီတော်မူသည်။ ရေတပ်ပေါင်းချီရာမှာ ရာဇဗလတတပ်၊ နန္ဒယော်ဓာတတပ်၊ ရာဇသင်္ကြံတတပ်၊ စွန်တရာတတပ်၊ ဇိတ်ပြီးတတပ်၊ ဘယသင်္ကြံတတပ်၊ သည်ခြောက်တပ်တွင် ဘယသင်္ကြံကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူသည်။ သာရကာမှူးနှင့် တောင်ငူသူရဲမှူးကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။ ခြောက်တပ်တွင်ပါသည့် ကတ္တလွန်းကျင် တရာသုံးဆယ်၊ လှော်ကားကြော့လှေခုနှစ်ဆယ်၊ စစ်သည်သူရဲတသောင်းခြောက်ထောင် သည်လှေများတွင် မြို့ဖြူအမြောက်ကြီးများကို တင်ခဲ့ရသည်။ ဤသို့ရေအားကြည်းအားစီရင်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ်(၉၁၂)ကိုးရာ တဆယ့်နှစ်ခု တော်သလင်းလပြည့်ကျော်နှစ်ရက် အင်္ဂါနေ့ ကေတုမတီသို့ချီတော်မူ သည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ညီတော်သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ်၊ ညီတော်အငယ် မင်းရဲကျော်ထင်တတပ်၊ လက်ဝဲဘယတတပ်၊ သီရိဇေယျနော်ရထာတတပ်၊ ဘယနန္ဒသူတတပ်၊ သည်ငါးတပ်ကို တိုက်ဆင်ခြောက် ဆယ်၊ မြင်းခုနှစ်ရာ၊ ဗိုလ်နှစ်သောင်းငါးထောင်နှင့် ကဲလင်းအရပ်က တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍ရံရသည်။ ယင်းသို့ ရေအားကြည်းအားရံတော်မူသည်ကို ဘုရင်မင်းခေါင်က တပ်မတည်ရအောင် အကြိမ်ကြိမ်ထွက်၍တိုက်သည်။ မဖျက်ဆီးနိုင်၍ တပ်တည်ရ လျှင်မြို့တွင်းသားကျဉ်းမြောင်းလေ၏။

ရံ၍ ၄-လခန့်ရှိလျှင် မြို့တွင်းက မှူးအမတ်အခေါင်းအကြီးတို့သည်ပြင်တပ်သို့ ပြေးထွက်လာကုန်၏။ ခြေရင်းတော်သို့ ရောက်လာသော သူတို့ကိုလည်း သစ္စာတော်ပေး၍အမှုတော်ကိုထမ်းရသည်။ အမှုထမ်းမရှိလျှင် တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်းပြင်းစွာဖြစ်၍ ခမည်းတော်ဆရာဘုန်းတော်ကြီးကိုတောင်းပန်၍ စည်းစိမ်မပျက်အသက်မသေရှိပါမည်အကြောင်းကို ပြင်တပ်သို့ထွက်၍ လျှောက်လာရသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရား ကြီးဘုရားလည်း ခမည်းတော်ဆရာတော်ကို ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ ညီတော်မင်းတရားရွှေထီးမရှိလျှင် ကျွန်ုပ် တို့ညီနောင် ငါးပါးသည် တချက်တည်းရုံးစု၍ ဟံသာဝတီကိုနေရသည်ရှိသော် ခပ်သိမ်းသော ရန်သူတို့သည် ဖျက်ဆီးနိုင်မည်မဟုတ်။ သို့ကိုသီဟသူသည် အမှားကိုကြံလေသောကြောင့် အလုပ်အကြံများချေသည်။ ယင်း သို့လူမှု၌ မလိမ်မာရှိငြားသော်လည်း သီဟသူသည် ကျွန်ုပ်ညီဖြစ်သည်။ အပြစ်ပြုသာမည်မဟုတ်။ ကျွန်ုပ် လည်းအထွတ်အမြတ်ရောက်လေပြီသည်။ ကျွန်ုပ်ကျေးဇူးတော်ကိုခံထိုက်သသူဖြစ်တော့သည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူ လျှင် အရေးဟူသမျှကုန်၍ သက္ကရာဇ်(၉၁၂) ကိုးရာတဆယ့်နှစ်ခု တပို့တွဲလဆန်း ၃-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့အရေး တော်ပြီးသည်။ ထိုသို့အောင်မြင်တော်မူလျှင် အလှအယက်နိုင်ထက်စိုက်ကမ်းမပြုစေနှင့်ဟူ၍ မောင်ကြေးနင်းနှင့် ကံမြစ်တော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ ကေတုမတီတွင်ရှိသော မင်းမှူးမတ်ခေါင်းအကြီးအမှုထမ်းအပေါင်းတို့ကို သစ္စာ တော်ပေး၍ အမှုတော်ကိုထမ်းရသည်။ ယင်းသို့ ပြည်အလုံးကို စီရင်ခန့်ထားတော်မူပြီးမှ ယာယီနန်းဆောက်၍ ဘိသိက်ခံတော်မူသည်။

ညီတော်သီရိဇေယျကျော်ထင်ကို “မင်းရဲစည်သူ” ဟူသောအမည်နှင့်ကွမ်းခွက်ရှစ်မြောင့်၊ ဘက်ဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ ပတ္တမြားသုံးရစ်စီရွှေထွေးခံ၊ ရွှေချက်လေးစင်း၊ ပေါင်းဝန်းရွှေထည့်၊ မြင်းရွှေကြိုး ရွှေက၊ ဝေါ ပလာစည်ကိုးလုံး၊ ငွေနှုံးငါးစင်း၊ ငွေခရာငါးစင်း၊ အစုံပေးတော်မူသည်။

ညီတော် နန္ဒယော်ဓာကို “သတိုးဓမ္မရာဇာ” ဟူသော အမည်နှင့် ရွှေကွမ်းခွက်ရှစ်မြောင့်၊ လက်ဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ ပတ္တမြားနှစ်ရစ်စီရွှေထွေးခံ၊ ရွှေချက်နှစ်စင်း၊ ဆင်ပေါင်းဝန်းရွှေထည့်၊ မြင်းရွှေကြိုး ရွှေက၊ ဝေါပလာစည်ငါးလုံး၊ ရွှေနှုံး ၃၊ ငွေခရာ ၃၊ အစုံပေးတော်မူသည်။

ညီတော် သီဟသူကို “မင်းခေါင်” ဟူသောအမည်ကိုထပ်၍ပေးတော်မူသည်။ ရွှေကွမ်းခွက်ခြောက်မြောက် လက်ဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ ပတ္တမြားတရစ်စီ ရွှေထွေးခံ၊ ချက်နှစ်စင်း၊ ဆင်ပေါင်းဝန်းရွှေထည့်၊ မြင်းရွှေ ကြိုးရွှေက၊ ဝေါပလာစည်ငါးလုံး၊ ရွှေနှုံး ၃၊ ငွေခရာ ၃၊ အစုံပေးတော်မူသည်။

ညီတော် ဇေယျနန္ဒကို “မင်းရဲကျော်ထင်” ဟူသောအမည်နှင့် ကွမ်းခွက်၊ လက်ဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ ရွှေထွေးခံ၊ ရွှေချက်တစင်း၊ ဆင်ပေါင်းဝန်းရွှေချက်၊ မြင်းရွှေကြိုးရွှေက၊ စည်ငါးလုံး- ငွေနှုံး၃၊ ငွေခရာနှစ်ပေး တော်မူသည်။

မင်းဆွေစိုးမျိုးမှူးကြီးမတ်ကြီးတို့ကိုလည်း အမည်အရည်အဆောင်အရွက်အထိုက်အလျောက်ပေးတော် မူသည်။ ဆင်သည်မြင်းသည် သူရဲသူခက်အပေါင်းတို့ကိုလည်း အထိုက်အလျောက် ကျေးရွာရွှေငွေအဝတ်ပုဆိုး ပေးတော်မူသည်။

နေတော်မူသော တဲတော်ကိုလည်း ကျောင်းရံ ၄၀-နှင့်တကွ ကျောင်းကြီးဆောက်တော်မူ၍ ဆရာတော် ရှင်သဒ္ဓမ္မဂုရုအား လှူတော်မူသည်။ ထီးတရပတ် အစရှိသော ပရိစ္ဆာရာတို့ကိုလည်း အနီချည်းစီရင်၍ လှူတော်မူ သည်။ သရထေရ်ဘုရားညီနောင်ကိုလည်း ထီးချရာသီးကသည် မြေတိုင်အောင်ရွှေထည့်တော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ ကေတုမတီမြို့ကြီးတွင် အနေအထားကျအောင် စီရင်တော်မူ၍ ညီတော် သားတော်မှူးတော် မတ်တော်အပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ယခုဟံသာဝတီသို့ ချီတော်မူသော်လည်း သင့်မည်လော။ သရေခေတ္တရာပြည် မြို့ကိုချီ၍ လုပ်ကြံရသော်လည်း သင့်မည်လော။ ရတနာပူရသို့ စမ်းချိချီရသော်လည်းကောင်း သင့်မည်လောဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်ကို အချို့သောမှူးတော်မတ်တော်တို့လည်း ကေတုမတီတွင် ဘဝရှင်မင်းတရားနေတော်မူ၍ ညီတော် သားတော်တို့ကို အဝသို့ စမ်းချိချီစေသော် သင့်မည်ထင်သည်ဟူ၍ လျှောက်ကြသည်။ အချို့သောမှူးတော်မတ်တော် တို့ကလည်း ဟံသာဝတီကို အညီအညွတ်မရှိခင် ချီတော်မူမှ သင့်မည်ထင်သည်ဟူ၍ လျှောက်ကြသည်။

ယင်းသောအခါ နန္ဒစည်သူလျှောက်သည်ကား - ယခုသည် ကေတုမတီကို အလိုတော်ပြည့်ပြီ။ ကေတုမတီ တွင်လည်း တလိုင်းမြန်မာ ရှမ်းအစုစုရှိသည်။ မြန်မာကို ထောက်သော်လည်း နည်းချေသည်။ မြန်မာကို များ အောင်ဆည်းပူးတော်မူရဦးမည်။ ဟံသာဝတီလည်း တလိုင်းပြည်ဖြစ်၍ တလိုင်းတို့သည် များလှသည်။ ယင်း သို့ဖြစ်သောကြောင့် သရေခေတ္တရာသို့ အလျင်ချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူသင့်သေးသည်။ ကြာချေသော် ပြည် စား သတိုးသူသည် အကြံအစည်များ၍ အမှီအခိုရာချိမ့်မည်။ ယင်းသို့လျှင် အလုပ်အကြံများချိမ့်မည်ဟူ၍ နား တော်လျှောက်သည်။

၂၃၀ - ပြည်မြို့သို့ချီတော်မူ၍ ကျေးလက်များကိုသိမ်းယူပုံ

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း နန္ဒစည်သူ လျှောက်သောအရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ သရေခေတ္တရာ သို့ချီတော်မူမည်ကို စီရင်တော်မူသည်။ ချီရသောတပ်စဉ်ကား လကျာရုံးတိုင်တတပ်၊ ရာဇဝေဒန်မြင်းတပ်၊ တုရင် ဗလမြင်းတပ်၊ လကျာယော်ဓာမြင်းတပ်၊ လက်ဝဲရုံးတိုင်မြင်းတပ် သည်မြင်းလေးငါးတပ်ကိုရှေ့ချီရသည်။ သည် နောက်ညီတော်သီဟသူတတပ်၊ ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာတတပ်၊ ညီတော်အငယ် မင်းရဲကျော်ထင်တတပ်၊ သီရိ ဇေယျနော်ရထာတတပ်၊ နန္ဒစည်သူတတပ်၊ သီရိဓမ္မရတ်တတပ်၊ အဲဒဲမွန်တရာတတပ်၊ စန္ဒယော်ဓာတတပ်၊ လက်ဝဲဘယတတပ်၊ နန္ဒကျော်ထင်တတပ်၊ နေမျိုးကျော်ထင်တတပ် ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား တပ်မပြုချီတော်မူသည်။ တပ်မတော်တွင် သက်ရှည်ကျော်ထင်ကို တပ်မှူး ရာဇယော်ဓာကို စစ်ကဲခန့်တော်မူ သည်။ မြင်းငါးတပ်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း ၁၇-တပ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင်နှစ်ရာငါးဆယ်၊ မြင်းသုံးထောင်၊ စစ် သည်သူရဲကိုးသောင်းနှင့် သက္ကရာဇ်(၉၁၂) ကိုးရာတဆယ့်နှစ်ခု တန်းခူးလဆန်းရှစ်ရက်မြဲကြာနေ့သရေခေတ္တရာ သို့ချီတော်မူသည်။ သားတော် မဟာဥပရာဇာ၊ ညီတော် မင်းခေါင်၊ ဘယသကြီးသုံးပါးကို ဆင်လုံးမြင်းအများ နှင့် အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။

ချီတော်မူ၍ သရေခေတ္တရာသို့ ရောက်တော်မူလျှင် အကြိမ်ကြိမ်မြို့ကိုချဉ်း၍လုပ်ကြံတော်မူသည်။ သူက မြို့စီးပြစီးထူထပ်လှ၍ လက်နက်ကိရိယာများသည် နှင့် လှေတပ်ကူညီ၍ အမြောက်မြဲတပူကြီးပြစ်လျှင် အထိအပါးများသောကြောင့် အဝေးသို့ခွါ၍နေရချေသည်။

ယင်းသို့လျှင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ယခုငါတို့ပြည်မြို့ကိုအကြိမ်အဘန် များစွာလုပ်ကြံတော်မူသည်မရချေ။ ရဲမက်ဗိုလ်ပါတို့သာ ပင်ပန်းရချေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် မြေထဲ သရက် အစရှိသော အညာမြို့တလွှားကို သိမ်းယူတော်မူဦးမည်။ အညာတလွှားလက်နက်တော်ဖြစ်မှရေကြောင်း ကြည်းကြောင်း သရေခေတ္တရာသို့ချီတော်မူမည်မိန့်တော်မူသည်ကို ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာ သည်အရေးသင့် လှသည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်လျှင် တပ်ကိုနုတ်၍မြေထဲသို့ချီတော်မူသည်။ မြေထဲစားမင်းကျော်ထင်၊ လယ် ကိုင်းစား ဘယယော်ဓာ၊ မလွန်စားဘယသကြီး၊ စကုစားလက်ဝဲယော်ဓာ၊ မဘဲစား၊ မြင်ကွန်းစား၊ မင်းတုံး စား၊ တိုင်းတာစား၊ မင်းတပ်စားတို့သည် သား - သမီး- ဆင်ကြီးမြင်းကြီးတို့ကိုလက်ဆောင်တော်ဆက်၍ ခြေတော်ဦးတင်လှာ၏။ ယင်းသို့မှ ဝင်လှာသမျှမြို့စားတို့ကို သစ္စာတော်ပေး၍ အမှုတော်ကိုထမ်းရသည်။ မြေထဲမြို့ကိုလည်း ခိုင်ခန့်အောင်လုပ်စေ၍ ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာ၊ ညီတော်အငယ် မင်းရဲကျော်ထင်နှင့် စကုစား၊ စလင်းစား၊ မကွေးစား၊ မလွန်စား၊ ဖျင်းတစား၊ ပုလဲစား သည်သူများကို မြေထဲတွင် အလုံး အရင်းဆင်မြင်းနှင့် ထားတော်မူခဲ့လျှင် သက္ကရာဇ်(၉၁၃)ကိုးရာတဆယ့်သုံးခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော်နှစ်ရက် ၄- ဟူးနေ့ ကေတုမတီသို့ပြန်တော်မူသည်။

ကေတုမတီသို့ ရောက်တော်မူ၍ တလကျော်ခန့်ရှိလျှင် ပြည်မင်း သတိုးသူကျွန် “ရာဇမနော်”ဟူသော အမတ်သည် ပြည်မြို့က ပြေးထွက်လာ၍ကေတုမတီသို့ရောက်လာသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ရောက်လာသော ရာဇမနော်ကို ခေါ်တော်မူ၍မေးတော်မူသော် ပြည်တွင်ရှိသော အမှုအမတ်တို့သည် သတိုးသူ ကိုဤသို့လျှောက်ကြသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားသည် ဘုန်းလက်ရုံးအာဏာ ပညာအမြင်တော်နှင့် ပြည်စုံသောမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီးရှိတော်မူစဉ်ကာလကပင် မြန်မာအမတ် ရှမ်းအမတ် တို့သည် ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍ ယခုလည်း အမှုတော်ကိုထမ်းကြသည်။ ထိုအမှုအမတ်တို့သည်လည်းအသက်ကို အသက်မမှတ်ထမ်းမည်သူချည်းဖြစ်၍ အညာတလွှားအောက်တလွှားတွင်ရှိသောမြို့ရွာအပေါင်းတို့ကိုလည်း သိမ်းယူ၍လက်နက်နိုင်ငံဖြစ်လေပြီသည်။ အညံ့ခံတော်မူမှသင့်မည်လျှောက်ကြသည်ကို သတိုးသူကငါအညံ့ခံ တွက် ရှိသလော။ ငါ့မြို့နှင့်ခံနိုင်အောင်ခံမည်၊ မခံနိုင်လျှင် သူရဲတသောင်းနှင့် ငါ့ဆင်နာဂါဝရကိုစီး၍ ရံတပ်ကိုတိုက်ဘောက်ပြီးလျှင် ရခိုင်သို့ဥယျာဉ်ပုကြောင်း ဝင်မည်ဆိုသည်။ အမှုအမတ်ခေါင်းအကြီးတို့လည်း မညီမညွတ် ရှိပြီ။ အလျင်ချီတော်မူလျှင် ရတော်မူမည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ ဆရာတော် ဘုန်းတော်ကြီး ကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သဘောသကန်ကိုထောက်ရှုတော်မူသော် ဟုတ်ရာသည်ဟု အယူတော် ရှိပြီးမှအလျင်ချီတော်မူမည်ကို စီရင်တော်မူသည်ကား- လက်ျာရုံးတိုင်မြင်းတပ်၊ တုရင်ဗလမြင်းတပ်၊ လက်ျာ ယော်ဓာမြင်းတပ်၊ တုရင်ကျော်သူမြင်းတပ် သည်မြင်းလေးတပ်ကို ရှေ့ချီရသည်။ သည်နောက်တောင်ငူဘုရင် မင်းခေါင်တတပ်၊ နန္ဒစည်သူတတပ်၊ သီရိဓမ္မရတ်တတပ်၊ လက်ဝဲဘယတတပ်၊ အဲမွန်တရာတတပ်၊ သီရိ ဇေယျနော်ရထာ တတပ်၊ သက်ရှည်ကျော်ထင်တတပ်၊ နန္ဒသူရိယတတပ်၊ နန္ဒကျော်ထင်တတပ် ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရားချီတော်မူသည် တပ်မတော်တွင် ရာဇသင်္ကြံကိုတပ်မှူး နန္ဒသူရိယကိုစစ်ကဲခန့် တော်မူသည်။ မြင်းတပ် လေးတပ်နှင့်တကွ တဆယ့်လေးတပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင်နှစ်ရာငါးဆယ်၊ မြင်းသုံး ထောင်၊ ဗိုလ်ကိုးသောင်း နှင့်ချီတော်မူသည်။ ညီတော်မင်းစည်သူ သားတော် မဟာဥပရာဇာကို ကေတုမတီမြို့ တွင် အစောင့်အနေခန့် တော်မူ၍ သက္ကရာဇ်(၉၁၃)ကိုးရာတဆယ့်သုံးခု တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၆-ရက် ၅- နေ့သရေခေတ္တရာသို့ချီတော်မူသည်။ မြေထဲမြို့မှရှိလေသော ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာ၊ ညီတော်မင်းရဲကျော် ထင်တို့ကိုလည်း အညာမြို့စားအပေါင်းနှင့် ရေအားကြည်းအားပြည်သို့ချီလှည့်ဟူ၍စေတော်မူသည်။ ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လည်း အမိန့်တော်အတိုင်းပြည်သို့ချီလာ၍ရောက်လျှင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ပန်းမ တူဟူသောအရပ်တွင်တပ်မ ချ၍နေတော်မူသည်။

တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်နှင့် သီရိဇေယျနော်ရထာ သည်နှစ်တပ်မူကား- တပ်မချဘဲမြို့ကိုချီ၍ (၉၁၃) ကိုရှုတဆယ့်သုံးခု တော်သလင်းလကွယ်နေ့ညဉ့်နှစ်ချက်တီးကျော်တွင် စောရန်နှင့်ဆင်နှင့် တောင်တံခါးရက် ဘောက်ကို တိုက်ဘောက်၍တံခါးဖွင့်ပြီးလျှင် သတိုးသူအိမ်တိုင်အောင် ဝင်၍ဘမ်းလေ၏။ ရပြီးလျှင် ဘဝရှင် မင်းတရားကြီးဘုရားကို ဆက်လေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ပြည်စားသတိုးသူသည်ငါ့ကျွန်ကား မခံ။ ရခိုင်သို့ပြေးဝင်၍ ရခိုင်ဘုရင်ကျွန်ခံမည်အကြံရှိသည် မစောင့်မဟုတ်လော အမိန့်တော်ရှိပြီးလျှင်ကွပ်မျက် တော်မူလေ၏။ နောက်နောင်တရိုတော်မူပြန်သည်။ သရေခေတ္တရာကို အောင်မြင်တော်မူလျှင် ပြည်မြို့တွင်ရှိ သော အမှူးအမတ်မှစ၍တမြို့လုံးကို သစ္စာပေးတော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာကို မင်းဆောင်မင်းယောင်နှင့်တကွ ရွှေချက်လေးစင်းထွက်စည် ပေးတော်မူ၍ ပြည်မြို့ကို ဘုရင်ခံမင်းပြုရသည်။

ညီတော် ဘုရင်မင်းခေါင်ကိုလည်း အားရတော်မူ၍ လက်တော်နှစ်ဘက်တွင် ဝတ်တော်မူသော ပတ္တမြား လက်ကောက်၊ ပတ္တမြားလက်စွတ်၊ ဝတ်တော်မူသော တုရင်တပ်သောဝတ်လုံ၊ ရွှေချက်လေးစင်းဆုပေးတော်မူ သည်။ ပွဲလမ်းရသူ အမှူးအမတ်တို့ကိုလည်း အဆောင်အယောင်စားကျေးစားလက် အထိုက်အလျောက်ဆုပေး တော်မူသည်။

သာယာဝတီစား ဥဇနာ၊ ဓနုဖြူစား သမိန်ရဲသင်းရံတို့လည်းလက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့်ခြေတော် ဦးတင်လှာသည်။

ယင်းသို့မှ သရေခေတ္တရာတွင် ဆယ်ရက်ကျော်ခန့်နေတော်မူ၍ ပြည်အလုံးကိုစီရင်တော်မူပြီးမှ စလေ ပုခန်းငယ် စသော ပုဂံသို့ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မမူခင် စလေစားတို့လည်း ဆင်ကြီးမြင်းကြီး သားသမီး တို့ကို လက်ဆောင်ပြု၍ ခြေတော်ဦးတင်လှာသည်။ ပုဂံစားမူကား-အလျင်ချီလေသော ရဲမက်တော်တို့ကို ခံနှင့် သည်ကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးရောက်တော်မူ၍ ရေအားကြည်းအားလုပ်ကြံတော်မူလျှင် အဝသားပုခန်းငယ်သား ပြေးထွက်လေ၏။ ယင်းသို့ပြေးထွက်လျှင် ပုဂံစားလည်း အသက်သေမည်ကိုကြောက်၍လက်ဆောင်လက်နက် အများနှင့် ခြေတော်ဦးတင်လှာသည်။ ပုဂံကိုရတော်မူသည်။ ပုဂံကိုရုတ်၍ ဦးရီးတော်မင်းစည်သူကို ကျေးစား ထည့်တော်မူခဲ့၍ အဝသို့ရေကြောင်းကြည်းကြောင်းချီတော်မူသည်။ ကျောက်တလုံးသို့ရောက်တော်မူလျှင် အဝကို ဝန်းရံ၍လုပ်ကြံတော်မူမည်စီရင်စဉ်တွင် နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော ဟင်္ဂ်နွေမြို့ကိုဟံသာဝတီကတိုက်လေ သောကြောင့် ရဲမက်တော်တို့ထွက်ပြေးရကြောင်းကို လျှောက်လှာ၍ကြားတော်မူလျှင် ကျောက်တလုံးတပ် တော်ကပြန်တော်မူ၍ ပုဂံသို့ရောက်တော်မူလျှင် ဆင်ကြီးမြင်းကြီးများကို ဘောင်တွင်တင်၍ ရေကြောင်းအလျင် စုန်တော်မူသည်။ ကြည်းတပ်သားတို့ကိုလည်း အလျင်နေ့ညဉ့်မဆို ချီလေအမိန့်တော်ရှိသည်။ စုန်တော်မူ၍မြေ ထဲသို့ရောက်တော်မူလျှင် ညီတော်အငယ်မင်းရဲကျော်ထင်ကို ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် တောင်ငူသို့အလျင် ချီရလေသည်။

၂၃၃ - သရေခေတ္တရာတွင် အဝမင်းမိုးမြဲနရပတိဝင်လှာပုံ

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားမူကား - သရေခေတ္တရာသို့ စုန်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီသို့ ရေကြောင်း ချီစီမံမည်ကို စီရင်တော်မူသည်။ မြေထဲစားတတပ်၊ စက္ကစားတတပ်၊ ပုခန်းငယ်စားတတပ်၊ သာယာဝတီစား နော်ရထာတတပ်၊ ခနုဖြူစား ရဲသင်ရံတတပ်၊ ညီတော်ပြည်မင်း သတိုးဓမ္မရာဇာတတပ်၊ သည်ခြောက်တပ်တွင် သတိုးဓမ္မရာဇာကို ဗိုလ်ချုပ်ခန့်တော်မူသည် ပါသည်တိုက်လှေသုံးထောင်၊ တံစွက်လှေငယ် တရာ , ရိက္ခာတင် ကုန်လှေ တရာ၊ ဗိုလ်လေးသောင်းချီရမည်ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူသည်။ ယင်းသို့ခန့်ရန်တော်မူစဉ်တွင် အဝ ကိုမင်းပြုသော မိုးမြဲနရပတိသည် စကိုင်းမင်း စည်သူကျော်ထင်ကို မခံနိုင်၍ သားတော်၊ သမီးတော်နှင့်တကွ ဆင်လုံးမြင်းရင်းအလုံးအရင်းကိုယူ၍ ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သနားတော်မူ ၍ စီးမြီးနင်းမြီးသော အဆောင်အယောင်နှင့်တကွ သာယာစွာနေရ၏။ ပြည်မြို့တွင် မြသိတင်ဘုရား ဇရပ်များ ကိုမီးလောင်သည်ကို ဇရပ်သုံးဆောင်ဆောက်စီမံမည်ဟူ၍ ဝတ်တော်မူသော ပတ္တမြားလက်ကောက်၊ ပတ္တမြား လက်စွပ်၊ စားတော်လက်ဘက်အိုး , သောက်ရေတော် တကောင်းဘိုး စသည်များကိုလှူတော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ အဝနရပတိကိုခေါ်တော်မူ၍ ကေတုမတီသို့ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ဟံသာဝတီ သို့ချီတော်မူမည်ကို အလျင်ချီတော်မူသည်။ ချီရသော တပ်စဉ်ကား - လက်ဝဲတိုင် မြင်းတထောင်နှင့်တတပ်၊ လက်ဝဲနန္ဒသူမြင်းတထောင်နှင့်တတပ်၊ နန္ဒစည်သူ မြင်းတထောင်နှင့် တတပ်၊ တုရင်ရာဇာ မြင်းတထောင်နှင့် တတပ်၊ တုရင်ဗလမြင်းတထောင်နှင့် တတပ်၊ သည်မြင်း ၅-တပ်ကိုရှေ့ချီရသည်။ ယင်းကမှ ဘယကျော်ထင် တတပ်၊ တရဖျားတတပ်၊ ဒါကြီစားတတပ်၊ နန္ဒသူရိယတတပ်၊ သီရိဇေယျနော်ရထာတတပ်၊ မင်းမဟာတတပ်၊ စည်သူကျော်ထင်တတပ်၊ သရေစည်သူတတပ်၊ နန္ဒကျော်ထင်တတပ်၊ ဘယကျော်သူတတပ်၊ နားထောင်းများ တတပ်၊ ဥဇနာတတပ်၊ ညီတော်အငယ်မင်းရဲကျော်ထင်တတပ် , သည်တဆယ့်သုံးတပ်တွင် ညီတော်မင်းရဲ ကျော်ထင်ကိုတပ်မှူး ဘယန္တသူကိုစစ်ကဲ။ ညီတော် တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တပ် တွင် လက်ျာယုံချီကို စစ်ကဲ။ ညီတော်မင်းရဲစည်သူ တပ်တော်တွင် လက်ဝဲယျော်ခါကို စစ်ကဲ။ သားတော်မဟာဥပရာဇာတပ်တော်တွင် စုက္က တေးကိုစစ်ကဲ ခန့်တော်မူသည်။ နောက်မှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး တပ်မပြု၍ချီတော်မူသည်။ တပ်တော်တွင် နန္ဒကျော်သူကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။ မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း ၂၀- တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင် လေးရာ၊ မြင်း ၅-ထောင်၊ ဗိုလ်တသိန်းတသောင်းနှင့် သက္ကရာဇ်(၉၁၃)ကိုးရာတစ်ဆယ့်သုံးခု။ တန်းခူးလဆန်း ၆-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ ကေတုမတီကချီခဲ့၍ ခဲပေါင် တောင်ဘက် “ရန်ကုန် အောင်ထင်”ဟူသော တပ်တော်တွင် ချတော်မူသည်။ ယင်းကသည် ရန်အောင်မြို့သစ်ဟူသော တပ်တော်တွင်ချတော်မူသည်။ ယင်းကသည် “အောင် ထင်သာစည်”ဟူသော တပ်တော်တွင်ချတော်မူသည်။ ယင်းကသည် “စင်တောင်”ဟူသော တပ်တော်တွင်ချ တော်မူသည်။ ကေတုမတီသည် ဟံသာဝတီတိုင် ၁၃-စခန်းချီတော်မူသည်။ စခန်းတိုင်း အမည် သမုတ်တော် မူသည်။ “ရတနာ”ဟူသော တပ်တော်သို့ရောက်တော်မူလျှင် သီရိဇေယျနော်ရထာလျှောက်သည်။ ရာမညတိုင်း ကိုအစိုးရသော သမိန်ထောရာမမင်းတွင် စဉ်းလဲသော အမှုအမတ်များလှသည်။ ပရိယာယ်ဝေဝစ် ဥပါယ် တမျည်ဖြင့် အထွေထွေကြိမ်မည်ကိုမမြင်နိုင်။ ရှေ့တပ် နောက်တပ်ခွဲ၍စုံစမ်းစေမှ သင့်မည်ထင်သည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးလည်း ရှေ့ချီစေသော မြင်း-၅တပ်တွင် ဥဇနာကို တပ်မှူး လက်ျာစည်သူကို စစ်ကဲထည့်တော်မူ၍ မြင်း-၅ထောင်နှင့်အလျင်ချီရလေသည်။ သူကဆင်တပ်အများဘိ၍ တိုက်လေသော ကြောင့်ရဲမက်တော်တို့ဆုတ်ရချေသည်။ တလိုင်း သမိန်ထောရာမလည်း ထပ်၍ချီလှသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဥဇနာက လျှောက်၍ကြားတော်မူလျှင် စစ်မျက်နှာဖြန့်၍အနေအထားကျအောင်စီရင်တော်မူပြီးမှ ညီတော် မင်းရဲစည်သူကို အရပ် ၇-တောင်ရှိသော ရတနာပြောင်ကျော် ဆင်တော်ကိုရွှေကြိုးရွှေကနှင့်တကွထီးဖြူဆောင်း စေ၍ ရွှေဒိုင်း ရွှေလွှား ရွှေကာဝန်းရံလျက် လက်ဝဲဆင်ကူတဆယ်။ လက်ျာဆင်ကူတဆယ်နှင့်သမိန်ထောရာမ ကို ကြိုရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးမှာ ရတနာအတိပြီးသော ကြိုးကနှင့် ပတ္တမြားအတိပြီးသောချွန်းကို စွဲတော်မူ၍ ဥပေါသထဆင်ဦးတွင် စီးတော်မူသည်။ စစ်တုရင်သူကို ကုံးလယ်တင်တော်မူသည်။ ဇေယျဗလကိုနောက်ထိုင်ရ သည်။ မိုးနဲရွှေလှံသုံးထောင်ကို ဆင်တော်ဝန်းကျင်လိုက်ရသည်။ ရွှေဒိုင်း ၃-ထောင်။ ရွှေလွှား ၃-ထောင်။ ရွှေကာ ၃-ထောင်တို့ကိုလည်း ဆင်တော်ဝန်းကျင်လိုက်ရသည်။ ရွှေမှောက်တိုဆောင်း၍ မျဉ်းနီဝတ်သော သေနတ်လုလင်လေးရာတို့ ဆင်တော်ရှေ့နောက် နံပါးနှစ်ဘက်လိုက်ရသည်။ ဆင်ကူလက်ဝဲက ၁၅-စီး။ လက်ျာက ၁၅-စီး။ အမြောက်ငယ်တစင်းစီတင်၍ မှူးပျို မတ်ပျိုတို့စီး၍လိုက်ရသည်။ ညီတော်ဘုရင်မင်းခေါင် ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်အစရှိသော တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့ကိုလည်း မိမိတို့အလုံးအရင်းနှင့်တကွ စစ်မျက် နှာဖြန့်၍နေရသည်။

ယင်းသောအခါ ဆင်တော်ကုံးလယ်စီး စစ်တုရင်္ဂလျှောက်သည်။ယခုသမိန်ထောရာမချီလှာသည်အခိုက်တွင် မြင်းတော်သည်တို့ကိုခန့်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီမြို့တွင်းမှာ အိမ်ရာမှမီးတိုက်လေစေမှ တလိုင်းစစ်သည်တို့ စစ်မျက်နှာကွက်မည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သည်အရေးသင့်လှသည်ဟူ၍မိန့်တော်မူပြီးလျှင် လက်ဝဲရဲတိုင်နှင့် လက်ဝဲမင်းတထောင်ကို လက်ဝဲကြောင်းဝင်၍ မီးတိုက်ရသည်။ ယင်းသို့ခန့်ရန်တော်မူစဉ် သမိန်ထောရာမလည်း ချစ်ချင်းဟူသောဆင်ကို ရတနာကြိုးကတင်ပြီးလျှင် မင်းဆောင် မင်းယောင်ကျင်းပလျက် ရဲမက်ဗိုလ်ပါများဝန်းရံ၍အပြင်းလွှတ်လှာ၏။ ညီတော်မင်းရဲစည်သူလည်း သမိန်ထောရာမကို စီးချင်းတိုက်မည်ဟူ၍ ဆီးကြိုနှင့်၏။ သမိန်ထောရာမလည်း မင်းရဲစည်သူမြင်လျှင် မတိုက်ဘဲဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားရှိရာသို့ ဆင်ကိုအပြင်းတို့၍လွှတ်လှာ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သမိန်ထောရာမ ဆင်နှင့်အပြင်းလွှတ်လှာသည်ကိုမြင်လျှင် ရွှေကရားနှင့်ရေကိုယူ၍ သာသနာတော်မြတ်စီးပွားပြည်သူတကာတို့စီးပွားကို ဆောင်တော်မူနိုင်သော မင်းဧကရာဇ်ဖြစ်လျှင် သမိန်ထောရာမကိုတခဏခြင်းအောင်မြင်သည်ဖြစ်စေသောဟူ၍ ဆင်တော်ဦးတွင်မိဋ္ဌာန်တော်မူ၍ ရေစက်သွန်းတော်မူလျှင် အခါမဟုတ်ဘဲ မိုးလည်းအုံ့သည်။ လျှပ်စစ်လည်းပျက်သည်။ မြေကြီးငလျင်လည်းလှုပ်သည်။ ကောင်းကင်က ချိုးငှက်ဇရက် တို့လည်း သဲသဲရုပ်ရုပ်ကျော်ညာ၍ ဆင်တော်ရှေ့ကကျော်ညံ့၍လိုက်ကြသည်။ ရေစက်သွန်းသောရွှေကရားလည်း လက်တော်ကလွတ်၍ မြေသို့ကျလေသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း လက်တော်က ရွှေကရားကျလျှင် မကျန်းမသာရှိတော်မူသည်။ ထိုအကြောင်းကို သမိန်ဗရုခံသောတလိုင်းအမတ်မြင်တော်မူလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ယခုပင်တိုက်တော်မူတော့ သမိန်ထောရာမကို အလိုတော်ပြည့်၍ ရေနှင့်မြေကို အစိုးရတော်မူမည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သမိန်ထောရာမ ဆင်နှင့်လွှတ်လှာသည်ကို ထိုး၍တိုက်တော်မူသည်။ ဆင်ချင်းအားတူ၍ မနည်းကြာတော့သည်။ တပါးကိုတပါး မတော့နိုင်ရှိသည်တွင် ဆင်တော်ဥဘောသထာကိုဆုတ်စေ၍အားယူပြီးမှ ချွန်းဘွင့်၍လွှတ်တော်မူသည်။ သမိန်ထောရာမစီးသော ဆင်ကို ဥဘောသထာအစွယ်နှင့်ထိုးမိ သည်။ စွယ်လုံးကျွတ်လေ၏။ သမိန်ထောရာမစီးသော ဆင်ချစ်ချင်းလည်း ယင်းတွင်ပင်လည်းလေ၏။ ဆင်တော်ဥဘောသထာလည်း လက်ျာအစွယ်တတောင့်လေးသစ်ကျိုးချေ၏။ သမိန်ထောရာမကိုလည်း ချွန်းနှင့်ရိုက်တော်မူသည်။ ကျောတွင်အနာအကြင်ထိလေ၏။

သမိန်ထောရာမကျွန် သမိန်ဇိပ်မြီးလည်း စွယ်လမ်းဟူသော ဆင်နှင့် အပြင်းထိုး၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားတိုက်လှာသည်ကို ဆင်တော်ဥဘောသထာ နှင့်တိုက်တော်မူပြန်သည်။ သမိန်ဇိပ်မြီးစီးသော ဆင်ယင်းတွင်ပင်လည်းလေ၏။

သမိန်အဲနရဲး ပျက်ကြီးဟူသောဆင်ကိုထီးဖြူတင်၍လွှတ်လှာပြန်သည်ကို ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်လှလင် ဟူသော ဆင်မုန်နှင့်ဆီး၍တိုက်တော်မူသည်။ သမိန်အဲနရဲးစီးသောဆင်ပျက်ကြီးမျက်နှာသုန်၍ပြေးလေ၏။ ယင်းတို့မှ ရဲမက်တော်ဆင်သည် မြင်းသည်ခြေသည်အပေါင်းတို့လိုက်ထပ်၍တိုက်လျှင် တလိုင်း စစ်သည်ပျက်၍ပြေးလေ၏။ ဆင်မြင်းသို့ပန်းရတော်မူသည်များ၏။ သမိန်ထောရာမလည်း ဆင်ကသည်မြင်းသို့သက်၍ ရုံးမိသမျှသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့် ဟံသာဝတီကခံမည်ဟူ၍ အပြင်းခွါသည်။

ဟံသာဝတီမှာလည်း ရဲမက်တော်တို့မီးတိုက်၍ မြို့အလုံးကို လောင်သည်နှင့်မြင်းသည်တော်တို့ဆီး၍ ကြိုဟန်တားလျှင် မြို့တွင်းသို့မဝင်ဝံ့၍ အနောက်အရပ်သို့ပြေးလေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးလည်း သမိန်ထောရာမကို အလိုတော်ပြည့်လျှင် ဟံသာဝတီသို့ဝင်၍နေတော်မူသည်။ သမိန်ထောရာမပြေးလျှင်တလိုင်းအမူးအမတ်အချို့လည်း ကျနကွဲပြေရစ်သော ဆင်၊ မြင်းကိုယူ၍ ခြေရင်းတော်သို့ရောက်လှာကုန်၏။ ရောက်လှာသသူ တို့ကိုလည်း ဆုလာဘ်ပေးတော်မူ၍ သစ္စာတော်ခံစေပြီးလျှင် အမှုတော်ကိုထမ်းရ၏။

အရှေ့ဘက်မုတ္တမ ကျေးတလွှားကိုစားသော မြို့စားအပေါင်းတို့လည်း ဆင်ကြီးမြင်းကြီးသားသမီးတို့ကိုလက်ဆောင်တော်ဆက်စေ၍ ကျွန်ခံလှာကုန်၏။ ထိုသူတို့ကိုလည်း သစ္စာတော်ပေး၍ အထိုက်အလျောက်အမည်အရည်အဆောင်အယောင်ပေးတော်မူ၍ မိမိတို့စားသောကျေး စည်းစိမ်ကိုလည်းပေးတော်မူသည်။

သမိန်ထောရာမနှင့် တိုက်ရာတွင် ပွဲလမ်းရသော တပ်မှူးစစ်ကဲး သူရဲသူခက်တို့ကိုလည်း အမည်အရည်အဆောင်အယောင် စားခွက် စားယောက် စားကျေး စားလက်အထိုက် အလျောက် ဆုပေးတော်မူသည်။ ညီတော် မင်းရဲကျော်ထင်ကိုလည်း ကွမ်းခွက်ရစ်မြောင့် ပတ္တမြားတရစ်စီ၊ လက်ဘက်အိုး ၊ တကောင်းဘုံးကျောက်တရစ်စီ၊ ရွှေချက်နှစ်စီး ၊ ဆင်းပေါင်းဝန်းရွှေထည့်စည် ၇-လုံးပေးတော်မူသည်။

ယင်းသို့ ဟံသာဝတီတွင် ဆယ်ရက်ခန့်နေတော်မူ၍ သမိန်ထောရာမပြေးရာသို့ ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် လိုက်တော်မူသည်။

သမိန်ထောရာမလည်း ဓနုဖြူပုသိန်သို့ပြေးလေ၏။ ပုသိန်စားသမိန်ပြပိုက်လည်း သမိန်ထောရာမတွင် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများရုံးစု၍ချီလာသောကြောင့်မဘီမဆန်ဝံ့ချေ။ လက်ခံရလေ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဓနုဖြူကိုအလျင်ချီသည်။ (၉၁၄) ကိုးရက်တစ်ဆယ့်လေးခုသို့အဝင်ကဆုန်လဆန်း ၇-ရက်အတာစားသနေ့ ဓနုဖြူအရှေ့ဘက်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ပြည်ကချီလာသော ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာကိုမူကား - ဒလတွင်ရေတပ်နေသည်ကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားက ရေတပ်သို့ခေါ်တော်မူ၍ ဓနုဖြူကိုကူးတော်မူပြီးလျှင် ပုသိန်သို့ချီတော်မူသည်။ ညီတော်ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လှေတပ်ကိုလည်းပုသိန်သို့အလျင်ချီခဲ့ဟူ၍ခန့်တော်မူသည်။ ဒလမြို့တွင် မူကား - သာယာဝတီစား ဥဇနာ၊ မြေထဲစား မင်းကျော်ထင်၊ တောင်ကြီးစား နားတောင်းများ၊ ဖျင်တစား သရေစည်သူတို့ကို ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့်အစောင့်အနေခန့်တော်မူ၍ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကြည်းကြောင်း ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာ သမိန်ရဲသင်ရဲတို့မူကား - ရေကြောင်း ပုသိန်သို့ချီတော်မူသည်။ ပုသိန်သို့မရောက်ခင် တစခန်းလောက်တွင် သမိန်ထောရာမမြို့ကထွက်၍ပြေးလေ၏။ ပုသိန်စား သမိန်ပြပိုက်လည်း သမိန်ထောရာမ မယူနိုင်၍ပစ်ထားခဲ့သော တိုက်ဆင်တရာကျော်နှင့် လက်နက်ကိရိယာကိုယူ၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကိုဆီးကြို၍လက်ဆောင်လက်နက် ဆက်နှင့်၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးလည်း အားရတော်မူ၍ ဗညား လောဟူသော အမည်နှင့် ရွှေကွမ်းခွက် ရှစ်မြောင့်၊ လက်ဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ မိုးကြိုးထွေးခံ၊ ဆင်ပေါင်း ဝန်းရွှေခက်၊ လှေခင်တယင်ချင်ပိတ်၊ ရွှေခက်စည် ၇-လုံး၊ ငွေနံး ၃၊ ငွေခရာနှစ်ပေးတော်မူသည်။ ရွှေအိမ်ငါး ဆောင်ဆောက်၍နေဟူ၍လည်း အမိန့်တော်ရှိသည်။ မယားကိုလည်း ပေါင်းပျံအရပ်တွင် ပတင်းရွှေထည့်၍ ရွှေချက်နှစ်စင်း၊ ရွှေကွမ်းခွက်၊ လက်ဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ ထွေးအင်ပေးတော်မူသည်။

ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာ သမိန်ရဲသင်ရဲတို့လည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ပုသိန်သို့ရောက်ပြီကြားလျှင် ချောင်းကိုလှည့်၍ နေညဉ့်မဆိုလှေတပ်အပေါင်း အလျင်ချီသည်။ တမကချောင်းတွင် ရေကျ၍ လှေ ၃စင်းတင်သည်ကို သမိန်ထောရာမတွေ့လျှင် တိုက်လေ၍ ရဲလှေ ၃-စင်းသားလုံးဆုံးချေသည်။ သမိန်ထောရာမလည်း ရဲလှေသုံးစင်းကိုနိုင်လျှင် ဒလမြို့မှာနေစေသော ဥဇနာတို့ကိုတိုက်ပြန်လေသည် ပျက်ချေ၏။ ဥဇနာလည်း ဆုံးချေ၏။

သည်အကြောင်းများကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကြားတော်မူလျှင် ညီတော်တောင်ငူမင်းဘုရင်မင်းခေါင် တတပ်၊ ပုသိန်စားဗညားလောတတပ်၊ သီရိဇေယျနော်ရထာတတပ်၊ နန္ဒသင်္ကြံတတပ် သည်လေးတပ်ကိုတိုက် ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင် ဗိုလ်လေးသောင်းနှင့် ပုသိန်မြို့တွင်အခိုင်အလုံနေဟူ၍ ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ ညီတော် မင်းရဲကျော်ထင်တတပ်၊ သမိန်မော့ခွင်တတပ် သည်နှစ်တပ်ကို တိုက်ဆင်လေးဆယ်၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်နှစ် သောင်းနှင့် ရှေ့လွန်၍ချီရသည်။ ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းနှင့် ချီ တော်မူသည်။

သမိန်ထောရာမလည်း ဒလတွင်နေစေသော ရဲမက်တော်တို့ကိုနိုင်လျှင် သတိုးဓမ္မရာဇာ၊ ရဲသင်းရံတို့ ကိုတိုက်မည်ဟူ၍ ပုသိန်သို့ချီလာပြန်သည်။ သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လည်း သံမြို့နှင့်အတူကြံကြံခံ၍နေသည်။ ယင်း သို့စဉ်တွင် ညီတော် မင်းရဲကျော်ထင်တို့ နှစ်တပ်သားရောက်လာ၍ရှုပ်ရှုပ်ချွံချွံတိုက်လျှင်သမိန်ထောရာမပျက်၍ ပြေးလေ၏။ မိဘုရားယောက္ခမတို့နှင့်တကွ လှေတက်အလုံးစုံကိုရတော်မူ၏။ သမိန်ထောရာမပြေးလျှင်ကျွန် အမှူးအမတ်တို့လည်း ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါလက်နက်ကိရိယာတို့ကိုယူ၍ ကျွန်တော်ခံလာ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရားလည်း စစ်အောင်၍ ငါးရက်ရှိမှရောက်တော်မူလာသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ကျွန်ခံလာသောအမှူးအမတ် တို့ကို သစ္စာတော်ပေး၍ အဆောင်အယောင် စားကျေးစားလက်အထိုက်အလျောက်ပေးတော်မူသည်။ ယင်းသို့ စီရင်ခန့် ထားတော်မူပြီးမှ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူ၍(၉၁၄)ကိုးရာတဆယ့်လေးခုဝါဆိုလဆန်း တရက်နေ့ ရောက်တော်မူသည်။

တလိုင်မင်း သမိန်ထောရာမလည်း ရဟန်းပြု၍ အခြွေအရံတကျိပ်ကျော်ခန့်နှင့် မုတ္တမသို့ပြေးလေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဟံသာဝတီသို့ရောက်တော်မူလျှင် မုတ္တမ ၃၂-မြို့။ ပုသိန် ၃၂-မြို့တွင်ရှိသော မြို့စား ပြစားအမှုထမ်းတို့ကို အနေအထားကျအောင်ခန့်ထားစီရင်တော်မူသည်။ ကျောင်းဘုရားပြုပျက်လေသည်များ ကိုလည်း ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်ရသည်။ မင်းတရားရွှေထီးသင်္ချိုင်းတော်ရာမှာလည်း နန္ဒသူရိယနှင့် နန္ဒကျော်ထင် တို့ကို ရွှေပန်းခိုင်၊ ငွေပန်းခိုင်၊ ရွှေတံဆောင်း၊ ငွေတံဆောင်း ပူဇော်ကံတော့စေ၍ စေတီတည်ရလေသည်။ ယင်းသို့ပြည်အလုံးကို ခန့်ထားတော်မူ၍ ထိုသက္ကရာဇ်(၉၁၄)ကိုးရာတဆယ့်လေးခု ဝါဆိုလဆန်းဆယ်ရက် ကြာသပတေးနေ့ ဝင်းတော်ဟောင်းတွင် အိမ်တော်ဆောက်သည်။ ၎င်း ဝါဆိုလဆန်း တဆယ့်လေးရက် တနင်းလာနေ့ အိမ်တော်သို့တက်တော်မူသည်။

ပုသိန်မြို့မှာရှိလေသော ညီတော်မင်းခေါင် ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာ ဒလမြို့မှာရှိသော ညီတော်မင်းရဲ ကျော်ထင်တို့ တပ်ပေါင်းသားကိုလည်းခေါ်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီသို့ပြန်ရသည်။

ရောက်တော်မူကြလျှင် ညီတော်မင်းရဲစည်သူကို မင်းမြှောက်တန်းဆာငါးပါးနှင့်တကွ မုတ္တမမြို့ကို ပေးတော်မူ၍ဘုရင်ခံမင်းပြုရသည်။

ညီတော်အလတ် သတိုးဓမ္မရာဇာကိုလည်း မင်းမြှောက်တန်းဆာငါးပါးနှင့်တကွ ပြည်မြို့ကိုပေး၍ ဘုရင်ခံမင်းပြုရသည်။

ညီတော်မင်းခေါင်ကိုလည်း မင်းမြှောက်တန်းဆာငါးပါးနှင့်တကွ ကေတုမတီမြို့ကိုပေး၍ဘုရင်ခံမင်းပြု ရသည်။

ထိုမှတပါး မြန်မာအမတ်၊ တလိုင်းအမတ်၊ ရှမ်းအမတ်တို့ကိုလည်း အမည်အရည် အဆောင်အယောင် စားကျေးစားလက်ပေးတော်မူသည်။

ပုသိန်မှာနေတော်မူသော တဲးတော်ကိုလည်း ကျောင်းရံ ၄၀-နှင့်တကွကျောင်းကြီးဆောက်တော်မူ၍ ရှင်ဓမ္မညေယျအားလှူတော်မူသည်။

ဆံတော်ရှင်ဘုရားရှင်ကိုလည်း ထီးချရားသီးကမြေတိုင်အောင်ရွှေထည့်တော်မူသည်။

သမိန်ထောရာမလည်း မုတ္တမကျေးမှာနေသည်ကို မုတ္တမသားတို့ဘမ်းမည်ပြုလျှင် မုတ္တမတွင်မနေခွင့်ရှိ ကဝေါသို့ပြေးလေ၏။ ကဝေါစားသွယ်တိုင်စားတို့လည်း သမိန်ထောရာမ ပြေးလာကြောင်းကိုသိ၍ညဉ့်ကို ချောင်းဝပ်ကြလေသော် သီတင်းသုံးအိမ်တွင် ကျွန်ငါးယောက်နှင့်ချက်ပြုတ်စားသောက်၍နေသည်ကိုတွေ့လျှင် ဘမ်းလေ၏။ လက်လွတ်ထွက်၍ပြေးရာတွင် သမိန်ထောရာမကျောကို ဓားခုတ်မိလေသည်။ ခုတ်ရာသွေးသံတ ချင်းချင်းနှင့်ပင် ရွာငယ်တရွာကိုပြေး၍တောနေရဟန်းတို့ကျောင်းတွင်အနာလွတ်အောင်ကုစားပြီးမှတိုက်ကုလား သို့သွား၍ လူသူဆင်ခြင်း စုရုံးပြန်သည်။ ထိုအကြောင်းကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကြားတော်မူလျှင် နန္ဒသင်္ကြံ တတပ်၊ ဘယကျော်သူတတပ်၊ ရွှေလှေမှူးတတပ်၊ သည်လေးတပ်ကို တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်လေး သောင်းနှင့်ချီရလေသည်။

သမိန်ထောရာမလည်း တိုက်ကုလားမြို့ကသည် စစ်တောင်းသို့လာ၏။ နန္ဒသင်္ကြံ၊ နော်ရထာတို့လည်း ဆင်မြင်းလက်နက်ကိရိယာ နည်းသည်ကိုသိလျှင် အဆီးအတားမရှိ ဆင်ချွန်းဘွင့်ကာ တိုက်လေ၏။

သမိန်ထောရာမလည်း မခံနိုင်၍ပျက်လေ၏။ ယင်းသို့လျှင် ကျွန်လေးယောက်နှင့်သာ မြင်းစီး၍ပြေး လေ၏။ စစ်တောင်းကသည် အနောက်တောင်ခြေရင်းမှာနေသည်ဟူ၍ တလခွါးတို့လျှောက်လှာ၍ ကြားတော်မူ လျှင် စစ်တုရင်္ဂီနှင့် လက်ရွေးမှူးကိုရအောင် ဘမ်းချေစေတော်မူသည်။ စစ်တုရင်္ဂီတို့လည်း ရဲမက်သုံးရာ ခန့်နှင့် ချောင်းဝပ်သော်ညဉ့်ကိုလယ်တောတဲးတွင်အိပ်သည်ကိုတွေ့၍ဘမ်းလေ၏။ သမိန်ထောရာမလည်းအဝတ် ကိုချွတ်၍ပြေးလေ၏။ ကျွန်နှစ်ယောက်နှင့် လက်စွပ်ကျောက်ကောင်း အကွင်းနှစ်ရာကျော်ရ၍ ဆက်လေ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဗေဒင်တတ်တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ သမိန်ထောရာမသည် ငါလုပ်ကြံ တော်မူ၍အကြိမ်ကြိမ်ဖျက်သော်လည်းလက်မချ။ ယခုလည်း ကိုယ်တခုတည်းသာရှိလေပြီသည်။ ဘယ်ကာလ ကို ရတော်မူမည်နည်းဟူ၍မေးတော်မူသည်။ ဗေဒင်တတ်သူအပေါင်းတို့သည်လည်း အထူးထူးအထွေထွေ မည် သည်ကာလကိုရလမည်ဟူ၍လျှောက်ကြသည်။ ယင်းသောအခါ ဗြဟ္မဏအမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားလျှောက်သည်။

ရတနတ္ထယံ အဟံ ဝန္တာမိ။ ။ သက္ကရာဇ်(၉၁၄) ကိုးရာတဆယ့်လေးခုပြာဆိုလပြည့်ကျော် ၉-ရက် စနေနေ့ ဝင်းတော်အသစ်တည်ရသည်။ ကျုံးလည်းတူးရသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၁၄) ကိုးရာတဆယ့်လေးခု တန်းခူးလဆန်း ၁၃-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ သမိန်ထောရာမကို တလခွားတို့ရ၍ ဆက်လှာသည်။ ဗေဒင်တတ်ပုဏ္ဏားကိုလည်း ဟောတိုင်းမှန်ပေသည်ဟူ၍ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု ဟူသောအမည်နှင့် တကောရွာကိုပေးတော်မူသည်။ ရွှေကိုပုံ၍လည်း နှစ်ကြိမ်ကြီးရသည်။ သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းစသော မှူးတော်မတ်တော် အပေါင်းတို့ကလည်း ရွှေငွေအဝတ်အစားဆုပေးကြသည်။

သမိန်ထောရာမကိုရတော်မူလျှင် မကောင်းအကြံအစည်ကိုကြိသသူဟူ၍မကောင်းသော ကွပ်မျက်ခြင်း ဖြင့်ကွပ်မျက်တော်မူသည်။ ယင်းသို့ရန်သူကိုအောင်မြင်တော်မူလျှင် တလိုင်းသုံးရပ်ကိုရေပြင်ကဲ့သို့ တချက် တည်းညီညွတ်အောင် စီရင်တော်မူ၍အလွန်သာယာစည်ပင်သည်။

ပြည်သူအပေါင်းတို့လည်း များစွာသောအလှူကြီးပေးကြသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း တလိုင်းသုံးရပ်တွင်ရှိသောအရညဝါသီပုဂ္ဂိုလ်၊ဂါမဝါသီပုဂ္ဂိုလ်တို့အားပင့်တော်မူ၍ရွှေမော်တောဘုရား၌ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးနှင့်တကွ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ ရွှေမော်တောဘုရား သခင်ကိုလည်းထီးချရာသီးကသည် မြေတိုင်အောင် ရွှေထည့်တော်မူသည်။ သက်တော်စေ့ ပဉ္စင်း ၃၇-ပါးခံတော်မူသည်။ ဟံသာဝတီ ဝန်းကျင် ဘုရားဂူ ကျောင်းတန်ဆောင် စရပ်ပြုပျက်သည်များကိုလည်း အမှူးအမတ်တို့ကိုခန့်ထားတော်မူ၍လုပ်ရသည်။

မှူးတော်မတ်တော် မင်းဆွေးစိုးမျိုးတို့ကိုလည်း အကွက်အရပ်ချ နေရသည်။ ပြည်သူလူတကာတို့ တရားမရပါသသူ ဆင်းရဲ၍ မလျှောက်နိုင်သသူတို့ကိုလည်း သည်ခေါင်းလောင်းကို ထိုးစေဟူ၍ဝင်းတော်တံ တွင်ထားတော်မူသည်။

ပြည်ဘုရင်မင်းခေါင်ခံ ရှင်သရက်ကိုလည်းအမှူးအမတ်အရောက်အလာများသည်ဟူ၍ ကြားတော်မူ လျှင် ကေတုမတီကသည် ဟံသာဝတီသို့ခေါ်တော်မူ၍ရောက်လျှင် ကွပ်မျက်တော်မူသည်။ မင်းခေါင်မိဘုရား “သီရိဘုန်းထွတ်”ကိုမူကား - စန္ဒာဒေဝီဟူသောအမည်နှင့် ၉၁၅-ခု မိဘုရားမြှောက်တော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ မင်းညီမင်းသား မင်းဆွေစိုးမျိုးစသော မှူးတော်မတ်တော်ဒေါ်ဗညားအပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ ယခုတလိုင်းသုံးရပ်နှင့်တကွ ကေတုမတီစသော သရေခေတ္တရာပုဂံတိုင်အောင် လက်နက်နိုင်ငံတော်ဖြစ်ပြီ။ ယိုးဒယားသည် ညီတော်မင်းတရား လက်နက်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ယခုလည်း အရေးအရာမလျှောက်ထားလှာ။ ကိုယ်ကိုအခိုင်အမာနေသည်။ ယိုးဒယားသို့ အလျင်ချီ၍လုပ်ကြံရသော်လည်း သင့်မည်လော။ ရတနာပူရစသော ရှမ်းပြည်တတန်းကိုချီ၍ အလျင်သိမ်းယူရသော်လည်း သင့်မည်လောဟူ၍ စိုင်းပြင်းခင်းကျင်းတော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ ပုသိန်စား ဗညားလောလျှောက်သည်။ ယိုးဒယားပြည်သည် အလုပ်အကြံလည်းခက်ခဲသည်။ ဆင်လုံးမြင်းရင်းလည်းများသည်။ ယိုးဒယားမြို့တွင် ဆွေသားမျိုးသားအမှူးအမတ်တို့လည်း အသက်ကိုစွန့်၍ အမှုကိုထမ်းသည်သူချည်းဖြစ်သည်။ ညီတော်ဘုရားတွင် အလိုတော်ပြည့်သည်လည်း မြို့အလုံးကို လုပ်ကြံတော်မူ၍ ရတော်မူမည်မဟုတ်ချေ။ ဆီးကြို၍တိုက်ရာတွင်အရပ်အနေမသင့်၍သားသမက်ညီတို့ကိုရတော်မူသောကြောင့် ယိုးဒယားမင်း အညံ့ခံလှာသည်ဖြစ်သည်။ ယိုးဒယားမြို့ကို အလျင်တဆောလုပ်ကြံတော်မူ၍ အလိုတော်ပြည့်မည်မဟုတ်။ အရှည်အကြာကြံတော်မူရမည်လည်း ရတနာပူရစသော ရှမ်းပြည်တတန်းနှင့်အရေးမပြီးချေသေးဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ညီတော်သားတော် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုရတနာပူရသို့စမ်းချီချီစေသင့်သည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားလောလျှောက်သောစကားကို သီရိဇေယျနော်ရထာ ကြားလျှင်သည်အရေးသည် သင့်လှသည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးလည်း ဗညားလောလျှောက်သောအရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ အဝသို့ရေကြောင်းကြည်းကြောင်းချီမည်ကို ခန့်တော်မူသည်။

ရေကြောင်းမှာ အဲမွန်တရာတတပ်၊ ဗညားဣန္ဒတတပ်၊ သီရိဓမ္မရတ်တတပ်၊ သရေပုညာတတပ်၊ သရေစည်သူတတပ်၊ ရာဇသင်္ကြံတတပ်၊ မင်းကျော်ထင်တတပ်၊ ဗညားကျန်းထောတတပ်၊ ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာတတပ်၊ သားတော် မဟာ ဥပရာဇာတတပ် သည်ဆယ်တပ်တွင် ပါသည်ကတ္တုလွန်းကျင်ငါးရာ၊ လှော်ကားသံလှေနှစ်ရာ၊ ရိက္ခာတင်လှေ နှစ်ရာ၊ စစ်သည်သူရဲ ၇-သောင်းနှင့်ရေကြောင်းချီရသည်။

ကြည်းကြောင်းမှာ လက်ဝဲရဲတိုင်းမြင်းတပ်၊ ရာဇဇာမန်မြင်းတပ်၊ လက်ဝဲယောဇာမြင်းတပ်၊ နန္ဒသိမ်း စည်းမြင်းတပ်၊ တုရင်ဗလမြင်းတပ် သည်ငါးတပ်ကို ရှေးဖျားချီရသည်။ သည်နောက် သမိန်သံကျယ်တတပ်၊ ဘယကျော်သူတတပ်၊ သမိန်အဲပရဲတတပ်၊ နန္ဒသင်္ကြံတတပ်၊ သမိန်ရဲသင်းရဲတတပ်၊ နန္ဒသူရိယတတပ်၊ သမိန်ပရမ်းတတပ်၊ နော်ရထာတတပ်၊ ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်တတပ်၊ ညီတော်တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင် တတပ်၊ မြင်းတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း၁၅တပ်တွင်ပါသည်တိုက်ဆင်ငါးရာ၊မြင်းငါးထောင်၊စစ်သည်သူရဲခုနစ်သောင်း နှင့် သက္ကရာဇ်(၉၁၅)ကိုးရာတဆယ့်ငါးခု ဝါဆိုလဆန်းနှစ်ရက် ၄-ဟူးနေ့ ရေအားကြည်းအားရတနာပူရသို့ချီရ သည်။

အဝဘုရင် နရပတိစည်သူလည်း ဟံသာဝတီကချီလာမည်ကိုသိ၍ အုန်းပေါင်စော်ဘွား ၊ ဗန်းမော် စော်ဘွား ၊ မိုကောင်းစော်ဘွား ၊ မိုးညှင်းစော်ဘွားသို့စေ၍ ချီပင့်ရလေသည်။ စော်ဘွားငါးဦးတို့လည်း ကိုယ် တိုင် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့်ချီလာ၍ အဝတွင်အခိုင်အလုံကြည်းရေဘက်၍နေသည်။ မြေတူးစား ၊ ငရန်းစား စည်ပုတ္တရာစား ၊ စည်သာစား ၊ ဒီပဲယင်းစား ၊ ကမ်းနီစား ၊ အမြင့်စားတို့ကိုလည်း အမြင့်တွင် ဆင်လုံးမြင်း ရင်း စစ်သည်ဗိုလ်ပါအများနှင့်ခံ၍နေသည်။ ရမည်းသင်း ၊ ဝတီ၊ ယင်းတော်၊ လှိုင်းတက်၊ ညောင်ရမ်း ၊ မြစ် ညောင်း ၊ သာဂရ၊ ပင်းတလဲး ၊ ပြင်စည်မြို့သားတို့ကိုလည်း တရပ်မြို့က ဆင်လုံးမြင်းရင်းစစ်သည်ဗိုလ်ပါ နှင့်အခိုင်အလုံနေရသည်။ ရှမ်းတို့ကလှေတပ်လည်း တရပ်မြို့တွင်ခံ၍နေရသည်။

ဟံသာဝတီကချီလာသော သားတော်မဟာဥပရာဇာကို ပုဂံသို့ရောက်တော်မူလျှင် ပုဂံမင်းစည်သူလည်း ဤသို့မဟာဥပရာဇာကိုလျှောက်သည်။ ယခုချီတော်မူသည် ရေကြောင်းမှာ အားနည်းလှသည်။ အဝဘုရင် နရပတိမှာ ရှမ်းစော်ဘွားငါးဦးကူညီလေသောကြောင့် ရေအားကြည်းအား ခိုင်ဖြီးလှသည်။ ယခုလည်း တရပ်မြို့ တွင်ရေတပ်ကြည်းတပ် အခိုင်အလုံခန့်၍နေလေသည်ဟုလျှောက်သော် မဟာဥပရာဇာကလည်း ခမည်းတော် အမိန့်တော်မှာ သာလျှင်လည်းတိုက်လေ။မသာလျှင်လည်းဆုတ်ခဲ့အမှာတော်ရှိသည်။အမှာတော်အတိုင်းသာလျှင် တိုက်မည် မသာလျှင်လည်း ခွါရမည်ဟူ၍မိန့်တော်မူသည်။ ကြည်းကြောင်းချီရသော ဘုရင်မင်းခေါင်တို့ရောက် လှာ၍ အရေးအရာကို စိုင်းပြင်းခင်းကျင်းတော်မူကြသော် ပတ္တမြားတွင်းသခင်ဖြစ်သောစော်ဘွားပေါ်သည် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားနှင့်တပါးပါးတွင် အခင်းအခန့်ရှိလျှင် တပါးကိုတပါးကူညီမည်ဟူ၍ ကတိသစ္စာ ရှိသည်ကို မိမိသစ္စာကိုဖျက်၍ အဝဘုရင်နရပတိကူညီလေသောကြောင့် အဝကအင်အားကြီးလေသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်သောကြောင့် သည်အကြောင်းအရာများနှင့် ရှိခိုးသံတော်ဦးတင်ရမှသင့်မည်ဟူ၍ တိုင်ပင်တော်မူကြပြီးလျှင် လျှောက်ရလေ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သားတော်မဟာဥပရာဇာတို့ လျှောက်လာ၍ကြားတော် မူလျှင် သားတော်ညီတော် ရေတပ်ကြည်းတပ်ကိုခေါ်တော်မူ၍ ပြန်ကြရသည်။

သက္ကရာဇ် (၉၁၅) ကိုးရာတဆယ့်ငါးခု နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် ၆-ကြာနေ့နန်းဆောက်တော်မူသည်။နန်းတော်ဆောက်ရာမြေကိုကမ္ဘောဇသောဒီဟူသောအမည်ကိုသမုတ်တော်မူသည်။ နန်းတော်ဝန်းကျင်ကိုလည်း မင်းမိဘုရားများအိမ်တော်၊ ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့အိမ်၊ ရွှေတိုက်၊ ငွေတိုက်၊ ကြေးတိုက်၊ ပုဆိုးတိုက်တို့ကို လုပ်တော်မူသည်။ ထိုသက္ကရာဇ်(၉၁၅)ကိုးရာတဆယ့်ငါးခု တပို့တွဲလဆန်း ၆-ရက်နေ့ခေမာဒွါရတံခါးကဝင်တော်မူ၍ နန်းတက်တော်မူသည်။ “သီရိသုဓမ္မရာဇာ”ဟူသောအမည်ကိုခံတော်မူသည်။ မိဘုရားခေါင်မှာ “အဂ္ဂမဟေသီ” ဟူသောအမည်ကိုခံတော်မူသည်။ မှူးတော်မတ်တော် ဆွေတော်မျိုးတော်အပေါင်းတို့ကိုလည်း အထိုက်အလျောက်ဆုပေးတော်မူသည်။ ကြီးစွာသောသဘင်ကို ရက်လည် အောင်ခံတော်မူသည်။ အရညဝါသီပုဂ္ဂိုလ်၊ ဂါမဝါသီပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း နန်းတော်သို့ပင့်ဆောင်တော်မူ၍ ရက်လည်အောင်ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ သီတင်းသုံး သူတော်စင်အစရှိသော မစားရတတ် မဝတ်ရတတ်သော သူတို့အားလည်း ပုဆိုးအင်္ကျီကြေးငွေ ဆန်စပါး ငါးပိ တိုက်တော်ကများစွာထုတ်၍ အလှူကြီးပေးတော်မူသည်။

၃၇-လံရှိသော ဟင်္သာရုပ်ရွှေဘောင်တော်ကိုလည်း တည်တော်မူသည်။ ဇလာကပင်းအစရှိသော တိုက်လှေကြီးများ ဟောင်းနွမ်းသည်ကိုလည်းပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်ရသည်။ အသစ်လည်း တို့ရုပ်လှေ၊ စာမရီရုပ်လှေ၊ ကျွဲရုပ်လှေ၊ ဆင်ရုပ်လှေ၊ မြင်းရုပ်လှေ၊ ငါးမန်းရုပ်လှေ၊ မကန်းရုပ်လှေများကိုလည်းအစင်းသုံးရာကျော်လုပ်ရသည်။ လှော်ကားကျော့လှေ အစင်းနှစ်ရာကျော်ခန့်လုပ်၍ အချို့ကိုရွှေအပြည့်ထည့်ရသည်။ အချို့သောလှေကို ရွှေစက်ကွင်းထည့်ရသည်။ အချို့သောလှေကို အနီဟင်းသပြဒါးသုတ်ရသည်။ ယင်းသို့စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ မုတ္တမ ၃၂မြို့။ ပုသိန် ၃၂မြို့။ ဟံသာဝတီ ၃၂မြို့။ ကေတုမတီ၊ သရေခေတ္တရာ၊ စကု၊ စလင်း၊ ပုဂံနိုင်ငံတော် အလုံး၌ရှိသော မြို့စားပြစားအပေါင်းတို့ကိုလည်း လက်နက်ကိရိယာ စစ်ဝတ်တန်းဆာမျိုးရိက္ခာပြည့်စုံစေ၍ ဆော်ဘန်ရသည်။ သရေခေတ္တရာကစ၍ ပုဂံတိုင်အောင် ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းတွင်ရှိသော မြို့စားအပေါင်းတို့ကိုလည်း မျိုးရိက္ခာစုရုံး၍ထားရသည်။

သက္ကရာဇ် (၉၁၆) ကိုးရာတဆယ့်ခြောက်ခု ဝါဆိုလ ရခိုင်ဘုရင်သား ဘထွေးနှစ်ဦးမကြည်ရှိ၍ ရခိုင်ဘုရင်အကြီးသားတော်သံတွဲစားလည်း ဆင်မြင်းအလုံးအရင်းကိုယူ၍ ခြေရင်းတော်သို့ရောက်လှာသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း “သီရိဓမ္မာသောက”ဟူသောအမည်ကို သမုတ်တော်မူ၍ ညီတော်မုတ္တမဘုရင်မင်းရဲစည်သူသမီးတော်အကြီးနှင့်စုံဘက်တော်မူသည်။ ရခိုင်ဘုရင်တူတော်ရှင်ရဲမျိုးကိုလည်းသမီးတော်မျိုးမြတ်ဘုန်းစည် နှင့်စုံဘက်တော်မူ၍ တမော်မြို့ကိုပေးတော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ အသို့ချီတော်မူမည်ကို ခန့်ရန်တော်မူသည်ကား - ရေတပ်မှာ မြောင်းမြမြို့ကိုစားသော သတိုးဓမ္မရာဇာတတပ် ရှေ့ဖျားချီရသည်။ သည် နောက်စကုစား လက်ဝဲယော်ဓာတတပ်၊ ဝန်းသိုမြို့ကိုစားသော ဗညားဣန္ဒြေတတပ်၊ ဗျင်းတမြို့ကိုစားသော သရေစည်သူတတပ်၊ ခဲပေါင်မြို့ကိုစားသော သမိန်သံကျယ်တတပ်၊ မကွေးမြို့ကိုစားသော သရေပညာတတပ်၊ အစုတ်မြို့ကိုစားသော သမိန်းအဲနရဲတတပ်၊ လယ်ကိုင်းမြို့ကိုစား သော ရာဇသူတတပ်၊ တိုက်ကုလားမြို့ကိုစားသော သမိန်ဇော်ကရတ်တတပ်၊ မြင်ကွန်းမြို့ကိုစားသော ဇေယျတိလှိုင်တတပ် ယင်းမှာ ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာတပ်မပြု၍ချီရသည်။ ဗိုလ်ချုပ်လည်းခန့် တော်မူသည်။ ဆယ်တပ်တွင်ပါသည် ကတ္တလွန်းကျင်တိုက်လှေခြောက်ရာ၊ လှေကားကြော့လှေသုံးရာ၊ ရိက္ခာ တင်ကုန်လှေငါးရာ၊ စစ်သည်သူရဲတသိန်းတသောင်းနှင့်ရေကြောင်းချီရသည်။

ကြည်းကြောင်းချီရသော တပ်စဉ်ကား - လက်ဝဲရဲတိုင်းမြင်းတတပ်၊ လက်ျာရဲတိုင်းမြင်းတတပ်၊ ရာဇတမန်မြင်းတတပ်၊ တုရင်ရာဇမြင်းတတပ်၊ နန္ဒသိမ်းစည်းမြင်းတတပ်၊ တုရင်ဗလမြင်းတတပ်၊ စတုရင်္ဂသူ မြင်းတတပ်၊ တုရင်ယော်ဓာမြင်းတတပ်၊ သည်မြင်းရှစ်တပ်ကို ရှေ့ဖျားချီရသည်။ ယင်းကမှ (မြိုင်မြို့စား သမိန် သံလိုက်တတပ်၊ မလွန်မြို့စားရာဇသေကြံတတပ်၊ ခန့်ဖြူစား သမိန်ရဲသင်ရံတတပ်၊ ဒလစား သီရိဇေယျနော်ရ ထာတတပ်၊ လက်ျာစားဘယကျော်သူတတပ်၊ ပုသိန်စား ဗညားလောတတပ်) စလင်းမြို့ကိုစားသော စည်သူ ကျော်ထင်တတပ်၊ စရပ်မြို့ကိုစားသော သမိန်ပရမ်းတတပ်၊ သံလျင်မြို့ကို စားသော ဘာရကာမဏိတတပ်၊ မော်ပီမြို့ကိုစားသော ဗညားကျန်းထောတတပ်၊ သာယာဝတီမြို့ကိုစားသော နော်ရထာတတပ်၊ ဘောင်းလင်းမြို့ကိုစားသော နန္ဒသူရိယတတပ်၊ လိုင်မြို့ကိုစားသော နန္ဒကျော်ထင်တတပ်၊ ဒဂုံမြို့ကိုစားသော သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ်၊ ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်တတပ်၊ ညီတော် တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တတပ်၊ ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားတပ်မပြု၍ချီတော်မူသည်။

တပ်တော်တွင်ဝင်းတော်လေးမျက်နှာသားလေးထောင်ကိုရွှေလွှားရွှေကာရွှေလှံချည်းကိုင်ရသည်။ ကုလား လေးရာကိုလည်း အုပ်ထုပ်ဆောင်းစေ၍ ရွှေနားသံဗောင်းဘီနှင့် သေနတ်ကိုင်စေ၍ ဆင်တော်ရှေ့နောက် နံပါး နှစ်ဘက်လိုက်ရသည်။ ကိုယ်ရံတော်မြင်းသုံးထောင်တို့ကိုလည်း ဆင်တော်ရှေ့နောက်နံပါးနှစ်ဘက်လိုက် ရသည်။ တိုက်ဆင်လေးဆယ်ကိုလည်း အမတ်လေးကျိပ်စီးစေ၍ လက်ဝဲလက်ျာရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ မှူးသားမတ်သားတို့ကိုလည်း ရွှေကာကိုင်စေ၍ ရှေ့နောက်နှစ်ဘက်လိုက်ရသည်။ တပ်တော်တွင် သက်ရှည် ကျော်ထင်ကိုတပ်မှူး ရာဇနန္ဒယော်ဓာကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။ မြင်းတပ်ရှစ်တပ်နှင့်တကွတပ်ပေါင်း ၂၅- တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင်ရှစ်ရာ၊ မြင်းကိုးထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတသိန်းရှစ်သောင်းနှင့်ကြည်းကြောင်းချီ တော်မူသည်။ နေပြည်တော် ဟံသာဝတီတွင် အစောင့်အနေခန့်ထားတော်မူသည်ကား သားတော်မဟာဥပရာဇာ နှင့် နန္ဒသကြံကိုခန့်တော်မူသည်။ အရှေ့ဘက်မှတ္တမ ၃၂-မြို့ကိုမူကား - ဇင်းမယ်ပြည်ကြီး ယိုးဒယားပြည် ကြီးနှင့် နီးလေသည်ကို အကြောင်းထောက်တော်မူ၍ ညီတော်မှတ္တမမင်းကြီးမင်းရဲစည်သူနှင့် မော်လမြိုင်စား ဗညားဦး တောင်ပပုံစားဇောကရတ်၊ ယေးမြို့စားမင်းရဲသင်္ခယာတို့ကို ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့်အခိုင်အလုံစောင့်နေ ရသည်။ ရခိုင်သံတွဲစပ်တို့ကို လင်းပတေ့စား ဒေးပသွယ်စားတို့ကို ဆင်မြင်းအလုံးအရင်းနှင့်အစောင့်အနေခန့် တော်မူသည်။

ဤသို့ပြည်အလုံးကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ သက္ကရာဇ်(၉၁၆)ကိုးရာတဆယ့်ခြောက်ခု နတ္ထော်လဆန်း ၄-ရက် ၄-ဟူးနေ့ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်က ကြည်းကြောင်းချီ၍ “ပြည်လုံးအောင်ထင်” ဟူသော တပ်တော် တွင်ချီတော်မူသည်။

ယင်းကသည်တောင်ငူမြို့ကိုလေးစခန်းချီတော်မူသည်။ ကေတုမတီသို့ ရောက်တော်မူလျှင်ညီတော်ဘုရင်

မင်းခေါင်ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ရတနာပူရ အင်းဝပြည်ကြီးသည် ရှမ်းပြည်တလွှားစော်ဘွားတို့ကူညီ
လေသောကြောင့် အလုံးအရင်းဆင်မြင်းများလေသည်။ ယင်းသို့သာမဟုတ်မြို့မှာလည်း ရေသည်ရစ်လည်ဝန်းရံ
၍ ရှိလေသောကြောင့် အလုပ်အကြံခဲခက်လေသည်။ လေးငါးလတွင်အရေးတော်ပြီးလွယ်အောင်ရွပ်ရွပ်ချွံချွံလုပ်
ကြံတော်မူမည်မည်။ ရှေ့ဝါဆိုဝါခေါင်ရောက်၍ရေပြည်လျှမ်းသည်ရှိသော် အလုပ်အကြံများချိမ့်မည်။ ယင်းသို့
သာမဟုတ် ရမည်းသင်း၊ ဝတီ၊ ယင်းတော်၊ လှိုင်းတက်၊ ညောင်းရမ်းစသောမြို့များတွင်လည်းအလုံးအရင်းနှင့်
ချည်းဖြစ်သည်။ မြောက်ဘက်တတန်းတွင်ရှိသော မြို့ပြတို့တွင်လည်း အလုံးအရင်းနှင့်ချည်းဖြစ်သည်။ကြိုးကြိုး
ပမ်းပမ်းလုပ်ကြံရမှ အရေးတော်ပြီးလွယ်မည်။ ယခုချီတော်မူရာမှာလည်း သုံးစုခွဲ၍ချီစေမှ တောင်ဘက်ဝယ်ရှိ
သောမြို့ရွာအပေါင်းတို့ကိုသိမ်းယူတော်မူမိမည် နားတော်လျှောက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော်မင်းခေါင်လျှောက်သောအရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ နန္ဒသိမ်း စည်းမြင်းတပ်၊ တုရင်ဗလမြင်းတပ်၊ စည်သူကျော်ထင်တတပ်၊ သမိန်ရဲသင်ရံတတပ်၊ ဘယကာမဏိတတပ်၊ သမိန်သံလိုက်တတပ်၊ ညီတော်တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တတပ်၊ မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့်တပ်ပေါင်း ၇-တပ်ကို အရှေ့ကြောင်းချီရသည်။

စစ်တုရင်သူမြင်းတတပ်၊ တုရင်ယော်ခမြင်းတတပ်၊ ရာဇသင်္ကြံတတပ်၊ ဗညားကျန်းထော တတပ်၊ သီရိဇေယျနော်ရထာ တတပ်၊ သမိန်ပရမ်းတတပ်၊ ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်တတပ်၊ မြင်းတပ်နှစ်တပ် နှင့်တပ်ပေါင်း ၇-တပ်ကို အလယ်ကြောင်းချီရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားမှာ မြင်းတပ် ၄-တပ်နှင့်တပ်ပေါင်းဆယ်တပ်ကိုအနောက်ကြောင်းချီတော် မူသည်။ စခန်းချတိုင်း သဘင်ခံတော်မူသည်။ တောင်တွင်းကြီးကသည် ကျောက်ပန်းတောင်းကိုတိုက်၍ ပုဂံသို့ ဆင်းတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ပုဂံမြောက်တွင် တပ်ချ၍နေတော်မူသည်။ ရွှေစည်းခုံဘုရားရှင်ကိုဖူးမြင် တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်တွင် ထီးတော် အင်္ဂတေပျက်လေသည်များကို လုပ်စိမ့်မည်ဟူ၍ ဦးရီးတော်မင်းစည်သူ ကိုငွေနှစ်ဆယ့်ငါးပိဿာအပ်တော်မူသည်။

ညီတော်တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တို့ ၇-တပ်အရှေ့ကြောင်းချီရာမှာ ရမည်းသင်းကိုတိုက်၍ချီတော်မူ သည်။ ရမည်းသင်းစား၊ ဝတီစား၊ ယင်းတော်စား၊ လှိုင်တက်စား၊ ညောင်ရမ်းစားတို့လည်း မြို့တွင်မခံဝံ့၍ အလုံးအရင်းနှင့်တကွထွက်ပြေး၍ အဝသို့ပေါင်းကြလေ၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်တို့ ၇တပ်သားလည်း ဆင်မြင်း လူသူကျွေးနွားတို့ကိုသိမ်းယူ၍ နောက်ထပ်ချီတော်မူသည်။ ပင်းယတောင်ရန်အောင်မြင်တပ်တော်သို့ရောက်လျှင် တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကိုခံ၍နေတော်မူ၏။

ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်တို့ အလယ်ကြောင်းချီရာမှာလည်း ပင်းတလဲစား၊ ပြင်စည်စားတို့မခံဝံ့၍ အလုံးအရင်းနှင့်တကွ အဝသို့ပေါင်းလေ၏။ မင်းရဲကျော်ထင်တို့တပ် ၇-တပ်သားသည်ရသမျှဆင်မြင်းဗိုလ်ပါ လူသူအပေါင်းတို့ကိုသိမ်းယူတော်မူ၍ နောက်ထပ်ချီရသည်။ ပင်းယတောင်ရန်အောင်မြင်တပ်သို့ရောက်လျှင် နောင်တော်နှင့်တွေ့၍တပ်ချတော်မူသည်။

ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်တို့ရောက်လျှင် နောင်တော်ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ ကိုခေါ်၍ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ယခုလည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားအနောက်ကြောင်းချီတော်မူ၍ ပုဂံသို့ ဆင်းတော်မူသည်။ ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့ လှေတပ်နှင့်ပေါင်း၍အနောက်တလွှားမြောက်တလွှားကို လုပ်ကြံ တော်မူချိမ့်မည်။ ငါတို့နှစ်ကြောင်းချီရသသူတို့ကိုလည်းခေါ်တော်မမူ။ သည်တွင်လည်းအရှည်နေမည်မဟုတ်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ရတနာပူရမြို့သို့လုပ်ကြံသင့်လည်း လုပ်ကြံရမည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားရှိရာ ချီသင့်လည်းချီရမည်။ အစ်ကိုတို့စိတ်တွင်ဘယ်သို့ထင်ကြသနည်းဟုမေးတော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်လျှောက်သည်ကား -ယခုကျွန်ုပ်တို့ကိုခန့်တော်မူသည် လည်း ရန်သူတို့ကိုတိုက်စိမ့်မည်ဟူ၍ခန့်တော်မူသည်။ နေစိမ့်မည်ဟူ၍ခန့်တော်မမူ။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် အဝသို့ချီ၍တိုက်ရမည်ဟုလျှောက်သည်။

မင်းရဲကျော်ထင်လျှောက်သောစကားကို ဗညားကျန်းထောကြားလျှင် ဤသို့လျှောက်သည်။ သခင် လျှောက်သောအရေးသည် စစ်ရေးပင်ဖြစ်တော့သည်။ သို့ရာတွင် ယခုလုပ်ကြံတော်မူမည်မှာ အလျင်တဆော စစ်ဦးဘီလူးပါ လုပ်ကြံရမည်အရေးမဟုတ်။ အဝနရပတိစည်သူလည်း ရှမ်းကိုးပြည်ထောင်ကို အမှီရလေသော ကြောင့်ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါများလေသည်။ လက်နက်ကိရိယာလည်းမြို့တွင်းကထူထပ်မှသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရား ရောက်တော်မူ၍ ရေတပ်ကြည်းတပ် ရုံးရုံးစည်းစည်းလုပ်ကြံတော်မူမှ အရေးတော်သင့်မည်။ ယင်းသို့ဖြစ် သောကြောင့် သည်တွင် တပ်ခိုင်တပ်လုံနှင့် နေမည်သူထွက်၍တိုက်လှာလျှင်လည်း တိုက်မည်။ သူမထွက်လာ

လျှင်လည်း ရဲမက်မိုလ်ပါ ဆင်မြင်းတို့ကိုဖြည့်တင်း၍နေမည်ဟုလျှောက်သည်။ ဗညားကျန်းထောလျှောက်သော စကားကိုတပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့ကြိုက်ညီကြသည်။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ကြိုက်တော်မူ၍ ယင်းတွင်ပင်နေ တော်မူသည်။

ယင်းသို့နေတော်မူသည်ကို အဝဘုရင်နရပတိက တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းနှစ်ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲ လေးသောင်းနှင့်ချီလှာသည်ကို ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်တို့ ၇-တပ်သားကြို၍တိုက်သည်။ အဝက မြင်းတပ် ပျက်လေ၏ မြင်းတပ်ပျက်လျှက် ဆင်တပ်ကြိုခံသည်ကို မင်းရဲကျော်ထင် သံမြင်စွာကိုစီးတော်မူ၍ တိုက်တော် မူသည်။ တပ်ဦးပျက်လေ၏။ တပ်ဦးပျက်လျှင် ရာဇသေကြီ၊ ဗညားကျန်းထော၊ သီရိဇေယျနော်ရထာ၊ သမိန်ပရမ်း တို့လေးတပ် ဘိ၍တိုက်သည်။ အဝကအလျင်ခွါလေ၏။ မြင်းသုံးဆယ်ကျော်နှင့်မိုးညှင်းစော်ဘွားအမတ် “ပတလုံ” ကိုရတော်မူသည်။ နောက်တကြိမ် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့်ထွက်လှာ၍ ပင်းယတိုင်အောင် ရောက်လှာသည် ကို ဘုရင်မင်းခေါင် မင်းရဲကျော်ထင်တို့မြင်းတပ်လေးတပ် ဆင်တပ်ဆယ်တပ်နှင့်ကြိုတော်မူသည်။ စစ်အင်ကို မြင်လျှင် ရှမ်းတို့မခံဝံ့၍ အပြင်းခွါလေ၏။ တံတားဦးတိုင်အောင်ထပ်၍ လိုက်တော်မူသည်။ အဝမြို့တိုင်အောင် လိုက်လေ၏။ မြို့တွင်းက လက်နက်ကိရိယာထူထပ်လှသောကြောင့် မချဉ်းနိုင်ချေ။ တပ်တော်သို့ပြန်၍နေတော် မူသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်းညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့ လှေတပ်ရောက်လျှင်မြောင်းတူးပုခန်းကြီး ကို လုပ်ကြံလေအမိန့်တော်ရှိ၍ လှေတပ်သားတို့ဆန်နှင့်ရသည်။ ယင်းသို့မှ ပုဂံကသည် လက်ထုပ်သို့ချီတော် မူ၍ကွမ်းရွာကိုကူးတော်မူသည်။ ကွမ်းရွာကသည် ပုခန်းကြီးကို ချီတော်မူသည်။ ပုခန်းစားလည်း ဘဝရှင်မင်း တရားကြီးရေအားကြည်းအား ချီတော်မူလှာသည်။ ရဲမက်ဗိုလ်ပါများလှသည်ဟူ၍ကြားလျှင်မြို့တွင်မနေဝံ့၍ အလုံးအရင်းကိုမြို့တွင်ခန့်ထားပြီးလျှင် မိုးညှင်းစော်ဘွားသို့ပြေးဝင်လေ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့ လှေတပ်ကိုချင်းတွင်းသို့ဝင်၍ အမြင့်၊ ဗဒုံ၊ ကမ်းနီ သည်မြို့များကိုလုပ်ကြံချေဟူ၍စေတော်မူသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားမူကား- ပုခန်းမြို့ကို အဆောတလျင်လုပ်ကြံစေ၍ ရတော်မူလျှင် ရန်အောင်ဘီလူးနှင့် ရွှေလှေမှုးကို အလုံးအရင်းနှင့် အစောင့်အနေ ခန့် တော်မူ၍ ပုခန်းကြီးကသည် ကြခတ်ဝရာသို့ ကူးတော်မူသည်။ ယင်းကမှ ပရိမ္မတွင် ခုနစ်ရက်ခန့်နေတော် မူ၍ ညီတော်တို့ရေတပ်ကိုမစတော်မူသည်။

ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့သည် ချင်းတွင်းဝကိုဝင်၍ အမြင့်ကိုလုပ်ကြံမည်စီရင်တော်မူစဉ် အမြင့် စား သင်္ခယာသည် ပြေးသော်လည်းမလွတ်ရာအကြံရှိ၍ ဆင်ကြီးမြင်းကြီးသားသမီးတို့ကို လက်ဆောင်တော် ဆက်၍ ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ ဗဒုံစားရာဇသေကြီမူကားအလုံးအရင်းနှင့်မြို့တွင်းခံနှင့်သည်ကိုညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့ လှေတပ်ရောက်၍ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံလုပ်ကြံတော်မူလျှင် မြို့စားနှင့်တကွ တမြို့လုံးကိုရတော်မူ သည်။ ယင်းသို့လျှင် သားမယားနှင့်တကွ ရာဇသေကြီကို ဘဝရှင်မင်းတရားတပ်တော်ပရိမ္မသို့ဆက်လှာသည်။

ယင်းသို့မှ ဗဒုံတွင်အစောင့်အနေခန့်၍ မိုးသောက်လျှင် ကမ်းနီသို့အပြင်းချီတော်မူသည်။ ကမ်းနီးစား အသက်သေမည်ကိုကြောက်၍ ဆင်ကြီးနှစ်စီး သားသမီးတို့ကို လက်ဆောင်တော်ဆက်၍ ကျွန်တော်ခံလှာ၏။ ညီတော်ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာလည်း ကမ်းနီးစားနှင့်တကွ သားသမီးတို့ကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားသို့ အလျင်ဆက်လှာရသည်။ ယင်းသို့မှ ကမ်းနီတွင် သရေပညာနှင့် စန္ဒယောဓာကိုအလုံးအရင်းနှင့်အစောင့်အနေ ခန့်တော်မူခဲ့၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားက ခေါ်တော်မူသည်နှင့် အလျင်လိုက်တော်မူသည်။ မြောင်ရွာသို့ ရောက်မှတွေ့တော်မူသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးလည်း ညီတော်တို့မှီလာလျှင် ကြည်းရောက်၍ မြင်းမူကို တိုက်၍ မြောက်ဘက်ကြောင်းစစ်ကိုင်းသို့ချီတော်မူသည်။

မြစ်ကိုကူးတော်မူမိလျှင် စစ်ကိုင်းစားလည်းမခံဝံ့၍ မိုးညှင်းသို့ပြေးလေ၏။ စစ်ကိုင်းသို့ရောက်တော်မူ လျှင် ရေတပ်၊ ကြည်းတပ်အနေအထားသင့်အောင် စီရင်တော်မူပြီးမှ ညီတော်ဘုရင်မင်းခေါင် ညီတော်မင်းရဲ ကျော်ထင်တို့တဆယ့်လေးတပ်သားတို့ရှိရာသို့စေတော်မူသည်။ စေဟန်ကား-မည်သည့်နေ့ရက်ကို အဝသို့ ကြည်းရေလုပ်ကြံတော်မူမည်။ အကိုတို့ ၁၄-တပ်သားစစ်မျက်နှာဖြန့်၍တက်စေဟုစေတော်မူသည်။

ညီတော်ဘုရင်မင်းခေါင် ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်တို့လည်း မှာတော်မူသည်နေ့ရက်ရောက်လျှင် ဆင်
မြင်းကစေ၍ စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးလျှင် စစ်မျက်နှာဖြန့်၍ အဝသို့ချီတော်မူကြသည်။
ယင်းသောအခါ ဘုရင်မင်းခေါင်မှာ စောရန်နှင့်ဟူသောဆင်ကိုစီးတော်မူသည်။ သမိန်သံလိုက်မှာ ငရက်နွယ်ဟူ
သောဆင်ကိုစီးသည်။ စည်သူကျော်ထင်မှာနာဂါဝရဟူသော ဆင်ကိုစီးသည်။ သမိန်းရဲသင်ရဲမှာ စွယ်လမန်ဟူ
သောဆင်ကိုစီးတော်မူသည်။ သမိန်ပရမ်းမှာ ပလင်စွယ်ဟူသော ဆင်ကိုစီးသည်။ သီရိဇေယျနော်ရထာမှာ
ရတနာပြောင်ကျော်ဟူသော ဆင်ကိုစီးသည်။ ဗညားကျန်းထောမှာဇေယျသတ္တရဟူသော ဆင်ကိုစီးသည်။
ရာဇသင်္ကြံမှာ ရဲလုလင်ဟူသောဆင်ကိုစီးသည်။ မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့် ၇-တပ်မှာအနောက်ကြောင်းချီ၍ မကျည်း
ဆင်တဲးကသည်အဝသို့ချီသည်။ ယင်းသို့မှမြင်းတပ်နှစ်တပ်ကို အလျင်ချီစေ၍စစ်ရေးငင်ရသည်။ အဝဘုရင်န
ရပတိ ကလည်း တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းသုံးထောင်ကျော်ကို မြို့က ထွက်စေ၍ မင်းရဲကျော်ထင်မြင်းတပ်သား
တို့ကိုတိုက်လှာသည်။ မြင်းတော်သည်တို့ကလည်း ခံ၍မနည်းကြာတိုက်ကြသည်။ ယင်းသို့စဉ်တွင် သမိန်
ပရမ်း ပလင်စွယ်သူဟူသောဆင်ကိုစီး၍လွှတ်သည်။ ဗညားကျန်းထော ဇေယျသတ္တရဟူသော ဆင်ကို
စီး၍လွှတ်သည်။ အဝရမ်း တို့စစ်သည်အမ်း၍ နေလေ၏။ ယင်းသို့စဉ်တွင် မင်းရဲကျော်ထင် သံမြင်စွာကို
ချွန်းဘွင့်၍ဆင်ခြေဘုံးလှံရှည်ကိုင်သုံးထောင်နှင့် အပြင်းတိုက်တော်မူသည်။ ရှမ်း တို့စစ်သည်နှစ်စုကွဲလေ၏။
ထိုသို့နှစ်စုကွဲသည်ကိုမြင်လျှင် သီရိဇေယျနော်ရထာ ရတနာပြောင်ကျော်ကိုချွန်း ဘွင့်၍လွှတ်သည်။ ရာဇသင်္ကြံ
ရဲလုလင်ဆင်ကိုချွန်းဘွင့်၍လွှတ်သည်။ ရှမ်းတို့စစ်ပျက်၍ မြို့တွင်းသို့ပြေးဝင်လေ၏။ ဆင်ခုနှစ်စီး၊ မြင်းသုံး
ဆယ်ကျော်၊ သုံ့ပန်းလူလေးရာကျော်ရတော်မူ၏။ ယင်းသို့မှ လုံးတော်ပေါက်ကိုပတ်၍ တပ်တည်တော်
မူသည်။

ဘုရင်မင်းခေါင်တို့မှာလည်း တိုက်ဆင်ရှစ်ဆယ်၊ မြင်းနှစ်ထောင်နှင့် တံတားဦးကကြိုလှာသည်ကို
သမိန်သံလိုက်ငရက်နွယ်နှင့် စည်သူကျော်ထင်နာဂါဝရနှင့်ချွန်းဘွင့်ကာလွှတ်သည်။ ရှမ်းတို့မြင်းပုံသို့ရောက်၍
မြင်းလေးစီးငါးစီးလည်းလေ၏။ ရှမ်းတို့ဆင်တပ်လည်းရပ်လေ၏။ ထိုသို့စဉ်တွင် ဘုရင်မင်းခေါင်စောရန်နှင့်
သမိန်ရဲသင်ရဲစွယ်လမန်ဟူသောဆင်နှင့် ဘယကာမဏိတင်ပြောင်မွန်နှင့် ချွန်းဘွင့်ကာလွှတ်လျှင် ရှမ်းတို့စစ်
သည်ပရမ်းပတာအစုစုကွဲလေ၏။ မြင်းတော်သည်တို့လိုက်၍တိုက်လျှင် ပျက်ပြန်လေ၏။မြင်းငါးဆယ်ကျော်၊
သုံ့ပန်းလူနှစ်ရာကျော်ရတော်မူသည်။ မိုးကောင်းစော်ဘွားအမတ် ကပ်ကြိုးစားလည်း ဆင်နှင့်တကွရတော်မူ
သည်။ ယင်းသို့မှ တောင်ဘီလူးပရက္ကမကိုပတ်၍တည်တော်မူသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း စစ်ကိုင်းကသည်ရွှေကြက်ယက်ကိုကူးတော်မူ၍ အဝအရှေ့ဘက်က အရပ်အနေပြုတော်မူသည်။ ညီတော်ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လှေတပ်သားကိုလည်း စစ်ကိုင်းကအဝသို့ကူးစေ၍ ကြည်းရေဝန်းရံတော်မူသည်။ ယင်းသို့လျှင် အဝဘုရင်နရပတိစည်သူမှစ၍ တမြို့လုံးသည် မြိုးတွင်းငါးကဲ့သို့ ထိတ်လန့်ခြင်းပြင်းစွာဖြစ်လေ၏။ ရဲခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော စစ်သည်အပေါင်းတို့သည် အဝမြို့ကိုချဉ်း၍ဆင်သည်ဆင်နှင့်မြို့တံခါးကိုတိုက်ကုန်၏။ မြင်းသည်လည်း မြင်းနှင့်ချဉ်း၍လှေကားနှင့်ချဉ်း၍လှေကားနှင့်မြို့ကိုတက်ကုန်၏။ ခြေသည်လည်းတူရွင်းကိုင်၍မြို့ကိုတူးကုန်၏။ ယင်းသို့လုပ်ကြံတော်မူလျှင် ရတနာပူရအဝအမည်ရှိသော ပြည်ကြီးသည်မခံနိုင်၍ သက္ကရာဇ်(၉၁၆)ကိုးရာတဆယ့်ခြောက်ခု တပို့တွဲလပြည့်ကျော်လေးရက် တနင်္ဂနွေနေ့မဝင်ခင်တွင်မြို့အလုံးကိုရတော်မူသည်။ အဝဘုရင် နရပတိစည်သူကား - ညရီတရောကိုကျွန်ငါးယောက်နှင့် မြို့ကထွက်ပြေး၍ အုန်းဘောင်စော်ဘွားစစ်ကူလာသည်။ မရောက်ခင်ဆင်ခေါင်းတွင်တပ်ချ၍နေသည်ကြာသောကြောင့် ထိုတပ်သို့သွားသည်။ မက္ခရာတွင် သူဝင်တို့တွေ့လျှင်ဘမ်း၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားရှိရာ ဆက်လှာ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း နရပတိစည်သူကို မြင်တော်မူလျှင်သနားတော်မူ၍ သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် အလုပ်အကျွေးမိန်းမ ယောက်ျားသုံးဆယ်ကျော်ပေးတော်မူ၍ ကောင်းမွန်စွာထားတော်မူသည်။

နရပတိစည်သူကိုဘမ်း၍ ဆက်လှာသောသူဝင်အကြီးကိုလည်းအားရတော်မူ၍ “မြင်းသည်လှ”ဟူသော အမည်နှင့် ဖနန်းရွာဓားငါးပတ်ခံတွင်း ပုဆိုးကောင်းဝတ်လုံးကြေးစပါးပေးတော်မူသည်။ ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်ကိုအပ်၍လည်း အမှုတော်ကိုထမ်းရသည်။

ယင်းသို့မှ တောင်ဘီလူးအရပ်တွင် အိမ်တော်ဆောက်၍နေတော်မူသည်။ အိမ်တော်ပြီးလျှင် ကြည်းတပ်ရေတပ်တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ပွဲလမ်းရသသူတို့ကိုမေးမြန်းစိစစ်တော်မူ၍အထိုက်အလျောက် အမည်အရည် စားကျေးစားလက်စားခွက်စားယောက် ပေးတော်မူသည်။ ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်ကိုလည်း “သတိုးမင်းစော”ဟူသောအမည်နှင့် အဝမြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ ဝေါပလာရွှေချက်လေးစင်း ဆင်ပေါင်းဝန်းရွှေထည့်၊ စည်၇-လုံးနဲ့ခရာအစုံ ပေးတော်မူသည်။ အဝတွင်ရှိသော ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါတို့ကိုလည်းပေးတော်မူသည်။

ဖျင်တစားသရေစည်သူကိုလည်း မြောက်ဘက် မြင်းနှစ်ထောင်သင်းကိုပေးစေ၍ စစ်ကိုင်းမြို့ကိုပေးတော်မူသည်။

အုန်းပေါင်စော်ဘွားလည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့် အဝနရပတိကစစ်ကူမည်ဟုချီလာသည်။ မင်းတရားကြီးဘုရား အဝကိုဝန်းရံ၍ လုပ်ကြံသည်။ ပျက်ပြိုဟူ၍ကြားလျှင် မဆင်းလှာဝံ့၍ ဆင်ခေါင်းဝက်ဝင်တွင်တပ်ချ၍နေလေ၏။ နောက်လည်းဘဝရှင်မင်းတရားကြီးချီလာသည်။ စစ်အင်များလှသည်ဟူ၍ ကြားလျှင် တပ်ကိုနုတ်၍ အုန်းပေါင်သို့ပြန်လေ၏။

၂၄၉ - စဉ်ကူးမြို့ကိုသိမ်းယူပုံ

အုန်းပေါင်စော်ဘွားကြီးခုံမှိုင်းသားမူကား - အလုံးအရင်းနှင့်စဉ်ကူးမြို့ကိုစားသည်။ အဝပျက်လျှင်စဉ်ကူး သို့ပြေးလေ၏။ မြို့ပြကျုံးမြောင်းကတုတ်ရင်တားပြင်ဆင်ပြန်လေ၏။ ထိုအကြောင်းကို ဘဝရင်မင်းတရားကြီး ကြားတော်မူလျှင် ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာနှင့် ဗညားလော၊ ဗညားကျန်းထော၊ ဗညားဒလတို့ကိုရေကြောင်း ဆန်၍စဉ်ကူးမြို့ကိုလုပ်ကြံချေစေတော်မူသည်။ ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လည်း လှေတပ်အပေါင်းနှင့်မြစ် တွင်းပြည့်မျှဆန်၍ စဉ်ကူးသို့ရောက်လျှင် လှေတပ်တဝက်ရဲမက်ကိုကြည်းသို့တက်စေ၍ အကြောက်အရွံမရှိ ရွပ်ရွပ်ခွဲခွဲကြည်းရေလုပ်ကြံတော်မူသည်။ မခံနိုင်၍ပျက်လေ၏။ မယားနမနှင့်တကွ သားသမီးတို့ကိုရတော် မူသည်။ မြို့အလုံးကိုရတော်မူလျှင် ရဲမက်တော်အပေါင်းတို့လည်း ဆင်မြင်းလူသူရွှေငွေကြေး သံအဝတ်အစား တို့ကိုသိမ်းယူကြသည်။ တယောက်မျှ လက်ချည်းမရှိဟူ၏။ ထိုသို့ရရာတွင် ဆင်မြင်းလူသူလက်နက်ကို ကားသိမ်းယူတော် မူသည်။ ထိုမှတပါးရသသူ ယူစေအမိန့်တော်ရှိ၍ ယူရသည်။ ယင်းသို့မှ သက်တော်ရှည်ကို စဉ်ကူးမြို့ကို အလုံးအရင်းနှင့်ပေးတော်မူ၍ ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လှေတပ်ကိုခေါ်တော်မူ၍ အဝသို့ပြန် ရသည်။

မိုးကောင်းစော်ဘွား၊ မိုးညှင်းစော်ဘွား၊ ကလေးစော်ဘွားတို့လည်း အဝက စစ်ကူမည်ဟူ၍ ဆင်မြင်း ဗိုလ်ပါ အများနှင့်ချီလာသည်။ သာဝတ္ထိမြို့သို့ရောက်လျှင် အဝပျက်ကြောင်းကိုကြားလျှင် ထိုအရပ်တွင်ပင်တပ် ချ၍(နေသည့်အကြောင်းများကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကြားတော်မူလျှင် ညီတော်သားတော်မှူးတော်မတ်တော်တို့ ကိုခေါ်တော်မူ၍) စော်ဘွားသုံးဦးတို့သာဝတ္ထိမြို့တွင် ယခုခံနေသည်ကို ကိုယ်တိုင်ချီ၍လုပ်ကြံသော်လည်းသင့် မည်လော မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုသာ ချီစေ၍ လုပ်ကြံစေရသော်လည်းသင့်မည်လောဟူ၍ စိုင်းပြင်းခင်းကျင်း တော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ ပုသိန်စား ဗညားလောလျှောက်သည်ကား - ယခုစော်ဘွားသုံးဦးစစ်သည်ဗိုလ်ပါများ နှင့်ချီလာ၍ သာဝတ္ထိတွင်နေသည်ကို ညီတော်သားတော်မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုသာ ချီစေ၍မသင့်ချေ။ သူတို့ အရပ်အရာလည်းဖြစ်သည်။ မိုးရေကျတော့မည်လည်းနီးပြီ။ ဘုန်းကြီးသည်ဘုရားကိုယ်တော်ချီတော်မူ၍ ရွပ်ရွပ် ချွံချွံလုပ်ကြံတော်မူမှ ညီတော်သားတော်တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ အားတက်သရော အမှုတော်ကိုထမ်းဆောင် မည်။ တကြောင်းမှာလည်း ရှမ်းတို့လုပ်ရည်ကြံရည်ကိုလည်း အထက်ကပြည်မြို့ကို ညီတော်ဘုရားရံတော်မူ သည် ကာလကပင် အကြိမ်ကြိမ်သိရလေပြီးသည်။ ချီတော်မူသော်လည်း စစ်ပြိုင်၍ခံဝံ့မည်မထင်။ ယင်းသို့ဖြစ် သောကြောင့်ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လှေတပ်ကို အထက်စမ္ဗယ်နဂိုရ်ကြိုညှပ်တိုင်အောင်ဆန်၍နေစိမ့်မည်။ ယင်းသို့စီရင်တော်မူလျှင် စော်ဘွားများစစ်မျက်နှာကွက်လိမ့်မည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားလောလျှောက်သောစကားကို ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာကြားတော်မူလျှင် သည်အရေးသည်သင့်လှ သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးချီတော်မူမှ အရေးတော်ပြီးလွယ်မည်။ ကျွန်တော်တို့လှေတပ်သားလည်းစမ္ဗယ်နဂိုရ် ကြိုညှပ်တိုင်အောင်ဆန်၍ အရေးတော်သာလျှင်လည်းလှေတပ်က နေမည်။ အရေးတော်မသာလျှင်လည်း လှေ တပ်ကကြည်းတပ်သို့ ပေါင်းမည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဗညားလော လျှောက်သော အရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါတို့ကိုဘောင်နှင့် စကိုင်းဘက်သို့ကူးရသည်။ ဗိုလ်ပါ ဆင်မြင်းကူးမိလျှင် ဘုရင်မင်းခေါင်တို့မြင်းတပ်နှင့် ၇-တပ်ကိုမူကား-အနောက်ကြောင်းချီရသည်။

ညီတော်အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောမှာမြင်းနှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၇-တပ်ကိုမူကား အရှေ့ဘက်ကြောင်း ချီရသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးမှာ မြင်းတပ်လေးတပ်ကိုရှေ့ချီစေသည်။ တပ်မတော်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း ၇- တပ်မှာအလယ်ကြောင်းချီတော်မူသည်။ ညီတော်ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာ တို့လှေတပ်များကိုလည်း အညာသို့ မင်းတရားကြီးဘုရားနှင့် တနေ့တခါတည်း သက္ကရာဇ်(၉၁၆) ကိုးရာ တဆယ့်ခြောက်ခု တပေါင်းလဆန်း ၉- ရက် စနေနေ့ချီတော်မူသည်။ စကိုင်းကသည် စာရေးတွင်ချတော်မူသည်။ စာရေးကသည် မြင်းကန်ရွာတွင် ချတော်မူသည်။ မြင်းကန်ကသည် အင်းဖဲတွင်ချတော်မူသည်။ အင်းဖဲ ကသည် ဟလင်းတွင်ချတော်မူသည်။ ဟလင်းကသည် သာဝတ္ထိမြို့ကို ၅-စခန်းချီတော်မူသည်။ စခန်းချတိုင်း သဘင်ခံတော်မူသည်။

သာဝတ္တိမြို့သို့ မရောက်ခင် တစခန်းတွင်နေတော်မူ၍ လက်ဝဲရဲတိုင်းတို့မြင်းတပ်သားကို မြင်းလေး ထောင်နှင့်စမ်းချီချီရလေ၏။ စော်ဘွားသုံးဦးတို့ကလည်းမြင်းလေးထောင်ကျော်ခန့်နှင့်ကြိုလှာသည်။ လက်ဝဲရဲ တိုင်း တို့ကလည်း ရှမ်းတို့ကြိုလှာသည်ကိုတွေ့လျှင် အဆီးအတားမရှိ သုံးစုခွဲ၍တိုက်သည်။ ရှမ်းတို့စစ် ပျက်လေ၏။ ဆင်ငါးစီး , မြင်းတရာကျော်, လူသုံးရာကျော်ရလိုက်သည်။ သေလေသည်လည်းများ၏။ မြင်း တော်သည်တို့လည်း သာဝတ္တိမြို့ရင်းတိုင်အောင်ထပ်၍လိုက်လေ၏။ (စော်ဘွားသုံးဦး)တို့လည်းမြင်းတပ်ပျက် လျှင် သာဝတ္တိမြို့တွင် မခံဝံ့မြို့ကထွက်၍အပြင်းခွါလေ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ထပ်၍ချီတော်မူလှာသည်နှင့် ညီတော်နှစ်ပါး အနောက်ကြောင်း ချီရာ(ကရောက်လျှင် စစ်သုံးကြောင်းချီတော်မူ၏။ မမှီချေ။ ဆင်မြင်းလူသူ ကျန်ရစ်သည်များကို ယူတော်မူ၍ ယင်းတွင် တပ်ချ၍နေတော်မူသည်။ ထိုအခါ ပုခန်းစားပြေးလေသသူလည်း ဆင်ကြီးမြင်းကြီး သားသမီးတို့ကို လက်ဆောင်တော်ဆက်၍ကျွန်တော်ခံလှာသည်။)(မိုးညှင်းစော်ဘွား) ယောက်ဖဒီပဲယင်းစားလည်း သားသမီး ဆင်ကြီးမြင်းကြီးတို့ကို လက်ဆောင်တော်ဆက်၍ ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ စည်ပုတ္တရာစားလည်း (လက်ဆောင် လက်နက်အများနှင့် သားသမီးတို့ကိုယူ၍ ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ မိုးကောင်းစော်ဘွား မိုးညှင်းစော်ဘွား) ကလေးစော်ဘွားတို့မူကား သာဝတ္တိမြို့ကထွက်ပြေး၍ မြေးတူးမြို့သို့ရောက်လျှင် တပ်တောင်တည်အခိုင်အလုံ နေလေသည်။ မိုးညှင်းစော်ဘွားတူ ဝန်းသိုစားမူကား တဆယ်ရွာတွင် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့်ခံနေသည်။ သည်အကြောင်းများကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကြားတော်မူလျှင် သာဝတ္တိကသည် မြေတူးသို့ချီတော်မူ သည်။ အင်ပတ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် တဆယ်တွင်ခံ၍နေသော ဝန်းသိုစားကိုတိုက်လေဟူ၍ ညီတော်သတိုး မင်းစောတို့ ၇-တပ်သားကို (မိန့်တော်မူသည်။ သတိုး) မင်းစောတို့လည်း တဆယ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် အဆီးအတားမရှိ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံလုပ်ကြံတော်မူသည်မခံနိုင်၍ ပျက်လျှင် စော်ဘွားသုံးဦးတို့ရှိရာ မြေတူးသို့ပေါင်း လေ၏။

ညီတော်အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောလည်း တောင်ငူဘုရင် မင်းခေါင်တို့ ၇-တပ်သားရောက်လှာသည်နှင့် ထပ်၍လိုက်တော်မူကြလျှင် စော်ဘွားသုံးဦးတို့သည် ခံယောင်ပြု၍ မြေတူးကအပြင်းခွါလေ၏ အဝဘုရင် သတိုးမင်းစောတို့ ဆယ့်လေးသားလည်း အမှီလိုက်တော်မူ၍ ဆင်ချွန်းဘွင့်ကာတိုက်တော်မူသည်။ စော်ဘွားသုံး ဦးပျက်လေ၏။ ဆင် ၇-စီး , မြင်းသုံးရာကျော်, လူသုံးထောင်ကျော်ရတော်မူသည်။ သေလေသည်လည်းများ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ထပ်၍ချီတော်မူလှာသည်ကို မြေတူးသို့ရောက်တော်မူလျှင် တပ်မချ၍နေ တော်မူ၏။

ညတံးတော်ဦးသို့ ညီတော်ဘုရင်မင်းခေါင် အစရှိသော မှူးတော်မတ်တော်တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ မိုးကောင်း မိုးညှင်း ကလေးတိုင်အောင် လိုက်တော်မူရသော်လည်းသင့်မည်လော။ ယခုငါတို့ မြန်မာတပြည်အလုံးကို သိမ်းမြန်းပြီးသည်ဖြစ်၏။ သိမ်းမိသမျှမြို့ပြတို့ကို အလုံးအရင်းနှင့် ကျေးစားထည့်၍ အခိုင်အလုံနေစေပြီးမှ ပြန်တော်မူရသော်လည်း သင့်မည်လောဟူ၍ စိုင်းပြင်းခင်းကျင်းတော်မူသည်။ သီရိဇေယျ နော်ရထာလျှောက်သည်။ ယခုလည်းမိုးအခါနီးပြီဖြစ်သည်။ ရှမ်းပြည်တလွားတို့သည်လည်းတောင်ကမ်းချောင်း မြောင်းကြီးသည်။ မိုးကျလျှင် ဆင်ကြောင်း မြင်းကြောင်း မသာ။ ယင်းသို့လျှင် အလုပ်အကြံများချိမ့်မည်။ ယခု အောင်တော်မူရာမှာလည်း ရတနာပူရအစရှိသော မြန်မာနိုင်ငံလုံးကိုအောင်တော်မူခြင်းသည် အလွန်ဖြစ်ခဲလှ သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့်မြန်မာနိုင်ငံဖြစ်သောမြောက်ဘက်တလွားတွင်ရှိသောမြို့ကြီးတို့ကိုအလုံးအရင်း နှင့်အခိုင်အခန့်မြို့စားထည့်တော်မူ၍ သည်တကြိမ်ကိုပြန်သင့်သေးသည်။ ယင်းသို့ပြန်တော်မူ၍ ဆင်မြင်း ဗိုလ်ပါကိုဖြည့်တင်းတော်မူပြီးမှ ရှေ့မိုးစဲလေသာသို့ ချီတော်မူလျှင် စော်ဘွားသုံးဦးလက်တော်က လွတ်နိုင်မည် သဘောမရှိဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

သီရိဇေယျနော်ရထာလျှောက်သောစကားကို ဗညားဒလကြားလျှင် ကျွန်တော်သီရိဇေယျနော်ရထာ လျှောက်သောအရေးသည် သင့်လှပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ လက်ရုံးရည်ကိုလည်း ရှမ်းတို့ကသိကြပြီ။ ရှမ်းတို့ လက်ရုံးရည်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့သိလေပြီသည်။ ရှေ့မိုးလင်းပွင့်ကို ချီတော်မူလျှင် စော်ဘွားသုံးဦးလက် တော်က လွတ်ရမည်လောဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သီရိဇေယျနော်ရထာလျှောက်သောအရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍ ဆင် နှစ်ဆယ်၊ မြင်းနှစ်ရာ၊ ဗိုလ်သုံးထောင်နှင့် တကွသက်ရှည်ကျော်ထင်ကိုမြေတူးမြို့ကိုပေးတော်မူ၍ အခိုင်အလုံနေ ရသည်။ မြေတူးနှင့်နီးစပ်သောမြို့ကိုလည်း သက်ရှည်ကျော်ထင်နှင့်အရင်းအချာတို့ကိုပေးတော်မူသည်။

မိုးညှင်းစားယောက်ဖ ဒီပဲယင်းစားကိုလည်း သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် “သီဟပတေ့”ဟူသော အမည်နှင့် လဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ ထွေးခံ၊ ထီးနီ၊ ညောင်ရွက်သုံးဆင့်နှင့်တကွ ပုခန်းကြီးကိုပေးတော်မူသည်။

ပုခန်းကြီးစားကိုလည်း သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် ကွမ်းခွက်၊ လဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ ထွေးခံ၊ ထီးနီ၊ ညောင်ရွက်နှစ်ဆင့်နှင့်တကွ “ဇေယျသင်္ကြံ”ဟူသောအမည်ကို သမုတ်တော်မူ၍မြေတူးမြို့ကိုပေးတော်မူ သည်။

မိုးညှင်းစော်ဘွားတူ စည်ပုတ္တရာစားကိုလည်း သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် “သင်္ခယာ”ဟူသောအမည်နှင့် ကွမ်းခွက်၊ လဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ ထွေးခံ၊ ထီးနီ၊ ညောင်ရွက်နှင့်တကွ ပဒုံမြို့ကိုပေးတော်မူသည်။

စည်ပုတ္တရာမြို့ကိုမူကား - “ဇေယျထီးလှိုင်”ကိုတိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်းနှင့် တကွပေးတော်မူ၍အခိုင်အလုံနေရသည်။

ကမ်းနီစား အမြင့်စားတို့ကိုမူကား - မိမိတို့စားမြီးကမ်းနီအမြင့်ကိုသစ္စာတော်ခံစေ၍ပေးတော်မူသည်။

ယင်းသို့စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လေးတပ်ကိုခေါ်တော်မူသည်။ ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လည်း စမ္မာယနဂိုရ်ကြိုညှပ်စသောတကောင်း၊ ချွန်တောင်၊ မြတောင်တို့ကို အပြင်းလုပ်ကြံ တော်မူ၍ ထီးကျိုင်းသို့ရောက်လျှင် ထီးကျိုင်းစားခံနှင့်သည်ကိုလုပ်ကြံတော်မူသည်။ ထီးကျိုင်းစားလည်းသေ လေ၏။ တမြို့လုံးကိုယူခဲ့၍ အဝသို့ရောက်လျှင် ရခဲသည့်ဆင်မြင်းလူသူတို့ကို လက်ဆောင်တော်ဆက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း မြေတူးကသည် ပြန်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ်(၉၁၇) ကိုးရုတဆယ့်ခုနှစ်ခု ကဆုန်လဆန်း နှစ်ရက်စနေနေ့ အဝသို့ရောက်တော်မူသည်။ တောင်ဘီလူးတဲးတော်တွင်နေတော်မူ၍ ရေတပ် ကြည်းတပ်တွင် ပွဲလမ်းရသသူအမှူးအမတ်တို့ကိုအမည်အရည် အဆောင်အယောင် စားကျေးစားလက် အထိုက် အလျောက်ပေးတော်မူသည်။ ယင်းသို့စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ ၎င်းသက္ကရာဇ်(၉၁၇)ကိုးရုတဆယ့်ခုနှစ်ခု

ကဆုန်လပြည့်ကျော် နှစ်ရက် ၅-တေးနေ့၊ နေပြည်တော်ဟံသာဝတီသို့ အဝကပြန်တော်မူသည်။ နယုန်လပြည့်ကျော် တရက် ၆-ကြာနေ့၊ ဟံသာဝတီရွှေနန်းတော်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

“အရေးတော်ပုံတွင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ရတနာပူရကိုလုပ်ကြံတော်မူသောအခါ သားတော် မဟာဥပရာဇာမည်းတော်ဘုရားနှင့် အတူပါသည်အဟန်ဆိုလေသည်။ မပါလေ။ သမိုင်းတော်ကျယ်မှာ မြို့စောင့်ခန့်တော်မူသည်ဟု ဆိုလေသည်”။

ရတနာပူရအဝကို အလိုတော်ပြည့်လျှင် မင်းတရားရွှေထီးသားတော် မင်းလကျာကို မြို့စောင့်ခန့်တော်မူသည်ဟူ၍ ပုဏ္ဏားရာဇဗြဟ္မရာဇဝင်တွင်ဆိုသည်။ မဟုတ်လေ။ အောင်မြင်တော်မူလျှင်ညီတော်မင်းရဲကျော်ထင်ကို သတိုးမင်းစောအမည်နှင့် သက္ကရာဇ်(၉၁၆)ကိုးရာတဆယ့်ခြောက်ခု တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁၂-ရက် အင်္ဂါနေ့ ရတနာပူရမြို့ကိုပေးတော်မူသည်ဟူ၍ သက္ကရာဇ်ပုံတွင်ဆိုသည်။

၂၅၃ - ကောင်းမှုတော်ပြုမှုပုံများ

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ဟံသာဝတီကို ရောက်တော်မူလျှင် ကေတုမတီမှာ ခမည်းတော် ကောင်းမှုတော် ရတနာမြစည်းခုံဘုရားရှင်ကို ထီးတင်စိမ့်မည်ဟူ၍ ရွှေချိန် ၅-ပိဿာ သုံးဆယ့်ငါးကျပ် ညီတော် ဘုရင်မင်းခေါင်ကို အပ်တော်မူ၍ လုပ်ရသည်။ ခမည်းတော် ဆရာတော်ရှင်သဒ္ဓမ္မပါလကို ဇေတဝန်ရွှေကျောင်း။ ကျောင်းရံ ၃၀နှင့်တကွ ဆောက်၍လှူတော်မူသည်။ ထိုသက္ကရာဇ် ၉၁၇-ခု တန်ဆောင်မုန်းလတွင် သီဟိုဠ်ကျွန်းကိုအစိုးရသော ခမ္မပါလမင်းကသာသနာတော်ကို ပြုစုတော်မူပါဟူ၍ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် လျှောက်လှာသောကြောင့် ပိဋကတ်သုံးပုံနှင့်တကွ စွယ်တော်မြတ်ပူဇော်ရာ ရွှေသပိတ်, ငွေသပိတ်, ရွှေဟင်းခွက်, ငွေဟင်းခွက်, ရွှေတဆောင်, ငွေတဆောင်, ရွှေပန်း, ငွေပန်း, ရွှေထီး, ငွေထီး, ပတ္တမြားပေါက်ပေါက်များစွာ သောလှူဘွယ်လှူခင်းတို့ကို သင်္ဘောတွင်တင်၍အမတ်ရဇမနုကိုပို့ရလေသည်။ စွယ်တော်မြတ်ကိုလည်းဆွမ်းဝတ်ဟင်းဝတ် ဆီမီးဝတ် နေ့တိုင်းမပြတ်တင်စေခြင်းငှါ ငွေတရာဘိုးသီဟိုဠ်မင်းမှာမြေဝယ်၍လှူရသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၁၇) ကိုးရာတဆယ့်ခုနစ်ခု တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၃-ရက် ၃-အင်္ဂါနေ့ ဣသိယိုဘုရား ထီးတော်တင်သည်ကို ဆင်တော်မူသော ပတ္တမြားဥဗောင်းတော်ကိုဖျက်၍ ရွှေချိန် ၇၅-ကို ထီးရွှေစလောင်းလုပ်တော်မူပြီးလျှင် နဝရတ် ၉-ပါးဖြယ်လှယ်စီမံ၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ ကြံတော်မူသည်။ သဘင်ကြီးစွာလည်းခံတော်မူသည်။

သမိန်ထောရာမကို လုပ်ကြံတော်မူကတည်းက ငါအောင်မြင်တော်မူလျှင် သည်အရပ်မြို့တည်မည် အမိန့်တော်ရှိသည်အတိုင်း သက္ကရာဇ်(၉၁၇) ကိုးရာတဆယ့်ခုနစ်ခု ပဌမမြို့တည်တော်မူသည်။ ဇေတဝန်ရွှေကျောင်းတော်ကျောင်းရံ ၄၀-နှင့်တကွ ဆောက်တော်မူ၍ မဟာသဃ်ရာဇာအား လှူတော်မူသည်။ ပိဋကတ်သုံးပုံကိုလည်း ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာကျမ်းတို့နှင့်တကွ ရေးကူးစေ၍မြန်မာဆရာတော်, မွန်ဆရာတော်, ယွန်းဆရာတော်တို့အား အပ်တော်မူ၍ သင်ကြားပို့သတော်မူရသည်။ ။

၂၅၄ - ပုဂံနယ်၌ နတ်ပူဇော်ပုံမှားယွင်းချက်ကိုကံမြစ်ပုံ

မြန်မာနိုင်ငံဖြစ်သော ပုဂံ၊ ရွာသာ၊ စလေ၊ ပုခန်းငယ်၊ ငသရောက်၊ တုရွင်းတိုင်၊ ကျောက်ပန်းတောင်း သည်အရပ်များတွင် နေသောသူတို့သည် ပုပ္ပါးနတ်ကို ကျွဲနွားဝက်ကြက်သတ်၍ တနစ်ကိုတကြိမ်ပသပြီးလျှင် ကျွဲခေါင်းနွားခေါင်းကြက်ခေါင်းဝက်ခေါင်းတို့ကို ကြိုးနှင့်သီ၍ အိမ်ရှေ့နတ်တိုင်တွင်ဆွဲထားကြသည်။ ဤသို့မဟုတ်မရာသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ယူကြသည်များကိုလည်း အပါယ် ၄-ပါး၌ ရှည်လျား မြင့်မြီးစွာခံရ မည်ကြောင်းဖြစ်နိုင်သည်ဟူ၍ နိုင်အောင်မြစ်တားရသည်။

မြို့ပြီး၍ နန်းတက်တော်မူသောအခါ ဆွေတော်မျိုးတော် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့အမည်အရည်အ ဆောင်အယောင်စားခွက်စားယောက်စားကျေးစားလက် အထိုက်အလျောက်ပေးတော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်(၉၁၇)ကိုးရာတဆယ့်ခုနှစ်ခုတွင် ညီတော်မုတ္တမစားမင်းရဲစည်သူ အနိစ္စရောက်တော်မူ သည်။ မင်းရဲစည်သူ သားတော်သမီးတော်ကား - သားတော် မင်းရဲနန္ဒမိတ်ခံတပါး။ နှမတော်ရခိုင်ဘုရင် ညီတော် သီရိဓမ္မသောကာ မိဘုရားတပါး အမတော်လွန်လျှင် ညီမတော်နှင့်သင့်ပြန်သည်တပါး , သားတော် တစ်။ သမီးတော် ၂-ပေါင်းသုံးပါး။

၂၅၅ - ညီတော်သတိုးမင်းစောနှင့် သမီးတော်ကြီးကို လက်ထပ်တော်မူပုံ

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သကျသာကီဝင်မင်းတို့သည် အမျိုးမပြားစေခြင်းငှာ မောင်နှမမျိုးချင်းရှက်သကဲ့သို့ အတုလသီရိမဟာရာဇဒေဝီရှင်မိဘုရားခေါင်တွင် မြင်သောသမီးတော်နှင့် ညီတော်အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောကို စုံဘက်တော်မူသည်။

စုံဘက်သောအစီရင်ကား - နန်းတော်တွင်ရွှေဖြင့် ချယ်လှယ်အပ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်ဆောက်စေပြီးလျှင် ပြာသာဒ်ကိုအဖြူချည်းမိုးသည်။ ကွမ်းစည်တိုင်ကို ကတ္တီပါပြောက်ရစ်သည်။ သည်ရံကို ဇာပယင်ရစ်သည်။ ပြင်တိုင်ကို ဘဲစိမ်းရစ်သည်။ အတွင်းကိုအဖြူမျက်နှာကြက်။ အလယ်တွင်မျက်နှာကြက်ဖျင်လှဇာ ရွဲသုံးဆင်ရွှေညောင်ရွက်ဆွဲသည်။ သည်အောက်ဘဏ္ဍိုင်ရွှေရေးထည့်သည်။ ဘဏ္ဍိုင်တွင် ကတ္တီပါမွေ့ရာအလျား ၅-တောင် ၂-မိုက်၊ အနံ ၂တောင်တဆုပ်၊ မင်းသမီးမွေ့ရာထက် မင်းသားမွေ့ရာထပ်၍ခင်းသည်။ မွေ့ရာအောက်တွင် ငွေတပိဿာထုပ်၍ထားသည်။ မွေ့ရာထက်အုံးနှစ်ထပ်၊ တလုံးကား-အုံးတား , တလုံးကား-အုံးဇရား , သလွန်ကိုနေရောင်ကာတင်တိမ်၊ ကန့်လန့်ကာတင်းတိမ် ကာရသည်။ ပြာသာဒ်ဝန်းကျင်ကိုကြံငှက်ပျောစိုက်ရသည်။ အုန်းသီးခိုင်ငှက်ပျောခိုင်လည်းဆွဲသည်။ ပြာသာဒ်အောက်၌ နွားမိသားမွေးတူထားသည်။ ပြာသာဒ်ထက်ထားသည်ကား အရှေ့စူးစူး၌ဆန်တင်မိမယ်ဖြူထားသည်။ အရှေ့တောင်ထောင့်၌ ဆင်ချွန်းလေးမြှားဓားထားသည်။ တောင်စူးစူး၌ မဟာပိန္နဲရုပ်ကျောက်ပြင်ကျောက်သွားထားသည်။ အနောက်တောင်ထောင့်၌ ဆင်စွယ်နှစ်ချောင်းထားသည်။ အနောက်စူးစူး၌ သမီးကညာရွှေငွေပိုက်၍နေသည်။ အနောက်မြောက်ထောင့်၌ စားဘွယ်သောက်ရာပြည့်စုံစွာသော ထမင်းပွဲထားသည်။ မြောက်စူးစူး၌ ခရသင်းရေပြည့်ထားသည်။ အရှေ့မြောက်ထောင့်၌ရေချမ်းအိုး ၇-လုံးရေပြည့်ထားသည်။ အလယ်၌ ဘုရားရုပ်ထုနှင့် ပိဋကတ်ထားသည်။

ယင်းသို့စီရင်တော်မူပြီးမှ ရေတော်ခပ်မည်အစီအရင်ကို စီရင်တော်မူသည်ကား - ပုဏ္ဏားခုနစ်ယောက် တို့ကိုထမ်းစင်နှင့်လိုက်ရသည်။ သည်နောက် ၁၂-နှစ်ရွယ်ရှိသော မိဖုတ်စုံအမတ်သမီးခုနစ်ယောက်တို့ကိုစု လည်းထုံးစေ၍ရွှေကုံးနှင့်လည်မှာ ဘယက်လက်ကောက် လက်ကြပ်ဆင်ယင်စေပြီးလျှင် ပတ္တမြားအနားအရစ်စီ သည်။ ရွှေမြူတာပိုက်စေ၍ထမ်းစင်နှင့်အဘတို့ရသည်အဆောင်အယောင်နှင့်တကွလှလင်သမီးများခြံရံလျက် “ကမ္မာသိုက်”မည်သော မင်္ဂလာရေကန်သို့ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်သွားရသည်။ နန်းတော်က သည်ရေကန်တိုင်လမ်း နှစ်မြောင်ကိုရမတ်ကာစေပြီးလျှင် ၎င်းပျောပင်ကြိုပင်စိုက်ရသည်။ အုန်းခိုင်ကွမ်းသီးခိုင်ယမြားလည်း ဆွဲရ သည်။ ရေအိုး စင်ကြာသွတ်အိုးထည့်ရသည်။ ယင်းသို့မှ ရှေ့ဖျားစမြောင် လေးယောက်၊ သည်နောက်မြင်းတော် သည်မြင်းတထောင်နှင့် သည်နောက်မူးမျိုးမတ်မျိုးတရာ , သည်နောက်သဘင်စု, သည်နောက်သွေးသောက်စု မြင်းတော်သည်ပုဆိုးကောင်းနားထောင်းဖြူနှင့် တထောင် သည်နောက်သူဌေးလေးကျိပ်, သည်နောက်ရှိပူဇော် ပုဏ္ဏားတကျိပ်လေး , ဆုတောင်းတော် စာကိုင်ဆုတောင်းတော်စာဘက်, သည်နောက်လှလင်တရာရှစ်ယောက်ကို မြူတာတရာရှစ်လုံးကိုထမ်း၍လိုက်ရသည်။

သည်နောက်မှ မင်းညီမင်းသား မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့အဆောင်အယောင်ကျင်းပလျက် မြင်းနှင့် လိုက်ရသည်။ ရေကန်သို့ရောက်လျှင်ရေကန်၌ နတ်သားသဏ္ဍန် သံလျှက်ကိုင်၍ စောင့်နှင့်သောသူသည် မတိုင် မကြား ရေကိုလာ၍ရေခပ်လှာသည် အဘယ်မည်သောသူနည်းဟူ၍မေးနှင့်သည်ကို ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားတို့က မဟာဓမ္မရာဇ် သမီးတော်ကိုထိမ်းမြားမည် ခေါင်းဆေးမင်္ဂလာရေခပ်လှာသည်ဟူ၍ ဆိုပြီးမှ ရွှေငွေပေးသည်။ ယင်းသို့မှ မြတ်သောမင်း၏ သမီးတော် မင်္ဂလာခေါင်းဆေးရေခပ်စေတော့ခွင့်ပြုသည်။

ထိုသို့ခွင့်ပြုပြီးလျှင် ပေါက်ပေါက်တန်ဆောင်နှင့် ပူဇော်၍ သတိုးသမီးခုနစ်ယောက်သက်၍ရေကိုခပ် သည်။ ရေရလျှင် အစဉ်အတိုင်းပြန်ရသည်။ ရောက်လျှင် ပြဿဒိဦးပြီး၍ ဒေါင်းခြံငါးထပ်ရှံ၍ တထပ်၌ရှင် မျက်နှာနှင့် ဗာလိနတ်စာဂြိုဟ်စာပေးသည်။ ယင်းသို့မှ ငါးထပ်၌ ဓားထမ်းလှံထမ်းအစောင့်အရှောက်လည်း ထားသည်။ မျက်နှာကြက်တွင်ရေကျသည် ဆီကအင်းကွက်လည်းရေးသည်။ ရတနာကိုးပါးအတိစီ၍ ရွှေပန်း ဆိုင်းဆွဲသည်။ သိကြားရပ်ခရသင်းတွင်း ရွှေမြူတာနှင့်သွင်း၍ မျက်နှာကြက်က ရေကျရသည်။ အောက်ကမင်း သမီးနေရသည်။ ရတနာ ၉-ပါးစီသော ရွှေခွက်တွင် တရော်ရည်တည်၍ နန်းတော်သင့်သည် သတိုးသမီးနှင့် သွန်းရသည်။ သည်နောက်မှပုဏ္ဏားသွန်းရသည်။ ယင်းတွင်စည်တဘန်တီးရသည်။ မိန်းမစောင်းမိန်းမငြင်း တီးရသည်။ ပဒေသာ ၌ဆွတ်၍ပူဇော်သည်။ လှူဒါန်းသည်။ စောင့်ရှောက်သည်။ ရှေးနည်းချည်း။ ယင်းသို့မှ နန်းတော်ကတော်စိုးမင်း တို့ကိုဆောင်ယောင်ဝတ်စားလျက်ကိုင်မ၍ ပြဿဒိတဆောင်သို့ကူးရသည်။ ထိုတွင် လည်း ပူဇော်ကန်တော့ရသည်။ အမတ်သမီးတို့ခပ်သည့်ရေကို ယင်းတွင်ချိုးမှ အဝတ်စွတ်ကိုလဲ၍ အဝတ် ချောက်ဝတ်ရသည်။ နံသင့်သသူဝတ်လဲတော်ဆက်ရသည်။ အဝတ်လဲသောအခါ စည်တတန် တီးရသည်။ ထို၌လည်း ပူဇော်လှူဒါန်းသည်။ ထိုပြဿဒိ၌ ရတနာအတိပြီးသောမြတ်သောအဝတ်ကို နံသင့်သူ ဆက်ရ သည်။ ထို၌လည်း ရှေးနည်းလှူဒါန်း ပူဇော်မှ မင်္ဂလာမဏ္ဍပ်သို့ကူးရသည်။ ပုဏ္ဏားတို့ရွတ်မန်း၍ ဘဏ္ဍိုင်သို့ တက်တော်မူသည်။ အထက်တွင် မင်းနှစ်ပါးတို့နေရသည်။ ယင်းသို့မှ ပဒေသာ၌ဆွတ်၍ လှူဒါန်းပူဇော် ပြန်သည်။

လက်ထပ်အစီအရင်ကား မနောလင်ပန်း၌ ရွှေထမင်းကားဦးမျိုး ၇-ပါးနှင့်ချက်သည်။ ငွေထမင်းကား နွားနို့ထောပတ် စသည်ဖြူမျိုး ၇-ပါးနှင့်ချက်သည်။ ထမင်းပေါ်တွင် ရွှေကြက်ဥ သစ်တပျက်၊ ရွှေမှုှံ၊ ငွေမှုှံနှင့် တကွ စားပွဲသစ်တွင်ထားမှ နံသင့်သသူ ၇-လုပ်စေခွံ့ရသည်။ ခွံ့မည်သောခါ ရွှေမိုးငွေမိုးပုဆိုးမိုးရွာသည်ဟု ကြီးမြောက်၍လူဒါန်းပူဇော်လျှင်စည်တီးရသည်။ အောက်ကလည်း ပတ္တမြားစီ မနောလင်ပန်းခံသည်။ အထက် ကလည်း ပတ္တမြားစီဖလားနှင့် အမတ်သမီးတို့ခပ်သည့်ရေကို သီရိဇေယျနော်ရထာကတော်၊ တလုပ်မိဘုရား ၊ မုတ္တမမိဘုရားတို့စီရင်၍ သွန်းသည်။ ယင်းသို့မှ စုလျားရွှေကြိုးပတ်သည်။ ပတ်ပြီးလျှင် စည်တီးသည်။ စည်သတ်လျှင် ပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကြီးအဟန်ပြု၍ ငါတို့ကမ္ဘာဦးက ဗြဟ္မာဖြစ်သည်။ မင်းဧကရာဇ် တို့သမီး ကို လက်ထပ်လျှင် အသက်တရာပတ်လုံး လူတကာတို့စီးပွားကိုဆောင်၍ ငြိမ်းချမ်းသကဲ့သို့ ယခုမင်း နှစ်ပါး လည်း သက်တော်တရာရှည်၍ သာသနာတော်တွင် လူတကာတို့၏စီးပွားကိုဆောင်၍ ငြိမ်းချမ်းသာယာ စေသောဟူ၍ လက်ျာရစ်ခရသင်းနှင့် ဘိသိက်မြောက်ရသည်။ ယင်းသို့လျှင်စည်တီးသည်။ ထိုသို့ဘိသိက်မြောက် သောခရသင်းကို ရတနာပန်းတောင်းတွင်ထည့်၍ သားသမီးနှင့်ပြည့်စုံသော သီရိဇေယျနော်ရထာကတော်မင်း နှစ်ပါးကိုဆက်ရသည်။ ယင်းသောအခါ ဆင်စည်၊ မြင်းစည်၊ ရုံးမက်စည်ဝန်းရံရသည်။ သဘင်စုံရက်လည် အောင်ခံရသည်။ ယင်းသို့မှ သမီးတော်နှင့် ညီတော်ကို စားတော်ကွမ်းရေကို အမတ်သားတကျိပ်၊ တိုက်ဆင် နှစ်ဆယ်၊ မြင်းနှစ်ရာ လက်ဖွဲ့တော်မူသည်။ သမီးတော်ကိုလည်း ရွှေပေါ၊ ရွှေချက် ၄-စင်းပတ္တမြားသုံးရစ်စီ၊ ကွမ်းခွက်ရှစ်မြောင့် ပတ္တမြားစီ၊ လဘက်အိုး ၊ တကောင်းဘုံး ၊ ရွှေထွေးခံ၊ အမတ်သမီးတကျိပ်ပေးတော်မူ သည်။ အဝသို့ရောက်လျှင်စကြောသုံးထပ်ကြမ်းဖြတ်အမိုးအဖြူနေဟူ၍လည်းအမိန့်တော်ရှိသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၁၈) ကိုးရာတဆယ့်ရှစ်ခုတွင် အုန်းပေါင်ကို ဝန်ဘက်ပြုသောစော်ဘွားပေါ်သေခွဲလျှင် ညီစခိုင်လုံသည် အစ်ကိုအရာစော်ဘွားပြုသည်ကို စော်ဘွား ခုံမှိုင်းကြီးသား စည့်ကူးစားသည် ငစည့်ကူးကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား လုပ်ကြံတော်မူ၍ စည့်ကူးပျက်လျှင် အုန်းပေါင်သို့ပြေးလေ၏။ အုန်းပေါင်စော်ဘွား လည်း ငစည့်ကူးကိုမိုးနဲကိုပေး၍စော်ဘွားပြုရသည်။ မိုးနဲစော်ဘွားသည် အုန်းပေါင်ကို စခိုင်လုံမင်းပြုသည်။ မင်းပြုသည်ကို ပြုရမည်လောဟူ၍ ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် အုန်းပေါင်သို့ချီလာ၍တိုက်လေ၏။ အုန်းပေါင် စော်ဘွား စခိုင်လုံလည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကို လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့်ခယမ်းရိုသေစွာသော စကားဖြင့် စစ်ကူတော်မူပါဟူ၍နားတော်လျှောက်လှာသည်။ နောက်မိုးနဲစော်ဘွားတိုက်လေ၍ အုန်းပေါင်လည်း ပျက်ချေသည်။ စခိုင်လုံလည်း သေချေ၏။

ထိုအကြောင်းများကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကြားတော်မူလျှင် သားတော်မဟာဥပရာဇာ အစရှိသော မှူးတော်မတ်တော် အပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ ယခုသည် တလိုင်းသုံးရပ်နှင့်တကွ ကေတုမတီပြည်ကြီး၊ သရေခေတ္တရာပြည်ကြီး၊ အဝပြည်ကြီးအစရှိသော မြန်မာနိုင်ငံတော် တလိုင်းနိုင်ငံအလုံးကိုသိမ်းယူတော်မူပြီးမှ ရှမ်းစော်ဘွားကိုးပြည်ထောင်နှင့် ယွမ်းပြည်၊ ဝံပြည်၊ လူးပြည်၊ ကသည်းပြည်၊ သည်ပြည်များကိုလုပ်ကြံတော်မူ ရမည်။ သည်အရေးမှာ ပသိုထင်ကြသနည်းဟု ခင်ကျင်းစိုင်းပြင်းတော်မူသည်ကို ဗညားဒလလျှောက်သည်။ ယခုအုန်းပေါင်စော်ဘွားက လျှောက်လှာသည်အရေးမှာ ညီတော်၊ သားတော်၊ မှူးတော်၊ မတ်တော်တို့ကိုသာခန့် ၍မသင့်ချေ။ ရှမ်းကိုးပြည်ထောင်သည် ဆင်မြင်းလည်းများလှသည်။ လက်နက်ကိရိယာစစ်သည်ဗိုလ်ပါလည်း များလှသည်။ အဝပြည်ကြီးနှင့်လည်း အနီးအစပ်ဖြစ်သည်။ အဝကိုလည်းရှမ်းတို့က နန်းတင်ဘူးလေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကိုယ်တိုင် ချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်ဖြစ်မှ ညီတော်၊ သားတော်၊ မှူးတော်၊ မတ်တော်အပေါင်းတို့သည်အသက်ကိုစွန့်လျက်ကြိုးစားအားထုတ်၍ အမှု တော်ကိုရွက်ဆောင်ထမ်းကြမည်ဖြစ်သည်။ တကြောင်းမှာလည်း အုန်းပေါင်ကိုသာ လုပ်ကြံရမည်မဟုတ်။ အုန်းပေါင်ကိုအလိုတော်ပြည့်လျှင် တနွယ်ငင်တစင်ပါဆိုသကဲ့သို့ မိုးမိတ်၊ ဗန်းမော်၊ မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်း၊ ကလေးသည်ရှမ်း ပြည်များကိုလည်း ရန်စဖြတ်တော်မူသည်ဖြစ်မှ သားတော်အစဉ်မြေးတော်အဆက် မြစ်တော် အညွန့်တိုင်အောင် ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံမည်ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းနားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားဒလလျှောက်သောစကားကိုဗညားလောကြားလျှင်ကျွန်တော်ဗညားဒလလျှောက်သောအရေးသည် သင့်လှပေသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားမှာရေကြောင်းညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာနှင့်သားတော်မဟာဥပရာဇာ ညီတော်ဘုရင်မင်းခေါင် သမက်တော် သတိုးမင်းစောတို့နှင့် ကျွန်တော်အမှူးအမတ်တို့မှာမူကား - နှစ်ကြောင်း သုံးကြောင်းခွဲ၍ မြေပြင်နဲ့မျှချီမည်။ ယင်းသို့ စီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ ချီရလျှင် ရှမ်းပြည်စော်ဘွားမျှကိုထားဘိဦး တရပ်ဦးတည်ဘွားပင်ဖြစ်သော်လည်း ခံနိုင်မည်မဟုတ်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ သားတော် မဟာဥပရာဇာ အစရှိသော မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့လည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အသီးသီးအမှုတော်ကိုကြိုးစားအားထုတ် မည်အကြောင်းကိုလျှောက်ကြသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်းလျှောက်ကြသည်အရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍ဆင်လုံးမြင်းရင်းဖျဖျ စီရင်ခန့်ရန်တော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ ချီသောတပ်စဉ်ကား လက်ဝဲရဲတိုင်မြင်းတပ်၊ ရာဇတမန်မြင်းတပ်၊ တုရင်ရာဇာမြင်းတပ်၊ နန္ဒသိမ်းစည်းမြင်းတပ်၊ လက်ျာယော်ဓာမြင်းတပ်၊ သည်နောက်မှ ဆင်တပ်မှာ နန္ဒကျော် ထင်တပ်၊ ဗညားရံတပ်၊ နန္ဒသူရိယတပ်၊ ဗညားသံလိုက်တပ်၊ ဘယကာမဏိတပ်၊ ဗညားဒလတပ်၊ ဘယကျော်သူတပ်၊ သမိန်ဇော်ကရတ်တပ်၊ နန္ဒသကြီတပ်၊ ညီတော်တောင်ငူဘုရင်တပ်၊ သားတော် မဟာဥပရာဇာတပ် မြင်းငါးတပ်နှင့်တပ်ပေါင်း ၁၆-တပ်တွင်ပါသည် ဆင်လုံးမြင်းရင်းကား - တိုက်ဆင်သုံးရာ၊ မြင်းခြောက်ထောင်၊ စစ်သည်တသိန်းနှစ်သောင်းနှင့် ဟံသာဝတီက ကေတုမတီသို့ချီရသည်။ ကေတုမတီကသည် လှိုင်းတက်ကိုတိုက်၍ ကင်းတားရင်ကြောင်းချီသည်။

တကြောင်းမှာ လက်ျာရဲတိုင်မြင်းတပ်၊ တုရင်ဗလမြင်းတပ်၊ စတုရင်သူမြင်းတပ်၊ ဘယကျော်သူမြင်း တပ်၊ တုရင်သိဒ္ဓိမြင်းတပ်၊ သည်နောက်မှ ဆင်တပ်၊ ဘယကျော်ထင်တပ်၊ သမိန်ရဲသင်းရံတပ်၊ မင်းမဟာ တပ်၊ ဗညားကျန်းထောတပ်၊ သီရိဇေယျကျော်ထင်တပ်၊ သမိန်သံကျယ်တပ်၊ သရေစည်သူတပ်၊ သမိန်အဲပရဲတပ်၊ စည်သူကျော်ထင်တပ်၊ ဗညားလောတပ်၊ သမက်တော် အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောတ တပ်၊ မြင်းငါးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၆-တပ်တွင် ပါသည်ဆင်လုံးမြင်းရင်းကား - တိုက်ဆင်သုံးရာ၊ မြင်း ခြောက်ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်းနှင့်(အတူ) ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား အဝသို့လှေတပ် ရောက်တော်မူမှ အဝကသည် ဆင်ခေါင်းကြောင်းအုန်းပေါင်သို့ချီရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ရေကြောင်းချီတော်မူရာမှာ ချီရသော တပ်စဉ်ကား-လက်ဝဲယော်ဓာတ တပ်၊ အဲမွန်တရာတပ်၊ ရာဇသူတပ်၊ သမိန်ဇိတ်ပွန်တပ်၊ ရာဇသကြီတပ်၊ သမိန်ငေါခွင်တပ်၊ သီဟပတေ့တပ်၊ သမိန်လကွန်းအိန်တပ်၊ နန္ဒကျော်သူတပ်၊ သမိန်အဲဗြပိုက်တပ်၊ သင်္ခယာတပ်၊ သမိန်ဖရတပ်၊ နန္ဒယော်ဓာတပ်၊ သမိန်ဗြပိုက်တပ်၊ လက်ျာနန္ဒသူတပ်၊ သည်ကမှ ဘဝရှင်မင်းတရား ကြီးဘုရားဘုံ ၁၁-ဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်နှင့်တကွ အလျား ၄၂-လံရှိသော ဟင်္သာရုပ်ရွှေဘောင်တော်တွင် ရှင် မိဘုရားခေါင်နှင့်တကွ သမီးတော် အဝမိဘုရားတို့ အတူစီးရသည်။ ရွှေဘောင်တော်ကို လှော်ကားရှစ်စင်းငင်ရ သည်။ ရွှေလှော်ကား ၂၈-စင်းကိုမူကား - မင်းဆောင်၊ မင်းယောင်၊ မင်းခမ်းမင်းနားတင်၍ ဘောင်တော်ရှေ့ တွင်လိုက်ရသည်။ ဝင်းတော်လေးမျက်နှာသားတို့ကိုလည်း ဆင်ရုပ်လှေ၊ စာမရီရုပ်လှေ၊ ကျွဲရုပ်လှေ၊ မိကျောင်း ရုပ်လှေ၊ ငမန်းရုပ်လှေ၊ မကန်းရုပ်လှေ၊ သည်လှေနှင့်တိုက်လှေကြီးများတွင် ရွှေဒိုင်း ရွှေလွှားရွှေကာရွှေလှံတို့ကို စီစဉ်၍ ခင်ကျင်းပြီးလျှင် အမြောက်စိန်ပြောင်းတင်၍ စည်မောင်းပတ်သာ ခရာ နှုံးမြွေမြစ်လုံးပဲ့တင်ထပ်မျှ တီးမှုတ် စေ၍ လက်ဝဲလက်ျာရှေ့နောက်အစင်းသုံးရာလိုက်ရသည်။

နောက်တော်ကချီရသော တပ်စဉ်ကား - ဘယသကြီတပ်၊ သမိန်သိုကရတ်တပ်၊ ဘယကျော်ထင် တပ်၊ သီရိဓမ္မာသောကတပ်၊ လက်ဝဲနန္ဒမိန်တပ်၊ ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာကို နောက်အုပ်ရ သည်။ တပ်မတော်နှင့်တကွ ရေတပ် ၂၂-တပ်တွင်ပါသည် ဆင်ရုပ်မြင်းရုပ်အစရှိသော ကတ္တုလွန်းကျင် ကူရွပ် သမ္ဗာန်ထက်ရုပ် ရဲလှေပေါင်းတထောင်ငါးရာ၊ လှော်ကားသံလှေသုံးရာ၊ ရိက္ခာတင်ကုန်လှေတထောင်၊ စစ်သည် သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်းပါသည်။ မြန်မာအမတ်၊ တလှိုင်းအမတ်၊ ရှမ်းအမတ်တို့ ကတော်တို့ကိုလည်း လှေနှင့် ချည်းလိုက်ရသည်။ ပတ်စည်စောင်းငြင်းကချေသဘင်တို့ကိုလည်း ပွဲစုံလိုက်ရသည်။

မုတ္တမ ၃၂-မြို့ကိုမူကား - မုတ္တမစား မော်လမြိုင်စားတို့ကိုဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့် အခိုင်အလုံနေရသည်။ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်ကိုမူကား - အနော်ရထာသက်ရှည်ကျော်ထင်၊ ဗညားစက်၊ ဗညားရံတို့ကို အစောင့်အ နေခန့်တော်မူသည်။ အနောက်ပုသိန် ၃၂မြို့ကိုလည်း ခဲပေါင်းစား၊ ဒေပသွယ်စား၊ လင်းပတေ့စားတို့ကို ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့် အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။ ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော တပ်အပေါင်းတွင် စည်ကြီးခွက်ခွင်း

ခရုသင်းစသော သေနတ်သံ၊ အမြောက်သံတို့ဖြင့် မြစ်လုံးပဲ့တင်ထပ်မျှ သိကြားမင်း၏ အသရေကဲ့သို့အလွန် တင့်တယ်စွာ သက္ကရာဇ်(၉၁၈) ကိုးရူတဆယ့်ရှစ်ခု နတ်တော်လဆန်းရှစ်ရက် တနင်းလာနေ့ နေပြည်တော် ဟံသာဝတီက ချီတော်မူသည်။ စခန်းချတိုင်း သဘင်ခံတော်မူသည်။

ဒဂုံသို့ ရောက်တော်မူလျှင် ဒဂုံဆံတော်ရှင်ဘုရားကို ရှင်မိဘုရားခေါင်စသောသားတော် သမီးတော် ကိုယ်လုပ်မောင်းမနှင့်တကွ တက်တော်မူ၍ အထူးထူးသော လှူဘွယ်လှူခင်းတို့ဖြင့် ပူဇော်တော်မူ၍ ဒဂုံကချီ တော်မူ၍ သရေခေတ္တရာသို့ ရောက်တော်မူလျှင် မြသီတင်ရွှေဆံတော်ကို ဝေါပြာသာဒ်စီးတော်မူ၍ ရှင်မိဘုရား ခေါင်နှင့်တကွ သားတော်သမီးတော် ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ အဖူးအမြင်တက်တော်မူသည်။ သက်တော်စေ့ပဉ္စင်းလေးဆယ့်ငါးပါးခံတော်မူသည်။ ဂူကျောင်းစရပ်ပြုပျက်လေသည်များကိုလည်း လုပ်ဆောင် ပြင်ဆင်စီမံမည်ဟူ၍ ငွေငါးဆယ်မြို့စောင့်တို့ကိုခန့်တော်မူ၍ လုပ်ရသည်။

သရေခေတ္တရာ ဆန်တော်မူ၍ပုဂံသို့ ရောက်တော်မူလျှင် ရွှေစည်းခုံဘုရားသို့ ဝေါပြာသာဒ်စီးတော်မူ၍ မိဘုရားခေါင်နှင့်တကွ အဖူးအမြင်တက်တော်မူသည်။ သက်တော်စေ့ပဉ္စင်းခံတော်မူသည်။ သဘင်လည်းခံတော် မူသည်။

ပုဂံကချီ၍ တရုပ်မြို့ဆိပ်သို့ရောက်လျှင် မိုးညှင်းစားယောက်ဖ ဒီပဲယင်းစားကသည် ပုခန်းကြီးကိုစား သသူ မိုးညှင်းစား။ စည်ပုတ္တရာကသည် ဗဒုံကိုစားသသူ ဤသူနှစ်ယောက်တို့သည် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးသို့ လာ၍ မိုးညှင်းစားယောက်ဖကြီးဝန်းသိုစားကို ကျွန်တော်တို့ဘမ်း၍ လက်ဆောင်တော်ဆက်ပါမည်ဟု နားတော် လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ရအောင်ဘမ်းလေအမိန့်တော်ရှိ၍ ဆုလာဘ်ပေးပြီးလျှင် ဆန်တော်မူသည်။ ရောက်လျှင် အဝတောင်တောင်ဘီလူးအရပ်တွင်သဘင်နန်းတော်ဆောက်၍ မိဘုရားခေါင်အစ ရှိသော သားတော်သမီးတော် ကိုယ်လုပ်မောင်းမနှင့်တကွ နေတော်မူသည်။ ကတော်စိုးမင်းအပေါင်းတို့ကိုလည်း နန်းတော်ဝန်းကျင် တဲအိမ်ချည်းဆောက်၍နေရသည်။

ယင်းသောအခါ သုံးဆယ်ကိုစားသောသူသည် ဆင်ကြီးနှစ်စီး သမီးကိုလက်ဆောင်တော်ဆက်၍ ကျွန် တော်ခံလှာသည်။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားကြီး မြေးစော်ဘွားခုံမှိုင်းမိုင်းလုံစားလည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများ နှင့် သမီးကိုလက်ဆောင်ဆက်၍ ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ သားကိုလည်း ခြေရင်းတော်တွင်မြီးပါစေဟူ၍ဆက် သည်။ ထိုမြို့စားနှစ်ဦးကို သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် ဆုလာဘ်များစွာပေး၍ အမှုကိုထမ်းရသည်။

အဝတွင်နေစဉ် စစ်ကိုင်းပုညရှင်ဘုရားကို ထီးချရာသီးကသည် မြေတိုင်အောင်ရွှေထည့်သည်။ သက်တော် စေ့ပဉ္စင်းလည်းခံသည်။

ယင်းသို့မှ မဟာဥပရာဇာ ညီတော်ဘုရင်မင်းခေါင်တို့ တဆယ့်ခြောက်တပ်သား ကင်းတားရင်ကြောင်း ချီလေသည်ကို သုံးဆယ်စားရှေ့ဖျားချီစေအမိန့်တော်ရှိ၍ချီရသည်။ သမက်တော်အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောတို့ ၁၆-တပ်မှာလည်း လက်ျာရဲတိုင်မြင်းတပ်၊ တုရင်ဗလမြင်းတပ် သည်မြင်းနှစ်တပ်နှင့်ဆင်တပ်မှာ ဘယကျော် ထင်၊ သမိန်းရဲသင်းရံတတပ်၊ သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ်၊ ဗညားကျန်းထောတတပ် သည်ခြောက်တပ်ကို သုံးဆယ် ကသည်မိုးညှင်းကိုတိုက်၍ မိုးမိတ်သို့မိုင်းလုံစားကိုရှေ့တည်၍ချီလေအမိန့်တော်ရှိ၍ချီရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း စီးတော်ဆင်နှင့် တိုက်ဆင်တရူငါးဆယ်၊ မြင်းတထောင်ကို ဘယနံ့သူနှင့် ဒေဝကမ္မာတို့ကို အကြီးခန့်တော်မူ၍ဧရာဝတီမြစ် အနောက်ဘက်ကြောင်း စမ္မာယ်နဂိုရ်တိုင်ချီရ သည်။ ယင်းသို့မှ ရတနာရွှေဘောင်တော်စီး၍ မှူးမတ်အပေါင်းခြံရံလျက်စည်မောင်းပတ်သာ ခရာတန်ပိုး မြစ်လုံးပဲ့တင်ထပ်မျှ တီးမှုတ်၍ သိကြားမင်းအသရေကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်စမ္မာယ်စွာ ရတနာပူရကချီသည်။ ယင်းသောအခါ ကိုယ်လုပ်တော်သုံးကျိပ်ပါသည်။

ရတနာပူရကသည် ခိုတောင်တွင် ချတော်မူသည်။ ခိုတောင်ကသည် အုန်တစည်းတွင် ချတော်မူသည်။ အုန်တစည်းကသည်။ ငစည့်ကိုင်ရွာတွင်ချသည်။ ငစည့်ကိုင်ကသည် သစ်ဆိမ့်တွင်ချသည်။ ယင်းကသည် ငစည့်ကူးတွင်ချသည်။ ယင်းကသည် ကပွတ်တွင်ချသည်။ ယင်းကသည် သီဟတောတွင်ချသည်။

သီဟတောဘုရားရှင်ကိုလည်း ရွှေတန်ဆောင်းငွေတန်ဆောင်း ရွှေပန်းငွေပန်းပူဇော်တော်မူသည်။ သီဟတောကသည် မှန်သာချောင်တွင်ချသည်။ ယင်းကသည် စမ္ဘာယံနဂါရိတဘက်မလည်တွင်ချသည်။ ဆင်မြင်းကူးစရာဘောင်ပန်းလုပ်ရသည်။ ဆင်မြင်းကိုကူးစေ၍ တဘက်သို့ရောက်လျှင် လှေတပ်စဉ်အတိုင်းကြည်းတပ်ဘွဲ့တော်မူ၍ စမ္ဘာယံနဂါရိကသည် မိုးမိတ်သို့ချီသည်။ မိုးမိတ်သို့မရောက်ခင် တစခန်းလောက်တွင် မိုးမိတ်စော်ဘွားကတိုက်ဆင်ငါးဆယ်၊ မြင်းနှစ်ထောင်၊ ဗိုလ်လေးသောင်းခန့်နှင့် သားသမက်ညီတို့ကြိုလှာသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားက ရှေ့ချီစေသောမြင်းတပ်နှင့်တွေ့၍တိုက်ကြလျှင် မြင်းတော်သည်တို့အားမတန်၍ခွါရချေသည်။ ရှမ်းတို့လည်း အမှီထပ်၍လိုက်လှာသည်။ ယင်းသို့စဉ်တွင် အဲမွန်တရာစွယ်လမန်ဟူသော ဆင်နှင့်ချွန်းဘွင့်ကာလွတ်သည်။ နန္ဒယော်ဓာနာဂါဝရဆင်နှင့်ချွန်းဘွင့်ကာလွတ်သည်။ သမိန်ဗြဲပိုက်ဇေယျနဘတ်ဆင်နှင့်ချွန်းဘွင့်၍လွတ်သည်။ သမိန်ငေါခွင်တရုံသုံးဖန်းဆင်နှင့်စီး၍လွတ်သည်။ သည်တပ်မှူးခြောက်ယောက်စီဆင်နှင့်စွန်းစွန်းတည်၍လွတ်လျှင် တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ဆင်နှင့်ချည်း ချွန်းဘွင့်ကာတက်သည်နှင့် ရှမ်းတို့ဆင်အားမတန်၍ ၅-စီးခြောက်စီးလည်းလေ၏။ ယင်းသို့စဉ်တွင် ဆင်သည်မြင်းသည်အပေါင်းတို့လိုက်လျှင် ရှမ်းတို့စစ်သည်မခံနိုင်၍ပျက်လေ၏။ ဆင်လည်း ၆-စီးရတော်မူသည်။ မြင်း ၇၀-ကျော်၊ လူ၈၀၀ကျော်ရတော်မူသည်။ သေလေသည်လည်းများ၏။

မိုးမိတ်စော်ဘွားလည်း မြို့ကခံ၍ တိုက်မည်စီရင်စဉ်တွင် ဗညားလော၊ ဗညားကျန်းထော ထိုခြောက်တပ်သားမိုးညှင်းကသည် မိုးမိတ်ကိုရောက်လှာသည်နှင့်မြို့ကခံသော်လည်းမခံနိုင်ချေ အမှတ်ရှိ၍အုန်းပေါင်သို့ပေါင်းမည်ဟုမြို့ကထွက်၍ပြေးလေ၏။ ယင်းသို့စော်ဘွားပြေးဝင်လဆင် ဆင်မြင်းလူသူရတော်မူသည်များ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း မိုးမိတ်မြို့တွင်အရပ်အနေပြုတော်မူ၏။

ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာတတပ်၊ ဗညားလော တတပ်၊ ဗညားကျန်းထောတတပ်၊ စည်သူကျော်ထင်တတပ်၊ လကွန်းအိန်တတပ်၊ နန္ဒယော်ဓာတတပ်၊ သမိန်ရဲသင်ရဲတတပ်၊ မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့်တပ်ပေါင်း ကိုးတပ်ကိုတိုက်ဆင်တရာငါးဆယ်၊ မြင်းနှစ်ရာ၊ ဗိုလ်ရှစ်သောင်းစီရင်တော်မူ၍ မိုးမိတ်စော်ဘွားပြေးလေရာသို့လိုက်လေ၏။

သားတော် မဟာဥပရာဇာ၊ ညီတော်ဘုရင်မင်ခေါင်၊ သမက်တော်အဝဘုရင်သတိုးဓာတို့အုန်းပေါင်သို့ချီလေရာမှာအုန်းပေါင်သို့မရောက်ခင် နှစ်စခန်းလောက်တွင် ပေါင်းမိတော်မူကြသည်။ ယင်းသောအခါ မဟာဥပရာဇာလည်း ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ ယခုရဲမတ်တော်အပေါင်းတို့ကတစုတည်းချီ၍မသင့်ချေ။ သုံးစုခွဲ၍ဝင်ရမှအရေးတော်ပြီးလွယ်မည်မိန့်တော်မူသည်ကိုဘုရင်မင်းခေါင်ကသည်အရေးသင့်လှသည်။ သုံးစုခွဲ၍ချီရမှလမ်းကြောင်းကြောင်းဆီးပိတ်မိမည်မိန့်တော်မူလျှင် မဟာဥပရာဇာတို့မှ မြင်းတပ်သုံးတပ်ပေါင်းရှစ်တပ်မှာ အလယ်ကြောင်းချီတော်မူသည်။

၂၆၂ - အုန်းပေါင်စော်ဘွားကြိုရွှေတိုက်ရာတွင်အောင်ပုံ

ဘုရင်မင်းခေါင် (တို့မြင်းတပ် ၂-တပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ရှစ်တပ်မှာ လက်ျာကြောင်းချီတော်မူသည်။ အင်းဝဘုရင်) ။ သတိုးမင်းစောတို့မြင်းနှစ်တပ်နှင့်တပ်ပေါင်း ၉-တပ်မှာ လက်ဝဲကြောင်းချီတော်မူသည်။ ဘုန်းပေါင်သို့မရောက်ခင် သုံးတိုင်ကျော်ခန့်အရပ်တွင် အုန်းပေါင်စော်ဘွားက သားသမက်ညီတို့ကို တိုက်ဆင် တရုင်းဆယ်၊ မြင်းသုံးထောင်၊ စစ်သည်သူရဲ ၇-သောင်းခန့်နှင့်ကြိုလှာရသည်။ မဟာဥပရာဇာရှေ့ဖျားချီ သောမြင်းတပ်သုံးတပ်နှင့်တွေ့ကြလျှင် လက်ဝဲရဲတိုင်း၊ ရာဇတမန်၊ တုရင်ရာဇာတို့မြင်း (၃၀၀၀)သုံးထောင်နှင့် အဆည်းအတားမရှိ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံလိုက်၍ တိုက်လေ၏။ ရှမ်းတို့လည်းမြင်း၃၀၀၀နှင့်ခံသည်မခံနိုင်၍ဆုတ်လေ၏။ နောက်ချီလှာသော ဆင်တပ်နှင့်ပေါင်းလေ၏။ ရာဇတမန်တို့လည်း ထပ်၍လိုက်သည်။ ဆင်တပ်ကိုမြင်လျှင် အုန်းပေါင်စော်ဘွား သားသမက်တို့လည်း ဆိုက်ဆင် ၁၀ခန့်နှင့် လက်ဝဲရဲတိုင်းမြင်းတပ်ကို လိုက်သိပ်၍တိုက် လှာသည်။ လက်ဝဲရဲတိုင်းတို့လည်း မြင်း ၃၀၀၀ နှင့်ခံ၍မနည်းကြာတိုက်ကြသည်။

ယင်းသို့စဉ်တွင် မဟာဥပရာဇာတို့မှီလာလျှင် မဟာဥပရာဇာမှာ ဇေယျဒိသာဟူသော ဆင်ကိုစီးတော်မူ သည်။ နန္ဒသကြီမျာ ရတနာပြောင်ကျော်ဟူသော ဆင်ကိုစီးသည်။ သမိန်ဇောကရတ်မျာ ငရက်နွယ်ဟူသော ဆင်ကိုစီးသည်။ ဘယကျော်သူမှာ ဇေယျပလင်ဟူသောဆင်ကိုစီးသည်။ ဗညားဒလမှာ နတ်သပြောင်ကျော်ဟူ သောဆင်ကိုစီးသည်။ သည် ၅-တပ်လုံးဆင်ချွန်းဘွင့်ကာ လွှတ်လျှင် ရှမ်းတို့ဆင်ငယ်သာဖြစ်၍မျက်နှာသန် လေ၏။ ဥပရာဇာလိုက်ထပ်၍တိုက်လျှင်အုန်းပေါင်စော်ဘွားသားစီးသောဆင်နှင့်တကွဆင်သုံးစီးလည်းလေ၏။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားသားလည်း မြင်းစီး၍အပြင်းခွါလေ၏။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားညီစီးသောဆင်ကို ဗညားဒလ နတ်သပြောင်ကျော်နှင့်တိုက်သည်။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားညီစီးသောဆင်အာပေါင်ကို အစွယ်နှင့်ထိုးမိ၍ယင်းတွင် ပင်လည်းလေ၏။ အုန်းပေါင်းစော်ဘွားညီမူကား-မြင်းစီး၍ပြေးလေသောကြောင့်လွတ်လေ၏။ ယင်းသို့မှ ဆင် သည်မြင်းသည် ခြေသည်အပေါင်းတို့ထပ်၍လိုက်ရသည်။ ဘုရင်မင်းခေါင်တို့ရောက်သည်နှင့် ထပ်၍လိုက်လျှင် ရှမ်းတို့စစ်ပျက်လေ၏။ အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောတပ်သားမူကား - လက်ဝဲကြောင်းတောင်ချီ၍ အုန်းပေါင်မြို့ ကိုရွပ်ရွပ်ချွံချွံလုပ်ကြံတော်မူသည်။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားမခံနိုင်၍ ပျပ်လျှင် စော်ဘွားကိုယ်နှင့်တကွ တမြို့လုံးကို ရတော်မူ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား မိုးမိတ်တွင် နေတော်မူခိုက် မိုးမိတ်တပ်ပေါင်း မိုးလစား , မိုးဝန်းစား , စကားတောင်စား()တို့သည် ဆင်ကြီး , မြင်းကြီး , သားသမီးတို့ကို လက်ဆောင်တော်ဆက်၍ ကျွန်တော်ခံလှာ သည်။ ထိုသူတို့ကို သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် ဆုလာဘ်ပေးတော်မူ၍ အမှုတော်ကိုထမ်းရသည်။

၂၆၃ - မိုးမိတ်စော်ဘွားပြေးသည်ကိုရမိပုံ

မိုးမိတ်စော်ဘွားလည်း မိုးမိတ်အုန်းပေါင်သို့ပေါင်းမည်ဟူ၍ ဆင်လုံးမြင်းရင်နှင့်သာမယားတို့ကို ယူ၍ ပြေးလေသည်။ ပန်းညာဟူသောအရပ်သို့ရောက်လျှင်အုန်းပေါင်ပျက်ကြောင်းကိုကြား၍ယင်းတွင်နေသည်အခိုက် ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့တွေ့လျှင် တိုက်လေ၏။ မိုးမိတ်စော်ဘွားလည်း လက်မထူဝံ့ဘဲအညံ့ခံ၍ စော်ဘွားကိုရလျှင် ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါအလုံးကိုသိမ်း၍ မိုးမိတ်သို့ပြန်လာသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား လည်းမိုးမိတ်တွင် အနေအထား ကျအောင်စီရင်ခန့်ရန် တော်မူပြီးမှ အုန်းပေါင်စော်ဘွားကြီးမြေးမိုင်းလုံစားကျွန် တော်ခံလာသည်ကို တံဆိပ်နှင့်တကွ မိုးမိတ်မြို့ကိုပေးတော်မူ၍ စော်ဘွားပြုရသည်။ အထက်ကစဉ်ကူးကို လုပ်ကြံ တော်မူသောအခါ ရတော်မူသည့်သားမယားယောက္ခမတို့ကိုလည်း ဟံသာဝတီမှာယူ၍ပေးအပ်တော် မူသည်။

ပတ္တမြားခွန်၊ ရွှေခွန်၊ ငွေခွန်၊ သိုးခွန်၊ ကတိုးခွန်၊ မိုင်းလုံခွန်၊ မြင်းခွန်တို့ကိုလည်းနှစ်စဉ်မပြတ်ဆက်ရ သည်။

အုန်းပေါင်မြို့ကိုလည်း သုံးဆယ်စားကို စော်ဘွားကြီးတို့၏ အဆောင်အယောင်နှင့်တကွ တံဆိပ် လက်ျာနှင့်ပေးတော်မူ၍ စော်ဘွားပြုရသည်။ သားတော်မဟာဥပရာဇာ ညီတော်မင်းဘုရင်မင်းခေါင်သမက်တော် သတိုးမင်းစောတို့ကိုလည်း အုန်းပေါင်ကသည်မိုးမိတ်သို့ခေါ်တော်မူ၍ ပြန်ရသည်။

၂၆၄ - ရှမ်းတို့အယူမှားကိုဆုံးမကံမြစ်တော်မူပုံ

အုန်းပေါင်မိုးမိတ် အစရှိသော ရှမ်းပြည်တတန်းတွင် မှားသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူဖြင့် ဇော်ဘွားတို့သေလျှင် ဇော်ဘွားစီးသည်ဆင်၊ ဇော်ဘွားတို့စီးသည်မြင်း ချစ်သောကျွန်းတို့ကိုသတ်၍ တွင်း၌အတူထည့်လိုက်သည်။ ဤ သို့မကောင်းအယူဖြင့် အစဉ်သုံးဆောင်ကြသော အကျင့်ကို မြစ်တော်မူသည်။ ပရိယတ္တိသာသနာတော် မတည် လေဟူ၍ မိုးမိတ်မှာ တဆူ၊ အုန်းပေါင်မှာတဆူ စေတီတည်တော်မူ၍ ဝတ္ထု ကံ မိုးမြေလှူတော်မူသည်။ ကျောင်း လည်း ဇေဝတန်ကျောင်းရုံ တဆယ်နှင့်တကွ မိုးမိတ်တွင် တရပ်ဆောက်တော်မူ၍ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာကျနသော အရိယာ သင်္ဘောတို့ကိုတောင်းပန်တော်မူ၍ သီတင်းသုံးနေရသည်။ ဇော်ဘွားမှစ၍ အမှူးအမတ်ခေါင်းအကြီးတို့ ကိုလည်း တလလေးသီတင်း ပဉ္စသီ၊ အဋ္ဌဒသီခံ၍ တရားနာရသည်။ ပိဋကတ်သုံးပုံကိုလည်း အုန်းပေါင်မှာ တဝက်မိုးမိတ်မှာတဝက် ထားတော်မူသည်။ မြို့သူရွာသား တို့ကိုလည်းစစ်ကဲတော်တို့ကဆော်ဘန်၍တလလေး သီတင်း တရားနာရသည်။ အသုံးအဆောင်မှာလည်း တင်းခွဲး , စရွတ်, ပြည်အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း , မူး , ပဲး , ကျပ်, တဆယ်, ပိဿာအစရှိသော စဉ်းလေးချိန်ခွင်လေးတို့ကိုလည်းကောင်းဟံသာဝတီရွှေပြည်တော် နှင့်တချက်တည်းထားတော်မူသည်။

ဤသို့ပစ္စုပ္ပန်စီးပွား၊ သံသာရာစီးပွားတို့ကို စီရင်တော်မူ၍ အနေအထားကျပြီးလျှင် သားတော်၊ ညီတော်၊ မှူးတော်၊ မတ်တော်အပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ မိုးကောင်းမိုးညှင်းသို့ ချီရသော်လည်းသင့်မည်လော။ မိုးနဲညောင်ရွှေသို့ပြန်၍ချီရသော်လည်း သင့်မည်လောဟူ၍စိုင်းပင်းခင်းကျင်းတော်မူသည်။ ထိုအခါ သားတော် မဟာဥပရာဇာတို့လျှောက်သည်ကား -မိုးနဲညောင်ရွှေကိုရှိနှင့်စေဦးမိုးကောင်းမိုးညှင်းစော်ဘွားတို့သည်အထက် မြန်မာနိုင်ငံအလုံးကို နှိပ်နှယ်သကဲ့သို့မွေ့နှောက်ဖျက်ဆီးဘူးလေသည်။ အဝရွှေနန်းကိုလည်း ဇလုံသားသိုဟန် ဘွားကိုလည်း နန်းတင်ဘူးလေသည်။ မြန်မာတို့ခန့်ငြားကြချေသည်။ သို့ချည်ဘွားသိုင်ဘွားတို့လက်ထက် လည်း တရပ်ဦးတည်ဘွားကို ၁၂-နှစ်တိုင်တိုင်စစ်ပြိုင်၍ထိုးဘူးလေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့်မိုးကောင်း မိုးညှင်းကိုရတော်မူလျှင် မိုးနဲညောင်ရွှေအစရှိသော တောင်ရမ်းပြည်တစ်တန်းသည် လက်တော်ကလွတ်ရာသည် သဘောမရှိဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

သားတော် မဟာဥပရာဇာ လျှောက်သောစကားကို ဗညားဒလကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန် သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားသားတော်လျှောက်သောအရေးသည် အလွန်သင့်လှပေသည်။ ယခုလည်းမိုးလေကျ တော့မည်နီးပြီ။ အလျင်ချီတော်မူ၍လုပ်ကြံတော်မူမှအရေးလှမည်။ မိုးကျလျှင် ချောင်မြောင်းပြည့်လျှမ်း၍ ဆင် ကြောင်းမြင်းကြောင်းမသာရှိချိမ့်မည်။ ယင်းသို့လျှင်အလုပ်အကြံများရချေမည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားဒလလျှောက်သောစကားကို ဗညားလောကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ သားတော် မဟာဥပရာဇာ ဗညားဒလတို့ကလျှောက်သောအရေးသည် စစ်ရေးပင်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင်မိုးကောင်းမိုးညှင်း သည်ဆင်ကောင်း မြင်းကောင်းလည်းများသည်။ သူရဲသူခက် အမှုထမ်းကောင်းလည်းများသည်။ အကြောင်းမှာ မူကား- ရှမ်းတို့လက်ရည်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့သိရပြီ။ ကျွန်တော်တို့လက်ရည်ကိုလည်း ရှမ်းတို့သိလေပြီ။ သည်။ ချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူလျှင် စစ်မျက်နှာဆိုင်၍ ခံဝံ့မည်မထင်။ မြို့ကသာအခိုင်အလုံပြု၍ခံမည်ထင် သည်။ ယင်းသို့မြို့ကခံလျှင် အတော်ပြီးခဲမည် တချက်သာဖြစ်တော့မည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သားတော်တို့ လျှောက်သောအရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ မိုးကောင်း မိုးညှင်းသို့ချီတော်မူရမည်ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူသည်။ လက်ဝဲရဲတိုင်မြင်းတပ်၊ ရာဇတမန်မြင်းတပ်၊ သည် နောက် နန္ဒကျော်ထင်တပ်၊ ဗညားရဲတပ်၊ နန္ဒသူရိယတပ်၊ ဘယကာမဏတပ်၊ သားတော်ဥပရာဇာတ တပ်၊ မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့်တပ်ပေါင်း ခုနှစ်တပ်ကို လက်ျာကြောင်းချီရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း လက်ျာရဲတိုင်မြင်းတပ်၊ စစ်တုရင်ဂီသုမြင်းတပ်၊ ဘယရာဇမြင်း တပ် သည်မြင်းသုံးတပ်ကို ရှေ့ဖျားချီရသည်။ သည်နောက်အဲမွန်တရာဆင်တပ်၊ ရာဇသူရတပ်၊ ရာဇသင်္ကြံတပ်၊ သမိန်ငေါခွင်တပ်၊ သီဟပတေ့တပ်၊ သမိန်လကွန်းအိန်တပ်၊ နန္ဒကျော်သူတပ်၊ သမိန်အဲဗြပိုက်တပ်၊ သင်္ခယာတပ်၊ သမိန်ဖရူးတပ်၊ နန္ဒယော်ဓာတပ် သည်နောက်မှ ဘဝရှင်မင်း တရားကြီးဘုရားတပ်တော်တွင် တိုက်ဆင်လေးဆယ်၊ မြင်းလေးရာ၊ ကိုယ်ရံတော် ဝင်းတော်သားလေးသောင်း ကိုရွှေခိုင်း၊ ရွှေလွှား ရွှေကာ ရွှေလှံနှင့်လိုက်ရသည်။ တပ်တော်တွင်ဘယနန္ဒသူကို တပ်မှူးရာဇယော်ဓာကိုစစ်ကဲး ခန့်တော်မူသည်။ မြင်းတပ်သုံးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း တဆယ့်ခြောက်တပ် နောက်အုပ်၍ချီတော်မူသည်။

တုရင်သိဒ္ဓိမြင်းတပ်၊ တုရင်ပစ္စည်းမြင်းတပ်၊ ဆင်တပ်မှာ သမိန်ဗြပိုက်တပ်၊ လက်ျာနန္ဒသူ တပ်၊ ဘယသင်္ကြံတပ်၊ သမိန်ယိုကရက်တပ်၊ လက်ဝဲနန္ဒမိတ်တပ်၊ နန္ဒကျော်ထင်တပ်၊ သီရိဓမ္မ သောကတပ်၊ ညီတော်တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တပ်၊ မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်းဆယ်တပ်ကိုဘဝရှင် မင်းတရားကြီးဘုရားနောက်တော်ကချီရသည်။

ဤသို့ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ အုန်းပေါင်စော်ဘွား မိုးမိတ်စော်ဘွားတို့ကိုလည်း သားမယားနှင့်တကွ ဟံသာဝတီသို့ပို့ရလေသည်။ စမ္မာယ်နဂါရ်တွင်လှေတပ်အပေါင်းကိုလည်း စမ္မာယ်နဂါရ်ကသည် အညာအင်းရွာ သာဂရသို့ အလျင်ဆန်တော်မူရသည်။ ယင်းသို့စီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ်(၉၁၈)ကိုးရာတဆယ့်ရှစ်ခု တပေါင်းလဆန်း ၁၁-ရက်နေ့ မိုးမိတ်ကသည် မိုးကောင်းမိုးညှင်းသို့ချီတော်မူသည်။ တီကျစ်သို့ရောက်တော်မူ လျှင် လှေကိုတံတားဖွဲ့၍ ဆင်မြင်းကျွေးနွားစစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကိုလျှောက်စေ၍ တဘက်သို့ရောက်လျှင် တပ် စဉ်အတိုင်းချီရသည်။

မိုးကောင်းစော်ဘွား မိုးညှင်းစော်ဘွားတို့လည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားဆင်လုံးမြင်းရင်းစစ်သည် ဗိုလ်ပါအများနှင့် မြေပြင်ပြည့်မျှချီလာပြီဟူ၍ကြားလျှင် မိုးညှင်းမြို့တွင်မခံဝံ့၍ မိုးညှင်းမြောက် “နွယ်ပတပ” ဟူ သောတောတွင် စော်ဘွားနှစ်ဦးတွင်ရှိသော ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့် တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍ခံနှင့်သည်။ သားတော် မဟာဥပရာဇာ ညီတော်ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာသမတ်တော်သတိုးမင်းစောတို့လည်းမိုးကောင်းမိုးညှင်းမြောက် “နွယ်ပတပ” တောတွင် တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍ ခံသည်ဟူကြားတော်မူလျှင် အကြောက်အရှုံးမရှိ သူထက်ငါအ လျင်ချီ၍ အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောအလျင်ရောက်လျှင် ရွပ်ရွက်ချွံချွံ အဆည်းအထားမရှိတိုက်လေ၏။ စော်ဘွား တို့လည်း မခံနိုင်၍ပျက်လေ၏။ ယင်းသို့မှ မဟာဥပရာဇာသတိုးဓမ္မရာဇာတို့ရောက်လာသည်။ သို့ရောက်လာ လျှင် သုံးပန်းဘမ်းစေသည်။ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါအများရတော်မူ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်းမြောက်ခရီး သို့တက်တော်မူ၍ တောင်ကိုကျော်၍ချီတော်မူသည်။ မိုင်းနောက်အနားတွင် တပ်ချတော်မူ၍ နေတော်မူသည်။

ညီတော်သားတော်တို့တိုက်၍ စော်ဘွားနှစ်ဦးပျက်ကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် ရဲမက်တော်တို့ကိုဆီး ၍တိုက်စေသည်။ ဆင်လူသူအများရတော်မူသည်။ ညီတော်သားတော် သမက်တော်တို့လည်း ရသည်ဆင်မြင်း လူသူတို့ကိုဆက်ကုန်၏။ ယင်းသောအခါ သားတော်မဟာဥပရာဇာတို့လျှောက်သည်ကားလေးဆယ့်ငါးလုံးမိုင်း ကိုအစိုးရသော မိုးကောင်းစော်ဘွား သုံးဆယ့်ငါးလုံးမိုင်းကိုအစိုးရသော မိုးညှင်းစော်ဘွားတို့သည် တရပ်ဦး တည်ဘွားကို ၁၂-နှစ်တိုင်တိုင်စစ်ပြိုင်၍ထိုးဘူးသည်ကြားသောကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရောက်လျှင် ဆင်စီးချင်း မြင်းစီးချင်းဦးလည်စွန်၍ တိုက်ရမည်သာမှတ်သည်။ ယင်းသို့ကား မတိုက်ရ။ စုံရဂုံ စေးပြစ်မြိုင်ဂနိုင် ပုပ်ပေါင် တို့ထူထပ်ရာ ရှောင်လွှဲပုန်းလျှိုးနေတော့သည်ဟု နားတော်လျှောက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ငါသို့သောငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မင်းဧကရာဇ်ချီတော်မူသည်ကို စော်ဘွားတို့မျှသည်မျက်နှာယှာသ်၍ခံဝံ့မည်လော။ ယင်းသို့မခံဝံ့၍ ပြေးပုန်းလေငြားသော်လည်း ငါ၏ရန်သူကို ဇမ္ဗူဒိပ်မြေပြင်ဝယ် ဘယ်ပြည်ထောင်မင်းသည်လက်ခံဝံ့မည်နည်းအမိန့်တော်ရှိသည်။ ယင်းသို့မှ သားတော် မဟာဥပရာဇာ ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာသမတ်တော်အဝဘုရင် သတိုးမင်းစောတို့ကို စော်ဘွားတို့ ပြေးလေရာသို့သုံးကြောင်းခွဲ၍ လိုက်လေအမိန့်တော်ရှိသောကြောင့် မြေပြင်ပြည့်မျှလိုက်ရလေသည်။ ဘဝရှင် မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း နောက်တပ်မပြု၍ တဖြည်းဖြည်းချီတော်မူသည်။

ယင်းသောအခါမိုးကောင်းစော်ဘွားကိုမိမိအမတ်တို့ဤသို့နားတော်လျှောက်ကုန်သည်။ ယခုဟံသာဝတီ မင်းတရားချီတော်မူလာသည် ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါလည်းများလှသည်။ လက်နက်ကိရိယာလည်း ထူထပ်လှသည်။ မင်းတရားကြီးတွင် ညီတော်သားတော် သမက်တော်မှစ၍မူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့သည်လည်း အသက်စွန့် ၍အမှုထမ်းမည်သူချည်း ဖြစ်သည်။ ဆီးကြို၍ခံသော်လည်း ခံနိုင်ချိမ့်မည်မဟုတ်။ မနိုင်၍ ပြေးပုန်းရှောင်လွှဲ သော်လည်းလွတ်နိုင်မည်မဟုတ်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် “ကိုယ်မချီသည် အမိသားကိုမထားနိုင်” ဆိုဘိသကဲ့ သို့ မိုးညှင်းစော်ဘွားကို သားမယားနှင့်တကွဘမ်း၍လက်ဆောင်တော် ဆက်ရမှ စည်းစိမ်မပျက် အသက်မသေ ရှိမည်ထင်သည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်ကြသည်။ မိုးကောင်းစော်ဘွားလည်း အမတ်တို့လျှောက်သောစကားကို ကြားလဆင် သည်အရေးသင့်လှပေသည်ဟူ၍ဆိုပြီးလျှင် မိုးညှင်းစော်ဘွားမှစ၍ သားမယား ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါတို့

အမှတ်မဲ့နေသည်အခိုက်အခါ၌ ဆက်လှာ၏။ ယင်းသောအခါ အမတ်တို့လျှောက်သည်ကား - ဘဝရှင်မင်း တရားကြီးဘုရား ချီတော်မူလှာ၍ မိုးမိတ်ကိုလုပ်ကြံကတည်းကပင် သစ္စာတော်ခွင့်၍ အမှုတော်ကိုထမ်းရမှသင့် မည်။ ကျွန်တော်တို့ ဆိုပါသည်ကို မိုးညှင်းစော်ဘွား သူ့ကျွန်ခံတွက်ရှိသလော။ သူချီလှာလျှင်လည်း ဆီးကြို၍ တိုက်မည်ဆိုသောကြောင့်ကျွန်တော်ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ချေသည်။ ယခုသစ္စာတော်ခံ၍အမှုတော်ကိုထမ်းပါမည် ဟုနားတော်လျှောက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ရာဇဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသောမင်းဖြစ်၍ မိုးညှင်းစော်ဘွားကို မည်သို့မျှ အမျက်တော်မရှိမိုးကောင်းသို့ချီစေတော်မူ၍ရောက်လျှင်ညီတော်သားသော်သမက်တော်တို့ကိုခေါ်တော် မူ၍ မိုးကောင်းသို့ချည်းစုရသည်။ အရောက်ညီလျှင် မိုးကောင်းစော်ဘွားကိုယ်ကစ၍ အမှူးအမတ်အပေါင်းတို့ ကို သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် မိုးကောင်းစော်ဘွားကိုပင် တံဆိပ်လက်ျာနှင့်တကွ မိုးကောင်းမြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ စော်ဘွားသားနှစ်ယောက်၊ သမီးတယောက်၊ မြေးယောက်ျားတယောက်၊ မြေးမိန်းမယောက်ကိုမူကား ယူတော်မူ ၍ခြေတော်ရင်းတွင်မြီးရသည်။ ရွှေခွန်၊ ငွေခွန်၊ ပယင်းခွန်၊ သိုးခွန်၊ ကတိုးခွန်၊ ဖဲခွန်၊ အောင်းခွန်၊ မြင်းခွန်တို့ ကိုလည်း နှစ်စဉ်ဆက်ရသည်။

မိုးညှင်းမြို့ကိုမူကား - စော်ဘွားယောက်ဖအထက်က ကျွန်တော်ခံလှာသသူဒီပဲယင်းစားကိုလေ့အမည် နှင့်စော်ဘွားပြုရသည်။ စော်ဘွားကြီးတို့၏ အဆောင်အယောင်ကိုလည်း အကုန်ပေးတော်မူသည်။ သားနှင့် သမီးကိုမူကား ခြေရင်းတော်တွင်မြီးရသည်။ ရွှေခွန်၊ ငွေခွန်၊ သိုးခွန်၊ ကတိုးခွန်၊ တင်ရန်းခွန်၊ ဘဲခွန်၊ မြင်းခွန် တို့ကိုလည်းနှစ်စဉ်စစ်ကဲတော်တို့ကဆော်၍ ဆက်ရသည်။ မိုးညှင်းစော်ဘွားကိုမူကား - သစ္စာတော်ပေးပြီး လျှင် ဝန်စင်ခံမိန်ကိုပေး၍စားရသည်။ မိုးညှင်းစော်ဘွားသားကိုလည်း “မိုးလုံ” ဟူသောအမည်နှင့် ဒီပဲယင်းမြို့ ကိုပေး၍စားရသည်။ သားတယောက်သမီးတယောက်ကိုလည်း ခြေတော်ရင်းတွင်မြီးရသည်။

၂၆၇ - ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း၌ သာသနာပြုပုံ

မိုးကောင်းမိုးညှင်းစသော ရှမ်းပြည်တလွှားသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကိုယူကုန်သည်များကိုလည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်စေ၍ ဂန္ထရုရ ဝိပဿနာရု ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း တောင်းပန်၍ သီတင်းသုံးနေရသည်။ ပါဠိ အဋ္ဌကထာစ သော ကျမ်းဂန်တို့ကိုရေးကူးစေ၍ မိုးကောင်းမှာ တပုံ မိုးညှင်းမှာတပုံ ထားတော်မူသည်။ တောင်းတင်းအလေး ချိန်ခွင်တို့ကိုလည်း ဟံသာဝတီနေပြည်တော်နှင့် တချက်တည်း ထားတော်မူသည်။ ယင်းသို့ရှမ်းပြည်အလုံးကို စီရင်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ်(၉၁၉) ကိုးရှုတဆယ့်ကိုးခု ကဆုန်လဆန်းနှစ်ရက်နေ့ မိုးကောင်းကချီတော်မူ၍ ကဆုန်လပြည့်ကျော်တရက်နေ့ တီးကြည်သို့ရောက်တော်မူလျှင် ရတနာရွှေဘောင်တော်စီးတော်မူ၍ ပြန်တော်မူ သည်။ ကဆုန်လပြည့်ကျော်တဆယ့်လေးရက်နေ့ အဝသို့ရောက်တော်မူသည်။ အဝတောင်တောင်ဘီးလူးနန်း တော်တွင် ခုနှစ်ရက်ခန့်နေတော်မူ၍ အုန်းပေါင်၊ မိုးမိတ်၊ မိုးကောင်း ၊ မိုးညှင်းတွင် ပွဲလမ်းရသသူတို့ကို အမည်အရည် အဆောင်အယောင် စားကျေးစားလက်ပေးတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ ဝါဆိုလဆန်း ၆-ရက်နေ့ အာကဟံသာဝတီသို့ ရေအား ကြည်းအားပြန်တော်မူသည်။ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၃-ရက်နေ့ ဟံသာဝတီနေပြည် တော်သို့ရောက်တော်မူသည်။

မိုးနဲးစော်ဘွားသည် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားနှင့် ကေတုမတီကပင် ရွှေတံတစ်၊ ငွေတံတစ်၊ သံတံတစ်ထား၍ မြဲမြံစွာ သစ္စာတော်ထားတော်မူကြသည်။ မိုးနဲးစော်ဘွား ကတိကိုဖျက်၍ နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော သီပေါကိုတိုက်လေ၏။ သီပေါပျက်လျှင် စော်ဘွားကိုရရှိသတ်လေသည်။ သားမယားကစ၍ ဆင်ကောင်း မြင်းကောင်းတို့ကိုလည်းယူလေသည်။ သုံးဆယ်တိုင်အောင် ထိပါးဖျက်ဆီးလှသည်။ ထိုအကြောင်းများကို သမက်တော် အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောကလျှောက်လှာ၍ ကြားတော်မူလျှင် သားတော်မဟာဥပရာဇာအစရှိသောမူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍အိမ်နံ့တော်ရှိသည်။ ယခုမိုးနဲးစော်ဘွားသည် အထက်က ငါနှင့်ဆိုသော ကတိသစ္စာကိုဖျက်၍ ကေသရာဇာသို့မင်းရှေ့ကို ယုန်ဒရယ်သန်း၍ သွားသကဲ့သို့ ငါ့နိုင်ငံဖြစ်သော သီပေါသုံးဆယ်ကိုထိပါးဖျက်ဆီးလေသည်။ ညီတော်သားတော် မူးတော်မတ်တော်တို့ကိုသာ ချီ၍လုပ်ကြံစေသော်လည်းသင့်မည်လော။ ငါ့ကိုယ်တော်ချီ၍လုပ်ကြံရသော်လည်း သင့်မည်လောဟူ၍ နှိုင်းရှည်တော်မူသည်ကို ဗညားလောလျှောက်သည်။ ယခုမိုးနဲးညောင်ရွှေမြို့များကို ကိုယ်တော်ချီ၍လုပ်ကြံရမည်မဟုတ်။ ကျွန်တော်တို့အမှူးအမတ်နှင့်ညီတော်သားတော်တို့ကိုခန့်တော်မူသော်လည်း အရေးတော်ပြီးမည်ပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားလောလျှောက်သော စကားကို ဘယကျော်သူကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ မိုးနဲး , ညောင်ရွှေ, ယောက်စောက်, နောင်မွန်သည် ဆင်လုံးမြင်းရင်းလည်းများသည်။ လက်နက်ကိရိယာ သူရဲသူခက်လည်း ထူထပ်လှသည်။ ဇင်းမယ်ပြည်ကြီး , ကျိုင်းတုံပြည်ကြီး , သိန်းနီပြည်ကြီးနှင့်လည်းနီးလေသည်။ အမှီသဟဲမရှိဘဲ နိုင်ငံတော်ကျေးစွန်ရွာနားကို ထိပါးဖျက်ဆီးဝံ့မည်မဟုတ်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ညီတော်သားတော်တို့ကိုသာခန့်တော်မူ၍မသင့်ချေ။ ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများစီရင်တော်မူ၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကိုယ်တော်ချီတော်မူသည်ဖြစ်မှ အရေးတော်ပြီးလွယ်မည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

သားတော်မဟာဥပရာဇာလည်းကျွန်တော်ဘယကျော်သူလျှောက်သောအရေးသည် သင့်လှပေသည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဘယကျော်သူလျှောက်သောအရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါတို့ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူသည်။ ချီရသော တပ်စဉ်ကား လက်ဝဲရဲတိုင်မြင်းတပ်, ရာဇတမန်မြင်းတပ်, ဆင်တပ်မှာ နန္ဒကျော်ထင် တတပ်, ဗညားပရံတတပ်, နန္ဒသူရိယတတပ်, ဗညားသံလိုက်တတပ်, ဘယကာမဏတတပ်, ဗညားဒလတတပ်, ဘယကျော်သူတတပ်, သားတော်မဟာဥပရာဇာတတပ်, မြင်းနှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်းဆယ်တပ်တွင် တိုက်ဆင်သုံးရာ, မြင်းသုံးထောင်, စစ်သည်သူရဲရစ်သောင်းနှင့် လက်ျာကြောင်းချီရသည်။

တုရင်ရာဇာမြင်းတပ်, နန္ဒသိမ်းစည်းမြင်းတပ်, ဆင်တပ်မှာဘယကျော်ထင်တတပ်, သမိန်းရဲသင်ရံတတပ်, မင်းရဲကျော်ထင်တတပ်, ဗညားကျန်းထောတတပ်, သရေစည်သူတတပ်, သမိန်သံကျယ်တတပ်, နန္ဒသင်္ကြံတတပ်, ညီတော်တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တတပ်, မြင်းနှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်းဆယ်တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင် သုံးရာ, မြင်းသုံးထောင်, စစ်သည်သူရဲ ရှစ်သောင်းနှင့်လက်ဝဲကြောင်းချီရသည်။

တုရင်ဗလမြင်းတပ်, ဘယရာဇသူမြင်းတပ်, ဆင်တပ်မှာ ရာဇသင်္ကြံတတပ်, သမိန်ယိုကရတ်တတပ်, နန္ဒကျော်သူတတပ်, လက်ဝဲနန္ဒမိန်တတပ်, အဲမွန်တရာတတပ်, သမိန်ဇိတ်ပွန်တတပ်, မင်းမဟာတတပ်, ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာတတပ်, မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်းဆယ်တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင် သုံးရာ, မြင်းသုံးထောင်, စစ်သည်သူရဲရှစ်သောင်းနှင့်အလယ်ကြောင်းချီရသည်။

တုရင်ဗလမြင်းတပ်, လက်ျာယော်ခာမြင်းတပ်, ဆင်တပ်မှာ နေမျိုးကျော်ထင်တတပ်, သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ်, မိုးညှင်းစော်ဘွားတတပ်, မိုးကောင်းစော်ဘွားတတပ်, မိုးမိတ်စော်ဘွားတတပ်, သမက်တော်အဝဘုရင်သတိုးမင်းစော တတပ်, မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်းရှစ်တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင်သုံးရာ,

မြင်းသုံးထောင်၊ စစ်သည်သူရဲရစ်သောင်းနှင့် ဆင်ခေါင်းကြောင်းချီစေဟူ၍ သုံးဆယ်ကသည် သီပေါကိုချီရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားမှာ လက်ျာရဲတိုင်မြင်းတပ်၊ လက်ဝဲဘယမြင်းတပ်၊ စစ်တုရင်္ဂသူမြင်းတပ်၊ တုရင်သဒ္ဓိမြင်းတပ်၊ ဆင်တပ်မှာ နန္ဒကျော်ထင်တပ်၊ သမိန်လက္ခန်းတပ်၊ သီဟပတေ့တပ်၊ သမိန်အဲဒဲဒဲပိုင်တပ်၊ ဘယသင်္ကြံတပ်၊ သီရိဓမ္မရတ်တပ်၊ လက်ျာနန္ဒသူတပ် ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားတပ်မတော်တွင် တိုက်ဆင်နှစ်ရာကိုစော်ဘွားစော်ကန်တို့မှူးမျိုးမတ်မျိုးဆင်စီးလိမ္မာသူတို့ကို စီးစေ၍လက်ဝဲလက်ျာရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ ကိုယ်ရံတော်မြင်းနှစ်ထောင်တို့ကိုလည်း ရွှေကြိုးရွှေကနှင့် ရွှေကုံးရွှေထိပ်ဆင်၍ လက်ဝဲလက်ျာ ရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ ဝင်းတော်လေးမျက်နှာသားတို့လည်း ရွှေထိပ်ရွှေလွှားရွှေကာ ရွှေလုံနှင့်ချည်းလိုက်ရသည်။ မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၂-တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင်ငါးရာ၊ မြင်းခြောက်ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲရစ်သောင်းပါသည်။ တပ်မတော်တွင် သက်ရှည်ကျော်ထင်တပ်မှူးရာဇဇော်စာကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။

၂၆၉ - မိုးနဲးသို့ဆင်ဖြူများရှင်ချီတော်မူပုံ

ဟံသာဝတီနေပြည်ကိုမူကား - မင်းသင်္ခယာနှင့် ဗညားဖရူးတို့ကို ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့်အစောင့်အနေ ခန့်တော်မူသည်။ ပုသိန်မြောင်းမြအစရှိသော တလိုင်းပြည်အနောက်တလွှားကို သီရိဇေယျနော်ရထာနှင့် ဗညား လောကိုအလုံးအရင်းနှင့် အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။ မုတ္တမ မော်လမြိုင်အစရှိသော တလိုင်းပြည်အရှေ့ တလွှားကိုလည်း ဗညားဦးနှင့် စတုကာမဏိကိုအလုံးအရင်းနှင့်အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။ ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီး သော ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့် သက္ကရာဇ်(၉၁၉) ကိုးရာတဆယ့်ကိုးခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၉-ရက်၄-ဟူးနေ့ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်ကချီတော်မူ၍ လေးကျွန်းထိပ်နင်းဟူသော တပ်တော်တွင်ချနေတော်မူသည်။ကေတုမတီ တိုင်ရုံ ၁၁ - စခန်းချီတော်မူသည်။

ကေတုမတီကသည် သားတော်မဟာဥပရာဇာ ညီတော်ပြည်မင်း တောင်ငူမင်း အဝမင်းတို့ကိုအကွဲကွဲ မြေပြင်ပြည့်မျှ ချီရလေသည်။

မိုးနဲးစော်ဘွားလည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ချီတော်မူလှသည်ဟူ၍ကြားလျှင် မိုးပြီးစား စကား စားကို ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ယောက်စောက်တွင် အခိုင်အလုံခန့်၍နေရသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားဘုရားမူ ကား အရှေ့ကြောင်းချီတော်မူ၍ နာစုံတော်တွင် တပ်မချ၍နေတော်မူသည်။

ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးမင်းခမ္မရာဇာလည်း ယောက်စောက်သို့ အလျင်ချီ၍ တိုက်မည်စီရင်စဉ်တွင် မိုးပြီးစား စကားစားယောက်စောက်စား နောင်မွန်စားတို့သည် မြို့တွင်းကခံသော်လည်း မခံနိုင်၍ ဆင်မြင်းကို ပစ်၍ မိုးနဲးသို့ပြေးလေ၏။ ပစ်ခဲ့သော ဆင်မြင်းလူသူတို့ကို များစွာရတော်မူ၏။ ယင်းသို့မှ စစ်လေးကြောင်း လုံး ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးရှိရာ ပေါင်းတော်မူကြလေကုန်၏။

၂၇၀ - မိုးနဲးစော်ဘွားဆီးကြို၍တိုက်ပုံ

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော် သားတော် သမက်တော်တို့အရောက်ညီလျှင် နာစုံတောင် ကိုတက်တော်မူ၍ စစ်ငါးကြောင်းဖြန့်၍ချီတော်မူသည်။

မိုးနဲးစော်ဘွားလည်း ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါအများနှင့် ဆီးကြိုလှာ၏။ ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့ ရှေ့ဖျားမြင်းတပ်နှင့် တောင်ကြားတွင်တွေ့၍တိုက်ကြသော် မြင်းတော်သည်တို့အားမတန်၍ ဆုတ်ခဲ့၏။ လွင်လဟာ သို့ရောက်လျှင် ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့ဆင်တပ်နှင့် ရှစ်တစ်လုံးချွန်းဘွင့်ကာလွတ်လျှင် မိုးနဲးစော်ဘွားတို့ကချီလှာသောရမ်းဟူသမျှပျက်၍ပြေးလေ၏။ ဆင်မြင်းလူသူကားရသည်များ၏။ ယင်းသို့မှမိုးနဲးမြို့တိုင်ချီတော်မူ၍ အောင်တိုက်မင်္ဂလာဟူသော တပ်တော်တွင်ချတော်မူသည်။

မိုးနဲးစော်ဘွားလည်း ဆင်ဖြူးများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားချီတော်မူလှာသည် ဆင်မြင်းအလုံးအရင်း စစ်သည်ဗိုလ်ပါများလှသည်ဟူ၍ ကြားလျှင် မိုးနဲးမြို့တွင်မခံဝံ့၍ထွက်ပြေးလေ၏။ စစ်သည်တော်တို့လည်း ထပ်၍လိုက်သည်။ ဆင်မြင်းလူသူအများရတော်မူ၏။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော်သားတော် အပေါင်းတို့ကို အကွဲကွဲရှာရသည်။ မိုးနဲးစော်ဘွားလည်း ပြေးသော်လည်း မလွတ်နိုင်ရာအမှတ်ရှိ၍ သားမိုင်းကိုင်းစားကို လက်နက်မိုင်းလုံး၊ ဇာပယင်း၊ ရွှေပျင်ဇာ၊ သိုး၊ ကတိုး၊ အောင်းတင်ရန် လက်ဆောင်တော်အများနှင့် ကျွန်တော်မတတ်မလိမ္မာ၍ ပြစ်မှားမိသည်။ အသက်ကိုခွင့်ပြုတော်မူပါဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ရာဇဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော မင်းဧကရာဇ်ဖြစ်တော်မူ၍ မိုင်းကိုင်းစားကို ပေးဘွယ်ကမ်းဘွယ်ပေးတော်မူသည်။ မိုင်းကိုင်းစားပြန်၍အကြောင်းမျိုးကိုကြားလျှင်မိုးနဲးစော်ဘွားလည်း ဆင်ပေါက်တဆယ်၊ ရွှေငါးပိဿာ၊ ငွေငါးဆယ် လက်ဆောင်တော်ယူခဲ့၍ခြေရင်းတော်သို့ရောက်လှာသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း မိုးနဲးစော်ဘွားကိုရှေ့တော်သို့ခေါ်တော်မူ၍ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ မိုးနဲးစော်ဘွားငယ်လည်းငါ့နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော သီပေါသုံးဆယ်တို့ကို ထိပါးဖျက်ဆီးလေသောကြောင့် မရေတွက်နိုင်သောဆင်လုံးမြင်းရင်းစစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့် ငါ့ကိုယ်တိုင်တော်ချီလှာသည်ကို ထိပါးဖျက်ဆီးသည်နှင့်အညီ ခံ၍မတိုက်။ ရှောင်းလွှဲပြေးပုန်း၍နေသည်။ ယင်းသို့ပြေးငြားသော်လည်း ငါ့ရန်သူကို ဇမ္ဗူဒိပ်မြေပြင်ဝယ် ဘယ်ပြည်ထောင်မင်းသည် လက်ခံဝံ့မည်နည်း။ ယခုမိုးနဲးစော်ဘွားငယ်သည်အတက်အလိမ္မာပညာ အမြော်အမြင်မရှိ၍မှားငြားလေသော်လည်း ငါဘုရားဆုကိုတောင်းတော်မူသောမင်း ဧကရာဇ်ဖြစ်တော်မူသည်။ မိုးနဲးစော်ဘွား စည်းစိမ်အသက်ကို ဖျက်ဆီးတော်မမူပြီ။ ငါလွတ်တော် မူတော့သည်ဟူ၍ ညီတော်သားတော် မှူးတော်မတ်တော်တို့ရှေ့တွင် အမိန့်ရှိသည်။

ယင်းသို့မှ မိုးနဲးစော်ဘွားကိုယ်ကစ၍ သားသမတ်၊ အမူးအမတ်တို့ကို သားတော်အစဉ် မြေးတော်အဆက် မြစ်တော်အညွန့် မဘောက်မပြန်မသွေမဖိဝံ့ပြီဟူ၍ သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် မိုးနဲးမြို့ကိုပင် ပေးတော်မူ၍ စော်ဘွားပြုရသည်။ ညောင်ရွှေစော်ဘွား၊ ယောက်စောက်စော်ဘွား၊ မိုးမြီးစား၊ စကားစား၊ နောင်မွန်စားတို့သည် ဆင်ကြီးမြင်းကြီး၊ သားသမီးတို့ကိုဆက်၍ အသက်ကိုခွင့်တောင်းလှာသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ထိုသူကို သစ္စာတော်ပေး၍ စားမြေးသော ကျေးစည်းစိမ်တို့ကိုပေးတော်မူပြန်သည်။ ထိုရှမ်းပြည်တတန်းတွင် မှားသောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူများကိုလည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်အောင် ဆုံးမတော်မူ၍ ကျောင်းဘုရားတည်ထားသည်။ ကျမ်းဂန်ကျနတော်မူသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း တောင်းပန်တော်မူ၍ ပိဋကတ်စာပေနှင့်တကွ သီတင်းသုံးနေရသည်။ ဝတ္ထုကံမိုးမြေကိုလည်း လှူတော်မူသည်။

ယင်းသို့ မိုးနဲညောင်ရွှေအစရှိသော ရှမ်းပြည်အလုံးကို စီရင်ခန့်ထားတော်မူပြီးမှ သားတော် မဟာ ဥပရာဇာအစရှိသော ညီတော် သားတော် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ဤသို့အမိန့်တော်ရှိ သည်။ ကမ္ဘောဇတိုင်းဖြစ်သော မိုးနဲညောင်ရွှေကိုအလိုတော်ပြည့်၍ လက်နက်နိုင်ငံတော်ချည်းဖြစ်ပြီ။ အဘယ် သို့ စီရင်သော် သင့်မည်နည်းဟူ၍ စိုင်းပြင်းခင်းကျင်းတော်မူသည်ကို သားတော်မဟာဥပရာဇာလျှောက်သည်။

ယခုသည် သံလွင်မြစ်အနောက်ဘက်တွင်ရှိသော ရှမ်းပြည်ကြီးများကို အလိုတော်ပြည့်၍လက်နက်နိုင်ငံ တော်ချည်းဖြစ်ပြီ။ သန်းနီတမြို့ကား - အရေးအရာသော်လည်း မလျှောက်လှာ။ တရပ်ဦးတည်ဘွားကို အမှီပြု ၍အခိုင်အလုံနေလေသည်ကို လုပ်ကြံတော်မူမှ ရှမ်း ၉-ပြည်ထောင်လုံး တချက်တည်း လက်နက်နိုင်ငံတော် ချည်းဖြစ်မည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

မဟာဥပရာဇာ လျှောက်သောစကားကို ဗညားပရံကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ဘုရားသား တော်လျှောက်သောအရေးသည် စစ်ရေးပင်ဖြစ်တော့သည်။ သို့ရာတွင် မိုးနဲညောင်ရွှေစသော ရှမ်းပြည်ကြီးများ ကိုအလိုတော်ပြည့်လေပြီးသည်။ သိန်းနီမြို့မျှသည်ရေကသို့ လက်တော်ကလွတ်ရာသောသဘောမရှိ။ ယင်းသို့ ဖြစ်သောကြောင့် သိန်းနီမြို့ကို ရှိနှင့်စေဦး။ ဟရိမုဉ္ဇတိုင်းဖြစ်သော သုဝဏ္ဏဘုမ္မိဇင်းမယ်ပြည်ကြီးသည်မူးကောင်း မတ်ကောင်း မြင်းကောင်း လက်နက်ကိရိယာလည်း ထူထပ်လှသည်။ မြို့ရံ ၅၇-မြို့လည်း အလုံးအရင်းနှင့်ချည်း အခိုင်အပြီးဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ တလိုင်းပြည်နှင့်လည်း ကျေးစပ်ဖြစ်သည်။ ရှေးကာလ၌လည်း တကြိမ် တခါမျှ မပျက်မစီးဘူးသေးဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ယွန်းပြည်ဖြစ်သော ဇင်းမယ်သို့အလျင်ချီတော် မူ၍သိမ်းယူတော်မူသင့်သည်။ ဇင်းမယ်ကိုရတော်မူလျှင် ဇင်းမယ်တွင်အရပ်အနေပြုတော်မူ၍ ညီတော် သားတော် မှူးတော်မတ်တော် အပေါင်းတို့ကို မဟာနဂရတိုင်းဖြစ်သော ကျိုင်းရုံး , ခေမာဝရတိုင်းဖြစ်သော ကျိုင်းထုံစသော ယွန်းပြည် ဂုံပြည်သို့ အကွဲကွဲချီစေ၍ ကျွန်တော်တို့လုပ်ကြံရသည်ရှိသော် လက်နက်နိုင်ငံ တော်ချည်းဖြစ်မည်။ တကြောင်းမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ချီရလျှင် ဆင်စီးချင်း မြင်းစီးချင်းယှဉ်၍တိုက်ဝံ့မည် မထင်။ ယင်းသို့ကျွန်တော်လျှောက်ကြောင်းလည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ချီတော်မူလေရာရာ ရန်သူအ ပေါင်းတို့သည် သေကြေပျက်စီး၍ရှိကြောင်းကို ဇမ္ဗူဒိပ်မြေပြင်ဝယ် တိုင်းကြီးပြည်ကြီးအပေါင်း ထီးဆောင်းမင်း တကာတို့ ထင်ရှားသိလေပြီးသည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားပရံလျှောက်သောစကားကို ဗညားဒလကြားလျှင် ကျွန်တော်ဗညားပရံလျှောက်သောအရေးသည် သင့်လှပေသည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာစသော မှူးတော် မတ်တော် အပေါင်းတို့သည် ဗညားပရံလျှောက်သောအရေးကို ကြိုက်ကြသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်းကြိုက် တော်မူ၍ ဇင်းမယ်သို့ချီတော်မူမည်။ ဖျဖျစီရင်တော်မူသည်။ မိုးနဲစော်ဘွားမူကား ကိုယ်မကျန်းမအိ၍ရှိသော ကြောင့်နောက်တော်မလိုက်နိုင်။ ညောင်ရွှေစော်ဘွားလည်း နောက်တော်လိုက်မည်ဟူ၍တပ်ပေါင်းကာတာပေါင်း တို့ကို စုရုံးမည်ဟူ၍ညောင်ရွှေသို့ပြန်လေသည်။

မိုးနဲစော်ဘွားသား မိုင်းကိုင်စား , ကျိုင်းတောင်းစား သားအငယ်စမော်ခန်ယောက်ဖ သိုခံနှင့် လဲးခြား စား , မိုးမြဲးစား , နောင်မွန်စားတို့မူကား နောက်တော်တွင် အလုံးအရင်းနှင့်လိုက်ရသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရား ကြီးဘုရားလည်း သားတော်မဟာဥပရာဇာတို့မှာ မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့်တပ်ပေါင်းဆယ်တပ်ကို ရှေ့ဖျားချီစေ သည်။

သည်နောက် သမက်တော်အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောတို့မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့်တပ်ပေါင်းရှစ်တပ်ချီရသည်။ ညီတော်ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့မြင်းနှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်းဆယ်တပ်ချီရသည်။

သည်နောက်မှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၂-တပ်ချီတော်မူ သည်။ နောက်ညီတော်တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တို့မြင်းတပ်နှစ်တပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ဆယ်တပ်ချီရသည်။

မိုးနဲးကသည် သံလွင်ဓားဝင်ဆိပ်တိုင်နှစ်ဆယ့်လေးစခန်းချီတော်မူ၍ ဇေယျသာစည်ဟူသော တပ်တော် တွင်ချီတော်မူသည်။ ဓားဝင်ဆိပ်တွင် ဘောင်ပန်းဘွဲ့စေ၍ ဆင်မြင်းလူသူတို့ကိုကူးရသည်။ သံလွင်တဘက်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် သားတော်မဟာဥပရာဇာတို့ဆင်တပ်ကို လက်ျာကြောင်းချီရသည်။ ညီတော်ပြည်ဘုရင်တို့ ဆယ်တပ်ကိုအလယ်ကြောင်းချီရသည်။ သမက်တော် အဝဘုရင်တိုးမင်းစောတို့ရှစ်တပ်ကိုလည်း လက်ဝဲ ကြောင်းချီရသည်။ ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ၁၂-တပ်နှင့်ချီတော်မူသည်။ နောက်တော်က တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တို့ဆယ်တပ်ချီရသည်။

ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော မရေမတွက်နိုင်သော ဆင်လုံးမြင်းရင်း စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့် မြေပြင်ပြည့်မျှချီတော်မူသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဇင်းမယ်ဘုရင်ငြိမ်းကြားလျှင် ဆီးကြို၍တိုက်မည်ဟု ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါစီရင်စဉ်တွင် ဗညားငသဉ်လုံးဟူသော အမတ်ဇင်းမယ်ဘုရင်ကို ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ယခု ဟံသာဝတီမင်းတရားတွင်ပါသော ရဲမက်ဗိုလ်ပါတို့ကို ထောက်သော် အပြည်ပြည်ထောင်သော ထီးဆောင်းမင်းတို့နှင့်တကွဖြစ်၍ ဆင်လုံးမြင်းရင်းစစ်သည်ဗိုလ်ပါ အလွန်များလှသည်။ သူ့ကျွန် တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့သည်လည်း အသက်ကိုစွန့်၍ အမှုတော်ကိုထမ်းမည်သူချည်းဖြစ်သည်။ ဆီးကြို၍ တိုက်သော်လည်း အောင်နိုင်ချိမ့်မည်မဟုတ်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် မြို့ပြကျုံးမြောင်းကတုတ်ရင်တားပြင်ဆင်၍ မြို့ကိုသာခံတော်မူသင့်သည်။ ယင်းသို့မြို့ကခံ၍အရေးမလှချေလျှင် အညံ့ခံမှသာ ခပ်သိမ်းသော ပြည်သူနှင့်တကွချမ်းသာမည်ထင်သည်ဟူ၍လျှောက်သည်။ ဇင်းမယ်ဘုရင်လည်း ဗညားငသဉ်လျှောက်သော စကားကိုကြားလျှင် ငါ့မြို့ကိုစွန့်နှင့်ကြက်မူ၍ သုတ်နိုင်မည်လောဟူ၍ဆိုပြီးလျှင် ဆီးကြို၍တိုက်စိမ့်မည်စီရင်သော တပ်ကိုရပ်၍ မြို့ပြခိုင်လုံအောင်စီရင်ပြီးလျှင် စိန်ပြောင်း မြတပု မြို့ထိပ်ဝန်းကျင်စီစဉ်၍အသင့်ထားလေ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ ဟရိမုဇ္ဇတိုင်းဇင်းမယ်ပြည်ကိုအစိုးရသော မင်းသည် ငါသို့သောအားငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော ဧကရာဇ်ချီတော်မူသည်ကို အရေးအရာတော်လည်းမလျှောက်လှာ။ မြို့ခိုင်သည်နှင့် အမှူးအမတ် ဆင်လုံးမြင်းရင်းများသည်ကိုယုံ၍နေသည်။ ဇင်းမယ်ပြည်ကိုမျှမဆိုနှင့်ဦး တရပ်ဦးတည်ဘွားပင်ခံသော်လည်းငါလုပ်ကြံတော်မူသည်ကိုခံနိုင်မည်လောဟူ၍မိန့်တော်မူသည်။ ဓားဝင်ဆိပ်ကသည် ဇင်းမယ်မြို့ကို ၂၁-စခန်းချီတော်မူ၍ ဇင်းမယ်မြောက်ရတနာအောင်တင်ဟူသော တပ်တော်တွင်ချတော်မူ၍ အရပ်အနေပြုတော်မူသည်။ သားတော်ဥပရာဇာညီတော်ပြည်မင်းတောင်ငူမင်းအဝမင်းစော်ဘွားစော်ကန် အမှူးအမတ်အပေါင်းတို့သည် မကြောက်မရွံ့နတ်စစ်သည်ကဲ့သို့ ဇင်းမယ်မြို့ကို ဝန်းရံ၍ နွားကိုခြံလှောင်သကဲ့သို့ တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍ ရံလေ၏။

ဇင်းမယ်တွင်ရှိသော အမှူးအမတ် ပြည်သူအပေါင်းလည်း အသားစားလတံ့သို့ကြောက်ရွံ့ကုန်၏။ အညံ့ခံတော်မူမှ သင့်မည်ဟူ၍လျှောက်ကြကုန်၏။ ဇင်းမယ်ဘုရင်လည်း ငါအညံ့ခံတွက်ရှိသလော။ ငါ့မြို့ကိုဖျာမူ၍ လိပ်၍ယူရမည်လော။ ငါ့မြို့ရံ ၅၇-မြို့သားတို့သည် ယခုမရောက်ကြသေး အရောက်ညီလျှင် ငါထွက်၍တိုက်တော်မူမည်။ မင်းတို့ကြောင့်ကြသည်လောဟူ၍မိန့်တော်မူသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ရောက်တော်မူ၍ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါတို့ကိုဖြည့်တင်းပြီးလျှင် ညီတော် သားတော် မှူးတော်မတ်တော် စစ်ကဲအပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ နက်ဘန်သည် ဇင်းမယ်မြို့ကို လုပ်ကြံတော်မူ မည်။ ဆင်သည်လည်း ဆင်နှင့်၊ မြင်းသည်လည်းမြင်းနှင့်၊ မြို့ရင်းသို့ ရောက်စေ။ ခြေသည်လည်းလှေကားတူးရွင်း ကိုင်၍ မြို့ကိုတူးတက်စေ။ သို့အမိန့်တော်ရှိလျက် ငါ့မိန့်တော်ကိုမတည်လျှင် ကြီးစွာသောအကွပ်တော်ခံရလိမ့် မည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့လည်း အကြောက်အရွံ့မရှိ မြို့ရင်းသို့ချဉ်း၍ တဖြည်းလုံး ကိုတူးကုန်သည်။ တချို့လှေကားထောင်၍တက်ကုန်သည်။ ဤသို့လုပ်ကြံတော်မူလျှင် မြို့ပြို၍မြို့ပြိုရာက ဆင် သည်မြင်းသည် ခြေသည်အပေါင်းတို့ ဝင်မိလျှင် ဇင်းမယ်တမြို့လုံးကိုရတော်မူသည်။

“ဤသို့ ဟရိမုဉ္ဇတိုင်းဖြစ်သော ဇင်းမယ်ပြည်ကြီးကို အလိုတော်ပြည့်လျှင် သာသနာတော်၏ တည်ရာ ဖြစ်သည်။ သို့ပန်းမဘန်းမဆီးစေနှင့် ဘမ်းဆီးမိသမျှကိုလည်း လွှတ်စေ”ဟူ၍မောင်းကြေးနင်းခတ်ရသည်။ ရွှေ ငွေအဝတ်ပူဆိုးကိုမူကား - ရသသူယူရသည်။ ဇင်းမယ်ဘုရင်လည်း မြို့တခြမ်းပျက်လျှင် ထိပ်တက်သွေးကို သောက်လတ်သို့ကြောက်ရွံ့ခြင်းပြင်စွာဖြစ်၍ အထူးထူးသော တရပ်ပုဆိုး၊ မိုင်းလုံး၊ ဇာပယင်း၊ ဖဲး၊ သိုး၊ ကတိုး၊ အောင်း၊ တင်ရန်းများစွာလက်ဆောင်တော်ယူ၍ ဆင်ကြီးနှစ်စီးနှင့်တကွ မြို့ကထွက်၍ အသက်ကိုခွင့် ပြုတော်မူပါဟု နားတော်လျှောက်လှာသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း တဲးတော်ဦးသို့ခေါ်တော်မူ၍ ငါသို့ မင်းဧကရာဇ်လုပ်ကြံတော်မူ သည်ကို ဇင်းမယ်မြို့မျှကိုထား၍ တရပ်ဦးတည်ဘွားပင်ခံသော်လည်း ခံနိုင်မည်လောဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဇင်းမယ်ဘုရင်မှစ၍ အမှူးအမတ် ငသည့်လို သံလံတို့ကို သားတော်အစဉ်မြေးတော်အဆက်မြစ်တော်အညွန့်တိုင် အောင် မဘောက်မပြန် မသွေမဖီဟူ၍ သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် “ကျေးဇူးတော်ကိုလည်သိစေ။ သာသနာတော်ကို လည်း ချီးမြှောက်”ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်။ ဇင်းမယ်မြို့ကိုလည်းပေးတော်မူ၍ မင်းပြုရသည်။

အခွန်တော်ကိုလည်း ဆင်တဆယ်၊ မြင်းတဆယ်၊ ငွေတရာ၊ မိုင်းလုံး၊ ဇာပယင်း၊ ရွှေပျင်း၊ ဖဲး၊ မော်ရော်၊ အောင်း၊ တင်ရန်း၊ သိုး၊ ကတိုး၊ ယွန်းပု၊ ယွန်းတာ နျစ်စဉ်မပြတ် ဆက်ရသည်။ ဇင်းမယ်တွင် ရှိသော ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်း၊ သူရဲသူခက်ကောင်းစသော ပန်းချီ၊ ပန်းပု၊ ပန်းပွတ်၊ ပန်းတော့၊ ပန်းပဲး၊ ပန်းတိမ်၊ ပန်းတည်း၊ ပန်းရန်၊ သစ္စေးသမား၊ အင်္ဂတေသမား၊ ဆင်ဆေးသမား၊ ဆင်တတ်သသူ၊ မြင်း ဆေးသမား၊ မြင်းတတ်သသူ၊ ပန်းဆိုနယ်နတ်တတ်သသူ အလုံးအမြတ်တတ်သသူ၊ အထုံနံ့သာတတ်သသူ၊ အကျော်အလှော်အပေါင်အကျစ်တတ်သသူ ဤသူတို့ကိုရွေးတော်မူ၍ သားမယားနှင့်တကွ ဟံသာဝတီနေပြည် တော်သို့ အသီးသီးမရောမရှက်စေရအောင် ပို့တော်မူ၍ အကွက်အရပ်ချနေရသည်။

ဘုရားပုထိုးဂူကျောင်းပြိုပျက်သည်များကိုလည်း ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်ဟူ၍ငွေတရာဇင်းမယ်မင်းကိုအပ် တော်မူ၍ လုပ်ဆောင်ပြင်ဆင်ရသည်။ လဘိုးဘုရားရှင်ကိုလည်း ထီးချရားသီးကသည် မြေတိုင်အောင် ရွှေထည့် တော်မူသည်။ ဇင်းမယ်မြို့တွင် ပိဋကတ်သုံးအစုံမရှိလေဟု ဟံသာဝတီမှာယူတော်မူ၍ ကျမ်းဂန်တတ်တော်မူ သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပ်တော်မူ၍ ပို့သသင်ကြားရသည်။ ဇင်းမယ်မြို့ရံ ၅၇-မြို့စားတို့ကိုလည်း ခေါ် တော်မူ၍ ရောက်လျှင် သစ္စာတော်ခံစေ၍ မိမိတို့စားမြေးတိုင်းသော ကျေးရွာမြို့ပြကိုပင်ပေးတော်မူပြန်သည်။

၂၇၅ - ဇင်းမယ်ပြည်မင်းဆက်အကြောင်း

သုဝဏ္ဏဘုမ္မိမည်သော ဇင်းမယ်ပြည်ကြီးအကြောင်းကား - ဘုရားသခင်ထင်ရှားရှိတော်မူသည် ကာလမှစ၍ ဘုန်းကြီးသောမင်းတို့၏ နေရာဖြစ်သည်ကို အရိမဒ္ဒနာပေါက္ကာရာမကိုအစိုးရသော အနော်ရထာ မင်းစောလုပ်ကြံတော်မူ၍ သက္ကရာဇ် ၃၈၈-ခုနှစ်အထိဖြစ်လေသည်။ သက္ကရာဇ်(၆၅၆)ခြောက်ရာငါးဆယ့်ခြောက်ခု။ ပုဂံနန်းကျကျော်စွာလက်ထက်ဗညားစောမိုင်းရဲတွင် နိုင်ငံခြား၍မင်းပြုလေသည်။ ဗညားစောမိုင်းရဲစည်းစိမ် ၃၇။ သက္ကရာဇ် ၆၉၃-ခုအနိစ္စရောက်လျှင် သားတော်ငယ်ပုဆွန်ကြံ မင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ငယ်ပုဆွန်ကြံစည်းစိမ် ၂-နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၆၉၅-ခုအနိစ္စရောက်လျှင် ဗညားရံသားချွန်တရုမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ချွန်တရု စည်းစိမ် ၃-နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၆၉၈-ခု အနိစ္စရောက်လျှင် သားတော်နာစုံတရုမင်းဖြစ်တော်သည်။ နာစုံတရုစည်းစိမ်၄နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၇၀၂-ခု အနိစ္စရောက်လျှင် သားတော်ငယ်ပုမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ သားတော်ငယ်ပုစည်းစိမ်၅-နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၇၀၇-ခုတွင် အနိစ္စရောက်လျှင် သားတော်ခဲဖြူမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ခဲဖြူစည်းစိမ် ၁၂။ သက္ကရာဇ် ၇၁၉-ခု အနိစ္စရောက်လျှင် သားတော်စောဘာယုမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ စောဘာယုစည်းစိမ် ၁၃။ သက္ကရာဇ် ၇၃၂ - အနိစ္စရောက်လျှင် သားတော်စောကစို မင်းဖြစ်တော်မူသည်။ စောကစိုစည်းစိမ် ၇။ သက္ကရာဇ် ၇၃၉-ခု အနိစ္စရောက်လျှင် သမက်တော် ငယ်ပုမိုင်းမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ငယ်ပုမိုင်းစည်းစိမ် ၃။ သက္ကရာဇ် ၇၄၂-ခု။ အနိစ္စရောက်လျှင် သားတော်သံဘိ မင်းဖြစ်တော်မူသည်။ သံဘိစည်းစိမ် ၄၀။ သက္ကရာဇ် ၇၅၂ အနိစ္စ ရောက်လျှင် သားတော်စာလုံမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ စာလုံစည်းစိမ် ၃၅-နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၈၁၇-ခု။ အနိစ္စရောက် လျှင် သားတော် စောညပ်မင်းဖြစ်တော်မူသည်။ စောညပ်စည်းစိမ် ၈။ သက္ကရာဇ် ၈၂၅ ခုအနိစ္စရောက်လျှင် သားတော် ဗညားကျန်းမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ဗညားကျန်းစည်းစိမ် ၄၀။ သက္ကရာဇ် ၈၆၅ အနိစ္စရောက်လျှင် သားတော် မိုင်းအဲမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ မိုင်းအဲစည်းစိမ် ၃၄။ သက္ကရာဇ် ၈၉၉ ခုအနိစ္စရောက်လျှင် သားတော် ဗညားစဲမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ဗညားစဲစည်းစိမ် ၅-နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၉၀၄-ခုအနိစ္စရောက်လျှင် သား တော် စောမိုင်းမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ စောမိုင်းစည်းစိမ် ၂။ သက္ကရာဇ် ၉၀၆-ခု အနိစ္စရောက်လျှင် စောမိုင်းမိ ဘုရားဇေယျာ။ သီရိသုဓမ္မမဟာဒေဝီနှင့် လင်းဇင်းဘုရင်ဖြစ်စေ မင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ၇-နှစ်ဇင်းမယ်တွင်နေ ၍ ဖြစ်စေလင်းဇင်းသို့ပြေးလေလျှင် ဗညားကျန်းသားပြသံကို မဟာဒေဝီမင်းမြှောက်တော်မူသည်။ ပြသံမင်း ဖြစ်၍ ၇-နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၉၂၀ခုတွင် တိုင်းကြီးအပေါင်း မင်းတကာတို့အရှင်ဖြစ်တော်မူသော ရေမြေသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားချီတော်မူ၍လုပ်ကြံတော်မူလျှင် မြို့ရံ ၅၇-မြို့နှင့်တကွ သုဝဏ္ဏဘုမ္မိ ဇင်းမယ်ပြည် ကြီးကိုအလိုတော်ပြည့်သည်။

ဇင်းမယ်ပြည်ကြီးကို အလိုတော်ပြည့်လျှင် ယိုးဒယားကျေးစပ် လင်းစင်း ကျေးစပ် ဇင်းရုံကျေးစပ် သို့ ကင်းတို့ ကင်းရှည်ထားတော်မူသည်။ ဗညား ဒလတတပ် , ဗညားစက်တတပ် သည်နှစ်တပ်ကိုတိုက်ဆင်တရာ မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်းနှင့် ဇင်းမယ်တွင် အစောင့်အနေထားတော်မူခဲ့၍ မိုးနဲကြောင်း ရတနာပူရသို့ တပ်စဉ်အတိုင်းပြန်တော်မူသည်။ သံလွင်ဓားဝင်ဆိပ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် မိုးနဲစော်ဘွားလည်း ကျေးဇူးသစ္စာ တော်ကိုမစောင့်နှင့် ဓားဝင်ဆိပ်တွင်ထားသော တံတားကိုဖျက်လေသည်။ မိုးနဲတွင်ရှိသော ရဲမက်တော်သုံးရာ ကျော်ကိုလည်း သတ်လေသည်။ ယင်းသို့သောင်းကျန်း၍ မိုးနဲစော်ဘွားယောက်စောက်စော်ဘွားတို့သည် နောက်တော်လိုက်မည်ဟန်နှင့် မိုးနဲသို့ချီလာ၍ ရောက်လျှင် ဇင်းမယ်သို့ကားနောက်တော်မလိုက်မိုးနဲစော်ဘွား နှင့်တချက်တည်းပြု၍ ပုန်ကန်သောင်းကျန်လေ၏။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဓားဝင်ဆိပ်သို့ရောက်တော်မူမှ မိုးနဲစော်ဘွားပုန်ကန်ကြောင်းကို သိတော်မူ၍ ဓားဝင်ဆိပ်ကသည် ကျိုင်းတောင်းဆိပ်သို့ ညီတော်သားတော်အပေါင်းနှင့်ချီတော်မူ၍ သံလွင်မြစ် ကိုကူးတော်မူသည်။ တဘက်သို့ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါအကုန်ရောက်လျှင် မိုးနဲစော်ဘွားလည်းလက်ဆောင်လက်နက် အများနှင့် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကို ကျွန်တော်ဘဝါးပြင် လက်ဝါးမကျင့်ပါ ညောင်ရွှေစော်ဘွား ယောက်စောက် စော်ဘွားတို့သာ ရဲမက်တော်တို့ကို ဆီးတား၍မနိုင် သတ်ညစ်၍ တံတားကိုဖျက်လေသည်ဟုနားတော်လျှောက် သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း မင်းတို့၏ ဥပါယ် ၄-ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော မင်းဧကရာဇ်ဖြစ် တော်မူ၍ မည်သို့မျှအမိန့်တော်မရှိ။ နောက်တော်တွင်ပါသော မိုးနဲစော်ဘွားသားညီတို့ကို အကြပ်ထား၍မိုးနဲ စော်ဘွားကိုခေါ်ရလေ၏။ မိုးနဲစော်ဘွားလည် ဆင်ကောင်းနှစ်စီး မြင်းကောင်းနှစ်စီး လက်ဆောင်တော်ယူခဲ့၍ ခြေတော်ရင်းသို့ရောက်လာသည်။ မိုးနဲစော်ဘွားတို့ရောက်လျှင် အကြပ်ထားတော်မူ၍ ကျိုင်းတောင်းဆိပ်က သည် မိုးနဲရောက်ချီတော်မူသည်။

ရောက်တော်မူလျှင် ရဲမက်တော်တို့ကို အသူသတ်ညစ်လေကြောင်းကိုစစ်မေးတော်မူ၍ အတတ်သိ တော်မူလျှင် ညောင်ရွှေစော်ဘွားယောက်စောက်စော်ဘွားတို့ကို သားမယားနှင့်တကွ ယူချေဟူ၍သားတော်မဟာ ဥပရာဇာတို့ဆယ်တပ်နှင့်တကွ သမက်တော်အဘုရင် သတိုးမင်းစောရှစ်တပ်ကိုစေတော်မူ၍ချီရလေသည်။ ညောင်ရွှေစော်ဘွားလည်း သားတော်မဟာဥပရာဇာ သမက်တော်တို့ချီလာပြီဟူ၍ ကြားလျှင် ဘဝရှင်မင်းတရား ကြီးဘုရားကို ကျွန်တော်တို့မပုန်ကန်ပါ။ မိုးနဲစော်ဘွားသာ ရဲမက်တော်တို့ကို သတ်ညစ်၍တံတားဖျက်လေ သည်ဟု လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကာရနှင့် ဆီး၍လျှောက်သည်။ သားတော်မဟာဥပရာဇာသမက်တော်သတိုးမင်းစော တို့လည်း ညောင်ရွှေယောက်စောက်သို့အရောက်ချီတော်မူ၍စော်ဘွားမြို့စားတို့ကိုယ်မှစ၍ သားမယား အမှူး အမတ် ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်းတို့ကို အကုန်သိမ်းယူတော်မူ၍ မိုးနဲသို့ပြန်တော်မူသည်။

ရောက်တော်မူကြလျှင် ညောင်ရွှေစော်ဘွား ယောက်စောက်စော်ဘွားတို့အကြံအစည်ကို အတတ်သိ တော်မူလျှင် ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ မိုးနဲစော်ဘွား ညောင်ရွှေစော်ဘွား ယောက်စောက်စော်ဘွားတို့သည် နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော သီပေါသို့ဆယ်ကို ထိပါးဖျက်ဆီးလေသောကြောင့် မရေတွက်နိုင်သော ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့် ငါချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူလျှင် မြို့တွင်းမျှမရပ်မနေပုံပြေးပုန်းရှောင်လွှဲ၍နေလေသည်ကို ခေါ်တော်မူ၍ စည်းစိမ်နှင့်အသက်မပျက်လေကောင်းဟူ၍ ငါသူကောင်းပြုတော်မူသည်ကို ကျေးဇူးတော်ကိုမစောင့်နှင့် ကေသ ရာဇာခြင်္သေ့မင်းရှေ့ကို ယုန်ဒရယ်တို့ကသည် သန်း၍သွားသကဲ့သို့ ငါ့ရဲမက်တော်တို့ကိုထိပါးလေသည်။ သေကောင်းလှလေပြီ။ ငါဘုရားကိုတောင်းတော်မူသော မင်းဖြစ်တော်မူ၍ အသက်ကိုလွှတ်တော်မူသည်ဟု အမိန့်တော်ရှိပြီး မိုးနဲစော်ဘွား , ညောင်ရွှေစော်ဘွား , ယောက်စောက်စော်ဘွားတို့ကိုယ်မှစ၍ သာမယား ညီသမက်တို့ကို သိမ်းယူတော်မူ၍နောက်တော်တွင်ပါရသည် ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်းသူရဲသူခက်ကောင်းတို့ ကိုလည်း ရွေးကောက်သိမ်းယူတော်မူသည်။

မိုးနဲးမြို့ကိုမူကား အထက်စော်ဘွားကြီးသား သိုခဲးကိုစော်ဘွားကြီးတို့၏ အဆောင်အယောင်နှင့်တကွ ပေးတော်မူ၍ စော်ဘွားပြုရသည်။ညောင်ရွှေကိုမူကားစော်ဘွားခင်သားစမော်ခန်းကိုစော်ဘွားငယ်တို့၏အဆောင် အယောင်နှင့်တကွ ပေးတော်မူ၍ စော်ဘွားပြုရသည်။ နောက်တော်တွင် ဇင်းမယ်သို့ပါသော မိုးဖြိုးစား , စကား စား , နောင်မွန်စား , လဲးခြားစား , တီကျစ်စား , ကျိုင်းတောင်းစား , မိုင်းပတ်စားတို့ကိုလည်း သစ္စာတော်ခံ စေပြီးလျှင် ဆုလက်ပေးတော်မူ၍ မိမိတို့ကစားမြဲသော မြို့ပြတို့ကိုပင်စားရသည်။ မိုးနဲးစော်ဘွားသား မိုင်း ကိုင်းစားကိုမူကား ခေါ်တော်မူ၍နောက်တော်တွင်ပါရသည်။ မိုင်းကိုင်းမြို့ကိုမူကား စော်ဘွားကြီး သိုခဲးညီ စမော်ခန်းကို ပေးတော်မူသည်။ အခွန်တော်များ ရွှေခွန် , ငွေခွန် , ဖဲခွန် , ကတိုးခွန် , အောင်းခွန်တနှစ်ကို မည်မျှဆက်ဟူ၍ စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှဆင်ကြီးမြင်းကြီးသားသမီးတို့ကိုယူတော်မူ၍ညီတော်သားတော်မူတော် မတ်တော်အပေါင်းခြံရံလျက် ရတနာပူရသို့ပြန်တော်မူသည်။

တီကျစ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် သိန်းနီစော်ဘွားလည်း အထူးထူးသော တရုပ်ပုဆိုး , ကတိုး ,အောင်း, တင်ရန်း , မြင်းကောင်းတဆယ် , ဆင်ပေါက် နှစ်စီးလက်ဆောင်တော်ယူ၍ ခြေတော်ဦးတင်လှာသည်။ ဘဝရှင် မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း တံးတော်ဦးသို့ခေါ်တော်မူ၍ သာယာစွာပြောဟောတော်မူပြီးလျှင် ကွမ်းခွက် , လဘက်အိုး , တကောင်းဘုံးပတ္တမြားစီ , ရွှေထွေးအင်ပေးတော်မူသည်။ သိန်းနီကျေးရွာများကို မိုးနဲစော်ဘွားအ ထက်က သိမ်းယူလေသည်များကိုလည်း စစ်ကြော၍ပေးတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ တီကျစ်ကသည် အဝသို့ဆင်း တော်မူ၍ သက္ကရာဇ် ၉၂၀-ပြည့်ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့ အဝသို့ရောက်တော်မူသည်။ အဝတောင် တောင် ဘီလူးနန်းတော်တွင် နှစ်နှစ်ခန့်နေတော်မူ၍ စစ်ကိုင်း , ပင်းယ , အဝ တွင်ရှိသော ဘုရားပုထိုးများကိုရှုမ်းတို့ ဖျက်ဆီး၍ပြိုပျက်လေသည်များကို လုပ်စေ၍ထိတင်တော်မူသည်။

ပုညရှင်ဘုရားတွင် ရွှေစရပ်ဆောက်တော်မူ၍ ခဲမဖြူ အုပ်ကြွပ်လုပ်တော်မူ၍ မိုးတော်မူသည်။စစ်ကိုင်း အရပ်၌ ဆရာတော်တိဿာသနဇေအား ရွှေကျောင်းဆောက်၍လှူတော်မူသည်။ ပိဋပတ်သုံးပုံကိုလည်း အဋ္ဌကထာ ဋီကာနှင့်တကွ ဆရာတော်ကိုအပ်၍ ကြည့်ရှုသင်ကြားပို့သတော်မူစေသည်။ ပင်းယမြောက် ဇေသဘင်ဘုရား တွင်လည်း ရှင်သဒ္ဓမ္မဒိဝါကရအား ရွှေကျောင်းဆောက်၍ ကျောင်းရံနှင့်တကွ လှူတော်မူသည်။ ပိဋပတ်သုံးပုံကို လည်း ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာနှင့်တကွ အပ်တော်မူ၍ ကြည့်ရှုသင်ကြားပို့သတော်မူစေရသည်။ အဝမြို့တောင် ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသကိုလည်း စကြာနှစ်ထပ်ကျောင်းရံနှင့်တကွ ဆောက်၍လှူတော်မူသည်။ ဘုရားဆင်းတု ရုပ်ထု တော်ပျက်စီးကျိုးပဲ့လေသည်များကိုလည်း လုပ်ပြန်ဆက်ပြန်၍ ရွှေထည့်တော်မူသည်။ ကြေးစင်တထောင်ကို လည်း ခေါင်းလောင်းကြီးသွန်စေ၍ ရွှေစည်းခုံမှာလှူတော်မူသည်။ ယင်းသို့အဝတွင် ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ စီးပွားနှစ် ပါးကို ဆောင်တော်မူစဉ် ဇင်းမယ်ပြည်မှာ အကြောင်းရှိသည်ဟူ၍ ဇင်းမယ်ကလျောက်လှာသည်။

အကြောင်းမှာမူကား - လင်းဇင်းမင်းဗြဲစဲးစစ်သည် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့်ချီလာ၍ မြီးအနန်း လကွန်တုရိုင်လော ဗျာဇင်းခေါင် သည်မြို့စားများ လင်းဇင်းသို့ပေါင်းလေသောကြောင့် ဘဝရှင်ဘုရားကျွန်ုပ် တို့ကို သူကောင်းပြုတော်မူသည် နှစ်လုံးမငြိမ်ပါဟူ၍လျှောက်လာသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော် သားတော် အစရှိသော မှူးတော် မတ်တော်အပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ ပသိုထင်ကြသနည်းဟုစိုင်းပြင်းတော်မူသည်ကို သားတော် မဟာဥပရာဇာလျှောက်သည်။ဇင်းမယ် မြို့တွင် ထားတော်မူသော ဗညားဒလ , ဗညားစက်တိုကမှာလည်း အလုံးအရင်းနှင့်ချည်းရှိလေပြီသည်။ဇင်းမယ် တွင်လည်း အလုံးအရင်းဆင်မြင်း ရှိလေပြီသည်။ ခြေရင်းတော်က စုံရာခန့်တော်မူ၍ မိုးနဲးစော်ဘွား ,ညောင်ရွှေ စော်ဘွားနှင့် မြို့စားအပေါင်းတို့ကိုခန့်တော်မူသော် သင့်မည်ထင့်ပါသည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

မဟာဥပရာဇာ လျှောက်သောစကားကို ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာကြားတော်မူလျှင် ဤသို့ နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ယခုမြီးစားအနန်းစားတို့နှင့် တချက်တည်းပြု၍ လင်းဇင်းဘုရင်သည် ထီးဆောင် မင်းတပါးပင်ဖြစ်သည်။ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါလည်းများသည်။ဇင်းမယ်မြို့ကိုအောင်မြင်တော်မူသည်လည်းများမကြာ ချေသေး။ ဇင်းမယ်တွင်ရှိသော အမှူးအမတ်တို့ကိုလည်း မယုံကြည်သာ။ ခြေရင်းတော်က မှူးတော်မတ်တော်တို့ ကိုသာခန့်၍မသင့်ချေ။ ညီတော်သားတော်တို့ကို အလုံးအရင်း ဆင်မြင်းအများနှင့် အဝန်အဝါရှိအောင် ချီစေရမှ အရေးတော်သင့်မည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာလျှောက်သော အရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ ဇင်းမယ်သို့ချီရမည်ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူသည်။ လကျာရဲးတိုင်မြင်းတပ် , တုရင်ရာဇာမြင်းတပ်,လကျာယော်ဓာ မြင်းတပ် , ရာဇေမန်မြင်းတပ် , နန္ဒသိမ်းစည်းမြင်းတပ် , ဆင်တပ်မှာ ဗညားကျန်းထောတတပ် , ဘယကျော် ထင်တတပ် , ရာဇေကြိုတတပ် , နန္ဒကျော်ထင်တတပ် , သမိန်သံလိုက်တတပ် , သီရိဇေယျကျော်ထင်တတပ်, အဲးမွန်တရာတတပ် , နေမျိုးကျော်ထင်တတပ် , သမိန်ဇိတ်ပွန်တတပ် , ညောင်ရွှေစော်ဘွားတတပ် , မိုးနဲးစော် ဘွားတတပ် , သမက်တော် အဝဘုရင်သတိုးမင်းစော တတပ်, သမက်တော်ကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူသည်။ မြင်း ငါးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်းတဆယ့်ခုနစ်တပ်တွင် ပါသည် တိုက်ဆင်ငါးရာ , မြင်းခြောက်ထောင် , စစ်သည်သူရဲ တသိန်းလေးသောင်းနှင့် သက္ကရာဇ်(၉၂၀)ကိုးရာနှစ်ဆယ်ပြည့် နတ်တော်လဆန်း ၇-ရက် ၄-ဟူးနေ့ အဝကရင် ကြောင်းချီရသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားမူကား - အဝတောင်ဘီလူးနန်းတော်၌ စကြဝတေးမင်း၏ အသရေကဲ့သို့ ညီတော် သားတော် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းခြံရံလျက် သာသနာတော်မြတ်စီးပွား ကိုယ်တော် မြတ်စီးပွားကို ဆောင်တော်မူ၍ တင့်တယ်စွယ်လျက်နေတော်မူသည်။

သမက်တော် အဝဘုရင်တို့ချီလေရာမှာ ရင်ကသည် ညောင်ရွှေကိုတိုက်၍မိုးနဲးသို့ချီတော်မူသည်။ မိုးနဲးကသည် ဓားဝင်ဆိပ်ကိုကူး၍ ဇင်းမယ်သို့ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ဇင်းမယ်တွင်နေစေသော ဗညားဒလ , ဗညားစက်တို့နှင့် တိုင်ပင်၍ ငသဉ် သံလံ အပေါင်းတို့ကို ရုံးစု၍ ဇင်းမယ်ကသည် တရိုင်းသို့ချီ တော်မူသည်။

လင်းဇင်းမင်းမူကား - ဇင်းငသဉ်တွင် အရပ်အနေပြု၍အမှူးအမတ်နှင့်တုရိုင်းစားကို တုရိုင်းမြို့တွင် အခိုင်အလုံဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့်ခံ၍နေရသည်။

၂၇၉ - တုရိုင်းမြို့ကိုတိုက်ယူပုံ

အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောသည် တုရိုင်းသို့ရောက်လျှင် အဆည်းအတားမရှိ ရွပ်ရွပ်ခွံခွံလက်ကြံတော် မူသည်။ တုရိုင်းမြို့ပျက်၍ တုရိုင်းစားနှင့်တကွ တမြို့လုံးကိုရတော်မူသည်။ လင်းဇင်းမင်းစစ်သူကြီး ဗညားကင် နှင့် စစ်ကဲးသေဥုံစုတ်သင်ဝင်တို့ကိုလည်း အရှင်ပင်ရတော်မူသည်။ ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်း လက်နက်ကိရိယာ အများရတော်မူသည်။ လင်းဇင်းမင်းလည်း တုရိုင်းပျက်လျှင် ဇင်းသေဥုံတွင်မနေဝံ့၍ လင်းဇင်းသို့ပြေးလေ၏။ အနန်းစားဗြဲစား ဇင်းသေဥုံစား ဇင်းခေါင်စားတို့လည်း မိမိတို့မြို့ကိုပစ်၍ သားမယားနှင့်တကွ လင်းဇင်းမင်း နှင့်အတူပြေးလေ၏။ ယင်းသို့လျှင် ဇင်းမယ်တိုင်းနိုင်ငံအလုံးညီညွတ်စွာဖြစ်လေ၏။

ထိုအကြောင်းကို အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောကလျှောက်လှာ၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကြားလျှင် အနန်မြို့ ကို ဗညားသေဥုံလုံးကိုပေးတော်မူသည်။ ဇင်းသေဥုံမြို့ကို ဗညားဗြဲကိုပေးတော်မူသည်။ ဗြဲမြို့ကို ဗညားသဲကို ပေးတော်မူသည်။ ဤသို့စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ သမက်တော်သတိုးမင်းစောစသော တပ်မှူးစစ်ကဲးအပေါင်းတို့ ကိုခေါ်တော်မူ၍ပြန်ရသည်။

၂၈၀ - တရုပ်မိုးဝန်းစော်ဘွားကိုင်းမားလာသာစန္ဒားတို့သစ္စာတော်ခံလှာပုံ

အဝတွင်နေတော်မူခိုက် တရုပ်မိုးဝန်းစော်ဘွားလည်း အထူးထူးသော တရုပ်ပုဆိုး , မိုင်းလုံး,ဇာပယင်း, ရွှေမျှင်း , သိုး , ကတိုး , အောင်း , တင်ရန်းလက်ဆောင်လက်နက်အများယူ၍ ခြေရင်းတော်သို့ရောက်လှာသည်။

ကိုင်းမားကလည်း ညီဗညားခုံမိုင်းကို လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ရွှေဘဝါတော်အောက်လာ၍ သစ္စာတော်တောင်းလှာရသည်။

တရုပ်လာသာစော်ဘွားလည်း ညီစဆိုင်လုံကို လက်ဆောင်အများနှင့် သစ္စာတော်ခံပါမည်ဟူ၍လျှောက်လှာရသည်။

စန္ဒားစော်ဘွားကလည်း ညီမိုးညွင်းစားကို လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကာရအများနှင့်ကျွန်တော်ခံပါမည်ဟူ၍ လျှောက်လှာရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ထိုသို့လျှောက်လှာသော ညီသားတို့ကို သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် အမည်အရည် အဆောင်အယောင်အထိုက်အလျှောက်ပေးတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ သုံးဆယ်စားနှင့် သီရိဓမ္မရတ်ကိုစော်ဘွားညီတို့နှင့်လိုက်၍ သစ္စာတော်ပေးလေသည်။ အဆောင်အယောင်လည်းအပ်ရလေသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်အောင် ဆုံးမရသည်။ သီတင်းသုံးနေလိုသော ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်နှင့်တကွ သီတင်းသုံးနေလိုသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း တောင်းပန်းတော်မူ၍ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်နှင့်တကွ သီတင်းသုံးနေရသည်။ ထိုစော်ဘွားတို့ကိုလည်း တနှစ်သုံးကြိမ်ရွှေဘား မြင်း ဘဲး ကံတော့ရသည်။ သုံးနှစ်တကြိမ်လည် ဟံသာဝတီနေပြည်တော်သို့လာ၍ခြေတော်ဦးတိုက်ရသည်။ အလေးတောင်းတင်းတို့ကိုလည်း နေပြည်တော်နှင့် တချက်ထည်းထားတော်မူသည်။ စော်ဘွားတို့ကိုလည်း တလလေးသီတင်းသရဏဂုံပဉ္စဦးအဋ္ဌဒသီဆောက်တည်စေသည်။ ပြည်သူရွာသားတို့ကိုလည်း တလလေးသီတင်းတရားနာရသည်။ ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာစီးပွားနှစ်ပါးကို ဆောင်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ် (၉၂၁)ကိုးရာနှစ်ဆယ့်တခု ကဆုန်လဆန်း ၁၂-ရက် ၂-လာနေ့ ရတနာပူ ပြန်တော်မူ၍ နယုန်လပြည့်ကျော် ၅-ရက် ၅-တေးနေ့ ဟံသာဝတီရွှေနန်းတော်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

၂၈၁ - ကောင်းမှုတော်တည်ရန်စီမံပြုစုပုံ

နေပြည်တော်သို့ရောက်လျှင် ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီ တည်တော်မူမည်အရာတွင်တောအုံတို့ကိုခုတ်စေ၍ မိုးမြေမညီမညွတ်သည်များကို ဖို့ရမည်ဟူ၍လည်း လူစရိတ်ငွေ လေးရာပေးတော်မူသည်။ ယင်းသော အခါဝန်း၍ စီရင်ရသည်ကား - ဗညားလော , ဗညားဒလ , ဗညားပရံ , ဗညားကျန်းထော , သီရိဇေယျနော်ရထာ , သီရိဇေယျကျော်ထင် , နေမျိုးကျော်ထင် , နန္ဒကျော်ထင် , သည်အမတ်ရှစ်ယောက်တို့ကို တပ်သားနှင့် တကွဝန်ပြု၍လုပ်ရသည်။ ကျောက်တူးစိမ့်မည်ဟူ၍လည်း လူစရိတ်ငွေလေးရာပေးတော်မူသည်။ အုဋ်မှာမူကား အဝမှာနေတော်မူစဉ်ကပင်ဖုတ်၍ အပြီးရှိနှင့်သည်။ မြေဖို့ညီညွတ်၍ပြီးလျှင်ကောင်းမှုတော်အနောက်တွင်ပြာသာဒ် နန်းတောက်တော်မူ၍ မပြီးမချင်းနေတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၂၁)ကိုးရာနှစ်ဆယ့်တခုဝါဆိုလဆန်း ၅-ရက် ၅-တေးနေ့ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီ ဘိနပ်တော်ရာတွင်းတူးသည်။ ကျောက်ခင်းသည်။ သံဃာတော် ၁၀၀၀ ပင့်၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ ၎င်းဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၂-ရက် ၅-တေးနေ့ကောင်းမှုတော် မဟာစေတီကို ရွှေအုဋ် , ငွေအုဋ်စီတော်မူသည်။ ဇောတိယာသယံကျောင်းကိုလည်း ကျောင်းရံ ၄၀နှင့်တကွဆောက်တော်မူသည်။ ထိုသက္ကရာဇ်တွင်း ပန်းလှလင် သဘင်ခံတော်မူမည်။ ကိုနေတော်မူစရာ ပြာသာဒ်နှင့်တကွ ရွှေအိမ်ဆောက်တော်မူသည်။ ကေတုမတီမှာလည်း ခမည်းတော်ဘုရားကို သင်္ဂြိုဟ်ရာတွင် ဂူလုပ်တော်မမူ၍ကြေးစင်တထောင်ကို ပဉ္စလောဟာသွန်း၍ထားတော်မူသည်။ ထိုသက္ကရာဇ်နတ်တော်လဆန်း ၁၄-ရက် ၁နေ့နေ့ ဓာတ်တော်ကို သဘင်ကြီးစွာခံ၍ မင်းညီမင်းသား မင်းဆွေစိုးမျိုးမှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းကြပ်မ၍ ရွှေနန်းတော်ကသည် ကောင်းမှုတော်သို့ပို့ရသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီအရှေ့တွင် မင်းတဲးကြီးစွာဆောက်၍ မင်းမိဘုရားကိုယ်လုပ်မောင်းမအပေါင်းနှင့်ကြည့်တော်မူသည်။

ယင်းသည်နေ့ပင် ရာဇဒေဝီရှင်မိဘုရားမှာ သမီးတော်မျက်နှာပြင်သည်။ ဓာတ်တော်ပို့သနေ့ဖွားတော်မူသည်ကိုအကြောင်းပြု၍ “ရာဇောတုကလျာ”ဟူသောအမည်ကိုသမုတ်တော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂-ရက်ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ သဘင်ကြီးစွာခံ၍ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီကို ဋ္ဌာပနာတော်မူသည်။ အထက်တို့ကိုလည်းနောက်ငါးကြိမ် ဋ္ဌာပနာတော်မူသည်။ ခြောက်လနှင့်ပြီးသည်။ ဘိနပ်တော်သံတောင်တရာ အရပ်တော်တရာငါးဆယ်။

ယင်းသည်လတွင်ပင် မိုးမိတ်စော်ဘွားက သမီးကိုမြွေအရံနှင့်တကွမြေရင်းတော်သို့ဆက်လှာသည်။

ရတနတ္ထယံ အဟံ ဝန္တမိ။ ။မဟာစေတီတွင် ဋ္ဌာပနာသော ဓာတော်မွေတော်ရုပ်ထုတော် အရေအတွက် ကား - ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော သရီရဓာတ်တော် ၆၀။ ပုလဲအဆင်းနှင့်တူသော သရီရဓာတ်တော်ရှစ်ထောင့်နှစ် ရာတဆယ့်ရှစ်ဆူ။ ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော သရီရဓာတ်တော်ပေါင်းရှစ်ထောင့်နှစ်ရာတဆယ့်ရှစ်ဆူတို့ကို ပတ္တမြား စေတီတွင်ထည့်တော်မူသည်။ ပတ္တမြားစေတီကို ရွှေစေတီမြို့သည်။ ရွှေစေတီကို မိုးကြိုးစေတီမြို့သည်။ မိုးကြိုး စေတီကို ငွေစေတီမြို့သည်။ ငွေစေတီကိုကြေးစေတီမြို့သည်။ စွယ်တော်ပွားတဆူကို ပတ္တမြားစေတီတွင်ထည့် တော်မူသည်။

မိုးကြိုးအဆင်းနှင့်တူသော ဓာတ်တော် ၄၁-ဆူ။ ဆံတော်ဓာတ်တော်တထောင်ကိုးရာလေးဆယ့်ခုနှစ်ဆူ။ တကောင်းဓာတ်တော် သုံးထောင်လေးရာလေးဆယ့်ကိုးဆူ။ ပင်တင်ဓာတ်တော်ခြောက်ရာသုံးဆယ့်ခြောက်ဆူ။ ဆတ်သွားဓာတ်တော်တဆူ။ မောဂ္ဂလာန်ဓာတ်တော် ခြောက်ထောင်လေးရာတဆူ။ ရွှေကူ ဓာတ်တော် ၃-ဆူ။ သိန်းဃိုက် ဓာတ်တော် တသောင်းနှစ်ထောင့်ခြောက်ရာငါးဆူ။ ဦးနှောက်ဓာတ်တော် ၄၀။ ဥမှင်ဓာတ်တော် ၄၆ ဆူ။ စကြိုဓာတ်တော် ၉၁-ဆူ။ အရှေ့ဓာတ်တော် တသောင်းတထောင့်တဆယ့်ကိုးဆူ။ ဓာတ်တော်ပေါင်း ငါးသောင်း သုံးထောင်ခြောက်ရာကိုဆူတို့ကိုလည်း ရွှေကြုတ် , မိုးကြိုးကြုတ် , ငွေကြုတ်တွင်ချည်းထည့်တော်မူသည်။ အရှေ့ဓာတ်တော် ၁၁ဒေါ်နနှင့်တနာဋီက။ တကောင်းဓာတ်တော်၃ဒေါ်နနှင့်တနာဋီကသည်များကိုလည်းရွှေစေတီ ကြေးနီစေတီတွင်ထည့်တော်မူသည်။

ပတ္တမြားဆင်းဆု ၁၃ ဆူ။ မြဆင်းတု ၄၅ ဆူ။ နီလာဆင်းတု ၅-ဆူ။ သန္တာဆင်းတု နှစ်ဆူ။ ဥဿဘယား ဆင်းတုနှစ်ဆယ့်တဆူ။ ကြောင်မျက်ရွဲဆင်းတုနှစ်ဆူ။ နဂါးသွဲဆင်းတု ၉-ဆူ။ ပယင်းဆင်းတု ၁၃-ဆူ။ ဂေါမိတ်ဆင်းတု ၂-ဆူ။ ဖန်ဆင်းတု ၅၈ဆူ။ မြတ်စွာဘုရားခမည်းတော်သုဒ္ဓေါဒေမင်း , မယ်တော် သီရိမဟာမာယာ , မိထွေးတော်ဂေါတမီ , ယသော်ဓရာ , သားတော်ရာဟုလာ , လက်ျာရံ ရှင်သာရိပုတ္တရာ , လက်ဝဲရံ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ရုပ်တုတော်နှင့်တကွ အဋ္ဌဝီသ ၂၈-ဆူ။ သတ္တဋ္ဌာန ၇-ဆူ။ အသီတိရဟန္တာရှစ် ဆယ် ရုပ်တုတော်တို့ကိုလည်း ရွှေကိုသွန်း၍ရုပ်တုတော်အပေါင်းတထောင့် ငါးရာငါးဆယ့်ငါးဆူ။ ငွေဆင်းတု ပေါင်းရှစ်ရာ သုံးဆယ်ခြောက်ဆူ။ မိုးကြိုးဆင်းတုပေါင်း ၄၇ ဆူ။ ပဉ္စလောကဆင်းတုပေါင်း ခုနစ်ရာရှစ်ဆယ့် ငါးဆူ။ ကြေးဆင်တူ တသောင်းနှစ်ထောင့်သုံးရာငါးဆူ။ ကျောက်သလင်းဆင်းတု ၈၂-ဆူ။ သည်ပြင်ရဟန္တာအ ပေါင်းရုပ်တုတော် ကြေးကိုသွန်းသည် ၂၃၈ဆူ။ ပတ္တမြားစီသော ဓာတ်တော်အိမ် ၄၅။ ဓာတ်တော်ရွှေအိမ် ၈၀။ ဓာတ်တော်ငွေအိမ် ၉၅။ ဓာတ်တော် ပယင်းစေတီ ၃၀။ ဓာတ်တော်မိုးကြိုးအိမ် ၂၀။ ဓာတ်တော်ကြေးစေတီ ၅။ သည်များကိုဋ္ဌာပနာတော်မူသည်။ ထိုမှတပါး အဘိဓမ္မကျမ်းဦး , သုတ်ကျမ်းဦး , ဝိနည်းကျမ်းဦးတို့ကိုလည်း ရွှေပေ ငွေပေတွင်ရေး၍ ရွှေစာထောက်ငွေစာထောက်နှင့်တကွတည်တော်မူသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ရုပ်တုတော်ကိုလည်း မင်းဆောင်မင်းယောင်နှင့်တကွ တန်ဆောင်တိုင် ကိုင်၍ ရှိခိုးတော်မူဟန်ငွေကိုသွန်း၍ ထည့်တော်မူသည်။ ခမည်းတော်ဘုရားရုပ်တု , မယ်တော်ဘုရားအရုပ် , အတုလမဟာရာဇာဒေဝီရှင်မိဘုရားအရုပ် , သမီးတော် အဝမိဘုရားအရုပ် , မြေးတော်နတ်ရှင်မယ်တော်အရုပ် သားတော် မဟာဥပရာဇာအရုပ် , မြေးတော်မင်းကြီးကျော်စွာအရုပ် , ရာဇဒေဝီရှင်မိဘုရားအရုပ်, သားတော် မင်းသားစစ်အရုပ် , သမီးတော်ရာဇောတုကလျာအရုပ် , စန္ဒဒေဝီမိဘုရား အရုပ် , သမီးတော်ခင်စောအရုပ် သည်များကိုလည်း ရွှေကိုသွန်း၍တန်ဆောင်တိုင်ကိုင်လျက် ဘုရားရှိခိုးဟန်ထည့်တော်မူသည်။

ထိုမှတပါး အိမ်နိမ့်တွင်မြင်သော သားတော်အရုပ် , ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာအရုပ် , မိဘုရားအရုပ် , ညီတော် မင်းခေါင်အရုပ် , သားတော် ၂ ပါး , သမီးတော် ၂ ပါး , ညီတော် သတိုးမင်းစောအရုပ် , သနားတော် မူသောမူးကြီးမတ်ကြီးတို့အရုပ်သည်များကိုလည်း တန်ဆောင်တိုင်ကိုင်၍ ရှိခိုးဟန်ငွေကိုသွန်း၍ထည့်တော်မူ သည်။

သက္ကရာဇ်(၉၂၁)ကိုးရာနှစ်ဆယ့်တခုတွင် ရတနာပူရ အဝကျေးလက်ဖြစ်သော မြောက်ဘက်မင်းခင်း အောက်ကျေးများကို ကသည်းစော်ဘွားကထိပါးဖျက်ဆီးလာသည်ဟူ၍ ကလေးစော်ဘွားက နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ငါ့နိုင်ငံတော် ကျေးစွန့်ရွာလက်တို့ကို မျဉ်းတဲးစားငယ်သည် ကေသရာဇာခြင်သံမင်းကိုမြေခွေးတို့သည် ရန်စရယ်သကဲ့သို့ ထိပါးလာသည်ကို အဝမင်းကလေးစော်ဘွားတို့က လိုက်လံ၍ မတမ်းမဆီးလေသည်လောဟု မိန့်တော်မူသည်ကို အဘုရင် ကလေးစော်ဘွားတို့ကလျှောက်သည်။ ကသည်းတို့သည် ကျောက်ရိုးတောင်ကျပ်တွင် နေ၍တရာတစု နှစ်ရာတစုတောကြက်ငှက်ကဲ့သို့ တောအုံကနေ၍ ဟင်းခူးထင်းခွေကိုဘမ်းယူလေသည်။ သည်အကြောင်းများကို သိ၍ ကျွန်တော်တို့ကက လိုက်လံဘမ်းဆီးလျှင် တောအုံတောင်ကမ်းသို့ ပြေးပုန်းရှောင်လွှဲ၍နေလေတော့သည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ကေသရာဇာ ခြင်သံမင်းတို့သည်ကြီးသောသတ္တဝါငယ်သောသတ္တဝါဟူ၍ အားကိုမယုတ်မလွန်စေ။ အမြီးသာလုံ့လဖြင့်ဖမ်းစားသကဲ့သို့ ညီတော်သားတော်မူတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ စိုင်းပြင်းခင်းကျင်းတော်မူသည်ကို နန္ဒကြီးဟူသော အမတ်လျှောက်သည်ကာ ကသည်းမျဉ်းတဲးမြို့သည် အင်းအားရှိသည်မဟုတ်။ ရှေ့အထက်က မိုးကောင်းကျေးလက်ဖြစ်၍နန်းမြို့လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်မျှသာဖြစ်သည်။ ရဲမက်တော်တို့က ပင်ပမ်းရမည်အကြောင်းမဟုတ်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့်မိုးကောင်းစော်ဘွား , ကလေးစော်ဘွား , စန္ဒားစော်ဘွားတို့ကို တပ်ပေါင်းတာပေါင်း မြို့စာနှင့်ချီလေစေသော်သင့်မည်ထင်သည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

နန္ဒကြီးလျှောက်သောစကားကို ဗညားဒလကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ကသည်းမြို့သည် တရာတပါးသောလူတို့တွင် တပါးသော လူမျိုးဖြစ်သည်။ ထီးတစင်းဆောင်းမင်းဖြစ်လေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ရှမ်းစော်ဘွားတို့ကိုသာ ခန့်တော်မူ၍မသင့်ချေ။ ခြေရင်းတော် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကို အလုံးအရင်းနှင့်ခန့်တော်မူသည်ဖြစ်မှ အဝန်အဝါအကျော်အစောဖြစ်၍ ရန်သူအပေါင်းတို့ အလွန်ကြောက်ရွံ့ခြင်းပြင်းစွာဖြစ်လိမ့်မည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်လျှင်

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဗညားဒလလျှောက်သောအရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ စစ်တုရင်္ဂသူတတပ် , ဗညားသိုရွတ်တတပ် , ဗညားလောတတပ် , ဗညားစက်တတပ် , ဗညားဒလတတပ် သည် ၅-တပ်တွင် ပါသည့် တိုက်ဆင်သုံးရာ , မြင်းသုံးထောင် , စစ်သည်သူရဲငါးသောင်းနှင့်ကြည်းကြောင်းချီရသည်။ ရေကြောင်းမှာ စလေစားတတပ် , ပုဂံစားတတပ် , တလုပ်စားတတပ် , ပုခန်းကြီးစားတတပ် , စစ်ကိုင်းစားတတပ် , အမြင့်စားတတပ် , ပဒုံစားတတပ် , ကန္တီစားတတပ် သည်ရှစ်တပ်တွင်ပါသည် ကူရွပ်သမ္ဗန်တိုက်လှေငါးရာ , စစ်သည်သူရဲငါးသောင်းနှင့် သက္ကရာဇ် (၉၂၁) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်တခု ပြာသိုလဆန်းငါးရက်နေ့ ဟံသာဝတီက ကသည်းသို့ချီရသည်။

မိုးကောင်းစော်ဘွား , မိုးညှင်းစော်ဘွား , မိုးမိတ်စော်ဘွား တို့လည်းတပ်ပေါင်းနှင့်တကွချီ၍ စန္ဒားကြောင်းဝင်ရသည်။ ဟံသာဝတီက ချီသော ရေတပ်ကြည်းတပ်တို့ရောက်လျှင် လှေတပ်ကရဲမက်တို့ကို ကြည်းတပ်ဘွဲ့၍ကလေးစော်ဘွားနှင့်တကွ ကလေးကြောင်းတစု , ဩော်စားကိုရှေ့တည်၍ ယူကြောင်းတစု , တပ်ပေါင်းစော်ဘွားတို့ စန္ဒားကြောင်းမှသည် တောင်ထွတ်သို့ဝင်ရသည်။ သုံးကြောင်းလုံးဝင်၍ မျဉ်းတဲးမြို့အနီးတွင် ခရီးကျဉ်းသည်နှင့် တပ်တည်၍နေရသည်။

ဗညားဒလတို့ယူးကြောင်းချီရာက ကသည်းစော်ဘွားသို့သံစေလိုက်သည်။ ရာဇသံတွင်မှာသည်ကား ရေနှင့်မြေကို အစိုးရတော်မူသော ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားသည် ဇမ္ဗူဒိပ်မြေပြင်ဝယ် အတုမရှိဗသာ ဘုန်း လက်ရုံးအာဏာတော်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော မင်းဧကရာဇ်ဖြစ်တော်မူသည်။ ယခုဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားက အဂ္ဂမဟာသေနာပတို့ မြေကြီးအထုနှင့်တူသော ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါနှင့် အမျက်တော်ရှိ၍ ချီလှာရသည်ကို ကသည်း စော်ဘွားသည် အရေးအရာသော်လည်း မလျှောက်လှာ။ မြို့ခိုင်သည်ကိုအကြောင်းပြု၍နေရသည်။ ကသည်းမြို့ မျှထားဘိဦး ဂန္ဓလရာဇ်တိုင်းဖြစ်သော တရပ်ဦးတည်ဘွားမြို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း ငါတို့ကလုပ်ကြံရသည်ကို ခံနိုင်မည်းမဟုတ်။စည်းစိမ်မပျက်အသက်မသေလိုလျှင်ဆင်ကြီးမြင်းကြီးသားသမီးတို့ကိုလက်ဆောင်တော်ဆက် ၍ ကျွန်တော်ခံလှာသည်ဖြစ်မှ ပြည်သူအပေါင်းနှင့်တကွချမ်းသာမည်ဟူ၍စေသည်။

ကသည်းစော်ဘွားလည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားက မရေတွက်နိုင်သော ရုံးမက်ဗိုလ်ပါတို့ကို ခန့် တော်မူ၍ချီလှာပြီကြားလျှင် မြို့တွင်းကခံသော်လည်းမခံနိုင်ရာချေ။ ပင်လယ်တိမ်တဘက်ကိုကူး၍နေမှ သင့်မည် အကြံရှိ၍ လှေတပ်စီရင်စဉ်တွင် သံရောက်လှာ၍သံရောက်လှာ၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကိုကျွန်ုပ်အန်မတု ပါ။ ရပ်စွန်ပြည်နား၌ နေသော ကချင်အရိုင်းတို့သာ ကျွဲနွားတို့ကိုခိုးယူလေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် သစ္စာတော်ခံ၍ ကျွန်ုပ်သမီးကိုလက်ဆောင်တော်ဆက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်မြို့သို့ရုံးမက်တော် အပေါင်းရောက်ချီလျှင် ပျက်စီးကျေမွှ လေတော့မည်ဟူ၍ ကသည်းစော်ဘွားက လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် စော်ဘွားယောက်ဖ ခုံးစဲးကမ္ဘာဟူသော အမတ်ကို ဗညားဒလကိုစေလှာသည်။ ဗညားဒလလည်း သည်ကဲ့သို့မျဉ်းတဲးစော်ဘွား လျှောက်သည်အရေးသည် စည်းစိမ်မပျက်အသက်မသေမည်အကြောင်းဖြစ်တော့သည်ဟူ၍ ဆိုပြီးမှ ထီးဆောင် မင်းတကာတို့၏ သခင်ဖြစ်တော်မူသော ငါတို့ကအရှင်ဘဝရှင်မင်းဘုရားသို့ အမျက်တော်ပြေမည့်အကြောင်းကို ဆက်ဘွယ်ကပ်ဘွယ်တို့ကိုအလျင်စီရင်ဟူ၍မှာလိုက်သည်။

၂၈၅ - ကသည်းစော်ဘွားအညံ့ခံ၍ သမီးကညာဆက်ပုံ

ကသည်းစော်ဘွားယောက်ဖ ခုံးစဲးကမ္မပြန်လေ၍အရေးပြီးကြောင်းကို ကသည်းစော်ဘွားကြားလျှင် ချစ်လှစွာသော သမီးကိုအဆောင်အယောင်နှင့်တကွအခြွေအရံပေးစရာစီရင်စဉ်တွင် ဗညားဒလလည်း တပ်သားနှင့် တကွအခြွေအရံပေးစရာစီရင်စဉ်တွင် ဗညားဒလလည်း တပ်သားနှင့်တကွ ခုနှစ်တပ်လုံးယူးကြောင်းဝင်၍ ကသည်းမြို့တိုင်ချီလေ၏။ ရောက်လျှင်ကသည်းစော်ဘွားကိုခေါ်၍ သစ္စာတော်ခံရသည်။ မည်သည့်နေ့ရက်ကို ဆက်ပါမည်ဟူ၍လည်း ဆိုရသည်။ ယင်းသို့မှကသည်းတမြို့လုံးကို ထိတ်လန့်ရွံရှာအောင် ဆင်ရေး မြင်းရေး ဒိုင်းရေး လွှားရေး ကားရေး ကစားရသည်။ အမြောက်သေနတ်တို့ကိုလည်း မြို့လုံးပဲ့တင်ထပ်မျှ ပစ်ရသည်။ ကသည်းမြို့တွင်း မကောင်းသော မိစ္ဆာဋ္ဌိအယူတို့ကို ပယ်စေ၍ သမ္မဒိဋ္ဌိဖြစ်အောင် ဆုံးမပြီးမှ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ ခံ၍ ကသည်းကပြန်၍ ဩော်သို့ရောက်လျှင် လှော်ကားနှစ်စင်းကိုဘောင်လုပ်စေပြီးမှ သာယာလှစွာသော ဒဝယ်ဆောင်တံးတော် ဆောက်၍ စတုရင်္ဂသူတတပ်၊ ဗညားစက်တတပ်၊ ကလေးစော်ဘွားတတပ် သည်သုံးတပ် ကိုဩော်တွင်နေစေ၍ စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့သည် အစားအသောက်ခဲးခက်သောကြောင့် ကနွီ၊ ဗဒုံ၊ အမြင့် သို့ဆုတ်၍နေကြသည်။

ကသည်းစော်ဘွားလည်း ချိန်းချက်သည့်နေ့ရောက်လျှင် သမီးကိုအခြွေအရံများစွာ ဝန်းရံလျက် အဆောင်အယောင်ကျင်းပ၍ဩော်သို့ပို့လာသည်။ ကသည်းအမတ်လေးယောက်တို့ကိုလည်းလက်ဆောင်လက်နက် အများနှင့် ဟံသာဝတီသို့တိုင်အောင်လိုက်၍ဆက်ရသည်။ ယင်းသို့ရေတပ် ကြည်းတပ်ပြန်ခဲ့၍ သက္ကရာဇ်(၉၂၂) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်နှစ်ခု ဝါဆိုလဆန်း ၄-ရက်နေ့ ဟံသာဝတီသို့ရောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ကသည်းစော်ဘွားသမီးကို နန်းတွင်သာယာလှစွာသော အိမ်နှင့်အထိန်းအချီပေးတော်မူ၍နေရသည်။ ကသည်း စော်ဘွားသို့လည်း သာသနာတော် တည်စေခြင်းငှါ ဇိတ်သင်ရံကို ပို့ရလေသည်။ အထူးထူးသောပုဆိုးကောင်း၊ ခါသာ၊ မူရီ၊ ဇော်ကရတ်၊ ဘက်ခန့်တို့ကိုလည်း လက်ဆောင်တုံ့၍ ကသည်းသံတို့ကိုလွှတ်တော်မူသည်။

၂၈၆ - မဟာစေတီကိုထီးတော်တင်တော်မူခြင်း

သက္ကရာဇ်(၉၂၂) ကိုးရာနှစ်ဆယ်နှစ်ခု ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့ကောင်းမူတော် မဟာစေတီကို ထီးတင်တော်မူသည်။ ဆောင်းတော်မူသော မကိုဋ်တော်ကိုလည်း လှူတော်မူသည်။

ယင်းသို့သောအခါအပြည်ပြည်ထောင်သော မင်းနှင့်တကွ များစွာသော အလှူဝတ္ထုတို့ကို လှူတော်မူ သည်။ ကြေးစင်တသောင်းကိုလည်း ကြေးမိုးရွာသည် သဏ္ဍာန်ကြီး၍လှူတော်မူသည်။ သဘင်ပြီးလျှင် ကောင်းမူ တော်မဟာစေတီရှေ့ကတွင် ဥယျာဉ်လုပ်တော်မူ၍ တာဝတိံသာဟူသော အမည်ကိုသမုတ်တော်မူသည်။

ယင်းသည်နှစ်တွင် အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်း သားဘထွေးမကြည်ရှိ၍ ထီးဖြူမကိုဋ်နှင့်တကွ ခြေရင်းတော်သို့ နှစ်ယောက်စလုံးပင်ရောက်လာသည်။

ယင်းသည်နှစ်တွင် ငသဉ်ဝီဘွားက ချစ်ကြည်လေးမြတ်လှစွာသောသမီးကိုအဆောင်အယောင်နှင့်တကွ သားအိမ်ရှေ့မင်းကိုခြေရင်းတော်သို့လာ၍ဆက်လျာရသသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း နန်းတော်တွင်းတွင်ကောင်းမွန်သာယာလှစွာသောအိမ်တော်ဆောက် စေ၍ထားတော်မူသည်။

၂၈၇ - နန်းတော်ကိုဖျက်၍ကောင်းမှုတော်အများပြုတော်မူပုံ

ထိုသက္ကရာဇ်(၉၂၂) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်နှစ်ခုတွင် မြို့နန်းရွှေနန်းတော်ကို ဖျက်၍ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီ တွင် ဇေတဝန်ကျောင်းကြီးလေးကျောင်းကျောင်းရံတရားနှင့်တကွ ဆောက်တော်မူ၍ကျောင်းမ လေးကျောင်းကို ရွှေအပြည့်ထည့်တော်မူသည်။ ဝန်းကျင်နံရံတွင်လည်း ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ကိုရေးစေရသည်။ မဟာစေတီအရှေ့ တံတိုင်းတွင်းတွင်လည်း သုဓမ္မာရွှေစရပ်ဆောက်တော်မူ၍ ဘုရားကျောင်းဝန်းကျင်သည်များကို ရွှေထည့်စရာ ကိုယ်တော်လေးရွှေငါးဆယ့်သုံးပိဿာ ငါးကျပ်တမတ်လှူတော်မူသည်။ ရွှေနန်းတော်ဝန်းကျင်တွင် နေတော်မူစ ရာ ရွှေအိမ်ဆောက်စေပြီးလျှင် တပေါင်းလကူးတော်မူ၍ ရွှေအိမ်တက်တော်မူသည်။ ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီ လုပ်သောခါ နေတော်မူသော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်နန်းတော်ကို ကျောင်းရံနှင့်တကွကျောင်းကြီးဆောက်တော်မူ၍ မဟာရံလုပ်တော်မူသည်။ ဒေးပူဇော်ကျောင်းကို သီတင်းသုံးသော ဂုဏဝန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူတော်မူသည်။ ပိဋကတ် သုံးပုံကိုလည်း အပ်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၂၃) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်သုံးတွင် ပုဂံမှာ မိုညှင်းမင်းတရားကောင်းမှုတော် ကုလားကျောင်းပြု ပျက်လေသည်များကိုလည်း ဥမှင်ရွှေကျောင်းသုံးထပ်ဆောက်၍လှူတော်မူသည်။ ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီသို့ ဓာတ်တော်ပို့သောခါ နေတော်မူသော တံတော်ရာတွင်လည်းဘုရားရုပ်တုတော်အပေါင်းထားစရာ ရွှေစရပ် ဆောက်တော်မူ၍ ဘုရားရုပ်တုတော်သုံးထောင်လုပ်၍ပြီးလျှင် ထားတော်မူသည်။ ရေကန်လည်းတူးရသည်။ ရွှေနန်းတော်မြောက်အတာတရာတွင် ဆန်းကြယ်လှစွာသော ရွှေအိမ်တော်နှင့်တကွ ဆင်ကျုံးကိုတည်တော်မူ၏။ ပြီးလျှင် သင်္ဘောတော်ခြောက်ရာပင့်၍တံတော်ဝန်းကျင်လေးမျက်နှာတွင် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ တရား တော်လည်းနာတော်မူသည်။ လှူဘွယ်လှူခင်းများလည်း များစွာလှူတော်မူသည်။ ဆရာတော်တို့အား ဗျတ္တိဗလ နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော သာမဏေတို့ကို တောင်းတော်မူ၍ သက္ကရာဇ်(၉၂၃) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်သုံးခု တန်းခူးလ ပြည့်ကျော် ၉-ရက် ၃-ရက်နေ့ ပဉ္စင်းတထောင်ခံတော်မူသည်။ ထိုနေ့ နေတက်တပဟိုရ်တွင် ရာဇဒေဝီရှင် မိဘုရားသားတော်ကို မျက်နှာမြင်သည်။ သင်္ဘောတော်တို့စည်းရုံးခိုက်မျက်နှာမြင်သည်ကို အကြောင်းပြုတော်မူ၍ သားတော်အား သင်္ဘောဒတ္တဟူသောအမည်ကို သမုတ်တော်မူသည်။ ယင်းသည်နေ့ပင် ကိုယ်လေးတော်ရွှေငါး ဆယ့်သုံးပိဿာ အကျပ်လေးဆယ် ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီကို ရွှေမျက်ပါးထည့်စရာလှူတော်မူသည်။ ယင်း သည့်လပင် ဘုရားသုံးထောင်ထားသော စရပ်ကို လောင်မီးသင့်၍လောင်လေသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၂၄) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်လေးခု ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ဒဝယ်မြို့ကိုတည်တော်မူသည်။ ထိုလတွင် တလိုင်းပြည် မြန်မာပြည်အလုံးတွင်ရှိသော ရုပ်တု ဆင်းတုပျက်စီးလေသည်များကိုလည်း ဆက်လုပ်တော်မူ၍ စားတော်ကွမ်းခွက်၊ စားတော်လဘက်အိုး၊ သောက်ရေတကောင်းဘုံးကို မျက်ပါးခတ်စေ၍ ရွှေအပြည့်ထည့် တော်မူသည်။

(၉၂၄) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်လေးခု ဝါခေါင်လတွင် မိုးမိတ်စော်ဘွားက ကျေးစွန့်ရွက်လက်တို့ကို မိုင်းမော၊ စည်းခွင်၊ ဟိုသာလာသာ၊ မိုးနားစန္ဒားကထိပါးဖျက်ဆီးလှာသည်ဟူ၍လျှောက်လှာသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရားလည်း ညီတော်သားတော် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍မိုင်းမောစည်းခွင်စသောမြို့များ သည်တရပ်ဦးတည်ဘွားကိုအမှီပြု၍ ယခုထိပါးလာလတ်သည် ပသိုကြိရသော် သင့်မည်နည်းဟူ၍ စိုင်းပြင်း ခင်းကျင်းတော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ ဗညားဒလလျှောက်သည် မိုင်းမောစည်းခွင်အစရှိသော ဤမြို့များသည် ပုဂံကောင်း သည့်ကာလ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတော်ချည်းဖြစ်သည်။ ပုဂံသို့တရပ်ရောက်လျှင် ပြည်ရွာမငြိမ်မဝပရိရာ တွင် မကြိုးမနွံရိုင်းပြန်၍ လင်းနီခွန်တောင်းလျှင်ကြွက်။ ကြွက်ခွန်တောင်လျှင် လင်းနီဆိုသကဲ့သို့ကျင့်၍ နေ လေသည်သာဖြစ်သည်။ ယင်းသည်မြို့များကိုသိမ်းယူတော်မူ၍ လက်နက်နိုင်ငံတော်ပြုသည်ဖြစ်မှ ရှေ့ကပုဂံ ကောင်းသည်ကာလကဲ့သို့ နိုင်ငံတော်တချက်တည်းဖြစ်မည်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံတော်ဖြစ်ဘူး၍ သိမ်းယူတော်မူ သည်ကို တရပ်ဦးတည်ဘွားကိုကူညီ၍တိုက်မည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဖြစ်ဘူးကြောင်းကိုသံစေမည်။ သံစေလျှက်ပင်ကူညီ၍တိုက်လျှင်တရပ်ကိုပင်နိုင်အောင်လုပ်ကြံမည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားဒလလျှောက်သောစကားကိုကြားတော်မူလျှင် ငါကိုယ်တော်နှင့်တကွ ချီတော်မူရမည်လည်းသင့် မည်လော။ ညီတော်သားတော် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုသာ ချီစေရသော်လည်း သင့်မည်လောဟူ၍ မိန့်တော်မူ သည်ကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးရွှေနန်းတော်တွင် စကြဝတေးမန္တတံမင်း၏ အသရေကဲ့သို့ တင့်တယ်စွာစံပယ် စွာနေတော်မူ။ ကျွန်တော်တို့ကအမှူးအမတ်နှင့်ညီတော်သားတော်တို့ချီရလျှင် အရေးတော်လှလိမ့်မည်ဟူ၍နား တော်လျှောက်ပြန်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားဘုရားလည်း ဗညားဒလလျှောက်သော အရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ဆင်လုံးမြင်းရင်းခန့် တော်မူသည်ကား - မိုးကောင်းစော်ဘွားတတပ်၊ မိုးမိတ်စော်ဘွားတတပ်၊ သီပေါစော်ဘွားတတပ်၊ ဗညားစက် တတပ်၊ သက်ရှည်ကျော်ထင်တတပ်၊ ဗညားဖြတ်စတတပ်၊ သမက်တော် အဝဘုရင် သတိုးမင်းစော တတပ် သည်တပ်ပေါင်း ၉-တပ်တွင် ပါသည့် တိုက်ဆင်လေးရာ၊ မြင်းငါးထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်းနှင့် မိုးမိန်ကြောင်းချီရသည်။

နန္ဒကျော်ထင်တတပ်၊ သမိန်ရဲသင်ရံတတပ်၊ နန္ဒသူရိယ တတပ်၊ ဗညားပရံတတပ်၊ ဘယကျော်ထင် တတပ်၊ သမိန်ဇိပ်ပွန်တတပ်၊ သမိန်အဲပရဲတတပ်၊ လက်ျာနန္ဒသူတတပ်၊ အဲမွန်တရာတတပ်၊ သီရိဓမ္မာသော ကတတပ်၊ ညီတော်တောင်ငူမင်းခေါင်တတပ်၊ သည်တဆယ့်တတပ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင်လေးရာ၊ မြင်း ငါးထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်းနှင့် ရင်ကြောင်းသီပေါကိုတိုက်၍ချီသည်။

ဘယကျော်သူတတပ်၊ သမိန်သံကျယ်တတပ်၊ နန္ဒသကြီတတပ်၊ ဗညားကျန်းထောတတပ်၊ သီရိဇေယျ နော်ရထာတတပ်၊ သမိန်သံလိုက်တတပ်၊ သင်္ခယာတတပ်၊ သမိန်မောခွင်တတပ်၊ သရေစည်သူတတပ်၊ ဗညား လောတတပ်၊ သီရိဓမ္မရတ်တတပ်၊ ညီတော်ပြည်မင်းသတိုးဓမ္မရာဇာတတပ်၊ သည် ၁၂-တပ်တွင်ပါသည့် တိုက် ဆင်လေးရာ၊ မြင်းငါးထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်းနှင့် ရင်ကြောင်းသီပေါကိုတိုက်၍ချီတော်မူ သည်။

ရာဇသကြီတတပ်၊ သမိန်ယိုကရတ်တတပ်၊ ဘယကာမဏတတပ်၊ နေမျိုးကျော်ထင်တတပ်၊ ဗညား ဖြတ်စတတပ်၊ မင်းမဟာတတပ်၊ သမိန်ဖရူးတတပ်၊ စည်သူကျော်ထင်တတပ်၊ သမိန်ဗြဲပိုက်တတပ်၊ လက်ဝဲနန္ဒ မိတ်တတပ်၊ ဗညားဒလတတပ်၊ သားတော် မဟာဥပရာဇာတတပ်၊ သည် ၁၂-တပ်တွင်ပါသည့်တိုက်ဆင် လေးရာ၊ မြင်းငါးထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်းနှင့် သက္ကရာဇ်(၉၂၄)ကိုးရာနှစ်ဆယ့်လေးခု တပေါင်း လဆန်းလေးရက်သောကြာနေ့ဟံသာဝတီက မိုးမိတ်ကြောင်းချီရသည်။

မိုးမိတ်သည် မိုးဝန်းငယ်သို့ရောက်လျှင် ရဲမက်တော်လေးကြောင်းလုံးပေါင်းမိ၍ သားတော်မဟာ ဥပရာဇာ၊ ညီတော်ပြည်မင်း၊ တောင်ငူမင်း၊ အဝမင်း၊ စော်ဘွား၊ စော်ကန်၊ မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ တိုင်ပင်ကြသည်။

ယင်းသောအခါ ဗညားဒလလျှောက်သည်ကား - ယခုရဲမက်တော်လေးကြောင်းလုံးပေါင်း၍ လုပ်ကြံ ချေသည်ရှိသော် အလုပ်အကြံများချိမ့်မည်။ အစားအသောက်လည်းရှားလိမ့်မည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် လေးသွယ်ခွဲ၍ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံလုပ်ကြံရသည်ဖြစ်မှ အရေးတော်ပြီးလွယ်မည်ဟူ၍ ဗညားဒလလျှောက်သည်။ မင်း လေးပါးလည်း ဗညားဒလလျှောက်သောအရေးကို ကြိုက်တော်မူကြ၍ မဟာဥပရာဇာတို့ ၁၂-တပ်မှာ မိုးနားသို့ ချီတော်မူသည်။ အဝဘုရင် သတိုးမင်းစောတို့ ၁၂-တပ်မှာ စန္ဒာသို့ချီတော်မူသည်။ မိုင်းမော၊ စည်းခွင်၊ ဟိုသာလာသာ၊ မိုးနား၊ စန္ဒာ၊ မိုးဝန်း၊ မိုင်းလျဉ်းစော်ဘွားတို့လည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရားက ညီတော် သားတော်တို့ကို မရေတွက်နိုင်သော ဆင်လုံးမြင်းရင်း မြေပြင်ပြည့်မျှ ချီလှာရသည်ဟူ၍ကြားလျှင် မိုင်းသေဉ်ကို စစ်ကူတော်မူပါဟူ၍ စော်ဘွားတို့ကသံစေသည်။ မိမိတို့မြို့ပြတို့ကိုလည်း ခိုင်လုံအောင် စီရင်၍နေကြသည်။

ဥပရာဇာတို့ တယ့်နှစ်တပ် မိုင်းမောသို့ရောက်လျှင် မကြောက်မရွံ့ရဲရင့်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ရဲမက် တော်တို့ ကျေးလက်ရွာလက်အပေါင်းတို့ကို မီးတိုက်၍ သုံးပန်းဘမ်းယူလေ၏။ လက်ခြေတူသမျှကိုလည်း တယောက်မလွတ်သတ်လေ၏။ ယင်းသို့လုပ်ကြံတော်မူ၍ နွားကိုခြံလှောင်သကဲ့သို့ မြို့ကိုဝန်းရံတော်မူလျှင် မိုင်းမောတမြို့လုံး အသားစားလတံ့သို့ကြောက်ရွံ့ကုန်သည်။

ပြည်ဘုရင်၊ တောင်ငူဘုရင်၊ အဝဘုရင်တို့လည်း စည်းခွင်၊ မိုးနား၊ စန္ဒာ၊ မြို့များကို နေ့ညဉ့် မသိ အပြင်းချီတော်မူကြ၍ ရောက်တော်မူလျှင် ဝန်းရံတော်မူကြသည်။

ယင်းသောအခါ စော်ဘွားတို့ကက မိုင်းသေဉ်သို့စေသောသံကို အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောတို့တပ်သား တို့တွေ့လျှင် ဘမ်း၍ဆက်လေ၏။ သတိုးမင်းစောလည်း စာနှင့်သံကို မဟာဥပရာဇာတပ်သို့ပို့လှာရသည် လျှောက်လျှင် စာကိုကြည့်စေသော် ဦးတည်ဘွားက အလျင်စစ်ကူရောက်ပါမှ ကျွန်တော်တို့သူ့ကျွန်မဖြစ်ပါမည် ဟူ၍ စာတွင်ပါကြောင်းကိုကြားလျှင် ဗညားဒလ မဟာဥပရာဇာကို ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ဦးတည် ဘွားကိုကြောက်၍ သံတို့ကိုချုပ်ထားသကဲ့သို့ရှိမည်။ သံတို့ကို ယခုလွှတ်တော်မူ၍ မိုင်းသေဉ်သို့သွားလေစေ။ မိုင်းသေဉ်စားက တရုပ်ဦးတည်ဘွားသို့လျှောက်စေ။ ယင်းသို့မှဘုန်းလက်ရုံးအာဏာလုပ်ရည်ကြံရည်ကိုသိမည် ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ မဟာဥပရာဇာလည်း စော်ဘွားတို့သံကို မိုင်းသေဉ်သို့လွှတ်တော်မူသည်။ သံတို့ ရောက်လျှင် မိုင်းသေဉ်စားလည်း တရုပ်ဦးတည်ဘွားသို့အကြောင်းကို လျှောက်ရသည်။ ဦးတည်ဘွားလည်း မိုင်းမော၊ စည်းခွင်၊ ဟိုသာလာသာ၊ မိုးနား၊ စန္ဒား၊ မိုင်းဝန်း၊ ကိုင်းမား၊ မိုင်းလျဉ်းသည်မြို့များကို ပုဂံ ကောင်းစဉ်ကာလကပင် သူလက်နက်နိင်င်ဖြစ်ပလေသည်။ သို့သူနိုင်ငံရင်းဖြစ်၍ သိမ်းယူလေသည်ကို ငါတို့က သူ့ကိုရန်ပြုတွက်မရှိ။ “ယုံခွင်၊ ယုံဆင့်၊ တယ်လီ၊ ခွေ၊ ဆူ၊ မိုင်စံ”သည်မြို့တို့ကိုထိပါးဖျက်ဆီးလာသော်မူကား အလျင်လျှောက်လျာစေဟူ၍ဦးတည်ဘွားကစာတုံ့သာဟူ။

မိုင်းမောစော်ဘွားကလည်းရံ၍ ဆယ်ရက်ကျော်ခန့်ရှိလျှင် လက်ဆောင်လက်နက် မိုင်းလုံး , ဇာပယင်း, ရွှေဖျင်, သိုး , ကတိုး , အောင်း , တင်ရန်းအများနှင့်သစ္စာတော်ကိုခံ၍ ကျွန်တော်အဖြစ်အမှုတော်ကို ထမ်းပါ မည်ဟူ၍မဟာဥပရာဇာသို့လျှောက်လှာရသည်။ မဟာဥပရာဇာလည်း စော်ဘွားကိုထွက်စေ၍ အမှူးအမတ်နှင့် တကွ သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် သမီးကိုဗန်းမော်တွင်ဘောင်လုပ်စေ၍ လက်နက်အများနှင့် စော်ဘွားသမီးကို အခြွေအရံဝန်းရံ၍ ဟံသာဝတီသို့ပို့ရလေသည်။

မိုင်းမောစော်ဘွား သစ္စာတော်ကိုခံ၍ သားသမီးတို့ကို လက်ဆောင်တော်ဆက်ကြောင်းကို စာနှင့် စည်းခွင်သို့စေတော်မူသည်။ မိုးနားသို့လည်းစေတော်မူသည်။ စန္ဒားသို့လည်းစေတော်မူသည်။ မိုင်းမောစား၏ အမတ်သုံးယောက်တို့ကိုလည်း စည်းခွင်သို့တယောက်, မိုင်းနားသို့တယောက်, စန္ဒားသို့တယောက်ထည့်တော် မူသည်။ သံတို့ရောက်၍ မိုင်းမောစော်ဘွား သစ္စာတော်ခံ၍ သားသမီးဆက်ကြောင်းကို ကြားလျှင် စော်ဘွားသုံး ဦးတို့ထိတ်လန့်ခြင်းပြင်းစွာဖြစ်၍ ဆင်ကြီးမြင်းကြီးသားသမီးတို့ကို လက်ဆောင်တော်ဆက်၍ အသက်ကိုခွင့် တောင်းလှာကုန်သည်။

ပြည်ဘုရင်, တောင်ငူဘုရင်, အဝဘုရင်တို့လည်း အမှူးအမတ်နှင့်တကွ စော်ဘွားတို့ကိုထွက်စေ၍ သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် သားသမီးတို့ကိုယူ၍မဟာဥပရာဇာတပ်သို့ပို့ရသည်။ မဟာဥပရာဇာလည်းစော်ဘွားတို့ သားသမီးကိုဗန်းမော်ဆိပ်တွင် သာယာလှစွာသောဘောင်လုပ်စေ၍ ခြွေအရွှေလှေတက်အများဝန်းရံ၍ဟံသာဝတီ သို့အသီးအသီးပို့ရလေသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ထီးဆောင်မင်းတရားတို့ သမီးတူမကိုနန်းတော်တွင် သာယာလှစွာ သော အိမ်ဆောက်စေ၍ နေရသည်။

မဟာဥပရာဇာ၊ ပြည်မင်း၊ တောင်ငူမင်း၊ အဝမင်းတို့လည်း မိုင်းမော၊ စည်းခွင်၊ မိုးနား၊ စန္ဒာ၊ ဤလေးမြို့တို့ကိုအောင်မြင်တော်မူလျှင် ဟိုသာလာသာ၊ မိုင်းဝန်း၊ ကိုင်းမား၊ မိုင်းလျဉ်းသို့ချီ၍ လုပ်ကြံမည်ကို တိုင်ပင်တော်မူကြသည်။ ယခုလေးမြို့လုံးကို အလိုတော်ပြည့်ပြီ။ ဟိုသာလာသာရုမ်းတရုပ်တို့သည် တရုပ်ဦးတည်ဘွားကို အမှီပြု၍ လင်းနီခွန်တောင်းလျှင် ကြွက်ခွန်။ ကြွက်ခွန်တောင်းလျှင် လင်းနီခွန်ဆိုသကဲ့သို့နေလေသည်။ တန္တယ်ငင်တစင်ပါလုပ်ကြံရသည်ဖြစ်မှ မိုင်းမောစည်ခွင်စသော အလျင်အောင်မြင်သောမြို့တို့လည်း ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံမည်ဟူ၍ ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာမိန့်လျှင် သည်အရေးသင့်လျသည်ဟူ၍ သဘောတူတော်မူကြ၍ ဟိုသာသို့ မဟာဥပရာဇာချီတော်မူသည်။ လာသာသို့လည်း ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာချီတော်မူသည်။ မိုင်းဝန်းသို့လည်း တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်ချီတော်မူသည်။ မိုင်းလျဉ်းသို့လည်း အဝဘုရင်သတိုးမင်းစော ချီတော်မူသည်။

စော်ဘွားတို့လည်းရဲမက်တော်တို့ချီလှာတော်မူပြီဟူ၍ ကြားလျှင်မြို့တွင်းမခံဝံ့၍ တောအုံတောင်ကမ်းကြီးရာသို့ပြေးဝင်လေ၏။ ရဲမက်တော်တို့လည်း ရောက်လျှင် တောအုံတောင်ကမ်းနံ့မျှရာကြရသည်။ ထိုသို့ရာကြကြောင်းကို စော်ဘွားတို့ကြားလျှင် ဟိုသာစော်ဘွားက ဆင်ကြီးနှစ်စီး၊ မြင်းကောင်းနှစ်စီး၊ မိုင်းလုံး၊ ဇာပယင်း၊ သိုး၊ ကတိုးများစွာ လက်ဆောင်တော်ယူ၍ ကျွန်တော်သစ္စာတော်ခံ၍ အမှုတော်ကိုထမ်းပါမည်ဟူ၍ သားကိုဆီးကြို၍ လျှောက်လှာရသည်။ မဟာဥပရာဇာလည်း ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ သည်ကဲ့သို့လျှောက်ခြင်းသည် စော်ဘွားစည်းစိမ်မပျက် အသက်မသေမည်အကြောင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် စော်ဘွားသားကို ဆုလာဘ်ပေး၍ အဘစော်ဘွားကိုခေါ်ရလေသည်။ စော်ဘွားလည်း သားမယား အခြွေအရံတို့ကိုယူ၍ ရောက်လှာသည်။

၂၉၂ - ဟိုသာစော်ဘွားသစ္စာတော်ခံ၍ လာသာမိုးဝန်း မိုင်းလျဉ်းစော်ဘွားဝင်ရောက်သစ္စာခံယူပုံ

မဟာဥပရာဇာလည်း စော်ဘွားကို သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် သစ္စာခံကြောင်းကို ဟိုသာစော်ဘွားက လာသာစော်ဘွား မိုးဝန်းစော်ဘွားမိုင်းလျဉ်းစော်ဘွားသို့ စာနှင့်စေရသည်။ စော်ဘွားတို့လည်း ဟိုသာစော်ဘွား သစ္စာခံကြောင်းကို ကြားလျှင် ပြေးသော်လည်းမလွတ်သာချေအကြံရှိ၍ ဆင်နှစ်စီး၊ မြင်းနှစ်စီး၊ မိုင်းလုံး၊ ဇာပယင်း၊ သိုး၊ ကတိုးများလက်ဆောင်နှင့် သစ္စာခံ၍ အမှုတော်ကိုထမ်းပါတော့မည်ဟူ၍ ဆုလာဘ်များစွာပေး တော်မူ၍ အဘအစော်ဘွားကိုခေါ်ရလေသည်။ စော်ဘွားလည်း သားမယားနှင့် အလုံးအရင်းကိုယူ၍ ရောက် လျှင်သစ္စာတော်ကိုခံစေသည်။

မိုးဝန်းစော်ဘွား မိုင်းလျဉ်းစော်ဘွားတို့ကလည်း ပြေးသော်လည်း မလွတ်နိုင်ချေအယူရှိ၍ ဆင်ကြီးမြင်း ကြီး သားသမီးတစုတို့ကိုယူ၍ လက်ဆောင်တော်ဆက်၍ ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ မဟာဥပရာဇာ ပြည်မင် အဝမင်း တောင်ငူမင်းတို့လည်း စော်ဘွားတို့ သားသမီးတို့ကို ဗန်းမောဆိပ်တွင် ကောင်းမွန်သာယာလှစွာသော ဘောင်လုပ်၍ ထိုဘောင်နှင့်အခြေအရံလှေတက်အများဝန်းရံစေ၍ ဟံသာဝတီသို့ပို့ရသည်။ ရောက်လျှင် ထို ထိုသော စော်ဘွားတို့သမီးကို ကောင်းမွန်သာယာစွာ အိမ်ဆောက်၍စော်ဘွားတို့ညီသားသမက်တို့ကိုလည်း အကွက်အရပ်အိမ်ရာပေးတော်မူ၍ မပြတ်မြီးစွဲရသည်။

မဟာဥပရာဇာပြည်မင်း၊ အဝမင်း၊ တောင်ငူမင်းတို့သည် ဟိုသာလာသာ၊ မိုင်းဝန်း၊ မိုင်းလျဉ်း သည်မြို့စားတို့ကို သစ္စာတော်ပေး၍ အနေအထားသင့်အောင်စီရင်တော်မူပြီးလျှင် မကောင်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ ကိုပယ်စေ၍ကောင်းသော သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူ၌ တည်စေသည်။ ထိုထိုသို့သော မြို့ပြတို့၌ ကျောင်းဘုရား ကောင်းမှု ပြုပြီးလျှင် ပိဋပတ်ကျမ်းဂန်နှင့်တကွ အရိယာသင်္ဘောတို့အား တောင်းပန်၍ သီတင်းသုံးနေရသည်။ တလ လေးသီတင်းလည်း သရဏဂုံ၊ ပဉ္စသီ၊ အဋ္ဌဒသီဆောက်တည်၍ တရားနာရသည်။ မမြတ်လည်းသွန်းသင်ဆုံးမ ရသည်။ အခွန်တော်မှာ မြင်း၊ မိုင်းလုံး၊ ဇာပယင်း၊ သိုး၊ ကတိုး၊ အောင်း၊ တင်ရန်း တနှစ်သုံးကြိမ်ဆက် ရသည်။ သုံးနှစ်တကြိမ်လည်းစော်ဘွားတို့ ကိုယ်တုပ်ကွ ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံစွာ ခြေရင်းတော်သို့လာ၍ လက်တောင် တော်ဆက်ရသည်။ နေပြည်တော်မှာလည်း ဘုရားသုံးသောင်းထားသော စရပ်ကိုလောင်မီးကျ၍ စားတော်မူသော လဘက်အိုးကိုဖျက်၍ သက္ကရာဇ်(၉၂၄)ကိုးရာနှစ်ဆယ့်လေးခု နတ်တော်လဆန်း ၅-ရက်နေ့ ဆောက်တော်မူ သည်။

၎င်းသက္ကရာဇ်(၉၂၄) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်လေးခုတွင် နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၆-ရက် ကျိုင်းတုံစော်ဘွား သမီးကို အခြေအရံနှင့်တကွ ဆက်လှာ၍ ဟံသာဝတီသို့ရောက်လာသည်။ ထိုမင်းသမီးကို မြို့မြောက်တွင်အနေ အထားပြုစေ၍ ပေါင်းပြတင်းရွှေထည့်နှင့် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းဝန်းရံ၍ ယူရသည်။ နန်းတွင်းသို့ရောက် လျှင် သာယာလှစွာသော အိမ်နှင့်အထိန်းအချီပေးတော်မူ၍ နေရသည်။ အဘကျိုင်းတုံစားကိုလည်း ထီးဖြူ မကိုဋ်နှင့်တကွ မင်းမြှောက်တန်းဆာ ၅-ပါးပေးတော်မူသည်။

၂၉၃ - ရွှေကျောင်းတော်များဆောက်လုပ်

ဆရာတော်ရှင်ဓမ္မပါလ တောဝင်တော်မူ၍ သီတင်းသုံးသောအရပ်တွင်လည်း ဇေတဝန်ကျောင်းစဉ် အုပ်ကြွပ်မိုး၍ကျောင်းရံ ၄၂-နှစ်ထပ်။လည်ပေါ်ဆောက်စေ၍ လှူတော်မူသည်။ သက္ကရာဇ်(၉၂၄) ကိုးရာနှစ်ဆယ့် လေးခု တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၅ -ရက် ၄-ဟူးနေ့ရွှေနန်းကြော့ရှင် နရပတိတူမတော်ရှင်ထွေးလှကို ရာဇဒေဝီ ဟူသောအမည်တော်နှင့် မိဘုရားကြီးတို့၏ အဆောင်အယောင်ပေးတော်မူ၍ ရွှေအိမ်နေရသည်။

ယင်းသည့် သက္ကရာဇ်တွင် ရာဇဒေဝီရှင်မိဘုရားကောင်းမှုစည်းခုံကို လုပ်တော်မူပြီးလျှင် ရတနာမုနိဟူ ၍ သမုတ်တော်မူသည်။ ဘုရားတွင်လည်း သုဓမ္မာစရပ်ကြီးဆောက်၍ လှူတော်မူသည်။ တံတိုင်းဝန်းကျင်ကို လည်းဇေတဝန်ရွှေကောင်း ကျောင်းရံနှင့်တကွ ဆောက်၍လှူတော်မူသည်။ ပဉ္စင်းလည်း ၇၄၇ - ပါးခံတော်မူ၍ များမြတ်သော အလှူကြီးကိုပေးတော်မူသည်။

ဟံသာဝတီ, ကေတုမတီ, သရေခေတ္တရာ, ပုဂံ, စစ်ကိုင်း , ပင်းယ , အဝ, ဇင်းမယ်, ကျိုင်းတုံ ဤနိုင်ငံ လုံးတွင်ရှိသော ဘုရားပုထိုးဂူကျောင်းပြုပျက်လေသည်များကိုလည်း လုပ်ဆောင်စီမံမည်ဟူ၍ ငွေပေါင်းငါးရာ နှစ်ဆယ်ခုနှစ်ပိဿာလှူတော်မူသည်။ ယင်းသည်နှစ်တွင်ပန်းတယော်မြစ်ကိုတူးရသည်။သားတော်မဟာဥပရာဇာ ညီတော်ပြည်မင်းတောင်ငူမင်း အဝမင်းတို့ချီလေရာမှာလည်း မြောက်ရမ်းပြည်တလွှားကိုအလိုတော်ပြည့်လျှင် အနေအထားသင့်အောင်စီရင်၍ပြီးကြောင်းကိုလျှောက်လှာ၍ ကြားတော်မူလျှင်သားတော်ညီတော်တို့ကိုခေါ်တော် မူ၍ပြန်ရသည်။

သက္ကရာဇ် (၉၂၅)ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ငါးခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၂-ရက် ၆-ကြာနေ့ ဟံသာဝတီနေပြည် တော်သို့ရောက်တော်မူသည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ပွဲလမ်းရသသူတို့ကိုအ ထိုက်အလျောက်အဆောင်အယောင် စားကျေးစားလက်ပေးတော်မူသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ယိုးဒယားသည် ညီတော်မင်းတရားလက်ထက် တော်ကပင် လက်နက်နိုင်ငံတော်ဖြစ်ဘူးသည်။ ယခုလည်း ဆင်ဖြူလေးစီး တစ်စီးမျှဆက်လျှင် ရေနင့်မြေကဲ့သို့ ဖြစ်မည်။ ယိုးဒယားသို့စေ ဗညားဒလကိုအမိန့်တော်ရှိ၍ ဗညားဒလက စာပေစီကုံး၍ မကျိုးမနွံသောစကားကို ဆိုလေ၏။ ထိုသို့စကားကိုသံတို့ရောက်၍ ကြားတော်မူလျှင် ယိုးဒယားမင်းသည် ပျက်စီးလို၍ ဤစကားကိုဆို သည်ဖြစ်တော့သည် အမိန့်တော်ရှိပြီးလျှင် ညီတော်၊ သားတော်၊ မှူးတော်၊ မတ်တော်အပေါင်းတို့ကို ခေါ် တော်မူ၍ ယိုးဒယားသို့ ဗညားဒလအစုံအစမ်းစေသည်ကို မြို့ခိုင်လုံသည်။ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါ လက်နက်ကိရိယာ များသည်ကိုယုံ၍ မပျက်မဝပ်မကျိုးမနွံပြုလေသည်။ ယိုးဒယားမြို့ကို အယ်သိုလုပ်ကြံရသော အလိုတော်ပြည့် လွယ်မည်နည်းဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်ကို သီရိဇေယျကျော်ထင်လျှောက်သည်။ အရှေ့ပြည်တလွှားတွင် ယိုးဒယားမင်းတမြို့၊ လင်းဇင်းတမြို့၊ လဝိုက်တမြို့၊ သည်မြို့များသည် ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်းတို့လည်းများ လေသည်။ လက်နက်ကိရိယာလည်း ထူထပ်လှသည်။ အသက်ကိုအသက်မမှတ် အမှုကိုထမ်းမည့် သူရဲသူခက် နှင့်လည်းပြည့်စုံလေသည်။ ရှမ်းပြည်ယွန်းပြည်ကို ချီတော်မူသကဲ့သို့ မလောက်မလားမလေးမစားလုပ်ကြံတော် မမူသင့်ချေ။ အလုံးအရင်း အခိုင်အပြီးစီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ စည်းစည်းကြပ်ကြပ် ချီတော်မူသည်ဖြစ်မှ အရေး တော်ပြီးလွယ်မည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

သီရိဇေယျကျော်ထင်နော်ရထာလျှောက်သောစကားကို ဗညားဒလကြားလျှင် ကျွန်တော်သီရိဇေယျ ကျော်ထင်လျှောက်သောအရေးသည် စစ်ရေးပင်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးနိုင်ငံတော်အလုံး တွင်ရှိသော ထီးဆောင်မင်းတကာနှင့်တကွချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်ကို ယိုးဒယားလင်းဇင်းမြို့မျှကိုထားဘိ ဦး တရပ်ဦးတည်ဘွားပင်ဖြစ်သော်လည်းခံနိုင်မည်မဟုတ်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရားလည်း ဗညားဒလလျှောက်သောအရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ နိုင်ငံတော်အလုံးတွင်ရှိသော ထီးဆောင်းမင်းအ ပေါင်းတို့ကိုအလုံးအရင်းနှင့်တကွအလျင်ရောက်စေဟူ၍ စေတော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ သောက်တော်ရေတကောင်းဘုံး၊ စားတော်လဘက်အိုး၊ သောက်ရေတော် ပတ္တမြားစီ ဘလား ကို ရွှေမျက်ပါးခတ်စေ၍ တန်ခွန်ကြီးလေးတိုင်းရွှေအပြည့်ထည့်တော်မူပြီးလဆင် ကောင်းမူတော် မဟာ စေတီများလှူတော်မူသည်။ သီလဝန် ဂုဏဝန်တို့နှင့် ပြည့်စုံသောသင်္ဘောတရုတပါးတို့ကို ပင့်၍ဆွမ်းလုပ်ကျွေး တော်မူသည်။ ပရိက္ခရာရုံစံပါးနှင့်တကွ လှူဘွယ်လှူခင်းလည်းလှူတော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ ယိုးဒယားသို့ချီမည်ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူသည်။ ဇင်းမယ်မြို့တွင်ရှိသော တိုက်လှေကုန် လှေတို့ကို ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်စေဟူ၍ စေတော်မူသည်။ ဇင်းမယ်မင်းလည်း အမိန့်တော်အတိုင်း ဣန္ဒဂီရိစား နှင့် ဘုမ္မဂီရိစား နှစ်ယောက်ကိုတပ်သားနှင့်တကွ အလျင်ဆောင်ပြင်ဆင်ရသည်။

ယင်းသို့မှ ယိုးဒယားကိုချီတော်မူမည်ကို ခန့်ရန်တော်မူသည်။ တပ်စဉ်ကား - လက်ဝဲရဲတိုင်းမြင်း တပ်၊ တုရင်ရာဇာမြင်းတပ်၊ ရာဇတမန်မြင်းတပ်၊ နန္ဒသိမ်းစည်းမြင်းတပ်၊ ဆင်တပ်မှာ နေမျိုးကျော်ထင်တပ်၊ ဗညားကျန်းထောတပ်၊ နန္ဒသင်္ကြံတပ်၊ သမိန်အဲဒဲဒဲတပ်၊ သီရိဇေယျနော်ရထာတပ်၊ နန္ဒကျော်ထင် တပ်၊ ဗညားပရံတပ်၊ မိုးမိတ်စော်ဘွားတပ်၊ သီပေါစော်ဘွားတပ်၊ သမက်တော် အဝဘုရင် သတိုး မင်းစောတပ်၊ မြင်းလေးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၄-တပ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင်လေးရာ၊ မြင်းငါးထောင်၊ စစ် သည်သူရဲတပ်သိန်းလေးသောင်းနှင့်ရှေ့ဖျားချီရသည်။

လက်ျာယော်ဓာမြင်းတပ်၊ တုရင်ဗလမြင်းတပ်၊ တုရင်သဒ္ဓိမြင်းတပ်၊ စစ်တုရင်မြင်းတပ်၊ ဆင်တပ်မှာ ဘယကျော်ထင်တပ်၊ သမိန်သံလိုက်တပ်၊ မင်းမဟာတပ်၊ သံမိန်သံကျယ်တပ်၊ သရေစည်သူတပ်၊ သမိန်ရဲသင်းရံတပ်၊ သီရိဇေယျကျော်ထင်တပ်၊ မိုးညှင်းစော်ဘွားတပ်၊ မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့်တပ်ပေါင်း ၁၄ - တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင်လေးရာ၊ မြင်း ၅ -ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတပ်သိန်းလေးသောင်းနှင့်ချီရသည်။

လက်ျာရဲတိုင်းမြင်းတပ်၊ ဘယရာဇာမြင်းတပ်၊ တုရင်ဗညားမြင်းတပ်၊ လက်ဝဲဘယမြင်းတပ်၊ ဆင် တပ်မှာ မင်းကျော်ထင်တပ်၊ သမိန်ယိုကရတ်တပ်၊ နန္ဒကျော်ထင်တပ်၊ အဲဒဲဒဲတရာတပ်၊ လက်ဝဲနန္ဒ မိတ်တပ်၊ သမိန်ဇိတ်ပွန် တပ်၊ ဇေယျသင်္ကြံတပ်၊ အုန်းပေါင်စော်ဘွားတပ်၊ မိုးနဲစော်ဘွားတပ်၊ ညီတော်ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာတပ်၊ မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၄-တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင် လေးရာ၊ မြင်းငါးထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတပ်သိန်းလေးသောင်းနှင့်ချီရသည်။

လက်ျာတုရင်မြင်းတပ်၊ ဇေယျတမန်မြင်းတပ်၊ တုရင်သိမ်းစည်းမြင်းတပ်၊ တုရင် ယော်ဓာ တပ်၊ ဆင်တပ်မှာ ဇေယျကျော်ထင် တပ်၊ ဗညားဒလတပ်၊ စည်သူကျော်ထင်တပ်၊ ဗညားဖရူးတပ်၊ ဘယ ကျော်ထင်တပ်၊ သမိန်ငေါခွင်တပ်၊ သင်္ခယာတပ်၊ ညောင်ရွှေစော်ဘွားတပ်၊ သိန္နီစော်ဘွားတပ်၊ သင်္ခယာတပ်၊ ညောင်ရွှေစော်ဘွားတပ်၊ သိန္နီစော်ဘွားတပ်၊ သားတော် မဟာဥပရာဇာတပ်၊ မြင်းတပ် လေးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၄-တပ်တွင်ပါသည့်တိုက်ဆင် လေးရာ၊ မြင်းတထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတပ်သိန်းလေး သောင်းနှင့်ချီရသည်။

ဤသို့ညီတော် သားတော်တို့ကို လေးစုပြု၍ ချီစေပြီးမှ တုရင်ဒေဝမြင်းတပ်၊ ဒေဝသူရမြင်းတပ်၊ သူရိယကမ္မာမြင်းတပ်၊ တုရင်ယော်ဓာမြင်းတပ်၊ ဆင်တပ်မှာ ရာဇသင်္ကြံတပ်၊ ဗညားစက်တပ်၊လက်ျာနန္ဒသူ တပ်၊ သမိန်လက္ခန်းအိန်တပ်၊ သီဟပတေ့တပ် ယင်းကမှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားမှာ ဝင်းတော် မျက်နှာတွင်ရှေ့တော်က တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတပ်သောင်းတွင် နန္ဒယော်ဓာတပ်မှူး ရာဇယော်ဓာကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။

လက်ျာတော်က တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း ၊ သက်ရှည်ကျော်ထင်ကိုတပ်မှူး ဇေယျနန္ဒမိတ်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။

လက်ဝဲတော်က တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း ၊ ဥဒိန်ကျော်ထင်ကို တပ်မှူး၊ နန္ဒသူ ကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။

နောက်တော်က တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း လက်ျာဇေယျသင်္ကြံကိုတပ်မှူး နန္ဒသီဟကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။ တပ်တော်တွင် ဝင်းတော်လေးမျက်နှာကို ရွှေဒိုင်း ၊ ရွှေလွှား ၊ ရွှေကာ၊ ရွှေလှံနှင့် ချည်းလိုက်ရသည်။

ဗညားလောတတပ်၊ ဘယသင်္ကြံတတပ်၊ သီရိဓမ္မာသောကတတပ်သည်သုံးတပ်ကို ဟံသာဝတီတွင် အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။

မင်းရဲသင်္ခယာတတပ်၊ ဗညားဦးတတပ်နှစ်တပ်ကို အရှေ့ကမုတ္တမ ၃၂မြို့ကို အစောင့်အနေခန့်တော် မူသည်။

သမိန်ဇော်ကရတ်တတပ်၊ လက်ဝဲနန္ဒသူတတပ် သည်နှစ်တပ်ကိုမူကား ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီပြု သည်ကိုလုပ်ရစ်ရသည်။

ဤသို့ပြည်အလုံးကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ်(၉၂၅) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ငါးခုတန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁၂-ရက် ၂-လာနေ့ ယိုးဒယားသို့ ဟံသာဝတီကချီတော်မူ၍ “အောင်ထင်သာစည်”ဟူသော တပ်တော်တွင် ချတော်မူသည်။ အောင်ထင်သာစည်တပ်တော်ကသည် ကမန်ပိုက်တိုင် ၃၂-စခန်းကို ချီတော်မူသည်။ ကမန်ပိုက်တွင်တပ်ကို “အောင်ချာနဂိရ်”ဟူ၍ သမုတ်တော်မူသည်။

ဇင်းမယ်ကား - နောက်တော်မလိုက်ဘဲ သောင်းကျန်း၍နေရစ်သည်။ ဇင်းမယ်တွင်ရှိသော တိုက်လှေ ၃၀၀ ကျော်ကိုမူကား ဣန္ဒရီရီ၊ ဘုမ္မဂီရီစားတို့ကို ဇင်းမယ်ကိုချီ၍လုပ်သောကြောင့် ဇင်းမယ်ကမသိမ်းမယူ - ရတော်မူသည်။ ထိုတိုက်လှေ ကုန်လှေတို့တွင် စပါးဆန်တင်၍ဆောင်ယူခဲ့ရသည်။ ကမန်ပိုက်သို့ရောက်တော်မူလျှင် ကမန်ပိုက်စားလည်း မြို့ပြ၊ ကျုံးမြောင်း၊ ကတုတ်၊ ရင်တား၊ ပြင်ဆင်၍ လက်နက်ကိရိယာ စီစဉ်၍ မြို့ကအခိုင်အလုံခံ၍နေတော်မူသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ရောက်တော်မူ၍ မိုးသောက်လျှင် ညီတော် သားတော် မှူးတော် မတ်တော်အပေါင်းတို့ကို ယခုပင် ကမန်ပိုက်ကိုမြို့ကိုလုပ်ကြံတော်မူသည်။ ဆင်သည်လည်း ဆင်နှင့်မြို့ရင်းသို့ရောက်စေ။ မြင်းသည်လည်း မြင်းနှင့်မြို့ရင်းသို့ရောက်စေ။ ခြေသည်လည်းလှေကားတူးရွင်းကိုင်၍ မြို့ရင်းသို့ချဉ်း၍ မြို့ကိုတူးစေ တက်စေအမိန့်တော်ရှိသည်။

၂၉၇ - ကမန်ပိုက်ကိုတိုက်၍ သောက္ခတံးသုဝဏ္ဏလောက
ပိတ်စဲးတနသံာရီသို.စေလွတ်တိုက်ယူပုံ

တပ်မှူးစစ်ကဲးအပေါင်းတို့လည်း အမိန့်တော်အတိုင်းတည်အောင်စီရင်ကြသည်။ ဆင်သည်၊မြင်းသည်၊
ခြေသည်အပေါင်းတို့လည်း အကြောက်အရှံ့မရှိ မြို့ရင်းသို့ချဉ်း၍ တချို့မြို့တံခါးကို ဆင်နှင့်တိုက်သည်။
တချို့မြို့ကိုလှေကားထောင်တက်သည်။ တချို့မြို့ကိုတူးကုန်သည်။ ဤသို့လုပ်ကြံတော်မူလျှင် တဒင်္ဂတဇာ
ခြင်း လျှပ်တပြတ်သကဲ့သို့ လက်ဝါးပြကာ အောင်မြင်တော်မူသည်။ ကမန်ပိုက်မြို့ပျက်လျှင် ရဲမက်တော်အ
ပေါင်းတို့ သို့ပန်း ဘမ်းယူကြသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဆင်မြင်းလက်နက်ကိရယာကိုသာ
သိမ်းယူတော်မူသည်။ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေး၊ သံ၊ အဝတ်အစားတို့ကိုမူကား ရသယူရသည်။ ကမန်ပိုက်စားကို
လည်း သားမယား အခြေအရွှေနှင့် တကွသိမ်းယူတော်မူ၍ အကြပ်ထားတော်မူသည်။ ဘယနန္ဒမိတ်နှင့် လက်ျာ
ဇေယျသူရကို အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ ဗညားဒလ ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ယခုယိုးဒယားမြို့ကို ရှိနှင့်စေ၍ သောက္ခတံး၊
ပိဿလောက၊ သုဝဏ္ဏလောက၊ ပိတ်စဲး၊ တနသံာရီသိုချီတော်မူ၍ သိမ်းယူတော်မူပြီးမှ ယိုးဒယားမင်းသည်
အတောင်ကျွတ်သော ငှက်ကဲ့သို့ရှိမည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း
ဗညားဒလလျှောက်သောအရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍။

သားတော် မဟာဥပရာဇာနှင့်ညီတော်ဘုရင်မင်းခေါင်တို့နှစ်ဆယ့်ရှစ်တပ်ကိုသောက္ခတံးသို့ချီ၍လုပ်ကြံ
ရသည်။

ညီတော် ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာနှင့် သမက်တော် အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောတို့က ၂၀ တပ်သားကို
ပိဿလောကကို ချီ၍လုပ်ကြံရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဆယ်တပ်နှင့် သုဝဏ္ဏလောကသို့ချီတော်မူသည်။

သားတော် မဟာဥပရာဇာတို့ချီရာမှာ သောက္ခတံးစားသည် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများကို မြို့ကထွက်ကြို
လှာသည်ကို တွေ့တော်မူလျှင် အဆည်းအတားမရှိ ဆင်ချွန်းဘွင့်ကာ လွှတ်ကြသည်။ သောက္ခတံးစားအားမတန်
၍ ဆုတ်လေ၏။ ရဲမက်တော်တို့လည်း နောက်ထပ်လိုက်သည်။ မြို့ရင်းသို့ ရောက်လျှင် မြို့ကိုတက်မိ၍
တမြို့လုံးကို မြို့စားနှင့်တကွရတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ သောက္ခတံးစားနှင့် တကွတမြို့လုံးကိုသိမ်းယူတော်မူ၍
ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားရှိရာသို့ပေါင်းလှာ၏။

ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့ ချီရာမှာ ပိဿလောကစားသည် မြို့ပြကျုံးမြောင်းကတုတ်
ရင်တားပြင်ဆင်၍ မြို့ခံနှင့်သည်ကို ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့က ရောက်တော်မူလျှင် မြို့ကိုဝန်းရံ၍ငါးရက်ခန့်
ဆင်မြင်းမိုလ်ပါတို့ဖြည့်တင်းပြီးလျှင် အမြောက်ကြီး မြေပူနှင့် မီးပေါက်မိုးရွာစေပြီးမှ မြို့ကိုချဉ်း၍ ဆင်သည်
ခြေသည် အပေါင်းလုပ်ကြံသည်။ မခံနိုင်၍ပျက်လေ၏။ ပိဿလောကမြို့ကိုရတော်မူသည်။ မြို့စားနှင့်တကွ
မြို့လုံးကိုသိမ်းယူတော်မူခဲ့၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားသို့ပေါင်းလှာသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ချီတော်မူရာ သုဝဏ္ဏလောကစားလည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ချီ
တော်မူလှာသည် ဆင်လုံးမြင်းရင်း စစ်သည်မိုလ်ပါများလှကြောင်းဟူ၍ ကြားလျှင် လက်ဆောင်လက်နက်အများ
နှင့်ဆီးကြို၍ ကျွန်တော်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကို အန်မတုဝံပါ။ ယိုးဒယားမြို့ကိုအလိုတော်ပြည့်လျှင်
ကျွန်တော်မှာ ပင်ပန်းတော်မူရမည် အခင်းမရှိပြီဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း
သုဝဏ္ဏလောကသို့အရောက်ချီတော်မူ၍ ညီတော်သားတော်အပေါင်းကိုငံ့၍နေတော်မူသည်။

၂၉၈ - သုဝဏ္ဏလောကကယိုးဒယားမြို့တော်သို့ချီတက်ပုံ

ယင်းသို့စဉ်တွင် ဩယာပိတ်စဲးက လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ ညီတော် သားတော်တို့အရောက်ညီလျှင် ဩယာဓမ္မရာဇာ၊ ဩယာသုဝဏ္ဏ၊ ဩယာပိတ်စဲးတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ယိုးဒယား သို့ချီတော်မူသည်။ သုဝဏ္ဏလောကသို့ရောက်တော်မူလျှင် ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာကို ရေကြောင်း တိုက်လှေအများနှင့် ချီရသည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားမှာ သားတော် မဟာဥပရာဇာတို့ မြင်းတပ် လေးတပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၄- တပ်ကို လက်ျာကြောင်း ချီတော်မူရသည်။ ညီတော်တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တို့မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့်တပ်ပေါင်း ၁၄ - တပ်ကို အလယ်ကြောင်းချီရသည်။

သမက်တော် အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောတို့ မြင်းတပ်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း ၁၄ -တပ်ကိုလည်း လက်ဝဲ ကြောင်းချီရသည်။

အဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားမှာ မြင်းတပ်လေးတပ်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်းဆယ်တပ်နောက်အုပ်ချီတော်မူ သည်။

သဝန်လောကချီတော်မူ၍ တစ်ခန်းရောက်တော်မူလျှင် ယိုးဒယားမင်းသမက် နောက်တော်တွင်ပါသော ဩယာဓမ္မရာဇာလျှောက်သည်။ အရေးတော်ပြီးမည်အကြောင်းကို ယိုးဒယားမင်းသို့ ကျွန်တော်စေပါမည် ခွင့်ပြု တော်မူဟု နားတော်လျှောက်သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဩယာဓမ္မရာဇာက ယိုးဒယားမင်းသို့ စေမည်လျှောက်ရာမှာ အလျှောက်စေရလိမ့်မည်။ ငါလုပ်ကြံတော်မူရသည်ကို ဇမ္ဗူဒိပ်မြေပြင်ဝယ် ခံနိုင်မည်ပြည် ထောင်မင်းရှိသလောဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်။

၂၉၉ - နောက်တော်ပါဠိယာဓမ္မရာဇာက
ယိုးဒယားဘုရင်ထံစေပုံ

ဩယာဓမ္မရာဇာလည်း အမိန့်တော်ကိုကြားလဆင် ယိုးဒယားမင်းသို့ ဤသို့စေသည်။
ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ယခုချီလာရာမှ ညီတော် သားတော်အစရှိသော ထီးဆောင်းမင်း
အပေါင်းနှင့် ဖြစ်၍ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါများလျှာသည်။ ညီတော်သားတော် မှူးတော်၊ မတ်တော်
အပေါင်းတို့သည် အသက်ကိုစွန့်၍ အမှုကိုထမ်းမည်သူချည်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သော
ကြောင့် အရေးပြီးမည်အကြောင်းကို အလျင်ဆီးကြို၍ လျှောက်လှာသည်ဖြစ်မှ စည်းစိမ်မ
ပျက် အသက်မသေရုံမည်ဟူ၍ စေလိုက်သည်။

ယိုးဒယားဘုရင်လည်း အရေးအရာမလျှောက်သော စေလှာသူကိုချုပ်ထားပြီးလျှင် ယိုးဒယားဘုရင်
သား ဗြမဟိန်ဟူသော အိမ်ရှေ့မင်းကိုတိုက်လှေသုံးရာတွင် စိန်ပြောင်းမြတပူ လက်နက်ကိရိယာ အများတင်၍
ကုလားဘုရင်ဂျီရဠိပင်းကား အပေါင်းနှင့် ဆီးကြို၍ခံရသည်။

ခံလာကြောင်းကို ကြားတော်မူလျှင် နေမျိုးကျော်ထင်ကို မြင်းလေးတပ်တွင် အကြီးပြုစေ၍တကြောင်း။ ဘယကျော်ထင်ကို မြင်းလေးတပ်တွင် အကြီးပြုစေ၍လည်းကောင်း။ နန္ဒကျော်ထင်ကိုမြင်းလေးတပ်တွင် အကြီး ပြုစေ၍တကြောင်း။ သည်မြင်းတပ် ၁၂-တပ်နှင့် အမတ်ကြီးသုံးဦးတို့ကို ရှေ့လွန်၍ အစုံအစမ်းချီရလေသည်။ ယိုးဒယားမင်းသာ အိမ်ရှေ့မင်းရေကြောင်းချီလာသည်နှင့် တွေ့ကြလျှင် လှေကုလားတို့ကြည်းသို့ စိန်ပြောင်း မြတပူနှင့်ပစ်သည်။ မြင်းတော်သည်တို့ အထိအပါး အရှုအနုများလှလေသည်။ ယင်းသို့စဉ်တွင် သားတော် မဟာဥပရာဇာ ညီတော် တောင်ငူမင်း သမက်တော် အဝမင်းတို့ရောက်၍ ဆင်တပ်ဘိ၍ တိုက်လျှင် ယိုးဒယား သားတို့မခံနိုင်၍ပျက်၍လှေတပ်သို့ပေါင်းလေ၏။

ယင်းသို့စဉ်တွင် ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတို့မိမ္မရာဇာတို့ လှေတပ်ရောက်လာ၍တိုက်သည်။ ယိုးဒယား ကချီလာသော လှေတပ်ပျက်၍ ကရုံးကသီကစဉ့်ကလျားရှိလေ၏။ တိုက်လှေတရာကျော် လက်နက်ကိရိယာ နှင့် တကွရတော်မူလိုက်သည်။ သုံ့ပန်းလူနှစ်ရာကျော်လည်းရတော်မူသည်။ သေလေသည်လည်းများ၏။ ယိုးဒယား ဘုရင်သား အိမ်ရှေ့မင်းမူကား - လှေလျင်နှင့်အပြင်းခွါလေသောကြောင့် လွတ်လေသည်။ ယိုးဒယားဘုရင် လည်း သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းရောက်လာလျှင် သားနှင့် ညီကိုတိုက်ဆင်ငါးရာ၊ မြင်း ၆-ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲ တသိန်းစီရင်၍ အလျင်ချီရသည်။

ယိုးဒယားမင်းမူကား - တိုက်ဆင်သုံးရာ၊ မြင်းသုံးထောင်၊ စစ်သည်သူရဲရှစ်သောင်းနှင့် နောက်တပ်ပြု ၍ချီသည်။ လုံကတီဟူသောအရပ်သို့ရောက်လျှင်တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍နေသည်။ သားနှင့်ညီကိုကြိုလာရ သည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးက ရှေ့လွန်၍ချီစေသော မြင်းတပ်နှင့်တွေ့ကြလျှင် မြင်းတော်သည်တို့လိုက်၍ တိုက်သည်။ ယိုးဒယားမြင်းတပ် အားမတန်၍ ရွေ့လေ၏။

ယင်းသို့စဉ်တွင် ဆင်တပ်ရောက်လာ၍ မနည်းကြာခံ၍ ပစ်ခတ်ကြသည်နှင့်စစ်ရေးငင်ခဲ့၏။ ယိုးဒယား သားတို့လည်း ဆင်ပါမြင်းပါဘိ၍ လိုက်လာသည်ကိုနီးလျှင် သားတော် မဟာဥပရာဇာညီတော်တောင်ငူမင်း အဝမင်းတို့လည်း အကြောက်အရှံ့မရှိ ဆင်ချွန်းဖွင့်ကာ လွှတ်တော်မူကြသည်။ စော်ဘွား၊ စော်ကန်၊ တပ်မှူး၊ စစ်ကဲအပေါင်းတို့လည်း သူ့ထက်ငါပွဲရအောင်ဆင်ချွန်းဘွင့်ကာ လွှတ်ကြ၏။ ယိုးဒယားမင်းသား သမက်တို့ မခံနိုင် ပျက်လေ၍ စီသည်ဆင်နှင့်သာ လုံကတီတပ်သို့ပြေးဝင်လေ၏။ မဟာဥပရာဇာ တောင်ငူမင်း အဝမင်း စသော စော်ဘွားစော်ကန် အမှူးအမတ်အပေါင်းတို့လည်း ဆင်ပါမြင်းပါလိုက်၍တိုက်သည်။ တပ်ရင်းသို့ရောက် လေ၏။ ဆင်မြင်းလူသူရသည်လည်းများ၏။

၃၀၁ - ယိုးဒယားဘုရင်ခံ၍ လုံကတီတပ်ကိုတိုက်ယူပုံ

ယင်းသို့မှ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ရောက်တော်မူလျှင် တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့ကို ယခုပင် လုံကတီတပ်ကို ငါလုပ်ကြံတော်မူမည်။ ဆင်သည် မြင်းသည် ခြေသည်အပေါင်းတို့တပ်ရင်းသို့ချဉ်း၍ ဆင် သည်လည်း ဆင်နှင့် မြင်းသည်လည်း မြင်းနှင့် တပ်ကိုချဉ်း၍တိုက်စေ။ ခြေသည်လည်း လှေကားတူးရွင်းနှင့် တချို့တပ်ကိုတိုက်စေ။တချို့တပ်ကိုတူးစေ။ အမိန့်တော်အတိုင်းမတည်လျှင် ကြီးစွာသော အကွပ်တော်ကိုခံရ မည်ဟူ၍ တပ်တိုင်းအမိန့်တော်ပြန်ရသည်။ တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့လည်း အမိန့်တော်အတိုင်း တည်အောင် အဆည်းအတားမရှိ သူ့ထက်ငါ တပ်ကိုဝန်းရံ၍ လုပ်ကြံကြသည်။ သက္ကရာဇ် ၉၂၅ - ၃ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁၅-ရက်၊ ၂-လာနေ့ သင်္ဘောသုံးစင်းနှင့်တကွ လုံကတီတပ်ကိုရတော်မူသည်။ ယိုးဒယားဘုရင်လည်း မြင်းစီး ၍ သားသမက်တို့နှင့် မြို့တွင်းသို့ ပြေးဝင်၍ လွတ်လေသည်။ ရဲမက်တော် အပေါင်းတို့လည်း လိုက်လံ၍ သုံ့ ပန်းဘမ်းယူလေသည်။ ဆင်မြင်းလူသူအများရတော်မူသည်။

၃၀၂ - ယိုးဒယားမင်းဆင်ဖြူဆက်၍အညံ့ခံပုံ

ယင်းသို့မှ လုံကလီတပ်တွင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားနေတော်မူ၍ ညီတော် သားတော် မှူးတော် မတ်တော် အပေါင်းတို့ကို ယိုးဒယားမြို့ကိုခြံလှောင်သကဲ့သို့ ဝန်းရံ၍ တပ်နှင့်ချည်းနေရသည်။ ဤသို့ ဝန်းရံတော်မူ၍ အမြောက်ကြီးမြတပူနှင့် မီးပေါက်မိုးရွာစေလျှင် ယိုးဒယားတမြို့လုံးအသားစားလတံ့သို့ ကြောက် ရွံ့ကုန်၏။ အညံ့ခံမည်အကြောင်းကို ယိုးဒယားမင်းအားလျှောက်ကုန်၏။ ယိုးဒယားဘုရင်လည်း သားသမက် တို့နှင့် တိုင်ပင်ပြီးလျှင် ဆင်ဖြူတစ်စီးကို လက်ဆောင်ပြု၍ အမှူးအမတ်နှင့်တကွ ယိုးဒယားမင်းကလျှောက်လှာရ သည်။

လျှောက်ဟန်ကား - စည်းစိမ်မပျက် အသက်မသေမည်အကြောင်းကိုခွင့်ပြုတော်မူပါလျှင် ကျွန်ုပ်သစ္စာတော်ကိုခံ၍ ခြေရင်းတော်မှာနေပါမည်။ ကျွန်ုပ်သား ဗြမဟိန်ကိုမူကား - ယိုးဒယားမြို့ကို သနားတော်မူ၍ အစဉ်မပျက် မင်းပြုပါစေဟူ၍ (ယိုးဒယားမင်းဆရာတော်ကိုစေ)၍ နားတော်လျှောက် လာသည်။

ဆင်ဖြူများသခင်ဖြစ်တော်မူသောဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားယိုးဒယားမင်းကလျှောက်လာသောအရေး စကားကိုကြားတော်မူ၍ ညီတော်သားတော်မှူးတော် မတ်တော်အပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ဤသို့အမိန့်တော်ရှိ သည်။ ယိုးဒယားမြို့လည်း သာသနာတော်မြတ်တည်ရာဖြစ်၍ ဘုရားဂူကျောင်းအရိယာသင်္ဃာများသည်။ ထိုအရိယာသင်္ဃာတို့သည် ယိုးဒယားမြို့ကို ငါဝန်းရံတော်မူသည်မှစ၍ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းလှပေသည်။ ယင်း သို့ဖြစ်သောကြောင့် ယိုးဒယားမင်းက လျှောက်လာသည်အတိုင်း ငါခွင့်ပြုတော်မူမည် အကြံရှိသည်။ ပသို့ထင် ကြသနည်းဟူ၍ ခင်းကြင်းစိုင်းပြင်းတော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ ဗညားဒလလျှောက်သည်။ ယိုးဒယားမင်းသည် အထက်ကသံစေတော်မူသောအခါ သောင်းကျန်းရိုင်းပြသောစကားကို ဆိုလေသောကြောင့် မြေကြီးအထုနှင့်တူသော ဆင်လုံးမြင်းရင်းအပေါင်းနှင့် ချီတော်မူ၍ ယိုးဒယားကျေးလက်အပေါင်းတို့ကို သိမ်းယူတော်မူလျှင် ယိုးဒယားမင်းသည် အတောင်ကျွတ်သော ငှက်ကဲ့သို့ မထောင်ထားနိုင်၍ အသနားတော်ခံလာသည်အရာမှာ သစ္စာတော်ကိုခံ၍အမှုတော်ကို ထမ်းပါမည် ဆိုလျှင် အရေးတော်ပြီးတော့သည်။ သို့ရာတွင် ယိုးဒယားမင်းကြီးနှင့် သားသမီးဆင်ဖြူ ၄-စီးကိုသိမ်းယူတော် မူမှ ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံမည်ဖြစ်သည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဗညားဒလလျှောက်သောစကားကိုကြားတော်မူလျှင် ယိုးဒယားမင်းနှင့် အိမ်ရှေ့မင်းကို စီးမြီးနင်းမြီးအစီးအနင်းနှင့်ဆောင်မြီးသော အဆောင်အယောင်နှင့် ထွက်လှာစေဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်။ ယိုးဒယားမင်းဆရာတို့ ပြန်လေ၍ အမိန့်တော်ကြားလျှင် ယိုးဒယားမင်းနှင့် သားအိမ်ရှေ့ ဗြမဟိန်လည်းဆင်ဖြူပေါက်နှစ်စီး။ ဆင်ဖြူမတစ်စီး။ ပေါင်းဆင်ဖြူသုံးစီးနှင့်တကွ အထူးထူးသောပုဆိုးကောင်း၊ သက္ကလပ်အစိန်း၊ ပတ္တနီ၊ ခါသာ၊ ပင်က၊ ဇော်ကရတ်၊ မူရီ၊ သီဂီဇာ၊ မောယော်၊ နံ့သာနီ၊ နံ့သာဖြူ၊ ကရမက်၊ အကျော်၊ စမ္မာ၊ ဖုံးမသိန်း၊ အန်ပတ်၊ နှင်းရည်၊ ဘယာဆေးများစွာလက်ဆောင်တော်ယူ၍ စီးမြီးနင်းမြီးသောအစီးအနင်းဆောင်မြီးသော အဆောင်အယောင်နှင့် အမူးအမတ်အပေါင်းဝန်းရံ၍ သက္ကရာဇ် (၉၂၅)ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ငါးခု တပေါင်းလဆန်းရှစ်ရက် သောကြာနေ့ မြို့တွင်းကထွက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားသည် တံတော်ဦးမာရဘင်တွင် ကျည်းတံခါးထားတော်မူ၍ မာရဘင်တံခါးမြင် ၁၅-တောင်ခန့်တွင်နီးခေါက်ဖျာထက်သင်ဖြူအနားမွန်းခင်း၍ထားသည်။ သားအိမ်ရှေ့မင်းနေရာကိုလည်း ယိုးဒယားမင်းနှင့် ၅ - ထောင်ခန့်ခွါ၍ခင်းရသည်။

ယင်းကမှ မြို့သားတော်မဟာဥပရာဇာ ညီတော် ပြည်ဘုရင် တောင်ငူဘုရင် အဝဘုရင်အစရှိသော စော်ဘွားစော်ကန် မှူးတော်မတ်တော်ဒေါဗညားအပေါင်းတို့ကို နေရာစဉ်အတိုင်းချတော်မူ၍နေစေပြီးမှယိုးဒယားဘုရင် ကိုဝင်းတော်တံခါးပြင်ပေါ်၍ သက်ရသည်။ ရာဇသင်္ကြံနှင့် စန္ဒရာကြပ်မ၍ တံတော်ဦးနေရာတိုင်လိုက်ရသည်။ ယိုးဒယားမင်းသားတော် အိမ်ရှေ့မင်းကိုမူကား ဝေါမရည်ရ။ ဝင်းတော်ပြင်ကသည် တံတော်ဦးတိုင်ရာဇတမန်နှင့် ပုညယော်ဓာကို ကြပ်မရသည်။ ယိုးဒယားဘုရင်အဆောင်အယောင်ကိုမူကား အဆောင်ကိုတို့တက်၍မတည်ရ။ ဝင်းတော်တွင်တံတော်အောက်ကနားတွင်နေရသည်။

မြန်မာမှူးသား မတ်သားတို့အဆောင်အယောင်ကိုယူ၍ ယိုးဒယားမင်းနေရာမှာတည့်ရသည်။ ယိုးဒယားမင်းကိုလည်း နေရာတွင် ထပ်ဝယ်ဘွဲ့၍နေရသည်။

ယင်းသို့စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ မာရဘင်တံခါးကိုဘွင့်တော်မူ၍ တံခါးတွင်းက သလွန်တော်နှင့်နေတော်မူသည်။ ထွက်တော်မူသောခါ ယိုးဒယားမင်းရှိမခိုးရ။ လက်ရှက်၍သာနေရသည်။

ယင်းသို့မှ ဤသို့အမိန့်ရှိသည်။ ငါသို့သောငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းဧကရာဇ်လုပ်ကြံရသည်ကို ဇမ္ဗူဒိပ်မြေပြင်ဝယ် ဘယ်ပြည်ထောင်မင်းသည် ခံဝံ့မည်နည်းဟုအမိန့်တော်ရှိသည်။ ယိုးဒယားမင်းလည်း ဘုန်းတော်တန်းခိုးတော်ကြီးမြတ်တော်မူသော မင်းဖြစ်၍ မျက်နှာယုသ်၍ မတိုက်ဝံ့ရှိချေသည်ဟု နားတော်လျှောက်သည်။

ယင်းသို့မှ လက်ဆောင်တော်ကို သိမ်းစေ၍ ယိုးဒယားမင်း ကိုယ်မှစ၍ သားတော် သမက်တော် ညီအမူးအမတ်တို့ကို သစ္စာပေးရသည်။ သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် ယိုးဒယားဘုရင်သားဗြမဟိန်ကို ယိုးဒယားမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။ ယိုးဒယားမင်းသမက် ပိဿလောက်စားကိုလည်း ပိဿလောက်မြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ သောက္ကတံးမြို့ကိုစားသော ယိုးဒယားမင်းညီကိုလည်း စာမြီးစားဟူ၍ အဆောင်အယောင်နှင့်တကွပေးတော်မူသည်။ ပိတ်စဲးမြို့ကိုစားသော ယိုးဒယားမင်းညီအလတ်ကို စားမြီးစားဟူ၍ အဆောင်အယောင်နှင့်တကွပေးတော်မူသည်။

၃၀၄ - ယိုးဒယားပြည်၌စံနေသောမင်းတို့အကြောင်း

ဒွါရဝတီ မည်သော ယိုးဒယားပြည်ကြီး အကြောင်းကာ သက္ကရာဇ် ၇၁၀-တွင် ဗြာဟ္မဇိပတိအမည်ရှိ သောမင်းသည် တည်ထောင်စပြုသည်။ ဗြာဟ္မဇိပတိစည်းစိမ် ၂၀ - သက္ကရာဇ် ၇၃၀ - တွင် အနိစ္စရောက်၍ သားတော်ဗြာဟ္မဇာသွန်မင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ဗြာဟ္မဇာသွန်မင်းစည်းစိမ် ၁၀ - သက္ကရာဇ် ၇၄၀ - တွင် အနိစ္စရောက် ၍ သားတော် ပရမရာဇာ မင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ပရမရာဇာ စည်းစိမ် ၉-နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၇၄၉ - အနိစ္စရောက် လျှင် သားတော် မဟာဓမ္မရာဇာ မင်းဖြစ်တော်မူသည်။ မဟာဓမ္မရာဇာ စည်းစိမ် ၁၉ - နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၇၆၈ ခုအနိစ္စရောက်လျှင် သားတော် ဗြဟ္မပတိမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ဗြဟ္မပတိစည်းစိမ် ၆ - နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၇၇၄ ခုအနိစ္စရောက်လျှင် သားတော်ပေါရဟံသံ မင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ပေါရဟံသံ စည်းစိမ် ၃၇- သက္ကရာဇ် ၈၁၁ - ခုတွင် အနိစ္စရောက်၍ သားတော် ပရမရာဇာမိရာဇာမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ပရမရာဇာမိရာဇာ စည်းစိမ် ၃၈ သက္ကရာဇ် ၈၄၀ - ခုတွင်အနိစ္စရောက်လျှင် သားတော်ပရမတိလောကမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ပရမတိလောက စည်းစိမ် ၄ - သက္ကရာဇ် ၈၅၃ -ခုအနိစ္စရောက်လျှင်သားတော်ဗြာဟ္မဇိပတိမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ဗြာဟ္မဇိပတိ စည်းစိမ် ၁၇ - သက္ကရာဇ် ၈၇၀-တွင် အနိစ္စရောက်၍ သားတော် ဗြဿာဓိရာဇာမင်းဖြစ်တော်မူသည်။ ဗြဿာဓိရာဇာ စည်းစိမ် ၃၃ - သက္ကရာဇ် ၉၀၃ - ခုတွင် အနိစ္စရောက်၍ သားတော် ဗြဿီရိဒုယမင်းဖြစ်တော် မူသည်။ ဗြဿီရိဒုယမံ စည်းစိမ် ၁ - သက္ကရာဇ် ၉၀၄ - ခုတွင် အနိစ္စရောက်၍မယ်တော်မိဘုရား မင်းပြုတော်မူ သည်။ မိဘုရားစည်းစိမ် တနှစ်။ သက္ကရာဇ် ၉၀၅ ခုတွင် အနိစ္စရောက်လျှင် သားတော် ဗြဿာဓိရာဇာမင်းဖြစ် တော်မူသည်။ ဗြဿာဓိရာဇာ နန်းတက်၍ ၅ နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၉၁၀ - တွင်ဟံသာဝတီက မင်းတရားရွှေထီးချီ တော်မူ၍လုပ်ကြံတော်မူသည်။ အရေးတော်ပြီးလျှင် တနင်္ဂနွေရက်လွင် မင်းတရားရွှေထီးအနိစ္စရောက်တော်မူ၍ ခြား နားလေသည်ကို သက္ကရာဇ် ၉၂၅ - ခုတွင် တွင် ဆင်ဖြူဆင်နီများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားသည် တိုင်းကြီးပြည်ကြီး အပေါင်းထီးဆောင်မင်းတကာတို့နှင့်တကွ ချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူလျှင် ဘုန်းလက်ရုံး အာဏာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မင်းတို့၏ နေရာဖြစ်သော ဒွါရဝတီအမည်ရှိသော ယိုးဒယားမြို့ကို လက်ဝါးပြ ကာအောင်မြင်တော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ ယိုးဒယားမင်းကြီး သားတော် ဗြမဟိန်ကို ထီးဖြူမကိုဋ်မင်းမြှောက်တန်းဆာ ၅ - ပါးနှင့် တကွ မင်းဆောင်မင်းယောင် မင်းခမ်းမင်းနားပေးတော်မူ၍ ယိုးဒယားမြို့ကိုလည်းပေးတော်မူသည်။ ယိုးဒယား မင်းကြီးနှင့် သားအငယ်ဗြာဟ္မဇာသွန်, အမတ်ကြီးဩဘက်ဗြဟ္မဏ္ဍိ ဆင်ဖြူ ၄- စီးကိုမူကား ယူတော်မူခဲ့၍ခြေရင်း တော်မှာ မြီးရသည်။ ယိုးဒယားမြို့အခွန်မှာ တနှစ်ကို တိုက်ဆင် ၃၀။ ငွေ ၃၀၀တနသံသီသင်္ဘောအကောက်ခွန် ကို နှစ်စဉ်ဆက်ရသည်။ ယိုးဒယားမြို့တွင်ရှိသော ပန်းတိမ်, ပန်းပဲ, ပန်းတဉ်း, ပန်းပု, ပန်းပွတ်, ပန်းချီ, ပန်းရုံး, ပန်းတော့, ပန်းတယား သဘင်သည်, ဆင်ဆေးသမား, မြင်းဆေးသမား, လက်သမား-ပိသုကာ, ဆီထုံးယက်တတ်သသူ, အထုံနံ့သာတတ်သသူ, ပန်းဆိုးနယ်နုတတ်သသူ, အကျော်အလှော်အပေါင်အကျစ် တတ်သသူ, သည်သူတို့ကို ရွေးယူတော်မူ၍ သားမယားနှင့်တကွအသီးသီးဟံသာဝတီသို့ပို့တော်မူ၍ အကွက် အရပ်ချတော်မူ၍ နေရသည်။

ယိုးဒယားမြို့တွင်ရှိသော ဘုရားဂူကျောင်း တန်ဆောင်း စရပ်ဟောင်း နွမ်းပြုပျက်လေသည်များကို လည်း လုပ်ဆောင်ပြင်ဆင်စီမံမည်ဟူ၍ ငွေ ၃၀၀ - ယိုးဒယားမင်းကိုအပ်တော်မူသည်။ ပဉ္စင်းလည်းသက်တော် ဖေ့စံတော်မူ၍ သင်္ဘောလည်း တရာပင့်၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ ပရိက္ခာရုစပါးလည်း အစုံလှူတော်မူ သည်။

၃၀၅ - ယိုးဒယားမင်းကသမီးတော်နှင့်
မင်းခမ်းမင်းနားများဆက်ခြင်း

ယင်းသို့မှ ယိုးဒယားမင်းက ချစ်ကြည်လေးမြတ်လှစွာသော သမီးနှင့်တကွ ရွှေပိဿာတရာလုပ်သော မင်းဆောင်မင်းယောင်မင်းခမ်းမင်းနား ငွေ ၁၀၀။ ဆင်ကောင်း ၁၀ ဆက်ပြန်သည်။ သားတော်မဟာဥပရာဇာ ညီတော တောင်ငူမင်း၊ ပြည်မင်း၊ အဝမင်းတို့ကိုလည်း ဆင်မြင်း ရွှေငွေ အဝတ်အစားအထိုက်အလျောက်ပေး သည်။ ဤသို့ ယိုးဒယားမြို့ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ် ၉၂၅ - ခု တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၂ -ရက် အင်္ဂါနေ့ ယိုးဒယားကပြန်တော်မူသည်။ သက္ကရာဇ် ၉၂၆ - ခု ယုန်လဆန်း ၆ -ရက် ဟံသာဝတီရွှေနန်းတော်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၉ - ရက်နေ့ ရာဇဒေဝီရှင်မိဘုရား နတ်ပြည်စံတော်မူသည်။ ထိုအခိုက်တွင် မြေကြီး ငလျင်ပြင်းစွာလှုပ်၍ ဒဂုံဆံတော်ရှင်၊ ရွှေမော်တော မဟာစေတီ၊ ကျိုက်ကိုအစရှိသော တလှိုင်းပြည်တွင် ဘုရားဂူကျောင်းပြုပျက်သည်များ၏။ ရှင်မိဘုရားအနိစ္စရောက်၍ ၇ -ရက်တိုင်တိုင်း မြေငလျင်လှုပ်၏။ ဆင်ဖြူ များသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ပြုပျက်လေသော ဘုရားဂူကျောင်းတို့ကို လုပ်စီမံမည်ဟူ၍ ဗညားဣန္ဒ၊ ဗညားပရံ၊ ဘယသင်္ကြံ၊ တာနောသည်အမတ် ၄ -ယောက်ကို တိုက်တော်က ငွေတရာထုတ်၍ အုတ်ဘိုးစရိတ်ပေးတော်မူသည်။ ဇင်းမယ်သို့ ချီတော်မမူခင် ဒဂုံဆံတော်ရှင် မဟာစေတီသည် ဘုရားနှစ်ဆူကို လုပ်ရသည်။

ယင်းသို့မှ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သားတော် မဟာဥပရာဇာအစရှိသော မှူးတော် မတ်တော် အပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ ယခုဇင်းမယ်မင်းသည် ငါ့လက်နက်နိုင်ငံတော်ဖြစ်ပြီးမှ သောင်းကျန်းပုန်ကန်လေသည်။ အရေးတော်မှာ အစ်ကိုယ်တို့စိတ်တွင် ပသိုထင်သနည်းဟူ၍ မိန့်တော်ရှိ သည်။ ယင်းသောအခါ သားတော် မဟာဥပရာဇာလျှောက်သည်။ ဇင်းမယ်မင်းသည် ယိုးဒယားမင်းသို့ နောက် တော်မလိုက်နေလေရာမှာ ယိုးဒယားမြို့ကိုလုပ်ကြံတော်မူသော်လည်း ရနိုင်မည်မဟုတ်။ ယိုးဒယားကိုမရလျှင် ယိုးဒယားမင်းသည် ငါနှင့် တချက်တည်းငါ့အဆွေခင်ပွန်းရင်းဖြစ်သည်။ ငါခြားနား၍ ဟံသာဝတီကချီလှာလျှင် ယိုးဒယားမင်းသည် ငါကကူညီလမည်။ လင်းဇင်းမင်းလည်း ကူညီလမည်။ ဤသို့ထင်သောကြောင့် ခြားနား မိလေသည်။ ယူချီတော်မူလျှင် ခံဝံ့မည်မထင်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

မဟာဥပရာဇာ လျှောက်သောစကားကို စုက္ကတေးကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ဇင်းမယ်မင်းသည် အထက်ကလုပ်ကြံတော်မူ၍ လက်နက်နိုင်ငံတော်ဖြစ်သည်မှစ၍ သောင်းကျန်းပုန်ကန်မည် ကိုသာကြံ၍နေလေသည်။ ယခုယိုးဒယားမြို့ကို လုပ်ကြံတော်မူ၍ လက်နက်နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော်လည်း လင်းဇင်း ပြည်ကြီး လဝိုက်ပြည်ကြီးတို့သည် သူနှင့်တချက်တည်းဖြစ်လေသည်။ လင်းဇင်းပြည် လဝိုက်ပြည်တို့သည် လည်းဆင်ကောင်းမြင်းကောင်း သူရဲသူခက်ပေါင်းများလှသည်။ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့မလေးမစားမမှုသင့်ချေ။ ယိုးဒယားမြို့ကို လုပ်ကြံတော်မူသကဲ့သို့ ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် စည်းစည်းကြပ်ကြပ်ချီတော်မူမှသင့်မည်ဟူ ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးသည် စုက္ကတေးလျှောက်သော အရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ ဇင်းမယ်သို့ချီတော်မူသည်။ စီရင်ခန့်ရန်တော်မူသည်ကား - မိုးကောင်းစော်ဘွား တတပ်၊ မိုးညှင်းစော်ဘွားတတပ်၊ မိုးမိတ်စော်ဘွားတတပ်၊ အုန်းပေါင်စော်ဘွားတတပ်၊ သီပေါစော်ဘွားတတပ်၊ညောင်ရွှေစော်ဘွားတတပ်၊ မိုးနဲစော်ဘွားတတပ်၊ သီဟပတေ့ တတပ်၊ မင်းကျော်ထင်တတပ်၊ သမက်တော် အဝဘုရင် သတိုးမင်းစော တတပ်၊ သည်ဆယ်တပ်တွင်ပါသည် တိုက်ဆင်ငါးရာ၊ မြင်းခြောက်ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်း နှင့် သတိုးမင်းစောကို ဗိုလ်ချုပ်ခန့်တော်မူ၍ မိုးနဲကြောင်းဇင်းမယ်သို့ချီရသည်။

ခြေရင်းတော်က ချီရသော တပ်စဉ်ကား လက်ဝဲရဲတိုင်မြင်းတပ်၊ ရာဇတမန်မြင်းတပ်၊တုရင်ရာဇာမြင်း တပ်၊ နန္ဒသိဉ္ဇည်းမြင်းတပ်၊ တုရင်ဗလမြင်းတပ်၊ ဆင်တပ်မှာ နေမျိုးကျော်ထင်တတပ်၊ သမိန်းရဲသင်းရံ တတပ်၊ နန္ဒသကြိတတပ်၊ ဗညားကျန်းထောတတပ်၊ သရေစည်သူတတပ်၊ ဗညားဒလတတပ်၊ သီရဇေယျကျော် ထင်တတပ်၊ ဗညားစက်တတပ်၊ စည်သူကျော်ထင်တတပ်၊ သားတော်မဟာဥပရာဇာတတပ်၊ မြင်းတပ် ၅ တပ် နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၅ -တပ်တွင်ပါသည်။ တိုက်ဆင် ၅၀၀ မြင်း ၆၀၀၀ စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်းနှင့် လက်ျာကြောင်းချီရသည်။

လက်ျာယော်စာမြင်းတပ်၊ ဘယရာဇာမြင်းတပ်၊ တုရင်သိဒ္ဓိမြင်းတပ်၊တုရင်ပုညာမြင်းတပ်၊စစ်တုရင်ဂံသူ မြင်းတပ်၊ ဆင်တပ်မှာ နန္ဒကျော်ထင် တတပ်၊ သမိန်သံကျယ်တတပ်၊ သင်္ခယာတတပ်၊ သမိန်ယိုကရတ်တတပ်၊ မင်းမဟာတတပ်၊ အဲမွန်တရာတတပ်၊ နန္ဒကျော်သူတတပ်၊ သမိန်သံလိုက်တတပ်၊ ဘယကျော်ထင်တတပ်၊ ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာတတပ်၊ မြင်းတပ် ၅ -တပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၂ - တပ်တွင်ပါသည်။ တိုက်ဆင် ငါးရာ၊ မြင်းခြောက်ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲ တသိန်းနှစ်သောင်းနှင့် အလယ်ကြောင်းချီရသည်။

လက်ျာရဲတိုင်မြင်းတပ်၊ လက်ဝဲဘယမြင်းတပ်၊ ဇေယျတမန်မြင်းတပ်၊ လက်ျာတုရင်မြင်းတပ်၊ တုရင်ယော်စာမြင်းတပ်၊ ဆင်တပ်မှာ ဇေယျကျော်ထင်တတပ်၊ သမိန်ဇိတ်ပွန်တတပ်၊ ဘယကျော်သူတတပ်၊ သမိန်ငေါခွင်တတပ်၊ ရာဇသကြိတတပ်၊ ဗညားဖြတ်စတတပ်၊ သက်ရှည်ကျော်ထင်တတပ်၊ ဗညားလောတတပ်၊ နန္ဒယော်စာတတပ်၊ ညီတော်တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင် တတပ် မြင်း ၅ တပ်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း ၁၅ တပ် တွင်ပါသည်။ တိုက်ဆင် ငါးရာ၊ မြင်းခြောက်ထောင်၊ ဗိုလ်တသိန်းနှစ်သောင်းနှင့် လက်ဝဲကြောင်းချီရသည်။

တုရင်သိဉ္ဇည်းမြင်းတပ်၊ တုရင်ဒေဝမြင်းတပ်၊ ဒေဝသူရမြင်းတပ်၊ သူရိယကမ္မာမြင်းတပ်၊ ဂဒေသီရိ မြင်း တပ်၊ ဆင်တပ်မှာ ယိုးဒယားမင်း သမက် ဩယာဓမ္မရာဇာတတပ်၊ ဇေယျသကြိတတပ်၊ ဩယာသုဝဏ္ဏလောက တတပ်၊ သက်တော်ရှည်တတပ်၊ ဩယာသောက္ကတဲးတတပ်၊ သီရိဇေယျနော်ရထာတတပ်၊ ဩယာပိတ်စဲးတတပ်၊ စတုကာမဏိတတပ်၊ မင်းရဲသင်္ခယာတတပ်၊ တူတော်သာယာဝတီ မင်းရဲကျော်ထင် တတပ်မြင်းတပ်ငါးတပ်နှင့် တကွ တပ်ပေါင်း ၁၅ - တပ်တွင်ပါသည့်တိုက်ဆင်ငါးရာ၊မြင်းခြောက်ထောင်၊စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်း နှင့် ဣန္ဒဂီရိကသည် ဇင်းမယ်သို့ချီရသည်။

ဒေဝသာရ မြင်းတပ်၊ ဇေယျတုရင်မြင်းတပ်၊ ဒေဝဘယမြင်းတပ်၊ တုရင်ကျော်မြင်းတပ်၊ ဒေဝသီရိမြင်း တပ် ဆင်တပ်မှာ လက်ျာရန္တသူတတပ်၊ သမိန်လကွန်းအိန်တတပ်၊ ဘယကာမဏိတတပ်၊ သမိန်ဇော်ကရတ်တ တပ် , နေမျိုးသင်္ခယာတတပ်၊ မင်းရဲလုလင်တတပ်၊ နန္ဒမိန်တတပ်၊ ကျော်ထင်တတပ်၊ သမိန်အဲပရဲးတတပ်၊ ဇေယျကာမဏိတတပ် မြင်းတပ် ၅ - တပ်နှင့် တကွ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား တပ်တော်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၅ တပ်တွင်ပါသည်။ တိုက်ဆင် ခုနှစ်ရာ၊ မြင်းငါးထောင်၊ စစ်သည်သူရဲ တသိန်းငါးသောင်းပါသည်။ တပ်မတော်တွင် ဝင်းတော်လေးမျက်နှာသားကို ရွှေဒိုင်း , ရွှေလွှား , ရွှေကာ၊ ရွှေလှံနှင့်ချည်းစွဲးရသည်။ ရှေ့ တော်က ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်းနှင့် နန္ဒဘယကျော်ထင်ကိုတပ်မှူး ဘယနန္ဒသူကို စစ်ကဲခန့် တော်မူသည်။

လက်ျာတော်က တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း ၊ သက်ရှည်ကျော်ထင်ကို တပ်မှူးခန့်
၍ ဇေယျရန္တမိတ်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။

လက်ဝဲတော်က တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း ၊ ဥဒိန်ကျော်ထင်ကို တပ်မှူး
ဘယနန္တမိတ်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။

နောက်တော်က တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်းလက်ျာဇေယျသင်္ကြံကိုတပ်မှူးနန္ဒသီဟ
ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။

ကုလားတထောင်တို့ကိုလည်း ဦးရစ်ခါးစည်း စည်းစေပြီးလျှင် သေနတ်စွဲးစေ၍ ဆင်တော်ရှေ့နောက်
နံပါးနှစ်ဘက်လိုက်ရသည်။

ကုလားဘုရင်ဂျီတို့ကိုလည်း စိန်ပြောင်းစွဲးစေ၍ လက်ဝဲကျော့ရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။

ဗညားဣန္ဒတတပ်၊ ဗညားပရံတတပ် ၊ တရဖျားတတပ်၊ တာနောက်တတပ်၊ ဘယသင်္ကြံတတပ် သည်
၅ တပ်အလုံးအရင်းနှင့်တကွ ဟံသာဝတီရွှေမြို့တော်ကို အစောင့်အနေခန့်တော်မူ၍ ရွှေမောတောဘုရား
မဟာစေတီဘုရားပြုပျက်သည်ကို လုပ်ရစ်ရသည်။

သို့ စီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ် (၉၂၆) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ခြောက်ခု တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်
၄ -ရက် တနင်းလာနေ့ ဟံသာဝတီက ချီတော်မူ၍ “ဇေယျသာစည်”ဟူသော တပ်တော်တွင် ချတော်မူသည်။
ယင်းကသည် ယွန်းစလင်းတိုင် ၁၁-စခန်းချီတော်မူသည်။ ယင်းက လပုတိုင် ၂၂စခန်းချီတော်မူ၍ “ရန်မြစ်တွင်”
ဟူသော တပ်တော်တွင်ချတော်မူသည်။ ဤသို့မြေကြီးအထူနှင့်တူသော ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့်ချီလှာကြောင်းကို
ဇင်းမယ်ကကြားလျှင်ဇင်းမယ်မင်းဇင်းသော်စားဇင်းသော်လုံခံသသူ၊ လကွန်းစားသံလံခံသသူ၊ တုရိုင်စားတို့သည်
ကား - သားမယားကိုယူ၍ ဇင်းမယ်မြို့ကထွက်၍ပြေးလေ၏။ ဇင်းမယ်မင်းလည်း အသက်သေမည်ကိုကြောက်
၍ ဆင်ကောင်းလေးစီး မြင်းကောင်း လေးစီးနှင့် အထူးထူးသော တရပ်ပုဆိုး ၊ သိုး ၊ ကတိုးများစွာလက်ဆောင်
ယူ၍ ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကို ကျွန်တော် အထွေအရာမရှိပါ။ ဇင်းသော်စား ၊ လကွန်းစား ၊
တုရိုင်စားတို့သာ ကျေးဇူးတော်သစ္စာတော်ကို သွေဖီလေသည်။ ယခုလည်း ချီတော်မူလှာပြီးဟူ၍ ကြားလျှင် မိမိ
တို့အလုံးအရင်းနှင့်တကွ လင်းဇင်းသို့ဝင်မည်ဟူ၍ ပြေးလေသည် အကြောင်းကို ဆီးကြို၍လျှောက်လှာသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ရာဇဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော ဧကရာဇ်ဖြစ် တော်မူ၍ မည်သို့မျှမိန့်တော်မမူ၊ လပုန်းသို့ အရောက်ချီတော်မူ၍ မိုးနဲကြောင်းချီလာသော အဝဘုရင် သတိုး မင်းစောကို ငံ့တော်မူသည်။ ငါးရက်ခန့်ရှိ၍ သမက်တော် အဝဘုရင်တို့ရောက်လျှင် အဝဘုရင်သတိုးမင်းစော တို့ ဆယ်တပ်အနက် မိုးမိတ်စော်ဘွား မိုးညှင်းစော်ဘွားတို့ သုံးတပ်ကို နှုတ်တော်မူ၍ သမိန်လကွန်းအိန်တ တပ် , ဘယကာမဏိတတပ် , မင်းရဲလုလင် တတပ် , သည်သုံးတပ်ကို သမက်တော်တို့မှာ ဆပ်တပ်ပြည့် အောင်ဖြည့်၍တကြောင်း။ သားတော်မဟာဥပရာဇာတော်တို့မှာ ဆယ်တပ်ပြည့်အောင်ဖြည့်၍တကြောင်း။ သား တော်မဟာဥပရာဇာတို့ ၁၅ - တပ်မှာ တကြောင်း။ တူတော် သာယာဝတီ မင်းရဲကျော်ထင်တို့ ၁၅ - တပ်မှာ တကြောင်း။ ဇင်းသေဥ်စား , လကွန်းစား , တုရိုင်းစား တို့ပြေးရာသို့သုံးကြောင်းခွဲ၍ လိုက်ရသည်။ မှာတော်မူ သည်ကား - လင်းဇင်းသို့ ဝင်လေသည် ငါ့ကျွန်ကို လင်းဇင်းမင်းတို့ကို ရအောင်တောင်း မပေးလျှင် လင်းဇင်း မြို့ကို ရအောင်လုပ်ကြံလေဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော်ပြည်မင်း ၁၂-တပ်ကို လက်ျာ ကြောင်း။ ညီတော် တောင်ငူမင်းတို့ ၁၂ - တပ်ကို လက်ဝဲကြောင်း။ ဘဝရှင်တရားကြီး ၁၅ - တပ်မှာ အလယ် ကြောင်း ဇင်းသေဥ်သို့ချီတော်မူသည်။ ဇင်းသေဥ်စားလည်း မိုင်းလုံးတောသို့ ရောက်လျှင် လင်းဇင်းသို့မပေါင်း နိုင်၍ သားမယားအလုံးအရင်းနှင့်တကွ တောတွင် ပုန်း၍နေသည်ကို သူလျှိုတို့လျှောက်လာ၍ ကြားတော်မူလျှင် ညီတော်တောင်ငူမင်းမင်းခေါင်တို့ ၁၅ - တပ်ကို မိုင်းလုံးတောသို့အလျင်ချီ၍ ဘမ်းရလေသည်။ ဇင်းသေဥ်စား လည်း ပြေးသော်လည်းမလွန်နိုင်ရာ အမှတ်ရှိ၍ ဆင်ကောင်းနှစ်စီးကို လက်ဆောင်တော်ပြု၍ ဘဝရှင်မင်းတရား ကြီးကို ကျွန်တော် အထွေအရာမရှိပါ ကြောက်လှသောကြောင့်သာ ပုန်း၍နေပါသည်ဟု နားတော်လျှောက် သည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း မင်း၏တရားဆယ်ပါးတွင် “အကောခံ”ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် အညီအမျက်တော်ကိုချုပ်တော်မူ၍ “ခန္တီ”ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် အညီသည်းခံတော်မူ၍ ဇင်းသေဥ် စား အသက်ကို လွှတ်တော်မူသည်။ အခြေအရံကိုမူကား - အစုစုခွဲ၍ ထားတော်မူပြီးလျှင်ဇင်းသေဥ်စားကို သား မယားနှင့်တကွ ခြေရင်းတော်တွင် သစ္စာတော်ပေး၍ ထားတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ ဇင်းသေဥ်သို့အရောက်ချီ တော်မူ၍ “ရန်လုံးထိပ်တင်”ဟူသော တပ်တော်တွင်ချ၍နေတော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ ညီတော်ပြည်ဘုရင် ၁၅ - တပ်ကို ဇင်းရုံးသို့ချီရသည်။ ၅ -စခန်းရောက်လျှင်သစ္စာတော် ကိုခံမည်လော။ စစ်လည်းပြိုင်မည်လောဟူ၍ ဇင်းရုံးသို့စာနှင့်စေတော်မူသည်။ ဇင်းရုံးစားလည်းစာကိုကြားလျှင် စေသူတို့ကိုသတ်၍ပစ်၏။ ထိုအကြောင်းကို သတိုးဓမ္မရာဇာကြားတော်မူလျှင် ဇင်းရုံးသို့ နေ့ညဉ့်မဆိုချီ၍ ရောက်တော်မူလျှင် အဆည်းအတားမရှိ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံလုပ်ကြံတော်မူသည်။ ဇင်းရုံးမြို့မခံနိုင်၍ ပျက်လျှင် ဇင်းရုံး စားလည်း သားမယားနှင့်တကွ ထွက်၍ပြေးလေ၏။ ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်း သူရဲသူခက်ကောင်းနှင့် တမြို့ လုံးကိုရတော်မူသည်။ ယင်းသို့မျှင် ရသမျှ သိမ်းယူတော်မူ၍ ဇင်းသေဥ်သို့ပြန်တော်မူကြသည်။ ရောက်လျှင် ရသည် ဆင်မြင်းလူသူအပေါင်းကို လက်ဆောင်တော်ဆက်သည်။ ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား လည်း အားရတော်မူ၍ ညီတော်ပြည်ဘုရင် စသော ၁၅ - တပ်လုံးတပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ကို အဆောင်အ ယောင် စားကျေးစားလက် အထိုက်အလျောက်ပေးတော်မူသည်။

ယင်းသို့ ဇင်းသေဥ်တွင် နေတော်မူခိုက် သန္နိဇော်ဘွားသည် စော်ဘွားအပေါင်းတို့နောက်တော်လိုက်ရ သည်။ ငါသည် သစ္စာတော်နှင့်ဖြစ်သည်။ မနေကောင်းချေ အမှတ်ရှိ၍ တိုင်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် နောက် တော်လိုက်လာ၍ ဇင်းသေဥ်သို့ရောက်လာသည်။

ကျိုင်းတုံစားလည်း သိန္နီစော်ဘွားနောက်တော် လိုက်လှာကြောင်းကို ကြားလျှင် ငါလည်းမနေကောင်း ချေ အယူရှိ၍တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်းနှင့် နောက်တော်လိုက်မည်ဟူ၍ ဇင်းသေဥ်သို့ ရောက်လှာသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း စော်ဘွားနှစ်ဦးရောက်လှာကြောင်းကိုမေးတော်မူ လျှင် ကျွန်တော်တို့သည် ကျေးဇူးသစ္စာတော်နှင့်ဖြစ်၍ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးချီးတော်မူသည်ဟု ကြားလျှင်မနေဝံ့ ၍ အလုံးအရင်းနှင့်တကွ အသက်ကိုစွန့်၍အမှုတော်ကိုထမ်းပါမည်။ ရွှေဘဝါးတော်အောက်သို့ ရောက်ပါသည် ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း အစ်ကိုတို့ပြည်ရွာသည် တရပ်တို့ကျေးစပ်ဖြစ်၍ နောက်တော်လိုက်မခေါ်မချေသည်။ ယခုလည်း မြေကြီးအထုနှင့်တူသော ရုံးမက်အ ပေါင်းနှင့် ငါချီးတော်မူလျှင် ဇင်းမယ်စားကိုထားခဲ့၍ ဇင်းသေဥ်စား , လကွန်းစား , ဇင်းရုံးစား တို့သည် မြို့က ထွက်၍ပြေးကြလေသည်။ ဇင်းမယ်စားနှင့် ဇင်းသေဥ်စားကိုမူကား ငါရတော်မူသည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဆုလာဘ် အဆောင်အယောင် ပေးတော်မူ၍ အစ်ကိုတို့မြို့သည် နိုင်ငံတော်ကျေးစွန်ရွာနားဖြစ်သည်။ အလျင် ပြန်ကြလေ။ ပြည်ရေးရွာမှုရှိလျှင် လျှောက်လှာစေဟူ၍ မှာတော်မူပြီးလျှင် သိန္နီစော်ဘွား , ကျိုင်းတုံစော်ဘွား တို့ကိုလွှတ်တော်မူပြန်ရသည်။

ယင်းသို့မှ ဇင်းသော်ကသည် ဇင်းမယ်သို့ပြန်တော်မူ၍ ယွန်းပြည် အလုံးတွင် ပြည်ရေးရွာမှုတို့ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူစဉ် နေပြည်တော် ဟံသာဝတီမှာ ရှမ်းပြည်အရပ်ရပ်ကယုခဲသော သုံ့လူအပေါင်းတို့သည် တချက်တည်းရုံးစု၍ ရှမ်းအကြီးတယောက်ကို “ဗညားကျန်းထော”ဟူသောအမည်ကိုသမုတ်၍ သောင်းကျန်းပုန်ကန်လေ၏။ ဗညားကျန်းထော ခံသသူလည်း ဆင်မြင်းလက်နက်ကိရိယာ ရသမျှကိုသိမ်းယူ၍ ရပ်စွန်ပြည်နား ကျေးစွန်ရွာလက်တို့ကို တိုက်ဖျက်ပြီးလျှင် စည်းစိမ်ဥစ္စာလူသူတို့ကို သိမ်းယူ၍ အရုံးတိုက်မည်စီရင်ကြသည်။ ဟံသာဝတီမြို့ဝန်းကျင်တွင်ရှိသော လူ ရဟန်း အပေါင်းတို့သည်လည်း သူပုန်တို့အားကြီးသည်ကိုသိ၍ မြို့ပြင်တွင် မနေဝံ့၍မြို့တွင်းသို့ချည်းဝင်လှာသောကြောင့် အစားအသောက်ဆွဲရှား၍ အနာအဖျားများကုန်၏။

ယင်းသောအခါ ဟံသာဝတီတွင် စောင့်နေသော ဗညားလူနွဲ့ , ဗညားပရံ , တရဖျား , တာနော , ဘယသကြီ အမတ်တစုလည်း စည်းရုံး၍ တိုင်ပင်ကြသည်။ ယခုသူပုန်တို့လည်း အလုံးစုံတချက်တလက်ထည်း ဖြစ်၍ မြို့ကိုတိုက်မည်ယခုချီလာသည်။ အင်အားများလှသည်ကြားသည်။ ဆင်လုံးမြင်းရင်းစီရင်၍ တိုက်ရသော်လည်း သင့်မည်လော။ ရှင်မိဘုရားစသော သားတော်သမီးတော် ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့ကို ကေတုမတီသို့ပို့ပြီးမှ တိုက်ရသော် သင့်မည်လောဟူ၍ တိုင်ပင်နှိုင်းရည်ကြသည် ရှိသော် ယင်းသောအခါ တာနောဟူသောအမတ် ဤသို့ဆိုသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား အဝကိုအောင်မြင်တော်မူလျှင် အဝဘုရင် နရပတိစည်သူကိုယူတော်မူ၍ ခြေရင်းတော်မှာ မြီးရသည်။ ထိုမင်းကို နှုတ်ရေးဖြင့်လည်းကောင်း , လက်ရေးဖြင့်လည်းကောင်း , မြန်မာအပေါင်း ရှမ်းအပေါင်းတို့ ယုံကြည်ကုန်သည်။ ထိုမင်းကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်သော် သင့်မည်ထင်သည်ဟူ၍ ဆိုသည်။

အမှူးအမတ်အပေါင်းတို့လည်း သဘောတူ၍ နရပတိစည်သူကို လွှတ်တော်ကို ချီပင့်ပြီးလျှင် ဗညားပရံ ဤသို့ဆိုသည်။ ငါတို့သခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဟံသာဝတီမှ အကြောင်းကို သိတော်မမူလေ။ ယခုရှမ်းသူပုန်တို့သည် အင်အားကြီးလှသည်။ နက်ဖန်မြို့ကိုတက်လာမည်ဟူ၍ ကြားသည်။ ဆင်လုံးမြင်းရင်း စီရင်၍ အနိုင်တိုက်ရသော်လည်း သင့်မည်လော။ ရှင်မိဘုရားအစရှိသော သားတော်သမီးတော် ကိုယ်လုပ်မောင်းမအပေါင်းတို့ကို ကေတုမတီသို့ပို့ပြီးမှ ပြန်၍ တိုက်ရသော်လည်းသင့်မည်လောဟူ၍ ခိုင်းပြင်းခင်းကျင်းသည်ကို။ နရပတိစည်သူက ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ သည်မျှခန့်ကို မင်းများရှုံ့ကြကုန်သည်လော။မင်းတရားရွှေထီးလက်ထက်တော်၌လည်း ဧကရာဇ်မင်းရှိလျက်ကိုပင် သည်ကဲ့သို့ သူပုန်ဖြစ်ဘူးလေပြီးသည်။ယခုသင်းတို့သည် သူပုန်မဟုတ်။ မုဒိန်းတန္တမျှသာဖြစ်သည်။ သူပုန်တို့၏ သဘောကား - ဆင်ချင်းတွေ့လေသော်လည်း ဆင်ချင်း နိုင်အောင်တိုက်သည်။ မြို့ကခံသော်လည်း မြို့ကိုနိုင်အောင်တိုက်သည်။ သူတို့မြို့ကခံသောခါလည်း အသက်ကိုစွန့်၍ခံသည်။ ဤသို့သော အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော သူတို့ကိုသာ သူပုန်ဟူ၍ဆိုသည်။ ရှင်မိဘုရားစသော သားတော် သမီးတော်တို့ကို ကေတုမတီသို့ပို့ပြီးမှ ပြန်၍တိုက်မည်ဆိုရာမှာ မင်းတရားကိုယ်တော်လည်း မရှိ။ ရာဇဝတ်ကြောင်းလည်းမသင့်ချေဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

ဗညားပရံ , တာနောတို့လည်း မင်းကြီးသင့်အောင်စီရင်တော်မူပါဟူ၍ဆိုစကုန်၏။ နရပတိစည်သူလည်း ဤသို့မိန့်တော်မူပြန်သည်။ သူပုန်တို့တိုက်မည်လာသောအခါ ခြေလက်ညံ့သော ဆင်မြင်းတို့ကို ရှေ့ပြု၍ထားပြီးလျှင် ဝေ့စူးမည် ဆင်ကောင်း မြင်းကောင်း , သူရဲသူခက်ကောင်းတို့ကို တောကနေစေ ငါတို့ ဆီးကြို၍တိုက်လျှင် သင်းတို့ခံနိုင်မည်လောဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ တရဖျားဟူသော အမတ်ကို ဆင်ညံ့နှင့် “မောဝရဝဇယ”ဟူသောအရပ်သို့ချီစေ၍ ခံဟန်ပြုရသည်။

၃၀၉ - ရှမ်းသူပုန်တို့ကိုအင်းဝနရပတိစည်သူတိုက်ပုံ

နရပတိစည်သူတတပ် , တာနောတတပ် , သည်နှစ်တပ်မူကား - ဆင်ကောင်း , မြင်းကောင်း , သူရဲသူခက်ကောင်းနှင့် “မောသမာ” သူသောအရပ်က သည် “တွံပ”ဟူသောအရပ်ကိုခရီးကိုကြို၍ တောကနေလေ၏။ သူပုန်တို့လည်း တရဖျားကိုတို့မည်ဟူ၍ ချီလှာသည်ကို နရပတိစည်သူရတနာပြောင်ကျော်ဟူသော ဆင်ကိုစီး၍တိုက်သည်။ တာနောနတ်သမင်္ဂလာဟူသော ဆင်ကိုစီး၍တိုက်သည်။ သူပုန်တို့လည်း အစုစုကွဲ၍ ပျက်လေ၏။ လူလည်းလေးရာကျော်ငါးရာခန့်သေလေသည်။ အရှင်လည်း တထောင်ကျော်ရသည်။ သူပုန်တို့လည်း သားကိုအရပ်။ ဘုရားကိုးသောင်းအရပ်။ ဒေဝဒတ်အလောင်းအရပ် သည်အရပ်၌ သစ်တပ်နှင့်ချည်း တစုစုနေလေကုန်သည်။

နရပတိစည်သူနှင့်တာနောလည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်း နှင့်မြို့ကထွက်၍ တိုက်ပြန်သည်။ သူပုန်တို့ပျက်၍ တောသို့ပြေးလေ၏။ ယင်းသောအခါ သူပုန်တို့ဆီးကာ၍ရှိသောကြောင့် ဟံသာဝတီက ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရားသို့ သံမရောက်နိုင်၍ရှိချေသည်။

မြိုင်မြို့ကိုစားသော ဥပုတ်မယားသည် သူပုန်တို့ကိုကြောက်၍ ဇင်းမယ်ကျေးသို့ပြေးလေသည်။ ထိုက လျှောက်၍ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်းမင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ကြားတော်မူလျှင် မနီမြို့ကိုစားသော အလောက်ငဲ့ဟူသော အမတ်ကို ဆင်ခြောက်စီး လူရှစ်ရာနှင့် စုံစမ်းချေဟူ၍ အလျင်စေတော်မူသည်။ အလောက် ငဲ့တို့တိုက်ကုလားသို့ရောက်လျှင် တိုက်ကုလားတွင် နေသော သူပုန်တို့တိုက်သည် အလောက်ငဲ့လည်းဆုံးချေ သည်။ ဆင်ခြောက်စီးနှင့် လူရှစ်ရာကိုလည်း သူပုန်တို့ရလေသည်။

အလောက်ငဲ့ကို စေတော်မူသော အကြောင်းကို ကြားတော် မမူရ။ သံလျင်မြို့ကိုစားသော စစ်တုရင်္ဂသူ ကို တိုက်ဆင် သုံးရာ ဗိုလ် ၂- သောင်းနှင့်စေတော်မူပြန်သည်။ စစ်တုရင်္ဂသူလည်း စစ်တောင်းကို မကူးရချေ။ ဗညားကျန်းထောခံသော သူပုန်အကြီးဆီး၍ တိုက်လေသောကြောင့် ခေါဟူသောအရပ်က ကူးသည်ကို ဆီးကြီး ၍တိုက်ပြန်လေသောကြောင့် ဆင်အစီး ၃၀- ကို ချွန်းဘွင့်ကာ လွှတ်၍တိုက်သည်။ သူပုန်ကြီး ဗညားကျန်း ထောခံသူသေလေ၏။ အရှင်လည်း ငါးရာကျော်ခန့်ရသည်။ ယင်းသို့မှ ခရီးပေါက်၍ စစ်တုရင်္ဂသူ ဟံသာဝတီ သို့ရောက်နိုင်သည်။ သူပုန်တို့လည်း စည်းဝေးပြန်၍ “မကော်”တွင် စစ်တပ်တည်၍နေပြန်သည်။ ထိုအကြောင်း များကို ဟံသာဝတီမင်းများကြားလျှင် စစ်တုရင်္ဂသူတတပ် , တာနောတတပ် , နရပတီစည်သူ တတပ် သည် သုံးတပ်ကိုချီ၍ တိုက်ပြန်သည်။ အတိုက်မခံဝံ့ ဒလသို့ပြေးလေ၏။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဇင်းမယ်မြို့တွင်ရှိသော အမှူးအမတ်တို့ကို သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် ဇင်းမယ်မြို့ကို မဟာဒေဝီကိုပေးတော်မူသည်။ ဗညားသံလံကို ဗညားသေဉ်လုံအရာကို ပေးတော်မူသည်။ ဗညားဗျည်းကိုလည်း ဗညာသံလံအရာကိုပေးတော်မူသည်။ ခြေရင်းတော်က စွယ်ရသင်ရုံ ကိုလည်း ဗညားဗန်အရာကိုပေးတော်မူသည်။ ယိုးဒယားမင်းသမက် ဩယာဓမ္မရာဇာကိုလည်း လွှတ်တော်မူ၍ ပိဿလောက်ကိုပြန်ရလေသည်။ ဇင်းမယ်နှင့် ဇင်းသေဉ်စားကိုမူကား သားမယားနှင့်တကွခြေရင်းတော်သို့ခေါ် တော်မူသည်။ ဇင်းမယ်တွင်ရှိသော ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်း သူရဲသူခက်ကောင်းတို့ကိုလည်း စီစစ်၍ သိမ်းယူ တော်မူသည်။ ဤသို့ ဇင်းမယ် ၅၇ - မြို့အလုံးကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ် (၉၂၇) ကိုးရာနှစ်ဆယ့် ခုနှစ်ခု ကဆုန်လဆန်း ၁၂ - ရက် အင်္ဂါနေ့ ဇင်းမယ်က ဟံသာဝတီနေပြည်တော်ကို ပြန်တော်မူသည်။ နယုန် လဆန်း ၁၀ - ရက်နေ့အင်္ဂါနေ့ ဟံသာဝတီသို့ရောက်တော်မူသည်။

မိုးမိတ်စော်ဘွားကိုလည်း ဒလတွင် သူပုန်တို့ရှိသည်ကို ကျွန်တော်တိုက်၍ ဆက်ပါမည်လျှောက် သည်ကို သင်းတို့သည် သူပုန်မဟုတ် သုံးရခံရသော သူကျေးသူကျွန်တို့သည် လုပ်ဝန်ဘဏ္ဍာမခံဝံ့သော ကြောင့် မကောင်းသော အကြံအစည်ကိုကြံစည်လေသည်သာဖြစ်သည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

သူပုန်တို့ မီးတိုက်လေသည်ကား - မဟာစေတီ ကောင်းမှုတော်တွင် ရွှေစရပ်နှစ်ဆောင် ဝန်းကျင်သိမ် စရပ် အရှေ့တောင်ထောင့်က ကျောင်းရံ ၂၀ နှင့် ရွှေကျောင်း , ရှင်သဒ္ဒတာဝီကျောင်း , အရှင်သာသနဓရ မဟာသာမိတကျော်င , အရှင်အဘိကင်္ဂေတ တကျောင်း , ဇောတိယာရံ တကျောင်းသည်ကျောင်းများကိုလည်း ကျောင်းရံနှင့်တကွ မီးတိုက်လေသည်။ ဓမ္မစေတီမင်း ကောင်းမှုတော်ဘုရား တန်ဆောင်ကို မီးတိုက်လေသည်။ ရေသဘင်ခံတော်မူသောခါ နေတော်မူသော ရွှေပြာသာဒ်ကိုလည်း မီးတိုက်လေသည်။

သည်များကိုမြင်တော်မူပြီးလျှင် အမျက်တော်ပြင်းစွာ ထွက်တော်မူ၍ မြို့တွင်းရွှေနန်းတော်သို့ ဝင်တော်မမူဘဲ ဒလသို့ကြည်းအားရအားချီတော်မူသည်။ ဒလသို့ရောက်တော်မူလျှင် ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာကို ရေကြောင်းချီလေဟု ခန့်တော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ကိုယ်တော်ပင် ရေနားတွင် ပတ္တမြားခြေနင်းနှင့် ရပ်၍နေလျက်စီရင်တော်မူသည်။ ညီတော်ပြည်ဘုရင်တို့ကလည်း ဒလဘက်သို့ ရောက်လျှင် ယင်းသည့်နေ့ပင် တိုက်တော်မူသည်။ သူပုန်တို့ပျက်၍ပြေးလေ၏။ ရဲမက်တော်ကြည်း တပ်သားတို့ ဆီးဆ၍တိုက်သည်။ အကုန်ပျက်လေ၏။ လူခုနှစ်ရာကျော်ခန့်လောက်သေလေ၏။ အရှင်လည်း လူခုနှစ်ထောင်ကျော် ရတော်မူသည်။ ယင်းသို့ အရေးဟူသမျှ ကုန်စင်ပြီးလျှင် သံ့လူခုနှစ်ထောင်ကျော်ကို သိမ်းယူတော်မူ၍ ဟံသာဝတီသို့ပြန်တော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာကို အားရတော်မူ၍ ဆောင်တော်မူသော စားတော် ကွမ်းခွက် , စားတော်လဘက်အိုး , သောက်ရေတော် တကောင်းဘုံး အစုံပေးတော်မူသည်။ သူပုန်ကြီးကို သတ်ရသော မြင်းတော်သည်ကိုလည်း (သံလျင်စားစစ်တုရင်သူ)နန္ဒသူဟူသောအမည်နှင့် ကွမ်းကျပ် လဘက်အိုးနှင့် ကွမ်းသာယာဟူသော မြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ ပုဆိုးကောင်း ဝတ်လုံရွှေ ၅ - ပိဿာ မြင်းကြိုးကအစုံလည်းပေးတော်မူသည်။ ငွေကိုပုံ၍ ၇ - ကြိမ်ကျုံးရသည်လည်းဆိုသည်။ ထိုမှတပါး ပွဲလမ်းရသသူတို့ကိုလည်း အထိုက်အလျာက်အမည်အရည်အဆောင်အရွက်ကျေးရွာမြို့ပြပေးတော်မူသည်။

၃၁၂ - အင်းဝမင်းနရပတိစည်သူအား ချီးမွမ်း၍ဆုပေးပုံ

နရပတိစည်သူလည်း စောင့်လှပေသည်ဟူ၍ ချီးမွမ်းတော်မူပြီးလျှင် မင်းဆောင်မင်းယောင်း နှင့်တကွ ဆင် ရွှေကြိုးရွှေက , မြင်း ရွှေကြိုးရွှေက အစုံ ငွေပိဿာသုံးဆယ် ဆုပေးတော်မူသည်။ မိုးမိတ်စော်ဘွား ကိုလည် ဆုခံစေတော်မူပြီးလျှင် သားကို တိုက်ဆင်တဆယ် , မြင်းတရား , အခြွေအရံဗိုလ်တထောင်နှင့် ခြေ ရင်းတော်တွင်မြီးရသည်။ မိုးကောင်းစော်ဘွား မိုးညှင်းစော်ဘွားတို့ကို ဆုလာဘ်တော်ခံစေပြီးလျှင် မိမိတို့မြို့ သို့ ပြန်ကြစေသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သူပုန်တသောင်းကျော်ကို စပ်ကြီးငါးစပ်နှင့် လှောင်၍ ထားတော်မူသည်။ သူပုန်မယားတို့ကိုလည်း စီစစ်တော်မူ၍လျှင် စပ်မှာချည်းသွင်းရသည်။ ထိုသူ ပုန်တို့ကို ဟံသာဝတီတွင်ရှိသော မြန်မာဆရာတော် မွန်ဆရာတော် ယွန်းဆရာတော် အပေါင်းတို့ ဂေါစရကံ ဖြင့်ခံ၍ ရသည်ဆွမ်းကိုသာပေး၍စားရသည်။ နေ့သ၌ သဗ်တော် တရာပင့်၍ ရွှေမော်ဓောဘုရားတွင် ဆွမ်း လုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ ဗားတော်ကျောင်းကို သီတင်းသုံးသော ဆရာတော် ဂုဏဝံသပုဂ္ဂိုလ် ဤသို့ တရားဟောတော်မူသည်။

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ပုဏ္ဏားတယောက်သည် မိမိလယ်ထွန်သောနွားပျောက်၍ရှာရာတွင် ထမင်း ငတ်မွတ်သိပ်၍ တောအုပ်တခု၌ တည်ပင်ကိုတွေ့သောတက်၍စားလေ၏။ ထိုပုဏ္ဏားလည်း တည်ပင်ထက်က လျော့ချောက်တခုသို့ကျလေ၏။ ကမ်းမြင့်မတက်နိုင်ရှိလျှင် ပြင်းစွာဟစ်ကျော်၍ငိုမြည်တမ်း၏။ ထိုအခါ မျောက်ကြီးတခုသည် ဤသူကိုငါမကယ်လျှင် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်လေတော့မည်အကြံရှိ၍မြင့်စွာသော ကမ်းကို ဆင်းပြီးလျှင် ထိုပုဏ္ဏားကိုကျော်၌ ပိုးစေ၍ ကမ်းထိပ်သို့ရောက်အောင် ကျဉ်းဆောင်လေ၏။ ကမ်းထိပ်သို့ ရောက်လျှင် ထိုမျောက်မင်းပင်ပန်းလှသောကြောင့် အဆွေပုဏ္ဏား ငါပင်ပန်းလှသည်။ အဆွေရင်ခွင်၌ တခဏမျှ အိပ်ပါရစေအဆွေစောင့်ပါဟူ၍ဆို၏။ ပုဏ္ဏားလည်းအဆွေအိပ်တော့ ငါစောင့်မည်ဆိုပြီးလျှင် မျောက်မင်းလည်း ရင်ခွင်၌အိပ်လေ၏။ အိပ်ပျော်ကြောင်းကိုသိလျှင် ပုဏ္ဏားဤသို့ကြံ၏။ ယခုငါနွားပျောက်၍ရှာသော် နွားသော် လည်းမရ။ အိမ်သို့ရောက်လျှင် ငါ့မယာစိတ်ဆိုးလတံ့သည်။ ငါ့မယားမျက်နှာပြုစရာမရှိ။ ဤမျောက်သည် ကြီး လည်းကြီးလှသည် အသားများစွာရမည်။ ဤမျောက်ကိုသတ်၍ မျက်နှာပြုစရာယူတော့မည်ကြံပြီးလျှင် ကျောက် အုတ်ခဲကိုကောက်၍ မျောက်မင်းမျက်နှာရောင်ကို ရွပ်ရွပ်ကျိုးအောင်ထုလေ၏။ မျောက်မင်းသွေးသံတချင်းချင်း နှင့် ထ၍ကြည့်သော် အခြားရန်သူကိုမမြင် ပုဏ္ဏားကိုမြင်လေ၏။ ယင်းသို့မှ သစ်ပင်ထက်သို့တက်၍ အဆွေ ပုဏ္ဏားကား - သူ၏ကျေးဇူးကိုမသိ။ သို့တိုင်ပြုဘိနည်းဆို၏။ ပုဏ္ဏားလည်း မိမိအရပ်သို့ပြန်မည်ခရီးကိုမသိ။ ညဉ့်အချိန်ရောက်လျှင် ကျားစားလတံ့သည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့် အလွန်ငိုကြွေးခြင်းကိုပြု၏။ ထိုအကြောင်းကို မျောက်မင်းမြင်လျှင် သည်ပုဏ္ဏားသည်ပညာအမြင်နည်းသသူဖြစ်၍ မှားမိလေသည်ကို ငါခရီးမချသည်ရှိသော် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်လေတော့မည်အကြံရှိ၍ ပြီးလျှင် အဆွေပုဏ္ဏားငါ၏ သွေးပေါက်ကျရအရပ်ကိုမှတ်၍ လာပေတော့။ မစိုးရိမ်လင့်။ သင့်ကို ငါခရီးချမည်ဟူ၍ ပုဏ္ဏားနှစ်လုံးကိုခိုင်စေပြီးလျှင် သစ်တပင်ကသည် တပင်သို့ ခုန်၍သွေးပေါက်အစဉ်ဖြင့်ခရီးချ၍ ခရီးမသို့ရောက်လေ၏။

ဤသို့ အသက်သေကြောင်းကို ပြုလေငြားသော်လည်း အာဃာတစိတ်မရှိမှု၍ ကရုဏာစိတ်ဖြင့်သာ တိုက်တွန်းဘူးလေ၏။ ထိုမျောက်မင်းအကြောင်းကို ထောက်တော်မူ၍ သာသနဒါယကာတော်မဟာဓမ္မရာဇ်မင်း မြတ်သည် ၃၇-ပါးသော အလောင်းတော်တကာကို ပွင့်တော်မူရာဖြစ်သော ဗောဓပက္ခိယတရားကို အလိုတော်ရှိ ၍အံ့ဘွယ်သရုံးသောသူမခံသောသည်းကို ခံတော်မူရသည်ရှိသော် သဗ္ဗညုတဉာဏ်အထွက်သို့ မချွတ်မလွဲပြည့် တော်မူမည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဆင်ဖြူဆင်နီများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဆရာတော်တို့ဟောတော်မူသော တရားတော်ကိုကြားတော်မူလျှင် ဤသို့အကြံတော်ရှိ၍ ရခဲ့သော ဤသူအပေါင်းတို့သည် အလုံးစုံပင် သူပုန်မဟုတ်။ သူပုန်အရင်းတို့အလုံးအရင်းနှင့် ရောက်လာ၍ ဓားမိုးကာညှိဆိုလျှင် သေမည်ကိုကြောက်၍ အချို့သောသူသည် အဘော်အပေါင်းပြုရာသည်သာဖြစ်သည်။ အလုံးစုံသောသူတို့ကိုမစီစစ်ဘဲ ငါကွပ်မျက်တော်မိချေသော်လာလတံ့ သောသူတို့သည် မစစ်မကြောကွပ်မျက်တော်မူလွယ်လေသည်ဟူ၍ ကမ္ဘာမကြေသရွေ့၃၃နန်းမော်ကွန်းဖြစ်အောင် ဆိုရစ်လေတော့မည်ဖြစ်သည်။ သဗ္ဗညုဘုရားသခင် ဟောတော်မူသော တရားတော်၌ လူ၏အဖြစ်သည် အလွန်ရခဲလှသည်။ လူ၏အဖြစ်ကို ရငြားသော်လည်း သာသနာ၌ကြိုကြိုက်ဖြစ်ငြားရမည် အလွန်ရခဲလှသည်ဟူ၍အကြံတော်ရှိပြီးလျှင် သူပုန်အပေါင်းတို့တွင် အကြီးခေါင်းပြု၍ အမည်အရည်ခံသသူ ကျေးရွာစား၍ ကွပ်ကဲဆော်ဘန်သသူတို့ကို စစ်ကြောလေဟူ၍ ဝန်တို့ကို အမိန့်တော်ရှိ၍ စစ်ကြောရသည်။

ဝန်တို့စစ်ကြော၍ ခေါင်းအကြီး ခုနှစ်ကျိပ်ကျော်ရသည်ကိုသာ ကွပ်မျက်တော်မူသည်။ ထိုမှတပါး သူပုန်တရားကျော်ကိုမူကား - ထုံးစံနှင့်အညီ မီးတိုက်မည်အခြင်းအရာကို ပြုစေပြီးလျှင် မြန်မာဆရာတော် ယွန်းဆရာတော် , မွန်ဆရာတော် တို့အား စကားထားတော်မူ၍လွှတ်ရသည်။ ဤသို့မင်းတကာတို့ ပြုခဲ့လှစွာသော အမှုကိုပြုပြီးမှ သူပုန်တို့မီးထင်းတိုက်၍ ပျက်စီးလေသော ဘုရားဂူကျောင်းတို့ကို အမှူးအမတ်တို့အား အသီးသီး ဝန်ခန့်တော်မူ၍လုပ်ဆောင်ရသည်။ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်လည်းတည်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် (၉၂၇) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ခုနှစ်ခု ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅ - ရက်၊ ကြာသပတေးတေ့ ရွှေမော်တောဘုရားကိုလုပ်စပြုရသည်။ မဟာစေတီအရှေ့ကမနောရမ္မာချောင်းနားက အုပ်ဖိုးများတွင် အုတ်ကိုရွှေမော်တောဘုရားတိုင်အောင် လမ်းနှစ်ဘက်တဘက်တမြောင်းစီလူတို့ကိုနေစေ၍ လက်ဆင့်ကမ်းရသည်။ ပန်းတရော်တွင် ဘုတ်များကိုလည်း လမ်းနှစ်တဖက်တမြောင်းနေစေ၍ရွှေမော်တောဘုရားတိုင်အောင် လက်ဆင့်ကမ်းရသည်။ ဘုရားဂူကျောင်းသိမ် စရပ်ပျက်သည်များကို လုပ်၍ပြီးလျှင် ရွှေထည့်စရာစားတော်ခေါ်သော အဆောင်အယောင် မင်းခမ်းမင်းနားတို့ကိုဖျက်၍ ရွှေကိုကိုယ်တော်လေး ၅၃ - ပိဿာလူတော်မူသည်။ သားတော် သင်္ဘောဒတ္တကိုယ်တော်လေး ရွှေနှစ်ဆယ်ရွှေမော်တောဘုရားမြတ်စွာမှာ ရွှေထည့်စရာလူတော်မူသည်။ သူပုန်တို့ မီးတိုက်သော ရေသဘင် ရွှေပြသာဒ်နှင့်တကွဆင်ကျုံးကိုလည်း လုပ်တော်မူသည်။

သားတော်ဥပရာဇာ သမက်တော် အဝဘုရင်သတိုးမင်းစော တူတော် မင်းရဲကျော်ထင် တို့မြင်းတပ် , ဆင်တပ် နှင့် တပ်ပေါင်း ၄၂ - တပ် ဗညားလကွန်းစား သုံးဦးတို့ ပြေးလေရာသို့ လိုက်ရာမှာ ဗညားလကွန်း သည် လင်းဇင်းသို့ရောက်လျှင် လင်းဇင်းမင်းမြဲစဲစစ်နှင့် တချက်တည်းသစ္စာခံ၍ တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းရှစ် ထောင် , စစ်သည်သူရဲနှစ်သောင်းခန့်နှင့် မိုင်းစံဟူသောမြို့တွင် အခိုင်လုံခန့်၍နေလေသည်။မဟာဥပရာဇာတို့ လည်း ဇင်းမယ်မြို့က ၃၂ - စခန်းချီ၍ မိုင်းစံသို့ရောက်တော်မူလျှင် မဟာဥပရာဇာမိန့်တော်မူသည်။ ယခု ငါတို့ ကျွန်ပြေးလေသောကြောင့် လိုက်သည်ကို လင်းဇင်းမင်းမြဲစဲစစ်သည် အရေးအရာသော်မဆို။ ငါတို့ ကျွန်ကိုသော်လည်း မပေး။ လက်တွင်းထား၍ အခိုင်နေသည်။ ငါတို့အရေးအရာဆိုသော်လည်း သင့်မည် လော။ ယင်းသို့မဟုတ် အနိုင်တိုက်ရသော်လည်း သင့်မည်လောဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်ကို ဗညားဒလဤသို့ လျှောက်သည်။

ယခုဇင်းမယ်က ချီတော်မူသည် တလကျော်ခန့်ရှိပြီဖြစ်၍ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါပင်ပန်းလှသည်။ ယခုလည်း ရဲမက်တော်တို့ အညီအညွတ်မရောက်ကြသေးဖြစ်သည်။ အရေးကိုထောက်သော ဆောဆော လျင်လျင် လုပ်ကြံ ရမည်အရေးမဟုတ်။ ရပ်ရပ်နေနေ စည်းစည်းကြပ်ကြပ် အရေးတော်မလစ်မလပ်ရအောင် လုပ်ကြံရမည်အရေး ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဧည့်သည်သာဖြစ်၍ အရပ်အရာအစဉ်အစားကိုလည်း မသိချေသေး။ လင်းဇင်းမင်းနှင့် ညီဥပရာဇာတို့ မိုင်းစံမြို့တွင်ခံနေရာမှာ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါနည်းကြောင်းများကြောင်းကိုလည်း စုံစမ်းရဦးမည်ဟူ ၍လျှောက်သည်။

ဗညားဒလလျှောက်သော အရေးကို အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောကြားလျှင် ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ ယခု ဗညားဒလလျှောက်သောအရေးသည် စစ်ရေးပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မိုင်းစံတွင်ခံသော လင်းဇင်းမင်းကို ယနေ့တိုက်ရမှသာ မိုးသောက်မှ တိုက်မည်ဆိုလျှင် မတိုက်ရပြီ။ ညဉ့်ကိုထွက်ပြေးလေတော့မည်။ အထက်က လည်း ဇင်းသေဥတွင်ခံသောအခါတို့ချီလှသည်ကြားလျှင် အတိုက်မခံထွက်၍ပြေးဘူးလေပြီဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ယခုလည်း သုံးချက်တီးအချိန်သာ ဖြစ်သောသည်။ မိုင်းစံမြို့ကိုလုပ်ကြံသော်လည်း လုပ်ကြံမိသေးသည်။ ယခုပင်ငါတိုက်တော့မည်မိန့်တော်မူပြီးလျှင် စီရင်တော်မူ၍ စော်ဘွားစော်ကန်တို့ ဆယ်တပ်သားကို ယခုနေ့ပင် ဆင်မြင်းကစေတော်မူ၍ ဆင်မြင်းချပ်တီးသသုတ်ကဲ့သို့ကရသည်။ သတိုးမင်းစောမှာ ဆင်တော်သံမြင်စွာကို ဆုံးထွေးထွေးသုတ်ပြီးလျှင် ရွှေကြိုးရွှေကတင်၍ စီးတော်မူပြီးမှ စစ်မျက်နှာဖြန့်၍ အနောက်မျက်နှာကနေတော်မူသည်။

မဟာဥပရာဇာ မင်းရဲကျော်ထင်တို့ အတပ်တပ်သားလည်း မနေသာပြီးဖြစ်၍ ဆင်မြင်းကပြီးလျှင် စစ်မျက်နှာဖြန့်၍ မိုင်းစံမြို့ကို ဝန်းရံလေ၏။ ယင်းသို့မှ အမြောက်သေနတ် ဖျော်ဖျော်ကြီး၍ မီးပေါက်မိုး ရွာစေပြီးလျှင် ဆင်သည်လည်းဆင်နှင့်မြို့ကိုတိုက်သည်။ မြင်းသည်လည်း မြင်းနှင့်မြို့ရင်းသို့ ချဉ်း၍တိုက်ကုန်၏။ ခြေသည်လည်းလှေကား တူးရှင်းကိုင်၍ မြို့ကိုတက်ကုန်တူးကုန်၏။

ယင်းသို့စဉ်တွင် အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောလည်း ဆင်တော်သန်မြင်စွာနှင့် မြို့သစ်တပ်ကိုတိုက်တော်မူသည်။ မြို့ထိပ်ကလုံနှင့် ချလေသည်။ လက်ျာပေါင်တော်ကိုစူး၍ ဆင်တော်သို့ သုံးသစ်ဝင်သောဟူ၏။ ထိုသို့စူးသော်လည်းလုံတော်ကိုနှုတ်တော်မမူ။ လုံရိုးကိုလက်သုံးတော်စွဲစားဖြင့် ဖြတ်၍မြို့ကိုတိုက်တော်မူသည်။ သစ်တပ်တိုင်နှစ်တိုင်သုံးတိုင်းလည်း၍ဆင်နှင့်တကွဝင်တော်မူနိုင်လေ၏။ ဆင်သည်မြင်းသည်တို့လည်းတိုင်လည်းရာက ဝင်ကုန်၏။ လင်းဇင်းအမတ်တို့ မြို့တွင်းကဆီးကြို၍ ဆင်နှင့်ခံလာသည်ကို တိုက်တော်မူသည်။ ဆင်တစ်စီးနှစ်စီးလည်းလေ၏။ ယင်းသို့မှ ရဲမက်တော်တို့ အလုံးဝင်မိလျှင် လင်းဇင်းမင်းမြဲစဲစစ်သည် ရုံးမိသမျှသော ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့် မြို့ကထွက်၍ပြေးလေ၏။ လင်းဇင်းမင်းညီ မိုင်းစံစား ဥပရာဇ်နှင့်တကွ အမတ်သုံးကျိပ်ကျော်ကိုလည်း ရတော်မူသည်။ လင်းဇင်းမိဘုရား ဗြဟ္မာည် ၎င်းမိဘုရား ယိုးဒယားမင်းသမီး မနုရာ , ၎င်းမိဘုရား ကျိုင်းတုံစော်ဘွားသမီး သီရိမာ , လင်းဇင်းမင်းတူမ သီရိလူတာနှင့်တကွ ကိုယ်လုပ်တော် ချစ်ကျိပ်ကျော်ရတော်မူသည်။ ဆင်လေးရာကျော် မြင်းတထောင်ကျော် မိန်းမယောက်ျား လူ ၅၀၀၀ ကျော်ကိုလည်း ရတော်မူသည်။

ဤသို့ ဆင်တသိန်းရှင်ဖြစ်တော်မူသောလင်းဇင်းဘုရင်ခံနှင့်သည်ကိုသားတော်သမက်တော်တို့လုပ်ကြံတော်မူသည်။ တဒင်္ဂတဒဏ်ခြင်း လက်ဝါးပြကာ အောင်မြင်တော်မူ၍မိုင်းစံမြို့လုံးကိုရတော်မူသည်။ ယင်းသို့နေမဝင်ခင်အောင်တော်မူလျှင် ရဲမက်တော်အပေါင်းတို့လည်း မိုင်းစံမြို့တွင်ရှိသော ရွှေ , ငွေ , ကြေး , သံ အဝတ်အစားဆန်ရေများစွာ ရကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပတ်စည်စောင်းငြင်းတီးမှုတ်၍ တည်ဦးလုံးပွဲလမ်းခံကုန်သည်။ အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောလည်း ပေါင်တွင်ထိသော လှံကို စစ်အောင်မြင်တော်မူမှ နှုတ်၍ဆေးဝါးကုသတော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ မဟာဥပရာဇာမိန့်တော်မူသည်ကား - ဆင်တသိန်းရှင်ဖြစ်သော လင်းဇင်းမင်းသည် ငါတို့ ကျွန်ပြေးဝင်လာသောကြောင့် လိုက်လံတောင်းသည်ကို အရေးအရာသော်လည်းမဆို ငါတို့ကျွန်ကိုသော်လည်းမပေး။ ခံသော်လည်း ဦးလည်စွန့်၍ မတိုက်မခံ မြို့ကထွက်ပြေးလေသည့် အရာမှာ ပသိုလုပ်ကြံရသော်သင့်မည်နည်းဟူ၍ တပ်မူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ကိုခေါ်၍ အမိန့်တော်ရှိသည်ကို သီရိဇေယျကျော်ထင်လျှောက်သည်။ လင်းဇင်းမင်းမြဲစဲစစ်သည် ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါများသည်ကိုယုံ၍ ဗညားလကွန်း , ဗညားနန်း , ဗညားတုရိုင်တို့ကိုလက်ခံထားလေသည်။ ယခုလုပ်ကြံတော်မူ၍ ပျက်လျှင် နှလုံးဝမ်းငယ်၍ဗညားသုံးဦးကိုပို့လှာမည်မချွတ်။ ယခုလည်း ရဲမက်တော်တို့သည် ခရီးမြေတာဝေးသောကြောင့် ခြေအေးလက်နာ ရှိကြသည်။ ဆင်မြင်းလည်းပင်ပန်းသေးသည်။ ခုနှစ်ရက်ရှစ်ရက်ခန့် ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါ တို့ကို ဖြည့်တင်းပြီးလျှင် လူနာလူများမစွမ်းမမာသသူတို့ကို ဗညားကျန်းတတပ်ကိုအစောင့်အနေခန့်၍ စစ်နှစ်ကြောင်းစီရင်၍ လင်းဇင်းမင်းပြေးရာသို့ လိုက်

တော်မူကြသည်။ မိုင်းစံချီတော်မူ၍ ၁၂ - စခန်းရောက်လျှင် လင်းဇင်းမင်းနေရပ်ကို အတပ်မသိသောကြောင့် တပ်ချ၍နေတော်မူကြသည်။

ယင်းသောအခါ ဗညားလက္ခန်း၊ ဗညားနန်း၊ ဗညားတုရိုင်တို့လည်း လင်းဇင်းမင်းသို့ ဤသို့နားတော်လျှောက်ကုန်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ဇင်းမယ်သား အပေါင်းတို့သည် တချက်တလက်တည်းတိုင်ပင်၍ တစိတ်တဝမ်းတည်းရှိပြီးမှ မင်းတရားကြီးကိုပုန်စားသည် သို့ကို ဇင်းမယ်မင်းသည် နှလုံးဝမ်းငယ်၍သူ့ကျွန်ခံလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မူကား ဘုန်းကြီးသည် အရှင်သို့ပြေးဝင်မှ အသက်လွတ်ပါမည်ကိုရည်၍ ကျွန်တော်ခံပါသည်။ ယခုမဟာဥပရာဇာ သတိုးမင်းစော တို့လည်း ကျွန်တော်တို့ကို တောင်းမည် လိုက်လှာသည်။ ကျွန်တော်တို့ကြောင့် ဘုန်းကြီးသည့်အရှင် တိုင်းနိုင်ငံတော်အလုံးပျက်စီး၍ရှိရသည်။ ယခုလည်း ကျွန်တော်တို့ကို မရဘဲ သူမပြန်လေ။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်မြင်းအလုံးအရင်းသာ ပေးတော်မူပါ အသက်ကိုစွန့်၍ ဆင်စီးချင်း ကျွန်တော်တို့တိုက်ပါမည်ဟူ၍လျှောက်ကုန်သည်။ လင်းဇင်းမင်းလည်း ဗညားသုံးဦးလျှောက်သော စကားကိုကြားလျှင် တိုက်ဆင်နှစ်ရာ၊ ဗိုလ်လေးသောင်းထည့်၍ အဘယ်တပ်ကိုအလျင်တိုက်မည်နည်းဟူ၍ မေးတော်မူသည်ကို ဗညားသုံးဦးတို့က နောင်ဟံအရပ်တွင် နေသော အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောတပ်ကို တိုက်မည်ဟူ၍လျှောက်သည်။ ယင်းသို့မှ နောင်ဟံအရပ်သို့ အလုံးအရင်းနှင့်ချီလှာသည်။ အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောလည်း လင်းဇင်းမင်းသားတို့ချီလှာသည် နီးပြီဟူ၍ကြားတော်မူလျှင် ဆင်မြင်းကစေ၍ မြင်းတပ် ၅ - တပ် နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၈ - တပ်လုံးစစ်မျက်နှာဖြန့်၍နေရသည်။ လင်းဇင်းကချီလှာသော တပ်နီးလျှင် တပ်မူးစစ်ကဲဆင်စီးသူရဲအပေါင်းတို့သည် အကြောက်အရှံ့မရှိ ဆင်ချွန်းဘွင့်ကာ လွှတ်လေ၏။ ယင်းသောအခါ စလင်းမင်းကျော်ထင်နှင့် ဗညားနန်းရင်ဆိုင်တွေ့၍ မနည်းကြာတိုက်ကြသည်။ ဗညားနန်းစီးသောဆင် အားမတန်၍ယင်းတွင်ပင်လည်းလေ၏။ ဗညားနန်းလည်း မိမိဆင်လည်း၍ မြင်းသို့တက်သည်ကို မင်းကျော်ထင် ဆင်ခြေဘုံးလုံနှင့်တုတ်သည် ခါးကိုတုတ်မိ၍ ယင်းတွင်ပင်ဆုံးလေ၏။

အဝဘုရင် သတိုးမင်းစောလည်း ဆင်တော်သန်မြင်စွာနှင့် ဗညားလက္ခန်းကိုတိုက်မည်ဟူ၍ လူပုံသို့ လွှတ်သည်ကို ဗညားလက္ခန်းမခံနိုင်၍ပြေးလေသောကြောင့်လွတ်လေ၏။ တပ်မူးစစ်ကဲဆင်သည်အပေါင်းတို့လည်းလူပုံသို့ရောက်လျှင် ဦးရှဉ်မိသမျှကိုတိုက်သည်။ လင်းဇင်းသားတို့ အစုစုကွဲ၍ပျက်လေ၏။ ယင်းသို့ပျက်လျှင် သုံ့ပန်းဘမ်းသည်။ ဆင်မြင်းခြောက်ဆယ် လူသုံးထောင်ကျော်ခန့်ရတော်မူသည်။ သေလေသည်လည်းများ၏။ ယင်းသို့မှ နောင်ဟံတပ်သို့ပြန်၍နေတော်မူသည်။ မဟာဥပရာဇာတို့နေတော်မူသည်နှင့် နှစ်တိုင်ကျော်ခန့်ခွါ၍ ရှိသည်။ အမြောက်သေနတ်သံကြားမှ သူက တိုက်သည်လောဟူ၍ မြင်းလျင်နှင့် မေးလှာရသည်ကို အောင်မြင်လေပြီ။ ဗညားနန်းကိုလည်း သတ်လိုက်ရသည်။ ဆင်မြင်းလူသူအများရတော်မူသည်ဟူ၍ မှာတော်မူသည်။

လင်းဇင်းစစ်သည်တို့ပျက်၍ ပြန်လျှင် လင်းဇင်းမင်း အဂ္ဂမဟာသေနာပတိဖြစ်သော သေဉ်လုံရာဇဝတ် အမတ်လည်း သူ့အရှင်လင်းဇင်းမင်းကို ဤသို့လျှောက်ပြန်သည်။ သူ့အဝေးကလာ၍ (ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံအလုံးကို ထောင်းထောင်းကြေအောင် ဖျက်ဆီးရလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ယောက်ကျားဟုတ်ပါသည်လော။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့်)။ ကျွန်တော်တို့အလုံးအရင်းအများနှင့် စီရင်၍ ဆင်သည်မြင်းသည်ခြေသည်အပေါင်းတို့ကိုအသက်ကိုစွန့်၍ သူ့ကိုတိုက်မည်။ နိုင်လျှင်လည်းနိုင်စေ။ မနိုင်လျှင်လည်းသေစေတော့နားတော်လျှောက်သည်ကို လင်းဇင်းမင်းဖြစ်စစ်၍သို့ဆိုသည်။ သူတို့ တပ်မူးစစ်ကဲမှစ၍ ဆင်သည် မြင်းသည် ခြေသည် အပေါင်းတို့သည် ရန်သူကိုတွေ့သောအခါ မကြောက်မရွံ့မတုန်မလှုပ် အသက်ကိုစွန့်၍ အမှုကိုထမ်းမည်သူချည်းဖြစ်သည်။ ယခုတိုက်၍ သင့်မည်မထင် ရှည်ကြာ၍ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါငတ်မွတ်ပင်ပန်းမှ တိုက်ရသော်သင့်မည်ထင်သည်။ ယခုဗညားသုံးဦးတိုက်လှုံသည်။ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါသာသေပျောက်၍ ဆုံးရှုံးချေသည် သူတို့ကို မအောင်နိုင်ချေဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ သေဉ်လုံရာဇဝတ်အမတ်လည်း ကျွန်တော်ကြိုက်သော အမှုအမတ် ဆင်မြင်းကိုသာ ပေးတော်မူပါ နိုင်အောင်တိုက်ပါမည်။ ဘုန်းကြီးသည်အရှင်လည်း နောက်အုပ်၍ချီတော်မူ။

သာလျှင်လည်း တိုက်တော်မူတော့။ မသာလျှင်လည်း ခွါတော်မူတော့ဟူ၍လျှောက်သည်။ လင်းဇင်းမင်းလည်း သေဥ်လုံရာဇဝတ်အမတ်လျှောက်သောအရေးသို့လိုက်၍ တိုက်ဆင်လေးရာ , ဗိုလ် ၇ -သောင်းနှင့်အလျင်ချီရသည်။ သေဥ်လုံရာဇဝတ်အမှတ်မှာ အရပ် ၇ -တောင်ရှိသော ဗြလပုံဟူသော ဆင်မုန်နှင့် ဖပ်ဖပ်ကိုစီးသည်။ ယင်းကမှ လင်းဇင်းမင်းဗြစဲစစ်မှာ တိုက်ဆင်လေးရာ , ဗိုလ်တသောင်းခန့်နှင့် နောက်တပ်မပြု၍ချီသည်။ အင်ကြီးတခုကိုတွေ့လျှင် ဆင်များကိုရေစိမ်၍နေရသည်။

အဝဘုရင် သတိုးမင်းစောလည်း လင်းဇင်းမင်းချီလာကြောင်းကို ကင်းတိုးစေသော မြင်းတော်သည်တို့ လျှောက်လာ၍ ကြားတော်မူလျှင် မြင်းတပ် ၅ - တပ်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း တဆယ့်ရှစ်တပ်လုံးစစ်မျက်နှာဖြန့်၍ ကြိုသည်။ သူနှင့်နီးလျှင် တပ်မှူးစစ်ကဲဆင်စီးအပေါင်းတို့အဆည်းအတားမရှိ ဆင်ချွန်းဘွင့်ကာလွှတ်ကြလေ၏။ သတိုးမင်းစောလည်း ဆင်တော်သန်မြင်စွာကို ဆုံးထွေးထွေးသုတ်ပြီးလျှင် စီးတော်မူ၍သူပုံသို့လွှတ်သည်။ သေဉ်လုံရာဇဝတ်အမတ်နှင့် ဆိုင်မိ၍တိုက်တော်မူသည်။ သေဉ်လုံရာဇဝတ်အမတ်စီသော ဆင်မုန်နှင့် ဖြစ်၍အခြားဆင်များမုန်နံ့ကိုရလျှင် မချဉ်းဝံ့ချေ။ သန်မြင်စွာတစီးသာဝေ့ဝံ့ချေသည်။ မနည်းကြာဝေ့၍ အကြောင်းကို သိတော်မူလျှင် နောက်သို့ဆုတ်၍ အားယူပြီးမျှ ချွန်းဘွင့်၍တိုက်တော်မူသည်။ သေဉ်လုံရာဇဝတ်အမတ်စီးသော ဆင်ဖြူလုံအဘောင်ကိုထိုးမိလျှင် ဟောင်ဟောင်ကြည်ကြည်မြည်၍ပြေးလေ၏။ လိုက်ထပ်၍တိုက်တော်မူသည်။ မှီလျှင်ကုံးလယ်စီးကလုံနှင့်လွှတ်သည်။ သေဉ်လုံရာဇဝန်အမတ်ကို လှံသင့်၍ ဆုံးလေ၏။ စီးသည်ဆင်ကိုလည်းရတော်မူ၏။ ယင်းသို့သေဉ်လုံရာဇဝတ်အမတ်ဆုံးလျှင် အဆီးအတားမရှိပျက်လေ၏။ ရဲမက်တောတို့ ထပ်၍တိုက်သည်။ အမတ် ၁၂ - ယောက်နှင့်တကွ ဆင် ၅၀။ လူနှစ်ထောင်ကျော် ရတော်မူသည်။ သေသည်လည်းများ၏။ သတိုးမင်းစောလည်းတတိုင်းကျော်ခန့်လိုက်တော်မူသည်။ ညဉ့်မိုးချုပ်သည်နှင့် လင်းဇင်းမင်းကို မတွေ့လျှင် တပ်တော်သို့ပြန်တော်မူသည်။

ယင်းသည့်နေ့မှစ၍ လင်းဇင်းမင်းမျက်နှာမပြဝံ့ပြီ။ တလခန့်ရှိလျှင် မဟာဥပရာဇာဏှာသို့မိန့်တော်မူသည်။ ယခုငါတို့နောင်ဟံအရပ်တွင် နေချေသော်လည်း လင်းဇင်းမင်းသည် မြို့သို့ချဉ်း၍နေဝံ့မည်မဟုတ်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် မိုင်စံသို့ဆုတ်၍ တမိုးတွင်းကိုရဲမက်တော်အပေါင်းတို့ကို လယ်လုပ်စေ၍ ဆင်မြင်း ဗိုလ်ပါကိုဖြည့်တင်းရမှ သင့်မည်ထင်သည်ဟူ၍မိန့်တော်မူလျှင် အဝဘုရင် သတိုးမင်းစောအစရှိသော စော်ဘွားစောကန်တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့က တစိတ်တဝမ်းတည်းနှလုံးညီကြ၍ မိုင်းစံမြို့သို့ဆုတ်၍နေတော်မူကြသည်။

ယင်းသို့မှ မိုင်းစံမြို့တွင်နေသော နားဖျား၍ မစွမ်းသသူ တလောင်းမြန်မာရမ်းအပေါင်းတို့ကို မစစေ၍ ဗညားကျန်းတပ်ကို တိုက်ဆင် ၅၀ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်းနှင့် ဟံသာဝတီသို့ပို့ရလေသည်။ ထိုသို့ ပို့ရကြောင်းကို လင်းဇင်းမင်းကြားလျှင် လက်ရုံးလက်မောင်ကိုတမ်း၍ ဤသို့ကြိုးဝါးသည်။ မဟာဥပရာဇာကို ငါအလျင်ခံ၍ မတိုက်ဘဲနေသောအကြောင်းကား ကြောက်၍နေသည်မဟုတ်။ ငါ့တိုင်းနိုင်ငံတော်သို့ရောက်လျှင် နာဖျားငတ်မွတ်၍ ခြေလက်ပင်ပန်းပလေစေဦး။ ယင်းသို့ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှ ငါတိုက်မည်ဟူ၍ရှောင်ရှားကွယ် ထောင့်၍နေသည်။ ယခုငါတို့ပွဲးဟူ၍ဆိုပြီးလျှင် “ဗညားသေဉ်”ဟူသောအမတ်ကို တိုက်ဆင်တရာ , ဗိုလ်တ သောင်းခန့်နှင့် တောသို့ချီစေ၍ လူနာလူဖျားတို့ကို ပို့စေသော ဗညားကျန်းကိုတိုက်လေဟူ၍ လင်းဇင်းမင်းက ခန့်သည်။ ဗညားသေဉ်လည်း တောကိုချီ၍ ဗညားကျန်းထောအလာကို တိုက်မည်ဟုစောင့်နှင့်သည်။

ဗညားကျန်းလည်း အပြိုင်ဟူသော ဆင်ကိုစီး၍ ချီသည်နှင့် ဗညားသေဉ်တောကထွက်၍တိုက်လျှင် နင်တို့ကိုပင် ရှာသည်ဆို၍တိုက်လေ၏။ မနည်းကြာဝေ့လျှင် လင်းဇင်းမင်းအမတ် ဗညားသေဉ်နာက ဆင်ကူ၍ တိုက်မည်လွှတ်သည်ကို ဗညားကျန်းတူ စန္ဒရာသီဟူသောအမတ် ကွန်တရော်ဟူသော ဆင်ကိုစီး၍တိုက်သည်။ လင်းဇင်းမင်းအမတ် ဗညားသေဉ်နာ စီးသောဆင်လည်းပြေးလေ၏။ လိုက်ထပ်၍တိုက်လျှင် ဆင်နှင့်တကွ ဗညားသေဉ်နာကိုအရှင်ပင်ရလိုက်သည်။

ဗညားကျန်းလည်း ဗညားသေဉ်စီးသောဆင်ကို အစွယ်နှင့်ထိုးမိသည်။ ခွေတိုင်းလည်းလေ၏။ ယင်း သို့စဉ်တွင် ရဲမက်တော်တယောက် လှံနှင့်ထိုးမိသည်။ ရင်ကိုထိုးမိ၍ ဗညားသေဉ်ဆင်ဦးတွင် သေလေ၏။ ဗညားသေဉ်သေလျှင်လည်း လင်းဇင်းမင်းစစ်သည်တို့ အဆည်းအတားမရှိ ပျက်စီးလေ၏။ ဗညားသေဉ် စီးသော ဆင်နှင့်တကွ ဆင်- ၃၀ ကျော် လူ - ၁၀၀ ကျော်ရလိုက်၏။ သေလေသည်လည်းများ၏။ ယင်းသို့မှ လူနာလူဖျား မစွမ်းမသာသူတို့ကို သိမ်းဆည်းဖြည့်တင်း၍ ဟံသာဝတီသို့ တဖြေးတဖြေးပြန်သည်။ ရောက် လျှင် ဆင်ဖြူရှင်များသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း အားရတော်မူ၍ ကွမ်းခွက်ရှစ်မြောင့် , လဘက် အိုး , တကောင်းဘုံး , ထွေးအင် , ဝတ်လုံပုဆိုးကောင်းပေးတော်မူသည်။ စန္ဒရာသီကိုလည်း ဇင်္ဂရီရွာနှင့်တကွ ကွမ်းကျပ် , လဘက်အိုး , ဝတ်လုံပုဆိုးကောင်း ပေးတော်မူသည်။

သားတော် မဟာဥပရာဇာ သမက်တော် သတိုးမင်းစောတို့လည်း မိုင်းစံမြို့တွင် လယ်ချောင်းလုပ်၍ တမိုးတွင်းနေတော်မူမည်အကြံရှိသည်။ လင်းဇင်းမင်းလည်း မျက်နှာမပြင့် တောတောင်ကမ်းကြီးရာ ရှောင်ရှား ပုန်းလွှဲ၍နေလေ၏။

မဟာဥပရာဇာတို့က အသွယ်သွယ်လိုက်လံ၍ စုံစမ်းစေသော်လည်း မတွေ့ရချေ။ ယင်းသို့လျှင် မဟာဥပရာဇာတို့လည်း တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့ကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်တော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ ဗညားဒလ လျှောက်သည် ယခုသည် လင်းဇင်းမင်းမြဲစစ်ကိုလိုက်လံ၍ ရှာသော်လည်းမရ။ ကျွန်တော်တို့မိုင်းစံတွင်နေ သမျှ မျက်နှာပြင်မည်မဟုတ်ပြီ။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ပြန်ရမည်အကြောင်းကို ရှိခိုးသံတော်ဦးတင်၍ ပြန်ရ သည်မှ လင်းဇင်းမင်းမြဲစစ်မြို့ရွာသို့ချဉ်း၍ နေဝံ့မည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့လည်း တနစ်တဝါ ဆင်မြင်း ဗိုလ်ပါတို့ကို ဖြည့်တင်း၍ တကြိမ်ချီပြန်ရမှ လင်းဇင်းမင်းမြဲစစ်ကို ရတော်မူမည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက် သည်။

မဟာဥပရာဇာလည်း သည်အရေးသည်သင့်လှပြီဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ခမည်းတော်ဘဝရှင်မင်း တရားကြီးဘုရားသို့ ဆက်မည်စာကို ဗညားဒလကိုစီကုံးစေ၍ လျှောက်သည်ကား ---

“ သားတော် မဟာဥပရာဇာတို့ ဗိုလ်မှူး တပ်မှူး အပေါင်းရှိခိုးသံတော်ဦးတင်ဝံ့သည် အရှင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ... ဗညားသုံးဦးပြေးလေရာ ရအောင်ဘမ်းလေအမိန့်တော်ကို ဦး ထိပ်ရွက်၍ ကျွန်တော်တို့လိုက်ရာမှာ မိုင်းစံတွင် လင်းဇင်းမင်းညီနောင်နှင့် ဗညားသုံးဦး အလုံးအရင်းဆင်မြင်းအများနှင့် ခံသည်ကို ကျွန်တော်တို့ရောက်၍ ရဲခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ရဲ မက်တော်အတပ်တပ်သားတို့ ဝန်းရံ၍လုပ်ကြံလဆင် ဘုန်းတော်ကြောင့် ဆင်တသိန်းရှင်ဖြစ် သော လင်းဇင်းမင်းမြဲစစ်သည် ပျက်စီးကြေမွ၍ ရုံးမိသမျှ ရဲမက်တို့နှင့်မြို့ကထွက်ပြေး၍ လွတ်လေသည်။

ညီဥပရာဇ်နှင့်တကွ မိဘုရားသုံးဦး , ကိုယ်လုပ် ၂ - ကျိပ် , အမတ် ၃ - ကျိပ် , ဆင်လေးရာ , မြင်းတထောင်ကျော် , သို့လူအကြီးအငယ် ငါးထောင်ကျော်ရပါသည်။

နောက်ကျွန်တော်တို့ မိုင်စံကချီ၍ လိုက်သော် မြင်းဗိုလ်ပါနှင့်ခံသည်ကို အဝမင်း တိုက်သည်။ ဗညားနန်းကိုလည်း သတ်လိုက်ရသည်။ ဆင်ခြောက်ဆယ် , လူသုံးထောင် ကျော်ရပါသည်။

နောက်တကြိမ် သေဥရာဇဝတ်ခံ၍တိုက်လှာသည်။ သေဥရာဇဝတ်ကိုလည်းသတ် လိုက်ရသည်။ အမတ်တကျိပ်နှစ်ယောက်နှင့်တကွ ဆင်နှစ်ဆယ် , လူသုံးထောင်နှစ်ရာကျော် ရပါသည်။

ယင်းသည်နေ့မှစ၍ လင်းဇင်းမင်း မြဲစစ်သည် မျက်နှာမပြင့်ပြီ။ နတ်စစ်သည် နှင့်တူသော ရဲမက်တော်အပေါင်းတို့ လိုက်သော်တောသုံးထောင်ကို အစိုးရသောကေသရာဇာ ခြင်္သေ့မင်းသည် ပတ္တမြားကုမုထွက်၍ စမွယ်ကွန်မြူးသောအခါ မြေ , ရှဉ့် , ပတတ် , လိပ် , ဖွတ် , ဒရယ် , ယုန်ငယ်စသော သတ္တဝါတို့သည် တွင်းထဲလိုဏ်ခေါင်းပုန်းအောင်သကဲ့သို့ လင်းဇင်းမင်းမြဲစစ်သည် တောအုံတောင်ကမ်းကြီးရာတွင် အသက်လွတ်ကြောင်း ပုန်းလျှိုး ၍နေလေသည်။

အစီရဝတိ မဟီသရဘူ ယနုနာဂင်္ဂါဟူသော အမည်နှင့်ကျော်စောထင်ရှားစွာ အယဉ် အတွေ့တွေ့စီးသော မြစ်ကြီးငါးသွယ်တို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ စီးဝင်လေသောအခါ မိမိ တို့၏အမျိုးအမည်ကိုစွန့်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာသာ လွှမ်းမိုးထင်ရှားလေသကဲ့သို့ လင်းဇင်းနိုင်ငံ

အလုံးကိုရုံးခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော စစ်သည်တော်အပေါင်းတို့ကိုလွှမ်းမိုးလျက် လိုက်လံရှာကြံ သော်လည်း စုံရုံစေ့ပြစ်မြိုင် ဂနိုင်းပုပွေါင်းနှာမောင်းခြံနွယ် စက်စယ်ကိုင်းပိုင်းပျားနှင့်ပြည့်စုံ သော တောတောင်လည်းအလွန်ကျယ်ဝန်းလှသည်။

အကြောင်းမှာ ခြင်္သေ့မင်းနှင့်ယုန် , ဂဠုန်နှင့်ပျံလွှား , နဂါးမင်းနှင့် တီသဖွယ်ဖြစ် ကြောင်း ရှိခိုးသံတော်ဦးတင်ဝံ့သည် ဘုရားဟူ၍စီကုံးပြီးလျှင် လျှောက်စာကိုမြင်လျှင် ၁၂ တပ်နှင့် ဆက်ရလေ၏။

ဟံသာဝတီသို့ရောက်၍ ဆက်စာကိုကြားတော်မူလျှင် ခေါ်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ် (၉၂၇) ကိုးရာနှစ်ဆယ့် ခုနှစ်ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၅ - ရက်နေ့ မိုင်းစံကပြန်တော်မူသည်။ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၁ - ရက် ၆ - ကြာ နေ့ဟံသာဝတီရွှေပြည်တော်ကို ရောက်တော်မူသည်။ ရောက်သနေ့ပင်ရခဲသည် လင်းဇင်းမင်းမိဘုရား သမီး ကိုယ်လုပ်မောင်းမနှင့် အမှူးအမတ် ဆင်မြင်းလူသူတို့ကိုဆက်ရလေ၏။ ခမည်းတော်ဘုရား အားရတော်မူ၍ ရွှေဝေါကိုပေးတော်မူသည်။ သမက်တော် သတိုးမင်းစောကိုလည်း ရွှေခင်တယင်ပေးတော်မူသည်။ စော်ဘွား စော်ကန်အမှူး အမတ် ပွဲလမ်းရသသူတို့ကိုလည်း အဆောင်အယောင် စားကျေး စားလက် အထိုက်အလျောက် ပေးတော်မူသည်။ ရခဲသော လင်းဇင်းမင်းမိဘုရား ဗြဟ္မာပြည် , ၎င်းမိဘုရား ယိုးဒယားမင်းသမီး မနုရာ , ၎င်း မိဘုရား ကျိုင်းတုံစော်ဘွားသမီး သီရိမာ , လင်းဇင်းမင်းတူမ သီရိလူတာ , လင်းဇင်းကိုယ်လုပ် အမတ်သမီး နှစ်ကျိပ်ကျော်သည်များကိုလည်း အသုံးအဆောင်အဝတ်အစားအစေအပါးပေးတော်မူ၍ နန်းတော်တွင်းတွင် ကောင်းမွန်စွာနေရသည်။ လင်းဇင်းမင်းညီမိုင်းစံစား ဥပရာဇ်ယင်းသောအခါ ၁၉-နှစ်ရွယ်ကိုလည်း မရှုတ်မချ အဆောင်အယောင်အခြွေအရံအိမ်ရာ ပေးတော်မူ၍ အပါးတော်တွင်မပြတ် မြီးစွဲရသည်။ လင်းဇင်းမင်းက ရခဲ သောလူတထောင်ကျော်ကိုလည်း အကြီးခေါင်းနှင့်အစုအကွက်ချ၍ အမှုတော်ကိုထမ်းရသည်။

တိုင်းကြီးပြည်ကြီးအပေါင်း ထီးဆောင်မင်းတကာတို့၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော ဆင်ဖြူဆင်နီများ သခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားသည် သားတော် မဟာဥပရာဇာ အစရှိသော မှူးတော်မတ်တော် ဒေါဗညား အပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ သို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ ငါ၏ တိုင်ကား - နိုင်ငံတော်တို့ အလွန်ကျယ်ဝန်းလှ သည်။ ထိုသို့ကျယ်ဝန်းသောတိုင်းကား နိုင်ငံတော်အတွင်းတွင် တပါးပါး၏ နိုင်ငံတော်သည် တစုံတခုသော အခင်းအခန်းထွက်လတ်သည်ရှိသော် ငါကိုယ်တော်ပင်ချီရသောအခါ ချီတော်မူရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ချီတော် မူသောအခါ မြို့ပြမရှိသည်ရှိသော လူသွမ်းလူပျက်တို့သည် မကောင်းသောအကြံအစည်ဖြင့် တချက်တချက်တ လက်တည်းပေါင်းစည်း၍ သောင်းကျန်းပုန်ကန်လေသည်ရှိသော ပြည်သူလူထုအပေါင်းတို့သည် ချောက်ချား၍ နှလုံးနှောင့်ရှက်လေရာသည်။ ထိုသို့ပြည်သူနှောင့်ရှက်သည်ရှိသော် ပြည်ကိုမို၍ သီတင်းသုံးသော စာရိတ္တသိ လဝါတ္တသီလ , ရဟန်းတို့သည် ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိမှလျှော့၍ သာသနာတော်ယုတ်လေရာသည်။ တကြောင်း လည်း ထိုသို့မကောင်းကျင့်သောသူတို့အား - ကွပ်ညှပ်ဆုံးမခြင်းကြောင်း ငါ့အားမကောင်းမှုကိုပွားများရာ သည်။ တိုင်းကား - နိုင်ငံ၌လည်း မငြိမ်မဝပ်သောကြောင့်အားဖြင့် အခွန်အတုတ်တိုက်သည် ယုတ်လေရာ သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ခပ်သိမ်းသောရန်သူအပေါင်းမလှုပ်မရှားနိုင်သော ကေတုမတီဟူသောတောင်ငူ မြို့နှင့် အမျှမြို့ကို တည်ပြီးလျှင် သူဌေးသူကြွယ်အစရှိသော ပြည်သူလူရဟန်အပေါင်းတို့အား - ထိုမြို့အမှီပြု ၍နေစေပြီးမှ အရေးတော်ရှိရာ ငါကိုယ်တော်ချီ၍ လုပ်ကြံတော်မူသော်လည်း မကောင်းသော လူဆိုးသူသွမ်းတို့ မကြံဝံ့ရာကုန်။ ထိုသို့မကောင်းသော အမှုအရာကို မကျင့်ဝံ့သည်ဖြစ်မှ ခပ်သိမ်းသောလူရဟန်းအပေါင်းတို့ သည် အတ္တဟိတပရဟိတကိုဆောင်နိုင်၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပွားများသည်ဖြစ်မှ သာသနာတော်ကိုချီမြှောက်သော ငါဧကရာဇေသည် မြတ်သောဆိုကို ပြည်စုံရာသည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

သားတော် မဟာဥပရာဇာလည်း ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင် မင်းတရားကြီး ဘုန်းလက်ရုံးအာဏာတော်ကို ဇမ္ဗူဒိပတကျွန်းလုံးကျော်စောထင်ရှားလေပြီးသည်။ ထိုသို့သော ပြည်တို့က သံကြီးတမန်ကြီးရောက်လာသောအခါ အင်္ဂါခုနစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မြို့ပြ ကျုံးမြောင်း မရှိသည် ရှိသောမသင့်ချေ။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် အင်္ဂါခုနစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မြို့ကိုတည်တော်မူမှ သင့်မည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ မှူးတော်မတ်တော် အပေါင်းတို့လည်း သင့်မြတ်ကြောင်းကို အသီးသီးလျှောက်ကြကုန် သည်။

ယင်းသို့မှ ပညာရှိ ဗေဒင်တတ်အပေါင်းတို့ကို တွက်ချက်ဆေးကြောစေပြီးမှ ဟံသာဝတီ ဝန်းကျင်တွင် ရှိသော သူအပေါင်းတို့ကို တအိမ်တယောက်တောင်းတော်မူ၍ သက္ကရာဇ် (၉၂၈) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်းဆယ်ရက် ကြာသပတေးနေ့ မြို့ရှေ့ကတောင်ကိုတူးစေ၍ အနောက်ချိုင့်ဝှမ်းရာသို့ချည်း ပို့ရသည်။ ဗိုလ်ပါများသောကြောင့် ခြံပန်းပိုးရွက်သို့ချည်းဖြစ်လေ၏။

သက္ကရာဇ် (၉၂၈) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခု တပို့တွဲလဆန်း ခြောက်ရက် သောကြာနေ့ ညီတော် မုတ္တမ မင်းသမီးတော်အကြီးလွန်လျှင် သမီးတော်အငယ်နှင့် ရခိုင်ဘုရင်ညီတော် သီရိဓမ္မာသောကကို စုံဘက်တော်မူ သည်။ ၎င်းတပို့တွဲလပြည့်ကျော်ငါးရက် သောကြာနေ့ ဒဂုံဆံတော်ရှင် ဘုရားကို ထီးတင်တော်မူသည်။ မကိဋ် တော်ကိုလည်း လှူတော်မူသည်။ သဘင်လည်းရက်လည်အောင်ခံတော်မူသည်။ သင်္ဘောတော် ခုနစ်ရာကိုလည်း ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ ပရိက္ခရာရှစ်ပါးနှင့်တကွ လှူဘွယ်လှူခင်းလည်းများစွာလှူတော်မူသည်။

၎င်းတပေါင်းလဆန်း ငါးရက် သောကြာနေ့ မဟာစေတီကောင်းမှုတော်ကိုထီးတင်တော်မူသည်။ သင်္ဘောတော်ခုနစ်ရာကိုပင့်၍ ရက်လည်အောင်ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ ပရိက္ခရာရှစ်ပါးနှင့်တကွ လှူဘွယ်လှူ ခင်းလည်းများစွာလှူတော်မူသည်။ ရက်လည်အောင် သဘင်ခံတော်မူသည်။

ထိုနေ့တွင် ဟံသာဝတီမြို့ဝန်းကျင်ကို ကျုံးတူးစပြုသည်။ ကျုံးတူးရာတွင် မြေထဲတွင်အောင်းသော
ဇော်ဂီကိုရသည်။ ရှ၍ တွင်းကောက်လျှင်များမကြာသေးလေသည်။

၎င်းတပေါင်းလပြည့်ကျော်ငါးရက် စနေနေ့ ရွှေမော်တောဘုရားကို ဌာပနာတော်မူသည်။ ကျည်းမင်းကြီးက လက်ဆောင်တော် ဆက်လှာသော ပတ္တမြားစီ ပယင်းနားခွောင်းတရံ အဘိုးငွေတဆယ်။ မိဘုရားကြီး အတုလသီရိမဟာရာဇဒေဝီ ဆင်ယင်တော်မူသော ပတ္တမြားစိန် မြစ်သောနဂါးရုပ်နားခွောင်းတတရံ အဘိုးငွေ တဆယ့်ငါး။ ပတ္တမြားစီသော ဆံလျင်တော်အဘိုးငွေ တဆယ့်ငါး သည်များကို ရွှေအချိန်တဆယ်ခုတ်တွင်ထည့် တော်မူ၍ဘုရားမြတ်စွာ နောင်ပြုသောအခါ သည်ပစ္စည်းကံကျွေးပြု၍ လာလတုံသောမင်းတို့သည် လုပ်စေသော ဟူ၍ ရွှေပေတွင်စာရေး၍ ဌာပနာတော်မူသည်။ ဒေဝအောက်ရွှေဘုရားမြတ်စွာကိုလည်း ဌာပနာတော်မူသည်။

နန်တော်အရှေ့က ဆံတော်ရှင်ဘုရားကိုလည်း ဌာပနာတော်မူသည်။ ဘုရားပြီးလျှင် ဝတ်တော်မူ သည့် ဝတ်လဲတော်များကိုရောင်း၍ ထီးချရာသီးကသည် မြေတိုင်းအောင်ရွှေထည့်တော်မူသည်။

အစည်မင်းက ပြာသာဒ်ဆောက်တော်မူပါဟူ၍ သင်္ဘောတွင်တင်၍ လက်ဆောင်တော်ဆက်လှာသော ဘုန်းမသိမ်သစ်ကိုလည်း ထူးဆန်းလှစွာသောစရပ်ဆောက်တော်မူသည်။ စရပ်တွင်ထည့်စရာရွှေအချိန် ၂၃၆ လှူတော်မူသည်။

မိုးမိတ်မှာ ကောင်းမှုတော်ဆုတောင်းပြည့်ဘုရား ပြုပျက်လေသည်များကိုလည်းထပ်၍ လုပ်တော်မူပြီး လျှင် ထီးချရာသီးကသည် မြေတိုင်းအောင်ရွှေထည့်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၂၈) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခု တော်သလင်းလဆန်း ဆယ်ရက် သောကြာနေ့ ရွှေမော်တော ဘုရားတွင် သက်တော်စေံ စေတီရံငါးဆယ့်နှစ်ဆူကိုလုပ်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ်(၉၂၈)ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခု နတ်တော်လဆန်း ငါးရက် သောကြာနေ့ တိတိ ၄ - လုံး။ ၂၉ ယဇ္ဇိ ၊ နက္ခတ် ၂၂ မြေခံတူလက်ခနုစည်းတွင် စတုရန်းအတာ သုံးထောင်လေးရာရှိသော ဟံသာဝတီ ဟာရာဌာနီ ရွှေမြို့တော်ရွှေမော်တော်မဟာရံပိဋိကတတိုက်သည် သုံးဌာနကိုတချိန်တခါတည်းတည်တော်မူ သည်။

(၉၂၈) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခု နတ်တော်လပြည့်ကျော် သုံးရက် ကြာသပတေးနေ့ ရွှေမြို့တော် တံခါး တိုင်စိုက်သည်။ ဘုရားကြီး ၄ - ဆူသွန်းသည်။ တချိန်တည်းတခါတည်း ကတ္တုသန်ဘုရားရှင်ရုပ်တော်သွန်း သည်။ ပလ္လင်တော်နှင့်တကွ ငွေတယ်ငါးပိဿာ ခုနှစ်ဆယ်ခြောက်ကျပ်။ မကိုဋ်တော်ကိုလုပ်သည်ရွှေ တပိဿာ ရှစ်ဆယ်ကိုးကျပ်တမတ်။ မကိုဋ်တော်ဝယ်စီသည့် ဝတ်တော်မူသော မြလက်စွပ် ၁။ ဝတ်တော်မူသော နီလာ လက်စွပ် ၁။ စားတော်ကွမ်းခွက်တွင်စီသည့် ပတ္တမြားအလုံးသုံးထောင် မကိုဋ်တော်လုပ်၍ ရွှေခြောက်ဆယ်လေး ကျပ်စီးသည်။ ပတ္တမြားအလုံးခြောက်ရာလေးဆယ်ခုနှစ်လုံး စီတော်မူသည်။

ကောဏဂုံ မြတ်စွာဘုရားရုပ်တုများ ပလ္လင်တော်နှင့်တကွ ငွေတယ်ငါးပိဿာခြောက်ကျပ်။ မကိုဋ် တော်ကို လုပ်တော်မူသည် ရွှေချိန် တပိဿာကိုးဆယ်သုံးကျပ်။ မကိုဋ်တော်ကိုစီသည့်ကျောက် ဝတ်တော်မူသော နီလာလက်စွပ် ၁။ ကွမ်းခွက်တော်တွင်စီသော ပတ္တမြားနှစ်ရာလေးဆယ်ရှစ်လုံး။ မကိုဋ်တော်ကို လုပ်တော်မူ သည့် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ကျပ်နှစ်မတ်။ မကိုဋ်တော်တွင် စီသည့် ဝတ်တော်မူသော ပတ္တမြားလက်စွပ် ၁။ ၎င်းစီ သည့်ကျောက်နှစ်ထောင်ခြောက်ရာခုနှစ်ဆယ့်ရှစ်လုံး။

ကဿပဘုရား ရုပ်တုတော်များ ပလ္လင်တော်နှင့်တကွ ငွေချိန် တဆယ်ငါးပိဿာခုနှစ်ဆယ်ခြောက်ကျပ်။ မကိုဋ်တော်ကိုလုပ်သည့် ရွှေပိဿာ ကိုးဆယ့်ရှစ်ကျပ်။ မကိုဋ်တော်စီသည့် ဝတ်တော်မူသောကြောင့်လက်စွပ် ၁။ ကွမ်းခွက်တော်တွင် စီသည့် ပတ္တမြားကျောက်သုံးထောင်ကိုးရာတဆယ်တလုံး၊ မကိုဋ်တော်ကိုလုပ်သည့် ရွှေချိန် ခြောက်ယဆုံးနှစ်ကျပ် နှစ်မတ်။ မကိုဋ်တော်ကိုစီသည့် ပတ္တမြားကျောက်တထောင်နှစ်ရာတဆယ် စီရင်တော်မူ သည်။

ဂေါတမဘုရားရှင်ရုပ်တုတော်မှာ ပလ္လင်တော်နှင့်တကွ ရွှေချိန်တဆယ်ခုနှစ်ပိဿာခုနှစ်ဆယ်ခုနှစ်ကျပ်။ မကိုဋ်တော်ကိုလုပ်သည့် ရွှေချိန်တပိဿာကိုးဆယ်ခုနှစ်ကျပ်။ မကိုဋ်တော်ကိုစီသည့် ဝတ်တော်မူသော ပတ္တမြား လက်စွပ်၁။ ကွမ်းခွက်တော်တွင်စီသော ပတ္တမြားနှစ်ထောင် ကိုးရာကိုးဆယ့်လေးလုံး။ မကိုဋ်တော်တွင် လုပ် သည့် ရွှေချိန်ခြောက်ဆယ့်လေးကျပ်တမတ်။ မကိုဋ်တော်တွင်စီသည့် ဝတ်တော်မူသော ပတ္တမြားလက်စွပ် ၁။ ကျောက်လွတ်ပတ္တမြားတထောင်လေးရာသုံဆယ်။

ဤဘုရားမြတ်စွာလေးဆူအတိုင်းအထွာကား - ထက်ဝယ်တော်နှစ်တောင်လေးသစ် , ပလ္လင်တော်က သည် မကိုဋ်တော်တိုင်အောင် လေးတောင်နှစ်မိုက်လေးသစ်။ ထိုရုပ်တုတော်လေးဆူတို့ကို လှူတော်မူသည်။

ရွှေသပိတ်လေးလုံး , ရွှေဟင်းခွက်လေး , ရွှေဖွန်းလေး , ငွေဖွန်းလေးသည်နှင့်ပြင်၍ နေ့တိုင်းပူဇော် တော်မူသည်။ ဤသို့သံသာရာစီးပွားကိုများစွာဆောင်တော်မူ၍ရွှေမြို့တော်ဝန်းကျင်ကို စော်ဘွား စော်ကန် မြို့ စားအပေါင်းတို့ကိုလုပ်ရသည်။

၃၂၄ - တံသာဝတီမြို့တံခါး ၂၀ - ၏ အမည်

တံခါးနှစ်ဆယ်အမည်ကား - အနောက်မြောက်ထောင့်တံခါးကို ပြာသာဒ်နှစ်ထပ် , ယိုးဒယားမင်းကို ဆောက်စေ၍ ယိုးဒယားတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၁။ ယင်းသည်အရှေ့တံခါးကို တနင်္သာရီမင်းကိုဆောက်စေ၍ တနင်္သာရီတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၂။ ယင်းသည်အရှေ့တံခါးကို မုတ္တမမင်းကိုဆောက်စေ၍ မုတ္တမတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၃။ ယင်းသည်အရှေ့တံခါးကို ပုခန်းမင်းဆောက်စေ၍ ပုခန်းတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၄။ ယင်းသည်အရှေ့တံခါးကို ပုသိန်မင်းကို ဆောက်စေ၍ ပုသိန်တံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။

ယင်းသည်ကား - မြောက်မျက်နှာတံခါးအမည်တည်း။

အရှေ့မြောက်ထောင့်တံခါးကို ပြည်မင်းကိုဆောက်စေ၍ ပြည်တံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၁။ ယင်းသည်တောင်တံခါးကို အဝမင်းကိုဆောက်စေ၍ အဝတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၂။ ယင်းသည်တောင်တံခါးကို တောင်ငူမင်းကိုဆောက်စေ၍ တောင်ငူတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၃။ ယင်းသည်တောင်တံခါးကို ဒလမင်းကို ဆောက်စေ၍ ဒလတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၄။ ယင်းသည်တောင်တံခါးကို လင်းဇင်းမင်းကို ဆောက်စေ၍ လင်းဇင်းတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။

ယင်းသည်ကား - အရှေ့မျက်နှာငါးတံခါးအမည်တည်း။

အရှေ့တောင်တံခါးကို ဇင်းမယ်ကိုဆောက်စေ၍ ဇင်းမယ်တံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၁။ ယင်းသည်အနောက်တံခါးကို မိုးမိတ်စော်ဘွားကိုဆောက်စေ၍ မိုးမိတ်တံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၂။ ယင်းသည်အနောက်တံခါးကို မိုးညှင်းစော်ဘွားကို ဆောက်စေ၍ မိုးညှင်းတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၃။ ယင်းသည်အနောက်တံခါးကို မိုးကောင်းစော်ဘွား ကိုဆောက်စေ၍ မိုးကောင်းတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၄။ ယင်းသည်အနောက်တံခါးကို ဒဝယ်မင်းကိုဆောက်စေ၍ ဒဝယ်တံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။

ယင်းသည်ကား - တောင်မျက်နှာငါးတံခါး အမည်တည်း။

အနောက်တောင်ထောင့်တံခါးကို ကလေးစော်ဘွားကို ဆောက်စေ၍ ကလေးတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၁။ ယင်းသည်မြောက်တံခါးကို မိုးနဲစော်ဘွားကိုဆောက်စေ၍ မိုးနဲတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၂။ ယင်းသည်မြောက်တံခါးကို ညောင်ရွှေစော်ဘွားကိုဆောက်စေ၍ ညောင်ရွှေတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၃။ ယင်းသည်မြောက်တံခါးကို သားတော်သာယာဝတီမင်းကိုဆောက်စေ၍ သာယာဝတီတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။ ၄။ ယင်းသည်မြောက်တံခါးကိုကား သိန္နီစော်ဘွားကိုဆောက်စေ၍ သိန္နီတံခါးဟုမှည့်တော်မူသည်။

ယင်းသည်ကား - မြောက်မျက်နှာတံခါးအမည်တည်း။

တံခါးနှစ်ဆယ်ကို ပြာသာဒ်ချည်းဆောက်စေ၍ ရွှေအပြည့်ထည့်တော်မူသည်။

ရင်တားနှစ်ထပ်တံခါးရွက်ကိုလည်း ရွှေထည့်တော်မူသည်။

၃၂၅ - စော်ဘွားသုံးပါးသမီးများတပြိုင်နက်ဆက်လာပုံ

သက္ကရာဇ်(၉၂၈) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခု တပို့တွဲလဆန်းတဆယ်သုံးရက် တနင်္လာနေ့ ပိဿလောက်မြို့ ကိုစားသော ယိုးဒယားမင်းအကြီးသမက်ဩယာဓမ္မရာဇာသမီး ဗြဟ္မန္တဒေဝီ , သိန္နီစော်ဘွားသမီး၊ဇင်းရုံးစော်ဘွား သမီး သည်စော်ဘွားသုံးဦးတို့သမီးကို အဆောင်အယောင် အခြွေအရံနှင့် တကွဆက်လာ၍ တနေ့တခါတည်း နန်းတွင်းသို့သွင်းတော်မူသည်။ သာယာလှစွာသော အိမ်ဆောက်၍နေရသည်။ အဆောင်အယောင်လည်း အ ထိုက်အလျောက်ပေးတော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် လင်းဇင်းမင်းကြီးသမက် မိုင်းပတ်ကိုစားသောသူသည် တိုက်ဆင်တရာ , အခြွေအရံ လူတထောင်ကျော်ခန့်နှင့် ရွှေဘဝါးတော်အောက်သို့ရောက်လာ၍ ကျွန်တော်ခံလှာသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရားလည်း သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် အဆောင်အယောင်ပေးတော်မူ၍ အကွက်အရပ်ချ၍ နေရသည်။ မပြတ် လည်းမြီးစွဲရသည်။

၃၂၆ - ကုသိုလ်တော်များပြုတော်မူပုံ

ရတနတ္ထယံ အဟံဝန္ဓာမိ။ ။ သက္ကရာဇ် (၉၂၉) ကိုးရာနှစ်ဆယ့်ကိုးခု နယုန်လပြည့်ကျော် ၂-ရက် ၅-တေးနေ့၊ ရွှေမောတောမြတ်စွာဘုရားကို စေတီရံငါးဆယ်ဆူနှင့်တကွ ထီးတင်တော်မူသည်။ ဆင်တော်မူသော မကိုဋ်တော်ကိုလည်း လှူတော်မူသည်။ အရညဝါသီ ပုဂ္ဂိုလ် ဂါမဝါသီ ပုဂ္ဂိုလ်ခုနှစ်ရာပင့်တော်မူ၍ ရက်လည်အောင် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ ပရိက္ခာရုဇ်ပါးနှင့်တကွ လှူဘွယ်လှူခင်းလည်းများစွာလှူတော်မူသည်။ ကျိုက်ပွန်ဘုရားရှင်ကိုလည်း ထီးတင်တော်မူသည်။ ယင်းသည်နေ့ပင် နန်းတော်သစ်ကိုစ၍ ရွှေထည့်ရသည်။ နေတော်မူစရာရွှေအိမ်နှင့်တကွ ပြာသာဒ်ကိုလည်းဆောက်တော်မူသည်။ ပြီး၍ ၉၂၉ - ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၃ ရက် ၆-ကြာနေ့၊ ရွှေအိမ်နှင့်ပြာသာဒ်ကို တက်တော်မူသည်။ ရွှေနန်းတော်ကိုဆောက်သောအခါ ဗညားဒလကို ဝန်ပြု၍ စီရင်ရသည်။ နန်းတော်နှင့် ပြာသာဒ်တော်မကို မှူးတော်မတ်တော်တို့က သစ်တလုံးစီထည့်၍ ဆောက်ရသည်။ ပြင်အဆောင်ဆောင်သောနန်းအဆောင်ဆောင်သောကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့နေရာကိုမူကား -ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ ကိုယ်တာချည်း ဝေ၍လုပ်ရသည်။

ယင်းသည် သက္ကရာဇ် ၉၂၉ - ခုဟံသာဝတီတွင် အတိုင်းတိုင်းအနိုင်နိုင်ငံသိမ်းယူတော်မူခဲ့သော လူသူများသည် ကြေးဘိုးဆွံ့ရှားသောကြောင့် ရဟန်းသင်္ဃာတို့အား ဆွမ်းဆန်များစွာ လှူတော်မူသည်။ မစားရတတ်မဝတ်ရတတ်သော သူတို့အားလည်း တိုက်တော်ကျီတော်ကထုတ်၍ အဝတ်အစားဆန်စပါးများစွာ စွန့်ကြီးတော်မူသည်။

ယင်းသက္ကရာဇ် ပြာသိုလ်ပြည့်ကျော် ၅- ရက်နေ့၊ နန်းတောရာတွင် ကနားကြီးဆောက်၍ အရိယာသင်္ဃာတို့အားပင့်တော်မူ၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ တရားလည်းနာတော်မူသည်။ လှူဘွယ်လှူခင်းလည်းများစွာလှူတော်မူသည်။ ၎င်းတပို့တွဲလဆန်း ၄-ရက် ၁-နေ့နေ့ မိုးကောင်းစော်ဘွားက ဆင်ဖြူတစ်စီးရသည်ကို မြင်းကောင်း သုံးတောင်တမိုက်လေးသစ်နှင့်တကွ မြတလုံးမြင်းကတောင် လုပ်ရလောက်သော ပယင်းခဲကြီးသည်များကိုလက်ဆောင်ဆက်သည်။ ထိုပယင်းခဲကို ဘုရားရုပ်ထုစေ၍ ကိုးကွယ်တော်မူသည်။

ပိဿနောက်မြို့ကို လုပ်ကြံမည်ဟူ၍ လင်းဇင်းမင်း အလုံးအရင်းနှင့် ချီလှာသည်ကြားသောကြောင့် ပိဿလောကစားက အကြောင်းကိုလျှောက်လှာ၍ မိုးညှင်းစော်ဘွား၊ မိုးကောင်းစော်ဘွား၊ မိုးမိတ်စော်ဘွား၊ အုန်းပေါင်စော်ဘွား၊ ညောင်ရွှေစော်ဘွား၊ မိုးနဲစော်ဘွား သည်ခြောက်တပ်ကိုတိုက်ဆင်ခြောက်ရာ၊ မြင်းခြောက်ထောင်၊ စစ်သည်သူရဲခြောက်သောင်းနှင့် မိုးနဲကြောင်းကို ဇင်းမယ်ကိုတိုက်၍ချီသည်။ ဇင်းမယ်ကျေး မိုင်ဟင်းသို့ရောက်လျှင် လင်းဇင်းမင်းသည် ဟံသာဝတီက ရဲမက်တော်တို့ချီလှာကြောင်းကိုသိလျှင် အလျင်ခွါလေ၏။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း လင်းဇင်းမင်းခွါကြောင်းကို ကြားတော်မူလျှင် စော်ဘွားခြောက်တပ်ပြန်ရသည်။ စော်ဘွားတို့ ဣန္ဒရီရီသို့ရောက်လျှင် မိုးကောင်းစော်ဘွား၊ မိုးမိတ်စော်ဘွား၊ မိုးညှင်းစော်ဘွားတို့ သုံးဦးကိုခေါ်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီသို့ချီလှာသည်။ ရောက်လျှင် စော်ဘွားသုံးဦးတို့ကို ကွမ်းခွက်၊ လက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ ပတ္တမြားစီစား၊ ပေးတော်မူသည်။ ကုလားပြည်ကဖြစ်သော ပုဆိုးကောင်း၊ ခါသာ၊ ပင်ကာ၊ ဇော်ကရတ်၊ မူရီ ပတ္တနီ၊ သက္ကလပ်သည်များကိုလည်း ဆုပေးတော်မူသည်။ ဇင်းမယ်ကြောင်းပြန်လေသော မိုးနဲစော်ဘွား၊ ညောင်ရွှေစော်ဘွား၊ အုန်းပေါင်စော်ဘွားတို့ကိုလည်း ကွမ်းခွက်၊ လဘက်တိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ ပတ္တမြားစိ၊ ပတ္တမြားစား၊ အထူးထူးသော အဝတ်ပုဆိုးတို့ကိုလည်း လိုက်၍ဆုပေးတော်မူသည်။ စော်ဘွားခြောက်တပ်တွင် တလိုင်းမြန်မာ အမတ်စစ်ကဲအပေါင်းတို့ကိုလည်း အဆောင်အယောင် အထိုက်အလျောက်ဆုပေးတော်မူသည်။ ပိဿလောကစားကိုလည်း ကွမ်းခွက်၊ လဘက်အိုး၊ တကောင်းဘုံး၊ အဝတ်အစားဆုပေးတော်မူသည်။

သတ္တရာဇ် ၉၂၉ - ခု တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၃ - ရက်သောကြာနေ့ ရွှေပြာသာဒ်နှင့်တကွရွှေနန်းတော် ခြောက်ဆောင်ဝန်းကျင်ကိုယ်လုပ်မောင်းမ နေစရာအိမ် ဆင်တင်းကုတ် သည်များကိုတနေ့တခါတည်း ဆောက် တော်မူသည်။

ယင်းသည်နေ့ပင် တံခါးနှစ်ဆယ်စသော တန်ဆောင်း ပြအိုး တည်ရာတို့၌ အရိယာသင်္ဘော တထောင် တို့ကို ပင့်တော်မူ၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ အဋ္ဌဇေယျမင်္ဂလာနှင့်တကွ ပရိတ်ရှစ်စောင်ကိုလည်း ရွတ်ရ သည်။ ခါသာအုပ် လဘက်ချောင်လည်း လှူတော်မူသည်။

၉၂၉ - ခုတန်ခူးလပြည့်ကျော် ၁-ရက် သောကြာနေ့ သေဥဝိစော်ဘွားသားအိမ်ရှေ့ နေရသသူသည် အဘစော်ဘွားလွန်လျှင် အဘအဆောင်အယောင်စားခွက်စားယောက်များနှင့်တကွ ဆင်ပေါက်မြင်းသည်များကို လည်းယူ၍ ရွှေဘဝါးတော်အောက်သို့လာ၍ဆက်လှာ၏။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဆက်သည့်အဆောင်အယောင်ကို သိမ်းယူတော်မူ၍ သုံးရက်ရှိမှ သေဥဝိစော်ဘွားသားကိုပင် ပေးတော်မူပြန်၍ သေဥဝိမြို့ကိုပင် စော်ဘွားပြုရသည်။

ထိုသတ္တရာဇ်တွင် တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၄ - ရက်တနင်းလာနေ့ရထားပြသာဒ်စီးတော်မူ၍တောင်ခေမာ ဒွါရတံခါးက ဝင်တော်မူပြီးလျှင် အနောက်ကိုလည်၍ နန်းတက်တော်မူသည်။ နန်းမြို့ကိုလည်း ကမ္မောဇသောဒိ ဟူ၍သမုတ်တော်မူသည်။

ရွှေနန်းတော်တက်သောနေ့ မင်းညီမင်းသား ဆွေတော်မျိုးတော်မူတော် မတ်တော် ကျေးစား သင်းမူး အပေါင်းတို့ကို အမည်အရည်အဆောင်အရွက် စားကျေးစားလက် အထိုက်အလျောက်ပေးတော်မူသည်။ ကိုယ်ရံ တော်ခေါင်းအကြီး အဝတ်တို့ကိုလည်း ကျေးရွာ ရွှေငွေ အဝတ်အစား ဆန်ရေ ပေးတော်မူသည်။

နန်းတက်တော်မူ၍ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၅ - ရက် အင်္ဂါနေ့ ဗြီးတိုက်သို့ ထွက်တော်မူ၍ မင်းညီ မင်းသား မှူးမတ်ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့ကို အိမ်ပေးတော်မူသည်။

မုတ္တမမိဘုရား , ပြည်မိဘုရား , တောင်ငူမိဘုရား , အဝမိဘုရား , သံတွဲမိဘုရား , သည် ၅-ပါးကို စကြောသုံးတပ် ကြမ်းဖြတ်၍လေသာစနုနှင့် တကွမိဘုရားစီးသည့်ပေါ် , ကွမ်းခွက်ရှစ်မြောင့် , ပတ္တမြားစီ လဘက်အိုး , တကောင်းဘုံး , ပတ္တမြားစီကျိုင်းကြီး , ရွှေချက်နှစ်စင်းဆုပေတော်မူသည်။

သီရိဓမ္မာသောက ကတော် နေမျိုးကျော်ထင် ကတော် , ရာဇသင်္ကြံ ကတော် , တရဖျားကတော် , သင်္ခယာကတော် , သီရိဇေယျကျော်ထင် ကတော် , မင်းမဟာကတော် , ဗညားဗလကတော် , ဗညားပရံက တော် , ဗညားလောကတော် , အဲမွန်တရာကတော် သည် ကတော် ၁၂ ပါးသည်မင်းမျိုးမင်းနွယ်ဖြစ်၍ပတ္တမြား မြိတ်ရစ်မြိတ်ခံနှင့်တကွ ကွမ်းခွက် , လဘက်အိုး , ရွှေမြူတာ , ရွှေအင်ပေးတော်မူသည်။

မိုးဗြီးနရပတိ , အဝနရပတိစည်သူ , ဇင်းမယ်မင်းဗြသံ , ယိုးဒယားပြသာဒ်ရာဇာသည်မင်းလေးပါး ကိုလည်း စကြောနှစ်ထပ်အိမ်ဖြူနေရသည်။

အဆောင်အနေရာပေးတော်မူသည်ကား - ဗညားဒလကို နေရာတော်လက်ဝဲတော်ဦးပေါင်း ကတ္တီပါ မွမ်း အမပေါင်းကတ္တီပါရွှေပြောက်မွမ်း အများကတောင် ရွှေသားလေးမတ် သင်းကျစ်လေးမျက်နှာစိန်တော်ရံ စလွယ် ၉-သွယ် သက္ကလပ်အဘိုးနှင့်တကွ ရွှေကယား , ရွှေမြူတာ , ရွှေအင် , ရွှေလင်ပန်း , ပတ္တမြားတောင် ရှေး , ပတ္တမြားပန်းချင်း , ခြေမစွပ် , လက်မစွပ် , မှီအုံး , လက်ဆေးအင်း , ထီးနီ ညောင်ရွက်သုံးဆင့်ထီးရိုး ထီးလက် , ရွှေသံလျင်း , တန်းခုနစ်ဝန်း , စည် ၇ - လုံး , နုံး၃ , ခရာ ၃ , အိမ်၅ ဆက် , ကြက်နင်း ၅ - တန် , လေသာကဲလား , ကင်္ဂေါက်နှင့်လှေခင် တယင်ချင်ပိတ်နီ , ဖဲပေါင်းအစိမ်းမိုးပေးတော်မူသည်။ ရုံးလည်း ရသည်။

ဗညားဒလနှင့်တကွ လက်ဝဲတော်နေ ဗညားကျန်ထော , ဥတ္တမ ဦးရီဇေယျသူရ , နန္ဒသူရိယ , ဗညား စက် , နန္ဒကျော်ထင် , တရဖျား , မင်းမဟာ , ဗညာပရ , သမိန်ငေါခွင် , ဗြဲပိုက် , သမိန်အဲပရဲ , နန္ဒသူရိယ , ဗြဲကဗန် , ဘယသကြီ , ဗြဲကမန် သည် ၁၆ ပါးသည် အဆောင်အိမ်မှတ်ယုတ်တက်ရှိကြသည်။

သီရိဓမ္မသောကနေရာလက်ျာတော်ဦးနေ , ပေါင်းမဲးနား , မည်သရီ , ရွှေတပြားတမတ် , ရွှေပုံနန်းသုံး မတ် , အမတရုတ်နီမွမ်း , ပန်းရှစ်ပွင့်တစ်ခြမ်းနှင့် ပြင်နားနှစ်ဘက် ခြူးသင်းကျစ်လေးမျက်နှာ , စလွယ်ကိုး သွယ် , ကွမ်းခွက်ကွမ်းလိပ် , လဘက်အိုး , တကောင်းဘိုး , ရွှေထွေးအင် , ပတ္တမြားတောင်ရှေး , ပတ္တမြားပန်း ချင်း , ထီးနီညောင်ရွက်သုံးဆင့် , ထီးရိုးနီထီးလက် , ရွှေစည် ၇ လုံး , နုံး၃ , ခရာ ၃ , အိမ်ငါးဆက် , ကြက်နင်း ၅ -တန် , ပွတ်လုံးတန် , လေသာကဲလား , ကင်္ဂေါက်နှင့်လှေခင်တယင် , ချင်ပိတ်နီ , ဖဲပေါင်း အစိမ်းမိုးပေးတော်မူသည်။ ရုံးလည်းရသည်။

သီရိဓမ္မသောကနှင့်တကွ လက်ျာတော်နေဗညားလော , ဗညားဣန္ဒ , ဗညားသေဉ် , ဗညားပတ် , ဗညားပတ် , ဗညားဘယ , ဇော်ကရတ် , ပိုက်ညး , သမိန်ပရံ , နေမျိုးကျော်ထင် , သမိန်ဖြတ်စ , သမိန် ယော်ကရတ် , သီရိဓမ္မရတ် , အဲမွန်တရာ , စောလကွန်းအိန် , ပိုက်သင့်ရံ သည်အမတ် ၁၆ - ဦးသည်အ ဆောင်အိမ်လှေမှတ်ယုတ်တက်ရှိကြသည်။

လက်ဝဲတော်ဦးနေ ဦးပျံချီ , ပေါင်းမဲးနား , ရွှေဖျင်ပန်းဆိုးရွှေဝတ်ဆံနှင့်သုံးမတ် , အမတရုတ်နီမွမ်း ရွှေကယ် , ထီးနီညောင်ရွက် သုံးဆင့် , လှေခင်တယင် အဖြူမိုးပေးတော်မူသည်။

ပျံနှင့်တကွ လက်ဝဲဦးနေ , လက်ျာပြစ် မင်းရဲသင်္ခယာ , ရဲသင်ရံ , စောသီအဂ္ဂရတ် , ဘယကျော်သူ , လက်ျာပျံချီ , ကော်တော်ရန္တမိတ် , ဗြဲတေဇ , ရဲကမန် , ပုညဒေဝ , နန္ဒကျော်သူ , နိဗလယော်စာ , အဲကွန်ပိန် စောနသိန် သည်အမတ် ၁၅ - ဦးသည် အဆောင်အမှတ်လှေမှတ်ယုတ်တက်ရှိကြသည်။

လက်ျာဦးနေရာဦးနေ , နန္ဒယော်စာ , ပေါင်းမဲးနား , ရွှေဖျင်ပန်းသိုး , ရေအဝတ်ဆံနှင့်သုံးမတ် , အမ တရုတ်နီမွမ်း , ပန်းရှစ်ပါင့် , ရွှေကျပ် , ထီးနီညောင်ရွက် , လှေခင်တယင် အဖြူမိုးပေးတော်မူသည်။

နန္ဒယော်စာနှင့်တကွ လက်ျာတော်ဦးနေ , သမိန်ဗြဲ , ဓမ္မရဲကမန် , ဇေယျကာမဏီ , ရွတ်သင်ရံ , တာနော , ဘယဘုမ္မိ , ဥပုတ်ညီ , တိမ်းစဲး , လက်ဝဲရန္တသူ , ဇိတ်သင်ရဲး , မင်းလက်ျာ , သီရိဂုဏ္ဍရတ် , ဒေါမကန် , စောမနရတ် , ဗြဲသပိုက်သည် ၁၆-ဦးအဆောင်အယောင်အမှတ်အယုတ်တက်ရှိသည်။

လက်ျာဥဿရော , လက်ဝဲတော်စနည်နေရာဦးနေ , ပေါင်းမဲးနားရွှေဖျင် ခါးတွင် နဝရတ်စီသည်။ လ ငါးကနားပေးတော်မူသည်။ လ ။ (အမတရုတ်နီမွမ်း , ပန်းရှစ်ပွင့် , ရွှေကျပ် , ထီးနီညောင်ရွက် , ခင်ဒုယင် အဖြူမိုး။)

လက်ျာဥဿရောနှင့်တကွ ရမ္မယော်စာ , သုဒ္ဓရာဇာ , နန္ဒသကြီ , လက်ဝဲရွှေတောင် , နန္ဒဗလ , ဇေယျယော်စာ , တိက္ကစန္ဒါ , သူရိယကမ္မာ , သူရိယရာဇာ , ပိုက်ကမ္မာ , ရဲကမ္မာ , သီရိနန္ဒ , သံမုံ , စန္ဒရာသီ သည်အမတ် ၁၅ - ဦးသည် လက်ဝဲတော် စနည်နေ အဆောက်အိမ်လှေမှတ်ယုတ်တက်ရှိသည်။

ဗြဟ္မာလင်သုံးလက်ျာတော် စနည်နေရာဦးနေ၊ ပေါင်းမဲးနား၊ ရွှေဖျင်ပုံ ပန်းဆိုး၊ ရွှေဝတ်ဆံနှင့် လေးမတ်၊ အမတရုပ်နီမွမ်း၊ အထက်လှေမှတ်ပေးတော်မူသည်။

ဗြဟ္မာလင်သုံးနှင့် တကွ ဝေါသရာဇာ၊ အထန်သူ၊ မြိုးစံသူ၊ ဝိသုကမ္မ၊ သိရိကမန်၊ သီရိမနုရွပ်၊ မြိုးကမ္မာ၊ စောတပုန်၊ စောကွန်သာ၊ လိုက်ကမံ၊ နန္ဒဘယ၊ သိန်ကမ္မာ၊ ညီကံတောင်၊ စက္ကရွတ်သံ သည်အမတ် ၁၅ ဦးသည်လက်ျာတော်စနည်နေ အဆောင်အယောင် အိမ်လျှောက်ယုတ်တက်ရှိသည်။

ထောမိုင်းရဲး လက်ဝဲတော်အတွင် ဘဝေါနေရာဦးနေ၊ ပေါင်းမဲးနား၊ ရွှေဖျင်ပုံပန်းဆိုး၊ ရွှေဝတ်ဆံနှင့်လေးမတ်၊ အမတရုပ်နီမွမ်း၊ ပန်းလေးပွင့်ရွှေကျပ်၊ လဘက်အိုး၊ လှေခင်တယင် အဖြူမိုးပေးတော်မူသည်။

ထောမိုင်းရဲးနှင့်တကွ ရဲးတိုင်၊ ကာမဏီ၊ ရာဇယော်ဓာ၊ လက်ျာရွှေကောင်၊ ဗလရဲးသူ၊ စက္ကယော်ဓာ သိခံရာ၊ အသိတျာ၊ ဘွားပေသေဉ်၊ ဘယဒေဝ၊ သည်အမတ် ၁၆ -ဦးသည် လက်ဝဲတော်အတွင်း ဘဝေါနေအဆောင်ယုတ်တက်ရှိသည်။

စန္ဒကမ္မာ၊ လက်ျာတော်အတွင်း ဘဝေါဦးနေဗောင်းမဲးနား၊ ရွှေဖျင်ပုံ ပန်းဆိုးလ ရွှေဝတ်ဆံနှင့်လေးမတ်၊ အမတရုပ်နီမွမ်း၊ ပန်းလေးပါင့်၊ ရွှေကြပ်လဘက်အိုး၊ လှေခင်ဒုယင်း အဖြူမိုးပေးတော်မူသည်။

စန္ဒကမ္မာနှင့်တကွ လက်ျာတော်အတွင်းဘဝေါနေ၊ လက်ဝဲဘယ၊ ဘယနန္ဒမိတ်၊ သံမိုင်းနေအိန်၊ စွယ်ရရာဇာ၊ လိုက်ကမန်၊ မဏိဒေဝ၊ အစိတ်ပရတ်၊ သာဝန်သာမ၊ အဘကုန်းပိုက်၊ ဘောင်ရံသိရိ၊ ကမန်ပြု၊ ဥပေသေဉ်၊ ဥပွိဒေဝ၊ သည်အမတ် ၁၄ ဦး လက်ျာတော်အတွင်း ဘဝေါနေအဆောင်ယုတ်တက်ရှိသည်။

ဥဒိန်ရာဇာ၊ လက်ဝဲတော်ပြင်ဘဝေါနေရာဦးနေ ဗောင်းမဲးနားရွှေဖျင်ပုံပန်းဆိုး ရွှေဝတ်ဆံနှင့်လေးမတ်၊ အမ တရုပ်နီမွမ်း၊ ပန်းရုစံပါင့် အထက်တရုပ်နီလေးမတ်၊ အဖြူလေးမတ်၊ ရွှေကျပ်၊ လှေခင်တယင်အဖြူမိုးပေးတော်မူသည်။

ဥဒိန်ရာဇာနှင့်တကွ လက်ဝဲတော် အပြင်ဘဝေါနေ ဂင်္ဂီသူ၊ နန္ဒပကြိ၊ ဇိတ်ပရံ၊ လက်ျာနန္ဒပစည်း၊ ရာဇောယ သိဒ္ဓိ၊ ဘယဇေယျ၊ နန္ဒဇေယျ၊ မြိုသီရိ၊ အသဝတ်၊ စရုတ်ပမန်၊ အပကုန်၊ သည်အမတ် ၁၂ ဦးသည် လက်ဝဲတော် ပြင်ဘဝေါနေဆောင်ယုတ်တက်ရှိသည်။

လက်ျာတော်ပြင်ဘဝေါနေစာရင်းမရ။

နောရာ ၅ - သွယ်သို့ မရောက်လက်ဝဲတော်ပန်းပုဆိုး၊ ခေါင်ထုပ်နှင့် ခစားရသောအမတ်ကား - စိတ်ကျို သီရိပရိတ်၊ ရန်ပြပုံ၊ ပုညာယော်ဓာ၊ ဒေဝဓမ္မ၊ သိရိရာဇာ၊ ပိုက်ပံကျိုး၊ ခေတ္တသေန၊ ဓမ္မယော်ဓာ အလိုက်င်၊ ပုညကမ္မာ၊ သင်္ခါယော်ဓာ၊ သီဟဒေဝ၊ ပုညဓမ္မ၊ ရာဇဗလယော်ဓာ၊ မဏိသူရ၊ လိုက်ကဲးသရိ၊ သုဒေဝ၊ မနုခေမာ၊ ကြပတိမ်၊ ရမ္မဒေဝ၊ စိတ္တော်စွန်၊ မနသိခါ၊ စွယ်ယကမ္မာ၊ ပိုက်ကသူ၊ သိရိကြီးအုန်း၊ ပိုက်ကောင်း၊ ပုညမနိ၊ စကဉ်ဒေဝ၊ အဲးသိဒေဝ၊ ဇလဘယ၊ စကြဘယစိတ်ကလန်၊ သုဒ္ဓကမ္မာ၊ အဲးပသိတ် ပိုက်ပအိတ်၊ ဣန္ဒသီရိ၊ စက္ကသီဟ၊ သမန္တရာဇံ၊ သည်အမတ်ပေါင်းသုံးကျိပ်ကိုးဦးသည် နေရာ ၅ -သွယ် သို့မရောက်လက်ဝဲတော်က ပန်းပုဆိုးခေါင်းထုပ်နှင့်နှင့် ခစားရသည်။

နေရာ ၅ - သွယ်သို့မရောက် လက်ျာတော်ကခစားရသည် အမတ်ကား ပိုက်ကရတ်၊ ဣန္ဒရာမ၊ ရဲးယော်ဓာ၊ သွာဒိန္နသာ၊ ဇိတ်တမန်၊ အဲးသီတယာ၊ သေဉ်ဘယာ၊ အိန်ကမ္မာ၊ ဇိတ်ကံကောင်း၊ ရာဇဗလ ပုညာသီဟ၊ အဂ္ဂယော်ဓာ၊ ဓမ္မဒေဝ၊ မြိမရတ်၊ ရဲးသူ၊ မြနရဲး၊ သူရယော်ဗဓာ၊ သံပရဲး၊ ဒေဝယော်ဓာ၊ စွယ်စမ္မ၊ ဘယသင်္ခါ၊ ဝါသုဘ၊ ရံသူရ၊ ကြဒေါင်ရတ်၊ အိန်ဒေဝ၊ သူရကမ္မာ၊ စက္ကသေန၊ သီရပတ်၊ စွန်မနေယော်ဓာ၊ လိုက်ကံပိုက်၊ မြိုကမန်၊ အသိပုံ၊ ပိုက်ကတံ၊ အဘိနန္ဒရာဇာ၊ ဇိတ်ပသိုက်၊ သင်္ခဓမ္မ၊

ဘောဂဒေဝ , စန္ဒယော်ဓာသည်အမတ်သုံးကျိပ်ကိုးဦးသည် နေရာငါးသွယ်သို့မရောက် လက်ျာတော်ကပန်းဆိုး
ခေါင်ထုပ်နှင့်ခစားရသည်။

မင်းညီမင်းသား ဆွေတော်မျိုးတော်နေရာလွတ်နေသော မှူးကြီးမတ်ခိုင်လည်းအများရှိသည်။

၃၃၀ - ဟံသာဝတီ၌ရှားပါးငတ်မွတ်ခြင်းအကြောင်း

ယင်းသောအခါ ဟံသာဝတီပြည်ကြီး၌ မြတ်သောအရည်နှင့်ပြည်စုံသော ရွှေနန်းတော်ပြာသာဒ်၏ တင့်တယ်ခြင်း ရွှေမြို့တော်၏ တင့်တယ်ခြင်းကိုရှုသည်ရှိသော အသောကဓမ္မရာဇာ မည်သောမင်း၏နေရာဖြစ်သော ပါတလိပုတ်ပြည်ကြီး၏ တင့်တယ်သော မြတ်သောအသရေကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်လှသည်။ ဆင်သံ , မြင်းသံ , လူသံ , စည်ကြီး , ခွက်ခွင်း , ခရုသင်းအသံတို့ဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာ လှိုင်းထသောအသံကဲ့သို့ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် မဆိတ်မညံ့ဖြစ်လေ၏။

ထိုအခါ ဟံသာဝတီမဟာရာဇဌာနီပြည်ကြီး၌ လူသူများလှသောကြောင့် ကြေးဘိုးဆွံ့၍ စပါးတတင်းကို ကြေးစင်တရာတဆယ့်ငါးပြုသည်။ ဆင်ဖြူဆင်များသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ပုဂံမင်းကို တပ်မှူး မဟာယော်ဓာကို စစ်ကဲခန့်တော်မူ၍ တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်နှစ်သောင်းနှင့် လင်းဇင်းကျေးမှ စပါးများကို သိမ်းယူချေဟူ၍စေတော်မူသည်။ ပုဂံမင်းကို လင်းဇင်းကျေးသို့ရောက်လျှင် မလေးမစားပြုသောကြောင့် လင်းဇင်းသားတို့ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါရုံးစု၍တိုက်လေသည်။ မဟာယော်ဓာဟူသော စစ်ကဲကိုလည်း သူရလေသည်။ ပုဂံမင်းလည်းပျက်ချေ၍ တပ်သားနှင့်တကွပြန်လှာသည်။ ဟံသာဝတီသို့ရောက်လျှင် ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း အမျက်ပြင်းစွာရှိ၍ “ဘသန်းပညာ”ဟူသောအရပ်၌ စပ်ကြီးလုပ်စေ၍ တပ်သားနှင့်တကွ ပုဂံမင်းကိုစပ်တွင်လှောင်၍ မီးတိုက်မည်အခြင်းအရာကိုပြုသည်။ ယင်းသောအခါ မြန်မာ ဆရာတော် , မွန်ဆရာတော် , ယွန်းဆရာတော်အပေါင်းတို့သည် ညီညွတ်တော်မူကြ၍ ပျဉ်စပ်တပ်ကို ဖျက်ဆီးပြီးသော မီးကိုသတ်၍ ပုဂံမင်းနှင့်တပ်သားအပေါင်းတို့ကို စပ်ကာလွှတ်၍ ကျောင်းသို့ချည်းယူ၍ကြွတော်မူသည်။ ယင်းသို့ဆရာတော်အပေါင်းတို့လွှတ်တော်မူကြသော်လည်း အမျက်တော်အထူးမရှိ။ သူမခံနိုင်အောင် သည်ကိုခံတော်မူသည်။

ယိုးဒယားမင်းကြီးအကို အထက်ကခေါ်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီများစကြောနှစ်ထပ်အိမ်ဖြူပေး၍ နေရသသူသည် ရဟန်းပြုပါတော့မည် လျှောက်သည်ကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ယုံကြည်တော်မူ၍ အထူးထူးသော ပိတ်ရမတီ မူရီသဟံစသော ရဟန်းပရိက္ခရာတို့ကို အပ်တော်မူ၍ ရဟန်းပြုလေသည်ကို ယိုးဒယားမင်း ရဟန်းပြုသသူသည် ယိုးဒယားသို့ ဘုရားပုထိုးအဖူးအမြင်လျှောက်၍သွားသည်။

ထိုသို့ ယိုးဒယားမင်း ရဟန်းပြုသသူ သားအငယ် ဗြာမသွန်သည် အထက်က ဇင်းမယ်သောင်းကျန်း၍ချီတော်မူသောအခါ နောက်တော်တွင်ပါသည်နှင့် နာ၍လွန်လေသည်။ ဗြာမသွန်မယားလည်း ယိုးဒယားသို့ သွား၍နေပါသည် လျှောက်သောကြောင့် ပစ္စည်းပယ်နှင့်တကွ ဗြာမသွန်သားမယားတို့ကို ရာဇမနုဟူသောအမတ်ကို ယိုးဒယားသို့ ပို့ရလေသည်။ ရာဇမနုလည်း ယိုးဒယားသို့မရောက်ခင် ဗြာမသွန်မယားနှင့် အယည်အပါးရှိလေသည်။ ထိုအကြောင်းကို ယိုးဒယားမင်းသိလျှင် ရာဇမနုသည် မကျစ်မလစ်မချေမငံပြုကျင့်ကြောင်းကို ရွှေဘဝါးတော်အောက်သို့စာဆက်လိုက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ယိုးဒယားမင်းက ဆက်လိုက်သောစာကိုကြားတော်မူလျှင် အမျက်တော်ပြင်းစွာထွက်၍ ရာဇမနုကို ကွပ်မျက်တော်မူလေ၏။ ယင်းသို့မှ ရာဇမနုငယ်သည် ရာဇဝတ်ကို လွန်ကျူး၍ကျင့်သောကြောင့် အပြစ်အလျောက် ကွပ်မျက်တော်မူသည်ဟူ၍ ဇလသင်ရံဟူသောအမတ်ကိုစေတော်မူသည်။ ယိုးဒယားမင်းရဟန်းပြုသသူလည်း ပရသုဒ္ဓပြု၍ သားယိုးဒယားမင်းနှင့် တချက်တည်း တိုင်ပင်၍ ဇလသင်ရံလာကြောင်းကိုကြားလျှင် ခရီးကကြီး၍ ဇလသင်ရံကိုကွပ်လေ၏။ ထိုအကြောင်းကို ယိုးဒယားမင်းအကြီးသမက် သြယာပိဿလောက်စားကြားလျှင် ဤသို့ဆို၏။ ယိုးဒယားမင်းသည် ကိုယ်ကို အမျက်ရှာ၍မကြံရာသောအကြံကိုကြံသည်။ ယိုးဒယားမင်းကဲ့သို့ ငါကိုယ်ကိုငါအမျက်မရှာကောင်းချေ။ ရွှေဘဝါးတော်အောက်သို့ အလျင်သွား၍မြီးစွဲရမည်ဟူ၍ ဆိုပြီးလျှင် အလုံးအရင်း ဆင်မြင်းနှင့်တကွ ဟံသာဝတီသို့ချီလာ၍ သက္ကရာဇ် (၉၃၀)ကိုးရာသုံးဆယ် နယုန်လပြည့်ကျော် ၂-ရက် ၆ -ကြာနေ့ ရွှေဘဝါးတော်အောက်သို့ ရောက်လာသည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း အားရတော်မူ၍ စော်ဘွားသောင်ကျဉ်ဟူသော အမည်နှင့် မကိုဋ်ထီးဖြူကိုပေးတော်မူသည်။

ယိုးဒယားမင်းလည်း သြယာပိဿလောက်စား ဟံသာဝတီသို့ ဝင်လေပြီဟူ၍ကြားလျှင်အလုံးအရင်း ဆင်မြင်းအများနှင့် ပိဿလောက်သို့ချီလာ၍ မြို့တွင်ရှိသော သမီးနှင့်တကွ သူဌေးသူကြွယ်တို့ကို သိမ်းယူ၍ ယိုးဒယားသို့သွားလေ၏။

ထိုအကြောင်းများကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကြားတော်မူလျှင် ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ ယိုးဒယားစားသည် ကျေးဇူး သစ္စာတော်နှစ်ပါးကိုမစောင့် ဤသို့သောင်းကျန်းပုန်ကန်မည်ကို အကြံရှိသည်ကို ကြံခြင်သည်ကား စော်ဘွားသောင်ကျဉ်ယိုးဒယားမြို့ကို မင်းပြုရမည်ကံသို့ရောက်၍ သောင်းကျန်းပုန်ကန်မိလေသည် ဖြစ်တော့သည်ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ ယင်းသို့လျှင် သားတော်မဟာဥပရာဇာအစရှိသော မှူးတော်မတ်တော် အပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ ယိုးဒယားသို့ချီမည်မှာ ပသိုထင်ကြသနည်းဟူ၍ စိုင်းပြင်းခင်းကျင်းတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ ဗညားဒလျှောက်သည်။

ယခုယိုးဒယားမင်းသည် ရဟန်းကလူပြု၍ တချက်တည်းကြိရာမှာ ယိုးဒယားတပြည်သာကြိမည်မထင်၊ လင်းဇင်းတပြည်ထောင် လဝိုက်တပြည်ထောင် ၊ ဤ သို့ပြည်ထောင်ပေါင်း၍ ကြံစည်သည်အဟန်ရှိသည်။ အခြားမြို့ရွာကိုလုပ်ကြံသကဲ့သို့ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ မလေးမစားချီတော်မူ၍မသင့်ချေ။ နိုင်ငံတော်အလုံးတွင်ရှိသော ထီးဆောင်းမင်းတကာအပေါင်းနှင့်တကွ ဆင်လုံးမြင်းရင်းစစ်သည်ဗိုလ်ပါစီရင်တော်မူ၍ ရုံးရုံးစုစုချီတော်မူ၍ရပ်ရပ်နေနေလုပ်ကြံတော်မူသည်ဖြစ်မှ ယိုးဒယားမြို့ကိုအလိုတော်ပြည့်လွယ်မယ်။ တပါးနိုင်ငံက ကူညီလှာသော်လည်း ခွဲခြမ်း၍ လုပ်ကြံရစေဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားဒလျှောက်သောစကားကို ဥတ္တမသီရိဇေယျသူရကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ကျွန်တော်ဗညားဒလျှောက်သော အရေးသည်သင့်လှပေသည်။ သို့ရာတွင်ယခုအရေးသည်လျှင်လျှင်လျားလျား မလိုမျှော်တင်းထောက်ရှုတော်မူ၍ မိုးစဲလေသာမှ စည်းစည်းကြပ်ကြပ် ချီတော်မူသင့်သည်။ တကြောင်းမှာလည်း ယိုးဒယားလင်းဇင်းလဝိုက်သားတို့ လုပ်ရည်ကြံရည်ကို ကျွန်တော်တို့သိရပြီ။ ကျွန်တော်တို့လုပ်ရည်ကြံရည်ကိုလည်း မိမိတို့သိရပြီးသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ယိုးဒယားမင်းသမက်စော်ဘွားသောင်ကျဉ်နှင့်တကွ ရွှေဘဝါးတော်အောက်က တပ်မှူးစစ်ကဲခန့်တော်မူ၍ အလုံးအရင်းနှင့် ပိဿလောက်မြို့သို့ချီ၍ အခိုင်အလုံနေစေမှ သင့်မည်ထင်သည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်းဥတ္တမသီရိဇေယျသူရလျှောက်သောအရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ ယိုးဒယားမင်းသမက် စော်ဘွား သောင်ကျဉ်တတပ် ၊ ဗညားလောတတပ် ၊ ဗညားကျန်းတတပ် ၊ ဗညားပရံတတပ် ၊ သည်လေးတပ်ကို တိုက်ဆင်သုံးရာ ၊ မြင်းသုံးထောင် ၊ ဗိုလ်ခြောက်သောင်းနှင့် ပိဿလောက်မြို့သို့ အလျင်ဝါဆိုလဆန်း ၅ -ရက်နေ့ချီသည်။ ပိဿလောက်သို့ရောက်လျှင် မြို့ပြကျုံးမြောင်းပစ္စင်ရင်လျှောက်မကောင်းသည်ကို ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်၍ ကျေးစွန်ရွာလက်တွင်ရှိသော စပါးများကို မြို့တွင်းသို့ချည်း သွင်း၍ကျီဆောက်၍ ထားကုန်သည်။

၃၃၃ - သိန်းဃိုကျွန်းကမြသပိတ်တော်ရောက်ခြင်း

ဟံသာဝတီမှာလည်း ဝါဆိုလတွင် သိန်းဃိုမင်းက စတုမဟာရဇာတ်မင်းကြီးလေးပါးလှူသော အနားရစ်လေးရစ်သော ကျောက်သပိတ်ကို ဆရာဘုန်းတော်ကြီးနှင့်တကွ အမှုအမတ်တို့သင်္ဘောတွင်တင်၍ဆက်လှာသည်။ ရိသေခယမ်းစွာသောစကားဖြင့် ခြင်သာယာစွာလျှောက်လိုက်သော ရာဇသံစာလည်းပါသည်။ သပိတ်တော်တင်သော သင်္ဘောရောက်ကြောင်းကို ပုသိန်ကလျှောက်လှာသော စကားကိုကြားတော်မူလျှင် သင်္ဘောဆိပ်သို့ ရွှေလှော်ကားတွင် ဝေါပြာသာဒ်တင်၍ လှေရံလှော်ကား ကြော့လှေ အစင်းသုံးရာကျော်တို့ကို မင်းညီမင်းသား မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ကို ဆောင်ယူရလေသည်။ ဟံသာဝတီသို့ဆောင်ယူ၍ ရောက်လျှင် သပိတ်တော်ကို ရွှေချိုင့်အဘုံးနှင့်တကွ လုပ်တော်မူ၍ နဝရတ်ကိုးပါးခြယ်လှယ်စီမံ၍ နန်းတော်တွင်ကိုးကွယ်တော်မူသည်။ သိန်းဃိုမင်းဆရာမထေရ်ကိုလည်း နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တွင် သာယာလှစွာသော ကျောင်းဆောက်ဆော်မှု၍ သီတင်းသုံးနေရသည်။ ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာကျနတော်မူသော မြန်မာဆရာတော် မွန်ဆရာတော်တို့နှင့်လည်း မပြတ်ပြောဟောတော်မူကြသည်။ ပစ္စည်းလေးပါးလည်း ထောက်ပံ့တော်မူသည်။

ပဌမဝါဆိုလပြည့်ကျော် ခုနစ်ရက် အင်္ဂါနေ့ ဟံသာဝတီမှာ အတုလသီရိမဟာရာဇာဒေဝိ ရှင်မိဘုရား နတ်ပြည်စံတော်မူသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး အလွန်ကြည်ကွဲတော်မူသည်။

၃၃၄ - ယိုးဒယားမင်း လင်းဇင်းမင်းတို့
ပိဿလောက်မြို့ကိုတိုက်လှာပုံ

စော်ဘွားစော်သောင်ကျည်နှင့် ဗညားသုံးဦး ပိဿလောက်မြို့ကို လုပ်ဆောင်ပြင်ဆင်၍ စံနေကြောင်း ကိုယိုးဒယားမင်းကြားလျှင် လင်းဇင်းမင်းသို့စေ၍ လင်းဇင်းမင်းကလည်း ယိုးဒယားကကူညီမည်ဟူ၍ ဆင်လုံး မြင်းရင်အများနှင့် ပိဿလောက်သို့ချီလာသည်။ ယိုးဒယားမင်းမူကား - တိုက်လှေငါးရာ , လှေကားသံလှေ သုံးထောင်ခန့်နှင့် ရေကြောင်း ပိဿလောက်သို့ချီလာသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဗညားသုံးဦးကလျှောက်လာ၍ ကြားတော်မူလျှင် ဤသို့မှာတော်မူသည်။ ယိုးဒယားမင်းနှင့် လင်းဇင်းမင်းလာသည်ကို တဦးကိုမှ မလွတ်စေနှင့် ရအောင်ဘမ်းလေ။ ထပ်ရာကိုလည်း မလွတ်စေနှင့် ငါမူကား - ဝါလကျွတ်၍ မိုးစီးလင်းပွင့်မှ ထီးဆောင်မင်း တကာအပေါင်းတို့နှင့် ချီတော်မူမည်ဟူ၍ မှာတော်မူသည်။ စော်ဘွားသောင်ကျည်နှင့်ဗညားသုံးဦးတို့လည်း အမိန့်တော်အတိုင်း မယုတ်မလွန်ရအောင် စီရင်ကုန်သည်။

ယိုးဒယားမင်းလည်း ရေကြောင်းချီ၍ ကမန်ပိုက်သို့ရောက်လာသည်။ လကွန်းသီမာစားလည်း တိုက်ဆင်တရာ , ဗိုလ်သုံးသောင်းခန့်နှင့် ကမန်ပိုက်သို့ရောက်လာသည်။ လင်းဇင်းမူကား - ခရီးဝေးသည်နှင့် မရောက်လာသေး။ ယိုးဒယားမင်းလည်း လကွန်းသီမာစားရောက်လျှင် ပိဿလောက်သို့ချီလာ၍ မြို့ရင်းသို့ ကြပ်ကြပ်ချဉ်း၍ တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍နေသည်။ စော်ဘွားသောင်ကျည်နှင့် ဗညားသုံးဦးတို့လည်း ဗညားကျန်း ထောတူဖြစ်သော စန္ဒရာသီနှင့် ဗညားပရံညီဖြစ်သော သမန္တရုပ်တို့ကို တိုက်ဆင်ရစ်ဆယ် , စစ်သည်သူရဲ နှစ် သောင်းခန့်နှင့် တံခါးကိုဘွင့်၍ လကွန်းသီမာစားတပ်ကိုတိုက်သည်။ လကွန်းသီမာစားတပ်ပျက်၍ လကွန်းသီမာ စားလည်းဆုံးလေ၏။ “လူလည်းသုံးထောင်နှစ်ရာသေလေ၏” ။ ကျန်လေသည်သူတို့လည်း ယိုးဒယားမင်းရှိရာ ရေကြောင်းသို့ပြေးလေ၍ ပေါင်းလာသည်။ စန္ဒရာသီ သမန္တရုပ်တို့လည်း ရေတပ်သို့တိုက်အောင်လိုက်ထပ်၍ တိုက်လေ၏။ ယိုးဒယားမင်းလှေတပ်သားတို့လည်း စိန်ပြောင်းမြတပူကြီးများနှင့် ဆီး၍ဖြစ်လျှင် ရဲမက်တို့ထိ ပါးချေသည်နှင့် ရသည့် ဆင်သုံးဆယ် , လူငါးထောင်ကျော်ကို ယူ၍မြို့တွင်းသို့ဝင်သည်။

ယင်းကမှ ၁၅ - ရက်ခန့်ရှိလျှင် လင်းဇင်းမင်းရောက်လာ၍ မြို့ကျုံးနားတိုင်အောင် တပ်ချ၍နေလာ သည်။ စော်ဘွားသောင်ကျည်နှင့် ဗညားသုံးဦးတို့ နှိုင်းရှည်တိုင်ပင်ပြီးလျှင် တိုက်ဆင်နှစ်ရာ , ဗိုလ်နှစ်သောင်း ခန့်နှင့် တံခါးကိုဘွင့်၍တိုက်သည်။ လင်းဇင်းမင်းမခံနိုင်၍ မြို့ကဆုန်၍နေလေ၏။ တပ်ကိုလည်း မိတိုက်ရ၏။ ယင်းသို့မှ ယိုးဒယားမင်းလည်း ကြည်းတပ်ဆုတ်လျှင် မြို့ရင်းတွင်မနေဝံ့၍ ငါးရာတွင်းခန့်အရပ်သို့ဆုတ်၍နေ လေ၏။

သုံးရက်ရှိလျှင် ယိုးဒယားမင်းနှင့် လင်းဇင်းမင်းတိုင်ပင်၍ မြစ်ညာမှသစ်ကြီးများကို ခုတ်စေပြီးလျှင် ဘောင်အလံသုံးရာခန့်လုပ်၍ ပိဿလောက်အညာကထား၍ ညဉ့်မိုးသောက်ထချိန်တွင် မီးတိုက်၍ ဘောင်ကို မျှောလိုက်ပြီးလျှင် ယိုးဒယားမင်းလည်း လှေနှစ်ထောင်ကျော် , ဗိုလ်တသိန်းနှစ်သောင်းခန့်နှင့် စိန်ပြောင်း သေနတ် ဖျော်ဖျော်ပစ်၍ ရေကြောင်းကတိုက်သည်။ လင်းဇင်းမင်းလည်း ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါအများနှင့် ကြည်း ကြောင်းကတိုက်သည်။

စော်ဘွားသောင်ကျည်နှင့် ဗညားကျန်းထောလည်း တိုက်ဆင်တရာ , ဗိုလ်သုံးသောင်းနှင့် တံခါးကို ဘွင့်၍ လင်းဇင်းမင်းကိုတိုက်သည်။ လင်းဇင်းမင်းတို့ကမျှောလိုက်သည် မီးပုံဘောင်ကိုလည်း သူရဲကောင်း တထောင်ကျော်သတ်စေသည်။ မီးသေ၍ ဘောင်ထက်တွင်ပါသော လင်းဇင်းသားတို့ကိုသတ်ရသည်။ ကြည်းကြောင်း လင်းဇင်းမင်းက ကူလာသောသူတို့ကိုလည်း မြို့ထိပ်ကစိန်ပြောင်း မြတပူကြီးနှင့်ပစ်လျှင် လင်းဇင်းသားတို့မခံနိုင်၍ တပ်သို့ပေါင်းလေသည်။ လင်းဇင်းမင်းတပ်ပျက်၍ဆုတ်လေ၏။ လိုက်ထပ်၍ တိုက်ပြန်သည်။ ဆင်ခုနှစ် ဆယ်ကျော် နှင့် လူသုံးရာကျော်ရလိုက်သည်။ သေလေသည်လည်းများ ၏။ ယင်းသို့မှ ရသည်ဆင်မြင်းလူသူ တို့ကိုသိမ်းယူ၍ မြို့သို့ပြန်သည်။ ယိုးဒယားမင်းလည်း ရေကြောင်း

မြို့သို့ချဉ်း၍ တိုက်လှာသည်ကို ဗညားကျန်းနှင့် ဗညားပရံခံ၍ စိန်ပြောင်းမြတပူကြီးများနှင့် ပစ်သည်။ တချို့သောလှေနှစ်လေ၏။ တချို့လည်း ကျိုး ပြတ်ကွဲပဲ့လေ၏။ ယင်းသို့လျှင် ယိုးဒယားမင်းမခံနိုင်၍ဆုတ်လေ၏။

ဗညားနှစ်ဦးလည်း တိုက်လှေမရှိသောကြောင့် လိုက်၍မတိုက်ရချေ။ ဤသို့အစီအရင်ဖြင့် အထွေထွေကြံ၍လုပ်ကြံငြားသော်လည်း အောင်ခြင်းကိုမရကုန်လျှင် မြို့နှင့်မနီးမဝေးချဉ်းပြန်လှာ၍ တပ်နှင့်ချနေပြီးလျှင် လင်းဇင်းအမတ် “ဗညားလကွန်းနှင့် ဗညားကျန်းထော”ကို ဆင်စီးချင်းတိုက်မည်ဟု ဟစ်၍ဆိုလာရသည်။ ထိုစကားကို ဗညားကျန်းထောကြားလျှင် ဤသို့ဆိုပြန်ရသည်။ ဆင်လျှင်လည်းတစီးချင်း၊ မြင်းလျှင်လည်းတစီးချင်း၊ ခြေလျှင်လည်း တယောက်ချင်း၊ ဇမ္ဗူဒိပ်မြေပြင်ဝယ် ငါ့ကိုဘယ်သူဝံ့မည်နည်းဟူ၍ ဆိုပြန်ရသည်။ စော်ဘွားသောင်ကျည်၊ ဗညားလော၊ ဗညားပရံတို့လည်း သူ့အကွေ့အကောက်ကြံသည်ကိုသိနိုင်မည်လော။ စီးချင်းတိုက်မသင့်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ငါတို့ကဟစ်၍ ဆိုစေဦးမည်ဟုဆိုကုန်သည်ကား “ဗညားကျန်းထော”သည် တိုင်းကြီးပြည်ကြီးအပေါင်းထီးဆောင်းမင်းတကာတို့၏ သခင်ဖြစ်တော်မူသော ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကျွန်တော်ဖြစ်သည်။ “ဗညားလကွန်း”မူကား - လင်းဇင်းမင်းကျွန်မျှသာ ဆင်တိုက်ဘက်မတန် “လင်းဇင်းမင်းဆင်စီးချင်းတိုက်သော်မူကား ဗညားကျန်းထောကို ထွက်လှာစိမ့်မည်”ဟူ၍ ဆိုပြန်သည်။ ယိုးဒယားလင်းဇင်းမင်းတို့လည်း မြို့တွင်းကဟစ်သော စကားကိုကြားလျှင် မြို့ကိုချီ၍သော်လည်း မတိုက်ဝံ့၊ အဝေးကခွါ၍ ဝါခေါင်လသည် တန်ဆောင်မုန်းလတိုင်ရံ၍နေသည်။

၃၃၅ - ဆင်ဖြူများရှင် မင်းတရားကြီးယိုးဒယားသို့ချီတတ်ရန်
တပ်တော်များစီရင်ခန့်ရန်ပုံ

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း စော်ဘွားစောကန်မြို့စားအပေါင်းတို့ကို အထက်ကပင် နောက်တော်လိုက်ခေါ်ချတော်မူသည်။ သီတင်းကျွတ်လ အညီအညွတ်ရောက်ကြလျှင် ယိုးဒယား သို့ချီတော်မူမည်ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူသည်။ တရဖျားမည်သော အမတ်ကို အလုံးအရင်းနှင့် တကွ ဟံသာဝတီရွှေမြို့တော်ကို အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။

သံကျယ်ဟူသော အမတ်ကို အလုံးအရင်းနှင့်တကွ ပုသိန်၊ မြောင်းမြ၊ အစရှိသော အနောက်မြို့ တလွှားကို အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။ ရွှေမော်တောဘုရားတွင် သုဓမ္မာစရပ် ဇောတိယာယံကျောင်းကို ကျောင်းရံ ၄၀ - နှင့်တကွ သူပုန်တို့အထက်က မီးတိုက်လေသည်များကို တရဖျားကိုငွေတော်အပ်၍ ဆောက် လုပ်ရသည်။ ဝန်မြို့တွင် ဘုရားမြတ်စွာဆံတော်ဘီလူးတို့လုပ်သော စေတီပျက်လေသည်များကိုလည်း အင်္ဂီတေ ထီးလုပ်ရစ်ရသည်။ ယင်းသို့မှ ဆင်တော်မြင်းတော်ဗိုလ်ပါတို့ကို ရေတွက်စုဆောင်းတော်မူ၍ချီရမည့်တပ်ကိုစီ ရင်တော်မူသည်။

- (၁) မိုးကောင်း စော်ဘွား တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ လက်ဝဲ ကျော်သူကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၂) မိုးမိတ်စော်ဘွားတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ ဒေဝကမ္မာ ကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၃) ဗညားဒလတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ ဇေယျသူရကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၄) သိရိဓမ္မာသောကတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ အသဝတ်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၅) ဗညားဣန္ဒတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ လက်ျာခင်မွန်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၆) ရာဇသင်္ကြံတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ စက္ကယော်ဓာကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၇) နော်ရထာတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ ရမ္မယော်ဓာကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၈) ဗညားစက်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ စောတိုင်းခံကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၉) နေမျိုးကျော်ထင်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ စွယ်ယသင့်ရံ ကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၁၀) နန္ဒယော်ဓာတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ ဘယဇေယျကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၁၁) သားတော် မဟာဥပရာဇ်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ၊ မြင်းတထောင်၊ ဗိုလ်တသောင်း၊ ဇေယျကျော်ထင်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
- သည် ၁၁ - တပ်ကို မဟာဥပရာဇာကို ဗိုလ်ချုပ်ခန့်တော်မူသည်။

- (၁) မိုးညှင်းစော်ဘွားတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ဇေယျတမန်ကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၂) ဗန်းမော်စော်ဘွားတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , လက်ျာဇေယျသူကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၃) ဗညားပတ်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ရာဇတမန်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၄) မင်းမဟာတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ထောမှိုင်းရဲကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၅) ဗညားပရူးတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , နန္ဒသူကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၆) ဘယသကြိုတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , မဏိဒေဝကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၇) အဲးမွန်တရာတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ဇေယျကျော်သူကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၈) သီရိဇေယျနော်ရထာတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , စန္ဒကမ္မာကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၉) သင်္ခယာတပ်တိုင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , လက်ျာပြစ်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၁၀) နန္ဒပကြိုတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , မဏိသူရကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
  - (၁၁) ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာ တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ဘယနန္ဒမိတ်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
- သည် တပ် ၁၁ - တပ်ကို သတိုးဓမ္မရာဇာကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူသည်။

- (၁) သီပေါစော်ဘွားတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , တုရင်ယော်ဇာကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
- (၂) သိန္နီစော်ဘွားတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , သီရိနန္ဒရတ်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
- (၃) ဘယကာမဏိတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , သီရိမနုရတ်ကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
- (၄) ဗညားဗြဲတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , တုရင်ယော်ဇာကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
- (၅) သက်တော်ရှည်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ဗြဲကမ္မာကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
- (၆) သမိန်အဲးပရဲတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ဇေယျယော်ဇာကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။
- (၇) ဘယကျော်သူတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ပိုက်ကမ္မာကို စစ်ကဲခန့်တော်မူသည်။

- (၈) သမိန်ခေါင်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , တုရင်ဗလကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၉) နန္ဒသူရိယတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , သိရိဂုဏ္ဍရတ်ကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၁၀) နန္ဒသင်္ကြံတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , သိရိဓမ္မရတ်ကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၁၁) ညီတော် တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ဇေယျရွှေမိတ်ကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
- သည့်တပ် ၁၁ - တပ်ကို ဘုရင်မင်းခေါင်ကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူသည်။

- (၁) အုန်းပေါင်းစော်ဘွား တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , လက်ဝဲးနန္ဒသူကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၂) ညောင်ရွှေစော်ဘွားတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , တုရင်သိရိကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၃) မိုးနဲးစော်ဘွားတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , စုက္ကတေးကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၄) (ဥက္ကမသီရိဇေယသူရတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , စက္ကဒေဝကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်)
  - (၅) ယော်ကရတ်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , တုရင်သီရိကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၆) မင်းရဲကျော်ထင်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , စန္ဒယော်စာကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၇) သမိန်သံလိုက်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , သိရိယော်စာကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၈) ဗညားပရံ တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ပုညဒေဝကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၉) ဥမိန်လကွန်းအိန် တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ပုညယော်စာကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၁၀) နန္ဒဇေယျတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , သိရိဇေယျကို စစ်ကဲး ခန့်တော်မူသည်။
  - (၁၁) သမက်တော် အဝဘုရင် သတိုးမင်းစော တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , လက်ျာရန္တမိတ်ကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်
- သည့် တပ် ၁၁ - တပ်ကို သတိုးမင်းစောကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူသည်။

- (၁) ဇင်းမယ် ဗညားသေဉ်လုံ တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , တုရင်ယော်စာကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်
- (၂) ဗညားသံလံတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , တုရင် ပစ္စည်းကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။

- (၃) ဇင်းမယ် ဗညားနန်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , ဘောဂသေနကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၄) ကျိုင်းတုံစော်ဘွားတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , စန္ဒရာသီကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
  - (၅) တူတော် မင်းကျော်ထင်တပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , ဗိုလ်တသောင်း , နန္ဒသီရိကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။
- သည် ၅ - တပ်ကို မင်းကျော်ထင်ကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူသည်။

ယင်းကမှ ဆင်ဖြူဆင်နီများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးတပ်တော်တွင်ဝင်းတော်လေးမျက်နှာသားလေးသောင်းကို ရွှေဒိုင်း , ရွှေလွှား , ရွှေကာ , ရွှေလှံစွဲးစေ၍ လက်ဝဲလက်ျာ ရှေ့နောက်တသောင်းစီလိုက်ရသည်။

ကုလားဘုရင်ဂျီ လေးရာတို့ကိုလည်း ရွှေအုပ်ထုပ် ဘောင်းဘီဝတ်စေ၍ စိန်ပြောင်း လေးရာစွဲးစေလျက် လက်ဝဲလက်ျာရှေ့နောက် တရာစီလိုက်ရသည်။ ကုလားပသီလေးထောင်တို့ကိုလည်း (သံမောက်တို ဘောင်းဘီ ဝတ်စေပြီးလျှင် သေနတ်စွဲးစေ၍ ရှေ့နောက်လက်ဝဲလက်ျာတထောင်စီလိုက်ရသည်။ ရွှေမောက်တို့တွင် ရွှေပန်းပန်စေ၍ ရွှေပါးကာရွှေချပ်ဝတ်သော) မြင်းလေးထောင်နှင့် လက်ဝဲလက်ျာရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ ရွှေလှံကိုလည်း လေးထောင်တို့ကိုလည်း မှောက်တိုနီ မျဉ်းနက်ဝတ်စေ၍ ဆင်တပ်အကြားအကြားတွင် လိုက်ရသည်။ ပန်းဆိုးနီးခေါင်းထုပ်နှင့် ရွှေမှောက်လူဆောင်းစေ၍ ရွှေခါးစည်းဆီးစေသော ဓားသားလေးထောင်တို့ကိုလည်း လက်ဝဲလက်ျာရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ စော်ဘွားစော်ကန်မှူးကြီးမတ်ကြီးသားလေးရာတို့ကိုလည်း တိုက်ဆင်လေးရာနှင့် လက်ဝဲလက်ျာ ရှေ့နောက်လိုက်ရသည်။ တပ်မတော်တွင်

ရှေ့တော်က သီရိဇေယျကျော်ထင်ကိုတပ်မှူး။ ရန္တသူကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။ လက်ျာတော်က သက်ရှည်ကျော်ထင်ကို တပ်မှူး။ လက်ျာရန္တသူကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။ လက်ဝဲတော် နန္ဒသူကို တပ်မှူး။ လက်ဝဲရန္တမိတ်ကိုစစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။ နောက်တော်က ဘယကျော်ထင်ကို တပ်မှူး။ ဓမ္မသီရိကို စစ်ကဲးခန့်တော်မူသည်။

တပ်မတော်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင်လေးရာ , မြင်းလေးထောင် , လက်နက်ကိုင် ငါးသောင်း ခြောက်ထောင် , တပ်မတော်နှင့်တကွ တပ်ပေါင်း ၅၃ - တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင်ပေါင်း (၅၃၀၀)ငါးထောင့်သုံးရာ , မြင်းပေါင်း (၅၃၀၀၀)ငါးသောင်း သုံးထောင်။ စစ်သည်သူရဲပေါင်း ငါးသိန်းလေးသောင်းခြောက်ထောင်နှင့် စကြာဝတေးမင်း၏ အသရေကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်စံပယ်တော်မူလျှင် သက္ကရာဇ် (၉၃၀) ကိုးရာသုံးဆယ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၆ -ရက်။ တနင်္ဂနွေနေ့ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်ကချီတော်မူ၍ မရ်အောင်သာဟူသော တပ်တော်တွင်ချီတော်မူသည်။ မာရ်အောင်သာဟူသော တပ်တော်ကသည် ယိုးဒယားမြောက်အင်းတော်ဟူသောအရပ်သို့ လေးဆယ့်ခုနစ်စခန်းချီလေသည်။ ပိဿလောက်မြို့မှာရှိလေသော စော်ဘွား သောင်ကျည် , ဗညားလော , ဗညားကျန်းထော , ဗညားပရံတို့ကိုလည်းခေါ်တော်မူ၍တိုက်ဆင်သုံးရာ , မြင်းသုံးထောင် , ဗိုလ်ခြောက်သောင်းနှင့် မိမိတို့ရသည့် လက်နက်ကိရိယာ သုံ့လူဆင်မြင်းတို့ကို လက်ဆောင်တော်ဆက်ကုန်သည်။

ဆင်ဖြူဆင်နီများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်းစော်ဘွားသောင်ကျည်နှင့်ဗညားကျန်းထောကို အားရတော်မူ၍ အဆောင်အယောင် အဝတ်အစားများစွာ ဆုပေးတော်မူသည်။ ဗညားလောနှင့် ဗညားပရံကိုမူကား - ယိုးဒယားမင်းပိဿလောက်မြို့ကို တိုက်လှာသောအခါ မြို့တွင်းကသာခံသည်။ လိုက်၍မတိုက်။ လိုက်၍တိုက်ရသည်ရှိသော် ယိုးဒယားမင်းလွတ်မည်လောဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိပြီးလျှင် တပ်သားနှင့်တကွ ကျေးကျွန်သင်းပင်းဟူ၍ကို နုတ်တော်မူသည်။

ယိုးဒယားမင်းလည်း ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား စစ်သည်ဗိုလ်ပါဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် မြေပင်ပြည့်မျှချီလှာပြီဟူ၍ ကြားလျှင် ဆီးကြို၍မတိုက်ဝံ့ မြို့ပြ ကျုံးမြောင်းပစ္စင်ရင်လျှောက်တို့ကိုသာ ခိုင်လုံအောင်စီရင်၍ အမြောက်ကြီး မြတပူတို့ကို မြို့ထိပ်ဝန်းကျင်စီ၍ ကျေးလက်ရွာလက်တွင်ရှိသော သူရဲသူခက်ကောင်းတို့ကို မြို့သို့သွင်း၍ အခိုင်အလုံနေ၏။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ပိဿလောက်မြို့မှာရှိလေသော တိုက်လှေအပေါင်းတို့ကို ဆောင်ယူချေဟူ၍ စွန္တရာသီနှင့် သမန္တရတ်ကိုစေတော်မူသည်။ စွန္တရာသီနှင့် သမန္တရတ်တို့လည်း ပိဿလောက်သို့ရောက်လျှင် ဇင်းမယ်ကပါသည့်တိုက်လှေများကို စပါးဆန်ရေတင်ပြီးလျှင် လူနာဖျားနာပင်ငန်းသသူတို့ကို ဆောင်ယူခဲ့၍ အလျင်ရောက်လှာ၏။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း စွန္တရာသီကို အထက်ပိဿလောက်တွင် ပွဲလမ်းရသည်နှင့် အားရတော်မူ၍ ဗြသံပိုက်ဟူသောအမည်နှင့်တကွ ကွမ်းကျပ်လဘက်အိုးပေးတော်မူသည်။

သမန္တရတ်လည်း ပိုက်နရဲဟူသောအမည်နှင့်ကွမ်းကျပ်လဘက်အိုးပေးတော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ သားတော် မဟာဥပရာဇာအစရှိသော တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ယခု ယိုးဒယားမြို့ကို အဘယ်သို့လုပ်ကြံရသော် သင့်မည်နည်းဟူ၍ စိုင်းပြင်းခင်းကျင်းတော်မူသည်ကိုမဟာဥပရာဇာ ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ယခု ယိုးဒယားမင်းသည် မြို့ကထွက်၍သော်လည်းမတိုက်မြို့ကို အခိုင်အလုံနေ လေသည်။ ယိုးဒယားမြို့လည်း ရေရစ်လည်းဝန်းရံ၍ရှိသောကြောင့် အလုပ်အကြံခက်လှသည်။ အရှည်အကြာ ဝန်းရံတော်မူရမည်လည်း နောက်တော်တွင်ပါသည် ရဲ့မက်တော်တို့တသန်းခန့်စင်ဖြစ်သည်။ အစားအသောက် ခဲခက်လှချေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ရွပ်ရွပ်ချွံချွံစစ်ဦးဘီလူးပါလုပ်ကြံတော်မူမှ အရေးတော်ပြီးလွယ် မည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူးများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည် ဤသို့မိန့်တော်ရှိပြန်သည်။ ယိုးဒယားမြို့သည် ရေဖြင့် ရစ်ဝန်းရံ၍ အလုပ်အကြံခဲခက်ငြားသော်လည်း ငါ့ရဲ့မက်တော်အပေါင်းနှင့် ကြည်းရေ ဝန်းရံ၍ လုပ် ကြံတော်မူရသည်ကို ယိုးဒယားမြို့မျှသည် ခံနိုင်ရာသည်သဘောရှိမည်လော။ ယခုလည်း ကမပိုက် သုဝဏ္ဏ လောက် သောက္ကတဲး ပိတ်စဲးမြို့များတွင်ရှိသော စပါးဆန်ရေတို့ကို ရဲ့မက်တော်တို့ကိုသယ်ယူစေ၍ ကျီကြဲ ဆောက်၍ ထားစီမံမည်။ မိုးကျလျှင် ရဲ့မက်တော်တို့ကိုလည်း လယ်လုပ်စီမံမည်။ အခြားတိုင်းနိုင်ငံက ကူညီ သော်လည်း ရဲ့မက်တော်တို့ကို ခွဲခြမ်းဆီးကြိ၍ လုပ်ကြံစီမံမည် အလျင်တဆောလုပ်ကြံ၍မသင့်ဟု အမိန့် တော်ရှိပြီးလျှင် ယိုးဒယားမြို့သို့ ၅၉ - တပ်လုံးချဉ်း၍ နွားကိုခြံလှောင်သကဲ့သို့ကြည်းရေဝန်းရံတော်မူသည်။

ယင်းသို့မှ ယိုးဒယားကျေးလက်များတွင်ရှိသော စပါးကိုယူစေ၍ ကျီနှင့်ချည်းထားရသည်။ ရဲ့မက် တော်တို့ကိုလည်း တပ်ဘွဲ့စရာ မြစ်ညာမှာ ၃ - ဆုပ် ၄ - ဆုပ် ၁၅ - တောင် ၁၆ - တောင်သစ်ခုတ်ရသည်။ သစ်ရောက်လျှင် ပြတန်ဆောင်းနှင့်တကွ သစ်တပ်မြို့ကိုလုပ်ရသည်။ နတ်ဘန်းဆင်းသကဲ့သို့ အလျင်ပြီးလေ ၏။ အရှေ့နှင့် နောင်မျက်နှာကိုမူကား - ချောင်းငယ်သောကြောင့် သစ်တပ်ချဉ်းရံရသည်။ အနောက်တမျက်နှာ ကိုမူကား - ချောင်းမြောင်းကျယ်သောကြောင့် သစ်တပ်ချဉ်း၍ မတည်သာချေ။ ယင်းသို့လျှင် မှူးသားမတ်သား တို့ကို ဝန်ပြုစေ၍ မြစ်တဘက်သို့လှေနှင့်ကူးစေပြီးလျှင် ပြတန်ဆောင်းနှင့်တကွ တစ်တပ်တည်၍ အလုံနေရ သည်။ ပြတန်ဆောင်းသစ်တပ်အညီအညွန့်ပြီးလျှင် အမြောက်သေနတ် မြတပူနှင့် တင်၍မီးပေါက်မိုးရွာစေ သည်။

ယိုးဒယားမြို့တွင်းနေသောသူတို့သည် မိုးကြိုးကျသကဲ့သို့ပြတန်ဆောင်းအိမ်ရာကျိုးပျက်၍ထိတ်လန့် ခြင်းပြင်းစွာဖြစ်လေ၏။ ယင်းသောအခါ စစ်ကဲ အပေါင်းတို့သည် ဗိုလ်မင်းတပ်မင်းတို့ကို ဓားချွတ်၍ကွပ်ကဲ ဆော်ဘန်ကုန်သည်။ ဗိုလ်မင်းတပ်မင်းအပေါင်းတို့သည်လည်း အလွန်ကြောက်ရွံ့ကုန်သည်ဖြစ်၍ပြတန်ဆောင်း ထက်သို့တက်၍ အသက်ကိုအသက်မမှတ်စီရင်ဆော်ဘန်ကုန်သည်။ သူရဲသူခက်အပေါင်းတို့သည် သူကပစ် သောပြောင်းသေနတ်ကို ပမာဏမပြုမြို့ကိုလှေကားထောင်၍ တက်မည်အခြင်းအရာကို သာပြုကုန်၏။ ထိုသို့ လုပ်ကြံစေသော်လည်း ယိုးဒယားမြို့ထိပ်က စိန်ပြောင်းမြတပူလွှတ်လျှင် အထိအပါးအသေအပျောက်များ၍ အောင်ခြင်းသို့မရောက်နိုင်ချေ။ တပ်သို့ဆုတ်၍နေပြန်ချေသည်။ ထိုသို့မှ ယိုးဒယားမြို့နှင့် အမျှမြေတောင်ထပ် ကို ဖို့စေ၍ ထိုမြေတောင်ထက်က အမြောက်သေနတ်မြတပူကြီးတင်၍ နေ့စဉ်ရက်ဆက်လွှတ်စေသည်။ မြို့ပြ ခိုင်သည်နှင့် မြို့စီးပြစီးထူထပ်လှသောကြောင့် မပျက်နိုင်ချေ။ ဤသို့အထူးထူးသော အစီရင်းခြင်းတို့ဖြင့် စီရင် တော်မူ၍ လုပ်ကြံစေသော်လည်း မရနိုင်ချေ။

၃၃၈ - ယိုးဒယားမြို့ကို အပြင်းအထန်တိုက်ခိုက်ရာတွင် ကျွန်တော်
ရင်း ဗညားစက်နှင့် စောတိုင်ခံကိုကွပ်မျက်ပုံ

ယင်းသို့လျှင် ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း အမျက်တော်ရှိ၍ ဤသို့အမိန့်
တော်ရှိသည်။ ညီတော် သားတော်မှစ၍ တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့သည် ငါ့ကျေးဇူးတော်ကိုခံစား၍အမှုတော်ကို
ကြိုးစားအားထုတ်၍ မထမ်းသောကြောင့် အရေးတော်ပြီးခဲ့သည်။ ယနေ့မှစ၍ ကြိုးစားအားထုတ်၍ အမှုတော်
ကို ထမ်းရလိမ့်မည်။ ယင်းသို့မထမ်းသသူသည် ကြီးစွာသော အကွပ်တော်ကိုခံရလိမ့်မည်ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိ
သည်။

ညီတော်သားတော် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့လည်း အမိန့်တော်ကိုကြားလျှင် မိမိတပ်တောင်တာ
ကို လုံခြုံမြဲမြံအောင်စီရင်၍ အသက်ကို အသက်မမှတ်ညဉ့်နေ့မပြတ် လုပ်ကြံကုန်သည်။ ထိုသို့လုပ်ကြံသော
အခါ ယိုးဒယားကပစ်၍ မှန်သောလူကောင်သည် တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ်မြို့ကိုတက်လျှင် တတပ်ကို သုံးရာလေးရာ
ထိပါး၍ “လူသေကောင်ကိုသာတပ်ပြု၍ ကွယ်ကာရသည်” ယင်းသောအခါ ဗညားစက်တပ်မှူး စောတိုင်ခံစစ်ကဲ
ပြုသော တပ်သည် ချောင်းနားနီးသည်နှင့် တပ်ယိုင်ကြောင်းကို ယိုးဒယားတို့သိလျှင် လှေငယ်လေးငါးစင်းခန့်
နှင့်ထွက်လာ၍ တတဲးနှစ်တဲးစီးတိုက်လေသည်။ ထိုအကြောင်းကို ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာ ကျွန်တော်တို့မြင်
လျှင်လိုက်၍ တိုက်လေသည်။ ယိုးဒယားသားတို့လည်း ရသည်လက်နက်ကိရိယာကိုယူ၍ ပြေးဝင်လေ၏။

ထိုအကြောင်း နားခံတို့လျှောက်၍ ကြားတော်မူလျှင် ကိုယ်တိုင်တော်လာ၍ ကြည့်တော်မူသည်။ထို
အခါ ဗညားစက်နှင့် စောတိုင်ပြေးလေ၏။ ထိုတပ်သည် သတိုးဓမ္မရာဇာစီရင်နက်ဖြစ်သောကြောင့် ညီတော်ကို
အမျက်တော်ရှိ၍ လက်ရွေးတို့ကို ကွပ်လေအမိန့်တော်ရှိသည်။ လက်ရွေးတို့လည်းညီတော်ပြည်ဘုရင်အကျီစွန်း
ကို ကိုင်လေ၏။ ထိုအခိုက်တွင် ဗညားစက်နှင့် စောတိုင်ခံကို ပြည်ဘုရင်ကျွန်တော်တို့ရ၍ ဆက်လေ၏။
ဆင်ဖြူများ သခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း အမျက်တော်ပြင်းစွာရှိ၍ မည်သူမျှမလျှောက်မလုံးဝံ့။
ဗညားစက်နှင့် စောတိုင်ခံကို ကွပ်မျက်တော်မူလေ၏။ တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့လည်း အသားစားလတံ့သို့
ကြောက်ကုန်၏။

သားတော် မဟာဥပရာဇာလည်း စီရင်တော်မူနက်တပ်သားအပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ဤသို့မိန့်
တော်မူသည်။ “ဟယ်ယောက်ျားတို့ .... ငါ့ကိုတော်မူသည့် လုံတံကို ထင်းပြု၍ ထမင်းချက်သည်ရှိသော်
ကျက်မည်လော”ဟူ၍မေးတော်မူသည်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ဘုန်းကြီးသည်အရှင်ကိုတော်မူသောလုံတံ
သည် ငယ်လှသည်ဖြစ်၍ ထမင်းချက်သော်လည်း မကျက်ရာဟူ၍ နားတော်လျှောက်ကုန်သည်။ ထိုစကားကို
ကြားတော်မူလျှင် ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ “ဟယ်ယောက်ျားတို့ ... ဗညားစက်တပ်တွင်ရှိသော အမြောက်
သေနတ်တို့ကို သူရလေသောကြောင့် တပ်မှူးစစ်ကဲနှစ်ယောက် လုံးသေကြလေသည်။ ယခုလည်း အမြောက်
သေနတ်ကိုထားဘိ၍ သည်လုံတံတစ်ခုမျှ ယိုးဒယားတို့ယူ၍ မြို့တွင်းသို့သွင်းရလျှင် အသက်ရမည်ဟူ၍ နင်
တို့ မမှတ်ကြနှင့်ဟူ၍ သားတော် မဟာဥပရာဇာမိန့်တော်မူသည်ကို ဗိုလ်မင်း, တပ်မင်း, စစ်ကဲ, စစ်ကွပ်
အပေါင်းတို့ကြားလျှင် အသက်သေမည်ဟူ၍မကြောက်မရွံ့ကုန်။ အမှုတော်ကို လည်းညဉ့်နေကြိုးစားအားထုတ်
၍ထမ်းကုန်သည်။

ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ယိုးဒယားကိုရံတော်မူသည် လေးလခန့်ရှိ၍ သက္ကရာဇ်(၉၃၁) ကိုးရာသုံး
ဆယ့်တခု ကဆုန်လဆန်းနှစ်ရက် သောကြာနေ့တွင် ယိုးဒယားမင်းအကြီး ရဟန်းကသည်လူပြု၍သောင်းကျန်း
ပုန်ကန်သသူသည် သစ္စာတော်ရောက်၍ သေလေသည်။ သေလေသော ယိုးဒယားမင်းအကောင်ကို စစ်မက်ရှိ
သည်နှင့် ဝိတက်ဗျာပါများသောကြောင့် မသဂြိုဟ်ဘဲပြဒါးသွတ်၍ထားလေ၏။

ယင်းသို့မှ ယိုးဒယားမင်းအငယ် ဤသို့ အမှူးအမတ်တို့ကို ဆိုသည်။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးချီလာ၍
ငါတို့မြို့ကို ရံတော်မူသည်ကို ငါတို့ကအမြောက်သေနတ်ဖြင့်ပစ်၍ သေပျောက်သည်လည်း မရေတွက်နိုင်ရှိလေ

ပြီးသည်။ ထိုသို့သေပျောက်လျက်ကိုပင် အလုပ်အကြံကိုတနေ့မျှမလျော့ ‘သူ့ကောင်ကိုသာငြိမ်းမပြု၍’ မြေ
တောင်ကို မပြတ်ဘို့ရသည် အမျက်တော်ကြီးလှသောကြောင့် သို့သည်အလုပ်အကြံကို ကြံတော်မူသည်။ ယခု
ငါမင်းပြုသည်လည်းမကြာသေးချေ။ ယိုးဒယားမြို့တွင်ရှိသော အမတ်တို့သည် အချို့လည်း ငါတို့ကိုနှစ်သက်
မည်။ အချို့လည်းငါ့ကိုမနှစ်သက်ရှိမည်။ အမျက်တော်ပြေမည်အကြောင်းကိုလျှောက်၍ ပြန်တော်မူလေသည်
ဖြစ်မှ ငါတို့ကြံကြိုက်သမျှ ကြံရမည်ဟူ၍ ဆွေသားမျိုးသားအပေါင်းတို့နှင့် တိုင်ပင်ပြီးလျှင် -

“ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကို ကျွန်တော်တို့မပုန်စားပါ။ “ဩယားရုံ” ဟူသောအမတ်သည် ကျွန်တော်က ခြေရင်းမှာရဟန်းပြု၍နေသည်ကို လူပြု၍ခြားနားတော့အခင်းရှိမဲကို ကျွန်ုပ်တို့ဟူ၍ အထွေထွေဖျားယောင်း သွန်သင်သည်ကို လိုက်နာ၍ သောင်းကျန်းမိလေသည်နှင့် ကျွန်တော်ဘ သစ္စာတော်ရောက်၍ အနိစ္စရောက်လေ သည်။ ကျွန်တော်တို့ဆက်မြီး လက်ဆောင်တော်ကိုအစဉ်အတိုင်းဆက်၍ အမှုတော်ကိုထမ်းပါမည်ဟု ရွှေပေ တွင်ရေးပြီးလျှင် ဩယားရုံဟူသော အမတ်ကိုသံခြေချင်းခတ်၍ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ဆက်လှာရ သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ရာဇဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော ဧကရာဇ်မင်းဖြစ် တော်မူ၍လျှောက်စာကို ကြားတော်မူလျှင် မည်သို့မျှ အမိန့်တော်မရှိ၊ ဩယားရုံကို အကျဉ်းထားရာက လွတ် တော်မူ၍ အဝတ်အစားဆုလာဘ်ပေးတော်မူပြီးလျှင် မှူးတကာမတ်တက နည်းမပြတ်မြီးစွဲရသည်။

ယိုးဒယားမင်းသည် အထက်ကပင် လင်းဇင်းသို့ စစ်ကူခေါ်လေသည်။ လင်းဇင်းမင်းလည်း သစ္စာရှိသောကြောင့် မနေသာ၍ တိုက်ဆင်တထောင် , မြင်းရှစ်ထောင် , စစ်သည်သူရဲသုံးသောင်းခန့်နှင့်ချီလာသည်။ ထိုအကြောင်းကို ကင်းထိုးစေသောသူတို့လျှောက်၍ ကြားတော်မူလျှင် ဆီးကြို၍စုံစမ်းမည်ဟု ယေးမြို့ကိုစားသော မင်းရဲလုလင်ကိုတပ်မှူး။ ဝါကရမြို့ကိုစားသော လက်ျာပြစ်ကိုစစ်ကဲခန့်တော်မူ၍ တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , စစ်သည်သူရဲလေးသောင်းနှင့် နာလဗို.ဟူသောအရပ်တိုင်ချီရလေသည်။ မင်းရဲလုလင်နှင့် လက်ျာပြစ်တို့သည် နာလဗို.အရပ်သို့ရောက်လျှင် တပ်တည်၍ မလေးမစားနေလေသည်။ ငါးရက်ခန့်ရှိ၍ လင်းဇင်းမင်း ရောက်လာ၍တိုက်လေသည်။ အင်အားမတန်ချေ၍ပျက်ချေသည်။တပ်သားနှင့်တကွမင်းရဲလုလင် သေလေသည်။ စစ်ကဲလက်ျာပြစ်မူကား - မြစ်စီး၍ ကျွန်တကျိပ် - ဇုယောက်ခန့်နှင့် သူပုန်ကပြေးထွက်လာ၍ တပ်တော်သို့ရောက်လာသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော်သားတော်မှူးတော် မတ်တော်အပေါင်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ မှူးမတ်အလယ်တွင် လက်ျာပြစ်ကို ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ နင့်ကို ငါစစ်ကဲခန့်တော်မူသည်လည်းသူအမှုထမ်းလျှင် သူကိုကွပ်စိမ့်မည်ဟူ၍ငါခန့်တော်မူသည်။သို့.တပ်မှူးမင်းရဲလုလင်နှင့်တပ်သားတို့ကား - ကျေးဇူးတော်သစ္စာတော်ကို စောင့်၍ အသက်ကိုအသေခံသည်။ နင်မူကား - ကျေးဇူးတော်သစ္စာတော်ကို မစောင့်သောကြောင့် မြင်းစီး၍ပြေးလာသည်။ လင်းဇင်းမင်းသားသတ်မည်ဘေးတို့ကား - နင်ကြောက်သည်။ နင့်ကိုယ်ကစ၍ သားမယားတို့နှင့်တကွ သေမည်ဘေးကိုကား - နင်မကြောက်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် သင့်ကို သားမယားနှင့်တကွ ကွပ်လေဟူ၍မိန့်တော်ရှိသည်။

ထိုအမိန့်တော်ကိုကြားလျှင် လက်ျာပြစ်လည်း ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ကျွန်တော်သည် မသေဝံ့၍ ရှိခိုးနားတော် လျှောက်သည်မဟုတ်။ အကြောင်းမှာ - တယောက်နှင့် တကျိပ်တယောက်နှင့်တရာဖြစ်သော ရန်သူကို သေကား - သေဝံ့ပါသည်။ တယောက်နှင့် တထောင် , တယောက်နှင့် တသောင်းဖြစ်သော ရန်သူကိုအသေခံခြင်းသည်ကား - အကျိုးမရှိ။ အရှင်ရွှေဘဝါးတော်အောက်၌ အကွပ်တော်ကိုခံ၍ သေရခြင်းသည် မြတ်၏ဟူ၍ အယူရှိပေသောကြောင့် ကျွန်တော်ရန်သူပုံက ထွက်ခဲ့သည်ဟုနားတော်လျှောက်သည်။

လက်ျာပြစ်လျှောက်သောစကားကို ကြားတော်မူလျှင် ဤသို့အမိန့်တော်ရှိပြန်သည်။ သို့သည်စကားကို နင်လျှောက်သည်ကား - ကိုယ်ကို အလွတ်ခွါ၍ နင်လျှောက်သည်မဟုတ်လော၊ တလိုင်းကို ငါတပ်မှူးခန့်သသူကား-အသက်ကိုစွန့်၍ အမှုတော်ကိုကြိုးစားအားထုတ်ပေသည်။ နင်မူကား -ကျေးဇူးသစ္စာတော်နှစ်ပါးကိုသွေဖီပြေးလာလျှင် စကားလှနှင့် လျှောက်သည်မဟုတ်လောဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်။

ထိုအမိန့်တော်ကို သီရိဇေယျကျော်ထင်ကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ကျွန်တော် လက်ျာပြစ်ငယ်ကို အလွတ်ခွါ၍ ပြေးရောက်ခြင်းကိုကား လွတ်ခြင်းကောင်းလှပေသည်။ လက်ျာပြစ်ကိုယ်ကို အလွတ်မခွါ၍ တပ်မှူးစစ်ကဲနှင့်တကွ အားလုံးသူရလေသည်ရှိသော် ကျွန်တော်တို့ မျက်နှာထားစရာမရှိချေပြီဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း အကြောင်းဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟု မေးတော်မူပြန်သည်။ သီရိဇေယျကျော်ထင်လည်း ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ရွှေဘဝါးတော်အောက်ကချီလေသော ကျွန်တော်တို့က တပ်မှူးစစ်ကဲနှင့်တကွ တယောက်မျှမကျန်ရန်သူရလေသည်ဟူ၍ ပြည်ထောင်ချင်းမင်းတကာတို့ ကြားလေသော် လင်းဇင်းတန်ခိုးကို ပုံသကဲ့သို့ရှိချေသည်။ ယခုမူကား - ကျွန်တော် လက်ျာပြစ်သည် ကျွန်တကျိပ်နှင့် သူပုံကထွက်၍ ခြေရင်းတော်ရင်းသို့ရောက်လာပေသောကြောင့် ကျွန်တော်တို့မျက်နှာ လှချေသည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

သီရိဇေယျကျော်ထင်လျှောက်သော စကားကို ဗညားကျန်းထောကြားလျှင် အရေးသင့်လှပေသည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း အကြောင်းအဘယ်သို့နည်း

ဟူ၍ မေးတော်မူပြန်သည်။ ဗညားကျန်းထောလည်း နားတော်လျှောက်ပြန်သည် လင်းဇင်းမင်းသည် ကျွန်တော် တို့နှင့် တွေ့သမျှပင် ပျက်လေတော့သည်သာ။ မည်သည့်ကာလတွင်မျှ အောင်ခြင်းကိုမရ။ ယခုမူကား - တယောက်နှင့် တထောင် တကျိပ်နှင့် တသောင်းဖြစ်၍အောင်နှင့်ရလေသည်။ ယခုချီလာကြောင်းလည်းယိုးဒယား မင်းနှင့် သစ္စာဂတိရှိသောကြောင့်သာ ဝတ်ကုန်ဆန်းချီလာသည်။ ဘုန်းတော်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကချီရလျှင် မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ တိုက်ဝံ့မည်မဟုတ်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားကျန်းထောလျှောက်သောစကားကို ဗညားဒလကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ကျွန်တော်သီရိဇေယျကျော်ထင်လည်း ဗညားကျန်းထောသို့လျှောက်သောအရေးသည် သင့်သောအရေးပင်ဖြစ် ပါသည်။ ကျွန်တော်လက်ျာပြစ် ရွှေဘဝါးတော်အောက်သို့ ရောက်လှပေသောကြောင့် လင်းဇင်းမင်းချီလာသည် အင်နည်း အင်များကိုသိရပေသည်။ ကျွန်တော်လက်ျာပြစ်လည်း ယောက်ျားဟုတ်လှပသူဖြစ်၍ သူပုံကခွါနိုင် ပေသည်။ ကျွန်ငယ်အသက်ကို ငှက်ငယ်တကောင်ကဲ့သို့ မှတ်တော်မူ၍ အသက်အလူပေးတော်မူပါသည်ဖြစ်မှ ကျွန်တော်ချမ်းသာမည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း မှူးတော်မတ်တော်တို့လျှောက်လျှင် ရွှေနုလုံးတော်ပြေ၍ လက်ျာပြစ်ကို လွှတ်တော်မူသည်။

ယင်းသို့ မှလင်းဇင်းမင်းချီလာသည်ကိုအရံကိုဖြုတ်၍လုပ်ကြံရသော်လည်းသင့်မည်လောအရံမဖြုတ်ဘဲ အချို့ကိုရံစေ၍ အချို့ကိုဆီးကြို၍ အချို့ကိုရံစေ၍ အချို့ကိုဆီးကြို၍လုပ်ကြံစေရသော်လည်း သင့်မည်လောဟူ၍ မိန့်တော်ရှိသည်ကို ဗညားဒလလျှောက်သည်။ ယခုယိုးဒယားမြို့ကို ရံတော်မူသည်လည်း ၄-လ ၅-လခန့်ရှိပြီ။ ယိုးဒယားမင်းလည်း သစ္စာတော်ရောက် သေလေပြီသည်။ ယင်းသို့လျှင် ယိုးဒယားမြို့တွင်းသားတို့လည်း နှလုံးကျဉ်းမြောင်း ရှိလေပြီသည် အရံကိုဖြုတ်တော်မူချေလျှင် လင်းဇင်းမင်းကို အောင်မြင်တော်မူ လုပ်ကြံတော်မူသော်လည်း အသစ်လုပ်ကြံတော်မမူရချေလော။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ရဲမက်တော်တဝက်ကို ရံတပ်တော်တွင်အခိုင်အလုံနေစိမ့်မည်။ တဝက်သော ရဲမက်ဗိုလ်ပါနှင့် ဆီးကြို ကျွန်တော်တို့လုပ်ကြံမည်။ လင်းဇင်းမင်း မျက်နှာဆိုင် တိုက်ဝံ့မည်မဟုတ်။ သို့ရာတွင် လင်းဇင်းမင်းသည် မချဉ်းဝံ့ဘဲ အဝေးက နေ၍ မျိုးရိက္ခာရှာသော ရဲမက်တော်တို့ကို ထိပါးချေသော်အလုပ်အကြံများချိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ လင်းဇင်းမင်းကို အလျင်ချီလာအောင် ယိုးဒယားမင်းကဆက်လှာသော “ဩယားရံ”ကိုစေတော်မူ၍ လင်းဇင်းမင်းချီလာလျှင် အနီးတွင် လုပ်ကြံရမှ တပ်နှင့်မဝေး အလိုတော်ပြည့်လွယ်မည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဗညားဒလလျှောက်သောအရေးကိုကြိုက်တော်မူ၍ “ဩယားရံ”ကိုခေါ်တော်မူ၍ ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ “ဩယားရံ အမှုတော်ကိုကြိုးစာ၍ထမ်း အရေးတော် ပြီးလျှင် ငါသူကောင်းပြုမည်”ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်ကို “ဩယားရံ”နားတော်လျှောက်သည်။ ယိုးဒယားမင်းလည်း ကျွန်တော်ကိုကွပ်ပေစေဟူ၍ ရွှေဘဝါးတော်အောက်သို့ ဆက်ရောက်လှာသည်။ ကျွန်တော်မျက်နှာကို မြင်တော်မူလျှင် ဘုရားဆုကိုတောင်းတော်မူသော ဧကရာဇ်ဖြစ်တော်မူ၍ ကွပ်မျက်တော်မမူ။ အသက်ကိုလွှတ်တော်မူ၍ မှူးတော်မတ်တော်တို့နည်းမပြတ်ခစားရပေသည် ကျေးဇူးတော်သည် ဤဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်သို့မရောက်သောကာလပတ်လုံး ဆပ်သော်လည်း မပိုင်နိုင်ဖြစ်သည်။ ကျေးဇူးတော်ကိုအသက်ကိုစွန့်၍ အရေးကို မလစ်မလပ်ရအောင် ထမ်းပါမည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း လင်းဇင်းသို့ပို့မည်စာကို “ဗညားဒလနှင့်
ဩယားရံ”တို့စီမံရသည်။ စာတွင်မှာသည်ကား - တူတော် ယိုးဒယားမင်း ဗြမဟိန်ကြားရောက်သည်ဦးရီးတော်
လင်းဇင်းမင်း ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူများရှင်မင်းတရားကြီးချီလာ၍ မြို့ကိုရံလေသည်။ လေးငါးလခန့်ရှိပြီ။ ရဲမက်
ဗိုလ်ပါတို့နာဖျားသေသည်များလေပြီ မြို့ကိုတက်လာ၍မြို့ထိပ်ကပြောင်းသေနတ်နှင့်ပစ်ခတ်၍သေပျောက်သည်
လည်းများလှလေပြီ သို့ပင်သေပျောက်ယွင်းသော်လည်း အားကိုမလျော့ ဝန်းရံ၍သာနေသည် ဦးရီးတော်မ
ရောက်သောကြောင့် မြို့ကထွက်၍မတိုက် အရေးကိုမျှော်တင်း၍နေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဦးရီးတော်
အလျင်ချီ၍ လုပ်ကြံတော်မူပါ ကျွန်ုပ်လည်း မြို့တွင်းကထွက်၍ လုပ်ကြံပါမည် ဆင်ဖြူရှင်ခံနိုင်မည်လော
ပျက်လေတော့မည်ဟူ၍ စာရေးစေပြီးလျှင် ဩယားရံကို လင်းဇင်းမင်းသို့ ယိုးဒယားမင်းကစေသည့်အဟန်နှင့်
သွားရလေသည်။

ဩယားရံလည်း ယိုးဒယားမြို့ကထွက်လာသသူဖြစ်၍ မြို့တွင်းမှအကြောင်းကိုပြောလျှင် လင်းဇင်းမင်း
လည်း ယုံကြည်၍ အလျင်ချီလာသည် “ဩယားရံ”ကိုလည်း မည်သည့်နေ့ရက်ကို အရောက်ချီလာမည်ချိန်း
ချက်ပြီးလျှင် လွှတ်၍ပြန်လာရသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း လင်းဇင်းမင်းကို ဆီးကြို၍ တိုက်မည်ကို စီရင် ခန့်ရန်တော်မူသည်။

မိုးကောင်းစော်ဘွားတတပ် , မိုးမိတ်စော်ဘွားတတပ် , ဗညားဒလတတပ် , သီရိဓမ္မသောကတတပ် , ဗညားဣန္ဒတတပ် , ရာဇသင်္ကြံတတပ် , သားတော်မဟာဥပရာဇာတတပ် သည်ခုနှစ်တပ်ကို တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , စစ်သည်သူရဲတသိန်းငါးသောင်းနှင့် အလယ်ကြောင်းချီရသည်။

သီပေါစော်ဘွားတတပ် , သိန္နီစော်ဘွားတတပ် , ဘယကာမဏိတတပ် , ဗညားဘယတတပ် , သက် ရှည်ကျော်ထင်တတပ် , ဗညားကျန်းထောတတပ် , ညီတော်တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်တတပ် , သည်ခုနှစ်တပ်ကို တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , စစ်သည်သူရဲ တသိန်းငါးသောင်းနှင့် လက်ဝဲကြောင်းချီရသည်။

အုန်းပေါင်စော်ဘွားတတပ် , ညောင်ရွှေစော်ဘွားတတပ် , ဥတ္တမသီရိဇေယျသူရတတပ် , သမိန် လကွန်းအိန်တတပ် , မင်းကျော်ထင်တတပ် , သမိန်းသံလိုက်တတပ် , သမက်တော် အဝဘုရင်သတိုးမင်းစော တတပ် သည်ခုနှစ်တပ်ကို တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , စစ်သည်သူရဲတသိန်းငါးသောင်းနှင့် လက်ျာ ကြောင်းချီရသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးတပ်တွင် တိုက်ဆင်တရာ , မြင်းတထောင် , စစ်သည်သူရဲ ငါးသောင်းနှင့် နောက်တပ်မပြု၍ သက္ကရာဇ်(၉၃၁) ကိုးရာသုံးဆယ်တခု ကဆုန်လဆန်း ၉ -ရက်သောကြာနေ့ ယိုးဒယားမြို့ကသည် လင်းဇင်းမင်းကိုဆီးကြို၍ တိုက်မည်ချီတော်မူသည်။

ယိုးဒယားမြို့တွင်မူကား - ညီတော်ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာကို ဗိုလ်ချုပ်ခန့်တော်မူခဲ့သည်။

သားတော် မဟာဥပရာဇာ ညီတော်တောင်ငူမင်း အဝမင်းတိုက်လည်း ယိုးဒယားမြို့ချီ၍ ခုနှစ်တိုင်ခန့် အရပ်သို့ရောက်လျှင် ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါကိုပြည့်တင်း၍တညဉ့်နေတော်မူကြ၍ မိုးသောက်လျှင် လင်းဇင်းမင်း လည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ကျုံးဝါးသံပ၍ နာလဗိုအရပ်ကချီလာ၍ မဟာဥပရာဇာတို့သုံးကြောင်းသား ကလည်း မြင်းလေးသောင်းနှင့် ဆီးကြို၍ စုံစမ်းရလေသည်။ လင်းဇင်းမင်းကစစ်ဖျားချီလာသည် မြင်းတပ်နှင့် တွေ့လျှင် ဆိုင်၍မနည်းကြာပစ်ခတ်ကြသည်။ မြင်းတော်သည်တို့ စစ်ရေးငင်ခဲ့၍ နီးကြောင်းကိုလျှောက်လှာရ သည်။ မဟာဥပရာဇာ , တောင်ငူမင်း , အဝမင်းတို့လည်း ဆင်မြင်းကစေ၍ အမြောက်သေနတ်စီစဉ်ပြီးလျှင် အသင့်နေတော်မူကြသည်။ အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောလည်း ခရီးကွေ့ရှိသည်ကို ကျွန်လာမှ တိုက်မည်ဟူ၍ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါတို့ကို တောကအသင့်နေစေသည်။ လင်းဇင်းမင်းလည်း တိုက်ဆင်တရာ , ဝန်ဆင်တရာ , ဗိုလ် သုံးသောင်းခန့်နှင့် မကြောက်မရွံ့ကြိုးဝါး၍ ချီလာသည်။ ရဲမက်တော်တို့နှင့်နီးလျှင် စိန်ပြောင်းမြတပူတဘက် တချက်လွှတ်ကြလျှင် လင်းဇင်းမင်းစစ်သည် လိုက်၍တိုးလာသည်။ ခရီးကွေ့လွန်လျှင် သမက်တော် သတိုးမင်းစောလည်း တောကထွက်၍တိုက်တော်မူလေ၏။ လင်းဇင်းမင်းအမတ်ခံ၍တိုက်သည်။ ဆင်သုံးစီးလေး စီးလည်းလျှင် မခံနိုင်၍ဆုတ်လေ၏။ သတိုးမင်းစောလည်း လိုက်ထပ်၍တိုက်ပြန်၏။ အုန်းပေါင်စော်ဘွား ညောင်ရွှေစော်ဘွား စသောခြောက်တပ်သားတို့လည်း ဆင်ချွန်းဘွင့်ကာ လိုက်ထပ်၍တိုက်သည်။ လင်းဇင်း သားတို့လေးစုကွဲလေ၏။ မဟာဥပရာဇာနှင့် ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ဆင်ပါမြင်းပါဘိ၍တိုက်လျှင်လင်းဇင်းမင်း စစ်သည်တို့ပျက်၍ ဘရမ်းဘတာပြေးလေ၏။ လင်းဇင်းမင်းလည်းရုံးမိသမျှသော စစ်သည်နှစ်သောင်းခန့်နှင့် ပြေးလေ၏။ သက္ကရာဇ်(၉၃၁)ကိုးရာသုံးဆယ်တခု ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၈-ရက် သောကြာနေ့ လင်းဇင်းမင်းက ချီလာသည်ကို တိုက်၍အောင်မြင်တော်မူသည်။

၃၄၄ - ဆင်ဖြူများရှင် မင်းတရားလင်းဇင်းမင်းကိုလိုက်ပုံ

ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်းအမြောက်သေနတ်သံကိုကြားတော်မူလျှင်လင်းဇင်း
သားတို့နှင့်တွေ့၍ တိုက်ကြပြီအမှတ်တော်ရှိ၍ နောက်ကသိပ်၍ တိုက်မည်အမိန့်တော်ရှိ၍ ခရီးကွေ့ကိုဖြတ်၍
ချီတော်မူသည်နှင့် လင်းဇင်းမင်းပြေးလှာသည်ကိုတွေ့တော်မူလျှင် လိုက်ထပ်၍တိုက်တော်မူသည်။ လင်းဇင်းမင်း
လည်း ကြခတ်ဝါးတောသို့ဝင်၍ပြေးလေ၏။ ခရီးအမှီ ၅ - တိုင်ခန့်ရှိအောင် လိုက်ထပ်၍တိုက်သည်။
ယင်းသို့ တိုက်တော်မူ၍ မှီလှလျှင် လင်းဇင်းမင်းလည်း ငါပြေးသော်လည်း မလွတ်နိုင်ရာ အမှတ်ရှိ၍ တပ်ချပြီး
လျှင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကို ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။

ဗြဲစဲးစစ်မည်သော လင်းဇင်းစား ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ဝံ့သောမင်းဧရာဇ်အပေါင်းတို့၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော ဘဝရှင်မင်းတရား ဇင်းမယ်မြို့ကိုလုပ်ကြံတော်မူသောခါ သားတော်မဟာဥပရာဇာသမက်တော် သတိုးမင်းစော ကျွန်ုပ်တို့ကျေးလက်သို့ချီလာ၍ များစွာသော ပြည်သူအပေါင်းတို့သည်ပျက်စီးကျေမ္မာဘေးဘယ သို့ရောက်လေသည်။ ယင်းသောအခါ ကျွန်ုပ်မြို့တွင်မရှိ ယိုးဒယားမင်းသမီးကိုသွား၍ကြိုသည်ခိုက်ဖြစ်၍ ပျက်စီးရလေသည်။ ယခုလည်း ဘဝရှင်မင်းတရား ယိုးဒယားမြို့ကို ရံတော်မူသည် လေးလခန့်ရှိ၍ ဆင် , မြင်း ဗိုလ်ပါအရှအနများ၍ ပင်ပန်းနာဖျားလှသည်အကြောင်းကို ယိုးဒယားမင်းကစေလှာသောကြောင့် ဆင် , မြင်း ဗိုလ်ပါနှင့်တကွ မခံနိုင်အောင်သော ယန္တရား ဆင်သော မီးရှူးမီးပျံ အစရှိသော မီးမျိုးတို့ကိုများစွာစီရင်၍လာပါ သည်။ ယင်းသို့ပါသော မီးတို့ကိုလွှတ်ရသည်ရှိသော် သိန်းသိန်းကုဋေဗိုလ်ခြေပင်ရှိသော်လည်းမခံနိုင်ရာ၊ ယခု မူကား - ဘုန်းကြီးတော်မူသော မင်းဧကရာဇ်ဖြစ်တော်မူ၍ ညဉ့်ချင်းသည်းစွာ မိုးသီးရွာဘိသောကြောင့် စီရင် ခဲ့သော မီးရှူးမီးပျံအလုပ်အကြံပျက်၍ အဆိပ်မဲ့သည်မြေကဲ့သို့ကျွန်ုပ်စစ်သည်တို့ ပျက်စီးချေသည်။ ထိုသို့ ပျက်စီးသည်ကား - တပါးသောသူသည်ကြံငြားသော်လည်းမဖြစ်နိုင်ရာနတ်သိကြားတို့သည်မလေသောကြောင့် မဖြစ်ရာသော အခင်းတို့သည် ညဉ့်ချင်းဖြစ်ရချေသည်။ အထက်သားတော် မဟာဥပရာဇာသမက်တော် သတိုး မင်းစောတို့ ရောက်လျာသောအခါ လင်းဇင်း ကျေးစွန်ရွာလက်ကို ပျက်လေသည်များလည်း ယခုတိုင်အောင်မျှ မြို့ရွာမဖြစ်ပါသေး၊ ယခုဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကိုယ်တော်တိုင် လင်းဇင်းသို့အရောက်ချီ သည်ရှိသော် ကျွန်ုပ်နိုင်ငံ အလုံးအရပ်နေဝံ့မည်မဟုတ်ပြီ။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ယနေ့မှစ၍ ရွှေနုလုံးတော် နှင့် ဆန်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကျင့်ကိုမကျင့်ပါပြီ သစ္စာတော်ကိုခံ၍ အမှုတော်ကိုထမ်းပါတော့မည် အကြံရှိ၍ တပ်ချ၍ ကျွန်ုပ်နေသည်။ ယနေ့မူကား မိုးချုပ်ပြီးဖြစ်၍ ခြေတော်ဦးခိုက်မရောက်ပါရသည်။ နက်ဘန်းစောစော ကျွန်တော်အဖြစ်ဖြင့် ခြေရင်းတော်သို့ရောက်မည် အကြောင်းကိုရှိခိုးနားတော်လျှောက်ဝံ့ပါသည်ဟူ၍ ရွှေပေတွင် ရေးသောစာကို အမတ်တယောက်ဆက်လှာရသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း လင်းဇင်းမင်းက ဆက်လှာသော ရာဇသံကိုကြား တော်မူလျှင် ယုံကြည်တော်မူ၍ မိုးချုပ်သည်နှင့် တပ်ချ၍ နေတော်မူသည်။

လင်းဇင်းမင်းလည်း ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရားတပ်ချ၍ နေတော်မူကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် တညဉ့်လုံးပြေးလေ၏။ မိုးသောက်လျှင် လင်းဇင်းသားတို့ တပ်တွင်ကျိုးနှင့်သောသောရှိသည်ကိုမြင်လျှင်လက်ခုပ် လက်တက် တီး၍ရယ်မောတော်မူသည်။ ဤသို့လည်း အမိန့်တော်ရှိသည်။ လင်းဇင်းမင်းဗြဲစဲစစ်ငယ်သည် ငါ့သစ္စာတော်ကို မခံငြားသော်လည်း သစ္စာတော်ကို ခံပါတော့မည် လျှောက်သည့်အရာသည် ခံလေပြီးသည်နှင့် အတူမဟုတ်လော၊ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ပြေးနှင့်လေစေဦး၊ ယိုးဒယားမြို့ကိုအလိုတော်ပြည့်မှ လင်းဇင်းသို့ ငါချီတော်မူမည်။ ဗြဲစဲစစ်ငယ်လွတ်မည်လောဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိလျှင် ရတော်မူသည်လင်းဇင်းမင်းကိုယ်လုပ် မနုရအမိတ္တနှင့်တကွ တကျိပ်ကျော်ကိုယူ၍ပြန်တော်မူသည်။

ယိုးဒယားတပ်တော်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် ညီတော်သားတော် တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ ရသည် အမတ် တကျိပ်ကျော် , ဆင်သုံးဆယ်ကျော် “သုလူ ၅ - ထောင်ကျော်”ကိုဆက်သည်။ လင်းဇင်းသားသည် သေလေသည်လည်းများ၏။ “နာလဗို”အရပ်တွင် သူကရလေသော ရဲမက်တော်တို့လည်း အချို့ပြေးလှာ၍ ခြေရင်းတော်သို့ ရောက်လှာကုန်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း လင်းဇင်းမင်းကိုအဘယ်သူတိုက်၍ပျက်သနည်း ဟုမေးတော်မူသည်ကို သားတော် မဟာဥပရာဇာကလျှောက်သည်။ ကျွန်တော်နှင့် စစ်မျက်နှာဆိုင်၍ တိုက်ရာ တွင် ကျွန်တော်လိုက်သိပ်၍တိုက်သောကြောင့် လင်းဇင်းစစ်သည်ပျက်လေသည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ ညီတော်တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်ကလည်း သားတော် မဟာဥပရာဇာနှင့် စစ်မျက်နှာဆိုင်၍ ရှိကြစဉ် ကျွန်တော် လက်ဝဲကြောင်းဝင်၍ တိုက်ရာတွင်မှ လင်းဇင်းမင်း စစ်ပျက်သည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ စော်ဘွား စော် ကန်မှူးတော်မတ်တော်အပါင်းတို့လည်း အသီးအသီးကျွန်တော်တို့ တိုက်ရာတွင်ပျက်သည်ဟူ၍နားတော်လျှောက် သည်။ ယင်းသောအခါ-အဝဘုရင်သတိုးမင်းစော လျှောက်သည်ကား - သူတိုက်၍ပျက်ကြောင်း ကျွန် တော်တိုက်၍ ပျက်ကြောင်းကို လင်းဇင်းအမတ်ရသသူတို့ ရှိတော့သည်။ ကျွန်ုပ်အခြားမလျှောက်သာပြီးစစ်တော့ ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ငါဆုပေးတော်မမူသာသေး။ လင်းဇင်းမင်း အမတ်တို့ကိုစစ်မေးဟူ၍ ညီတော် ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာကိုအမိန့်တော်ရှိသည်။ သတိုးဓမ္မရာဇာလည်း လင်းဇင်းအမတ်တို့ကိုခေါ်၍ စစ်မေးသော် ကျွန်တော်တို့ကို ပျက်အောင် တိုက်သောသူ၏အသွင်အပြင်ကား - အသားခပ်ညိုနုရောင်စင်း၍ ဆင်နီကိုစီး၍ တိုက်ရာတွင် လင်းဇင်းစစ်သည်လေးစုကွဲ၍ ပျက်ချေသည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ သတိုးဓမ္မရာဇာလည်း ထိုသူကိုမြင်သော် သိမည်လောဟူ၍ မေးတော်မူပြန်သည်။ လင်းဇင်းအမတ်တို့လည်း ကျွန်တော်တို့ မြင်လျှင် အမှတ်ရ၏ဟူ၍လျှောက်သည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင် မင်းရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော် သားတော် စော်ဘွား စော်ကန် တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့ကို တိုက်ပွဲမှာ ကဲ့ သို့ စစ်ဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် ဆင်စီး၍ တဲတော်ဦးသို့တက်စေ။ လင်းဇင်းအမတ်တို့လည်းကြည့်၍ နေစေအမိန့် တော်ရှိသည်။ ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာလည်း လင်းဇင်းမင်းအမတ်တို့ကို တဲတော်ဦးနှင့် ဆီတည့်ဝင်းတော် ပြင်ကတွင်နေစေ၍ ညီတော်သားတော် စော်ဘွားစော်ကန် တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့ကို ဆင်စီး၍ချည်းတက်ရ သည်။

လင်းဇင်းမင်း အမတ်တို့ကိုလည်းကြည့်စေ၍ မဟာဥပရာဇာကစ၍ သည်သူလောသည် သူလောမေး သည်ကို မဟုတ်ဟူ၍ချည်းဆိုသည်။ မင်းတကာနောက်မှ ဆင်တော်သံမြင်စါကို ဆုံးထွေးထွေးသုတ်ပြီးလျှင် စီးတော်မူ၍ အဝဘုရင်လာသည်ကိုမြင်လျှင် ရွံ့ကြောက်ရင်းရှိသည်နှင့် သည်သူဟူ၍မပြောပြီ။ တဲကြားအုံးကြား လျှိုးငုံ့၍ ပြေးဝင်ကြလေသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးမြင်တော်မူလျှင် “မောင်အဝမင်း”ပွဲပေ ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိပြီးမှ စားတော်ခေါ်သည် ကွမ်းခွက်စားတော်ခေါ်သည် လဘက်အိုး သောက်ရေတင်ကောင်း

ဘုံး , လက်တော်နှစ်ဘက်တွင် ဝတ်တော်မူသော လက်ကောက်တော် လက်စွပ် ဝတ်တော်မူသော ဝတ်လုံ , ဆင်
တဆယ် , မြင်းနှစ်ဆယ် , လင်းဇင်းသားရသသူတရာ , ဆုပေးတော်မူသည်။ သားတော် မဟာဥပရာဇာ
ညီတော် တောင်ငူမင်းစသော တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့ကိုလည်း အထိုက်အလျောက်စားကျေးစားလက်
အဆောင်အရွက် အဝတ်အစားပေးတော်မူသည်။ ထိုမှတပါး ခေါင်းအဝန်းသူရဲ သူခက်တို့ကိုလည်း အထိုက်အ
လျောက် အဝတ်အစား ရွှေငွေဆုပေးတော်မူသည်။

၃၄၇ - ဆင်းရဲဖော် - ချမ်းသာဘက် - ကျွန်တော်ရင်း
ဘယကာမဏိကိုကွပ်မျက်ပုံ

ယင်းသို့မှ ယိုးဒယားမြို့ကို အလျင်ရတော်မူမည်အကြောင်းကို အာဏာတော်ပေး၍ စီရင်တော်မူသည်။
ယင်းသို့စဉ်တွင် သံလျင်မြို့ကိုစားသော ကျွန်တော်ရင်း ဘယကာမဏိသည် လင်းဇင်းသို့ချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံ
တော်မူသည်နောက် ယိုးဒယားမြို့ကိုလုပ်ကြံရာတွင် စစ်သည်တို့သည်မြို့ရင်းသို့မချဉ်းသသူတို့ကို ဓားချွတ်၍
စစ်ကဲတို့ကြပ်သည်ကိုမြင်လျှင် ဓားသွားချဉ်းစစ်ကဲတို့ကို ခုတ်မည်လိုက်လေ၏။ စစ်ကဲတို့လည်း ဘယ
ကာမဏိပြုကျင့်ကြောင်းကို နားတော်လျှောက်လေ၏။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း
ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လျှောက်သည် အတိုင်းမှန်မှန်ကို စစ်ဘိဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်။ သတိုးဓမ္မရာဇာ
လည်း စစ်ကြော၍စစ်ကဲတို့လျှောက်သည်အတိုင်းမှန်လျှင် အမျက်တော်ညံ့စေလို၍ ဤသို့နားတော်လျှောက်
သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်မင်းဘုရား ကျွန်တော်ဘယကာမဏိသည် ဆင်းရဲတော်မူဘက် ကောင်း
စားတော်မူဘက် အတူတကွ အထံတော်တွင် မကွာသော ကျွန်တော်မျိုးဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့ကိုတွေ့သော်လည်း
ခုတ်မည်ထစ်မည် အဟန့်ပြုမြဲဖြစ်သည်။ ဘယကာမဏိ အသက်ကို ငှက်တကောင်ကဲ့သို့ မှတ်တော်မူ၍ လွတ်
တော်မူပါသည်ဖြစ်မှ ကျွန်တော်ချမ်းသာရမည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ သတိုးဓမ္မရာဇာလျှောက်သော
စကားကိုကြားတော်မူလျှင် သင်းသည် ငါ့ကျွန်တော်ရင်းဖြစ်စေကာမူ တပါးတခြားသောအပြစ်ကိုသာ ငါသည်ခံ
တော်မူမည်။ စစ်ရေးစစ်မှု၌ဖြစ်သော အပြစ်ကို သည်းခံတော်မမူသာ ပြည်စားသင့်ကို နှမြောလျှင် သင့်ကိုယ်စား
အသက်ခံတော့လောဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်။ ထိုအမိန့်တော်ကိုကြားလျှင် ပြည်မင်းကစ၍ ညီတော် , သား
တော် , မှူးတော် , မတ်တော်အပေါင်းတို့သည် အမျက်တော်ကြီးကြောင်းကို သိ၍ မည်သို့မှ မလျှောက်ဝံ့ကုန်
မျက်နှာတော်ကို အောက်ချ၍ နေကြကုန်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း နင်သည် ငါ့အမိန့်တော်ကို ဆန်လွန်၍ကျင့်သ
သူဖြစ်သည် ယခုသတ်လေအမိန့်တော်ရှိသည်။ လက်မရွံ့တို့လည် ဘယကာမဏိကို ကိုင်ယူ၍ ပြည်ဘုရင်
တပ်တွင်ပင် ကွပ်လေ၏။ ဘယကာမဏိကို ကွပ်မျက်တော်မူလျှင် ဘယကာမဏိသားသည် အဘအကောင်ရင်း
တွင် ငို၍နေ၏။ ထိုအကြောင်းကို ကြားတော်မူလျှင် သားကိုသတ်ပြန်ရသည်။ သားအဘနှစ်ယောက်ကို ကျွန်
လာ၍ ပုဆိလွမ်းလှာသည်။ ထိုကျွန်ကိုသတ်ပြန်ရလေ၏။ သားအဘ ကျွန်အရှင်သုံးယောက်ကို ဗိုလ်မှူး , တပ်မှူး
စစ်ကဲအပေါင်းတို့မြင်လျှင် ကြောက်ရွံ့ခြင်းပြင်းစွာဖြစ်၍ အသက်ကိုပမာဏမပြု မြို့နားမြေတောင်၌ နေ့ည၌
မပြတ်နေ၍ မြို့တွင်းက ပစ်သော မီးပေါက် သေနတ်စေ့ကို သေဘေးဟူ၍ မမှတ် ဝန်းကျင်မြို့တံတိုင်း၌နေ၍
လုပ်ကြံကုန်၏။

ဘယကာမဏိ အကြောင်းကား - ကျွန်တော်ရင်းဖြစ်၍ (၉၁၃) ကိုးရာတဆယ့်သုံးခု သမိန်ထောရာမ
ကို ဆင်စီးချင်းတိုက်တော်မူသောအခါ ကုန်းလယ်တွင် တင်တော်မူသည်။ မဟာစေတီကောင်းမှုတော်ကို ဌာပနာ
တော်မူသောအခါလည်း မင်းတရားကြီးဘုရားအရပ် ဘယကာမဏိအရပ် ရွှေကိုသွန်း၍ဌာပနာတော်မူပြီးလျှင်
ကျောက်စာရွှေပေ၌ မှော်ကွန်းတင်သည်။ ထိုသို့သနားတော်မူလှသော ဘယကာမဏိအမတ်သည် ငါ့အရှင်
ကျွန်ရင်းကိုကား-ဟူ၍မလေးမစားအမှတ်မဲ့ပြုချေသောကြောင့် စစ်ရေးနှင့်ကြံ၍ သနားတော်မူလျက်ကွပ်မျက်
တော်မူသည်။

၃၄၈ - ဩဝါကံဗြစက္ကိကိုအချက်ထား၍လွတ်ပုံ

ယိုးဒယားမြို့ကို လုပ်ကြံတော်မူရာမှာလည်း ရဲမက်တော် တသောင်းကျော်ခန့် ယိုယွင်းအောင် မြို့ကို တက်စေသော်လည်း မြို့ကိုမရချေ။ ယင်းသို့မရနိုင်လဆင် ဤသို့အကြံတော်ရှိသည်။ အထက်က ယိုးဒယားမြို့ ကိုလုပ်ကြံတော်မူသောအခါ ယူတော်မူခဲ့သောအမတ်ကြီး “ဩဝါကံဗြစက္ကိ”ကိုအချက်တော်ရှိ၍ ၄ - လ ၅ -လ သံခြေချင်းနှင့် ထားတော်မူသည်။ ထိုဩဝါကံဗြစက္ကိကို ထားရာကလွတ်၍ မြို့တွင်းသို့ဝင်စေ၍ တံခါးကို ဘွင့်စေရသော် သင့်မည်ထင်သည်။ ဩဝါကံဗြစက္ကိငယ်ပင် မစောင့်ကျင့်၍ ယိုးဒယားမင်းနှင့် တချက်တည်း ဖြစ်သောလည်း ငါအားအကျိုးတော်မနည်း။ သင်းတယောက် သင့်မြတ်သည်ရှိသော် အကျိုးကို မရေတွက်နိုင် အကြံတော်ရှိ၍ ဩဝါကံဗြစက္ကိကိုအကျဉ်းထားရာက လွတ်တော်မူပြီးလျှင် ရှေ့တော်သို့ခေါ်တော်မူ၍ မင့်ကို ငါမြို့တွင်းသို့လွှတ်တော်မူမည်။ အမှုတော်ကို ကြိုးစားအားထုတ်၍ ထမ်း အရေးတော်ပြီးလျှင် ပိဿလောက် မြို့နှင့်တကွ အဆောင်အယောင် ပေးတော်မူ၍ ငါသူကောင်းပြုတော်မူမည်။ မြို့တွင်းသို့ ရောက်လျှင် ညဉ့်အခါ တံခါးကို ဘွင့်လေဟူ၍ အမှတ်တော်ပေး တော်မူသည်။ ဩဝါကံဗြစက္ကိလည်း အမှုတော်ကို မလစ်ရအောင်ကြိုး စားအားထုတ်ထမ်းပါမည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း “ဩဘက်ဗြစက္ကိ”ကို သစ္စာတော်ခံစေပြီးလျှင် ဆုလာဘ်ပေးတော်မူ၍ သံခြေချင်းခံ၍ ညဉ့်အခါကို လှေငယ်တစင်းနှင့် ကျွန်နစ်ယောက်နှင့် ပြေးခဲ့၍ ဝင်လှာသည် အဟန်သွားရလေသည်။ မြို့တွင်းသို့ရောက်လျှင် ယိုးဒယားမြင်းဗြမဟိန်သည် အဘကိုတွေ့ရသည်နှင့် အတူအမှတ်ရှိ၍ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းမသာ တမြို့လုံးကို ဝန်ချုပ်ခန့်လေ၏။ ဩဘက်ဗြစက္ကိလည်း မှူးကောင်း မတ်ကောင်းတို့ကို မဝင်သာသည် အရာက အစောင့်ထားလေ၏။ မိမိ၏ အဆွေသားချင်းမြေးတော်သူတို့ကိုမူ ကား - ဝင်သာသည် အရပ်ကအစောင့်အနေခန့်ထားလေ၏။ ယင်းသို့စီရန်ခန့်ရန်ပြီးမှ ထိုအကြောင်းကိုစာရေး၍ညဉ့်အခါ ကျွန်တယောက်ကိုဆက်ရသည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဝမ်းမြောက်တော်မူ၍ ဩဘက်ဗြစက္ကိသားချင်းမြေးတော်တို့ စောင့်နေရာတံခါးက ဗိုလ်မှူးစစ်ကဲစစ်ကွပ်အပေါင်းတို့ ဝင်ရမည် အမိန့်တော်ရှိ၍ ညဉ့်ကိုဝင်ရသည်။ မြို့တွင်းသား စစ်သည်တို့လည်း ဝင်လှာသော ရဲမက်တော်တို့ကို တကြိမ်နှစ်ကြိမ် ဆီးကြို၍တိုက်သည်။ ဆင်ပုံ မြင်းပုံ ဝင်မိ၍ တိုက်လျှင် မခံနိုင်၍ သက္ကရာဇ် (၉၃၁) ကိုးရာသုံးဆယ့်တခု။ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၄ - ရက်နေ့ယိုးဒယားမြို့ပျက်သည်။ ယိုးဒယားမြို့လိုတော်ပြည့်လျှင် ရဲမက်တော် (၅၉) ငါးဆယ့်ကိုးတပ်သားမြို့ကိုဝင်၍ လုယက်ဖျက်ဆီးကြသည်။ တယောက်မျှ လက်ချည်းမရှိ ရွှေငွေ အဝတ်ကောင်းအစားကောင်းတထမ်းနှစ်ထမ်းရသည်ချည်း။ ယိုးဒယားမြို့ကို အောင်မြင်တော်မူပြီးလျှင် ယိုးဒယားမင်းဗြမဟိန်နှင့်တကွ အမှူးအမတ်အပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ သစ္စာတော်ကိုတိုက်ပြီးလျှင် သံသရာကိုထောက်ရှုတော်မူ၍ ယိုးဒယားမင်းဗြဿာဓိရာဇာအကောင်ကို နောက်တွင်ပါသည် ဩယာဓမ္မရာဇာသဂြိုဟ်ရသည်။

ယင်းသို့မျှ ဗြမဟိန်အစရှိသော အမှူးအမတ်သူရဲသူခက်ကောင်း ဆင်ကောင်း မြင်းကောင်း အမြောက်သေနတ်တို့ကိုယူတော်မူသည်။ ထားကောင်းသော အမှူးအမတ်တို့ကိုလည်းထားတော်မူသည်။ မိဘနှင့် ကွဲ၍ပြို၍ရှိလေသော သူငယ်မြေးငယ်တို့ကိုလည်း စီစစ်ပေးတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ ရေကြီး၍ ယိုးဒယားတမြို့လုံး သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ဖြစ်လေ၏။

ဗိုလ်မှူးတပ်မှူးစစ်ကဲစစ်ကွပ်အစရှိသော ရဲမက်တော်အပေါင်းတို့သည်လည်း ယိုးဒယားမြို့ကို အောင်မြင်သည်နေ့မှစ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရွှင်လန်းစွာ အထပ်ထပ်တိုက်စည် , တိုက်မောင်း , နှဲ , ခရာ , ပတ်သာ တီးမှုတ်၍ ပွဲလမ်းခံကုန်သည်။ ယိုးဒယားမြို့ရံကျေးစားရွာစားတို့လည်း ဆင်ကောင်း မြင်ကောင်း သားသမီးတို့ကို လက်ဆောင်ဆက်၍ ကျွန်တော်ခံလှာကုန်သည်။ ထိုသူတို့ကို သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် ခေါ်တော်မူခဲ့သည်။ သစ္စာတော်ကိုစောင့်သသူတို့ကို မိမိတို့စားမြေးသော ကျေးရွာမြို့တို့ကိုပင်ပေးတော်မူသည်။ ယင်းသို့ ပြည်အလုံးကိုစီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ (၉၃၁)ကိုးရာသုံးဆယ့်တခု။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၅ - ရက်နေ့ စော်ဘွားသောင်ကျည်ကို မင်းမြောက်တန်ဆာ ၅ - ပါးနှင့်တကွ ယိုးဒယားမြို့ကိုပေးတော်မူ၍မင်းပြုသည်။ ပုထိုးဘုရားပြုပျက်လေသည်များကိုလည်း လုပ်စီမံမည်ဟူ၍ ငွေတရာ ရွှေ ၁၃ - ပိဿာ စော်ဘွားသောင်ကျည်ကို အပ်တော်မူသည်။

ထိုသို့စဉ်တွင် လဝိုက်မင်းကလည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် သာသနာတော်ကို မစတော်မူပါဟူ၍ အမတ်ယောက်ကို လျှောက်လှာရသည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း လကွန်းလုံတွင် ဘုရားပုထိုးပြုပျက်လေသည်များကို လုပ်စီမံမည်ဟူ၍ ငွေကျပ်စေ့ ပိဿာ ၃၀-လှူတော်မူသည်။

ယင်းသို့ယိုးဒယားမြို့အလုံးကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးလျှင် သားတော် မဟာဥပရာဇာ , ညီတော် ပြည်မင်း , တောင်ငူမင်း , အဝမင်း , ဇော်ဘွားစော်ကန် တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ လင်းဇင်းမင်းဗြဲစဲစစ်သည် ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါလည်းများလှသည်။ အမှူး အမတ်သူရဲ သူခက်လည်းများလှသည်။ ကျေးလက်၌နေသော လူအပေါင်းတို့သည်လည်း ထိုမင်းကိုကြောက်ရွံ့ခံငြားကြကုန်သည်။ အရှေ့အလွှား၌နေသောသူအပေါင်းတို့တွင် ထိုသူတယောက်သည် အလွန်ပေါ်ထွန်းလှသည်ဟ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်ကို ဗညားကျန်းထောဟူသောအမတ် ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။

“ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးလှသော အရှင်ဘုရား ---အမိန့်တော်အတိုင်း လင်းဇင်းမင်းသည် အဆိပ်ထန်သောမြေနှင့်တူသည်။ မြေ၏ သဘောကား ၏ အမြီးပြတ်ငြားသော်လည်း ခေါင်းရှိက မကိုက်သော်ကား အခင်းမရှိ။ ကိုယ်မိလျှင် ကြီးစွာသောဘေးဘယသို့ရောက်ချေသည်။ သားတော် မဟာဥပရာဇာ သတိုးမင်းစောတို့ချီသောခါ မိုင်စံမြို့တွင် လင်းဇင်းမင်းခံနေသည်ကို လုပ်ကြံ၍ အမှူးအမတ်တို့သေလေသည်လည်းများလှပြီ။ ယင်းကသည် အင်းသတောတွင် စစ်တွေ့၍ သေလေသည်လည်းများလှပြီ။ ထိုသို့သေငြားသော်လည်း အမြီးနှင့်တူသောအမတ်တို့သာဖြစ်၍ အရေးတော်မပြီးချေ။ မြေခေါင်းကိုကိုက်ဖြတ်သကဲ့သို့ လင်းဇင်းမင်းကို အောင်မြင်တော်မူ၍ သိမ်းယူတော်မူရသည်ဖြစ်မှ ယိုးဒယားနှင့် လင်းဇင်းသည် ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံကျေးစွန်ရွာလက်ချမ်းသာမည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားကျန်းထော လျှောက်သောစကားကို မိုးမိတ်စော်ဘွားကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ အထက်က ယိုးဒယားသို့ချီတော်မူသောခါ ယိုးဒယားမင်းသည် ကြိုးစားအားထုတ်၍ မြို့ကခံမည်ဟူ၍ လွန်ကဲသော အစီအရင်တို့ကိုစီရင်၍ ခံငြားသော်လည်း ဘုန်းတော်ကြီးလှသည်ဖြစ်၍ ယိုးဒယားမင်းမခံနိုင်။ ဆင်ဖြူလေး ၄ - စီးသမီးနှင့်တကွ လက်ဆောင်တော်ဆက်၍ ကျွန်တော်အဖြစ်သစ္စာတော်ကိုခံသည်။ ယင်းသို့ခံပြီးမှ လင်းဇင်းကို အားပြုရလေသောကြောင့် သစ္စာတော်ကိုမစောင့် သွေးဖီရလေသည်။ ယင်းသို့ကျေးဇူးတော်ကို မသိ၍ သောင်းကျန်းပုန်ကန်လေသော်လည်း နေလနှင့်တူသော ဘုန်းတော်လွန်ကဲသောကြောင့်မရိုင်းမပြနိုင် ကျွန်တော်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြန်ရသည်။ ယိုးဒယားအရေးမူကား ကုန်လေပြီ။ ယိုးဒယားကို ပုန်စားစေခြင်းငှါ တိုက်တွန်းသူရှိလေသေးသည်။ ထိုသူကို ရမည်အကြောင်းကို လင်းဇင်းသို့သာချီတော်မူပါ အမှုတော်ကို ကြိုးစားအားထုတ်အသက်ကိုစွန့်၍ ထမ်းပါမည်သို့နားတော်လျှောက်သည်။

မိုးမိတ်စော်ဘွားလျှောက်သောစကားကို မိုးညှင်းစလုံသား မိုးနဲမြို့ကိုနောက်စော်ဘွားပြုသောသူကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်မင်းတရား မိုးညှင်းကို လုပ်ကြံတော်မူ၍ ကျွန်တော်ကိုရတော်မူလျှင် မရှုတ်မချသနားတော်မူ၍ မိုးနဲမြို့ကိုပေးတော်မူသည်။ ထိုသို့ပေးတော်မူခြင်းသည် စစ်ရေးစစ်ရာကို မလိမ္မာသောကြောင့် သူကောင်းပြုတော်မူသည်လည်းမဟုတ်။ သနားတော်မူသည် မိုးနဲသည်မြို့ဖြစ်ဆန် မဟုတ်ပေ ဧကရာဇ်တို့၏နေရာဖြစ်သည်။ သို့သည်ကျေးဇူးတော်ကို မည်သည်ကာလတွင်မျှ ရန်သူကိုတွေ့၍ ဆင်စီးချင်းမြင်းစီးချင်းတိုက်၍မဆပ်ရသေး။ ယခုလင်းဇင်းသို့ချီရာတွင် အသက်ကိုပန်းတပွင့်မျှမမှတ်အမှုတော်ကိုထမ်းပါမည်ဟု နားတော်လျှောက်သည်။

ယင်းသောအခါ ဗညားလောလျှောက်သည် လင်းဇင်းမင်းသည် အထက်ကသားတော် မဟာဥပရာဇာ သမက်တော် သတိုးမင်းစောတို့ချီ၍ လုပ်ကြံသောအခါ အကြိမ်ကြိမ်ခံ၍တိုက်ကြသည်။ မည်သည်တွင်မျှအောင်ခြင်းကိုမရ မိမိအမှူး အမတ်သူရဲသူခက်ဆုံးပါး၍ လင်းဇင်းတပြည်လုံးသည် ထိပ်ထက်သွေးကိုသောက်လတုံသို့ကြောက်ရွံ့ခြင်းပြင်စွာဖြစ်လေပြီသည်။ ထိုသို့ကြောက်ရွံ့သော်လည်း ယိုးဒယားမင်းနှင့် အထက်သစ္စာရှိဘူးသောကြောင့်မနေသာ၍ ယခုချီပြန်ရသည်လည်း အနာအကျင့်ပျက်စီး၍ အမှူးအမတ် ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါများသေပျောက်ရှနလေပြီသည်။ ယခုချီ၍လုပ်ကြံတော်မူသော်လည်း လင်းဇင်းမင်းအာဏာထားရုံသာခံမည်။ အရေး

အရာရှည်မိအောင်ခံဝံ့မည်မဟုတ်။ တောသို့ပြေး၍နေလျှင် အလုပ်အကြံများ၍ ရှည်ကြာမည်ကိုသာစိုးရိမ်သည်
ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဤသို့မိန့်တော်ရှိသည်။ ညီတော် သားတော် မှူးတော်မတ်တော် အခြံအရံအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ငါသို့သော မင်းဧကရာဇ်ချီတော်မူသည်ကိုလင်းဇင်းမင်းမြစားစစ်သည်ဦးလည်စွန်၍ ခံဝံ့မည်လောအမိန့်တော်ရှိသည်။ ယခုယိုးဒယားမြို့ကိုငါအောင်မြင်တော်မူလျှင်စော်ဘွားသောင်ကျည်ကို ငါပေးတော်မူသည်။ ယိုးဒယားအမတ်တို့လည်း အချို့လည်း အလိုရှိမည်။ အချို့လည်း အလိုမရှိရာ။ စော်ဘွားသောင်းကျည်ပြုစုသော အမှုအမတ်လည်းမရှိချေသေး။ ယခုယိုးဒယားမြို့တွင်ရှိသော အမြောက်သေနတ် စိန်ပြောင်း မြတပူတို့ကိုလည်း သိမ်းယူတော်မူ၍မရှိလေ။ လင်းဇင်းမင်းသည် ယိုးဒယားသို့ချီ၍ လုပ်ကြံသည်ရှိသော် စော်ဘွားသောင်ကျည်ကို အလိုမရှိသော အမှုအမတ်တို့သည် လင်းဇင်းမင်းနှင့် တချက်တည်းဖြစ်လေရာသည်။ ယင်းသို့လျှင် အလုပ်အကြံမများရချေလော။ သည်အရေးများကို ငါမြင်တော်မူ၍ ယိုးဒယားရန်သူဖြစ်သော လင်းဇင်းသို့ချီရ၍ အလိုတော်ပြည့်သည်ဖြစ်မှ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်သို့ပြန်မည်ဟူ၍ မိန့်တော်ရှိသည်။

ထိုအမိန့်တော်ကို ဗညားဒလကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်မင်းတရားအတိုင်းကို ရှေးကပင် ကျွန်တော်တို့ကြံမိလျက် သာဝကဉာဏ်မျှသာဖြစ်သောကြောင့် ဧကန်ကျကျနလုံးချ၍မကြံမိသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်ဘုရားဉာဏ်တော်သည်ကား - သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ပွင့်ရာဖြစ်သော အလောင်းဖြစ်တော်မူသောကြောင့် သို့သည်အကြံကို ကြံတော်မူမိသည်။ ရန်သူ၏ အမြစ်သဖွယ်ဖြစ်သော လင်းဇင်းမင်းကို မတူရချေသည်ရှိသော နောင်သဟုံးရလျှင် အညွန့်အရွက်အခက်ပေါက်၍ အပင်ဖြစ်ကမခက်ချေလော။ အညွန့်အရွက်အခက်အပေါက်ခင် ရန်ဖြစ်ကို တူးတော်မူသည်ဖြစ်မှ သင့်မည်။ ကျွန်တော်လည်း ရှေးအထက်က လင်းဇင်းမင်းကိုတွေ့သောခါ အဝမ်းအလျင်တိုက်လေသောကြောင့် ဆင်စီးချင်းမတိုက်ရရှိလေသည်။ ယခုချီတော်မူလျှင် လင်းဇင်းမင်းခံနှင့်လျှင် အသက်ကို ပန်းတပွင့်မမှတ် ဆင်စီးချင်းတိုက်၍ ကျေးဇူးတော်ကိုဆပ်ပါမည်ဟူ နားတော်လျှောက်သည်။

ဗညားဒလလျှောက်သောစကားကို မိုးညှင်းစော်ဘွားကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်ဘုရင်ဘုရားနောက်တော်လိုက်ခေါ်တော်မူလျှင် အမှုတော်ကိုကြိုးစားထားထုတ်ထမ်းမည်ဟူ၍ မြင်းတထောင်အနက် ငါးရာသောမြင်းကို တစီးတစီးလျှင်ငွေနှစ်ပိဿာသုံးပိဿာ ကုန်အောင် ရွှေကြိုးရွှေကနှင့်တကွ တန်ဆာစီရင်ပါသည် အမှုတော်ကိုထမ်းပါရသေး။ ယိုးဒယားမြို့တွင် တပ်စောင့် ခန့်တော်မူ၍ နေရသည်။ ကျွန်တော်ဦးရီးနှင့် ကျွန်တော်သားမူကား - လင်းဇင်းမင်းကို လုပ်ကြံတော်မူသောအခါ နောက်တော်တွင်ပါရ၍ အစွမ်းအလျောက် အမှုတော်ကိုထမ်းရလေသောကြောင့် ပွဲလမ်းရလေကုန်သည်။ ယခုလင်းဇင်းသို့ချီရာတွင်မှ အမှုတော်ကိုအသက်ကိုစွန့်၍ ထမ်းပါမည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

၃၅၂ - ဩဝါဒတော်အကျမ်းအစည်းအဝေးအကြောင်း

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဩဝါဒတော်အကျမ်းအစည်းအဝေးအကြောင်းကို သေချာပတ်တို၏ အဆောင်အယောင်နှင့်တကွ ပိဿလောကမြို့ကိုပေးတော်မူသည်ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်ကို ထိုအမိန့်တော်ကိုကြားလျှင် ဩဝါဒတော်အကျမ်းအစည်းအဝေးကို ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ ဘုရားကျွန်တော်သည် ပိဿလောကမြို့တွင်နေ၍ အမူတော်ကိုထမ်းပါရပြီ။ ရွှေဘဝါးတော်အောက်တွင်နေ၍ အမူတော်ကိုထမ်းပါတော့မည်ဟု နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဩဝါဒတော်အကျမ်းအစည်းအဝေးအကြောင်းကို “ဗညား”ဟူသောအမည်နှင့် အကျမ်းအစည်းအဝေးအကြောင်းကို ပညာစက်အမွေနှင့် တကွတပ်သားဟူသရွေ့ကိုလည်းပေးတော်မူသည်။

ယင်းသို့စီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြီးမှ စန္ဒဒေဝီမိဘုရားအစရှိသော မောင်းမ မိသံအပေါင်းနှင့် နားဖျားသသူ ခြေလက်ကုန်သသူတို့နှင့် ယိုးဒယားမြို့တွင်သိမ်းယူတော်မူသော အမြောက်ကြီးမြတပူကို တိုက်လှေကြီးများ တွင် တင်ပြီးလျှင် နန္ဒကျော်ထင်ဘယကျော်ထင်တို့ကို ဝန်ခန့်တော်မူ၍ အခြွေအရံတသောင်းကျော်ခန့်နှင့် ဟံသာဝတီသို့ပို့ရလေသည်။ ယိုးဒယားမင်း စော်ဘွားသောင်ကျည်လည်း (၁၇)တဆယ့် ခုနှစ်အရွယ်ရှိသော သမီး “ဗြသဝန်” ကိုဆက်သည်။ ဗြသဝန်နှင့်တကွ အလုပ်အကျွေးကိုယ်လုပ်တော် တကျိပ် ၅ - ယောက်လင်းဇင်း သို့ခေါ်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ် (၉၃၁) ကိုးရာသုံးဆယ့်တခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၆ - ရက် သောကြာနေ့ ယိုးဒယားကလင်းဇင်းသို့ ပိဿလောက်တိုင် ရေကြောင်းရတနာ ရွှေဘောင်တော်စီး၍ချီတော်မူသည်။

ညီတော်သားတော် မှူးတော်မတ်တော် တို့ကိုလည်း ပိဿလောက်တိုင် ကြည်းကြောင်းချီရသည်။ ပိဿ လောက်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် သားတော် မဟာဥပရာဇာတို့ ၁၁-တပ်။ ညီတော် ပြည်ဘုရင် သတိုးမင်းစော တို့ ၁၁ - တပ်။ သမက်တော် အဝဘုရင်သတိုးမင်းစောတို့ ၁၁ - တပ်။ပေါင်း ၃၃ - တပ်ကို လကွန်းက လောက်ကြောင်းခွဲ၍ချီရသည်။

ညီတော် တောင်ငူဘုရင် မင်းခေါင်တို့ ၁၁-တပ်။ တူတော် သာယာဝတီမင်းရဲကျော်ထင် ၅ - တပ်။ ဗညားကျန်းထောတို့လေးတပ်။ သည်တပ် ၂၀ - ကိုရှေ့ချီစေ၍ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးနောက် တပ်မပြု၍ ပိဿလောက်ကသည် ကျောက်တောင်ဟူသောအရပ်သို့ချီတော်မူသည်။ ကျောက်တောင်ကသည် သောင်ရက်ကို ချီတော်မူသည်။ သောင်ရက်ကသည် မိုင်းစံသို့ချီတော်မူသည်။ မိုင်းစံတဘက်သို့ရောက်တော် မူလျှင် သားတော်မဟာဥပရာဇာ ညီတော်ပြည်မင်း အဝမင်းတို့နှင့်သုံးလခန့် သတင်းစကားကြားတော် မမူ သည်နှင့် မိုင်းစံကတက်မီးခေါင်မြစ်နားတွင် တပ်ချ၍နေတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်း တို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ယခုပင်မြစ်ကိုကူး၍ မိုင်းစံမြို့ကိုလုပ်ကြံတော်မူရသော်လည်း သင့်မည်လော ။ တပ်တောင် တာတည်၍ လူနာလူများမစွမ်းမမာသသူတို့ကိုနေစေပြီးမှ လုပ်ကြံတော်မူရသောလည်း သင့်မည်လောဟူ၍ စိုင်း ပြင်းခင်းကျင်းတော်မူသည်ကို မင်းမဟာလျှောက်သည်။

ကျွန်တော်တို့နှင့်တွေ့၍ တိုက်လဲလေသမျှပင် မည်သည်ကာလတွင်မျှမရရှုံးလေတော့သည်သာ။ ယင်း သို့ကို ယခုမိုင်းစံတွင်ရေတပ်ကြည်းတပ်ဘက်၍ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် နေသည်အရာသည် အနေထူးလှသည်။ သူတို့အရပ်လည်းဖြစ်ချေသည်။ အကြောင်းရှိမည် ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် မစုံမစမ်းဦးဘဲ အမှတ်မဲလုပ်ကြံ တော်မူ၍ မသင့်ချေ။ သူတို့မှာလည်း ကြည်းတပ်သာမဟုတ် ရေတပ်သာလည်းကြီးလှသည်။ ညီတော်သားတော် တို့ လကွန်းကလောက်သို့ချီလေသည်လည်း ယခုမရောက်ကြသေးဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့မှာလည်း ကြည်း တပ်သာအင်အားကြီးလှချေသည်။ လှေတပ်မရှိချေသေးဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် သစ်ဝါးခတ်စေ၍ တိုက်လှေစီရင်မှသင့်မည်ထင်သည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူရှင်သခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း မင်းမဟာလျှောက်သောအရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍ အတပ်တပ်သားတို့ကို ချောင်းတခုသို့ဝင်၍ သစ်တော်ကိုရှာရလေသည်။ ထိုသူတို့လည်း လက်ပံတောကိုတခု ကိုတွေ့လေ၍ အကြောင်းကိုလျှောက်လျှင် နတ်ဖန်ဆင်းသကဲ့သို့ တပ်တိုင်းစီရင်ခန့်ရန်တော်မူပြန်၍ သစ်ခုတ် ရလေသည်။ သစ်ရောက်လျှင် လွှဲခွဲစေ၍ တိုက်လှေအကြီးအစင်းသုံးရာ , လှော်ကားကြော့လှေနှစ်ရာ နေ့ညဉ့် မသိလုပ်ရသည်။ ပြီးလျှင် ဟင်းသပြဒါးသုတ်ကောင်းသော လှေများကို သုတ်ရသည်။ ယင်းသို့နတ်စီရင်သကဲ့ သို့စီရင်တော်မူ၍ ၂၁ - ရက်နှင့်ပြီးလျှင် ရွှေလှေမှူးတို့ကိုလှော်ကားကြော့လှေတို့ကိုစီးရသည်။ တိုက်လှေကြီး များကိုလည်း ကြည်းတပ်တော်က သူရဲသူခက်နှင့် အမှူးအမတ်တို့ကို နတ်ယူတော်မူ၍ တပ်မှူးစစ်ကဲခန့်တော် မူသည်။

၃၅၄ - မိုင်းစံ၌လှေတပ်ချင်းတိုက်ယူပုံ

ဗညားကျန်းထောကို လှေတပ်ဝန်ခန့်တော်မူသည်။ လင်းဇင်းမင်းကခံသော လှေတပ်ကိုတိုက်ရလေသည်။ ကြည်းတပ်ကလည်း မြင်းတသောင်းနှစ်ထောင်ခန့်နှင့် လိုက်၍ မရသည်။ လင်းဇင်းသားတို့လည်း ကျုံးဝါးသံပ၍ ဗညားခွါမည်သော စစ်သူကြီးခံနှင့်သည်ကို ရဲမက်တော်လှေသားအပေါင်းတို့အကြောက်အရှံ့မရှိ ရွပ်ရွပ်ချုံ့ချုံ့ တိုက်လျှင် မြစ်ညာကဖြစ်သည်နှင့် လင်းဇင်းသားတို့မခံနိုင်၍ အကုန်ပျက်လေ၏။ စစ်သူကြီးဗညားခွါကိုလည်း သတ်လိုက်ရသည်။ “လူလည်း သုံးထောင်ကျော်ခန့်”သေလေသည်။ “တိုက်လှေနှစ်ရာကျော်”ခန့်နှင့် သုံ့လူနှစ်ထောင်ကျော်ရတော်မူသည်။ ယင်းသို့လှေပျက်လျှင် လင်းဇင်းမင်းလည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်းပြင်းစွာဖြစ်လေ၏။

၃၅၅ - လှေတပ်ကိုရရှိမိန်းစံမြို့ကိုတိုက်ယူပုံ

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း တိုက်လှေအပေါင်းတို့ကို တံတားဖွဲ့၍ မြစ်ကို ကူးတော်မူသည်။ တဘက်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် လင်းဇင်းမင်းလည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်းပြင်စွာဖြစ်လေမှ မိုင်းစံမြို့ တွင် မခံဝံ့၍ အလုံးအရင်းနှင့်တကွ တောသို့ပြေးလေ၏။ လင်းဇင်းမင်းပြေးလေပြီဟူ၍ ကြားတော်မူလျှင် မိုင်းစံ သို့ဝင်၍ နေတော်မူသည်။ တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့လည်း အားရဝမ်းသာ ပတ်စည် , စောင်းငြင်းတီးမှုတ်၍ တပ်ပိုင်း ပွဲလမ်းခံကုန်သည်။

သားတော် မဟာဥပရာဇာ ညီတော်ပြည်မင်း အဝမင်းတို့ လက္ခန်းကလောက်ကြောင်း ၃၃ - တပ်ချီ ရာမှာ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါများသည်နှင့် အစားအသောက်ရှားပါး၍ တဖြေးဖြေးချီရသည်။ လက္ခန်းကလောက်သို့ ရောက်လျှင် ချောင်းကြီးတစ်ခုကိုတွေ့၍ ရေတိမ်သည် နက်သည်ကိုစမ်းစေသော် ဆင်ကျောက်ကုန်းနစ်ရုံသာဖြစ် သည်။ တံတားမဘွဲ့ပြီဟူ၍ မြစ်ကိုသာ ကူးကြသည်။ တဘက်သို့ရောက်လျှင် လက္ခန်းကလောက်တွင်ခံနေသော လင်းဇင်းမင်းအမတ်သုံးရာကျော်နှင့် စစ်သည် သူရဲငါးသောင်းကျော်သည် မခံဝံ့၍ တောသို့ပြေးလေ၏။ မဟာဥပရာဇာတို့လည်း လက္ခန်းမြို့ကိုရတော်မူလျှင် “ဗညားပရံ”တတပ်ကို အစောင့်အနေခန့်တော်မူခဲ့၍ ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား သတင်းစကားကို သုံးလခန့်မကြားရသည်နှင့် လင်းဇင်းမင်းမည် သည့်အရပ်တွင်ခံ၍ နေကြောင်းကိုမသိရသောကြောင့်လက္ခန်းကလောက်သည်မိုင်းစံသို့စစ်မျက်နှာဖြန့်၍ချီတော် မူကြသည်။

ဗညားပရံအကြောင်းကား - ယိုးဒယားသို့ချီတော်မူစက အမျက်တော်ရှိ၍ ကျေးကျွန်နှင့်တကွ တပ်သား အပေါင်းတို့ကို သိမ်းယူတော်မူသည်။ လင်းဇင်းသို့ချီရာတွင်မှ ကျေးကျွန်တပ်သားတို့ကို ပေးအပ် တော်မူပြန်၍ သားတော် မဟာဥပရာဇာနှင့်အတူချီပြန်ရသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း မိုင်းစံကိုအလိုတော်ပြည့်၍ ၅ - ရက်ခန့်ရှိလျှင် လူနာများခြေလက်ကုန်သသူတို့ကို မိုင်းစံမြို့တွင် နေရသည်။ ညီတော်တောင်ငူဘုရင် မင်းခေါင်ကိုလည်း ရဲမက်တော် ၅ - သောင်းခန့်နှင့် အစောင့်အနေခန့်တော်မူခဲ့၍ တပ်မတော်နှင့်တကွ တပ် ၂၀ - လင်းဇင်းမင်း ပြေးလေရာသို့ လိုက်တော်မူသည်။ မိုင်းစံကချီတော်မူ၍ သုံးစခန်းတွင် အင်းကြီးတစ်ခုကိုတွေ့တော်မူသည်။ ထိုအခါ ဇင်းမယ်အမတ် ဗညားသေဉ်လုံဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်ဘုရား လည်း ကျွန်တော်ကို လင်းဇင်းမြို့တွင် အသိအမြင်ဟူ၍ထားတော်မူသည်။ အဆောင်အရွက်သနားတော်မူရာ တွင် ဧကရာဇ် အဆောင်အရွက်ကိုထား၍ ထိုမှတပါးကြီးသော အဆောင်အယောင်အခမ်းအနားကို သနားတော် မူသည်။ ထိုသို့သော ကျေးဇူးတော်ကိုလည်း မည်သည့်ကာလတွင်မျှ တစ်စုံတစ်ခုသော အမှုတော်ကို ထမ်း၍ မဆပ်ပါရသေး။ ယခုရန်သူတော်ကိုတွေ့လျှင် အသက်ကိုစွန့်၍ ဆင်စီးချင်းတိုက်ရမှ ကျေးဇူးတော်ကိုဆပ်ရ သည် မည်ရာသည်။ ယခုလည်း ရန်သူတော်ဖြစ်သော လင်းဇင်းမင်းသည် နေလနှင့်တူသော အရှင်ဘုန်းတော် ကြီးမြတ်လှသောကြောင့် အတိုက်အလံမခံဝံ့၍ တောသို့ပြေးလေသည်။ သို့ရာတွင်မူကား - လင်းဇင်းမင်းသည် ပရိယာယ်ဝေဝုစံများလှသည်။ ဤအင်းတွင် သူရဲသူခက်ထားမြီးဖြစ်သည်။ ဘုန်းကြီးသည်အရှင်ဘုန်းလွန်ကံး သောကြောင့် မတိုက်ဝံ့ပါသေးသည်။ ဘုန်းကြီးသည် အရှင်ပြန်တော်မူသောအခါ အမေ့အလျော့ကြီး၍ တိုက် မည်မချွတ်ဟု နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဗညားသေဉ်လုံလျှောက်သောစကားကို ကြား တော်မူလျှင် ထိုအရပ်၌ တပ်ချတော်မူ၍ လှကိုရှာစေသော်မရသောကြောင့် ဘောင်ပန်းအများဘွဲ့စေ၍ အမြောက် သေနတ်တင်စေပြီးလျှင် အင်းသို့ဝင်၍ အကွဲကွဲရှာရလေသည်။ အင်းအလယ်တွင်ကျွန်းတစ်ခု၌ ယောက်ျားမိန်းမ အကြီးအငယ် သုံးရာခန့်ရှိ၍ ဆက်သည်။ ယင်းသို့မှ ထိုအင်းကိုခွါ၍ချီတော်မူသည်။ လေးစခန်းရောက်တော်မူ လျှင် သားတော် မဟာဥပရာဇာတို့ချီလာသည်နှင့် တွေ့တော်မူ၍ လင်းဇင်းမင်းလည်း မိုင်းစံကသည် ခရီးတ ကြောင်းသွားလေ၍ (ချောင်း၍တိုက်မည်တောကပုန်၍နေသည်)။ သားတော် မဟာဥပရာဇာတို့ချီလာကြောင်းကို သိလျှင် တောသို့ဝင်၍ပြေးလေသည်။ မဟာဥပရာဇာတို့မူကား - ချောင်းနားခရီးကိုချီတော်မူကြသောကြောင့် တောခြား၍လင်းဇင်းမင်းကိုမတွေ့လိုက်ချေ။ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော် သားတော် အပေါင်း အရောက်ညီလျှင် တပ်ပေါင်း ၅၂ - တပ်သားနှင့်တကွ မြေပြင်ပြည့်လဆ လင်းဇင်းမင်းပြေးရာသို့ လိုက်တော်မူ သည်။ လင်းဇင်းမင်းလည်း အလုံးအရင်းနှင့်တကွ တောအုံတောင်ကမ်းကိုတက်သက်၍ မြေမိုးကျယ်သည် အတိုင်း ပြေးလေ၏။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည် စစ်မျက်နှာဖြန့်၍လိုက်တော်မူ သည်။ ခရီးပြင်းလှချေသည်နှင့် ရံခါရွာပြည်တွေ့သောကြောင့် မျိုးရိက္ခာရ၍ စားရသည်။ ရံခါကားတောသာဖြစ် ၍ မျိုးရိက္ခာမရသောကြောင့် ရဲမက်တော်အပေါင်းတို့ ငတ်မွတ်ရှားပါး၍ ပင်ပန်းညှိုးနွမ်းချေသည်။ ယင်းသို့ အပင်အပန်းခံ၍ လိုက်တော်မူသည်။ လင်းဇင်းမင်းပြေးလေသည့် အရပ်ကိုအတပ်မသိသောကြောင့် မတွေ့ချေ။ ရှည်လတ်သော် ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါဖျားနာငတ်မွတ်၍ လျော့ပါးယိုယွင်းချေသည်။

၃၅၇ - လင်းဇင်းမင်းအားတက်၍ ခုံခံလာခြင်း

“ကဖေါင်”ဟူသောအရပ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် စစ်သည်တယောက်သည် မျိုးစေ့ရိက္ခာ ရှာမည်ဟူ၍ သွားလေသည်ကို လင်းဇင်းမင်းစစ်သည်တို့တွေ့လျှင် ဘမ်း၍ လင်းဇင်းမင်းကို ဆက်လေသည်။ ထိုသူကို မေးစစ်သော် ရဲမက်တော် အလုံးတို့သည် မျိုးစေ့ရိက္ခာဆွံ့ရှားသည်နှင့် နာဖျားငတ်မွတ်၍ အများဘိတ်စင် ယွင်းယိုချေသည်ဟူ၍လျှောက်လေ၏။ လင်းဇင်းမင်းလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ရုံးလက်မောင်းကိုတန်း၍ ဤသို့ဆိုလေ၏။ ငါ့အရပ်သို့မင်းတရားကြီးရောက်လှာသည်ကို ငါ့အလျင်ဆီးကြို၍ မတိုက်ဘဲ နေခြင်းကား - ကြောက်ရွံ့၍နေသည်မဟုတ် အရေးကိုမျှော်တင်းလျက် ပင်ပန်းနာဖျား၍ ခြေလက်ကုန်မှတိုက်မည်ဟု ကြံ လျက်ငါနေသည်။ ယခုမူကား - ငါ့အကြံသို့ရောက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ငါတိုက်တော်မူမည်ဟူ၍ဆိုပြီးလျှင် “ကဖေါင်”ဟူသောအရပ်နှင့် ၅ - တိုင်ခန့်သောအရပ်တွင် အခိုင်အလုံစစ်တပ်တည်၍ ကျူးမြောင်းလည်းတူး၍ ဆင်လုံး , မြင်းရင်းတိုက်ဆင်လေးရာ စစ်သည်သူရဲ ရှစ်သောင်းခန့်နှင့် ခံ၍နေ၏။

၃၅၈ - လင်းဇင်းမင်းနေလာသောတပ်သို့ ရောက်လျှင်
တိုက်မည်ပြုရာတွင် အရေးလျှောက်ဆိုကြပုံ

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း တောအရပ်တခုတွင် လင်းဇင်းမင်းခံ၍နေသည် အကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် ညီတော် သားတော် မှူးတော် မတ်တော်အပေါင်းတို့ကို ယခုပင် ငါချီတော်မူ မည်။ တပ်မှူး စစ်ကဲအပေါင်းတို့ ယခုပင် ထွက်လေအမိန့်တော်ရှိသည်။ ယင်းသောအခါ ရဲမက်တော်အပေါင်း တို့သည် မျိုးစေ့ရိက္ခာကုန်၍ တော၌စားကောင်းသော သစ်သီးသစ်ရွက် မရသောကြောင့် တချို့ကား - သုံးရက် လေးရက်ထမင်းမစားရ၊ ပန်းဖျားပင် , ဖေါင်းပင်တို့ကိုယူ၍ စားကုန်လျက် အရှင်အမှုတော်ကိုထမ်းကုန်သည်။

ယင်းသို့ ရဲမက်တော်အပေါင်းတို့သည် ငတ်မွန်လျက်ပင် ချီတော်မူ၍ လင်းဇင်းမင်းနေသည်နှင့် တတိုင်ကျော်ခန့် အရပ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် အတပ်တပ်တွင်ပါသော တိုက်ဆင်အပေါင်းတို့ကို အနီချည်း သုတ်စေ၍ စစ်မျက်နှာကျင်းလျက် အသင့်နေကုန်သည်။ ယင်းသောအခါ ညီတော် , သားတော် အပေါင်းတို့ကို ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ အကိုတို့သည် လူပျိုလူရွယ် ဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့သို့ ပွဲလမ်းတွေ့မည်များသေး သည်။ ငါမူကား - အသက်အရွယ်ကြီးတော်မူပြီ။ ယခုအခါ၌သာ ငါ့ပွဲဖြစ်တော့သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သော ကြောင့် လင်းဇင်းမင်းကို ငါဆင်စီးချင်းတိုက်တော်မူမည်ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်။

ထိုအမိန့်တော်ကို ညီတော် , သားတော်တို့ကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ကုန်သည်။ ဘုန်းကြီးလှ သော ဘဝရှင်ဘုရား ကျွန်တော်တို့ရှိလျက်သူနှင့် ဆင်ချင်းယှဉ်၍တိုက်တော်မူမည် အမိန့်ရှိရာမှာ ကျွန်တော် တို့ မျက်နှာထားစရာမရှိပြီ။ သည်အရာသည် ဘုန်းတော်ကြီးလှသောဘဝရှင်ဘုရားအရာတော်မဟုတ်ကျွန်တော် တို့အရေးသည်ဖြစ်သည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်ကုန်သည်။ ယင်းသို့မှ ညီတော် သားတော်အစရှိသော တပ်မှူး , စစ်ကဲအပေါင်းတို့သည် လင်းဇင်းမင်းကို ဆင်စီးချင်းတိုက်ရအောင် အားသန်လျက်ရှိကုန်၏။

ထိုအခါ ဗညားဒလသည် ပြည်ဘုရင်တပ်သို့ ဆင်စီး၍ သွားသည်။ ရောက်လျှင်ဤသို့လျှောက်သည်။ ယခုရဲမက်တော်အပေါင်းတို့သည် ထမင်းမစားသည် ၃ - ရက် ၄ -ရက်ရှိ၍ မိမိတို့လက်နက်ကိုမျှ မစွဲကိုင်နိုင် ရှိသည်။ အချို့သောရဲမက်တော်တို့လည်း ငတ်မွတ်ပင်ပန်းလှသောကြောင့် မှီအောင်ပင်မလိုက်နိုင်၍ မရောက် ကြသေးရှိသည်။ သို့ကိုအလျင်တိုက်တော်မူမည် ယခုစီရင်တော်မူသည်သင့်မည် မထင်ဟူ၍ နားတော်လျှောက် သည်။ ဗညားဒလလျှောက်သောစကားကို ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာကြားလဆင် ဤသို့မိန့်တော်မူသည်။ ဗညားဒလဆိုသော စကားသည် အမှန်ဖြစ်တော့သည်။ သူများမစားရသည်ကိုထား၍ ငါမျှစားတော်မခေါ်ရသည် တနပ်ရှိပြီ။ ထမင်းငတ်သောကြောင့် စားတော်ချက်ကို ငွေ ၁၀ ပေး၍ ဆန်ဝယ်စေရသည်။ ဆန်တစ်လယ်ကို ငွေတဆယ်ပေး၍ မရသောကြောင့် စားတော်ချက်ကို ငါအပြစ်တော်တင်သည်။ ဆန်မရှိကြောင်း ယမန်နေ့ကနင် ငါ့ကို မလျှောက်မရှိကြောင်းကို သိတပြီးကား - မဟာဥပရာဇာညီတော် အဝမ်းတို့မှာစေ၍မတောင်းရလော။ ယခုငါဆင်စီးချင်းတိုက်တော်မူမည်ပြုမှ ထမင်းမစားရရှိသည်ဟူ၍ စားတော်ချက်ကိုကွပ်မျက်တော်မူသည်။ ဆင်းရဲသားတို့မှာသော်ကား - အဘယ်ဆို ဘွယ်ရာရှိအံ့နည်းဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် တုရင်သိဒ္ဓိဟူသော အမတ်တယောက်ကို ဗညားဒလနှင့် အတူထည့် လိုက်၍ဘဝရှင်မင်းဘုရားတပ်တော်သို့ သွားလေသည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဗညားဒလလောသည်ကိုမြင်တော်မူလျှင် အပါး သို့ခေါ်တော်မူ၍ ယခုငါတိုက်တော်မူမည်ကို ပသို့ထင်သနည်းဟူ၍ မေးတော်မူသည်။ ဗညားဒလလည်း သုံးကြိမ်ဦးချ၍ ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ လင်းဇင်းမင်းဤအရပ်၌ တပ်တောင်တာတည်၍ နေခြင်းသည် ကားအကြောင်းသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံလေသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်မင်းဘုရား ဤအရပ်၌ နေတော်မူ ခြင်းသည်ကား - တပါးသောအကြောင်းကိုမျှကျွန်တော်မမြင်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်ကိုလင်းဇင်းမင်းနေခြင်း ၌အကြောင်းသုံးပါးဟူသည် အဘယ်နည်းဟူ၍မေးတော်မူသည်။ ဗညားဒလလည်း ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန် သည်။ လင်းဇင်းမင်းသည် အရပ်၌ တပ်ခိုင်တပ်လုံးနေခြင်းသည်ကား - ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်မင်း

တရားချီတော်မူစက ရုံးမက်တော်အပေါင်းတို့သည် ကောင်းကင်၌ပြည့်သော ဆီးနှင်းပေါက်ကဲ့သို့ အလွန်များ လှသည်။ ဆီးနှင်းပေါက်ကို နေရောင်ကြောက်သည်ရှိသော် လင်းပျောက်သကဲ့သို့ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါယွင်းယိုလေ ပြီးသည်ဟူ၍အမှတ်ရှိရလေသည်။ သည်လည်းအကြောင်းတပါးဖြစ်သည်။ လင်းဇင်းမင်းသည် သူ့မြို့သူ့ရွာဖြစ် လေသောကြောင့် မျိုးစေ့ရိက္ခာများစွာ သိုမှီးရသေသည်လည်း အကြောင်းတပါးဖြစ်သည်။ တို့ရွာတို့ပြည်ကို နှမ်းနယ်သကဲ့သို့ အကြိမ်ကြိမ်တိုက်လံဖျက်ဆီးလေသည်များပြီ။ ယခုငတ်မွတ်ဖျားနာရှိသည်အခိုက် အသက်ကို စွန့်၍တိုက်တော့မည်ဟု အားသန်လျက်နေသည်လည်း အကြောင်းတပါးဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့အကြောင်းသုံးပါး နှင့်ပြည့်စုံလေသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘဝရှင်မင်းဘုရားနေတော်မူခြင်း၌ အကြောင်းတပါးမျှ မထင်လျှောက်ရာမှာ တိုင်းကြီးပြည်ကြီးအပေါင်း ထီးဆောင်မင်းတကာတို့၏အရှင်ဖြစ်တော်မူသည်။ လင်းဇင်းမင်းနှင့် ဆင်တိုက် ဘက်ပြုတော်မူမည် အမိန့်တော်ရှိရာမှာ လင်းဇင်းရှုံး၍ အသက်သေသော်လည်း သေသင့်လေသည်။ပြည်ထောင် ဘက်ချင်းမင်းတို့ကြားလေသော်လည်း လင်းဇင်းမင်းတံခိုးကို ပုံသကဲ့သို့ရှိရာသည်။ ထိုအကြောင်းများကို မြင်၍ရှိခိုးနားတော်လျှောက်သည်။ ယခုလည်း မိုးချုပ်လေပြီ။ ယနေ့သည်တွင်တပ်ချတော်မူ၍ မိုးသောက်မှ စစ် အင်ကိုကြည့်၍ လုပ်ကြံမှ သင့်မည်ထင်သည်ဟုနားတော်လျှောက်သည်။

ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာလည်း ဆင်မစီး၍ တပ်တော်သို့လာသည်။ ရောက်လျှင် ဤသို့နားတော် လျှောက်သည်။ လင်းဇင်းမင်းအရပ်တွင် မိုးသောက်အောင်နေလျှင် ရအောင်ဘမ်း၍ ကျွန်တော်ဆက်ပါမည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။ ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ညီတော်ပြည်ဘုရင်နှင့်ဗညားဒလ လျှောက်သောအရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍ ထိုနေ့တပ်ချနေတော်မူသည်။

တပ်ချသည်ကို သားတော် မဟာဥပရာဇာမြင်လျှင် ဆင်မနှင့်လာ၍ ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ လင်းဇင်းမင်းကို ယခုနေ့တိုက်ရမှတော်မည် မိုးသောက်မှတိုက်မည်အကြံရှိတော်လျှင် ညဉ့်ကိုပြေးလေတော့မည် ဟူ၍လျှောက်သည်။ ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း လင်းဇင်းမင်းပြေးလေသည်ကို မောင် အလိုမရှိလောဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်။

မဟာဥပရာဇာလည်း အမှုအမတ်တို့ကိုအလျှောက် ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ ရှင်ဘုရင်စိတ်တော်နှင့် ငါ့စိတ်တော်မတူ။ ယိုးဒယားသို့ချီစကရောက်လျှင် မြို့ကိုရပ်ရပ်ခွဲခွဲတိုက်ရသည်ရှိသော် အလျင်အောင်မြင်၍ လူသူအသေအပျက် အယွင်းအယိုနည်းလိမ့်မည်ပင်ထင်သည်။ ယင်းသို့မလုပ်မကြံရ မြေတောင်ကိုသားအား ပြုသောကြောင့် အလုပ်အကြံရှည်ကြာ၍ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါအယွင်းအယိုများလှလေသည်။ ယခုလည်း လင်းဇင်း မင်းကျေးသို့ရောက်လျှင် လင်းဇင်းမင်းကို ဘယ်နံခါတွေ့ပါရမည်ဟူ၍ ဆုတောင်းပဋ္ဌနာပြုသည်။ ယခုတွေ့ လျှင်တိုက်ပါရမည်ကို မတိုက်ဘဲတပ်ချ၍နေတော်မူပြန်သည်။ လင်းဇင်းမင်းပြေးပြန်လေသော်ရအောင် လိုက် လေဟူ၍ တပ်မှူး စစ်ကဲးသူရဲသူခက်တို့ကို အပန်းရှာတော့မည် မချွတ်ပြီဟူ၍ မသက်မသာစကားကိုမိန့်တော်မူ သည်။

ယင်းသောအခါ တပ်မတော်တွင် လက်ရွေးရမ်းတယောက်သည် သုံးရက်တိုင် ထမင်းမစားရသော ကြောင့် သက်ငယ်ချောင်းကိုနုတ်၍ စားသည်ကိုမြင်တော်မူ၍ မေးသော် သုံးရက်တိုင်တိုင် ထမင်းမစားရသော ကြောင့်သက်ငယ်ချောင်းကိုစားသည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား လည်း တိုက်စိုက်၌ရှိသော ထမင်းခြောက်မုံ့ကိုယူစေ၍ ဝင်းတော် ၄ - မျက်နှာသားနှင့် မှူးတော်မတ်တော်အ ပေါင်းတို့ကို အစေ့အနံ့ဝေတော်မူသည်။ ဆင်စာမြင်စားတို့ကိုလည်း ဝအောင်ရှာ၍ကျွေးရသည်။

၃၅၉ - လင်းဇင်းမင်းကို ဗညားသေဉ်လျှောက်၍ တပ်မှပြေးထွက်ပုံ

လင်းဇင်းမင်းလည်း ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားသည် တပ်ချနေတော်မူသော အဖြစ်ကိုသိသောကြောင့် မိုးသောက်လျှင် တိုက်မည် အစီအရင်ကိုကြိုးဝါးသံပ၍နေလေ၏။ ထိုအခါ ဗညား သေဉ်ဟူသောအမတ်သည် သူ့အရှင် လင်းဇင်းမင်းကိုဤသို့လျှောက်သည်။ ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင် မင်းတရားကြီးဘုရား ချီတော်မူလှာသည် စစ်သည်အပေါင်းကား တသန်း , တိုက်ဆင် အပေါင်းကား ရှစ်ထောင် ခုနှစ်ရာ , မြင်းအပေါင်းကား ၅ သောင်း ၇ ထောင်ပါသည်ကို ကျွန်တော်တို့မှာ တိုက်ဆင် ၅၀၀။ ဗိုလ်ရှစ် သောင်းခန့်သာ သူ့ကိုရန်ပြုချေသော် ကျွန်တော်တို့က တယောက်အသေခံ သူတို့က တကျိပ်သေသော်လည်း သူ့ကိုမအောင်နိုင်ရာ။ အကြောင်းမှာလည်း သူကတပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်း တို့သည် အသက်အသေခံ၍ တိုက်မည်သူချည်းဖြစ်သည်။ သူ့ကိုတိုက်တော်မူမည်ဟူ၍ စီရင်တော်မူသည် အရာ သည် မသင့်ချေဟူ၍ လျှောက်လေ၏။ ဗညားသေဉ်လျှောက်သောစကားကို လင်းဇင်းမင်းကြားလျှင် ဤသို့မိန့် တော်မူသည်။ ဆင်ဖြူ များရှင်မင်းတရားစစ်သည် သူရဲကား - ချီလှာစက များသည်မှန်၏။ နာဖျားငတ်မွတ်၍ ယွင်းယို သည်လည်းများလှလေပြီ။ ယခုခြေလက်ကုန်၍ ငတ်မွတ်ပင်ပန်းသည် အခိုက်တွင်တိုက်ရသည်ဖြစ်မှ အောင်မည်ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ထိုစကားကို ဗညားသေဉ်ကြားလျှင် ဤသို့နားတော်လျှောက်ပြန်သည်။ သူတို့ ကို ငတ်မွတ်ဖျားနာသည်ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိရာမှာ သူတို့ကဆင်စီးသူရဲအပေါင်းတို့သည် ထမင်းမစားရဘဲရဲ ရာသလော။ ငါတို့သခင်မင်းသည် သူ့စကားကို ယုံယွယ်ချေသောကြောင့် ရှေ့သောအခါ မဟာဥပရာဇာတို့ ချီလှာ၍ နောင်ဟံသို့ရောက်လှာရာတွင် ဗညားနန်းစကားကို ယုံကြည်၍ခံချေသောကြောင့် ဗညားနန်းလည်း ဆုံး။ သေဉ်လုံရာဇဝတ်လည်းဆုံး။ ငါတို့သခင်လည်း ပင်ပန်းချေသည်။ ထိုမှတပါးလည်း ပိဿလောက်တွင် ဆင်ဖြူများသခင် အမတ်ဗညားသုံးပါးခံ၍နေသည်ကို ယိုးဒယားမင်းနှင့် တို့သခင်ဧကရာဇ်နှစ်ပါးအားနှင့် သွား ၍လုပ်ကြံချေသည်။ အမတ် သုံးပါးကိုမျှမနိုင်ချေ အလွန်ပင်ပန်းကြချေသည်။ ယိုးဒယားအမတ် 'ဩယားရံ' စကားကို ယုံကြည်တော်မူသောကြောင့် အင်သကောတွင် ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါအများ ဆုံးရှုံးရချေသည်။

ယခုလည်း ဘမ်း၍ရသော သူ့ကျွန်စကားကိုနာ၍ သူ့ကိုတိုက်မည်အကြံတော်ရှိသည် စိတ်တော်ကရှိ သည်အတိုင်း ဖြစ်နိုင်သော်ကောင်း၏။ မဖြစ်သည်ရှိသော် အရေးတော်မချက်ချေပြီလေ။ ယင်းသို့ဖြစ်သော ကြောင့် ကျွန်တော်တို့အရပ်လည်း မြေမိုးကျယ်သည် အခိုက်အတန်းကို ရှောင်လွှဲ၍ နေတော်မူသည်ရှိသော် ကျွန်တော်တို့မြို့ကိုဖျာလိပ်ယူနိုင်မည်လော သူပြန်လေကကြံကြိုက်ရာ မကြံရလော။ ရှေ့မင်းတကာတို့သည် လည်း ရန်သူရောက်လှာသောအခါ ဥပါယ်လေးပါးနှင့် ကြံကုန်သည်ဟူ၍လျှောက်သည်။ လင်းဇင်းမင်းလည်း ထိုစကားကိုကြားလျှင် ခံ၍တိုက်သော်လည်း မအောင်နိုင်ရာအယူရှိ၍ ထိုည၌တွင်ပင် တပ်ကထွက်၍ပြေး၏။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း လင်းဇင်းမင်းပြေးလေသည်အကြောင်းကို ကြား
တော်မူလျှင် လင်းဇင်းမင်းတပ်တွင် ရှိသော စပါးဆန်ရေ စားကောင်း သောက်ဘွယ်တို့ကို ရဲမက်တော်အ
ပေါင်းတို့အား ဝေတော်မူ၍ ဝပြောစာဖြစ်ကုန်သည်။ ယင်းသို့မှ ညီတော်သားတော် မှူးတော် မတ်တော်အပေါင်း
တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ လင်းဇင်းမင်းပြစ်စစ်သည် ခံ၍တိုက်မည်အဟန့်နှင့်ခံ၍ကား - မတိုက် ထွက်၍ပြေးလေ
သည်ကို အဘယ်သို့ထင်သနည်းဟူ၍မေးတော်မူသည်။ ယင်းသောအခါ မဟာဥပရာဇာ လျှောက်သည်ကား -
လင်းဇင်းမင်းကို ညဉ့်က စစ်ဦးဘီလူးပါတိုက်ရသည်ရှိသော် ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါနှင့်တကွ သိမ်းယူတော်မူရလိမ့်မည်
ကို မိုးသောက်မှတိုက်သင့်သည်ဟူ၍လျှောက်ကြသောကြောင့် တပ်ချ၍နေပြန်ရာတွင် လင်းဇင်းမင်း ပြေးထွက်ရ
လေသည်။ ယခုမှကို လိုက်သော်လည်းတွေ့နိုင်ရမည်မဟုတ်ပြီ။ ယခုလည်း မိုးလေကျတော့မည်နီးပြီ။ ဆင်မြင်း
ဗိုလ်ပါလည်းညှိုးလှသည်။ သည်တကြိမ်ကိုပြန်တော်မူ၍ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါဖြည့်တင်းတော်မူ၍ ရှေ့မိုးစဲလင်း
ပွင့်ကိုမှ ချီတော်မူလျှင် လင်းဇင်းမင်းကိုရတော်မူမည်ဟူ၍နားတော်လျှောက်သည်။

မဟာဥပရာဇာလျှောက်သောစကားကို ပြည်ဘုရင် သတိုးဓမ္မရာဇာကြားတော်မူလျှင် ဤသို့နားတော်
လျှောက်ပြန်သည်။ လင်းဇင်းမင်းသည် ကျွန်တော်တို့နှင့် တွေ့သမျှပင်မည်သည်ကာလတွင်မှ မပျက်စီဟူ၍မရှိ
ပျက်စီး၍ ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါ ဆုံးရှုံးယိုယွင်းသည်များလှလေပြီ။ သို့သောကြောင့် ဆင်မြင်းယှဉ်၍ မတိုက်ဝံ့။
တောအုံတောင်ကမ်း ကျယ်သည့်အတိုင်း ရှောင်လွှဲပုန်းကယ်၍နေတော့မည်အကြံရှိ၍ ပြေးလေသည်။ သည်
တကြိမ်ကိုပြန်တော်မူ၍ လင်းဇင်းမင်းမြို့သို့ အချဉ်အနေကို ချောင်း၍တိုက်လံရသည်ဖြစ်မှ ရတော်မူမည်ဟူ၍
လျှောက်လျှင် ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း ဆင်မြင်းဗိုလ်ပါ ညှိုးနွမ်းသည်နှင့် တန်ခူး
လပြန်တော်မူသည်။ မိုင်းစံသို့ရောက်တော်မူလဆင် ဗညားပရံလည်းနာ၍ လွန်လေသည်။ ကောင်းမွန်စွာ
အဆောင်အယောင်ကျင်းပ၍ သဂြိုဟ်တော်မူပြီးလျှင် အထက်ကဗညားလောကို အမျက်ထွက်၍ တပ်သားတို့ကို
ရုတ်သိမ်းတော်မူသည်။ အမျက်တော်ပြေ၍ ပေးမြီးသော အဆောင်အယောင်နှင့်တကွ တပ်သားများကိုပေးတော်
မူပြန်သည်။ ဗညားပရံသားကိုလည်း ဗညားစက်ဟူသောအမည်နှင့် အဘတပ်သားကိုပေးတော်မူပြန်သည်။
ယင်းသို့မှမိုင်းစံကပြန်၍ နယုန်လပိဿလောက်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ပိဿလောက်မြို့တွင် ငါးရက်နေတော်
မူ၍ ယိုးဒယားကျေးလက်မြို့ရွာအပေါင်းတို့ကို စီရင်ခန့်ရန်တော်မူ၍ နယုန်လဆန်း ၇ - ရက်နေ့ ပိဿ
လောက်က ပြန်တော်မူသည်။ ဝန်မြို့သို့ ရောက်တော်မူလျှင် ဘီလူးတို့လုပ်သော ဆံတော်ဘုရားမြတ်စွာတွင်
ဇေတဝန်ရွှေကျောင်း၊ ကျောင်းရံနှစ်ဆယ်နှင့်တကွ ဆောက်စေအမိန့်တော်ရှိခဲ့၍ ပြန်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် (၉၃၂) ကိုးရာသုံးဆယ်နှစ်ခု ဝါဆိုလဆန်း ဆယ်ရက် စနေနေ့ ဟံသာဝတီရွှေနန်းတော်သို့
ရောက်တော်မူသည်။ ဝါခေါင်လဆန်း ၅ - ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ကသည်းစော်ဘွားဟုံက သမီးငယ်ကို သားကိုစေ၍
ခြေရင်းတော်သို့ လက်ဆောင်တော်များနှင့် ဆက်လှာရသည်။

၃၆၁ - ကုသိုလ်တော်များပြုစုတော်မူပုံ

ယိုးဒယားသို့ ချီတော်မူသည်နောက် နန်းတော်ကိုဖျက်၍ ထားသော သစ်တို့ကို သပိတ်တော်ရွှေဘုရား ထားစရာရွှေစရပ်ဆောက်စေ၍ မြေကိုမြင့်အောင်ဘို့ရသည်။

၉၃၂ - ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၉ - ရက် တနင်းလာနေ့ ကိုယ်လေးတော် ငွေသုံးဆယ်ငါးပိဿာ ၃ ကျပ်ကို ကောင်းမှုတော် မဟာစေတီမှာ ရွှေမပြည့်ကို ထည့်စရာရွှေအိုးလှူတော်မူသည်။

သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် နှစ်ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ရွှေမော်ခောဘုရားပြုသည်ကို လုပ်စပြုသည်။ ယင် သည်နေ့ပင် ကျိုက်ကို မြတ်စွာဘုရားပြုသည် ဌာပနာတော်မူသည်။

ယင်းသည်နေ့ပင် ရွှေဘုရားကြီး၊ မိုးကြိုးဘုရားကြီး၊ ငွေဘုရားကြီး၊ ပဉ္စလောဟာဘုရားကြီး၊ သည်ဘုရားလေးဆူကို တနေ့တခါတည်းသွန်းလုပ်တော်မူသည်။

၉၃၂ ခု ၎င်းနတ်တော်လပြည့်ကျော် ၃ - ရက် ။ တနင်းလာနေ့ ရွှေလွှတ်တော်ဆောက်တော်မူ သည်။

၎င်းတပို့တွဲလဆန်း ၁ - ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့လွှတ်တော်ကို တက်တော်မူသည်။

၎င်းတပို့တွဲလပြည့်ကျော် နှစ်ရက်သောကြာနေ့ ရွှေဘုရားကြီးကို အချိန်ငါးရာသုံးဆယ်ကို သွန်းပြီး လျှင် မဏိတော်မှစ၍ သင်္ကန်းဒုက္ခတော်တို့ကိုပတ္တမြားစီတော်မူသည်။ နန်းတက်သောအခါ ဆောင်းတော်မူ သော အဘိုးအတိုင်းမသိသော မကိုဋ်တော်၊ ပန်တော်မူသော ပတ္တမြား၊ ဝတ်တော်မူသော ပတ္တမြားစိန်၊ မြဖြင့် ပြီးသော လက်ကောက်၊ လက်စွပ်တို့ကို ဖျက်၍ စီတော်မူသည်။

အတုလ သီရိမဟာရာဇာဒေဝီ ရှင်မိဘုရားကြီး စားတော်ခေါ်သည့် ပတ္တမြားခွက်အုပ်တို့ကိုလည်း ဖျက် ၍စီတော်မူသည်။ သားတော်သမီးတော် ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့ဆင်ဝတ်သော တန်ဆာကိုလည်းခြယ်လှယ်စီမံ တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၉၃၃ နယုန်လဆန်း ၇ - ရက်နေ့ စနေနေ့ စန္ဒာဒေဝီရှင်မိဘုရားတွင် မြင်သော သမီး တော် မင်းခင်စောနှင့် ညီတော် တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင် သားတော် မင်းရဲကျော်ထင်နှင့် နန်းတွင်းတွင် စုံဘက် တော်မူသည်။

လက်ထပ် အစီအစဉ်ကိုကျယ်မည်စိုး၍ မဆိုသည်။

၎င်းဝါဆိုလဆန်း ခုနှစ်ရက် စနေနေ့ ကကုသန်၊ ကောဏဂုံ၊ ကဿပ၊ ဂေါတမ ဘုရားရှင် ရုပ်တု တော် လေးဆူတို့ကို ရွှေစရပ်သို့သွင်းတော်မူရသည်။

ယိုးဒယားကပင့်ခဲ့သော ရွှေဆင်းတု၊ ငွေဆင်းတု၊ ပဉ္စလောက ဆင်းတုတို့ကိုလည်း ကောင်းမှုတော် ရွှေစရပ်ဝန်းကျင်တွင် သီတင်းသုံးတော်မူရသည်။

ထိုနေ့၌ သမိန်အဲပရဲဟူသော အမတ်ကိုဗညားပရုံဟူသောအမည်နှင့်လွန်လေသောဗညားပရုံတပ်သား ကိုပေးတော်မူသည်။

၃၆၂ - ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း ပုန်ကန်၍ချီတက်ပုံ

၎င်းဝါခေါင်လဆန်း ၅ - ရက်နေ့ တရဖျားတတပ် ,သံကျယ်တတပ်,သမိန်သံလိုက်တတပ်,ရဲယော်ဓာတတပ် သည်တပ်လေးတပ်ကို တိုက်ဆင်သုံးရာ , မြင်းလေးထောင် , စစ်သည်သူရဲလေးသောင်းနှင့် အင်းတယော်သောင်းကျန်းပုန်ကန်ရာသို့ချီရသည်။ အင်းတယော်သို့ရောက်လျှင် စော်ဘွားနှင့်တကွတမြို့လုံးအတိုက်မခံဝံ့ တောသို့ပြေးလေ၏။ (လိုက်လံရှာဖွေလျှင် သစ္စာတော်ကို မသွေမလှန် အမှုတော်ကိုထမ်းပါတော့မည် လျှောက်လျာ၍ ပြန်ကြရသည်။)

၎င်းသက္ကရာဇ်(၉၃၃)ခုတွင် မိုးကောင်း မိုးညှင်းစော်ဘွားတို့နှင့်တကွ မိုင်းကိုင်းစား , ဩစား , ကယားစား , မိုင်းညောင်စား , ဝန်သိုစား , မိုးစစ်စားတို့သည် တချက်တည်းတိုင်ပင်၍ သောင်းကျန်းပုန်ကန်လေသည်။

ထိုအကြောင်းကို မြေတူစား , ရေနဲစားတို့က လျှောက်လာ၍ ကြားတော်မူလျှင် မဟာဥပရာဇာ အစရှိသော မှူးတော်မတ်တော် အပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ ဤသို့အမိန့်တော်ရှိသည်။ မိုးကောင်းစော်ဘွား,မိုးညှင်းစော်ဘွားငယ်တို့သည် ငါသူကောင်းပြုတော်မူ၍ သူကောင်းဖြစ်ပြီးလျှင် ငါ့ကျေးဇူးတော် သစ္စာတော်နှစ်ပါးကို သွေဖီ၍ဆန့်ကျင့်သည်။ ယင်းသို့ပျက်စီးလို၍ ပြုကျင့်မိလေသည်ဖြစ်တော့မည်ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသည်။

ထိုအမိန့်တော်ကိုကြားလျှင် ဗညားဒလဦးချ၍ ဤသို့နားတော်လျှောက်သည်။ မိုးကောင်းစော်ဘွား , မိုးညှင်းစော်ဘွားတို့သည် ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘရင်မင်းတရားကျေးဇူးတော်သစ္စာတော်နှစ်ပါးကို သွေဖီ၍ ကျင့်သည်အရာမှာ ကေသရာဇာ ခြေသေ့မင်းရှေ့ကကို ယုန်သူငယ်တို့သည် သန်း၍သွားလေသကဲ့သို့ ကြိမှားလေသည်သာဖြစ်တော့သည်။

ရွှေဘဝါးတော်အောက်က ချီစေသော်လည်း အတိုက်အလံ ခံဝံ့မည်မဟုတ်။ တောအုံတောင်ကမ်းသို့ပြေးတော့မည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ညီတော်သားတော်တို့ကိုသာ ချီစေသင့်သည်ဟူ၍ နားတော်လျှောက်သည်။

ဆင်ဖြူများသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်းမိုးကောင်း မိုးညှင်းသို့စီရင်ခန့်ရန်တော်မူသည်။ လှေတပ်မှာ သာယာဝတီစားတတပ် , မြေထဲစားတတပ် , စကုစားတတပ် , စလင်းစားတတပ် , ပုခန်းငယ်စားတတပ် , စလေစားတတပ် , ပုဂံစားတတပ် , တလုပ်စားတတပ် , ပခန်းကြီးစားတတပ် , အမြင့်စားတတပ် , ပဒုံစားတတပ် , ကန္တီစားတတပ် , စဉ့်ကူးစားတတပ် , တကောင်းစားတတပ် , ညီတော်ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာကိုဗိုလ်ချုပ်ခန့်တော်မူသည်။

သည်တဆယ့်ငါးတပ်တွင် ပါသည့် ကတ္တု , လွန်းကြင် , ကူရွပ် , ရဲလှေတထောင် , တံစွက်သံလှေသုံးရာ , စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်းနှင့်ရေကြောင်းချီရသည်။

ကြည်းကြောင်းမှာ သမိန်ဖြတ်စတတပ် , နန္ဒသူရိယတတပ် , သမိန်ယိုကရတ်တတပ် , နန္ဒယော်ဓာတတပ် , သီရိဓမ္မရတ်တတပ် , နန္ဒကျော်ထင်တတပ် , ဗညားပရံတတပ် , နန္ဒသကြိတတပ် , နေမျိုးကျော်ထင်တတပ် , သားတော် မဟာဥပရာဇာတတပ်ကို တပ်မပြု၍ချီရသည်။ သည်ဆယ်တွင် ပါသည့်တိုက်ဆင်တထောင့်ငါးရာ , မြင်းတသောင်းတထောင် , စစ်သည်သူရဲတသိန်းနှစ်သောင်းနှင့်ကြည်းကြောင်းချီရသည်။

မိုးတားလက်ပံသို့ရောက်လျှင် လှေတပ်ကသည်ကြည်းတပ်သို့ တက်၍ မိုးညှင်းသို့ချီရသည်။ မဟာဥပရာဇာတို့လည်း ဝန်းသိုကိုချီ၍ သတိုးဓမ္မရာဇာတို့နှင့် မိုင်းသာတွင်ဆုံမိကြလျှင် မိုးညှင်းသို့ချီတော်မူကြသည်။ မိုးညှင်းစော်ဘွား မိုးကောင်းစော်ဘွားတို့လည်း ဟံသာဝတီက ရေကြောင်း ကြည်းကြောင်းချီလာသည်။ အင်အားများလှသည်ဟူ၍ ကြားလျှင် မြို့တွင်မနေဝံ့၍ တောင်ကမ်းကြီးရာ တောအုံနက်ရာသို့ပြေး၍နေလေသည်။

မဟာဥပရာဇာ သတိုးဓမ္မရာဇာတို့ရောက်၍ မိုးညှင်းစော်ဘွား မြို့ကထွက်ပြေးကြောင်းကို သိတော်မူလျှင် နန္ဒသူရိယတတပ်ကို မိုးညှင်းတွင် အစောင့်အနေခန့်တော်မူ၍ မိုးကောင်းသို့ချီတော်မူကြသည်။ ရောက်၍ မိုးကောင်းစော်ဘွားသည် မိုးညှင်းစော်ဘွားနှင့် ပြေးထွက်ကြလေသောအကြောင်းကိုသိတော်မူကြလျှင်သမိန် ဖြတ်စ တတပ်ကို မိုးကောင်းမြို့တွင် အစောင့်အနေခန့်တော်မူခဲ့၍ စော်ဘွားနှစ်ဦးပြေးလေရာသို့လိုက်တော်မူကြ၏။ လေးလ ငါးလခန့်ရှာဖွေသော်လည်း စော်ဘွားနှစ်ဦးတို့နေသည်နေသည်ကို အတက်မသိသောကြောင့် မရချေ။ ထိုအကြောင်းကို လျှောက်စေသော် မိုးလနီးသည်နှင့်အစားအသောက်ဆွဲရှားသောကြောင့် ခေါ်တော်မူသည်။

မဟာဥပရာဇာ သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လည်း ရတော်မူသည့် ဆင်မြင်းလူသူတို့ကို သိမ်းယူတော်မူခဲ့၍ ပြန်တော်မူရသည်။

၎င်းပြာသိုလဆန်း တဆယ့်နှစ်ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ကျိုက်ကိုဘုရားမြတ်စွာသပိတ်မှောက်တွင် မွေတော် , ဓာတ်တော် , ရုပ်တုတော် , ဆင်းတုတော်တို့ကို ဌာပနာတော်မူသည်။